

1 | 2017

český
časopis
historický

The Czech Historical Review

Ročník 115 / Založen 1895

1 | 2017

český
časopis
historický

The Czech Historical Review

Ročník 115 / Založen 1895

*Vážené čtenárky a čtenáři,
dámy a pánové, kolegyně a kolegové!*

V lednu roku 2017 si připomínáme neuvěřitelné životní jubileum profesora Jaroslava Pánka. Vědecká erudice, široká škála odborných znalostí nejen v rámci historiografie, rozsáhlé mezinárodní kontakty, nesmírná píle, jazykový talent, monumentální bibliografie – tak lze velmi stručně charakterizovat osobnost Jaroslava Pánka a jeho působení v humanitních vědách.

Jaroslav Pánek vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze, obory archivnictví, historie, slavistika. Po studiích pracoval jako archivář, od roku 1976 jako odborný, po obhájení disertace v roce 1980 jako vědecký pracovník Ústavu československých a světových dějin Československé akademie věd. V současné době je výzkumným pracovníkem Historického ústavu Akademie věd ČR. V devadesátých letech 20. století vyučoval na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy, externě též na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Zabývá se českými a evropskými dějinami raného novověku, dále dějinami historiografie a novodobého historického vědomí. Je členem mnoha zahraničních i domácích vědeckých společností, například Učené společnosti či Collegia Carolina, a zakladatelem učené společnosti Comenius Academic Club.

Jubilant zastával celou řadu významných úřadů. Jeho vrcholná kariéra je spjata především s působením ve funkci prorektora Univerzity Karlovy pro zahraniční styky (1997–2000), ředitele Historického ústavu Akademie věd ČR (1998–2005) a v letech 2005–2013 jednoho ze tří místopředsedů Akademie věd ČR (pro třetí vědní oblast humanitních a společenských věd). Od roku 2009 působí ve funkci ředitele Českého historického ústavu v Římě, zahraniční pobočky Historického ústavu Akademie věd ČR. Jako redaktor mnoha domácích a zahraničních historických vědeckých periodik od roku 2000 vedoucí redaktor Českého časopisu historického spolu s prof. Jiřím Peškem – prokázal smysl pro vědecko-organizační práci a nadstandardní profilování oborových časopisů na mezinárodní úrovni. V letech 1996–2002

byl předsedou profesní organizace Sdružení historiků ČR, 2002–2006 pak předsedou Českého národního komitétu historiků.

Díky mnohostranné zahraniční spolupráci a škále poznatků o proměnách moderního dějepisectví se Jaroslavu Pánkovi daří rozvíjet obsáhlou koncepční činnost v oboru a prezentovat tak českou historiografii v současném globálním vědeckém prostoru. Jubilant byl oceněn medailemi Univerzity Karlovy a několika zahraničních univerzit (Belgie, Francie), v roce 2001 obdržel za svou vědeckou práci i za zásluhy o česko-polské vztahy čestný doktorát historických věd na univerzitě v Opoli, roku 2010 pak čestný doktorát na univerzitě v Pardubicích za mimořádné zásluhy o rozvoj vědy a výzkumu, za rozvoj slavistických studií a za výrazný podíl na prosazování váhy humanitních věd v systému vědních oborů. Významné ceny Akademie věd ČR získal v roce 2013 – čestnou oborovou medaili Františka Palackého „Za zásluhy v historických vědách“ a v roce 2016 – čestnou medaili „De scientia et humanitate optime meritis“.

Jaroslav Pánek je badatelem, jehož odborné zájmy přesahují obvyklé zaměření vědecké a vědecko-organizační činnosti. V tomto čísle Českého časopisu historického, které mu přátelsky připisují jeho dlouholeté kolegyně a kolegové k životnímu jubileu, jsou nastíněny některé z mnoha cest, jimiž se dosud ubíral.

Popřejme Jaroslavu Pánkovi při této příležitosti oblédnutí za obdivuhodným, monumentálním životním dilem, ale zejména se soublasem laskavého osudu čas na další výzkum raně novověkých dějin i přepestré současnosti a jejich dějinných konsekvencí.

Eva Semotanová

OBSAH | CONTENTS

Editorial (Eva Semotanová)	3
-------------------------------	---

Studie a materiály | *Studies and articles*

PEŠEK Jiří Český časopis historický s Jaroslavem Pánkem (<i>The Czech Historical Review under Jaroslav Pánek</i>)	7
VOREL Petr Jaroslav Pánek a dějiny raného novověku na přelomu tisíciletí (<i>Jaroslav Pánek and the History of the Early Modern Age at the Turn of the Millenium</i>)	25
BARON Roman Jaroslav Pánek – představitel české historiografie v Polsku (<i>Jaroslav Pánek – the Representative of Czech Historiography in Poland</i>)	47
RAŠKA Karel, Jr. Jaroslav Pánek a Comenius Academic Club (<i>Jaroslav Pánek and the Comenius Academic Club</i>)	79
PETRÁŇOVÁ Lydia Jaroslav Pánek, místopředseda Akademie věd České republiky (<i>Jaroslav Pánek, Vice-Chairman of the Czech Academy of Sciences</i>)	84
SEMOTANOVÁ Eva Jaroslav Pánek a Český historický ústav v Římě (<i>Jaroslav Pánek and the Czech Historical Institute in Rome</i>)	91

Quod assequi studes, id persequi ne desistas. Rozhovor s Jaroslavem Pánkem (2009) (<i>An Interview with Jaroslav Pánek /2009/</i>)	98
HORČÁKOVÁ Václava Seznam publikovaných vědeckých prací Jaroslava Pánka (<i>The Index of Published Scientific Works by Jaroslav Pánek</i>)	103

STUDIE A MATERIÁLY

Český časopis historický
s Jaroslavem Pánkem

JIŘÍ PEŠEK

JIŘÍ PEŠEK: The Czech Historical Review under Jaroslav Pánek

This article analyzes the Czech Historical Review in the years 2003–2016 when the author, together with Jaroslav Pánek, has been its editor. Focusing on Pánek's specific contribution to the review, he identifies the major challenges the journal had to face during this period: due to the impact of the internet and a new, government-based evaluation system of the humanities it witnessed a dramatic change in publishing culture. In consequence, despite maximum efforts by the editors to ensure continuity, the content structure of the review changed visibly: moving away from the traditionally strong Middle Ages, many more articles nowadays are focusing on the modern period. The review thus reflects the strong topical fragmentation and narrowing horizon of modern-day Czech historiography in general. Pánek's main success as editor, therefore, is to have succeeded in broadening and strengthening the review's international relations and its structural modernization.

Key words: Jaroslav Pánek, the Czech Historical Review, historiography, theory of history, historical reviews, the Czech Republic

Na počátku byl – jak jinak – František Šmahel, který roku 1999 reorganizoval užší redakční radu Českého časopisu historického a přizval mne do ní. O rok později se strategicky uvažující Šmahel o editorství časopisu, který po listopadové revoluci de facto znovu založil a poté vypiplal do velmi úctyhodné podoby,¹ rozdělil s Jaroslavem Pánkem. Po dalších dvou letech pak na něj přenesl celou tíži editorství a zodpovědnost za toto „rodinné stříbro“ moderní české historiografie a rozloučil se se „svým“ časopisem vydáním jeho jubilejního stého ročníku.²

Je nutno říci, že Šmahel si nás v redakční radě „prozkoušoval“: rozdělil mezi nás mladší redigování vedlejších rubrik časopisu a sám se soustředil na strategii a texty klíčové. I tak měl té práce nad hlavu. Jaroslav Pánek se při převzetí plné zodpovědnosti za časopis rozhodl jít právě vyzkoušenou cestou a v pozdním létě roku 2002 mne přizval k budoucímu spolueditorství. On sám se jako člen užší redakce podílel na vydávání časopisu již od chvíle, kdy ho Šmahel vzal do svých zkušených rukou. Věděl tedy, co je to za závazek a také za ohromnou práci – i když redakce se tehdy a ještě dlouho v „naší“ epoše mohla spolehlivě opřít o zkušenou výkonnou redaktorku Magdalenu Pokornou a její pravou ruku, paní Evou Klenkovou. Dnes nám obdobně kvalitně vytváří zázemí Sixtus Bolom-Kotari a Jaroslav Novotný. Vydávání ČČH prostě nejde tak úplně srovnat s časopisy, se kterými jsme oba dosud měli editorskou nebo redaktorskou zkušenost: Jaroslav Pánek ji nasbíral zejména s tehdy (zejména před založením řady specializovaných mediivistických a raně novověkářských časopisů v devadesátých letech 20. století) velmi významnými *Folia Historica Bohemica*. Ovšem měli jsme do této práce především velkou chuť.³

Bylo samozřejmé, že jsme přejali principy, které František Šmahel vtiskl časopisu: Otevřel ho „širokému spektru světonázorových dějinných koncepcí, metodologických škol a individuálních přístupů... za předpokladu nesporné vědecké

1 Jaroslav PÁNEK – Jiří PEŠEK, *Znovuzrození Českého časopisu historického*, ČČH 112, 2014, s. 605–623.

2 František ŠMAHEL, *Sto ročníků Českého časopisu historického. Jubilejní ohlédnutí*, ČČH 100, 2002, s. 733–740.

3 V tomto kontextu nelze než citovat Františka Šmahela: „K závěru vědeckého života se mi dostalo pocty v mých očích nanejvýš významné: vést redakci tohoto časopisu.“ F. ŠMAHEL, *Sto ročníků*, s. 737. V zájmu objektivity je ovšem třeba dodat, že Šmahel od předání ČČH publikoval zatím třináct samostatných knih a od roku 2009 je editorem vynikajícího časopisu *Studia mediaevalia Bohemica*, takže o „závěr vědeckého života“ v jeho případě opravdu nešlo. A s povděkem mohu také připomenout, že Šmahel zůstal svému/našemu časopisu i autorsky a recenzentsky věrný.

úrovně, poznávacího přínosu a etické ryzosti publikovaných textů“.⁴ Zároveň u vědomí jeho tradiční centrální role se Šmahel snažil ČČH zakotvit jako časopis celé historické obce republiky, tedy včetně historiků Moravy a Slezska. Časopis byl institucionálně spojen s Historickým ústavem Akademie věd ČR. Ve Šmahelově pojetí tak měl být nejen názorovou a reprezentační tribunou ústavu a celého oboru, ale s oporou v ústavních pracovištích i mnohostranným vědecko-servisním orgánem. Měl informovat o dění v české historiografii a zprostředkovávat bohaté spektrum podstatných informací o historiografii evropské či světové. V tomto kontextu Šmahel cíleně otevřel časopis zahraničním bohemistům a v zahraničí žijícím, původem českým autorům. Všechny tyto principy bylo samozřejmě nutno zachovat i po roce 2002 a hlavně pokoušet se je dále rozvíjet. Nebylo třeba měnit ani již vžitou strukturu rubrik časopisu.

Měli jsme s Jaroslavem prostě pocit, že přebíráme řízení dobře postaveného a spolehlivě rozjetého vlaku a že se musíme soustředit především na to, abychom toto „dědictví“ svědomitě spravovali a neztráceli úroveň, na kterou Šmahel ČČH přivedl. Nedocenili jsme a na konci roku 2002 snad ještě ani nemohli odhadnout, jak dramaticky se začne proměňovat komunikační prostředí internetovou revolucí zasažené společnosti, resp. odborné obce, a jak závažné změny způsobí historiografii nově zaváděné modely hodnocení vědecké práce a v důsledku také institučního a osobního financování vědy. Tyto procesy začaly mít na život časopisu záhy bezprostřední a zcela závažné dopady.

Je dobře připomenout, jak rychle probíhala na přelomu 20. a 21. století technická modernizace: V době, kdy František Šmahel znovuzakládal ČČH, byly rukopisy redakci ještě odevzdávány ve strojopisné papírové podobě. Již záhy na to se však i česká společnost (vlastně jen s minimálním zpožděním za německou nebo rakouskou) komputerovala a rychle se prosadilo odevzdávání textů do redakce na počítačových disketách. Internet se v českém prostředí začal masověji etablovat již po roce 1995, nejprve samozřejmě jen jako e-mailová korespondence. Již okolo roku 2000 však proběhlo nucené sjednocení uživatelů do prostředí programu Word, spojené s prosazením úřadování i redigování na počítačové bázi. Celá komunikace a podstatná část redakční práce se poměrně brzy na to přesunula na internet. To provoz přípravy časopisu nebyvale zpružnilo. Nástup internetu však také záhy otevřel otázky po roli tištěných časopisů. Nebudou již brzy zbytečné, nenahradí je beze zbytku elektronická diskusní fóra, recenzní servery a publikování v režimu open access? Kdo zůstane jako publikum klasických časopisů?

4 J. PÁNEK – J. PEŠEK, *Znovuzrození*, s. 611.

Někdy kolem roku 2004 se pak i v Česku (zhruba deset let po USA) stal internet – přinejmenším pro mladší generaci – také základním, do velké míry nadnárodním informačním prostředím. S tím se pojilo také etablování a přinejmenším postupná česká recepce mezinárodních specializovaných historiografických recenzních a bibliografických portálů, posléze řady webových stránek v České republice. Již na přelomu let 1995/1996 vznikl v Německu podle amerického, od roku 1993 pracujícího vzoru „Humanities & Social Sciences Online-Network“ (H-Net) historiografický, dnes jednoznačně nadnárodní portál H-Soz-Kult s rozsáhlou recenzní aktivitou, informacemi o obsahu časopisů, ale stále víc také s Call for Papers/Call for Articles, s diskusními fóry atd.⁵ O pět let později se k němu připojil recenzní portál „Sehepunkte“.⁶ Základní konstelaci posléze doplnil portál „Recensio.net. Review platform for European history“, otevírající mezinárodním čtenářům recenzní rubriky ohromného počtu evropských historických časopisů.

Skutečnost, že celá řada podstatných informací o dění v oboru najednou začala být přímo dostupná, nám v časopise koncem prvé dekády nového století umožnila poněkud redukovat servisní roli ČČH a omezit bibliografické souhrny zahraničních časopisů či pouze výčtové referování o vědeckých konferencích. Současně ovšem začalo být nutné položit si nově otázky po roli a profilu časopisu. Ten byl – vedle přinejmenším zčásti nadregionálně vystupujícího Časopisu Matice moravské a vedle roku 1993 nově založených Soudobých dějin – od devadesátých let 20. století zatím vnímán jako klíčový historiografický vědecký časopis, českému publiku zprostředkující ve studiích, recenzích a zprávách, případně v diskusích vše podstatné pro dějiny českých zemí od středověku do roku 1945. (Tuto chronologickou hranici jsme posléze odbourali.) Zároveň to ale byl již od nového založení roku 1990 také časopis – od roku 1993 to zdůrazňuje jeho podtitul „Czech Historical Review“ – určený k prezentaci české vědy pro velkou obec zahraničních bohemistů. A je třeba říci, že František Šmahel kladl na internacionální aspekt časopisu od počátku velký důraz.

ČČH byl proto dosud kupován a předplácen nejen vědeckými a velkými obecnými knihovnami v Česku i v zahraničí, ale i řadou soukromých českých zájemců o obor – historiků i laiků. O jejich zákaznickou přízeň ale v první dekádě

5 Rüdiger HOHLS – Peter HELMBERGER, *H-Soz-u-Kult: Eine Bilanz nach drei Jahren*, Historical Social Research/Historische Sozialforschung 24, 1999, č. 3, s. 7–35.

6 Michael KAISER, *Sehepunkte und Zeitenblicke – Entwicklungslinien nach einem halben Jahrzehnt des elektronischen Publizierens*, Geschichte im Netz: Praxis, Chancen, Visionen, Teilband 1 (Historisches Forum 10, 2007): http://edoc.hu-berlin.de/e_histfor/10_I/PHP/Elektronisches-Publizieren_2007-10-I.php#003002 (ověřeno 27. 8. 2016).

tisíciletí usilovala už celá řada nových, obecných a popularizujících periodik (příkladně již od počátku devadesátých let široce etablované Dějiny a současnost), především však na různé segmenty historiografie specializovaných časopisů a více či méně pravidelně vycházejících ročenek. Důsledkem této záplavy a diverzifikace historiografické nabídky byla již v průběhu naší první editorské dekády zřetelná dezorientace čtenářstva, jeho ztráta zájmu o „celkový“ přehled po širokém oboru a návazně nebývalé profilování čtenářských zájmů podle speciálních témat či jednotlivých regionů. Zatímco nemalá, dejme tomu starší a konzervativní, část čtenářstva stále výrazněji preferovala dějepisnou publicistiku jako kulturně zábavnou četbu, dějepisné studentské mládí od poloviny první dekády zřejmě přestávalo číst odborné časopisy a při hledání potřebných informací (jejich kontexty se jaksi začaly vytrácet...) se stále výhradněji obracelo na internet.

S těmito trendy šel ruku v ruce rychlý pokles počtu předplatitelů i pultového prodeje ČČH. Bylo nutno snižovat náklad a ptát se po nových nástrojích profilování časopisu. Dnes, v polovině druhé dekády 21. století, už soukromí abonenti takřka odpadli. Podobnou zkušenost ostatně učinily i ostatní historicky zaměřené časopisy. Přitom, paradoxně, zůstává tištěná podoba časopisů – patrně však omezena na knihovní prostředí – nadále uživatelsky i nakladatelsky podstatná. Úplný přechod k elektronickým formám se však u nás ani v zahraničí mj. z organizačních a finančních důvodů (přínejmenším dosud) nekonal. Nás v krizových situacích vždy stabilizoval Historický ústav AV ČR, který časopisu tvořil a tvoří bezpečné zázemí.

Právě před rokem 2010 přitom (nejen v Česku, ale zřejmě v celé Evropě) explozivně kulminoval nárůst historiografické produkce, časopisecké i knižní.⁷ (Jeho vedlejším efektem je skutečnost, že snad až dvoutřetinová část celoevropsky vydané knižní dějepisné produkce již neprochází recenzováním ve vědeckých časopisech a mizí z obzoru nebo je vnímána jen velice omezenými kroužky recipientů.⁸) Tato situace měla celou řadu příčin, ale konkrétně v českém prostředí na ni mělo velký vliv – přínejmenším dílčí – prosazení přírodovědných hodnotících kritérií vědy do evaluačních, akreditačních a atestačních hodnocení jak akademických pracovišť, tak jimi zaměstnávaných jednotlivých badatelů. Hodnocení historikové z univerzit

7 Jako příklad uveďme, že britská produkce se za dvacetiletí 1989–2009 zdvojnásobila, německá vzrostla na bezmála čtyřnásobek, v oblasti monografií na pětinašobek. Srovnej: Nina LOHMANN, *Soudobé dějiny ve Velké Británii*, in: J. Pešek a kol., *Napříč kontinentem soudobých dějin. Evropská historiografie po konci studené války*, Praha 2013, s. 67–91, zde s. 81n.; J. PEŠEK, *Německá historiografie soudobých dějin*, Tamtéž, s. 147–195, zde s. 153 n.

8 J. PEŠEK, *Die deutsche Rezeption der tschechischen Publikationen zur modernen Geschichte und zur Zeitgeschichte*, ČČH 110, 2012, s. 575–595, zde s. 561.

i akademických ústavů začali být při klíčových momentech kariérního postupu – habilitacích, profesurách, případně při akademických atestacích – hodnoceni (a následně placeni) méně podle kvality či přínosnosti svých klíčových vědeckých produktů a více podle jejich počtu, do jisté míry dokonce i podle citačního ohlasu těchto děl. Právě v době, kdy jsme s Jaroslavem Pánkem přejali zodpovědnost za ČČH, tedy v první dekádě 21. století, probíhala nadto na univerzitách České republiky (změnami ministerských předpisů o charakteru a hodnocení výuky vyvolaná) vlna zakládání filosofických a humanitních fakult. Takřka každá z nich si – s ohledem na akreditační podmínky – hned nebo jen o něco později založila svůj historický časopis. Výsledkem těchto procesů byl nebývalý kvantitativní (bohužel nikoliv již kvalitativní) vzrůst dějepisné produkce. Sekundárně nastala – dosud nebývalá a pro redakci bolestivá – nouze o solidní autorské texty.

Autoři, nucení praktickými podmínkami svých domovských pracovišť i kariérních zájmů k „výrobě“ vyšších počtů textů, hodnocených body Rady pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI), tedy především monografií a článků (nadto pokud možno tištěných v zahraničí), ztráceli motivaci k publikování v pro ně institučně „cizím“ ČČH.⁹ (To se ale kupodivu týkalo i celé řady pracovníků Historického ústavu AV ČR, který je domovským zázemím našeho časopisu. Prioritu získávají oborově zaměřené časopisy, vydávané jednotlivými odděleními.) Nejvíce byl v ČČH tímto – skokově nastoupivším – vývojem postižen sektor zpráv a recenzí, protože ty nebyly v RVVI zahrnuty do kategorie bodově dotovaných „vědecky relevantních výstupů“. Najednou již zejména mladá generace historiků neviděla důvod, proč ztrácet čas body nepřinášejícím vědeckým dialogem či diskusemi o stávající produkci.¹⁰ Nadále „platily“ jen originální výzkumné „výstupy“. Na číslech časopisu z let okolo roku 2010 je odraz této krize dobře patrný.

Při hledání řešení těchto ne zrovna malých problémů bylo velkou výhodou, že Jaroslav Pánek, v letech 1998–2005 ředitel Historického ústavu AV ČR, následně do roku 2012 jeden z místopředsedů Akademie věd, zároveň v letech 1996–2002 předseda Sdružení historiků ČŘ a poté do roku 2010 předseda Českého národního

9 Jaroslav Pánek situaci pregnantně charakterizoval ve mně adresovaném dopise z 19. 9. 2010, kde k tomuto tématu napsal: „Myslím, že se setkaly dvě neblahé tendence – kvalitativní úpadek masové výroby vysokoškolských a doktorandů, a systém hodnocení, který vede nejen k produkci extrémního množství ‚bodovaných‘ textů, ale také k nikdy nevidané inflaci historických časopisů. Vzhledem k tomu, že každá škola, fakulta, katedra, oddělení ústavu atd. se snaží získat články především pro své periodikum, nutně dochází k tomu, že kvalitních textů pro ČČH je málo.“

10 Srovnej můj referát, přednesený na IX. sjezdu českých historiků v Pardubicích 6. 9. 2006: J. PEŠEK, *Česká historiografie na počátku 21. století – cesty jejího hodnocení*, ČČH 105, 2007, s. 89–100.

komitétu historiků, jakož i člen řady mezinárodních grémií, byl o těchto – nejen v ČR se projevujících – problémech včas a široce informován a mohl ve prospěch časopisu účinně zasahovat. Pro ČČH nejpodstatnějším momentem byla Pánkova aktivní účast při zakládání a vypracovávání kritérií pro posuzování publikací k zařazení do ERIH – European Reference Index for the Humanities. ČČH se tam díky jeho péči dostal do kvalitativně nejvyšší kategorie, v níž setrvává dodnes, i po převodu databáze do podoby ERIH PLUS roku 2014. Stejně podstatné bylo, že Jaroslav Pánek prosadil rovnoprávnost vnímání této báze při posuzování ze strany RVVI, tedy kvalitativní srovnatelnost ČČH s časopisy, evidovanými v indexu americké Web of Science.

ČČH je dnes hlavně díky Pánkově péči, samozřejmě opřené o spolupráci s výkonnou redaktorkou, resp. dnes redaktorem, evidován též v elzevirske databázi SCOPUS. Jeho obsah je navíc zpřístupňován na stránkách H-Soz-Kult a recenze v něm otištěné vplývají do databáze Recensio.net. Od roku 2012 jsou s odstupem jednoho a půl roku po vydání všechna čísla časopisu umísťována na web Historického ústavu AV ČR v rámci open access.

Postupně se také na stránkách našeho „národního periodika“ začaly objevovat studie v hlavních evropských jazycích, výjimečně jsme vydali celá čísla v němčině nebo angličtině. Rozsáhlou relaci o české účasti na světovém historickém kongresu v Jinanu (Ťi-nan) 2015 jsme publikovali nejen česky, ale i anglicky.¹¹ Zázemí těmito inovacím (bez peněz modernizovat prostě nelze) vždy – v souznění s vedením Historického ústavu AV ČR – připravoval Jaroslav Pánek, obvykle v produkční kooperaci s Petrem Vorlem, případně s Václavem Bůžkem.

ČČH tak dnes patří díky této otevřenosti a mezinárodnímu zasíťování mezi nejvýše vědecky hodnocené historicky orientované časopisy v ČR. Je samozřejmé, že tato pozice není nějakým „dárkem“, ale odráží náročnost práce redakce i redakčního kruhu v akvizičním ohledu i při – externím a anonymním – peer review posuzování k otištění nabízených textů. A velkou roli při tom hraje také přinejmenším částečný internacionální charakter časopisu. Již roku 2004 proto Jaroslav Pánek ini-

11 To byl případ jednak anglického čísla 109/2, 2011 kde byly v garanci Petra Vorla otištěny příspěvky ze sekce Trade and Civilization z amsterodamského 21. mezinárodního sjezdu historiků (2010). Srovnej: PETR VOREL, *Trade and Civilization in the History and the Evolution of Civilizations (Prologomena)*, ČČH 109, 2011, s. 193–217; za druhé pak dvojčísla 110/3–4, 2012, kde byly v německém jazyce zpřístupněny vybrané referáty z X. sjezdu českých historiků v Ostravě 2011 (srovnej J. PÁNEK – J. PEŠEK – P. VOREL, *Editorial*, ČČH 110, 2012, s. 401–402); a dále J. PÁNEK et alii, *The 22nd International Congress of Historical Sciences in Jinan*, ČČH 113, 2015, s. 1188–1249.

cioval ustavení Mezinárodní redakční rady ČČH ve smyslu „Advisory Board“ deseti, českou tematikou se soustavně a dlouhodobě obírajících evropských bohemistů.

Podívejme se nyní na obsahovou strukturu časopisu a zeptejme se, zda se časopis pod vedením dvou (přinejmenším původem a srdcem) raných novověkářů změnil vůči době, kdy ho editoval nejvýznamnější český medievista. (Připomínám předem relativnost každé takovéto statistiky: Záleží vždy na tom, co její autor zahrne do kategorie „článek“, tedy zda sem vchází i větší, obsahově samostatné texty, publikované jako „materiálie“ nebo „diskuse“. Já se snažil být pokud možno velkorysý.) Rezignoval jsem v této statistice na zatím neúplný ročník 2016, takže mohu srovnávat dva celky po třinácti ročnících. Počty publikovaných článků v obou obdobích se odlišují: za Šmahelovo období jich bylo zhruba o desetinu více než pod naší taktovkou. Důvodem je naše o něco větší rozsahová tolerance vůči autorům článků a aktuálně snad i rozsáhlejší recenzní rubrika.

Tabulka 1:

Chronologická struktura článků v ČČH v letech 1990 až 2002 a 2003–2015

tematizované období	1990 až 2002			2003 až 2015		
	celkem článků	%	z toho zahraniční autoři	celkem článků	%	z toho zahraniční autoři
středověk	87	28,1	7	51	18,8	3
raný novověk	44	14,2	4	62	22,8	13**
dlouhé 19. století	43	13,9	4	31	11,4	3
krátké 20. století	63	20,3	8	60	22,1	4
dějiny a problémy historiografie	68	21,9	6	66	24,2	5
průřezová témata*	5	1,6	1	2	0,7	1
celkem	310	100 %	30	272	100 %	29

*) Do této kolonky jsem zařadil i tři studie o antických a jednu o starých indických dějinách, které jinak ČČH neotiskuje.¹²

**) sem patří i mezinárodní „anglické číslo“ z roku 2011.

12 Samozřejmě jde vždy o studie mezního charakteru. Exmplárně: Stanislav DOLEŽAL, *Právní klasifikace a literární reflexe obyvatelstva neřímského původu pozdní římské říše*, ČČH 102, 2004, s. 32–76.

Tabulka ukazuje, že základní proporce chronologického členění obsahu časopisu samozřejmě byly zachovány: Něco přes dvě pětiny článků pojednává o dějinách středověku a raného novověku, třetina obsahu patří období od Francouzské revoluce do roku 1989 (příčemž časopis dnes již nerespektuje pravidlo, že období po roce 1945 patří do hájemství „konkurenčního“ periodika Soudobých dějin), více než pětina (dnes bezmála čtvrtina) rozsahu je pak věnováno dějinám i aktuálním problémům české i světové historiografie. Posuny v období našeho vedení redakce jsou ovšem zřetelné – nejvíce právě u medievistiky, která v časopise ztratila asi třetinu dosavadního rozsahu. Nebylo to samozřejmě dáno naší intencí, nýbrž skutečností, že se po založení (uznejme, že od samého počátku v roce 2009 výborného) časopisu *Studia Mediaevalia Bohemica* podstatně klesl autorský potenciál, z něhož může ČČH čerpat studie i recenze se středověkou tematikou. Posun těžiště zájmu o starší dějiny do období raného novověku bylo pak pro redakci logickým východiskem. Menší oslabení autorského zájmu zažilo (zejména krátce před rokem 2010) kupodivu také 19. století (mladá badatelská generace má stále větší potíže s němčinou a dokonce i s novověkou paleografií), zatímco příspěvků k dějinám (strojopisného) 20. století přichází, resp. daří se objednávat hlavně v posledních letech stále více. Větší autorský zájem než dříve platí – opět především v letech po roce 2010 – také dějinám a problémům historiografie.

Vlny autorské nabídky se přirozeně proměňují. Zmíněný negativní trend z let okolo roku 2010, kdy jsme občas zoufali nad skutečností, že nabízených textů bylo málo nebo jejich kvalita ani v náznaku neodpovídala nárokům ČČH, se podařilo překonat a redakční kruh dnes zasedá nad „plným stolem“. Zde zřejmě v mnoha ohledech pomohlo Jaroslavem Pánkem důsledně prosazené a udržené vysoké bodové, citační zařazení našeho časopisu, takže dnes i řada mladých autorů (ti starší nám, zaplať Bůh, zůstávali trvale věrni) usiluje o to, publikovat podstatné studie právě zde. Velkou roli tu samozřejmě hraje též ochota členů redakční (vědecké) rady přispět časopisu vlastními texty nebo soustavněji zprostředkovat výsledky bádání svých žáků. Velmi znatelná je tato skutečnost zejména u oněch (co do počtu trvale minoritních, zhruba třinácti procent) studií, které se zabývají zahraničními tématy nebo vztahovou tematikou českých zemí, české společnosti, českého státu a zahraničních subjektů.

Podotkněme, že ČČH jako klíčový list české historiografie nadále, a to i z praktických kapacitních důvodů, respektuje Františkem Šmahalem stanovené pravidlo, že od českých autorů redakce přijímá studie ke geograficky jakémukoliv tématu, od zahraničních historiků pak – jistě s výhradou práva na výjimku, zejména

tam, kde by šlo o celoevropský záběr¹³ – očekává více či méně bohemistická témata, ovšem v co nejširším kontextu tohoto určení. Jaroslav Pánek, spoluautor cenného třísvazkového Lexikonu historických bohemistů z roku 2005, má pro udržování živých kontaktů se zahraničními historiky ty nejlepší předpoklady i dlouholeté bohaté zkušenosti.¹⁴

V příspěvcích českých autorů o zahraničních (v daleko menší míře tzv. vztahových) tématech jasně dominuje 20. století (v jeho rámci především Německo, daleko méně již Rusko, Itálie a Amerika, Maďarsko a Albánie jen jednotlivinami) s celkem osmnácti studiemi. Starší období, tj. středověk až 19. století, byla v kontextu s „nečeskými“ tématy (jednoznačné připsání do statistických kolonek je ovšem právě ve starších epochách velmi obtížné) frekventována nesrovnatelně méně.¹⁵ Poměrně značný autorský zájem lze oproti tomu zjistit o problematiku zahraničního dějepisectví (celkem deset studií).¹⁶ I zde několika příspěvky dominuje Německo, zejména sám redakční kruh však projevil cenný zájem i o Spojené státy americké a Velkou Británii, případně Francii, a to jak v širších konturách,¹⁷ tak ve vztahu k významným osobnostem světového dějepisectví.¹⁸ Dlouhodobě slabší oblastí, kde ostatně Jaroslav Pánek osobně autorsky i recenzentsky usiluje o kompenzaci

13 Exemplárně: Anton SCHINDLING, *Utváření konfesí, konfesionalizace a multikonfesionalita jako základní problém evropských dějin v 16. a 17. století*, ČČH 106, 2008, s. 80–108.

14 Svatava RAKOVÁ – Jaroslav PÁNEK – Václava HORČÁKOVÁ, *Scholars of Bohemian, Czech and Czechoslovak history studies*, Praha 2005.

15 Jediný medievistický příspěvek této kategorie napsal Roman ZAORAL, *Silver and glass in medieval trade and cultural exchange between Venice and the Bohemian Kingdom*, ČČH 109, 2011, s. 235–261. V ČČH bohužel jen málo frekventovanou rakouskou tematiku obohatila: Zdeňka STOKLÁSKOVÁ, *Zákonné rozlišení „domácích“ a „cizích“*. *Vývoj domovského práva v Rakousku 1750–1863*, ČČH 102, 2004, s. 297–341.

16 Každý pokus o přesnější podchycení statisticky nevelkého souboru je samozřejmě problematický. Ukazuje to názorně závažná studie: Jiří STOČES, *Hlavní směry současné historiografie středověkých univerzit. Přehled střeoevropské historické produkce po roce 1989 s důrazem na předbusitské pražské univerzity*, ČČH 102, 2004, s. 342–371. Je dominantně bohemikální, nebo vztahová, nebo vlastně evropská?

17 S. RAKOVÁ, *Věda mezi levicí a pravicí: politika ve výkladu národních dějin USA po druhé světové válce*, ČČH 104, 2006, s. 527–557; N. LOHMANN, *Evropská tradice britského dějepisectví*, ČČH 109, 2011, s. 821–833.

18 Jiří LACH, *Eric Hobsbawm – historik mezi vědou a politikou*, ČČH 111, 2013, s. 579–602; TÝŽ, *Tony Judt a jeho přístupy k soudobým dějinám*, ČČH 112, 2014, s. 70–84; Martin NEJEDLÝ, *Inspirace ještě pro jednu generaci. Úvaha nad osobností a dílem Jacquese Le Goffa (1924–2014)*, ČČH 112, 2014, s. 463–496.

poněkud absentujícího autorského zájmu, jsou dějiny východní Evropy a Balkánu.¹⁹ Zatím příliš neuspívají ani naše opakované pokusy stabilizovat příliv příspěvků k dějinám Slovenska a k problémům soudobé slovenské historiografie.²⁰

Podstatnou agendou časopisu jsou přirozeně recenze a zprávy na aktuální historickou literaturu. Zde je redakce samozřejmě do nemalé míry „odkázána“ na zájmy a iniciativu spřízněných historiků, naše úsilí nicméně směřuje k tomu, cíleně iniciovat recenzní nebo alespoň anotační podchycení alespoň toho nejpodstatnějšího z aktuální historiografické produkce naší a pokud možno i klíčové zahraniční.²¹ Již výše jsem připomínal autorskou „krizi“ okolo přelomu prvé a druhé dekadý nového století. Projevovala se mj. i dramatickým ústupem počtu recenzí, které jsme dostávali nebo někdy doslova vyprosili (a to i na vlastních studentech a doktorandech). Počty recenzí v ročníku (anotace ponechávám stranou) se tou dobou pohybovaly okolo tuctu. Dnes je situace do základu jiná, ročník 2015 je vybaven recenzemi více než šedesáti knih, stručnější zprávy v to nepočítaje.

Pokusil jsem se ukázat změny těžiště recenzního zájmu na počátku a v nejnovějších letech našeho editorského usilování (s pokud možno nenápadným vynecháním oné slabé epochy) v podobě tabulky:

-
- 19 Pro Polsko ovšem srovnaj studii již z našeho prvního editorského ročníku: Roman BARON, *Politická kultura v moderní polské historiografii*, ČČH 101, 2003, s. 353–375. Pánkovu drobnou produkci, zaměřenou na tuto oblast shrnují dva rozsáhlé svazky vybraných studií: J. PÁNEK, *Czechy a Polska na progu czasów nowożytnych*, Toruń 2014; TÝŽ, *Češi a Jihoslované. Kapitoly z dějin vzájemných vztahů*, Brno, 2015.
- 20 Jako v tomto směru v ČČH v podstatě výjimečné, rozsah recenze nebo zprávy přesahující diskusní texty je třeba umístit: Zdeněk KÁRNÍK, *Nad výbornou prací o dějinách Slovenska meziválečné doby*, ČČH 103, 2005 s. 621–630, kde je tematizována kniha: Milan ZEMKO – Valerián BYSTRICKÝ, *Slovensko v Československu 1918–1939*, Bratislava 2004 a Hana KLAMKOVÁ, *Holokaust slovenských Židov: interpretácie v slovenskej historiografii*, ČČH 104, 2006, s. 364–374, nejnověji pak: Michal MACHÁČEK, *Cesta Gustáva Husáka ke komunistickému hnutí*, ČČH 112, 2014, s. 227–260.
- 21 Zde je třeba podotknout, že zejména v posledních letech se při akvizici recenzních výtisků, a to i v komunikaci se zahraničními nakladatelstvími, opíráme o iniciativní a produktivní podporu ze strany technického redaktora, pana Jaroslava Novotného, což umožňuje rozvoj této roviny časopisu.

Tabulka 2:

Rozložení recenzního zájmu ČČH o jednotlivá období v letech 2003–2006 a 2012–2015 (v %)

období	2003 až 2006	2012 až 2015
středověk	21,2	17,3
1500–1800	30,8	29,0
1801–1918	16,0	13,0
1919–1948	12,4	15,4
1949–1989	3,6	4,9
syntézy, sborníky teoretické práce a pomůcky	16,0	20,4
celkem	100 % – 137	100 % – 162

Tabulka ukazuje mírný pokles recenzních aktivit v oblasti medievistiky (důvody jsem vylíčil výše) a solidní stabilitu referování o knihách k ranému novověku (v prvních letech po znovuzaložení ČČH ležel podíl zpráv a recenzí o středověku okolo dvaceti procent a raný novověk se pohyboval okolo šestnácti procent, tedy bezmála na poloviční úrovni dnešního zastoupení). Starosti nám činí trvalý mírný pokles recenzentského zájmu o témata „dlouhého“ 19. století (v devadesátých letech to byla asi pětina recenzované a anotované produkce). Oproti tomu potěšitelný je zejména v posledních letech podstatný vzestup objemu recenzované literatury pro „krátké“ 20. století, a to i pro jeho druhou polovinu.

Další tabulka sleduje recenzní literaturu s ohledem na tematizovanou oblast. Zde je třeba opět jednou připomenout problematičnost jednoznačného zařazování knih do jednotlivých kategorií – výsledek je pokus o vážení každé recenzované publikace podle kategorií a mezikategorií tak, aby odpovídal alespoň úhrn každé kolonky.

Tabulka 3:

Rozložení recenzního zájmu ČČH o jednotlivé geografické oblasti, dotčená recenzovanými pracemi v letech 2003–2006 a 2012–2015 (v %)

teritorium	2003 až 2006	2012 až 2015
České země	43,8	55,5
Rakousko a habsburská říše	7,3	4,3
Německo	5,8	6,2
Slovensko, Polsko, Maďarsko	11,6	4,3
Rusko (celá říše)	2,9	2,5
východní Evropa a Balkán	1,5	1,9
Itálie, Španělsko, Francie	7,3	5,6
Británie	1,5	0,6
celá Evropa	9,5	8,6
Amerika	3,7	1,9
nelokalizovatelné práce a příručky	5,1	8,6
celkem	100 % – 137	100 % – 162

Z tabulky je zřetelné, že se těžiště recenzentského zájmu posunuje stále více k (české i zahraniční) literatuře o českých zemích. Oproti tomu segment recenzované literatury o Německu, Rakousku a říši (pro starší období je to mnohdy obtížně diferencovat) je i při klíčovém významu této oblasti pro české dějiny poměrně nerozsáhlý a má tendenci klesat. (Připomenu jen, že v první polovině devadesátých let 20. století jen asi čtvrtina recenzovaných a anotovaných knih byla bohemikální povahy, bezmála třetina tehdy tematizovala Rakousko, Německo a říši.) Potěšitelný, i když aktuálně také spíše nevelký, je zájem o polskou tematiku. Trvalým traumatem správce recenzní a anotační rubriky (tedy autora tohoto příspěvku) je minimální (v žádném jiném časopise nekompenzovaný) zájem recenzentů o literaturu, týkající se starších i moderních dějin ruské říše. O mnoho lepší to není ani ve vztahu k literatuře o západní Evropě: Velký segment tu zaujímají knihy o nunciaturách, posuzovaných ovšem opět zejména ve vztahu k císařskému sídlu. Zájem o „autentické“ dějiny Francie, Itálie nebo Španělska – ač historiografie těchto

zemí zajímavě řeší a diskutují problémy obecnější, namnoze celoevropské povahy – zůstává minimální. O něco málo vyšší než dříve je zastoupení prací, obzírajících celý evropský kontinent. Pohled přes Atlantik je vrhán jen zcela výjimečně. ČČH tak zodpovědně hraje roli zrcadla zájmů a – obávám se – nadále rostoucí uzavřenosti obzoru české historiografie. Do jaké míry jsou v našem časopise otištěné, většinou velmi hodnotné recenze z pera nejednou nejvýznamnějších českých badatelů alespoň čteny, nelze ovšem odhadnout.

Neodvážil jsem se tu předložit kvantifikaci posunu tematických preferencí v recenzované literatuře. Zde je kódování vždy velmi svévolnou záležitostí, resp. při statisticky malých souborech by výsledek byl tak jako tak problematický. Snad stačí naznačit, že ve sledovaných třinácti letech zřetelně poklesl zájem o recenzi zprošředkování tradiční literatury o událostních, politických, diplomatických dějinách a otázkách např. nacionalismu. Oproti tomu sílí zájem o otázky hospodářství, sociálních a populačních dějin. Snad ještě výrazněji však nabývá na rozsahu zájem o dějiny kultury, vzdělanosti, případně o široce vymezenou problematiku mentalit. Je ovšem přirozené, že většina diskutovaných prací není úzce monotematická a většinou zahrnují celou řadu podstatných aspektů. To platí také pro stabilní zájem recenzentů o církevní dějiny, nadále především středověku a raného novověku: Kde tu končí církve jako organizace a religijní prostředí a kde začíná politika, právo, proměna mentalit nebo kulturní role církvi?

Při ohlédnutí na zatím třináct a půl roku přípravy Českého časopisu historického s Jaroslavem Pánkem je samozřejmě třeba připomenout také řadu textů, které napsal pro náš časopis. Především zásoboval a zásobuje každé číslo řadou většinou drobných, ale cenných anotací, zejména zahraniční literatury, recenzí a ovšem i sérií (většinou nepřiznaných) drobných překladů příspěvků zahraničních autorů z řady jazyků západní i východní Evropy. V prvních třech letech našeho editorství, tedy před převzetím po všech stránkách vysilující funkce místopředsedy Akademie věd ČR, se k tomu všemu pojila i záplava referátů o kongresech a konferencích. Absolvoval je jako referent, jako ředitel Historického ústavu AV ČR nebo jako předseda českého historického komitétu, který obdivuhodně oživil a – ve spolupráci s dalšími malými národy středovýchodní Evropy – mezinárodně stabilizoval. Stalo se tak zejména ve vztahu k české aktivní účasti na světových historických kongresech v Sydney 2005, Amsterdamu 2010 a zejména (ve spolupráci s Petrem Vorlem) v Jinanu 2015.²²

22 J. PÁNEK a kol., *XX. mezinárodní kongres historických věd v Sydney (3.–9. července 2005)*, ČČH 104, 2006, s. 206–210, a velmi komplexně: J. PÁNEK a kol., *XXII. mezinárodní kongres historických věd v Tři-nanu/Jinanu*, ČČH 113, 2015, s. 1133–1187, zde zejména s. 1134–1141 a 1185–1187.

Vedle toho Jaroslav Pánek i v dobách svého největšího úředního a diplomatického vytížení psal nekrology a vzpomínkové články o na věčnost odcházejících českých i zahraničních historících a historičkách.²³ Na více v prvé dekádě století neměl prostě čas: Je dobře si uvědomit, že ještě jako ředitel Historického ústavu AV ČR inicioval a poté jako vědecký redaktor právě v době působení na předsednictvu Akademie věd ČR uvedl do pohybu a jako autor celé řady kapitol podstatným způsobem spolu dotvořil a dotváří Akademickou encyklopedii českých dějin. V letech 2009–2015 vyšly v Historickém ústavu první čtyři svazky této vysoce informativní a obsáhlé publikace.²⁴

Jako autor rozsáhlejších, většinou na dějiny a současnost dějepisectví zaměřených studií se Jaroslav Pánek začal – se stále větší intenzitou – na stránky ČČH vracet jako autor rozsáhlejších článků i větších recenzí od roku 2010, kdy publikoval studii o Rudolfově Majestátu z roku 1609 jako tématu české novodobé historiografie.²⁵ Další velká koncepční studie následovala v „ostravském“ sjezdovém čísle: Česká historiografie a svět.²⁶ Roku 2014 jsme u příležitosti Šmahelových osmdesátin společně vzpomínali na znovuzaložení ČČH, čemuž Jaroslav Pánek vtiskl charakter analytické bilance prvního třináctiletí porevolučního vývoje časopisu.²⁷ Podobným nadhledem se vyznačoval i jeho článek o pozici české historické slavistiky v širším kontextu humanitních věd.²⁸

V posledních letech si stále více Pánkova času, energie, ale také radosti nárokuje pod Historický ústav AV ČR spadající Český historický ústav v Římě, jehož je ředitelem a jehož Bolletino i ediční řadu monografií dokázal obdivuhodně oživit a edičně zpravidelnit. Profituje z toho i ČČH, a to přímo i nepřímo. Přímo recenzemi knih z římského mezinárodního centra a informacemi o dění v ústavu, nepřímo pak díky skutečnosti, že se Jaroslav Pánek ponořil do soustavných výzkumů dějin ústavu a biografii jeho klíčových osobností, resp. širších kontextů české historiografie, svázané s římskými výzkumy. Plody těchto prací v podobě přípravných studií pak lze nalézt na stránkách našeho časopisu.²⁹

23 Nalezneme je přetištěny v cenném svazku Pánkových biograficky zaměřených studií k dějinám dějepisectví: J. PÁNEK, *Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory*, Pardubice 2013.

24 TÝŽ (ed.), *Akademická encyklopedie českých dějin*, sv. 1–4, Praha 2009–2015.

25 TÝŽ, *Majestát z roku 1609 jako téma novodobé české historiografie*, ČČH 108, 2010, s. 220–243.

26 TÝŽ, *Česká historiografie a svět*, ČČH 110, 2012, s. 467–481.

27 J. PÁNEK – J. PEŠEK, *Znovuzrození*, s. 605–623.

28 J. PÁNEK, *Česká historická slavistika v kontextu humanitních věd*, ČČH 113, 2015, s. 7–26.

29 TÝŽ, *Český historický ústav v Římě v letech 2008–2014*, ČČH 113, 2015, s. 244–276; TÝŽ, *Hlídky versus Český časopis historický (Spor o výklad církevních dějin v první polovině 20. století)*, ČČH 114, 2016, s. 372–414.

Zbývá říci jediné: Když dva povahou značně rozdílní jedinci třináct a půl roku soustavně spolupracují, aniž by se při tom pohádali, znamená to nejspíše, že našli způsob, jak se doplňovat. Jistě si to od Jaroslava Pánka za ta léta vyžádalo pěknou dávku trpělivosti, kterou jinak raději vynakládá na perfekcionalizaci textů, které dáváme do tisku. Pro mne je možnost vydávat s ním ČČH, dlouhodobou – samozřejmě náročnou – vědeckou radostí, za níž jsem osudu vděčen.³⁰

30 Tato studie patří do kontextu programu PRVOUK P20 FHS UK.

Obrazová příloha

Zasedání vědecké rady Českého časopisu historického v pracovně ředitelky Historického ústavu AV ČR dne 7. června 2016.

Foto: Jaroslav Novotný

Jaroslav Pánek s ředitelkou Historického ústavu AV ČR Evou Semotanovou (2016).

Foto: Jaroslav Novotný

Die Tschechische Historische Zeitschrift gemeinsam mit Jaroslav Pánek

JIŘÍ PEŠEK

Dieser Beitrag behandelt die Tschechische Historische Zeitschrift in den Jahren 2003 bis 2016, in denen der Verfasser gemeinsam mit Jaroslav Pánek als Herausgeber wirkte und wirkt. Identifiziert werden dabei vor allem die Schwerpunkte der wichtigen Tätigkeit Páneks für diese traditionell zentrale Zeitschrift der tschechischen Historikergemeinde. In den untersuchten Jahren durchlief die Zeitschrift einen dramatischen Wandel, da sich zum einen unter dem Einfluss des Internets das Publikationsmilieu grundsätzlich veränderte und die Historikergemeinde zum anderen zugleich durch die neuen staatlichen, von den Naturwissenschaften übernommenen, quantifizierenden Konzepte und Methoden der Wertung der wissenschaftlichen Leistung schwer getroffen wurde. Beides hat das Arbeitsmilieu grundlegend verändert.

Die Herausgeber versuchten mit aller Kraft, in den wichtigen Bereichen der Zeitschrift die Kontinuität zu wahren, dennoch gab es im Vergleich zu den 1990er Jahren einige Verschiebungen in der Struktur des Inhalts: So verschob sich vor allem der Interessenschwerpunkt der publizierten Studien eindeutig stärker in die Neuzeit bzw. Moderne. Überdies ist sehr deutlich, dass die publizierten Aufsätze den aktuellen allgemeinen Trend innerhalb der tschechischen Historiographie hin zu einer Fragmentierung und einer Verengung des Horizonts widerspiegeln. Es gehört zu den wichtigsten Verdiensten von Jaroslav Pánek als Herausgeber der Tschechischen Historischen Zeitschrift, dass er es in dieser Umbruchzeit dennoch schaffte, ihre internationale Verankerung auszubauen und die vielfältige strukturelle Modernisierung der Zeitschrift systematisch durchzusetzen.

STUDIE A MATERIÁLY

Jaroslav Pánek
a dějiny raného novověku
na přelomu tisíciletí

PETR VOREL

PETR VOREL: Jaroslav Pánek and the History of the Early Modern Age at the Turn of the Millenium

Jaroslav Pánek belongs, without any doubt, amongst the most important Czech historians at the turn of the 21st century in the context of the entire historical community. Yet, his relevance to the development of Early Modern Age research can be seen as fundamentally crucial, impacting on the entire discipline community long-term both methodically and thematically. His monumental publication output relates to conceptual, theoretical-methodological and factographical issues.

Key words: historiography, Early Modern History, Jaroslav Pánek

Velká výhoda akademického prostředí (a tím mám na mysli jak vysoké školy, tak ústavy Akademie věd) spočívá v tom, že zvědavému badateli umožňuje pracovat v mezioborovém kontextu a posuzovat výsledky své práce v širších souvislostech. Každý významný objev a podstatný posun poznání v jakémkoli vědním oboru ovlivnil ve svých důsledcích více sfér lidského bytí, ať již ve formě užitečných aplikací technických novinek, ve vyústění demografických procesů či v předvolebních

programech politických stran. V tomto smyslu vytvářejí úzce propojený celek jak technické a přírodovědné obory, u nichž je předmětem vědeckého zájmu a následných aplikací pomyslný „hardware“ naší společnosti, tak obory z oblasti humanitních a společenských věd, které se zajímají o dlouhodobý vývoj jejího pomyslného „software“ a samy jej do značné míry utvářejí.

Tuto zjednodušenou polarizaci rád užívám v diskusi s kolegy, kteří jsou hluboko zanořeni do výzkumných témat exaktních věd (jako je např. efektivita pohonu kolejových vozidel, membránové separační procesy a pod.) a nechápou, k čemu je občanu dnešní České republiky užitečný základní výzkum dějin 14. století, když vše podstatné k této věci už přeci známe z filmu „Noc na Karlštejně“...

Zmíněné zjednodušené rozdělení vědních oborů na „hardvérové“ (jen pro ty se v anglofonním vědeckém prostředí užívá obecné označení „Sciences“) a „softvérové“ („Humanities and Social Sciences“) je sice účelovým novotvarem, ale je dobře pochopitelné i teenagerům: K čemu je jim sebelépe vybavená „bedna“, plná nejmodernější techniky, když v ní mají nainstalovaný operační systém Windows 1.0? Pak snáze pochopí, jak nebezpečné jsou vymoženosti moderních technologií v rukou komunity, která ve vývoji svého společenského „software“ zůstala někde na úrovni kmenové pospolitosti či raného středověku.

Mezi výše zmíněnými skupinami vědních oborů však existuje jeden rozdíl, který je poměrně zřetelný v časovém rozložení vědeckého života badatele. Zjednodušeně řečeno: U věd technických a přírodních se i začínající badatel může stát autorem zásadního vědeckého objevu. Vrchol badatelské kariéry a využití osobního tvůrčího potenciálu tu obvykle leží v počáteční a střední fázi jeho vědeckého vývoje, řekněme mezi pětadvacátým a pětapadesátým rokem života. Tehdy realizuje své nápady a má nejvyšší tvůrčí potenciál; tehdy se od něj také očekává nejvyšší vědecký výkon. U humanitních věd je tomu však jinak. Do třicítky jen stěží můžete dosáhnout nějakých zásadních nových výsledků, neboť k zúročení svého základního výzkumu potřebujete dostatek času a také životních zkušeností. V tomto věku, kolem „Kristových let“, na sebe mimořádně nadaný začínající historik obvykle teprve upozorní kvalitou první vydané knihy (často je to výsledek doktorského studia), ale své schopnosti a nápady zúročuje mnohem později. Jen těžko může vymyslet nějaký vynález či objevit dosud neznámého brouka (i když budiž, tuto vědeckou kvalitu by měl i objev dosud neznámého významného pramene). U „softvérových“ věd potřebuje badatel vedle základních předpokladů (dostatečných intelektuálních schopností, trpělivosti a hmotného zajištění k přežití) také řadu let systematické práce, než dosáhne výsledků, které lze v rámci

oborové komunity vnímat jako podstatný nový objev (např. novou interpretaci nějakého klíčového dějinného jevu) či koncept, určující dlouhodobé badatelské trendy. Proto je u našich vědních oborů onen pomyslný věk předpokládaného nejvyššího výkonu a vědecké efektivity ve srovnání s vědami „hardvérovými“ výrazně posunut, a leží až někde mezi pětačtyřicítkou a pětasedmdesátkou.

V tomto věkovém intervalu se dosud nalézá i jubilant, jemuž je věnována tato publikace. Z podstaty věci tedy nemůže mít ani tento text charakter nějaké souhrnné bilance. Dovoluji si tedy jen s určitým odstupem pohlédnout na jeho profesní počátky, které jej přivedly ke specializaci na dějiny raného novověku, a které zřejmě nebude možné v budoucnu rekonstruovat jen na základě dochovaných pramenů.

Profesor Jaroslav Pánek bezesporu patří v kontextu celé historické obce mezi nejvýznamnější české historiky poslední čtvrtiny 20. a prvních desetiletí 21. století. Pro rozvoj výzkumu dějin raného novověku lze však jeho význam označit jako zcela zásadní, ovlivňující celou oborovou komunitu dlouhodobě z hlediska metodického i tematického.¹ Samozřejmě i v Pánkově případě platí, že skutečný význam historika ověří až s odstupem času jen jeho dílo, které po sobě teprve zanechá. Proto nepředbíhejme a rozhodující slovo ponechme budoucím generacím. V případě takto významných osobností jsou však zajímavé (a z hlediska pozdější interpretace jejich díla důležité) také širší okolnosti, které podnítily jejich zájem o obor, ve kterém posléze vynikly. Některé z těchto souvislostí jsou dány dobově-historicky, nemohou se nikdy v budoucnu v přesné podobě opakovat a nabytá zkušenost je generačně nepřenosná. Jiné však mají obecnější povahu a mohou i začínajícím zájemcům o studium historie posloužit k zamyšlení při jejich vlastní profesní volbě.

Jednou z výrazných specifik profesního vývoje Jaroslava Pánka je skutečnost, že se v mládí vlastně o dějiny raného novověku nijak přednostně nezajímal. Patřily do spektra jeho zájmů jako mnoho dalších kulturních aktivit, které vnímatvé dítě, žijící nedaleko Pražského hradu, přirozeně akceptuje jako součást svého života. Hluboký obecný zájem o poznávání příčin a souvislostí toho, co se kolem nás děje, přímý generační přenos individuálních zkušeností (v tomto případě prostřednictvím vlídného a chápavého dědečka, postiženého po roce 1948 znárodněním rodinného majetku) a prostředí historického centra dění českého státu utvářely v Pánkově případě široké spektrum zájmů, které se zdaleka neomezovaly jen na historii, ale nabízely řadu dalších alternativ.

1 V poznámkách omezují odkazy na konkrétní Pánkovy publikace jen na hlavní tituly; souhrnná detailní bibliografie jeho díla je uvedena jako samostatná část tohoto čísla.

To je podle mého názoru první zkušenost, kterou lze na Pánkově příkladu zobecnit: Příliš časná úzká oborová specializace obvykle omezí badatele v každém oboru. To platí i v historii. Je velkou výhodou, pokud se začínající historik zajímá o více témat a získává průpravu i v jiných vědních oblastech, včetně tzv. exaktních věd (i když těžko říci, co je vlastně „exaktního“ na dnešní kvantové fyzice). Získává tím možnost snadnější adaptace na pracovní požadavky zaměstnavatele (neboť historik se jen výjimečně může uživit systematickým rozvíjením dílčího tématu, které ho baví během studia). Především však dokáže lépe pochopit příčinné souvislosti zkoumaných historických jevů, pokud se na ně dokáže podívat z neobvyklého úhlu pohledu (např. klimatologie či problematika hutního zpracování rud drahých a barevných kovů).

U zvláště nadaných studentů je pak někdy jen dílem souhry okolností, ve kterém vědním oboru dosáhnou vynikajících výsledků. Díky mimořádným intelektuálním schopnostem a vysoké míře osobní houževnatosti (která se Pánkově případě výrazně profilovala i v důsledku obtíží, které musel v dětství překonávat po prodělané obrně) by vynikli v kterékoli vědecké aktivitě, kterou mohli rozvíjet. Česká historiografie měla v Pánkově případě to štěstí, že se hlavním tématem jeho vědeckého zájmu nakonec staly dějiny 16. a 17. století.

Nemuselo tomu tak být. V době studentských let věnoval Pánek mimořádné úsilí především jazykovým studiím, historické filologii a zvláště slavistice. S láskou k jazykovědě souvisela také jeho literární tvorba, především překlady románů, poezie a dětských knih (včetně pohádek) z jihoslovanských jazyků. Tyto intenzivní kulturně-jazykovědné zájmy inicioval rodinný přítel Oton Berkopec, slovinský intelektuál, žijící již od meziválečné doby v domě, který v Praze na pomezí Hradčan a Střešovic kdysi vlastnil Pánkův dědeček.² Díky tomu byl Jaroslav Pánek už během gymnasiálních studií schopen zvládat překlady náročných uměleckých i odborných textů ze slovinštiny, srbsštiny a chorvatštiny a v prostředí pražské kulturní elity počátku šedesátých let se pokoušel i o vlastní tvorbu. Ostatně vůbec první tiskem vydaná kniha, pod kterou byl podepsán, byl překlad obsáhlého souboru slovinských pohádek, které Pánek ještě jako teenager převyprávěl v literárně vyspělé češtině. Tato jeho „knižní prvotina“, vyšla již v roce 1968,³ kdy jako dvacetiletý student teprve pronikal do tajů archivnictví, historie a slovanské filologie na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy (1965–1970).

2 Jaroslav PÁNEK, *Oton Berkopec. Življenje in delo, bibliografija za leta 1926–1975*, Novo Mesto 1976.

3 Přehled Pánkových literárních překladů pohádek i románové tvorby z jihoslovanských jazyků, publikovaných v letech 1968–1987 shrnuje Eva PROCHÁZKOVÁ, *Historik Jaroslav Pánek (Bibliografie literárního díla)*, Benešov 1998, Dodatek III: Beletristické překlady, s. 63–64.

Prvotní literární a jazykovědný zájem u něj postupně rozvíjel další tři oblasti aktivit, které Pánek později bohatě zúročil: 1) Zájem o jazyk a kulturu jižních Slovanů (především Slovinců) vedl přirozeně ke snaze pochopit specifika jejich dějinného vývoje, ve kterém lze nalézt řadu analogií s vývojem českým, a to i v důsledku několika staletí, prožitých společně v rámci habsburské monarchie: Na rozdíl od ostatních jižních Slovanů a Slováků byli Slovinci v posledních desetiletích existence Rakouska-Uherska spolu s námi součástí tzv. Předlitavska. 2) Přátelské vazby a kontakty ve Slovinsku a dobrá znalost jazyka umožňovaly mladému Pánkovi v šedesátých letech opakovaně během letních prázdnin vyjíždět do tehdejší Jugoslávie, což byl v rámci omezených cestovních možností uvnitř tehdejšího „východního bloku“ velmi výrazný podnět pro naplnění touhy poznávat blízké i vzdálené země a kultury, kterou jako dítě prožíval původně jen v platonické formě, vzbuzené četbou cestopisných knih. 3) Již v dětském věku dospěl k poznání, jak důležitá je znalost cizích jazyků, a začal svoje jazykové dovednosti systematicky rozvíjet, a to s mnohem efektivnějším výsledkem, než jaký přinášela tehdy běžná jazyková výuka. Když pak v roce 1965 vstupoval na pražskou Filosofickou fakultu, měl před spolužáky výrazný náskok díky tomu, že aktivně ovládal několik cizích jazyků.

Středoškolský zájem o historickou slavistiku pochopitelně ovlivnil i volbu studijního oboru na vysoké škole. Jihoslovanskými jazyky Jaroslav Pánek plynně hovořil už ve svých osmnácti letech, proto z tehdejší nabídky oboru Slovanská filologie volil zaměření na jazyk polský, a to v kombinaci s historií a archivnictvím. Pro jeho další vědecký vývoj se pak stala podstatnou volba diplomové práce, kterou na téma *Pojetí českých dějin a česko-polských vztahů ve středověkých polských kronikách a análech* zpracovával na Katedře pomocných historických věd a archivního studia FF UK pod vedení prof. Zdeňka Fialy.

V té době už se hlavní Pánkův zájem přesouval od filologie více k historii, ale především ke středověkým dějinám. Studentský talent dokázali brzy rozpoznat i Pánkovi učitelé, kterými byli na tehdejší pražské FF UK vedle zmíněného prof. Fialy zvláště prof. Ivan Hlaváček a vynikající archivář a historik meziválečné generace doc. František Roubík. Od nich přejímal student Pánek základní metodické principy práce s historickými prameny a jejich interpretace. Jistě se mohl stát skvělým medievistou a jeho výklad evropských dějin 12.–13. století by dnes konkuroval pracím jeho generačních soupeřů. Stejně tak mohl zásadním způsobem ovlivnit např. výklad rané středověké slovanské etnogeneze. Stále pro něj také zůstávala reálnou alternativou budoucí kariéra překladatele, tlumočnicka či jazykovědce, což byly ostatně aktivity, ke kterým se

opakovaně (byť z hlediska jeho vědeckého vývoje už okrajově) vracel až do počátku devadesátých let.⁴

Osud však „zamíchal karty“ jinak a pro dlouhodobou odbornou specializaci J. Pánka na dějiny raného novověku se stalo podstatným až jeho první zaměstnání. To je modelový případ. Kvalitně připravený a dostatečně motivovaný absolvent vysoké školy je schopen se rychle adaptovat a najít si nosné badatelské téma i v prostředí, které se mu zpočátku může jevit jako nepříliš vstřícné.

První zaměstnání ve Státním okresním archívu v Benešově (1970–1975) se čerstvému absolventu pražské FF UK tehdy mohlo jevit jako svým způsobem „vyhnanství“. I dnes se představy studentů historických oborů o náplni jejich budoucí práce do značné míry míjejí s realitou běžné pracovní činnosti zaměstnanců regionálních archívů, i když se jejich technické vybavení po téměř půlstoletí výrazně pozitivně změnilo k lepšímu. V dobách Pánkova absolutoria však byl kontrast mezi teoretickou přípravou na pražské FF UK a faktickými požadavky na zvládnutí činností všeho druhu (včetně těch fyzicky náročných), kterými byly tehdy značně zanedbané české venkovské archívy pověstné, dosti značný. Klidné večery, trávené v pražském podhradí analýzou textů Galla Anonyma či Vincenza Kadlubka, nahradil nikdy nekončící zápas s hroutícími se regály v archívních depozitářích, provázený upřenými pohledy domácích hlodavců, číhajících na archivářovu svačinu.

Pět let, strávených v benešovském archívu, však přes veškerá úskalí, spojená s pravidelným dojížděním z Prahy do Benešova a se sociálně-vztahovými specifiky malého venkovského města, které J. Pánek jako rodilý Pražák dosud vůbec neznal,⁵ mělo pro začínajícího historika ve svém výsledku několik zásadních pozitivních přínosů:

Důvěrné poznání regionálně-historické pramenné základny v takové míře, jakou nemůže přinést samotné vysokoškolské studium. Před svým angažmá v benešovském archívu Jaroslav Pánek o problematice regionálních dějin vůbec neuvažoval a jako student-historik neměl vytvořen bližší vztah k písemným pramenům jiného typu, než jaké zpracovával ve své diplomní práci (tedy středověké kroniky a anály). Dějinami Benešova a okolí se musel začít zabývat v rámci své pracovní náplně a s regionálně-historickými archívními prameny se seznámil takřka

4 V případě oficiálních vládních návštěv ze Slovinska si tlumočnické služby prof. Pánka vysloveně vyžadoval prezident Václav Havel po celá devadesátá léta 20. století.

5 Tyto souvislosti autor specifikuje v publikaci, vydané v souvislosti s otevřením novostavby Státního okresního archivu v Benešově (27. 6. 2000), viz Eva PROCHÁZKOVÁ – Jaroslav PÁNEK, *Archív a region*, Benešov 2000.

intimně díky jejich častému stěhování z místa na místo, často i přes několik podlaží (v oněch dávných dobách bylo běžné, že i archivář-vysokoškolák se po značnou část své pracovní doby stával manuálním pracovníkem-nosičem). Pánek, odborným školením historik-středověkář a filolog-slavista si tedy musel poradit s tématy dříve víceméně neznámými, ve kterých však našel zalíbení a dokázal ocenit jejich historickou hodnotu a interpretační potenciál. První léta své praxe zvládal mladý benešovský archivář také díky nově nabytým kontaktům s několika zkušenými místními historiky, mezi nimiž na prvním místě stál mimořádně vzdělaný benešovský archivář Jiří Tywoniak.⁶

Pobyt v benešovském archivu s sebou pro Jaroslava Pánka přinesl možnost (resp. nutnost) publikačních aktivit do té doby netušených. Na počátku sedmdesátých let 20. století, v době tzv. normalizace, byly publikační možnosti historiků velmi omezeny. Centrální celostátní historické časopisy tehdy obecně procházely krizí, způsobenou jak politicky motivovanými „čistkami“ v redakčních radách, tak i více či méně zřetelným ovlivňováním tematické struktury publikovaných textů. Žádoucí byla ideově „vhodná“ interpretace moderních politických dějin, sociálních dějin a dějin mezinárodního dělnického hnutí. Regionálně-historických časopisů a sborníků se tyto vlivy dotýkaly méně, nicméně vzhledem k malému počtu takových periodik (ve srovnání s dnešní dobou, kdy poptávka vydavatelů převyšuje nabídku kvalitních historických textů) znamenal „výpadek“ jednoho titulu dlouhodobé omezení publikačních možností v širším regionu. V době příchodu J. Pánka do Benešova zažívala podobnou krizi také místní regionálně-historická ročenka, vycházející pod názvem Sborník vlastivědných prací z Podblanicka.

Pánek byl jako mladý místní archivář se zjevným publikačním potenciálem přizván do redakční rady tohoto časopisu, o jehož „znovuvzkříšení“ se postarala jedna z nejvýznamnějších osobností české historiografie poslední třetiny 20. a počátku 21. století, prof. Josef Petráň. V době počínající „normalizace“ patřil tehdy čtyřicetiletý Petráň na pražské FF UK mezi „personae non gratae“.⁷ Na fakultě sice zůstat mohl, ale nesměl zastávat žádné významnější vědecké či vědecko-organizační funkce. V důsledku této nestandardní situace se ale v té době mohl Petráň více věnovat vlastnímu základnímu výzkumu a psaní skvělých knih,⁸ a také (jako rodák

6 J. PÁNEK, *Jiří Tywoniak (1919–1995) – Život a dílo českého historika, archiváře a organizátora vlastivědné práce*, Benešov 1997.

7 K tehdy panujícím poměrům srovnej: Josef PETRÁŇ, *Filozofové dělají revoluci. Filozofická fakulta Univerzity Karlovy během komunistického experimentu (1948–1968–1989)*, Praha 2015.

8 Celou generaci studentů i začínajících historiků, kteří studovali či začínali svou profesní kariéru v sedmdesátých a osmdesátých letech 20. století, výrazně ovlivnila hlavně Petráňova *Staroměstská*

z blízkých Ouběnic) obrátil svou odbornou pozornost k dějinám rodného kraje, tedy Podblanicka.⁹

Díky společné práci na obnovení Sborníku vlastivědných prací z Podblanicka mohl J. Pánek užít Petráňovy zkušenosti a životní moudrosti v míře podstatně větší, než jako posluchač jeho přednášek na pražské FF UK.¹⁰ Až díky této spolupráci, během které probíhal symbolický Pánkův „vnitřní přerod“ v historika raného novověku, vznikl mezi oběma vztah učitele a žáka. Dnes se i J. Pánek hrdě hlásí do kruhu tzv. „petráňovců“, tvořeného již relativně početnou skupinou českých historiků a historiček, specializujících se na kulturní a politické dějiny raného novověku, kteří měli díky užší osobní spolupráci možnost čerpat metodické podněty i zakoušet mimořádnou lidskou laskavost Josefa Petráně.¹¹

Obnovení pravidelného vydávání Sborníku vlastivědných prací z Podblanicka však s sebou přinášelo také povinnost zajistit jeho kvalitní obsah. Interpretace dějin raného novověku (natožpak regionálních dějin Podblanicka) ležela daleko mimo zájem a intelektuální potenciál tehdejší politické cenzury. Před pětadvacetiletým J. Pánkem se najednou otevřela možnost, kterou by tehdy neměl ani v Akademii věd, ani na univerzitě: Jako člověk pilný a pracovitý si vedle svých administrativních a archivně „stěhováckých“ povinností nejen dokázal vyšetřit čas na práci s prameny, ale mohl své nové výzkumy obratem publikovat, aniž by mu někdo nařizoval, co může nebo nemůže psát.

exekuce, jejíž první vydání vyšlo v roce 1971. Mezi tehdy vydávanými historickými knihami byla tato práce zcela výjimečná svým pojetím, mezioborovou šíří využitě pramenné základny i jazykovou úrovní. Výrazný vliv této knihy na vlastní vědecký vývoj přiznává i J. Pánek, stejně jako řada českých historiků mladší generace, zabývajících se dějinami 16. a 17. století. Viz též J. PÁNEK, *Josef Petráň – Historik Bílé hory mezi postžitělnou minulostí a dějinným mýtem*, in: Týž, *Historici mezi domovem a světem* (Studie – články – glosy – rozhovory), Pardubice 2013, s. 188–193 (text, publikovaný původně jako doslov ke čtvrtému vydání zmíněné knihy J. Petráně z roku 2004).

- 9 J. PÁNEK, *Vlast a rodný kraj v díle historika (K šedesátinám Josefa Petráně)*, Sborník vlastivědných prací z Podblanicka 30, 1990, s. 203–208.
- 10 J. PETRÁŇ, *Profesor Jaroslav Pánek a Podblanicko*, Sborník vlastivědných prací z Podblanicka 48, 2008, s. 355–367.
- 11 Zdeněk BENEŠ – Eduard MAUR – Jaroslav PÁNEK, *Pocta Josefu Petráňovi. Sborník prací u českých dějin k 60. narozeninám prof. Dr. Josefa Petráně* (= Práce Historického ústavu ČSAV, řada C – Miscellanea, sv. 4), Praha 1991; Jaroslav PÁNEK – Petr VOREL, *Historik české kultury Josef Petráň*, in: J. Petráň, *České dějiny ve znamení kultury* (Výbor studií), Pardubice 2010, s. 11–30; J. PÁNEK, *Josef Petráň – Učitel tří generací historiků*, in: Týž, *Historici mezi domovem a světem* (Studie – články – glosy – rozhovory), Pardubice 2013, s. 130–187.

Spolu s Josefem Petráněm, Eduardem Šimkem (významným českým numismatikem a dlouholetým pracovníkem Národního musea v Praze)¹² a dalšími obětavými místními historiky znovuoživil cenný regionálně-historický časopis, jehož obsah v té době sice také formálně schvalovalo příslušné oddělení Okresního výboru Komunistické strany Československa (jako každou podobnou tiskovinu), ale do pasáží věnovaných ranému novověku nikdo žádné cenzurní zásahy neprováděl. Hlavní část regionálně-historických studií k dějinám Podblanicka v období raného novověku a obecně k metodice regionálně-historického výzkumu publikoval Pánek povětšinou v citovaném sborníku (a souběžně také ve Středočeském sborníku historickém, který redigoval jeho starší přítel Jiří Tywoniak) v letech 1971–1976; později se k dějinám tohoto regionu vracel již jen výjimečně.¹³

Benešovská změna orientace badatelského zájmu J. Pánka na dějiny raného novověku však měla ještě jeden důležitý kontext. Své benešovské působení vnímal Pánek jako svým způsobem provizorium a nepředpokládal, že zůstane regionálním archivářem nadosmrti (nebo alespoň do důchodu). Svou životní prioritu viděl od samého počátku ve vědecké práci, ve které chtěl pokračovat formou tzv. vědecké aspirantury. Jednalo se svým způsobem o analogii dnešního doktorského studia, včetně skládání dílčích jazykových a odborných zkoušek, ale aspirantura neměla onen dnešní masový charakter; nebyla běžnou součástí systému vysokoškolského vzdělání. Odbornou přípravu mladých budoucích vědců formou aspirantury tehdy zajišťovaly jak vysoké školy, tak ústavy Akademie věd; mohla mít buď formu externí (při jiném zaměstnání) nebo interní (aspirant byl zaměstnancem oné instituce); témata aspirantských prací pracoviště zadávalo v souladu se svým dlouhodobým výzkumem.

Již v době působení v benešovském archivu se J. Pánek ucházel o externí formu aspirantury při své „mateřské“ katedře pomocných věd historických (PVH) na FF UK. Po dohodě s někdejší vedoucím své diplomní práce prof. Fialou se začal zabývat problematikou městských knih. Jejich přehled pro období středověku (do roku 1526) byl v rámci katedry PVH již zpracován doc. Rostislavem Novým.¹⁴ Jako externí aspirant měl tedy J. Pánek navázat na tuto práci a zpracovat přehled městských knih pro období 1526–1618. Jako archivář na plný úvazek neměl sice v té době možnost toto téma zpracovávat v celém územním kontextu, nicméně na

12 J. PÁNEK, *Historik české měny* (K sedesátinám Eduarda Šimka, místopředsedy Historického klubu), Zpravodaj Historického klubu 7, 1996, č. 2, s. 38–41.

13 Přehled dílčích studií, publikovaných v letech 1971–1976 (a ojedinele i později do roku 1979) viz E. PROCHÁZKOVÁ, *Historik Jaroslav Pánek*, kap. D/d „Studie a články k dějinám Podblanicka, středních Čech a k metodice regionálně historického výzkumu“, s. 32–33.

14 Rostislav NOVÝ, *Soupis městských knih českých od roku 1310 do roku 1526*, Praha 1963.

dílčím vzorku městských knih, nalézajících se ve fondech benešovského archivu, se začal na tuto práci metodicky připravovat.

Pro období raného novověku se nedaly použít systémy třídění a popisu materiálu středověkého, jaké použil R. Nový, jednak díky podstatně většímu početnímu i stránkovému rozsahu popisovaných pramenů, jednak v důsledku jejich mnohem složitějšího členění věcného, které s sebou přinesly změny v městské administrativě 16. století. Později sice J. Pánek přiznal, že městské trhové a gruntovní knihy mu příliš „k srdci nepřirostly“ (budiž, jejich obsah i forma zápisu jsou dosti monotónní a jejich informační potenciál ocení vedle historiků hospodářských a sociálních dějin hlavně rodopisci a regionální historiografie), ale zaujala je do té doby zcela okrajová složka dané pramenné skupiny, totiž tzv. smolné knihy. Prameny tohoto typu již v dřívějších dobách vyvolávaly zájem a pozornost historiků, ale spíše na úrovni ilustrativních kuriozit.

Systematický zájem Jaroslava Pánka o dějiny hrdelního soudnictví¹⁵ a jeho pramennou základnu (včetně pramenných edic)¹⁶ znamenal podstatnou kvalitativní změnu v interpretaci pramenné hodnoty „smolných knih“. Pro výzkum dějin raného novověku byl tento výsledek „benešovské éry“ v Pánkově profesním vývoji prvním významným počinem, který ovlivnil směr dalšího bádání a otevřel další interpretační a také ediční možnosti jiným českým historikům. V následujících desetiletích tuto tematiku rozvinul především jičínský archivář a historik Jindřich Francek.¹⁷ Dějiny raně novověkých měst, na které se J. Pánek připravoval širokým pramenným výzkumem v rámci zahájené aspirantury na pražské FF UK, jej nikdy nepřestaly zajímat, ale později se ocitly v pomyslném „druhém plánu“, překryty jinými tématy.¹⁸

15 Přehled dílčích studií, publikovaných v letech 1973–1984, viz E. PROCHÁZKOVÁ, *Historik Jaroslav Pánek*, kap. D/c „Studie a články k dějinám kriminality a hrdelního soudnictví v 15.–18. století, s. 30–31.

16 J. PÁNEK (ed.), *Smolná kniha městečka Divišova z let 1617–1751*, Praha 1977.

17 Jindřich FRANCEK (red.), *Hrdelní soudnictví českých zemí v 16.–18. století*, Pardubice 1996. Stejný autor nejnověji shrnuje vývoj bádání v této oblasti v úvodních kapitolách monumentálního edičního počinu, jakým je edice smolných knih pardubických (v tisku; dvousvazková edice o více než tisíci stranách je připravena k vydání koncem roku 2016).

18 Symbolickým uzavřením „městského“ období v raně novověkém výzkumu J. Pánka se stala vědecká konference „Česká města v 16.–18. století“, která měla začínat v pražských Emauzích v pondělí 20. listopadu 1989. Vzhledem k tehdejší hektické době se však tato akce neuskutečnila; konala se až o rok později na zámku Pardubicích. Viz J. PÁNEK (ed.), *Česká města v 16.–18. století. Sborník příspěvků z konference v Pardubicích, konané 14. a 15. listopadu 1990* (= Práce Historického ústavu ČSAV, řada C – Miscellanea, sv. 5), Praha 1991.

V roce 1975 se Jaroslavu Pánkovi naskytl možnost návratu do Prahy. Krátce pracoval ve Státním oblastním archívu v Praze; o rok později (1976) získal možnost působit (byť zpočátku jen ve formálním zařazení na administrativní pozici) v Ústavu československých dějin Československé akademie věd (ČSAV), sídlícím v klášterním areálu v Emauzích. Přes složitou personální situaci ve všech tehdejších společenskovědních ústavech ČSAV, jejichž vedení byla pod poměrně přísnou politickou kontrolou, znamenala tato nová pozice pro Jaroslava Pánka zcela zásadní změnu ve využití jeho vědecké kapacity. Odpadly časové ztráty, způsobené dojížděním do Benešova; odpadly administrativní povinnosti archiváře. Jeho vedoucím a nejbližším spolupracovníkem se na řadu let stala další z tehdejších významných osobností české historiografie, Josef Janáček.¹⁹ V rámci pravidelné vědecké a osobní komunikace si v té době Pánek vytvořil pevné přátelské vztahy také se dvěma významnými moravskými historiky předchozí generace, které stále považuje také za své učitele, nejprve s prof. Josefem Válkou²⁰ a později s prof. Jaroslavem Mezníkem.²¹

Od počátku svého působení v Emauzích se Jaroslav Pánek systematicky zaměřil na výzkum předbělohorské doby. S tím také souvisela změna školícího pracoviště a tématu jeho vědecké aspirantury. Namísto zpracování raně novověkých městských knih bylo Pánkovi pod Janáčkovým vedením v Ústavu československých dějin ČSAV zadáno badatelské téma „Stavovská opozice v Čechách a na Moravě v letech 1547–1577“.²²

Tato změna tématu aspirantské práce měla svoji logiku: Janáček měl za úkol zpracovat vývoj českého stavovského státu v letech 1526–1547, na kteréžto období se dlouhodobě specializoval. Janáčkoví ale trvalo dvacet let, než roku 1971 dospěl k syntéze, završené roku 1984 druhým dílem jeho monografie pro období 1526–1547 (drobnější Janáčkovy přípravné práce k českým dějinám první poloviny

19 J. PÁNEK, *Josef Janáček – historik raného novověku*, Folia Historica Bohemica 17, 1994, s. 359–372.

20 TÝŽ, *Historik mezi vědou a učitelským posláním*, in: Bronislav Chocholáč – Libor Jan – Tomáš Knoz (red.), *Nový Mars Moravicus aneb Sborník příspěvků, jež věnovali Prof. Dr. Josefu Válkovi jeho žáci a přátelé k sedmdesátinám*, Brno 1999, s. 13–20.

21 TÝŽ, *Jaroslav Mezník – Medievista ve víru soudobých dějin*, Časopis Matice moravské 125, 2006, s. 181–190.

22 Rukopis kandidátské disertační práce na toho téma předložil autor v rámci obhajoby v roce 1979; v doplněné verzi pak vyšel tento text v nakladatelství Academia v knižní podobě o tři roky později, viz J. PÁNEK, *Stavovská opozice a její zápas s Habsburky 1547–1577 – K politické krizi feudální třídy v předbělohorském českém státě*, Praha 1982.

16. století vycházely od počátku padesátých let).²³ Ve svých četných publikačních aktivitách se Josef Janáček intenzivně věnoval i mladší době, zvláště době rudolfínské a třicetileté válce, ale systematickým zpracováním mladšího vývoje po roce 1547 se už zabývat nechtěl.

V rámci původního rozvržení úkolů měl v cyklu *České dějiny – Doba předbělohorská* zpracovat knihu pro období 1547–1618 Alois Míka. Vzhledem k jeho špatnému zdravotnímu stavu však už bylo v sedmdesátých letech zjevné, že plánované dílo je nad jeho síly.²⁴ Pro paralelní práci na syntéze českých dějin v období 1547–1618 proto Janáček hledal nadějnějšího mladého historika s výraznou badatelskou a publikační zkušeností, který bude mít možnost věnovat se této tématice dlouhodobě. Volba padla v polovině sedmdesátých let na Jaroslava Pánka, jehož tehdy vycházející (metodicky výrazně novátorské) práce k dějinám raně novověkého hrdelního soudnictví Janáček záhy zaregistroval a hodnotil velmi pozitivně.

V tom se bohatě zúročila aktivita, věnovaná J. Pánkem základnímu vědeckému výzkumu i v podmínkách tehdy zanedbaného venkovského archivu v počátcích jeho odborné kariéry. Pokud by si po nástupu „na umístěnku“ do Benešova jen formálně plnil pracovní povinnosti archiváře a jen trpně očekával, až povinná pětiletá „terénní praxe“ skončí, pak by mu klášterní vrata v Emauzích zůstala uzavřena. Jen díky tomu, že i na zdánlivě okrajovém regionálně-historickém materiálu prokázal svoje odborné kvality a věnoval se základnímu vědeckému výzkumu, aniž by to pro jeho archivní kariéru bylo v té době nezbytné, rozhodl se Janáček (který byl dobrým znalcem lidských povah), že právě on bude tím představitelem nastupující generace českých historiků, schopným kvalitně zpracovat české dějiny předbělohorské doby.

Pro období předbělohorské nebyla k dispozici žádná starší kritická syntéza, pokud nebereme v potaz jednoduchý (byť stránkově velmi obsáhlý) faktografický přehled, textově vzniklý v devadesátých letech 19. století a nově vydaný v meziválečné době.²⁵ Jaroslav Pánek proto mohl pojmut výzkum dějin tohoto období

23 Josef JANÁČEK, *České dějiny – Doba předbělohorská*, Kniha I. (1526–1547), díl 1., Praha 1971; díl 2. Praha 1984. V rámci rozložení badatelských úkolů si v rámci zpracování předbělohorských dějin pro sebe vyhradil J. Janáček ještě knihu III. (období 1618–1620), tu však již napsat nestihl.

24 Z rukopisu, který A. Míka předložil, vznikl po úpravách jen didakticko-metodický kompilační přehled, viz Alois MÍKA, *Stoletý zápas o charakter českého státu 1526–1627*, Praha 1974.

25 Antonín REZEK – Josef SVÁTEK – Václav Justin PRÁŠEK, *Dějiny Čech a Moravy nové doby*, I. 1526–1609, Praha 1892, II. 1609–1621, Praha 1893; resp. Josef KOŘÁN – Antonín REZEK – Josef SVÁTEK – Václav Justin PRÁŠEK, *Dějiny Čech a Moravy nové doby*, I. 1526–1609, Praha 1939, II. 1609–1621, Praha 1940.

zcela „po svém“ a nemusel se (a ani nemohl) opírat o nějakou autoritativní starší předlohu. Základem jeho historické koncepce se stal model stavovského státu, definovaný v jistém kontrastu s absolutistickou monarchií barokní doby. Ve starší domácí literatuře nalézáme tento koncept také u moravského historika Josefa Války, ale Pánkovi se podařilo během několika let usilovné práce stvořit ucelený interpretační model, který je obecně akceptovatelný pro vývoj stavovských monarchií raného novověku v celé Evropě.

Než však mohl Jaroslav Pánek dospět k obecnějším závěrům, musel od sklonku sedmdesátých let 20. století provádět vlastní nový a nesmírně obsáhlý systematický výzkum domácích archivů (do zahraničí se tehdy ještě běžně jezdit nedalo). Mezi nimi pochopitelně svým pramenným bohatstvím čněl rodový archiv rožmberský, uložený v Třeboni. Díky tomuto archívu se v rámci Pánkovy dlouhodobé přípravy na zpracování dějin českého státu v předbělohorském období objevilo několik témat, která formou i obsahem výrazně vybočovala z tehdejších badatelských zvyklostí a která se již v osmdesátých letech 20. století stala dalším významným podnětem pro výzkum raného novověku.

Prvním z nich byly rodové dějiny rožmberské. „Rožmberskou“ kapitolu svého výzkumu otevřel Pánek poměrně netradičním způsobem, a to edičním zpracováním „Historie rožmberské“ z pera Václava Březana.²⁶ Toto dílo bylo (i díky zájmu Josefa Janáčka, který krátce před Pánkem editoval rukopis Pavla Skály k dějinám třicetileté války) zařazeno do dlouhodobé reprezentativní ediční řady historických českých kronik, počínající Kosmovou kronikou.

Náročná práce na kritické edici Březanova textu se Jaroslavu Pánkovi zúročila vydáním obsáhlého monografického zpracování dějin posledních generací rožmberského rodu.²⁷ Tato kniha z roku 1989 se stala předobrazem všech pozdějších šlechtických „rodových“ monografií, které jako historický žánr v České republice před koncem 20. století prakticky neexistovaly. Až po roce 1999, kdy se pražský nakladatel Michal Rybka nechal přesvědčit k vydání podobně koncipované knihy o rodě Pernštejnů (a zaznamenal s ní výrazný komerční úspěch), začala se ostatní nakladatelství předhánět ve vydávání publikací podobného typu, i celých edičních řad, ve kterých už se ve druhé dekádě 21. století objevují i méně významné rody nižší šlechty. Pro všechny tyto publikace dodnes zůstávají Pánkovi Rožmberkové těžko překonatelným předobrazem. Dějinám rodu Rožmberků v širokém domá-

26 J. PÁNEK (ed.), *Životy posledních Rožmberků* (Kritická edice díla Václava Březana), I–II, Praha 1985.

27 TÝŽ, *Poslední Rožmberkové – Velmoži české renesance*, Praha 1989.

cím i zahraničním kontextu zůstává Pánek stále věrný a věnoval jim několik dalších knih, včetně obsáhlé reprezentativní publikace, zpracované v souvislosti s „rožmberským rokem“ 2011.²⁸

Při práci s pramenným materiálem, týkajícím se dějin rožmberského rodu, narazil Pánek na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let také na další téma, které se zpočátku mohlo v kontextu dějin rožmberského rodu jevit jako okrajové (podobně jako se v Pánkově „benešovském“ období zpočátku mohly jevit mezi městskými knihami okrajovým tématem tzv. „smolné knihy“): Dějiny raně novověkého cestování a jejich vliv na přejímání kulturních zvyklostí. Mám na mysli Pánkovu knihu o cestě české šlechty do Itálie v letech 1551–1552,²⁹ která se stala zásadním mezníkem ve výzkumu raně novověkých kulturních dějin. Také v tomto případě zůstávala Pánkova kniha (podobně jako jeho Rožmberkové) v jistém smyslu solitérem: jednalo se o téma, kterému se v té době nikdo jiný systematicky nevěnoval. Bez dlouhodobé přípravy se taková tematika ani nedala dál rozvíjet.³⁰

U obou těchto témat (dějiny šlechtických rodů a kulturně-historický význam cestování v raném novověku) tak Pánek svým způsobem „předběhl dobu“, neboť na tyto jeho významné podněty byla nastupující badatelská generace schopna efektivně navázat až s odstupem několika let, kdy se badatelské možnosti po roce 1989 zcela zásadním způsobem změnily.

Změna politických poměrů po roce 1989 zastihla Jaroslava Pánka krátce po čtyřicítce. Napjaté dny politické nejistoty třetí listopadové dekády prožíval na pracovišti aktivně jako člen stávkového výboru a ve víru dějinných událostí a převratných společenských změn musela věda nějaký čas počkat. V té době byl již Pánek uznávanou vědeckou autoritou a mohl tak výrazně pozitivně ovlivnit jak vnitřní přerod Ústavu československých dějin ČSAV v nové pracoviště (Historický ústav Akademie věd České republiky, vedený Františkem Šmahelem), tak i vnést nové podněty na pražskou Filosofickou fakultu, kde začal pravidelně vyučovat a kde se brzy habilitoval (1992).

28 J. PÁNEK (red.), *Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami*, České Budějovice 2011; v německé verzi též viz Martin GAŽI – Jaroslav PÁNEK – Petr PAVELEC (red.) *Die Rosenberger. Eine mitteleuropäische Magnatenfamilie*, České Budějovice 2015.

29 J. PÁNEK, *Výprava české šlechty do Itálie v letech 1551–1552*, Praha 1987 (další české vydání v roce 2003, italské vydání 2012).

30 Výraznější podněty pro další bádání k tomuto tématu přinesla až devadesátá léta 20. století, viz např. Lenka BOBKOVÁ – Michaela NEUDERTOVÁ (eds.), *Cesty a cestování v životě společnosti* (Sborník příspěvků z konference konané 6.–8. září 1994 v Ústí nad Labem), Acta Universitatis Purkynianae, Philosophica et historica, Studia historica II, 1995.

Počátkem devadesátých let se českým badatelům také otevřely hranice a mohli začít objevovat jak bohatství zahraničních archivů (pro české dějiny raného novověku hlavně centrálních archivů vídeňských), tak i navazovat pevnější osobní kontakty s historiky, od kterých je v předchozích desetiletích dělila „železná opona“. Z tohoto hlediska měl Jaroslav Pánek opět mírný předstih, neboť díky neobvykle rozsáhlým jazykovým schopnostem byl jako zaměstnanec ČSAV již v osmdesátých letech čas od času „pouštěn“ do blízké kapitalistické ciziny, byť v režimu přísné kontroly a s velmi omezenými finančními prostředky. Díky několika výjezdům na mezinárodní konference a přednášky patřil Pánek již koncem osmdesátých let k několika málo českým historikům, jejichž práci „západní“ zahraniční kolegové uznávali. Odrazem toho bylo i pozvání k profesorskému hostování na západoněmecké univerzitě ve Freiburgu in Breisgau u prof. Gottfrieda Schramma v roce 1989.

Na počátku devadesátých let, kdy formální politické bariéry padly (i když peněz se stále nedostávalo), mohl Pánek svého renomé v zahraničí bohatě využít. Díky jeho publikacím, vědecko-organizačním kvalitám i jazykovým schopnostem představoval vůči západoevropským a zámořským historikům rovnocenného partnera. Prokazoval, že si výzkum raně novověkých dějin v tehdejší Československu uchoval od šedesátých let vysokou metodickou i interpretační úroveň. To se o řadě oblastí historického bádání říci nedalo. Díky tomu Jaroslav Pánek v oné době otevřel mnoha tehdy začínajícím českým historikům, zabývajícím se dějinami raného novověku, cestu na „západní“ univerzity a vědecké ústavy ke studijním či přednáškovým pobytům, což také tehdy ještě nebylo úplně běžné.

Vlastní badatelské aktivity v té době Pánek zaměřil na dvě výrazná témata z dějin raného novověku, kterými se zabýval již dříve, ale která mohl vědecky a publikačně zúročit až v devadesátých letech. Jedno z témat se týkalo problematiky, bez jejíhož nového přehodnocení (zvláště ve vztahu k tehdejší historiografii německé) bylo jen obtížné vysvětlit podstatné rozpory, panující ve starší literatuře v interpretaci českých dějin předbělohorské doby v širším evropském kontextu. Jednalo se o problém vztahu raně novověkých zemí Koruny české k tehdejší Římsko-německé říši; tedy téma, kterému se československá historiografie raného novověku v poválečné době zdaleka vyhýbala.³¹

31 J. PÁNEK, *Das politische System des böhmischen Staates im ersten Jahrhundert der habsburgischen Herrschaft (1526–1620)*, Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung 97, 1989, s. 53–82; TÝŽ, *Der böhmische Staat und das Reich in der Frühen Neuzeit*, in: Alternativen zur Reichsverfassung in der Frühen Neuzeit? Hrsg. von V. Press und D. Stievermann, München 1995, s. 169–178; TÝŽ, *Der tschechische Blick auf die Reichsgeschichte und die spezifische Stellung des böhmischen Staates*, Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung 53, 2004, s. 373–390; TÝŽ,

Druhým z „velkých témat“, která Pánek výrazně prezentuje v podmínkách evropské i zámořské historiografie od devadesátých let, byla problematika historického odkazu J. A. Komenského, osobnosti, ve které se svým způsobem symbolicky koncentrují všechny podstatné problémy předbělohorských českých i evropských dějin.³² Vědecký zájem o Komenského osobnost a jeho vědecké, pedagogické i politické aktivity má pro Pánka navíc ještě výrazný kontext osobní, neboť společný vědecký zájem se stal jednou z okolností, která v devadesátých letech spojila jeho životní osudy s manželkou dr. Markétou Pánkovou, tehdejší pracovnící Muzea J. A. Komenského v Uherském Brodě (nynější ředitelkou Národního pedagogického musea a knihovny J. A. Komenského v Praze).

V průběhu devadesátých let 20. století se Jaroslav Pánek připravoval k završení výše zmíněné syntézy českých dějin období 1526–1618. Zásadní organizační změny v rámci Akademie věd, nejisté finanční zajištění takto náročného díla a složitá personální i hmotná situace na FF UK, kde Pánek tehdy začal působit, přerušily systematickou přípravu rukopisu. Pánek v té době nadále předpokládal, že bude mít možnost dokončit započaté dílo. Částečně se tak stalo v rámci nové syntézy z roku 1990, redigované Josefem Petráňem, ve které Pánek zpracoval pasáže, věnované předbělohorskému období.³³ K vydání původně plánované druhé knihy Doby předbělohorské (v té podobě, jak ji počátkem druhé poloviny 20. století koncipoval Josef Janáček), však tehdy nebyly k dispozici ani dostatečné zdroje.

S mimořádnou iniciativou, jak nahradit na českém knižním trhu stále chybějící kontinuálně zpracovaný rozsáhlý obraz národních dějin v trochu velkorysejší podobě, než jakou nabízela běžná komerční nakladatelství, vystoupil vůči tehdejší české historiografii počátkem devadesátých let litomyšlský nakladatel a mecenáš české kultury Ladislav Horáček. Jeho ambiciózní ediční projekt „Velké dějiny zemí Koruny české“ měl podle původních představ během několika málo let

Bohemia and the Empire: Acceptance and Rejection, in: *The Holy Roman Empire, 1495–1806. A European Perspective*. Edited by R. J. W. Evans and Peter H. Wilson, Leiden – Boston 2012 (= Brill's Companions to European History, volume 1), s. 121–141.

32 J. PÁNEK, *Jan Amos Komenský – Comenius. La voie d'un penseur tchèque vers la réforme universelle d'affaires humaines*, Prague 1990; kniha vyšla v letech 1991–1993 rovněž v anglickém, německém, slovinském a španělském překladu.

33 J. PETRÁŇ a kolektiv, *Dějiny Československa I. (do roku 1648)*, Praha 1990. Jaroslav Pánek je také autorem kapitoly IV. České země v období stavovské monarchie 1485–1620, kterou do souhrnného přehledu starších českých dějin zařadil Jaroslav MAREK (red.), *České a československé dějiny I. (Od počátků do roku 1790)*, Praha 1991. Též viz *Kronika Českých zemí*, Fortuna, Praha 1999 (oddíl „Doba předbělohorská 1526–1617“, s. 257–305); J. Pánek tento text připravil jako vedoucí autorského kolektivu, jehož dalšími členy byli Václav Bůžek a Petr Vorel.

zajistit zpracování a vydání mnohasvazkové ucelené řady, předkládající čtenářstvu komplexní pohled na historický vývoj naší země v širším kontextu od počátků do 20. století. Nakladatel Horáček, který jakožto soukromý subjekt nebyl vázán žádnými institucionálními omezeními či dlouhodobými plány výzkumu, kolem sebe soustředil pracovní organizační tým z řad svých přátel – historiků. Společně začali oslovovat tehdejší hlavní představitele české historiografie, kteří nepatřili mezi protagonisty předlistopadového režimu a prošli v letech 1990–1993 na svých pracovištích i obecně v rámci historické oborové komunity pomyslným „morálním sítím“ (tento proces byl v rámci české historiografie završen na sedmém sjezdu českých historiků roku 1993 v Praze).

Autorské zpracování sedmého svazku Velkých dějin zemí Koruny české, zahrnujícího období 1526–1618, bylo Horáčkem logicky nabídnuto Jaroslavu Pánkovi, který tuto výzvu přijal,³⁴ byť s určitými výhradami vůči rozvržení celého projektu, který považoval v navrženém časovém plánu za těžko realizovatelný. Tato obava se později potvrdila. Velmi úspěšný a po odborné stránce vysoce oceňovaný ediční projekt Velkých dějin zemí Koruny české se podařilo dokončit až o mnoho let později (2014), než původně předpokládali autoři této velkorysé myšlenky. Ve snaze co nejrychleji zajistit rukopisy pro jednotlivé svazky se však v průběhu realizace redakční tým postupně rozcházel s těmi autory, kteří neměli možnost dokončit slíbené rukopisy v původním dohodnutém termínu. V některých případech to mělo smysl, jinde se tento postup ukázal být jako kontraproduktivní.

Platilo to i v případě J. Pánka, který v důsledku pracovního vytížení (zvláště poté, co se stal prorektorem Univerzity Karlovy) musel práce na rukopisu Velkých dějin zemí Koruny české přerušit. Redakční tým, který chtěl stále se zpožďující realizaci dokončení celé ediční řady urychlit, proto uzavřel s Pánkem dohodu, že se zpracování textu sedmého svazku ujme jiný autor.

Ukázalo se však, že právě pro předbělohorské období bude možno hledat vhodné autory jen obtížně, neboť (na rozdíl od období středověkých) v rámci daného dějinného úseku ani předchozí generace domácích historiků nedospěly k obsáhlejší kritické syntéze ani u dějin českých, natožpak v kontextu celého soustátí Koruny české, zahrnujícího vedle Moravy i Slezsko a Lužice. Namísto poskytnutí delšího času původnímu autorovi tak byli několik let mezi českými historiky raného novověku marně hledáni autor či autorka, kteří by byli schopni toto zadání splnit. Po jistém zdráhání tuto nabídku koncem devadesátých let přijal tehdejší pracovník Historického ústavu

34 J. PÁNEK, *Dějiny zemí Koruny české* (K současnému stavu a perspektivám bádání), in: VII. sjezd českých historiků (Praha 24. – 26. září 1993), Praha 1994, s. 157–162.

AV ČR Antonín Kostlán, který se v počátcích své vědecké kariéry zabýval hospodářskými dějinami raně novověkých Čech. Později se však jeho badatelská orientace výrazněji změnila směrem k dějinám vědy, takže v dohodnutém termínu nakladatelství Paseka slíbený rukopis také nedodal. V zájmu udržení chronologické kontinuity celé řady vznikl text sedmého svazku Velkých dějin zemí Koruny české (1526–1618) až roku 2004 a v roce 2005 vyšel tiskem. Zpracoval jej jeden z někdejších Pánkových aspirantů. Pokud by nakladatelství Paseka v polovině devadesátých let tak nespěchalo na J. Pánka s dokončením slíbeného a již rozpracovaného textu, mohla mít česká historiografie k dispozici dílo mnohem kvalitnější.

V polovině devadesátých let začaly Pánkovu časovou i intelektuální kapacitu plně vyčerpávat jiné povinnosti, které jej na čas vzdálily od výzkumu dějin raného novověku. Krátce po získání profesury na Masarykově univerzitě v Brně (1996) byl jmenován prorektorem Univerzity Karlovy pro zahraniční styky (1997–2000) a začal systematicky budovat zahraniční síť celouniverzitních kontaktů. I v této mimořádně zodpovědné roli si vyhranil čas na historickou vědu a v jejím rámci především na rozvoj mezinárodních kontaktů. Ostatně v té době také podstatným způsobem ovlivňoval vývoj celé české historické obce jako předseda Sdružení historiků ČR (1996–2002) a předseda Českého národního komitétu historiků (2003–2011). Díky jeho aktivitě se tak nejen podařilo konsolidovat příslušné oborové sdružení v organizaci, akceptovanou jako rovnocenný partner v zahraničí, ale také výrazně posílit český podíl na přípravě a organizování světových historických kongresů (Pánek se v roce 2005 na kongresu v australském Sydney stal spoluorganizátorem jedné z kongresových sekcí).

Jeho vlastní publikační činnost se v té době více zaměřovala na příspěvky do zahraničních časopisů a konferenčních sborníků. Pánek si díky bohatým mezinárodním zkušenostem mohl v praxi výrazněji ověřit, že má-li být česká historiografie respektována v zahraničí, nemůže se uzavírat sama do sebe, ale musí poskytnout své výsledky světové veřejnosti, a to v obecně srozumitelné formě („slavica non leguntur“). Pro začlenění výsledků české historiografie raného novověku do obecnějšího povědomí v devadesátých letech 20. století měla například velký význam spoluúčast J. Pánka na přípravě pravidelně vycházejícího amerického bibliografického přehledu (ročenky), přinášející aktuální přehled výzkumných výsledků, ke kterým badatelé dospívali napříč všemi kontinenty.³⁵

35 *Scholars of Early Modern Studies*; tento pravidelně vydávaný fyzicky tištěný každoroční přehled výsledků bádání o raně novověkých dějinách přestal vycházet až roku 1997, kdy jej nahradily rychleji dostupné internetové zdroje.

Bohatá redakční práce (Český časopis historický, Folia Historica Bohemica aj.) a příprava bio-bibliografických přehledů domácích autorů i zahraničních bohemistů se týkaly celé historiografie, nejen raně novověkých studií. Také osobní intenzivní zápas Jaroslava Pánka proti instrumentálnímu zneužívání pseudohistorických argumentů v souvislosti s tzv. sudetoněmeckou otázkou a s interpretací presidentských dekretů z roku 1945, který vrcholil v době osmého sjezdu českých historiků (1999) mediální kampaní proti Pánkově osobě, se problematiky raného novověku týkal jen zcela okrajově.³⁶

Podobně i v pozici místopředsedy Akademie věd pro třetí vědní oblast (2005–2013) zastupoval Pánek zájmy celého vědního oboru, což se ukázalo být zcela zásadní v době, kdy se koncem první dekády 21. století jednalo o nové metodice hodnocení vědy a výzkumu. Podle tehdejších představ některých zástupců v úvodu zmíněných „hardvérových“ oborů by historie a některé jiné humanitní obory vlastně ani neměly být považovány za vědu a tudíž by bylo zbytečné financovat je z prostředků na rozvoj vědy. Tyto scestné představy se Pánkovi dařilo úspěšně vyvracet jen s vysokým osobním emotivním i časovým nasazením a také s jistými riziky pro jeho osobní postavení. Jako ředitel Historického ústavu AV ČR (1998–2005) pokračoval v institucionální podpoře vydávání *Biografického slovníku českých zemí* (v letech 2004–2015 vydáno celkem osmnáct svazků) a bez jeho podpory by nepokračovalo ani vydávání *Bibliografie dějin českých zemí*. Pro zahraničí Pánek připravil (ve spolupráci s ředitelem Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR dr. Oldřichem Tůmou) také kolektivní syntetickou publikaci o českých dějinách *A History of the Czech Lands* (2009).

Tyto aktivity, v nichž Jaroslav Pánek věnoval čas a energii v zájmu celé české historiografie i jiných humanitních oborů, jsou připomenuty na jiném místě tohoto čísla, proto si dovolím obrátit pozornost zpět k problematice raného novověku. Danému tématu zůstával Jaroslav Pánek věrný i v dobách svého největšího pracovního vytížení mezi léty 1997–2013. I tehdy si našel čas na rozvíjení dříve zpracovávaných témat (Rožmberkové, raně novověké cestování, stavovský systém řízení státu) a hledání dílčích nových. Badatelsky se začal výrazněji orientovat na dějiny české historiografie a také na česko-italské vztahy v průběhu dějinného vývoje.

Tato orientace do jisté míry souvisela s jeho dávným raně novověkým tématem jízdy české šlechty do Itálie v letech 1551–1552. Když Pánek připravoval knihu na

36 Souhrnná dokumentace k této cause viz Jaroslav PÁNEK – Jiří PEŠEK, *Historikové proti znásilňování dějin* (Stanovisko Sdružení historiků České republiky), uspořádal Jiří Kocian, Praha 2002 (= Příloha ke Zpravodaji Historického klubu 12, 2001, č. 2).

toto téma (poprvé vyšla v roce 1985), musel se naučit italsky. Bez znalosti tohoto jazyka se neobejde žádný historik, který se chce vážně zabývat dějinami renesance, církevními dějinami raného novověku či dějinami středověké či raně novověké Sváté říše římské. Díky těmto hlubokým badatelským zájmům v počátcích svého vědeckého života byl pak Pánek skvěle jazykově i diplomaticky vybaven k tomu, aby mohl v roce 2009 převzít po prof. Zdeňce Hledíkové řízení Českého historického ústavu v Římě (ČHÚ, Istituto Storico Ceco di Roma), sídlícího v římské Papežské koleji sv. Jana Nepomuckého poblíž Lateránské baziliky.

Přes skrovné finanční možnosti se Jaroslavu Pánkovi podařilo rozvinout činnost ústavu tak, aby se svými výsledky stal důstojným partnerem ostatních ústavů evropských zemí v Římě, kde je celosvětově jedinečná koncentrace historického, archeologického a uměnovědného výzkumu. Došlo též k výraznému rozšíření škály témat, jimiž se zabývají stipendisté ČHÚ v Římě (spektrum sahá od původního zaměření na přípravu edic středověkých pramenů přes dějiny raného novověku až k moderním dějinám). Novou moderní podobu dostalo ústavní periodikum *Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma*. Úspěšně byly také založeny dvě nové monografické řady: italská *Biblioteca dell'Istituto Storico Ceco di Roma* (od roku 2012), určená mezinárodní odborné veřejnosti, a česká série *Acta Romana Bohemica*, určená především domácí historické obci.³⁷

Jedna kapitola přínosu Jaroslava Pánka pro rozvoj výzkumu dějin raného novověku je však zřejmě již uzavřena: Totiž přímá vědecká příprava další badatelské generace, kterou se Pánek rozhodl přenechat mladším kolegům. Během své předchozí vědecké kariéry měl Pánek možnost odborně působit na několik svých vědeckých aspirantů, resp. později doktorandů. Nebylo jich mnoho, ale ti, kteří tento stupeň vědeckého vzdělávání u Pánka zdárně ukončili, si zajistili výrazné místo v českém výzkumu i v popularizaci raně novověkých dějin.

Jaroslav Pánek měl ještě tu výhodu, že na pražské FF UK nezažil období žádoucího „masového školení doktorandů“, které na české veřejné vysoké školy spolu se změnami financování dolehlo koncem první dekády 21. století. Mohl si tedy své aspiranty/doktorandy (a svým způsobem následovníky v rámci generačního vývoje vědního oboru) jednak vybírat, jednak jim mohl věnovat dostatečnou pozornost. Téměř všichni studenti a studentky, kteří u prof. Pánka dokončili vědeckou aspiranturu či pozdější doktorát s tématy z raně novověkých

37 Srovnej: J. PÁNEK a kolektiv, *Ad fontes. Český historický ústav v Římě (1994–2014) v kontextu českého bádání v Itálii a Vatikánu v 19. – 21. století*, Praha – Roma 2014.

dějin, zastávají dnes pozice docentů či profesorů.³⁸ Rozvoj výzkumu dějin raného novověku se na Pánkových „kmenových“ pracovištích sice nepodařilo rozvinout do takové šíře, jak si kdysi představoval (v Historickém ústavu AV ČR jen zčásti; na pražské FF UK nikoli), ale zásluhou jeho žáků vznikla v Čechách dvě nová „venkovská“ pracoviště, která nejenže patří mezi nejvýznamnější centra raně novověkého bádání v České republice, ale jsou svými výzkumy raně novověkých dějin schopna směle konkurovat na celoevropské i mezikontinentální úrovni. Jsou to historické ústavy filosofických fakult na univerzitách v Českých Budějovicích a v Pardubicích.

Očekávané ukončení působení ve vysokých akademických funkcích (2013) i pravidelné vysokoškolské výuky uvolnilo J. Pánkovi časový prostor k návratu k vlastní badatelské aktivitě a k základnímu výzkumu. Ten je v současné době více vázán právě k činnosti ČHU v Římě a k dějinám české historiografie, zvláště ve vztahu k Itálii. Vlastní časový prostor Pánek dokázal efektivně využít k přípravě několika obsáhlých knih, které mají svým způsobem bilanční charakter a shrnují v obecnějším kontextu některá z témat, kterým nadále věnuje pozornost. Motiv cestování a jeho významu v životě historika se výrazně prolíná objemnou publikací „Historici mezi domovem a světem“ z roku 2013.³⁹ Intenzivní zájem o raně novověké dějiny našich polských sousedů a česko-polské vztahy, který byl mimo jiné oceněn i udělením čestného doktorátu Opolské univerzity, shrnul J. Pánek v objemné polské knize, vydané v roce 2014 v Toruni.⁴⁰ Obsáhlou dokumentaci k „zákulisí vědní diplomacie“ (včetně české historiografie) na přelomu 20. a 21. tisíciletí pak přináší další Pánkova objemná kniha, vydaná koncem roku 2016.⁴¹

Při tak grandiózním publikačním výkonu jen za léta 2013–2016 se můžeme z pera Jaroslava Pánka nadít ještě čehokoli, včetně zásadních nových podnětů pro dějiny raného novověku.

38 V abecedním pořadí to jsou: Václav Bůžek, Martin Holý, Petr Maťa, Jiří Mikulec, Marie Šedivá Koldinská a Petr Vorel.

39 J. PÁNEK, *Historici mezi domovem a světem (Studie – články – glosy – rozhovory)*, Pardubice 2013 (797 s.).

40 TÝŽ, *Czechy a Polska na progu czasów nowożytnych*, Toruń 2014 (639 s.).

41 TÝŽ, *Historici mezi vědou a vědní politikou*, Pardubice 2016 (800 s.).

Jaroslav Pánek
und die Geschichte der frühen Neuzeit
zur Jahrtausendwende

PETR VOREL

Jaroslav Pánek zählt allgemein zu den bedeutendsten tschechischen Historikern der Wende des 20.–21. Jahrhunderts im Kontext der gesamten Historikergemeinde, besonders für die Erforschung der Geschichte der frühen Neuzeit kann aber seine Bedeutung als völlig prinzipiell bezeichnet werden: Er beeinflusste langfristig die gesamte Fachgemeinschaft hinsichtlich Methodologie und Thematik. Sein monumentales wissenschaftliches Werk berührt konzeptionelle, theoretisch-methodologische sowie faktografische Fragen.

STUDIE A MATERIÁLY

Jaroslav Pánek – představitel české historiografie v Polsku

ROMAN BARON

ROMAN BARON: Jaroslav Pánek – Representative of Czech Historiography in Poland

Jaroslav Pánek is one of the foremost personalities of the Polish-Czech history studies. Within the framework of his research activities in this field, he draws attention to these principal issues: the relations of a smaller nation towards the history of her larger neighbour; the infrastructure of this research; the composition of research and the specific role of bilateral relations and cross-border regions within the entire scope of one specific national historiography; the importance of this research for the present day.

Key words: historiography, Czech-Polish relations, Polish-Czech history studies, Jaroslav Pánek

V úvodu jubilejního zamyšlení si položme dvojitou otázku: Jaké místo v dosavadním vědeckém díle Jaroslava Pánka zaujímala polská témata a jakými cestami se ubírala jeho spolupráce s představiteli polské historiografie? Stejně totiž, jak k tomu dlouhodobě a systematicky docházelo v mnoha jiných oblastech jeho působení, tak ani zde nelze striktně oddělit významnou práci badatelskou a záslužnou činnost organizační. Všichni, kteří již mají jistou zkušenost s tímto modelem

vědeckého života, vědí, jak náročným úkolem je skloubení vlastního výzkumu s řízením instituce, vedením řešitelských týmů, redigováním časopisů a knižních publikací či předsednictvím v oborových sdruženích. Jistou formou kompenzace za vynaložené mimořádné úsilí pak může být možnost (nikoliv však předem daná jistota) pozitivního ovlivňování dění: od nejbližšího pracovního prostředí až po organizaci mezinárodních kongresů a hodnocení vědy.

Studium historie, jazyků (filologie) nebo psychologie bylo věcí osobní volby budoucího předního českého historika, vyžadovala však ke svému zhmotnění nutnost obhájit tyto představy o vědomém formování vlastního životního příběhu před nejbližšími rodinnými příslušníky. Jak sám Jaroslav Pánek vylíčil v úvodní kapitole knihy *Češi a Jihoslované*, nemalou roli tehdy sehrál Oton Berkopec – slovin-
ský literární vědec, lektor slovinštiny na Univerzitě Karlově a bibliograf působící v Československé akademii věd, jenž bydlel (téměř) v bezprostředním sousedství. Nechybělo mnoho a právě Berkopcovým, ale i svým vlastním přičiněním se mladý Jaroslav Pánek mohl záhy natrvalo ujmout úlohy a postavení „velvyslance slovin-
ské literatury v České republice“, a takto se vlastně stát také jugoslavistou. Nako-
nec však zvolil studium historie a archivnictví, k nimž si jako nepovinný vedlejší obor přibral ještě slavistiku – a to nejen jugoslavistiku, nýbrž také polonistiku.¹ Ostatně v neformálním literárním salonu manželů Berkopcových v pražských Střešovicích letmo poznal rovněž vůdčí osobnost pražské filologické polonistiky, literárního vědce prof. Karla Krejčího. Připomeňme, že *Dějiny polské literatury* vyšly už v roce 1953, a právě v druhé polovině šedesátých let se jejich autor (bý-
valý prorektor) mohl externě vrátit na Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy (1967–1970; po vynuceném odchodu z univerzity v roce 1958 byl zaměstnán v Akademii věd).²

-
- 1 Jaroslav PÁNEK, *Jak jsem se nestal jugoslavistou*, in: Týž, *Češi a Jihoslované. Kapitoly z dějin vzájem-
ných vztahů*, Brno 2015, s. 10–17. Pánek i v dalších letech bedlivě sledoval vývoj pražské slovenisti-
ky. Viz např. jeho nedávná recenze jubilejní publikace: Alenka JENSTERLE-DOLEŽALOVÁ –
Jasna HONZAK JAHIĆ – Andrej ŠURLA (edd.), *Sto let slovenistiky na Univerzitě Karlově
v Praze. Pedagogové a vědci ve stínu dějin*, Praha 2014 [2015], ČČH 113, 2015, s. 858–863.
 - 2 Michala BENEŠOVÁ – Renata RUSIN DYBALSKA – Lucie ZAKOPALOVÁ, *90 let pražské
polonistiky*, Praha 2013, s. 56–58.

*Pojetí českých dějin a česko-polských vztahů
ve středověkých polských kronikách a análech*

Badatelsky se Jaroslav Pánek setkal s polskou problematikou rovněž velmi brzy. Již jako vysokoškolský student, tedy koncem šedesátých let minulého století, podrobil analýze prameny bohemikální a silesiakální povahy v polských středověkých kronikách (tzv. Galla Anonyma, Mistra Wincentyho zv. Kadłubek, františkánské kronice tzv. Mierzwy, Kronice polské (polsko-slezské), Janka z Czarnkowa, Kronice knížat polských). Diplomová práce pod názvem *Pojetí českých dějin a česko-polských vztahů ve středověkých polských kronikách a análech* vznikla v semináři prof. Zdeňka Fialy; oponentury se ujal doc. Ivan Hlaváček. Autor, tehdy již ředitel okresního archivu v Benešově, zveřejnil výsledky svého výzkumu v podobě dvou (obsahově i jazykově samostatných) studií: nejprve ve Slezském sborníku publikoval článek *Slezsko a české země v polských kronikách XIV. století*,³ a následně obsáhlé jazykově francouzské pojednání o koncepci české historie a česko-polských vztahů ve starých polských kronikách.⁴

Stěžejní rysy Pánkova tvůrčího procesu se projevovaly již v této rané fázi jeho profesní dráhy, můžeme je tudíž pokládat za konstantní: přístupování ke každému výzkumnému úkolu s neobvyklou pílí a odhodláním; pronikání do podstaty zkoumaných historických jevů a dějinných událostí; precizní formulace vlastních názorů, podložených věcnou argumentací; velmi kladný vztah k mateřtině, a zároveň rozvíjení jazykových kompetencí v případech mnoha dalších jazyků slovanských a také germánských, románských či klasických;⁵ v neposlední řadě pak schopnost zveřejňovat výsledky své systematické práce takovým způsobem, aby mohly oslovit (odborně, generačně, zeměpisně, jazykově, kulturně atd.) různé skupiny čtenářů či posluchačů.

3 Již tento Pánkův (dalo by se snad říci) vědecký debut se setkal s recenzním ohlaselem v Polsku, kde ve vřatislavském časopise *Sobótka* (1974, s. 140) otiskli zprávu z pera Stanisława Solického (autor tehdy vydané knižní publikace *Źródła Jana Długosza do problematyki czeskiej*, Wrocław 1973).

4 J. PÁNEK, *Slezsko a české země v polských kronikách XIV. století. Příspěvek k dějinám česko-polských vztahů do roku 1335*, Slezský sborník 71, 1973, č. 3, s. 218–232; TÝŽ, *La conception de l'histoire tchèque et des relations tchéco-polonaises dans les plus anciennes chroniques polonaises*, *Mediævalia Bohemica* 4, 1974, s. 5–124 (překlad Karel Fiala). Viz také TÝŽ, *Bohemi-Bohemici-Pragani-Pragiteae v Kronice polské Wincentyho Kadłubka*, Zpravodaj Místopisné komise ČSAV 13, 1972, s. 792–794. Diplomová práce J. Pánka (FF UK, Praha 1970, 302 s.) je uložena v Archivu Univerzity Karlovy, sign. 1909.

5 K tomu viz J. PÁNEK, *Sedm neklasických důvodů pro výuku klasických jazyků*, Auriga: zprávy Jednoty klasických filologů 42, 2000, č. 1–2, s. 64–67; TÝŽ, *Seven Non-Classical Reasons for Teaching Classical Languages*, *Historia Europae Centralis* 2, 2003, s. 191–194.

Poté, co Jaroslav Pánek zaměnil archivní pracoviště (v Benešově a poté v Praze) za akademickou půdu, když v červenci 1976 nastoupil do Ústavu československých a světových dějin ČSAV, se bezmála třicetiletý nadaný, motivovaný a kultivovaný historik s archivní teoretickou i praktickou přípravou mohl již plně věnovat vědecké práci; nakolik to samozřejmě dovolovala tehdejší doba a jiné pracovní povinnosti, jako byly různorodé bibliografické a editorské práce či administrativní úkony. S několika málo vrstevníky – mj. Josefem Žemličkou, Václavem Ledvinkou a Petrem Čornejem – se stal vědeckým aspirantem pod bezprostředním odborným dohledem a školením Josefa Janáčka,⁶ vedoucího oddělení starších československých dějin. Zde se Pánek začal intenzivně zabývat obdobím raného novověku – zejména problematikou stavovského systému.⁷

Místo polské historiografie v prvních knižních publikacích

V roce 1982 vyšla tiskem Pánkova disertace *Stavovská opozice a její zápas s Habsburky 1547–1577*.⁸ Je věnována problematice českých dějin, zohledňuje však také ohlas dobových událostí v Polsku. Především vytěžuje relevantní polské edice (*Rękopisy Braci Czeskich* Jerzyho Ślizińskiego) a literaturu (články a monografie: Jana Baszkiewiczze, Marceliho Kosmana, Stanisława Kota, Stanisława Russockého, Wacława Sobieského, Janusze Tazbira a Wacława Urbana). Vzhledem k nedostupnosti druhého vydání Braudelovy monografie *La Méditerranée et le Monde méditerranéen à l'époque de Philippe II* využil Pánek polského překladu, který vyšel ve dvou svazcích v letech 1976–1977.

Autor neopomenul polskou literaturu ani v knize o české výpravě do Itálie, vedené Vratislavem z Pernštejna. Využil zde především prací předního polského badatele o fenoménu cestování, Antoniho Mączaka, ale také např. publikaci Jana

6 J. PÁNEK, *Josef Janáček. Historik předbělohorské a pobělohorské doby*, in: Týž, *Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory*, Pardubice 2013, s. 301. Viz také Týž, *Mezi dějinami historiografie a autorskou sebe prezentací (Josef Janáček v pojetí Marie Koldínské)*, ČČH 102, 2004, s. 122–127.

7 Viz J. PÁNEK, *Úloha stavovství v předbělohorské době (Vývoj názorů novodobé české historiografie)*, ČsČH 25, 1977, s. 732–761; Týž, *Zápas o charakter české stavovské opozice a sněm roku 1575*, ČsČH 28, 1980, s. 863–887; Týž, *K sněmovní politice Ferdinanda I.*, Folia Historica Bohemica (FHB) 2, 1980, s. 209–246; Týž, *Proměny stavovství v Čechách a na Moravě v 15. a v první polovině 16. století*, FHB 4, 1981, s. 179–217.

8 Týž, *Stavovská opozice a její zápas s Habsburky 1547–1577. K politické krizi feudální třídy v předbělohorském stavovském státě*, Praha 1982.

Białostockého o renesančním umění ve východní Evropě (Uhry, české země, Polsko), životopis Jindřicha z Valois z pera Stanisława Grzybowského, studii Władysława Magnuszewského o raně novověkém cestovatelském deníku (Itálie, Malta, Španělsko, Portugalsko) či úvahy Jiřího Peška k literatuře o cestách polské šlechty za vzděláním v 17. století.⁹

Na jiném místě Pánek upozorňuje českého čtenáře na podnětné a z komparativního hlediska významné práce o polské šlechtě z pera Gustava Reingrabnera, Gottfrieda Schramma a Janusze Tazbira.¹⁰ Když autor poukazuje na specifika vývoje rekatolizace v jednotlivých částech střední Evropy (Koruna česká, Bavorsko, Vnitřní Rakousy, Uhry a Polsko), hojně cituje polskou literaturu – zejména práce Józefa A. Gierowského, Stanisława Grzybowského, Henryka Litwina, Henryka Gmiterka, Henryka Wisnera, Antoniho Mączaka, Jerzyho Besaly a Janusze Tazbira.¹¹

Zaměření výzkumu na dějiny českých zemí v Pánkově případě rozhodně neznamenalo, že by nevěnoval pozornost výsledkům sousedních historiografií a soudobým tendencím či metodologickým proměnám v evropské historiografii vůbec. Komparativní přístup k problémům z dějin české stavovské společnosti se pak přímo nabízel v souvislosti s bádáním o dějinách stavovství v zemích, jako byly Polsko-litevská unie nebo Uherské království. V období tzv. normalizace byla spolupráce s polskými kolegy, kteří obecně vzato mohli pracovat v mnohem přijatelnějším politicko-společenském ovzduší, nejen povzbuzením, ale i „oknem do světa svobodné vědy“.¹²

-
- 9 TÝŽ, *Výprava české šlechty do Itálie v letech 1551–1552*, Praha 1987. Srov. TÝŽ, *Cestování jako modernizační činitel středověké a raně novověké společnosti (Problémy a úkoly českého výzkumu) – Das Reisen als ein Modernisierungsfaktor der mittelalterlichen und frühneuzeitlichen Gesellschaft (Probleme und Aufgaben der tschechischen Forschung)*, in: Lenka Bobková – Michaela Neudertová (edd.), *Cesty a cestování v životě společnosti – Reisen im Leben der Gesellschaft*, Ústí nad Labem 1995, s. 11, 15–16. Viz také TÝŽ, *Čeští cestovatelé v renesanční Evropě (Cestování jako činitel kulturní a politické integrace)*, ČČH 88, 1990, s. 661–682; Jaroslav PÁNEK – Miloslav POLÍVKA, *Die böhmischen Adelsreisen und ihr Wandel vom Mittelalter zur Neuzeit*, in: Rainer Babel – Werner Paravicini (edd.), *Grand Tour. Adeliges Akten der internationalen Kolloquien in der Villa Vigoni 1999 und im Deutschen Historischen Institut Paris 2000*, Ostfildern 2005, s. 53–69.
- 10 J. PÁNEK, *Život na slechtickém sídle v předbělohorské době*, in: Lenka Bobková (ed.), *Život na slechtickém sídle v 16.–18. století*, Ústí nad Labem 2002, s. 24.
- 11 TÝŽ, *Nástup rekatolizace ve střední Evropě*, in: Jindřich Franček (ed.), *Rekatolizace v českých zemích*, Jičín 1995, s. 11–12.
- 12 Josef VÁLKKA, *Jaroslav Pánek – český historik v přelomové době*, in: Jiří Mikulec – Miloslav Polívka (edd.), *Per saecula ad tempora nostra*. Sborník prací k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava Pánka, sv. 1, Praha 2007, s. 10.

Když Pánek po takřka dvou desetiletích – u příležitosti udělení čestného doktorátu Opolské univerzity 17. května 2001 – vzpomínal na tato v mnoha ohledech nepochybně nelehká léta,¹³ neopomenul vyzdvihnout přínos polské humanitní vědy jejímu českému protějšku. V přeplněné univerzitní aule historicky hlavního města Horního Slezska (prodchnuté jak svátečním okamžikem, tak i atmosférou polsko-české vzájemnosti), v promoční řeči Pánek mj. poznamenal: „Nesmírně důležité byly podněty ve všech humanitních vědách, jež prolomovaly informační blokádu tehdejšího Československa v období sovětské okupace. Polská vědecká kniha prostřednictvím originálních prací a překladů západních autorů přinášela v sedmdesátých a osmdesátých letech dvacátého století nový politický diskurs, nové inspirace, jež pozitivně ovlivňovaly mladou českou inteligenci. Nemalý význam měly rovněž projevy velkorysosti polských kolegů, kteří mj. umožňovali českým historikům (se zákazem publikování doma) zveřejňování svých prací v časopise *Kwartalnik Historyczny*.“¹⁴

Z oboustranné recenzní činnosti

Jaroslav Pánek v druhé polovině osmdesátých let a na počátku let devadesátých v rámci široce zaměřené recenzní činnosti informoval čtenáře Českého časopisu historického rovněž o nových publikacích polských historiků, které se vztahovaly k několika hlavním tematickým okruhům: dějinám Jednoty bratrské v raně novověkém Polsku, ke slezskému stavovskému parlamentarismu, k Vilémovi z Rožmberka a dvojí volbě polského krále po vymření Jagellonců. Jednalo se především o přiblížení obsahu a zhodnocení monografií nebo článků Henryka Gmiera (Univerzita Marie Curie-Skłodowské v Lublinu), Kazimierze Orzechowského (Vratislavská univerzita) a Wacława Urbana (Pedagogická univerzita v Kielcích).¹⁵

13 Krystyna BORECKA (ed.), *Jaroslav Pánek, Doctor Honoris Causa Universitatis Opoliensis*, Opole 2001.

14 J. PÁNEK, *Nauka nie ma granic. Skrót wystąpienia prof. Jaroslava Pánka, doktora honoris causa Uniwersytetu Opolskiego*, Indeks. Pismo Uniwersytetu Opolskiego, 2001, č. 3–4 (25), s. 22; <http://indeks.uni.opole.pl/25-26/skotmowy.htm> (ověřeno 14. 8. 2016).

15 Srov. Bibliografie dějin Českých zemí, Historický ústav AV ČR, <http://portaro.eu/huav/> (ověřeno 15. 8. 2016). Rád bych na tomto místě poděkoval dr. Václavě Horčákové a jejím spolupracovníkům za systematickou pomoc, kterou touto bibliografií (nejen) českým historikům nepřetržitě poskytují. Z dalších polských autorů uvedme alespoň následující jména a problematiku, které se věnovali: Jan Sójka (knihtisk v Poznani v 17. století), Henryk Samsonowicz (obchod na polsko-slezském pohraničí), Kazimierz Lubomierz Dopierała (turecko-polské diplomatické vztahy),

Několik recenzí Pánek věnoval polským periodickým sborníkům, jako *Odrodzenie i Reformacja w Polsce*¹⁶, *Acta Universitatis Nicolai Copernici – Historia* či *Studia Italo-Polonica*. V časopise *Muzea J. A. Komenského v Uherském Brodě* upozornil na monografii Marceliho Kosmana, jež přinesla zasvěcený pohled na problém vývoje reformace a rekatolizace ve Velkovévodství litevském a jeho specifika.¹⁷ Provděl rovněž excerptci a anotaci polských časopisů a publikací pro *Sborník archivních prací* a přispíval tak ke spolupráci českých a polských archivářů.¹⁸

Není dílem náhody, že v případě většiny výše uvedených polských historiků (Gmiterek, Orzechowski, Urban) nalezneme jejich bio-bibliografická hesla z Pánkova pera v lexikonu zahraničních badatelů o dějinách českých zemí.¹⁹ Jako (zahraniční) bohemisté přispívali totiž významnou měrou (tehdy i později) k poznávání českých národních dějin, a to nejen cenným pohledem zevnitř, ale zejména zevrubným výzkumem založeným na zahraničním, tedy pro české badatele mnohem obtížněji dostupném pramenném materiálu. Sledování vybraných prací polských kolegů korespondovalo s vlastním Pánkovým výzkumem, který přinášel početné plody v podobě jak časopiseckých článků, jež byly publikovány v českém, anglickém a německém jazyce, tak i knižních publikací.²⁰

Stanisław Cynarski (habsburský kandidát na polský trůn), Jacek Wiesiołowski (hejtman Jagellonců Ambroży Pampowski), Waldemar Rolbiecki (italské akademie v letech 1454–1667), Andrzej Wyczański (jako redaktor práce o staropolské společnosti), Jerzy Skowronek, Mieczysław Tanty a Tadeusz Wasilewski (dějiny jižních a západních Slovanů), Jerzy Axer (jako editor dopisů polského raně novověkého diplomata Jerzyho z Tyczynu), Edward Opaliński (politická elita za krále Zikmunda III.), Zbigniew Wójcik (polský král Jan III. Sobieski). Pánkově recenzní pozornosti neunikly ani práce o Polsku z pera zahraničních autorů (včetně českých): Marta Bečková (J. A. Komenský a Polsko), Vera Zimányi (Polsko a Uhry v 16.–18. století), Boris Nikolajevič Florja (rusko-polské vztahy v raném novověku), Boris Aleksandrovič Rybakov (jako redaktor práce o rusko-polských vztazích v oblasti Černomoří).

- 16 O něco později přispěl do monotematického čísla (*Politické myšlení v Polsku a Itálii v 15.–17. století*) tohoto časopisu *Historického ústavu Polské akademie věd*: J. PÁNEK, *The Political Thought in Bohemia and Moravia of the 16th and 17th Centuries*, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce* 39, 1995, s. 133–139.
- 17 *Srov. Studia Comeniana et historica* 8, 1978, s. 91–92.
- 18 *Mj. Sborník archivních prací* 27, 1977, č. 2, *Mezinárodní archivní bibliografie 1972–1974*, s. 437–440.
- 19 Jaroslav PÁNEK – Svatava RAKOVÁ – Václava HORČÁKOVÁ (edd.), *Scholars of Bohemian, Czech and Czechoslovak History Studies*, Prague 2005, vol. 1, s. 311–314; vol. 2, s. 363–372; vol. 3, s. 238–241. V Polsku publikoval o tomto lexikonu zprávu Jerzy TOMASZEWSKI, *Przeгляд Historyczny*, 2007, č. 2, s. 303–304.
- 20 J. VÁLKA, *Jaroslav Pánek – český historik v přelomové době*, s. 11–12, 16; Jaroslav PÁNEK – Petr VOREL, ve spolupráci se Zdeňkem Benešem, Tomášem Knozem, Jiřím Kocianem, Stanislavem

Jak již bylo předesláno, Pánkovy knižní i časopisecké publikace vzbuzovaly od samého počátku soustavný zájem polských badatelů. Zřejmě vůbec první polská zpráva o jeho práci vyšla ve vratislavském historickém časopise *Sobótka* (1974, s. 140). Monografii *Stavovská opozice a její zápas s Habsburky 1547–1577* představil polské historické obci Waclaw Urban na stránkách varšavského časopisu *Przegląd Historyczny* (1984, s. 326–327). O *Životech posledních Rožmberků* pojednal ve stejném časopise Henryk Gmiterek (1987, s. 795–797), který obdržel anotovanou dvousvazkovou práci během svého (prvního) studijního pobytu v Praze ke konci roku 1985.²¹ Recenzi monografie *Výprava české šlechty do Itálie v letech 1551–1552* pro *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej* (1988, s. 566–569) napsala Maria Bogucka. Pro polský ústřední historický oborový časopis, varšavský *Kwartalnik Historyczny* (1989, s. 213–216) tak učinil Wojciech Iwańczak. O *Posledních Rožmbercích* podali polským čtenářům zprávu Ewa Dubas-Urwanowicz (*Przegląd Historyczny*, 1993, s. 110–113) a Adam Lityński v *krakovském čtvrtletníku Studia Historyczne* (1993, s. 123–125). Dodejme, že Wojciech Iwańczak seznámil polskou odbornou veřejnost též s obsahem sborníku *Pocztą Josefu Petráňovi*, na jehož redakci se Jaroslav Pánek významně podílel.²²

Rostoucí odpovědnost za instituce a českou historickou vědu

Ve zdravě fungující společnosti bylo jen otázkou času, kdy člověk vědeckých a organizačních kvalit Pánkova typu bude konfrontován s čím dál tím náročnějšími výzvami a úkoly – včetně těch, které souvisejí s výkonem vedoucích funkcí. V roce 1990 se tak stal vedoucím nově založeného oddělení dějin raného novověku Historického ústavu – tehdy ještě – ČSAV, v roce 1991 zástupcem ředitele téhož ústavu; v roce 1993 zástupcem ředitele Ústavu českých dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, v roce 1997 prorektorem pro zahraniční styky na své alma mater; v roce 1998 ředitelem Historického ústavu AV ČR.

Nebývale rozsáhlá byla také Pánkova redakční činnost soustředěná do mnoha odborných časopisů různého zaměření, přičemž v některých z nich měl zásadní

Petrem, Zdeňkem Poustou, Svatovou Rakovou, Eduardem Šimkem a dalšími českými historiky (edd.), *Lexikon současných českých historiků*, Praha 1999, s. 223–224.

21 Henryk GMITEREK, *Badając przeszłość, poznawalem też współczesne Czechy. Wspomnienia badacza Czech wczesnonowoczesnych*, FHB 30, 2015, č. 2, s. 455.

22 Eva PROCHÁZKOVÁ (ed.), *Historik Jaroslav Pánek. Bibliografie literárního díla*, Benešov 1998, s. 12–13, 17–18.

slovo a odpovědnost z titulu pozice vedoucího redaktora či spoluredaktora – mj. Scholars of Early Modern Studies (USA, editor za Českou republiku, 1989–2000), Folia Historica Bohemica (1990–2003), Opera Instituti Historici Pragae (ediční řada, 1990–2005), Historica. Historical Sciences in the Czech Republic (1994–2005), Český časopis historický (od roku 2000). Úctyhodný je rovněž počet jeho členství v mezinárodních redakčních radách významných historických časopisů, chronologicky počínaje nejspíš vídeňským Österreichische Osthefte (od 1998).

Nelze opomenout ani aktivní členství Jaroslava Pánka v celé řadě vědeckých rad (mj. Jihočeské univerzity a Univerzity Karlovy), nadací či společností – domácích (mj. Český národní komitét historiků, Český národní komitét balkanistů, Nadace Františka Palackého pro vydávání historických pramenů, Správní sbor pro vydávání a šíření díla J. A. Komenského, Správní sbor nadace Ceny Karla IV) i zahraničních (mj. Kuratorium česko-německé Nadace Most – Stiftung Brücke) nebo oborových sdružení (Společnost přátel Jugoslávie, Historický klub a následně Sdružení historiků České republiky).²³ Jako předseda posledně jmenované společnosti se Pánek ujal – společně s Petrem Vorlem – sestavení, zredigování a vydání *Lexikonu současných českých historiků* (Praha 1999).²⁴

V Pánkových vědecko-organizačních kontaktech se zahraničním zaujaly významné místo zejména styky s německojazyčným prostředím. Namátkou bychom mohli zmínit, že již v roce 1989 byl hostujícím profesorem na Albert-Ludwigs-Universität Freiburg im Breisgau; v následujícím roce jej svým zahraničním členem jmenoval vídeňský Institut für Erforschung der Früher Neuzeit. O něco později se Pánek stal členem Collegia Carolina v Mnichově (1998).²⁵ Tato skutečnost vypovídá mnohé nejen o Pánkově nezpochybnitelné vědecké autoritě v odborných kruzích výše uvedených dvou sousedních států, nýbrž také o úrovni zejména německé zahraniční bohemistiky. V tomto ohledu – jak vyplynulo ostatně z Pánkova vlastního výzkumu (ve spolupráci se Svatavou Rakovou a Václavou Horčákovou vydal trísazkový lexikon bohemistů) – zcela jednoznačně prvenství patří německé historiografii, kterou následuje historiografie americká, slovenská a polská, potom – opět s větším odstupem – ruská a rakouská, následně pak

23 J. PÁNEK – P. VOREL (edd.), *Lexikon současných českých historiků*, s. 223; Radek LIPOVSKI – Lumír DOKOUPIL – Aleš ZÁŘICKÝ et al. (edd.), *Lexikon českých historiků 2010*, Ostrava 2012, s. 393; <http://www.hiu.cas.cz/cs/lide/seznam-pracovniku/panek-jaroslav.ep/> (ověřeno 18. 8. 2016).

24 V Polsku o něm podali zprávu: Henryk GMITEREK, *Kwartalnik Historyczny* 107, 2000, č. 3, s. 163–164; Marcell KOSMAN, *Studia Źródłoznawcze* 38, 2000, s. 169.

25 J. PÁNEK – P. VOREL (edd.), *Lexikon současných českých historiků*, s. 223.

britská, francouzská a japonská. Vezmeme-li v potaz, že v případě zájmů slovenských kolegů o české dějiny se jedná hlavně o společnou československou minulost, pak se v celkovém obrazu jako jeden z nejvýznamnějších a přirozených partnerů historiografie české poměrně záhy vynoří historiografie polská.²⁶

Římská rozprava o Janu Husovi (1999) se sice na první pohled dosti vymyká z tohoto nástinu kontaktů a spolupráce Jaroslava Pánka s představiteli polské historiografie, nicméně vzhledem k národnosti papeže Jana Pavla II. a také k účasti polských historiků (tehdy mladého Krzysztofa Moskala z Tarnova a prof. Zofie Włodkové z Krakova) si tato tématem, jednacím jazykem i většinovým zastoupením výjimečná česká konference ve Vatikánu zaslouží zmínku. Připomeňme, že nejvyšší představitel katolické církve zaujal stanovisko k husovské problematice na zvláštní audienci v Konzistorním sále Apoštolského paláce: zařadil Jana Husa mezi církevní reformátory, uznal důstojnost jeho zápasu o pravdu a svobodu přesvědčení a projevil lítost nad jeho krutou smrtí.²⁷

Čestný doktorát Opolské univerzity

Když Jaroslav Pánek jako prorektor Univerzity Karlovy navazoval partnerství s řadou univerzit po celém světě, neupínal zrak pouze západním či naopak dálněvýchodním směrem.²⁸ Věděl totiž, že i za humny může najít nejen ochotu a vůli, ale i nezbytné zázemí pro smysluplnou didaktickou a vědeckou kooperaci. Katedra dějin parlamentarismu Historického ústavu Opolské univerzity vydala roku 2000 knihu o českém zemském sněmu od nejstarších dob do roku 1913, která přinášela celistvý nástin vývoje českého parlamentarismu od jeho počátků až po konec „dlouhého 19. století“.²⁹ Publikaci předcházela konference v Opolí,

26 Jaroslav PÁNEK – Svatava RAKOVÁ – Václava HORČÁKOVÁ (edd.), *Scholars of Bohemian, Czech and Czechoslovak History Studies*, Prague 2005, s. 15–16.

27 Jaroslav PÁNEK – Miloslav POLÍVKA, *Římská rozprava o Janu Husovi*, ČČH 98, 2000, č. 2, s. 433–435; Jaroslav PÁNEK – Miloslav POLÍVKA (edd.), *Jan Hus ve Vatikánu: mezinárodní rozprava o českém reformátoru 15. století a o jeho recepci na prahu třetího tisíciletí*, Praha 2000.

28 J. PÁNEK, *Globální síť UK na přelomu tisíciletí* (I–II), Forum. Časopis Univerzity Karlovy 6, 1999–2000, č. 8 (28. III.), s. 3; č. 9 (28. IV.), s. 2–3; TÝŽ, *Česká a polská historiografie – spolupráce na prahu nového století*, Zpravodaj Historického klubu 12, 2001, č. 1, s. 72–75.

29 *Sejm czeski od czasów najdawniejszych do 1913 roku* (za odborné redakce Mariana J. Ptaka a další pomoci ze strany Kazimierze Orzechowského a Włodzimierze Kaczorowského). Kromě Jaroslava Pánka se na publikaci autorsky podíleli (dle chronologického řazení zpracované látky): Miloslav Polívka, Petr Maťa, Martina Grečenková a Luboš Velek. Viz také Jaroslav PÁNEK – Miloslav

kteřou zahájil rektor Opolské univerzity Stanisław Nicieja; jednání pak otevřel Jan Seredyka, přední polský odborník v oblasti dějin parlamentarismu.

Byli to pak právě Jan Seredyka, Włodzimierz Kaczorowski, Kazimierz Orzechowski, ale také Marcelli Kosman (Poznaň) a Janusz Dorobisz (Opolí), kteří za polskou historiografii významně autorsky přispěli do obsáhlého a editor-sky velkolepě pojatého sborníku *Vladislavské zřízení zemské a počátky ústavního zřízení v českých zemích (1500–1619)*; společně s kolegy z Německa, Rakouska a Slovenska tu především nastínilí důležitý středoevropský srovnávací kontext českého ústavního vývoje.³⁰

Opolská univerzita ocenila roku 2001 dílo Jaroslava Pánka udělením čestného doktorátu. Laudatio pronesl Jan Seredyka, jenž poukázal na evropský formát českého humanitního vědce, vyznačujícího se nesmírně širokým záběrem – chronologickým (od středověku až po současnost) i tematickým (dějiny politické, hospodářské, sociální, náboženské, kulturní), a též mimořádnou jazykovou vybaveností. Z České republiky se slavnostního aktu zúčastnili kardinál Miloslav Vlk, rektor Slezské univerzity v Opavě Zdeněk Jirásek a prorektor Univerzity Karlovy Jiří Kraus.³¹

Přímá cesta ke čtenářům z řad polské odborné veřejnosti

Další polskou univerzitou, s níž tehdejší ředitel Historického ústavu AV ČR a prorektor UK navázal pravidelné kontakty, byla Univerzita Adama Mickiewicze v Poznani. Na Fakultě politických věd a žurnalistiky se Jaroslav Pánek zapojil do interdisciplinárního projektu *Politická kultura v Polsku*, jehož hlavním garantem byl

POLÍVKA, *Kolokvium o vývoji českého parlamentarismu v Opoli*, ČČH 98, 2000, s. 206–207; Marcelli KOSMAN, *Trudne dzieje sejmowe sąsiadów znad Wełtawy*, Humaniora 13, 2001, s. 39–41.

30 Karel MALÝ – Jaroslav PÁNEK (edd.), spolupráce Dalibor JANIŠ: *Vladislavské zřízení zemské a počátky ústavního zřízení v českých zemích (1500–1619)*. Sborník příspěvků z mezinárodní konference konané ve dnech 7.–8. prosince 2000 v Praze, Praha 2001 (kapitola IV. *Problémy raně novověkého ústavního zřízení středoevropských zemí ve srovnávací perspektivě*, s. 293–399. Polské recenze: Marcelli KOSMAN, *Odrodzenie i Reformacja w Polsce* 46, 2002, s. 206–208; Henryk GMITEREK, *Res Historica* 17, 2004, s. 186–188.

31 Jan SEREDYKA, *Badacz i popularyzator wiedzy historycznej*, Indeks, 2001, č. 25; Marcelli KOSMAN, *O Autorze, jego twórczości i najnowszych dziele*, in: J. Pánek, *Czechy a Polska na progu czasów nowożytnych*, Toruń 2014, s. 15–16. Oponentské posudky připravili Marcelli Kosman a Kazimierz Orzechowski; Barbara STANKIEWICZ, *Doktoraty honoris causa Uniwersytetu Opolskiego. Honory dla historyków*, Indeks, 2001, č. 3–4 (25), <http://indeks.uni.opole.pl/25-26/honorydlaHist.htm> (ověřeno 21. 8. 2016).

historik a politolog Marcell Kosman. Bádání o dějinách polské politické kultury, na němž se podíleli představitelé několika humanitních vědních oborů z mnoha – především polských – univerzit, získalo vstupem předního českého historika mnohem širší mezinárodní dimenzi a komparativní perspektivu. Obrátilo také pozornost k otázkám týkajícím se přímo česko-polských vztahů. Účastníci jednotlivých konferencí³² a následně čtenáři postupně publikovaných konferenčních sborníků tak mohli sledovat různé aspekty vývoje politické kultury v českých zemích (i ve vztahu k polskému prostředí) či soubor otázek souvisejících s problematikou národních obrazů a heterostereotypů. Jako příklad uvedme alespoň některá témata: česká stavovská vize střední Evropy, vztah české aristokratické elity 16. století k Polsku, český obraz Polska a Poláků na prahu novověku. Pánkův příklad navíc přitáhl do řešitelského týmu i několik dalších badatelů z České republiky.³³

Jaroslav Pánek tehdy publikoval v Polsku (a v polském jazyce) i další texty s velmi širokým chronologickým záběrem, strukturovaným přístupem a zřetelně formulovanými závěry k otázkám postavení raného novověku v současné české historiografii (Kwartalnik Historyczny), k proměnám modelu česko-polských vztahů v tisíciletých dějinách (poznášský historicko-politologický časopis Forum Naukowe), k postavení národních a náboženských menšin v dějinách českých zemí, případně k reinterpretaci dějin česko-německých vztahů z mimovědeckých pozic (varšavský Przegląd Historyczny).³⁴ V cenné publikaci o Krakově a Praze jako dvou hlavních městech střední Evropy, kterou vydalo krakovské Mezinárodní

32 S pojetím konferenčního cyklu se mohli seznámit rovněž čtenáři Českého časopisu historického: J. PÁNEK, *Poznaňská konference o dějinách politické kultury*, ČČH 98, 2000, s. 670–671. Viz také Roman BARON, *Badania nad dziejami kultury politycznej a współpraca polskich i czeskich historyków u progu XXI wieku*, in: M. Kosman (ed.), *Na obrzežích polityki*, sv. 5, Poznań 2007, s. 33–40.

33 Jaroslav Pánek publikoval v rámci této spolupráce s polskými historiky a politiky několik článků (první z nich česky, další v polštině): J. PÁNEK, *České stavovské vize střední Evropy (Od protiturecké aliance k evangelické konfederaci)*, in: M. Kosman (ed.), *Kultura polityczna w Polsce*, sv. 3: *Wizje przyszłości*, Poznań 2000, s. 103–117; TÝŽ, *Polska i Polacy w oczach Czechów na progu czasów nowożytnych*, in: M. Kosman (ed.), *Kultura polityczna w Polsce*, sv. 4: *Swoi i obcy*, Poznań 2005, s. 99–115; TÝŽ, *Czeska elita arystokratyczna XVI wieku i jej stosunek do Polski (na przykładzie „wicekróla“ Wilhelma z Rožemberka i biskupa Stanisława Pawłowskiego)*, in: M. Kosman (ed.), *Kultura polityczna w Polsce*, sv. 5: *Elity dawne i nowe*, Poznań 2005, s. 63–78.

34 J. PÁNEK, *Epoka nowożytna we współczesnych badaniach českich. Organizacja, tematy, metody*, Kwartalnik Historyczny 108, 2001, s. 85–102; TÝŽ, *Czesi i Polacy w tysiącletniej historii (Przemiany modelu sąsiedztwa i współżycia)*, Forum Naukowe – Prace Historyczno-Politologiczne 6, 2001, s. 37–53; TÝŽ, *Mniejszości narodowe i religijne w tysiącletnich dziejach ziem českich*, Przegląd Historyczny 94, 2003, č. 1, s. 65–76; Jaroslav PÁNEK – Jiří PEŠEK, *Historycy przeciw gwałceniu historii (stanowisko Stowarzyszenia Historyków Republiki Czeskiej)*, přeložil Jerzy

centrum kultury (za zmínku zde stojí významná vědecká a kulturní osobnost jeho zakladatele a ředitele Jacka Purchly), se Pánek zaměřil na charakteristiku Prahy v období renesance.³⁵

Jako samostatná (dvojazyčná) publikace pak vyšla studie *Czesi i Polacy w tysiącletniej historii – Češi a Poláci v tisíciletých dějinách* (Český Těšín 2002), kterou na podnět Kongresu Poláků v České republice vydalo nakladatelství Olza. V prostředí polské národnostní menšiny v ČR českou historiografii (v otázkách česko-polských vztahů a dějin Těšínska) do té doby zosobňovali především Jaroslav Valenta na jedné straně a na straně druhé Mečislav Borák či Jiří Friedl. Pánkův vstup do diskuse k výše uvedeným problémům, vyznačující se vnímáním mimořádně širokého kontextu a postojem humanitního vzdělance evropského formátu, zde přinesl strukturální a kvalitativní změnu v dosavadním nahlížení jak na regionální dějiny, tak i na celkové pojetí vztahů mezi Čechy a Poláky v minulosti.³⁶ Jako účastník konference o dějinách měst a aktuálních otázkách regionální historiografie přitom Pánek neopomenul ani polský Těšín.³⁷

Dlouhodobý partner – Komise pro dějiny českých zemí a polsko-českých vztahů

Jaroslav Pánek vždy přisuzoval velký význam pro rozvoj polských bádání o dějinách českých zemí a dějinách česko-polských vztahů ve středověku a raném novověku Komisi pro dějiny českých zemí a polsko-českých vztahů (Komisja Czech i Stosunków Polsko-Czeskich) při Komitétu historických věd Polské akademie věd.³⁸ Komise, již předsedal nejprve Stanisław Bylina, po němž tuto funkci

Tomaszewski, *Przegląd Historyczny* 94, 2003, č. 1, s. 59–63. Kromě polského překladu vyšly i další jazykové verze: anglická, německá, rumunská a ruská.

35 J. PÁNEK, *Praga w okresie Odrodzenia*, in: Jacek Purchla (ed.), *Kraków i Praga – dwie stolice Europy Środkowej. Materiały międzynarodowej konferencji zorganizowanej w dniach 1–2 czerwca 2000*, Kraków 2002, s. 49–57.

36 TÝŽ, *Češi a Poláci v tisíciletých dějinách (proměny modelu sousedství a soužití) – Czesi i Polacy w tysiącletniej historii (Przemiany modelu sąsiedztwa i współżycia)*, Český Těšín/Czeski Cieszyn 2002. Srov. ohlasy v regionálním menšinovém tisku a časopisech, jako jsou *Głos Ludu* a *Zwrot*.

37 J. PÁNEK, *Miasta i władza feudalna w Czechach na początku epoki nowożytnej*, in: Idzi Panic (ed.), *Samorządowość i elity władzy w Cieszynie na przestrzeni dziejów*, Cieszyn 2002, s. 9–22.

38 Název byl nedávno změněn na (Pracovní) skupina pro dějiny českých zemí a polsko-českých vztahů (Zespół Historii Czech i Stosunków Polsko-Czeskich). Viz Wojciech IWAŃCZAK, *Słowo wstępne*, in: Agnieszka Januszek-Sieradzka – Henryk Gmiterek – Wojciech Iwańczak – Paweł Kras (edd.), *Elity i masy w społeczeństwach Czech i Polski w średniowieczu i wczesnych czasach nowożytnych*, Lublin 2015 [2016], s. 5–6.

převzal Wojciech Iwańczak, pořádá v dvouletém cyklu polsko-české konference. Jejich spoluorganizátorem je zpravidla některá z polských univerzit, jež se poté také podílí na vydání konferenčního sborníku. Předmětem jednání byla zatím témata českých a polských dějin středověku a raného novověku: husitství, vzájemné obrazy a heterostereotypy,³⁹ Poláci v českých zemích a Češi v Polsku,⁴⁰ písemnictví,⁴¹ komunikace a prostor,⁴² malá a velká společenství,⁴³ vítězové a poražení,⁴⁴ české a polské země mezi Východem a Západem,⁴⁵ elity a masy.⁴⁶ Není nutno zdůrazňovat, že Jaroslav Pánek patří k neaktivnějším účastníkům těchto polsko-českých bienále (Kłodzko 1996, Polanica Zdrój 2000, Włodawa – Okuninka 2002, Cieszyn 2004, Gniew 2006, Niepołomice 2008, Lubostroń 2010, Kamień Śląski 2012, Janowiec nad Wisłą⁴⁷ 2014, Bielsko-Biala 2016). Při příležitosti

-
- 39 J. PÁNEK, *Český obraz Poláků v předbělohorské době*, in: Wojciech Iwańczak – Ryszard Gładkiewicz (edd.), *Polaków i Czechów wizerunek wzajemny*, Wrocław – Warszawa 2004, s. 155–167.
- 40 J. PÁNEK, *Biskup Stanisław II Pawłowski, Polacy i Czesi (pralat, polityk i mecenas pośrednikiem pomiędzy dwoma sąsiednimi narodami)*, in: Henryk Gmiterek – Wojciech Iwańczak (edd.), *Polacy w Czechach. Czesi w Polsce (X–XVIII wiek)*, Lublin 2004, s. 89–101. Viz také TÝŽ, *Die Korrespondenz der Olmützer Bischöfe als Quelle zur Geschichte Schlesiens. Die Zeit Stanislaus Pavlowskýs (1579–1598)*, in: Matthias Weber – Carsten Rabe (edd.), *Silesiographia. Stand und Perspektiven der historischen Schlesienforschung*, Festschrift für Norbert Conrads zum 60. Geburtstag, Würzburg 1998, s. 491–500.
- 41 J. PÁNEK, *Polonia cosmographica (Polska i Polacy w kosmografii pierwotnej i w jej adaptacji czeskiej)*, in: Antoni Barciak – Wojciech Iwańczak (edd.), *Piśmiennictwo Czech i Polski w średniowieczu i we wczesnej epoce nowożytnej*, Katowice 2006, s. 116–131.
- 42 J. PÁNEK, *Gazety tygodniowe i korespondencja jako instrumenty komunikacji między Polską i Czechami w drugiej połowie XVI wieku*, in: Anna Paner – Wojciech Iwańczak (edd.), *Rola komunikacji i przestrzeni w średniowiecznych i wczesnonowożytnych dziejach Czech i Polski*, Gdańsk 2008, s. 271–291. Viz také Roman BARON – Miloslav POLÍVKA, *Komunikace a prostor v českých a polských dějinách ve středověku a raném novověku*, ČČH 105, 2007, s. 275–277.
- 43 J. PÁNEK, *Družyna arystokratyczna z Czech i Moraw w czasie podróży po Europie w epoce renesansu*, in: Wojciech Iwańczak – Janusz Smołucha (edd.), *Wspólnoty małe i duże*, Kraków 2010, s. 314–334.
- 44 J. PÁNEK, *Naród pokonany przez mniejszości? Rywalizacja o ustabilizowanie sytuacji mniejszości narodowych i o homogenizację narodową we wczesnonowożytnej Pradze*, in: Wojciech Iwańczak – Dariusz Karczewski (edd.), *Zwycięzcy i przegrani w dziejach średniowiecznych i wczesnonowożytnych Czech i Polski*, Kraków 2012, s. 191–207.
- 45 J. PÁNEK, *Obrona Zachodu: Królestwo Czech w walce przeciw ekspansji osmańskiej*, in: Tomasz Ciesielski – Wojciech Iwańczak (edd.), *Czechy i Polska między Wschodem i Zachodem – średniowiecze i wczesna epoka nowożytna*, Warszawa – Bellerive-sur-Allier 2016, s. 175–198.
- 46 J. PÁNEK, *Emigracja religijna z Czech w XVI–XVIII wieku: indywidualne decyzje – masowe przemieszczenia*, in: A. Januszek-Sieradzka – H. Gmiterek – W. Iwańczak – P. Kras (edd.), *Elity i masy*, s. 341–363.
- 47 Ze závažných důvodů se nemohl osobně této konferenci zúčastnit, avšak příspěvek do konferenčního sborníku s předstihem zaslal.

konference, jež se konala na současném polsko-ukrajinsko-běloruském pomezí ve Włodawě,⁴⁸ poskytl rozhovor pro lublinský univerzitní časopis – Wiadomości Uniwersyteckie [Univerzitní zprávy]. Úlohy tazatele se pro tentokrát zhostil Pánekův dlouholetý přítel Henryk Gmiterek.⁴⁹

Spolupráce historických akademických ústavů mezi Prahou, Varšavou a Sydney

V roce 1998 se Jaroslav Pánek ujal funkce ředitele Historického ústavu AV ČR a už po dvou letech podepsal s ředitelem Historického ústavu Polské akademie věd Stanisławem Bylinou smlouvu o spolupráci historických ústavů středoevropských zemí. Na této bázi se měla postupně rozvinout kooperace i s obdobně zaměřenými institucemi v Rakousku, Německu, na Slovensku, v Chorvatsku a ve Slovinsku. Platformou vzájemné informovanosti a výměny názorů se stal nový Bulletin of Central-European Institutes of History s názvem *Historia Europae Centralis*. Dlouhodobým strategickým cílem navázané spolupráce bylo prosazování českých a středoevropských dějin na evropském a světovém vědeckém fóru.⁵⁰

V Praze byla pak roku 2003 podepsána bilaterální „Dohoda o spolupráci mezi Instytutem Historii Polskiej Akademii Nauk a Historickým ústavem Akademie věd České republiky“, jež obsahovala mj. bod týkající se společného výzkumného projektu *Politická kultura střední Evropy od středověku do 20. století*.⁵¹ Blížící se vstup Česka a Polska do Evropské unie reflektoval Pánek z hlediska nově se otevírajících možností, a současně též výzev a povinností, jež z této skutečnosti pramení pro představitele obou národních historiografií v kontextu střední Evropy.⁵² Středoevropskou problematiku neopustil ani později. Na stránkách

48 J. PÁNEK, *Česko-polská konference ve Włodawě*, ČČH 101, 2003, s. 205–207.

49 [Henryk GMITEREK], *Czeski historyk gościem Instytutu Historii UMCS*, Wiadomości Uniwersyteckie. Miesięcznik Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej 12, 2002, č. 8, s. 20–21.

50 J. PÁNEK, *Sít' středoevropských historických ústavů (Úvodem k zabájení nové mezinárodní spolupráce historiků a k vydávání ročenky Historia Europae Centralis)*, Bulletin Historického ústavu AV ČR 13, 2002, č. 1, s. 8–10; TÝŽ, *The Network of Central European Historical Institutes (Introduction to a new international cooperation amongst historians)*, *Historia Europae Centralis* 1, 2002, s. 7–11. Srov. R. BARON, *Klio między Wisłą i Weltawą. Z dziejów współdziałania polskich i czeskich historyków na początku XXI wieku*, in: Zenon Jasiński – Bogdan Cimała (edd.), *Wybrane problemy czesko-polskiej współpracy kulturalnej, naukowej i gospodarczej*, Opole 2009, s. 49.

51 Text dohody viz Bulletin Historického ústavu AV ČR 14, 2003, č. 2, s. 7.

52 J. PÁNEK, *Historycy środkowoeuropejscy w Unii Europejskiej*, in: Polska – Niemcy – Europa. Profesorowi Gerardowi Labudzie w 90. rocznicę urodzin = Przegląd Zachodni 62, 2006, č. 1, s. 165–176.

polského ústředního historického časopisu se například zamyslel nad postavením této části našeho světadílu v dějinách. Střední Evropa je pro něj především pojmem geografickým, oblasti mezi západní a východní částí evropského kontinentu, jež tak zahrnuje především současné státy, jako jsou Česko, Polsko, Slovensko, Maďarsko, Rakousko a Slovinsko. Z hlediska civilizačního (politického, ekonomického, kulturního, náboženského atd.) tento makroregion historicky více recipoval, než byl sám o sobě určujícím faktorem širšího evropského vývoje; v jeho rámci se přitom střetávaly integrační tendence různého typu a snahy o zachování rovnováhy mezi několika politickými subjekty (země české, polské, rakouské a uherské).⁵³

Jako ředitel Historického ústavu AV ČR Jaroslav Pánek bedlivě sledoval a všemožně podporoval (výměnné studijní pobyty mezi Historickým ústavem a Instytutem Historii PAN, archivní výzkum v zahraničí, účast na mezinárodních konferencích a projektech, publikování v ústředních časopisech atd.) bádání o dějinách Polska a česko-polských vztahů, jemuž se tehdy v ústavu věnovali i vědečtí pracovníci mladší či střední generace – Pavel Krafl a Jan Němeček, k nimž se postupně přidali též Roman Baron a Jiří Friedl.⁵⁴

Na setkání historiků z celého světa v australském Sydney (2005) se především zásluhou J. Pánka a S. Byliny mohly výrazně projevit synergické efekty spolupráce a soudržnosti představitelů české a polské historiografie. Po přípravných konferencích⁵⁵ v Pardubicích a Varšavě vznikla péčí ředitelů akademických historických ústavů obou zemí dvousvazková publikace *Political Culture in Central Europe (10th–20th Century)*. Autorsky se na jejím obsahu podíleli především zástupci historiografie české a polské, ale také slovenské, německé, maďarské,

53 TÝŽ, *Europa Środkowa – tysiąclecie starania o przetrwanie w równowadze*, *Kwartalnik Historyczny* 120, 2013, č. 4, s. 871–880.

54 Viz např. J. PÁNEK, *Základní práce o česko-polských vztazích v moderních dějinách*, *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 14, 2003, č. 2, s. 32–34. Jednalo se o monografii, kterou napsal Jan NĚMEČEK, *Od spolenectví k roztržce. Vztahy československé a polské exilové reprezentace 1939–1945*, Praha 2003. Aktuálně viz také: Pavel Otmar KRAFL, *Polské provinciální synody 13.–15. století*, Praha 2016; Roman BARON – Roman MADECKI – Jan MALICKI et al., *Czeskie badania nad Polską w kontekście Europy Środkowej i Wschodniej*, Praha 2016; Jiří FRIEDL, *Żołnierze – banicy: Brygada Świętokrzyska Narodowych Sił Zbrojnych w Czechach w 1945 r.*, Gdańsk 2016.

55 J. PÁNEK, *Přípravy XX. mezinárodního kongresu historických věd (Sydney, 3.–9. 7. 2005)*, *ČČH* 102, 2004, s. 213–214; TÝŽ, *Kultura polityczna w Europie Środkowej w średniowieczu i we wczesnym okresie nowożytności (Podsumowanie wyników konferencji w Pardubicach)*, in: M. Kosman (ed.), *Kultura polityczna w Polsce*, sv. 6, Poznań 2006, s. 737–741.

rakouské a litevské (slovinský badatel Peter Vodopivec to nestihl z důvodu nemoci).⁵⁶ Tento publikační výsledek spolupráce středoevropských historiků se pak stal základem jednoho z kongresových jednání u protinožců, a sice specializovaného tematického bloku *Politická kultura ve střední Evropě v evropském a světovém kontextu*, který společně připravili Český a Polský národní komitét historiků za podpory slovenských a maďarských kolegů.⁵⁷

Na programu australského kongresu byla taktéž Pánkova účast na „table ronde“, věnovaném historickým encyklopediím. Při této příležitosti vydal Pánek s předstihem anglicky psanou knížku o světových historických encyklopediích, aktuálním stavu výzkumu tohoto okruhu dějepisné literatury, typologii a perspektivách tohoto typu publikací,⁵⁸ jež věnuje nemalou pozornost také polským historickým lexikonům, slovníkům a encyklopediím.⁵⁹ Pánek tu uvádí a stručně přibližuje sérii polských lexikonů z devadesátých let 20. století a z počátku století následujícího.⁶⁰

56 Halina MANIKOWSKA – Jaroslav PÁNEK, in cooperation with Martin HOLÝ (edd.), *Political Culture in Central Europe (10th–20th Century)*, Part I: *Middle Ages and Early Modern Era*, Prague 2005; Magdalena HULAS – Jaroslav PÁNEK, in cooperation with R. BARON (edd.), *Political Culture in Central Europe (10th–20th Century)*, Part II: *19th and 20th Centuries*, Warsaw 2005. Anotace prvního svazku, kterou napsala Dorota DUKWICZ, vyšla ve varšavském anglicko-jazyčném časopise *Acta Poloniae Historica* 95, 2007, s. 247–248. Viz také R. BARON – M. HOLÝ, *Politická kultura ve střední Evropě ve středověku a raném novověku*, *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 15, 2004, č. 2, s. 23–28.

57 Srov. Jaroslav PÁNEK – Jiří KOCIAN – Oldřich TŮMA – Miloslav POLÍVKA – Petr VOŘEL – Jiří LACH – Radmila SLABÁKOVÁ, *XX. mezinárodní kongres historických věd v Sydney (3.–9. července 2005)*, *ČČH* 104, 2006, s. 208–209; J. PÁNEK, *První světový kongres historiků na jižní polokouli*, *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 17–18, 2005–2006, s. 11–13. Viz také TÝŽ, *Česká účast na mezinárodních kongresech historických věd v letech 1900–2005*, in: *Česká a československá účast na mezinárodních kongresech historických věd*, České Budějovice 2006, s. 109–138.

58 J. PÁNEK, *Historical Encyclopedias: current research results – an outline of typology – perspectives*, Prague 2005.

59 Jaroslav PÁNEK, *Historical Encyclopedias: current research results – an outline of typology – perspectives*. (A Paper to be Presented at the 20th International Congress of Historical Sciences / Sydney, 2005 / Round Table 12 – Historical Dictionaries and Encyclopedias), Prague 2005, s. 23n. Viz také TÝŽ, Zbigniew Góralski, *Encyklopedia urzędów i godności w dawnej Polsce*, Warszawa 2000, *ČČH* 99, 2001, s. 159–160.

60 Srovnej: *Leksykon historii Polski* (Warszawa 1995); *Encyklopedia historii Polski. Dzieje polityczne*, sv. 1–2 (Warszawa 1995); *Historical Dictionary of Poland* (Lanham, Md., and London 1994); *Historical Dictionary of Poland, 966–1945* (Greenwood, Connecticut, and London 1996); *Leksykon historii świata* (Warszawa 1998); *Encyklopedia chrześcijaństwa* (Kielce 2000); *Słownik starożytności słowiańskich*, sv. 1–8, (Wrocław – Warszawa – Kraków 1961–1986); *Encyklopedia*

Okruh polských přátel a jedno životní jubileum

V Pánkových *Rozmlouvách s historiky* z deseti zemí (Francie, Japonsko, Německo, Nizozemí, Norsko, Polsko, Rusko, Slovinsko, USA, Velká Británie) je polská historiografie zastoupena předním odborníkem na raný novověk a na „české a polské dějiny ve vzájemném doteku“, Henrykem Gmitemkem. Ten odpověděl mj. na otázku týkající se stavu polské historické bohemistiky: „Dnešní stav polského výzkumu českých dějin a česko-polských vztahů lze stěží označit za uspokojivý. Čas od času sice vycházejí různé práce, dotýkající se těchto otázek, ale jsou to výsledky rozptýlených výzkumů, vznikajících z individuálních, často jen příležitostných zájmů jednotlivých osob. Chybí tu jakési vůdčí centrum, které by bylo schopno ujmout se koordinace těchto výzkumů a péče o výchovu nastupujících badatelů. A co je zvláště politováníhodné, ani pro nejbližší léta se nerýsuje perspektiva podstatného zlepšení.“⁶¹ Od rozhovoru uplynulo již více než dvacet let a nelze jinak, než dát autorovi citovaných slov za pravdu.⁶²

Na devátém sjezdu českých historiků, který se konal v Pardubicích v roce 2006, uspořádal Jaroslav Pánek jednu ze tří tematických sekcí, věnovanou současnému stavu zahraniční historické bohemistiky. Pozvání organizátora přijali mj. představitelé anglické, francouzské, německé a polské historiografie – Robert John Weston Evans, Marie-Elizabeth Ducreux, Volker Zimmermann a Stanisław Bylina, jenž zasvětil svůj příspěvek stavu polské historické bohemistiky na přelomu 20. a 21. století.⁶³

Zdárně probíhající spolupráce s poznaňským badatelským centrem pokračovala i později. Měla přitom nejen tradiční ráz (účast na konferenčních jednáních v Poznani a Praze, publikování článků, recenzní činnost atd.), ale obsahovala i prvek přátelství a úcty, jenž se projevil mj. vydáním polského jubilejního sborníku k Pánkovým šedesátým narozeninám. Úvodní text z pera Marceliho Kosmana (*Humanista znad Wełtawy*) přiblížil polským čtenářům osobnost a dílo Jaroslava Pánka,

Katolicka, sv. 1–20 (Lublin 1973–2014; současný stav); *Żydzi w Polsce. Dzieje i kultura. Leksykon* (Warszawa 2001).

61 J. PÁNEK, *Rozmluvy s historiky*, uspořádal Jiří Kocian, Praha 2005, s. 45. Polskou recenzi této knihy napsal M. KOSMAN, *Przegląd Zachodni*, 2007, č. 1, s. 248–251.

62 Poprvé byl uveřejněn v časopise *Dějiny a současnost* 15, 1993, č. 1, s. 41–43. Srov. J. PÁNEK, *Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory*, Pardubice 2013, s. 573.

63 J. PÁNEK a kolektiv, *České dějiny v současné zahraniční historiografii*, IX. sjezd českých historiků, Pardubice, 6.–8. září 2006, Michaela Hrubá – Marie Ryantová – Petr Vorel (edd.), Pardubice – Praha – Ústí nad Labem 2008.

a to na pozadí profesní dráhy a se zvláštním zřetelem k polskému (především poznaňskému a opolskému) prostředí.⁶⁴ Již v první Kosmanově poznámce pod čarou najdeme bibliografické údaje, mapující publikační účast Jaroslava Pánka v jubilejních sbornících polských kolegů: Janusze Tazbira⁶⁵ a Stanisława Byliny⁶⁶ z Varšavy (1997, 2001), Marceliho Kosmana⁶⁷ a Gerarda Labudy⁶⁸ z Poznaň (2000, 2001) a Jana Sereďyky⁶⁹ z Opolí (2004). V dalších letech přibýly Pánkovy příspěvky do jubilejních sborníků pro Krzysztofa Baczkowského⁷⁰ z Krakova (2008), Wojciecha Iwańczaka⁷¹ z Kielců a Varšavy (2013) a Włodzimierze Kaczorowského z Opolí

-
- 64 M. KOSMAN, *Humanista znad Wełtawy*, in: Týž (ed.), *Na obrzežach polityki*, sv. 4, Poznań 2007, s. 5–13. Pánkovy články byly publikovány ve svazcích č. 5, 8 a 9 poznaňského sborníku *Na obrzežach polityki*. Šífeji R. BARON, *Czeski udział w dwu cyklach konferencyjnych Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM*, in: *Na obrzežach polityki*, sv. 10, Poznań 2014, s. 175–181. V rámci samostatného grantového projektu věnovaného velkým výročním ve veřejném diskursu a paměti společnosti pojednal o rožberských slavnostech v roce 2011: J. PÁNEK, *Rok Rožemberków 2011: Odrodzenie się historyzmu i narodziny nowej tradycji w Czechach*, in: M. Kosman (ed.), *Wielkie rocznice w dyskursie publicznym i pamięci społecznej*, Poznań 2011, s. 111–129.
- 65 J. PÁNEK, *Osobowość Wilhelma z Rožemberka, polityka czeskiego doby Renesansu i kandydata do korony polskiej*, in: Stanisław Bylina et al. (edd.), *Kultura staropolska – kultura europejska. Prace ofiarowane Januszowi Tazbirowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, Warszawa 1997, s. 287–295.
- 66 J. PÁNEK, *Selbstdarstellung und politisches Programm eines tschechischen Aristokraten aus dem 16. Jahrhundert (Zur Frage des Frühsarmatismus im jagiellonischen Böhmen)*, in: Wojciech Iwańczak (ed.), *Ludzie – Kościół – Wierzenia. Studia z dziejów kultury i społeczeństwa Europy Środkowej (średniowiecze – wczesna epoka nowożytna)*. Profesorowi Stanisławowi Bylinie w sześćdziesiątą rocznicę urodzin, Warszawa 2001, s. 489–498.
- 67 J. PÁNEK, *Historiografia czeska u schyłku XX wieku jako problem kontynuacji*, in: Kazimierz Robakowski et al. (edd.), *Przeszość odległa i bliska. Marcelemu Kosmanowi w sześćdziesiątą rocznicę urodzin*, Poznań 2000, s. 141–152.
- 68 J. PÁNEK, *Společenstvo české i państwo w ustawach krajowych XVI i XVII wieku*, in: M. Kosman (ed.), *Aere perennius*. Profesorowi Gerardowi Labudzie dnia 28 XII 2001 roku w hołdzie, Poznań 2001, s. 29–41.
- 69 J. PÁNEK, *Ferdynand I i stany czeskie (Polityka integracyjna założyciela monarchii habsburskiej i reakcja na nią w środowisku czeskim)*, in: Janusz Dorobisz – Włodzimierz Kaczorowski (edd.), *Studia Historyczno-Prawne. Prace dedykowane Profesorowi Janowi Sereďyce w siedemdziesiątą piątą rocznicę urodzin i czterdziestopięciolecie pracy naukowej*, Opole 2004, s. 237–250.
- 70 J. PÁNEK, *Włochy, Czechy a Polska w czeskiej perspektywie kosmograficznej XVI wieku*, in: Janusz Smolucha – Anna Waško – Tomasz Graff – Paweł F. Nowakowski (edd.), *Historia vero testis temporum. Księga jubileuszowa poświęcona Profesorowi Krzysztofowi Baczkowskiemu w 70. rocznicę urodzin*, Kraków 2008, s. 65–84.
- 71 J. PÁNEK, *Wieczne Miasto w okresie renesansu oczami dwóch czeskich obserwatorów*, in: Beata Wojciechowska – Waldemar Kowalski (edd.), *Rycerze, wędrowcy, kacerze. Studia z historii średniowiecznej i wczesnonowożytnej Europy Środkowej. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Wojciechowi Iwańczakowi w sześćdziesiątą piątą rocznicę urodzin*, Kielce 2013, s. 453–465.

(2015).⁷² Jubilejní sborník k osmdesátým narozeninám Pánkova přítele Jana Sere-
dyky (2008)⁷³ se stal vzpomínkou na tohoto zemřelého historika. Pánek se podílel
i na publikaci, věnované památce Kazimierze Orzechowského (2010).⁷⁴

Poznaňský jubilejní sborník představoval jisté doplnění pocty, prokázané
prof. Pánkovi ze strany představitelů polské historiografie již v českém jubilejním
sborníku *Per saecula ad tempora nostra*,⁷⁵ v němž publikovali své příspěvky Stanisław
Bylina (Varšava), Waclaw Gojniczek (Katovice), Henryk Gmiterek (Lublin),
Magdalena Hułas (Varšava), Wojciech Iwańczak (Varšava – Kielce), Włodzimierz
Kaczorowski (Opolí), Marceli Kosman (Poznaň), Bogumiła Kosmanowa (Poznaň),
Janusz Małłek (Toruň), Edward Opaliński (Varšava), Kazimierz Orzechowski
(Vratislav), Jan Seredyka (Opolí), Lech Szczucki (Varšava), Jerzy Tomaszewski
(Varšava) a Małgorzata Turowska (Vratislav).

Životní jubileum svého čestného doktora měla na paměti též Opolská
univerzita, jež roku 2007 vydala v polském překladu Pánkovu knihu Vilém
z Rožmberka.⁷⁶ Tento magnát, který za svého života nejen osobně poznal Polsko-
litevskou unii, ale byl také jedním z kandidátů na polský trůn, se tak po čtyřech
a čtvrt století mohl prostřednictvím svého životopisce jistým způsobem opět
vrátit do Polska a představit se polské čtenářské obci.⁷⁷ Autora cenné biografie

72 J. PÁNEK, *Przemiany państwa czeskiego i jego systemu konstytucyjnego na przełomie monarchii
stanowej i absolutyzmu*, in: Ewa Kozerska – Marek Maciejewski – Piotr Stec (edd.), *Historia testis
temporum, lux veritatis, vita memoriae, nuntia vetustatis. Księga Jubileuszowa dedykowana Pro-
fesorowi Włodzimierzowi Kaczorowskiemu*, Opole 2015, s. 363–381.

73 J. PÁNEK, *Przemiany szlachty w Czechach i na Morawach w XVI i XVII wieku*, in: Włodzimierz
Kaczorowski (ed.), *Studia Historyczno-Prawne. Księga poświęcona pamięci Profesora Jana Sere-
dyki*, Opole 2008, s. 279–300.

74 J. PÁNEK, *Śląsk wczesnonowoczesny w czeskich podręcznikach dziejów państwa i prawa*, in: Alfred
Konieczny – Piotr Jurek (edd.), *Studia Historycznoprawne. Tom poświęcony pamięci Profesora
Kazimierza Orzechowskiego*, Wrocław 2010, s. 149–159.

75 Srov. Jiří MIKULEC – Miloslav POLÍVKA, spolupráce Pavel Kůrka, Kateřina Valentová et
al. (edd.), *Per saecula ad tempora nostra. Sborník prací k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava
Pánka*, sv. 1–2, Praha 2007. Recenzní zprávu pro polské a běloruské čtenáře napsal M. KOS-
MAN, *Czasopismo Prawno-Historyczne* 60, 2008, s. 320–323; TÝŽ, *Belaruskí Histaryčny
Ahljad* 16, 2009, s. 283–287.

76 Marceli Kosman navrhoval vydání polské verze knih *Poslední Rožmberk. Životní příběh Petra
Voka* (Praha 1996) a *Vilém z Rožmberka. Politik smrti* (Praha 1998) v rámci jejich recenzování –
viz *Odrodzenie i Reformacja w Polsce* 44, 2000, s. 214.

77 J. PÁNEK, *Przedmowa do wydania polskiego*, in: Týž, Wilhelm z Rožmberka. *Polityk pojedna-
nia*, Opole 2007, s. 13.

představili ve společném doslovu Włodzimierz Kaczorowski a Marcelli Kosman.⁷⁸ Její slavnostní prezentace se konala 9. ledna 2008 v aule Opolské univerzity za účasti rektora Stanisława s. Nicieji, Jana Seredyky,⁷⁹ Marka Masnyka, Jacka Balucha (tehdy předsedy Polsko-české vědecké společnosti), Zenona Jasińskiego, Adama Suchońskiego a mnoha dalších zástupců zdejší univerzitní obce. Jaroslav Pánek při této příležitosti proslovil – samozřejmě v rodném jazyce posluchačů – přednášku na téma *Polacy w oczach Czechów na początku czasów nowożytnych* [Poláci očima Čechů v raném novověku]. Následná diskuse byla dokladem toho, že otázka vzájemného vnímání Čechů a Poláků v minulosti a dnes, obrazů sebe sama i sousedního národa či národních heterostereotypů představuje komplex složitých, ale současně interpretačně vděčných a pro širší veřejnost zajímavých problémů.

Oborová sdružení českých a polských historiků

První kongres zahraničních badatelů o dějinách Polska, který v roce 2007 uspořádala Jagellonská univerzita v Krakově ve spolupráci s místní odbočkou Sdružení polských historiků (PTH), si kladl za cíl přizvat ty nejlepší odborníky na danou problematiku z evropských i mimoevropských zemí a kongresovým jednáním a posléze i publikačním výstupem detailně zmapovat současný stav výzkumu. Jaroslav Pánek (společně s Ivanem Hlaváčkem) zde jako hlavní představitel české historiografie proslovil referát na téma českého bádání o dějinách Polska v období raného novověku.⁸⁰

Když v důsledku zrušení polské části přestala prakticky ze dne na den fungovat Stálá společná česko-polská komise humanitních věd, a tak vlastně zanikla, ustavil okruh zájemců o pokračování této spolupráce na přelomu let 2006/2007 Polsko-českou vědeckou společnost se sídlem ve Vratislavi. Jedním ze zakladatelů

78 TÝŽ, *Wilhelm z Rožemberka. Polityk pojednania*, přeložila Elżbieta Baron, Opole 2007. Autor tuto knihu připsal svým polským kolegům a přátelům Włodzimierzovi Kaczorowskému, Marcellimu Kosmanovi a Janu Seredykovi. Obdobně jako v případě *Posledních Rožmberků* polskou recenzi napsala Ewa DUBAS-URWANOWICZ, *Eile mit Vernunft, czyli meandry biografii czeskiego polityka kompromisu*, *Przegląd Historyczny* 103, 2012, s. 121–128.

79 Jan Seredyka byl už tehdy vážně nemocen a zanedlouho zemřel. Český nekrolog napsal J. PÁNEK, *Historik polského parlamentarismu Jan Seredyka (1928–2008)*, *Slovanský přehled* 95, 2009, č. 1, s. 129–131.

80 J. PÁNEK, *Czeskie badania nad dziejami Polski w okresie wczesnej nowożytności*, in: Michał Bączkowski – Tomasz Gąsowski – Andrzej Nowak – Zenon Piech – Bogdan Szlachta (edd.), sv. 1, Warszawa 2011, s. 205–217.

této společnosti a také jedním z členů prvního řádného výboru byl i tehdejší místopředseda Akademie věd České republiky Jaroslav Pánek. Ten podnikl mnoho pro to, aby se tento formát česko-polské vědecké kooperace neomezil pouze na administrativní záležitosti, na dlouhá formální jednání, pořádání valných shromáždění (vždy střídavě v České republice a Polsku) a více či méně příležitostné konference: V roce 2008 byl organizátorem zasedání výboru společnosti v Praze (ve vile Lanna), kde prezentoval ucelenou koncepci dalšího rozvoje česko-polské spolupráce v oblasti humanitních věd.⁸¹

Zainteresovaní historikové z obou zemí poměrně záhy navázali prostřednictvím svých oborových organizací, Sdružení historiků České republiky a Polského historického sdružení, bezprostřední kontakty s cílem obnovit společnou konferenční a publikační činnost. Předsedové obou sdružení Petr Vorel a Krzysztof Mikulski podepsali v roce 2009 v Opavě dohodu, jež se stala základem mnohostranné spolupráce v následujícím období.⁸² První společná konference, jež se konala v Krakově v roce 2010, měla příznačný název *Bilance otevření. Perspektivy výzkumů českých a polských dějin a polsko-českých vztahů: směry, problémy a kontroverze*.

Výsledky byly publikovány v nově založeném česko-polsko-slovenském historickém časopise *Historia Slavorum Occidentis* (2011), který vychází v toruňském nakladatelství Adam Marszałek. Členem vědecké rady je od samého počátku i Jaroslav Pánek, jenž má zcela zásadní podíl na této spolupráci představitelů české a polské historiografie.⁸³ V aktuálním čísle *Historia Slavorum Occidentis* se zejména polský čtenář může detailně seznámit s Pánkovým názorem a pohledem (racionálním a prostým diplomatické obezřetnosti) na současnou migrační krizi v širokém kontextu dějin euroamerické civilizace.⁸⁴

81 Srov. Jadwiga DUNAJ, *Polsko-Czeskie Towarzystwo Naukowe/Polsko-česká vědecká společnost/Polish-Czech Scientific Society*. Informatorium, Wrocław 2015, <http://www.hiu.cas.cz/cs/zahranicni-spoluprace/obecna-charakteristika/polsko-czeskie-towarzystwo-naukowe.ep/> (ověřeno 25. 8. 2016); R. BARON, *Czesko-polskie stosunki kulturalne na przelomie XX i XXI w.*, in: Týž, *Ambasadorowie wzajemnego zrozumienia. Niedoceniieni twórcy pomostów między polską i czeską kulturą (XIX–XXI w.)*, Toruń 2013, s. 253–254.

82 Text dohody viz http://www.sdruzeniistoriku.cz/kategorie/mezinarodni/dohoda_pl.pdf (ověřeno 25. 8. 2016).

83 Srov. <http://www.marszalek.com.pl/historiaslavorumoccidentis/redakcja.html> (ověřeno 25. 8. 2016); *Historia Slavorum Occidentis* 1, 2011, č. 1, s. 7–8 (*Úvod*). Viz také J. PÁNEK, *Česká historiografie a svět/Czeska historiografia i świat*, *Historia Slavorum Occidentis* 3, 2013, č. 2 (5), s. 76–93.

84 J. PÁNEK, *Europejski kryzys migracyjny (Rozważania pozbawione emocji i poprawności politycznej)*, *Historia Slavorum Occidentis* 6, 2016, č. 1 (v tisku). Česká verze: TÝŽ, *Diskuse o migraci bez emocí a politické korektnosti*, *Bulletin Akademie věd České republiky*, 2016, č. 6, s. 22–25.

Představitelé polské historické vědy jako projev uznání mimořádných zásluh Jaroslava Pánka v oblasti výzkumu a rozvíjení česko-polských vědeckých kontaktů zvolili na svém osmáctém sjezdu v Olštýně (2009) tohoto předního českého historika a předsedu Sdružení historiků ČR v letech 1996–2002 čestným zahraničním členem Sdružení polských historiků.

Významná vědecká ocenění jako kulturní mosty mezi národy

Také prestižní Varšavská vědecká společnost (Towarzystwo Naukowe Warszawskie, TNW) zvolila Pánka svým čestným zahraničním členem (prvním po obnovení činnosti v roce 1981, jak zaznamenal tajemník Leszek Zasztowt). Na zasedání výboru dne 22. listopadu 2012 kandidáta představil a návrh na členství podal Stanisław Bylina – předseda Komise historických, společenských a filozofických věd TNW.⁸⁵ O necelý týden později, na slavnostním zasedání Varšavské vědecké společnosti, jež se tradičně konalo ve Staszicově paláci, nový člen přicházející z Prahy proslavil polsky přednášku na téma *Humanitní vědy jako most mezi národní identitou a globální otevřeností*.⁸⁶

Je záhodno alespoň velmi stručně poznamenat, že se Jaroslav Pánek osobně zasadil také o významná ohodnocení mimořádných vědeckých a organizačních přínosů pro česko-polské porozumění ze strany svých polských kolegů. Čestnou oborovou Medaili Františka Palackého obdrželi díky jeho iniciativě mj. Stanisław Bylina (1997), Marcelli Kosman a Jan Sereďyka (2002),⁸⁷ Wojciech Iwańczak (2011); čestnými zahraničními členy Sdružení historiků České republiky se stali:⁸⁸ Stanisław Bylina (2014),⁸⁹ Henryk Gmiterek (2015)⁹⁰ a Krzysztof Mikulski

85 Rocznik Warszawskiego Towarzystwa Naukowego 75 – 2012, 2013, s. 57–58, 92.

86 J. PÁNEK, *Humanistyka jako most między tożsamością narodową i globalną otwartością*, Rocznik Warszawskiego Towarzystwa Naukowego – Annuaire de la Société des Sciences et des Lettres de Varsovie 75 – 2012, 2013, s. 5–19.

87 TÝŽ, *Ocenění zahraničním vědcům*, Bulletin Historického ústavu AV ČR 14, 2003, č. 2, s. 9–13; TÝŽ, *Uroczyść w Pradze*, Forum Naukowe 9, 2004, č. 4 (19), s. 283–284; TÝŽ, *Dva polští historici raného novověku – Jan Sereďyka a Marcelli Kosman* (K jejich ocenění Medailí Františka Palackého), FHB 21, 2005, s. 267–292.

88 TÝŽ, *Čestné členství Sdružení historiků ČR třem zahraničním bobemistům*, ČČH 113, 2015, s. 596–603.

89 TÝŽ, *Stanisław Bylina – vynikající polský historik bobemistického zaměření a organizátor polsko-českých vědeckých vztahů*, Bulletin Historického ústavu AV ČR 26, 2015, s. 58–60.

90 TÝŽ, *Profesor Henryk Aleksander Gmiterek – laudatio*, Bulletin Historického ústavu AV ČR 27, 2016, s. 40–42, <http://www.umcs.pl/pl/aktualnosc,56,dyplom-czeskiego-towarzystwa-history->

(2016).⁹¹ Za všechny jmenované polské historiky ocitujeme část proslovu dnes již bohužel zvěčnělého Jana Seredyky, jenž obdržel vyznamenání z rukou předsedkyně Akademie věd České republiky Heleny Illnerové: „Pro mne osobně nabývá toto ocenění zvláštního významu i tím, že jsem je převzal pouhý den po svých 75. narozeninách. Sotva bych si mohl představit krásnější dar a větší povzbuzení. Navíc tato zlatá medaile mi byla předána ve vašem nádherném hlavním městě, jemuž i my s oblibou říkáme ‚zlatá Praha‘. Přijal jsem ji z rukou představitelky národa, který je nám v každém ohledu nejbližší, který osobně vysoce ctím a oceňuji, z jehož minulosti a přítomnosti se my Poláci můžeme a musíme mnohému učit.“⁹²

Dodejme, že v Pánkových šlépějích (nejen) na společné cestě české a polské historiografie již dávno velmi razantně a osobitým způsobem vykročil jeden z jeho znamenitých žáků, v současné době prorektor Univerzity Pardubice a předseda Českého národního komitétu historiků, profesor Petr Vorel.⁹³

Monumentální díla jako projev vlastenectví a evropanství

K čtyřstému výročí vymření jihočeského rodu Rožmberků vydal Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích (u příležitosti výstavy ve Valdštejnské jízdárně v Praze, 18. května – 21. srpna 2011) velkolepou publikaci, jejímž vědeckým redaktorem byl Jaroslav Pánek a členy redakčního kruhu Eliška Fučíková, Martin Gaži, Roman Lavička, Petr Pavelec a Robert Šimůnek. Mimořádně objemná kniha *Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami* dosahuje svou vědeckou úrovní, redakčním rozvržením, grafickým zpracováním (Daniel Dědek) či technickou redakcí těch nejvyšších kvalit, a to i v evropském měřítku. Není proto divu, že její redaktori a autoři se rozhodli oslovit také

cznego-dla-prof-gmitterka,24443.chtm (ověřeno 26. 8. 2016). Viz také R. BARON, *Přednáška Henryka Aleksandera Gmitterka, českého člena Sdružení historiků České republiky*, Bulletin Historického ústavu AV ČR 27, 2016, s. 42–43; H. GMITEREK, *Židé v polsko-litevském státě 16.–18. století*, překlad Jaroslav Pánek, ČČH 114, 2016, s. 316–329.

91 J. PÁNEK (ed.), *Akademická encyklopedie českých dějin*, sv. II – Č/1, Praha 2011, s. 369 (Robert Šimůnek – Dalibor Janiš – Jaroslav Pánek – Jaroslav Valenta – Jan Němeček – Jiří Vykoukal – Roman Baron, Česko-polské vztahy, s. 341–374).

92 J. SEREDYKA, *Potřebujeme hlubší vzájemné poznání*, Bulletin Historického ústavu AV ČR 14, 2003, č. 2, s. 14.

93 Srov. např. *Historikův interpretační klíč mezi matematikou a dějinami aneb Od pátrání po zaniklé osadě k organizaci světových kongresů* (Rozhovor Jaroslava Pánka s Petrem Vorlem z přelomu června a července 2013), in: J. Pánek, *Historici mezi domovem a světem*, s. 697–729.

zahraniční čtenářskou veřejnost vydáním jazykově německé (v mnoha ohledech přitom pozměněné) verze.⁹⁴

V polské recenzi českého vydání nešetřil Henryk Gmiterek chválou; věnoval se jak samotnému textu, tak i bohatému fotografickému materiálu (672 vyobrazení). Poukázal také na prolnutí tematiky s polským prostředím – např. v případě jezuitského kazatele Mikołaje Rakowského (Mikuláš Racovius), který proslovil smuteční řeč na pohřbu Viléma z Rožmberka v Praze. V úvodu recenze Gmiterek konstatoval: „I přes příležitostný ráz má posuzovaná publikace po všech stránkách vědecký charakter, je kompetentní, a přitom interdisciplinární. Mezi 82 autory jednotlivých textů jsou jak historikové, tak i badatelé jiných vědních oborů – zejména z Akademie věd České republiky, Univerzity Karlovy, Pardubické univerzity a Státního archivu v Třeboni. Vědeckým redaktorem celé knihy je Jaroslav Pánek, historik známý a ceněný ve světě (nejen) evropské vědy, zabývající se problematikou sociálních a politických dějin českých zemí v realitě vývoje Evropy 16. a 17. století.“⁹⁵

Vedle Henryka Gmiterka vždy nejsystematičtěji informoval polskou odbornou veřejnost o nových Pánkových knižních publikacích poznaňský historik a politolog Marcelli Kosman. Připomeňme alespoň jeho zevrubné pojednání o anglické verzi syntézy českých dějin *A History of the Czech Lands* (Prague 2009) a o tematickém výboru Pánkových studií k dějinám novodobého dějepiscevtví *Historici mezi domovem a světem*,⁹⁶ který svému čestnému doktorovi vydala Univerzita Pardubice.⁹⁷ Stejně jako se podařilo vydat polskou verzi *Viléma z Rožmberka*, k čemuž v recenzi nabádal své kolegy Kosman, bylo by obdobně žádoucí, kdyby

94 J. PÁNEK (ed.), *Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami*, České Budějovice 2011; Martin GAŽI – Jaroslav PÁNEK – Petr PAVELEC (edd.), *Die Rosenberger. Eine mitteleuropäische Magnatenfamilie*, Übersetzung: Markéta Ederová, Ivan Marek, Steffen Becker, České Budějovice 2015.

95 H. GMITEREK, *Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami* (red. J. Pánek, Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích, České Budějovice 2011, 752 s.), *Czasy nowozytne – Modern Ages*, sv. 26, 2013, s. 223. Další polskou recenzi napsal Wojciech IWAŃCZAK, *Przegląd Historyczny* 103, 2012, č. 2, s. 401–404.

96 M. KOSMAN, Jaroslav Pánek, Oldřich Tůma et alii, *A History of the Czech Lands* (Překlad z českého originálu Justin Quinn, Petra Key, Lea Bennis, Charles University in Prague – Karolinum Press 2009, 369 s.), *Przegląd Zachodni* 67, 2011, č. 3, s. 320–323; TÝŽ, Jaroslav Pánek, *Historici mezi domovem a světem. Studie – glosy – rozhovory* (Pardubice – Univerzita Pardubice 2013, 800 s.), *Przegląd Zachodni* 70, 2014, č. 4, s. 269–276.

97 Pánkova pardubická promoční řeč vyšla rovněž v polštině: J. PÁNEK, *W Europie wszyscy płyniemy w jednej łodzi (Europa na rozdrożu – pomiędzy przeszłością a przyszłością)*, in: M. Kosman (ed.), *Na obrzeżach polityki*, sv. 8, Poznań 2010, s. 7–14.

byla časem vyslyšena i jeho slova: „Syntéza *A History of the Czech Lands – Dějiny českých zemí* – je vynikajícím dílem, jež by se mělo zpřístupnit také v jiných zemích, v první řadě pak v Polsku. Oba sousední národy totiž mnoho spojovalo od počátku jejich státnosti až do naší doby.“⁹⁸

Dosud nám chybí aktuální české syntetické zpracování dějin Polska (kolektiv autorů pod vedením Miloše Řezníka právě dokončuje poslední úpravy před odevzdáním rukopisu knihy do tisku), zájemci o tuto problematiku z řad odborné i laické veřejnosti však mohou již po několik let sáhnout po českém překladu *Dějin Polska* (2011) z pera Marceliho Kosmana. O vydání této publikace v univerzitním nakladatelství Karolinum se nemalým dílem zasadil i Jaroslav Pánek, jenž se mj. ujal odborné revize překladu, napsal úvod a sestavil seznam literatury, relevantní pro české čtenáře.⁹⁹ Zcela aktuálním výsledkem spolupráce obou historiků je Kosmanova stať o pomníku polského krále Jagella v newyorském Central Parku, jež vyšla v prvním letošním čísle (2016) newyorského časopisu Comenius. *Journal of Euro-American Civilization*.¹⁰⁰

Pánek ani v pracovně náročném období nezanechal recenzní činnosti. Ta samozřejmě zahrnovala rovněž reflexi ediční práce polských historiků – zejména Janusze Bylińskiego a Włodzimierze Kaczorowského – k dějinám raného novověku.¹⁰¹

98 M. KOSMAN, Jaroslav Pánek, Oldřich Tůma et alii, *A History of the Czech Lands*, s. 323.

99 Srov. J. PÁNEK, *Marceli Kosman – historik inspirovaný Sienkiewiczem*, in: M. Kosman, *Dějiny Polska*, Praha 2011, s. 11–16; TÝŽ, *Práce o polských dějinách v češtině*, in: Tamtéž, s. 415–418.

100 M. KOSMAN, „*King Jagiello*“: *The Monument to the Polish King in New York’s Central Park*, Comenius, *Journal of Euro-American Civilisation* 3, 2016, č. 1, s. 77–80. V tomto čísle najdeme také příspěvek z pera známé opolské literární vědkyně a bohemistky: Joanna CZAPLIŃSKA, *Emigration as an „Added Value“: The Example of the Work of Jan Novák and Miloš Forman*, Tamtéž, s. 27–34.

101 Viz např. J. PÁNEK, Claudio Ragoni, *Relacja o Królestwie Polskim z roku 1604* (Przełożyli Kajetan Wincenty Kielisiński i Wojciech Kazimierski. Opracowali i wydali Janusz Byliński i Włodzimierz Kaczorowski, Opole 2013), ČČH 112, 2014, s. 163–164; TÝŽ, Claudio Ragoni, *Relacja o Królestwie Polskim z roku 1604...*, Bolletino dell’Istituto Storico Ceco di Roma 9, 2014, s. 230–232; TÝŽ, Alessandro Cilli, *Historia buntów możnowładczych w Polsce w latach 1606–1608. Historia Moskwy*. (Przełożyła Anna Broczkowska-Nguyen. Opracowali i wydali Janusz Byliński i Włodzimierz Kaczorowski, Opole 2012), ČČH 112, 2014, s. 164–166. Viz také TÝŽ, Joanna Szczepankiewicz-Battek, *Śladami braci czeskich i morawskich w Polsce/Po stopách českých a moravských bratrů v Polsku/Auf den Spuren der böhmischen und mährischen Brüder in Polen* (Warszawa 2015), ČČH 114, 2016, s. 239–240.

Současný stav české historické polonistiky

V rámci projektu Česko-polského fóra při Ministerstvu zahraničních věcí ČR se uskutečnila v Praze na Velvyslanectví Polské republiky mezinárodní interdisciplinární konference Česká polonistická studia v evropském kontextu (2013). Kongres byl mj. připomenutím devadesátého výročí založení samostatné katedry české univerzitní polonistiky na Univerzitě Karlově a lektorátu na Masarykově univerzitě v Brně. Literární vědec Marian Szykowski proslovil totiž právě před 90 lety na FF UK úvodní přednášku na téma *Styky česko-polské v dějinách a písemnictví*. Cílem dvoudenního jednání českých a zahraničních polonistů (zejména filologů, historiků a politologů) bylo navázat na bohatou tradici českých polonistických filologických a historických studií, reflektovat současný stav výzkumu v evropském kontextu a formulovat zásadní badatelské úkoly.

Jaroslav Pánek v úvodním referátu o stavu české historické polonistiky tematizoval hlavní problémy: vztah historiografie menšího národa k dějinám většího souseda, infrastruktura tohoto bádání, skladba výzkumu a specifického postavení problematiky bilaterálních vztahů a příhraničních oblasti v celkovém rozpětí jedné národní historiografie, význam tohoto bádání pro současnost. Jaroslav Pánek přitom poukázal mj. na význam vzniku nové české syntézy dějin Polska, představil institucionální a personální základnu sledovaného výzkumu a jeho tematické a chronologické zaměření, závěrem na několika příkladech (světový kongres historiků v Austrálii; databáze ERIH a Český časopis historický, Kwartalnik Historyczny atd.) ukázal smysl a možnosti spolupráce českých a polských historiků.¹⁰²

Henryk Gmiterek konstatoval v recenzi knihy o tradici i současnosti českých polonistických studií, která roku 2014 vzešla z tohoto zasedání: „Problematice české historické polonistiky je věnována především kapitola III. *Současná česká historiografie a dějiny Polska*, avšak důležité poznámky nacházíme již v nástinu věnovaném českým bádáním o dějinách Polska na prahu třetího tisíciletí

102 J. PÁNEK, *České bádání o dějinách Polska na prahu třetího tisíciletí*, in: Roman Baron – Roman Madecki a kol., *Česká polonistická studia: tradice a současnost* (filologie – historie – politologie – právo), Praha 2014, s. 48–63. Polská verze: J. PÁNEK, *Czeskie badania nad dziejami Polski na progu trzeciego tysiąclecia*, in: Roman Baron – Roman Madecki – Jan Malicki et al., *Czeskie badania nad Polską w kontekście Europy Środkowej i Wschodniej*, Praha 2016, s. 59–76. V rámci české historické slavistiky: J. PÁNEK, *Česká historická slavistika v kontextu humanitních věd*, ČČH 113, 2015, s. 7–26.

(s. 48–63) z pera Jaroslava Pánka, autora rozsáhlého historického díla, jenž velkou měrou přispěl k současnému stavu vztahů mezi polskou a českou historickou vědou.¹⁰³

Naproti tomu současný stav polské bohemistiky (včetně historické) se staly předmětem zájmu a všestranné analýzy prvního kongresu polských bohemistických studií (I Kongres Czechoznawstwa Polskiego), který se uskutečnil v říjnu 2016 v polské Vratislavi. Organizátory kongresu byla Polsko-česká vědecká společnost, Vratislavská univerzita a místní spolek Solidarita polsko-česko-slovenská. Mezi čtyřmi úvodními referáty zazněl také projev Jaroslava Pánka jakožto představitele české historiografie a obecně českých humanitních vědních oborů v Polsku.¹⁰⁴

Kniha Czechy a Polska na progu czasów nowożytnych

Dosavadní opus magnum J. Pánka v polštině představuje více než šestisetstránkový výbor pětaticeti článků a studií, jenž vyšel pod názvem České země a Polsko na prahu novověku.¹⁰⁵ Kniha sestává ze šesti částí. V předmluvě Marceli Kosman pojednává o „Autorovi, jeho díle a nejnovější publikaci“ (s. 8–23). Úvodní kapitola je věnována proměnám modelu česko-polského sousedství od středověku po současnost, vzájemným obrazům a také postavení střední Evropy v dějinách. Druhá, obsáhlá (s. 75–172) kapitola sleduje různé aspekty česko-polských kontaktů z hlediska jak bilaterálních, tak i multilaterálních vztahů. Třetí, obdobně rozsáhlá kapitola přibližuje polským čtenářům celou řadu otázek z dějin české stavovské společnosti: působení českého a moravského zemského sněmu, proměny šlechty, pražské akademické prostředí, vztahy Čechů a Němců, obranu proti turecké expanzi, Rožmberky v české historické paměti atd. Čtvrtá kapitola pojednává o roli, kterou v českých dějinách sehráli Ferdinand I., Maxmilián II., Rudolf II. a „král katastrofy“ Fridrich Falcký. Pátá kapitola přináší řadu textů o stavu a úkolech výzkumu české historiografie a o poslání historické vědy. Poslední, shrnující kapitola se tematicky vrací k zásadním otázkám vzájemných česko-polských vztahů na prahu novověku. Publikace představuje mimořádný přínos poznání českých dějin v polském prostředí, přispívá k prohlubování dialogu mezi představiteli obou národních historiografií, může v mnohém inspirovat

103 ČČH 114, 2016, s. 766. Polská verze: *Czasy nowożytne – Modern Ages*, sv. 29, 2016 (v tisku).

104 Program I Kongresu Czechoznawstwa Polskiego 2016, Wrocław, 24–26 X 2016, Uniwersytet Wrocławski, Polsko-Czeskie Towarzystwo Naukowe, Solidarność Polsko-Czesko-Słowacka.

105 J. PÁNEK, *Czechy a Polska na progu czasów nowożytnych*, Toruń 2014. Knihu přeložili Elżbieta J. Baron, Henryk Gmiterek, Wojciech Iwańczak, Jerzy Tomaszewski.

a posloužit jako vzor historikovy badatelské práce – včetně kritického myšlení o minulosti i o současnosti.

Místo závěru: putování prostorem a časem

Jaroslav Pánek patří k historikům, kteří se nevěnují svému tvůrčímu řemeslu a poslání jen v místě svého bydliště. Touha po cestování a nezprostředkovaném poznávání blízkých i vzdálených zemí (srov. název knihy *Historici mezi domovem a světem*) se zejména v desetiletích po revoluci roku 1989 postupně začala proměňovat ve skutečnost. Nesčetné cesty a putování po vlastech českých (v různých historických hranicích), po okolních státech, všemi zeměpisnými směry po Evropě, a následně také do dalekých končin v jiných světadílech, se Pánkovi stávaly dalším zdrojem historického poznání i porozumění globálním proměnám současného světa. Přední český historik na těchto cestách navštívil též mnohý známý, ale i zapomenutý kout země našich severovýchodních sousedů. Jen málo polských historiků by mohlo doložit, že svou zem poznali tak dokonale. Pánkův neutuchající zájem o přímý styk s polskou historickou i současnou krajinou začal před desítkami let u malebného norského kostelíka Wang v Karpaczi a pokračoval třemi týdny trvajícím putováním „od Krakova po Gdaňsk a od Poznaň po Białystok“ v roce 1969.¹⁰⁶ Pánkova vášně pro cestovatelské objevování Polska je předmětem obdivu, vděčnosti a úcty polských kolegů. Dobře si uvědomují, že země jako Česko či Polsko nemohou počítat s takovým zahraničním zájmem o svou národní minulost, jak je to běžné v případech globálních mocností a váží si proto činného zájmu o svoji vlast.

Po téměř devadesáti letech se dějiště Mezinárodního kongresu historických věd opět vrátí do Polska. Připomeňme, že poprvé zde účastníky hostilo polské hlavní město Varšava (7th International Congress of Historical Sciences, 1933). Tentokrát se této prestižní úlohy ujme velkopolská metropole Poznaň (23rd International Congress of Historical Sciences, 2020).¹⁰⁷ Do té doby jsou však ještě před námi

106 Eva SEMOTANOVÁ, *Rozhovor s prof. PhDr. Jaroslavem Pánkem, DrSc., dr. h. c., místopředsedou Akademie věd ČR pro humanitní a společenské vědy*, Bulletin Historického ústavu AV ČR 21, 2009, č. 1, s. 39; <http://www.hiu.cas.cz/cs/download/bulletin1-09.pdf> (ověřeno 31. 8. 2016).

107 Michel FRANÇOIS, *Cinquante ans d'histoire du Comité International des Sciences Historiques*, <http://www.cish.org/index.php/fr/page-2/archives-et-histoire/cinquante-ans-dhistoire-du-comite-international-des-sciences-historiques/> (ověřeno 29. 8. 2016); *XXIII International Congress of Historical Sciences, Poznań 2020, Application*, s. 23n., http://www.cish.org/wp-content/uploads/2015/09/Poznan_2020_Application.pdf (ověřeno 29. 8. 2016).

dvacátý sjezd polských historiků (Lublin, 2019), třetí kongres zahraničních badatelů o dějinách Polska (Krakov, 2017),¹⁰⁸ jedenáctý sjezd českých historiků (Olomouc, 2017)¹⁰⁹ či první kongres polských bohemistických studií (Vratislav, 2016).¹¹⁰ Všude tam jistě nebude chybět Jaroslav Pánek, jeden z hlavních představitelů české historiografie nejen pro naše polské sousedy.

108 <https://pl-pl.facebook.com/3KongresZagranicznychBadaczyDziejowPolski/> (ověřeno 30. 8. 2016).

109 <http://historieolomouc2017.upol.cz/> (ověřeno 30. 8. 2016).

110 <http://uni.wroc.pl/kongres-czechoznawstwa> (ověřeno 30. 8. 2016).

Obrazová příloha

Udělení čestného doktorátu Opolské univerzity Jaroslavu Pánkovi 17. května 2001.

Foto: Jerzy Mokrzycki

Projev Jaroslava Pánka na polském velvyslanectví v Praze u příležitosti udělení diplomu čestného člena Sdružení historiků ČR Henryku Gmiterkovi 25. května 2015.

Foto: Jaroslav Novotný

Jaroslav Pánek
– Vertreter der tschechischen Geschichtsschreibung
in Polen

ROMAN BARON

Jaroslav Pánek gehört zu den führenden Persönlichkeiten der tschechischen historischen Polonistik, zu der er im Rahmen seiner Forschungstätigkeit folgende Hauptprobleme thematisierte: das Verhältnis der Geschichtsschreibung einer kleineren Nation zur Geschichte des größeren Nachbarn, Infrastruktur dieser Forschungen, Aufbau der Forschung und der spezifischen Stellung der Problematik der bilateralen Beziehungen sowie der Grenzgebiete in der Gesamtspannweite einer konkreten nationalen Geschichtsschreibung, Bedeutung dieser Forschungen für die Gegenwart beider benachbarten Gesellschaften.

STUDIE A MATERIÁLY

Jaroslav Pánek
a Comenius Academic Club

KAREL RAŠKA, JR.

KAREL RAŠKA, JR.: Jaroslav Pánek and the Comenius Academic Club

Jaroslav Pánek plays a major role in planning the programme of conferences for the Comenius Academic Club and he, thus, contributes to the ever expanding co-operation and friendship between Czech scholars and their colleagues abroad. Jaroslav Pánek has proposed the establishment of the inter-disciplinary journal *Comenius – The Journal of Euro-American Civilisation*, which has a strict “peer review” policy. In addition to original research articles, it also publishes very valuable reviews of the latest publications in the specialist field.

Key words: Comenius Academic Club, Jaroslav Pánek, International Co-operation

S Jaroslavem Pánkem jsem se seznámil před více než deseti léty při organizaci různých vědeckých konferencí. Stali jsme se velmi blízkými přáteli.

Společnost pro vědy a umění (SVU), založená Václavem Hlavatým a Rene Wellkem, byla v období studené války pro československé vědce, umělce

a kulturní pracovníky v exilu důležitou platformou. Mohli se scházet a vzájemně se informovat o své činnosti. Společnost vznikla ve Spojených státech amerických v roce 1958, postupně se rozrůstala a dnes má pobočky nejen v USA a v Evropě, ale i v Austrálii a na Novém Zélandu. Její úloha se však po pádu komunismu změnila. Zájem o její aktivity, zejména u mladých lidí, významně poklesl. V roce 2004, kdy jsem se stal členem výboru SVU, bylo nemožné si nepovšimnout, že v činnosti organizace chybí aktivní účast respektovaných českých vědců. Jejich aktivity se v podstatě omezovaly na různé zdravotní oficiálních organizací kulturního a vědeckého života. Určitou výjimkou byl kongres v roce 2006 v Českých Budějovicích, kde – zejména v přírodních vědách – přednesli své výsledky přední čeští odborníci. Když jsem se na tomto kongresu stal předsedou SVU, rozhodl jsem se, že se pokusím do organizace zapojit významné české vědce a také mladé odborníky i studenty. V přírodních vědách, kde jsem měl spoustu přátel, to nebyl problém. Horší situace nastala v humanitních oborech, které jsem příliš neznal. Pomohl mi však tehdejší místopředseda Akademie věd České republiky, profesor Jaroslav Pánek.

V roce 2007 se konala regionální konference SVU na Moravian College v Bethlehemu. Profesor Pánek se konference zúčastnil a přednesl rozsáhlý referát „*Historiography of the Bohemian/Czech Lands Abroad*“.¹ Jaroslav Pánek nepřijel sám. Na konferenci vystoupila také profesorka Svatava Raková z Historického ústavu Akademie věd ČR a docenti Miloš Calda a Francis Raška z Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy. Součástí konference byl rovněž panel mladých vědeckých pracovníků, kterého se účastnila řada nadějných historiků (studentů) z České republiky.

Profesor Pánek se od té doby účastnil kongresů i konferencí SVU pravidelně. Přednášel na kongresu v Ružomberku i na konferenci v College Station v Texasu, kam přijel s mladším kolegou, profesorem Petrem Vorlem. Právě profesor Vorel se stal hybnou pákou další spolupráce. V roce 2010 se kongres SVU konal v Táboře. Zlatým hřebem programu bylo sympozium o Rožmbercích, které zorganizoval Jaroslav Pánek. Konference v New Yorku v roce 2010 se účastnil i místopředseda vlády Karel Schwarzenberg a velvyslanci České republiky a USA. Jaroslav Pánek přijel s několika mladšími kolegy, kteří ke zdaru konference aktivně přispěli.

V roce 2012 jsem si na zasedání Učené společnosti České republiky vyslechl Pánkovu přednášku „Evropa na rozcestí“. Jaroslav Pánek objektivně a citlivě

1 *Historiography of the Bohemian/Czech Lands Abroad*, in: Zdeněk V. David (ed.), *Contributions of the Moravian Brethren to America. Selected Papers from the Conference of the Czechoslovak Society of Arts and Sciences, at the Moravian College, Bethlehem, Pennsylvania, June 8–10, 2007*, New York 2008, s. 71–78.

analyzoval probíhající islamizaci v Evropě. Pozval jsem ho, aby přednášku přednesl na kongresu SVU v Žilině. Přednáška se velmi líbila a vyvolala kladnou reakci účastníků. Text přednášky jsme následně otiskli ve sborníku z konference *The Role of SVU in the Era of Globalisation*.²

Několik vědců ze Spojených států a České republiky se v roce 2012 rozhodlo založit vysoce výběrový klub intelektuálů československého původu, kteří by pravidelně diskutovali aktuální problémy společenského významu. Účastnit se měli nejen odborníci z humanitních věd, ale i přírodovědci, lékaři a umělci. Tak vznikl Comenius Academic Club a jedním z jeho klíčových členů se stal profesor Jaroslav Pánek. První konference se konala v roce 2013 v Národní budově (National Hall) v New Yorku. Na programu bylo sympozium o Janu Amosu Komenském a panelová diskuse o hodnocení a financování vědy. Úvodní přednášku „John Amos Comenius: The 17th Century Czech Humanist and his Legacy to the Mankind“ přednesl Jaroslav Pánek. V sympoziu dále vystoupili historici Eva Semotanová a Petr Vorel. Vorel také připravil a instaloval velmi zajímavou a výtvarně působivou výstavu o tisíciletí české měny. Panelovou diskusi o hodnocení a financování vědy vedl profesor Jiří Málek z Vládní komise pro vědu, technologii a inovaci. Účastnili se jí vědci z České republiky (mimo jiné z Univerzity Karlovy) a Spojených států, kteří se podrobně seznámili se všemi peripetiemi tzv. českého „kafemlejnků“ a s jeho fungováním. Jaroslav Pánek v panelu aktivně vystupoval. Panel má své pokračování na všech konferencích Comenia, naposledy letos v roce 2016 v Kutné Hoře.

Po konferenci, v knihovně Bohemian Benevolent & Literary Association newyorské Národní budovy, Jaroslav Pánek navrhl založit interdisciplinární časopis, který by v New Yorku vydával Comenius Academic Club. Tak se zrodil *Comenius – The Journal of Euro-American Civilisation*. Jádrem mezinárodní redakční rady se stali docent Francis Dostál Raška a profesori Jaroslav Pánek a Petr Vorel.³ Kvalita časopisu, který je ve třetím ročníku své existence, se stále zlepšuje. Také roste zájem o možnosti v něm publikovat. Konference Comenius Academic Club, které se střídají mezi USA a Českou republikou, si udržují vynikající odbornou úroveň a jsou i příjemnou společenskou událostí.

2 *Europe at a Crossroads*, in: SVU and Its Role in the Era of Globalisation: Transatlantic Collaboration, Innovation and Preservation. Proceedings of the 26th SVU World Congress of the Czechoslovak Society of Arts and Sciences (July 1–6, 2012 in Žilina, Slovakia). Selected Papers, Volume I: SVU Contributions, edited by Z. David, New York 2013 [2014], s. 16–27.

3 Časopis má přísné hodnocení „peer review“ a kromě originálních článků publikuje i cenné recenze současných novinek odborné literatury.

Profesor Jaroslav Pánek hraje zásadní úlohu v plánování programu konferencí Comenius Academic Club a přispívá tak k rozvíjející spolupráci a přátelství českých vědců s kolegy v zahraničí.

Jménem klubu i osobně bych chtěl blahopřát Jaroslavovi k jeho jubileu a popřát mu pevné zdraví, mnoho dalších let úspěchů v práci i spokojenost.

Jaroslav Pánek und der Comenius Academic Club

KAREL RAŠKA, JR.

Jaroslav Pánek spielt eine grundsätzliche Rolle bei der Planung des Konferenzprogramms des Comenius Academic Clubs und trägt auch zur sich entfaltenden Zusammenarbeit und Freundschaft tschechischer Wissenschaftler mit Kollegen aus dem Ausland bei. Jaroslav Pánek schlug vor, die interdisziplinäre Zeitschrift *Comenius: Journal of Euro-American Civilization* zu gründen, die eine strenge Bewertung beim „Peer-review“ anwendet und außer originalen Artikeln auch wertvolle Rezensionen von Neuheiten der Fachliteratur publiziert.

STUDIE A MATERIÁLY

Jaroslav Pánek,
místopředseda Akademie věd České republiky

LYDIA PETRÁŇOVÁ

LYDIA PETRÁŇOVÁ: Jaroslav Pánek, Vice-Chairman of the Czech Academy of Sciences

Jaroslav Pánek served on the supreme ruling body of the Czech Academy of Sciences (CAS) for a full eight years, in the years 2005–2013 as the Vice-Chairman responsible for the complex co-ordination of concepts for the Third Scientific Division and for addressing scientific and organizational issues at the institutions of the 7th–9th Sections. At a time when he was part of the inner management of the CAS and headed the Third Scientific Division, he promoted the respect for and prestige of the social sciences and humanities not merely within the Academy of Sciences and Czech society but also abroad.

Key words: Jaroslav Pánek, Scientific-organizational Activities, Czech Academy of Sciences

Do Akademické rady AV ČR byl Jaroslav Pánek poprvé zvolen na XXVI. zasedání Akademického sněmu dne 24. března 2005 a podruhé na XXXIV. zasedání Akademického sněmu 24. března 2009. Působil tedy ve vrcholném řídicím orgánu AV ČR plných osm let, a to jako místopředseda pověřený komplexní koordinací

konceptí třetí vědní oblasti a řešením vědecko-organizačních otázek pracovišť sedmé až deváté sekce. Od polistopadových změn v Akademii byl již čtvrtým v pořadí, kdo převzal zodpovědnost za skupinu společenskovědních a humanitních pracovišť zprvu v Československé akademii věd, po rozpadu Československa pak od 1. ledna 1993 v Akademii věd ČR. Jeho předchůdci PhDr. Antonín Kostlán, CSc., doc. PhDr. Vilém Herold, CSc. a doc. PhDr. Lydia Petráňová, CSc. usilovali jak o upevnění postavení celé Akademie v rodící se demokratické společnosti, tak o obnovu dobrého jména některých společenskovědních oborů, deformovaných totalitní ideologií po odborné i personální stránce. Nicméně stále doznívala vleklá vnitroakademická diskuse o specifice „duchamorných věd“ v porovnání s exaktními vědami a z ní vyplývajícího postavení v rámci Akademie. Krom jiného se stupňoval tlak na počet společenskovědních pracovišť v souvislosti s jejich velikostí, i když žádný předpis neuváděl, jak velké může být tzv. malé pracoviště. V třetí vědní oblasti jich opravdu bylo nejvíc, a to částečně vzhledem k velikosti oborů, zčásti důsledkem polistopadového „zestihlování“ Akademie, které společenskovědní oblast postihlo nejcitelněji. V jistém ohledu útoky na malá pracoviště získaly opodstatnění ve výsledcích rezortního hodnocení pracovišť provedeného v letech 2003–2004 a byly náležitě zohledněny sloučením některých z nich ještě před nástupem Jaroslava Pánka do funkce místopředsedy. On sám, dle doporučení „Komise Akademické rady pro zpracování návrhů optimální restrukturalizace malých humanitních pracovišť“, zdárně uzavřel sloučení Masarykova ústavu AV ČR s Archivem AV ČR ke dni 1. ledna 2006. Zde byla situace zvláště komplikovaná kvůli ustanovení zákona o archivnictví a výstavbě nové archivní budovy v Gabčíkově ulici v Praze 8.

Jaroslav Pánek přicházel z postu ředitele Historického ústavu AV ČR a jednou z prvních jeho povinností bylo postarat se svému ústavu o náhradu. Po výběrovém řízení jmenoval předseda AV ČR prof. Václav Pačes ředitelkou tohoto ústavu prof. Svatavu Rakovou, CSc., s platností od 1. července 2005. Domnívám se, že Jaroslav Pánek převzal zodpovědnost za třetí vědní oblast v uspokojivém stavu. Všech osmnáct (nyní sedmnáct) vědeckých pracovišť bylo zhodnoceno a připraven byl i návrh na odstupňování finanční podpory podle výkonnosti. Pracoviště měla jasný program, odpovídající organizační i personální strukturu. Do působnosti místopředsedy třetí vědní oblasti spadala tehdy též společná pracoviště AV ČR a vysokých škol, jmenovitě Centrum pro teoretická studia (CTS), Centrum mediévistických studií (CMS) a Centrum biblických studií (CBS) při Filosofickém ústavu, Český historický ústav v Římě (ČHÚ), jehož je od roku 2009 Jaroslav Pánek ředitelem, dále Centrum raně novověkých studií při

Historickém ústavu, Centrum pro ekonomický výzkum a postgraduální vzdělávání (CERGE) při Národohospodářském ústavu. Za působení Jaroslava Pánka vznikla ještě dvě další akademická pracoviště společná s vysokými školami: Centrum právně-historických studií při Historickém ústavu v roce 2007 a Centrum pro dějiny evropského myšlení (CEDEM) při Filosofickém ústavu roku 2008. Jako místopředseda zodpovídal též až do roku 2011 za činnost Centra pro dokumentaci majetkových převodů kulturních statků obětí druhé světové války při Ústavu soudobých dějin.

Zmínila jsem, že Jaroslav Pánek vstupoval do relativně zklidněného akademického prostředí, ale zanedlouho už byl problémy zahlcen. K 1. lednu 2007 vešel v platnost zákon č. 341/2005 Sb., podle něhož se Akademie věd ČR stala soustavou veřejných výzkumných institucí (VVI) s vlastní právní subjektivitou.¹ Málokdo si dovede představit množství úsilí a času, které vyžadovala příprava nových zřizovacích listin ústavů a jaké potíže nastaly se získáváním údajů nutných k zapsání pracovišť do rejstříku VVI. Zásadně se změnila majetkové poměry ústavů a ty bylo nutné rovněž náležitě ošetřit v katastru nemovitostí. Dislokační poměry ústavů třetí vědní oblasti byly mnohem spleťitější, než v oblastech přírodních věd. Některá pracoviště byla detašována do několika objektů a do budoucna bylo nutné uspořádat vlastnické vztahy co nejprozíravěji. Místopředsedu čekala složitá jednání o objektech v ulicích Jilské, Politických vězňů, Valentinské a na Puškinově náměstí. Ve stejnou dobu se měnil se i systém institucionálního financování pracovišť prostřednictvím výzkumných záměrů na léta 2007–2013, které bylo třeba náležitě a s velkou prozíravostí připravit. A po 1. lednu 2007 zavalila místopředsedu tsunami výběrových řízení na nové ředitele všech pracovišť a potřeba ustavit pro všechny tehdy již veřejné výzkumné instituce nezbytné dozorčí rady včetně jejich předsedů. Nepochybují, že vydatnou pomoc nacházel Jaroslav Pánek u svých nejbližších spolupracovníků. V prvním volebním období byl jeho zástupcem kmenolog PhDr. Martin Steiner, ve druhém PhDr. Jiří Beneš, bývalý ředitel Ústavu pro klasická studia AV ČR. Časem Pánek poněkud obměnil i pracovníky sekretariátu a obklopil se výkonnými a spolehlivými lidmi, především tajemníky RNDr. Adolfem Filáčkem, CSc. a Ing. Alicí Starou. Díky jim si mohl trochu uvolnit ruce, věnovat se koncepční práci a zjednávat renomé českým společenským vědám

1 Zákon 341/2005 SB. ze dne 28. července 2005 o veřejných výzkumných institucích ve znění zákonů č. 533/2006 Sb., č. 296/2007 Sb., č. 379/2007 Sb., č. 110/2009 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 281/2009 Sb., č. 427/2010 SB. a č. 396/2012 Sb.; zákon č. 283/1992 Sb., o Akademii věd České republiky, jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 220/2000 SB. a zákonem č. 342/2005 Sb.

v zahraničí. V rozhovoru pro Bulletin Historického ústavu v roce 2009 prohlásil, že „pokud má člověk vtažený do organizace vědy svou práci zastat a přitom se nezhroutit, musí si najít vlastní selektivní přístup k informacím a k byrokratickým nárokům. To znamená neustále oddělovat podstatné věci od marginálií a věnovat se těm podstatným“. A právě tak si Jaroslav Pánek v pozici místopředsedy počínal.

Už v průběhu roku 2006 prosadil na Akademické radě dva projekty, směřující k posílení mezinárodních kontaktů třetí vědní oblasti a k důstojné prezentaci středoevropského výzkumného prostoru. Jedním z nich byla možnost udílet mimořádné podpory AV ČR zahraničním bohemistům, kteří navštíví Českou republiku a svůj výzkum v oblasti českého jazyka, literatury, dějin a zvláště kulturní historie zde uskuteční ve spolupráci s některým akademickým pracovištěm. Druhý projekt vyšel ze spolupráce historiků Visegrádské čtyřky a měl být poselstvím o dějinách středoevropských zemí, vyslaným odborné veřejnosti nejen západních států Evropské unie: anglická publikace *Between West and East. Four national narratives in Central Europe*. Ačkoliv se potřeba objektivního zhodnocení středoevropské minulosti zdála tehdy nadmíru žádoucí, projekt bohužel vinou části zahraničních spolupracovníků nebyl završen. V roce 2007 prosadil Jaroslav Pánek členství AV ČR v mezinárodní komisi pro Thesaurus Linguae Latinae, nejrozsáhlejším lexikografickým projektu v oboru klasické filologie, na němž se účastní Kabinet pro klasická studia Filosofického ústavu.

V úspěšných Pánkových zahraničních aktivitách, konaných jak pro AV ČR jako celek, tak pro oblast společenských a humanitních věd, lze spatřovat jeho největší přínos. Přistupoval k nim vybaven nejen kontakty z vlastní vědecké kariéry, ale též s organizačními zkušenostmi z let 1997–2000, kdy byl prorektorem Univerzity Karlovy pro zahraniční styky. Dva dlouhodobé závazky převzal po předchůdcích, jiné iniciativně vyhledával a navazoval. Pravidelně se účastnil jako delegát AV ČR každoročních valných shromáždění Union Académique Internationale (UAI), pod jejíž patronací jsou řešeny nejvýznamnější mezinárodní projekty v oblasti humanitních věd, do nichž jsou zapojena některá naše akademická pracoviště. Na 81. valném shromáždění UAI v roce 2007 v Oslu prosadil mezi nejvýznamnější mezinárodní projekty návrh Slovanského ústavu AV ČR na Greek-Old Slavonic Lexicon-Index. Aktivně jakožto člen Řídícího výboru přispíval k realizaci koordinačního projektu Humanities in the European Research Area (HERA, projekt typu ERA-NET) a jeho pokračování v podobě HERA Network aktivit. Tento projekt vyšel z iniciativy skandinávských humanitních vědců a probíhal v letech 2005–2011 pod patronací European Science Foundation. Jeho smyslem

bylo zmapovat evropský humanitní výzkum, vyhledávat a formulovat témata pro velké výzkumné projekty s mezioborovým přesahem do přírodních věd a zvednout financování humanitních a společenských věd, které se v celoevropském měřítku jeví (a stále jeví) jako neutěšené. Z jednadvaceti evropských partnerů HERA byla AV ČR jediným zástupcem bývalého východního bloku.

Integrační snahy v rámci evropského výzkumného prostoru probíhaly a probíhají různými cestami a s různým zaměřením, s cílem hledat nové uspořádání celoevropských vědeckých institucí a vymezit jejich role. Pánek důstojně zastupoval mateřskou AV ČR v různých uskupeních, čile spolupracoval na řešení integračních problémů a ze zahraničí se vracel s přínosnými zkušenostmi. Výčet jeho mezinárodních kontaktů je obdivuhodný: ERIH (Evropské referenční centrum pro humanitní a společenské obory), projekt Visegrádské čtyřky CEJSH, EUROHORCs, EASAC,² konečně dvě významné organizace ESF a ALLEA.³ V březnu 2011 se Pánek například účastnil mimořádného zasedání ALLEA v Londýně a následně v červnu se v Praze ve vile Lanna uskutečnilo jednání Standing Committee on Science and Ethics této organizace. V říjnu 2012 hostil Jaroslav Pánek v Lanně jednání Výkonného výboru UAI. Jako člen předsednictva Akademické rady AV ČR se pravidelně účastnil schůzek na úrovni Visegrádské čtyřky, setkání se zástupci vládních orgánů a dalších, pro AV ČR důležitých akcí.

Pominu skutečnost, že při všem vytížení Jaroslav Pánek dále bádala a publikoval. „Možnost bádát ve zvoleném oboru je dar i řehole“, prohlásil kdysi, a tohoto daru se nehodlal vzdát ani v návalu úředních povinností, často nepřijemných. Pro Pánka – gentlemana s vysoce vyvinutým smyslem pro korektnost – jistě nebylo lehké řešit v roce 2009 personální propojení Ústavu státu a práva AV ČR s nepravostmi na Právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni. Snad ještě horší pro něho musela být vleklá aféra kolem vedení Orientálního ústavu AV ČR, které se nedokázalo vyrovnat se špatnými výsledky hodnocení ústavu za období 2005–2009 a nedovedlo předložit ani akceptovatelný návrh programu výzkumné činnosti ústavu na léta 2012–2017. S podporou celé Akademické rady včetně jejího předsedy vyřešil Jaroslav Pánek obě záležitosti tak, že zmíněné ústavy nebyly poškozeny.

Dobu druhého Pánkova místopředsednictví do jisté míry determinovala absence jasné vládní koncepce pro oblast vědy a výzkumu, střídání osob a názorů v Radě vlády pro vývoj a výzkum a nekončící diskuse o kvalitním a funkčním

2 The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (www.cejsh.icm.edu.pl); European Heads of Research Councils; European Academies Science Advisory Council (www.easac.eu).

3 European Science Foundation (www.esf.org); All European Academies (www.allea.org).

systému financování výzkumu a vývoje v České republice. Přímý vztah mezi udělovanou podporou a odvedeným výkonem nikdy zpochybněn nebyl. Nicméně měřitelnost výkonu pomocí pravidelného hodnocení se rodí zvolna a těžce a sotva kdy může být dokonalá, aby financování bylo „spravedlivé“. Užívám Pánkova výrazu včetně uvozovek, jimiž slovo opatřoval. Způsoby hodnocení, metodika, váha jednotlivých časopisů a váha publikačních výstupů, to jsou problémy, jimž Jaroslav Pánek věnoval mnoho času jako člen různých rad a komisí, jako člen zahraničních hodnotitelských grémií i jako významná vědecká osobnost, plně způsobilá posuzovat práci druhých. Spolupracoval na kritériích bodového hodnocení a jeho zpracování výpočetní metodou, ale přednost dával vždy hodnocení nezávislými odborníky metodou peer review. Některé úvahy a zkušenosti z diskusí nad hodnocením publikoval posléze v Akademickém Bulletinu.⁴

Za osm let, kdy patřil do nejužšího vedení AV ČR a stál v čele třetí vědní oblasti, posílil Jaroslav Pánek respekt a prestiž společenských a humanitních věd nejen uvnitř Akademie věd a v české společnosti, ale i v zahraničí. Činil tak rozumně směřovaným úsilím a přirozenou autoritou své osobnosti, podvědomě veden profesionálním vybavením historika, který podle něho musí přemýšlet o vztazích mezi minulostí, současností a budoucností. Veden tímto přesvědčením pokouší se sdělit veřejnosti i raně novověkou zkušenost s rozmachem islámské civilizace. Poprvé tak učinil ještě jako místopředseda AV ČR v lednu 2010 v projevu *Evropa na rozcestí mezi minulostí a budoucností* při své promoci čestným doktorem Univerzity Pardubice. Text následně publikoval v Akademickém Bulletinu⁵ a v diskusí o hrozbách a výzvách pro Evropu pokračuje nadále. Naposledy zasvěcenou úvahou, kterou přednesl na zasedání Učené společnosti ČR dne 19. dubna 2016 v budově AV ČR na Národní 3: *Diskuse o migraci bez emocí a politické korektnosti*.⁶

Nejen Jaroslav Pánek obohatil osmi lety svého působení Akademii věd, ale ona obohatila i jeho samého: z archiváře a zahloubaného vědce učinila smělého hlasatele historické zkušenosti.

4 *Mezinárodní publikační praxe v oborech společenských a humanitních věd – Hledání cesty*, Akademický bulletin (AB) 2015, č. 6, s. 11–15.

5 *Jsmo všichni v Evropě na jedné lodi*, AB 2010, č. 3, s. 2–6.

6 *Diskuse o migraci bez emocí a politické korektnosti* [Veřejná panelová diskuse „Uprchlíci a my“, Praha, budova Akademie věd ČR 19. 4. 2016], AB 2016, č. 6, s. 22–25.

**Jaroslav Pánek,
stellvertretender Vorsitzender
der Tschechischen Akademie der Wissenschaften**

LYDIA PETRÁŇOVÁ

Jaroslav Pánek war volle acht Jahre im obersten Leitungsorgan der tschechischen Akademie der Wissenschaften tätig, und zwar in den Jahren 2005–2013 als der mit der komplexen Koordination der Konzepte des III. Wissenschaftsbereichs und der Lösung wissenschaftlich-organisatorischer Fragen der Einrichtungen der Sektionen 7. bis 9. beauftragte Vize-Präsident. Zu dieser Zeit, als er zur engsten Leitung der Akademie gehörte und an der Spitze des dritten Wissenschaftsbereichs stand, stärkte er Respekt und Prestige der Gesellschafts- und Geisteswissenschaften nicht nur innerhalb der Akademie der Wissenschaften und in der tschechischen Gesellschaft, sondern auch im Ausland.

STUDIE A MATERIÁLY

Jaroslav Pánek
a Český historický ústav v Římě

EVA SEMOTANOVÁ

EVA SEMOTANOVÁ: Jaroslav Pánek and the Czech Historical Institute in Rome

In 2009, Jaroslav Pánek, as an internationally recognised researcher, became the Head of the Czech Historical Institute in Rome (*Istituto Storico Ceco di Roma*), a research institution of the Institute of History, Czech Academy of Sciences, a civic research institute, abroad. Research in the archives and libraries of the Vatican, Rome and other Italian cities is bringing forth many valuable results. The personality of Jaroslav Pánek, his ideas and long-term academic and organizational involvement have significantly impacted upon the activities of the Institute.

Key words: Jaroslav Pánek, Czech Historical Institute in Rome, historiography

Jaroslav Pánek věnuje své tvůrčí, badatelské a organizační schopnosti mnoha tématům, oscilujícím mezi evropskými dějinami raného novověku, historickou slavistikou a současnou, často žhavě aktuální problematikou. Jako mezinárodně respektovaný badatel se v roce 2009 s nesmírným entuziasmem a odbornou erudicí ujal vedení Českého historického ústavu v Římě (*Istituto Storico Ceco di Roma*), zahraničního pracoviště Historického ústavu Akademie věd ČR.

Český historický ústav v Římě navázal na badatelskou tradici, založenou Františkem Palackým a na vědecký program svého předchůdce, Československého historického ústavu v Římě (*Istituto Storico Cecoslovacco in Roma*) z let 1923–1939. Pracoviště provádělo a organizačně zajišťovalo výzkum k dějinám Československa, zejména českých zemí. Historikové studovali ve vatikánských, římských a dalších italských archivech či historických knihovnách svým významem jedinečné dokumenty k dějinám českých i evropských zemí a jejich vztahu k papežství. Okupace českých zemí nacisty, druhá světová válka a období komunistického režimu však pokračování činnosti ústavu zcela znemožnily. K jeho obnovení a institucionalizaci pod názvem Český historický ústav v Římě došlo až v roce 1993 se zahájením činnosti k 1. lednu 1994 – na obnově se podílela Akademie věd ČR a Filozofická fakulta Univerzity Karlovy.

Ústav sídlí v Římě, v části prostor Papežské koleje Nepomucenum.¹ Papežská kolej je určena pro české a moravské bohoslovce, působící a vzdělávající se v Římě.² Ve vedení Českého historického ústavu se vystřídaly přední osobnosti české historické vědy, Jaroslav Eršil, Zdeňka Hledíková a od roku 2009 dosud Jaroslav Pánek. Od roku 1998 je ústav členem prestižní mezinárodní organizace humanitních ústavů sídlících v Římě *Unione Internazionale degli Istituti di Archeologia, Storia e Storia dell'Arte*.³ Vědecký program Českého historického ústavu v Římě dokládají početné práce, založené na výzkumu dokumentů v římských a italských pamětových institucích i mnohé tematicky objevené přednášky a prezentace; výsledky těchto bádání včetně početné bibliografie přehledně shrnuje monografie, připravená pod vedením Jaroslava Pánka: *Ad fontes – Český historický ústav v Římě (1994–2014)*.⁴ Za vynikajícími výsledky ústavu však nestojí jen autoři desítek publikací, ale také jeho ředitelé a Komise Českého historického ústavu v Římě, vedená v současné době věhlasným odborníkem, historikem Františkem Šmahelem. Komise, složená z pracovníků, zastupujících Akademii věd ČR, vysoké školy a archivní instituce, se zabývá základními koncepčními, ale i organizačními otázkami činnosti ústavu, který poskytuje badatelské zázemí mnoha odborníkům nejen z Akademie věd, ale i z dalších výzkumných institucí, zejména z vysokých škol a předních archivů.

1 *Pontificio Collegio Nepomuceno, Roma.*

2 Byla založena jako česká kolej Bohemicum roku 1884 a ve dvacátých letech 20. století se přestěhovala do nové budovy v ulici Via concordia.

3 Organizace sdružuje instituce italské i ústavy z mnoha evropských zemí, Německa, Rakouska, Francie, České republiky, Polska a dalších.

4 Jaroslav PÁNEK a kol., *Ad fontes – Český historický ústav v Římě (1994–2014) v kontextu českého bádání v Itálii a Vatikánu v 19.–21. století*, Praha 2015.

Jaroslav Pánek se ujal vedení Českého historického ústavu v Římě v roce 2009. Kromě vlastní podnětné badatelské činnosti se jeho aktivity v rámci řízení ústavu soustřeďovaly do několika hlavních okruhů: vědecký a ediční program ústavu, harmonizace výzkumu v souvislosti s badatelskými tématy stipendistů, prezentace ústavu v České republice a v zahraničí, odborné profilování a průběžné doplňování knihovny a organizační záležitosti včetně péče o webovou stránku ústavu.⁵

V rámci vědeckého programu Českého historického ústavu v Římě pokračuje Jaroslav Pánek v souladu se záměry Komise Českého historického ústavu v Římě v dosavadních směrech bádání (soustavný výzkum k dějinám českých zemí v mezinárodním kontextu), které rozšířil o témata z novověkých dějin česko-vatikánských a česko-italských vztahů a motivoval badatele k jejich naplňování.

Koncepci publikační činnosti Českého historického ústavu v Římě založil Jaroslav Pánek na čtyřech základních pilířích. Tvoří je ústavní bulletin *Bolletino dell'Istituto Storico Ceco di Roma* jako odborná informační platforma, vydávaný od roku 1997, nyní v gesci Historického ústavu Akademie věd ČR, pokračování pramenných edic, analytické studie a monografie a syntézy jako souhrnné výsledky bádání. Edice historických pramenů, zejména *Monumenta Vaticana res gestas Bohemicas illustrantia* a *Epistulae et acta nuntiorum apostolicorum apud imperatorem*, jsou velmi ceněné v odborných kruzích, neboť zpřístupňují významné archiválie i jiné jen obtížně dostupné historické dokumenty. Dvě nové knižní řady *Biblioteca dell'Istituto Storico Ceco di Roma* (v italštině, případně angličtině) a *Acta Romana Bohemica* (v češtině, s obsažným italským a anglickým souhrnem) skýtají možnost představit zcela nové poznatky, vytěžené v rámci badatelských pobytů v Římě. Takto směřovaná publikační činnost jednoznačně vypovídá o nepostradatelnosti římských výzkumů v zahraniční i domácí historiografii.

Jaroslav Pánek je autorem a spoluautorem dvou publikací, vydaných pod hlavičkou Českého historického ústavu v Římě a nakladatelství Historický ústav. Již zmíněná práce *Ad fontes – Český historický ústav v Římě*⁶ je prvním svazkem řady *Acta Romana Bohemica*. Pod vedením Jaroslava Pánka se na ní podílelo třináct odborníků. Kniha podává přehled o vývoji českého bádání v římských archivech a knihovnách, zahájeného roku 1837 Františkem Palackým. Představuje hlavní výzkumné a publikační úkoly, především řadu *Monumenta Vaticana* k dějinám pozdního středověku, edice nunciaturních zpráv k 16.–17. století, soubor jezuitských pramenů ze 16.–18. století, významné dokumenty k dějinám

5 <http://www.hiu.cas.cz/cs/organizacni-struktura/pobocka-v-rime.ep/> (ověřeno 1. 9. 2016).

6 J. PÁNEK a kol., *Ad fontes*.

vztahů Československa a českých zemí k Vatikánu a Itálii ve 20. století, soupis bohemikálních rukopisů a jedinečnou sondou do dějin papežských a světových financí v době Urbana VIII. Rozsáhlá bibliografie obsahuje významné tituly, vydané od znovuzaložení Českého historického ústavu v Římě jako výsledky tamní badatelské činnosti.

V publikaci *Boemia e Italia nella metà del XVI secolo. Il viaggio della nobiltà boema a Genova nel 1551 e l'assimilazione della cultura italiana in Boemia*, vydané v roce 2012 jako první svazek ediční řady Biblioteca dell'Istituto Storico Ceco di Roma, se Jaroslav Pánek věnoval velké výpravě českých pánů a rytířů do severní Itálie roku 1551. Zaměřil se na problematiku organizace šlechtické výpravy, skladbu účastníků včetně jejich pohnutek vzdělání, politického a společenského postavení či náboženské orientace). Barvitě vylíčil dobový itinerář a finanční náklady na výpravu. Upozornil na historický význam výpravy pro recepci renesanční a manýristické kultury v Čechách a na Moravě. Jaroslav Pánek rovněž přispívá do periodika *Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma*, které vědecky rediguje. V italštině publikované *Bollettino*, od roku 2000 s dvouletou periodicitou, přináší informace o činnosti ústavu, studie, recenze a anotace prací, které vznikly na základě výzkumů pod záštitou Českého historického ústavu v Římě.

Výsledky výzkumu prezentují badatelé také formou přednášek, vystoupení v médiích, na výstavách apod. Jaroslav Pánek inicioval řadu podobných aktivit a výrazně se na nich podílel. Např. v listopadu roku 2012 navštívili Český historický ústav v Římě předseda Akademie věd ČR profesor Jiří Drahoš a pražský arcibiskup Dominik kardinál Duka. Podepsali zde deklaraci o společné podpoře výzkumu v církevních dějinách Pražským arcibiskupstvím a Akademií věd. Poté vyslechli přednášku Jaroslava Pánka o dějinách a vědeckých úkolech ústavu a seznámili se s podnětnou knihou *Dal Bohemicum al Nepomuceno. La cultura ceca e la formazione sacerdotale in un contesto di scontri nazionalisti e di coesistenza* (Roma – Olomouc 2011), na níž se profesor Pánek podílel spolu s Jaroslavem Šebkem. Setkání předních osobností v Římě přispělo rovněž k podpoře excelence tamních bádání. Profesor Pánek přitom mimo jiné zmínil rozšiřování výzkumných možností v souvislosti s postupným zpřístupňováním rozsáhlého pramenného materiálu z vatikánských a římských archivů, týkajícího se moderních dějin českých zemí v evropských souvislostech.

O dva roky později, 2014, se konaly dvě významné akce, které rovněž přispěly k prezentaci ústavu a byly výsledkem zásadních koncepčních úvah Jaroslava Pánka k problematice vědeckého programu: Prvou byla konference „Papežství a české

země v tisíciletých dějinách“⁷ druhou v pražské akademické vile Lanna kolokvium k dvacátému výročí činnosti Českého historického ústavu v Římě, nazvané *Ad fontes, naši vědci v Itálii*. Na něm byly představeny aktuální základní směry výzkumu a zásadní publikační výsledky.

V posledních několika letech jsem měla možnost sledovat excelentní vědecký rozvoj ústavu a jeho postupné proměny, a to na základech, které položili jeho bývalí ředitelé, především profesorka Zdeňka Hledíková a také předseda Komise Českého historického ústavu v Římě profesor František Šmahel. Široký záběr výzkumných témat, vydané či připravované publikace a další aktivity pod hlavičkou ústavu svědčí o nezměrné péči a zanícení současného ředitele, s nímž mimo jiné dokáže motivovat další „římské“ badatele. Jaroslav Pánek se ale věnuje nejen vědeckým záležitostem, se stejným elánem dokáže nově a inspirativně uspořádat cennou příruční knihovnu v římských prostorách ústavu, citlivě projednat s vedením Nepomucena (které mu laskavě vychází vstříc) mnohé palčivé otázky a organizační záležitosti, představit řadě vzácných hostů činnost ústavu a přitom vyzdvihnout význam tohoto zahraničního pracoviště, které je součástí Akademie věd ČR, pro stále se rozšiřující mezinárodní kontakty a vědeckou prestiž. Ze strany mateřského pracoviště, Historického ústavu Akademie věd ČR, má v tomto směru profesor Pánek stabilní, nemalou podporu vedení instituce.

Je zřejmé, že studium ve vatikánských, římských a italských archivech a knihovnách prostřednictvím Českého historického ústavu v Římě přináší cenné výsledky. Aktivity ústavu mimořádně ocenila také mezinárodní evaluační komise při hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracoviště Akademie věd ČR za léta 2010–2014. Osobnost Jaroslava Pánka, jeho myšlenky a mnohaleté vědecko-organizační působení se výrazně promítly do činnosti ústavu. Český historický ústav v Římě se tak stal jednou z výrazných etap v jeho profesním životě. Přeji upřímně Jaroslavu Pánkovi, vynikajícímu vědci a kolegovi, aby se i nadále mohl „Římu“ s plným nasazením věnovat.

7 Problematice papežství ve vztahu k českým zemím je věnována obsáhlá publikace, zpracovaná pod vedením Tomáše Černušáka, která vyjde v češtině a v angličtině.

Obrazová příloha

Setkání předsedy Akademie věd ČR Jiřiho Drahoše a kardinála Dominika Duky dne 23. listopadu 2012 v Českém historickém ústavu v Římě při podpisu smlouvy o podpoře výzkumu církevních dějin.

Foto: Tomáš Černušák

Jaroslav Pánek **und das Tschechische Institut für Geschichte in Rom**

EVA SEMOTANOVÁ

Jaroslav Pánek nahm sich im Jahr 2009 als international respektierter Forscher der Leitung des Tschechischen Instituts für Geschichte in Rom (*Istituto Storico Ceco di Roma*) an, einer Auslandseinrichtung des Instituts für Geschichte der Tschechischen Akademie der Wissenschaften. Das Studium in den vatikanischen, römischen und italienischen Archiven und Bibliotheken mittels des Tschechischen Instituts für Geschichte in Rom trägt reiche Früchte. Die Persönlichkeit Jaroslav Páneks, seine Gedanken und langjährige wissenschaftlich-organisatorische Tätigkeit schlugen sich sichtbar in der Tätigkeit des Instituts nieder.

Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

Quod assequi studes, id persequi ne desistas.
Rozhovor s Jaroslavem Pánkem
(2009)

Vážený pane profesore, dovoluji Vám nejprve pogratulovat ke zvolení do Akademické rady Akademie věd ČR a ke jmenování místopředsedou pro třetí vědní oblast – humanitní a společenské vědy.¹ Jaké jsou perspektivy dalšího rozvoje humanitních věd ve srovnání s přírodovědnými a technickými obory?

Zkušenost z několikaleté činnosti v Akademické radě Akademie věd ČR a předtím v kolegiu rektora Univerzity Karlovy mě zbavila pozůstatků jednoho rozšířeného předsudku, že se totiž přírodovědci staví proti humanitním oborům a že se snaží omezit jejich úlohu nebo je dokonce vytlačit z předních vědeckých institucí. Jistě se tu a tam objeví omezení tohoto druhu, ale skutečně vzdělaní přírodovědci a technicky zaměřeni badatelé mají většinou velice pozitivní vztah k historii, archeologii, uměnovědě či literatuře. Teprve v bližším vztahu člověk pozná, že mnozí z nich chtěli kdysi tyto obory studovat, a třebaže se rozhodli pro jinou – „praktičtější“ – dráhu, zachovali si o naše obory zájem a mnozí z nich mají pozoruhodné znalosti a dokonce i bohaté knihovny s historickou či jinou humanitní literaturou. Tyto vědce není třeba přesvědčovat o tom, že například komplexní charakter Akademie věd je bez našich

1 Text byl v plném znění publikován jako: *Quod assequi studes, id persequi ne desistas* (Čeho chceš dosáhnout, toho stále dobývej). Rozhovor s prof. PhDr. Jaroslavem Pánkem, DrSc., Dr. h. c., místopředsedou Akademie věd ČR pro humanitní a společenské vědy, Bulletin HÚ AV ČR 2009, <http://www.hiu.cas.cz/cs/download/bulletin1-09.pdf> (ověřeno 31. 8. 2016).

oborů nemyslitelný. Jim je třeba předkládat přesvědčivé výsledky, zpravidla syntetického charakteru. Z osobního jednání s představiteli našich největších vědeckých institucí vím, že takové publikace jako *Dějiny českého výtvarného umění*, *Lexikon české literatury*, *Lidová kultura (Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska)* či z produkce našeho ústavu *Historický atlas měst České republiky a Dějiny českých zemí* je dokáží oslovit a že se k takovýmto publikacím hlásí jako k důstojným výsledkům celé Akademie.

Jinou otázkou je financování humanitních oborů, které je ve všech evropských zemích podstatně nižší v porovnání s mimořádně náročnými obory, jakými jsou nanotechnologie, molekulární genetiky, biomedicína, astronomie a další. Na tento problém narážejí humanitní obory ve všech zemích Evropské unie. Přílišná nerovnováha se projevila i v rámcových programech Evropské unie, které zpočátku humanitní obory téměř ignorovaly. Proto se před pěti lety ustavila mezinárodní síť *HERA – Humanities in the European Research Area*, která se snaží jednak zdůraznit význam humanitních oborů pro současnou a budoucí evropskou společnost, jednak formulovat velká témata pro společné výzkumné projekty v řadě evropských zemí. Charakteristickým rysem těchto zamýšlených projektů je jejich mezioborový přesah, a to už nejen v rámci „našich“ oborů (například v součinnosti historie, archeologie, geografie, dějin umění, práva a teologie), ale také mezi vědami humanitními, sociálními a přírodními – například výzkum jazyka resp. komunikačních nástrojů na pomezí lingvistiky, psychologie, sociologie, lékařských věd atd. Lze předpokládat, že takovéto překračování oborových hranic bude mít značný význam pro historické vědy (nejen pro interdisciplinární metody v archeologii) a že kromě důkladného zvládnutí vlastního historického „řemesla“ se mezioborový přístup stane pro akademický výzkum v příštích generacích nezbytností.

Jaké organizační modely vědeckých pracovišť považujete za přiměřeně produktivní a životaschopné?

Ve světě jsou rozvinuty, pomineme-li soukromé ústavy, v zásadě dva typy veřejných institucí, které se zabývají vědeckým výzkumem v oboru humanitních věd – vysokoškolské a mimouniverzitní. Jestliže zde abstrahujeme od specifických zařízení s vědeckými úkoly, jakými jsou archivy, muzea, galerie či památkové ústavy, jde především o různé formy neuniverzitních ústavů akademického typu. Jenže akademie věd jsou v Evropě trojího druhu. Předně je to tradiční akademie jakožto učená společnost, dále akademie věd jako soustava badatelských institucí a konečně smíšený typ, kde učenou společnost doplňují vědecké ústavy. V Evropě probíhají diskuse na téma optimálního uspořádání mimouniverzitního výzkumu i jeho společenského zvýraznění a v několika případech (Německo, Rakousko a Nizozemí) už vznikly dokonce výběrové učené společnosti (*Junge Akademie, Young Academy*) pro nejúspěšnější mladé vědce. Zároveň se mění povaha tradičních akademií (například rakouské) tak, že se v nich posiluje důraz na výzkum ve vědeckých ústavech. Něco podobného, byť mimo akademie věd, existuje v Německu, Francii a dalších státech. Z této pestrosti vyplývá, že na jedné straně jsou v jednotlivých zemích respektovány místní tradice a podmínky, ale že tu na druhé straně probíhá dynamický vývoj. Se zřetelem k uvedeným skutečnostem nepředpokládám, že by v dohledné době došlo k nějaké unifikaci „optimálního modelu“ pro Evropskou unii, spíše půjde o nalezení modelu vyhovujícího dané zemi. Celkově je

však patrné, že váha mimouniverzitního výzkumu roste, což je přirozený důsledek proměn vysokého školství, které se dostává pod tlak masové výuky a na mnoha univerzitách se ocitá v rozporu s humboldtovským ideálem propojení výuky s badatelstvím.

K hodnocení výsledků vědecké práce – mohli byste uvést příklady různých způsobů evaluace, s nimiž jste se seznámil na svých pracovních cestách do zahraničí? Považujete některý ze způsobů za relativně optimální?

Žijeme v době evaluační horečky. Hodnotí se články, knihy, časopisy, nakladatelství... – vše se záměrem „spravedlivě“ rozdělovat peníze na vědu. Z byrokratického hlediska se jeví jako nejvýhodnější zjištěné výsledky jednoduše sečíst, vynásobit nějakým koeficientem, seřadit a podle toho určit, kolik si kdo údajně zaslouží. Obávám se, že v tomto ohledu se přičiněním zdejších byrokratů dostáváme na světovou špici. Základní potíž je v tom, že jednoduché sečítání a násobení podněcuje výrobu bodů, ale vůbec nepřispívá ke zlepšení vědeckého výkonu. Naštěstí existují i jiné metody evaluace. Jsem přesvědčen, že přes všechny dílčí nedostatky je stále nejlepším nástrojem k hodnocení vědy „peer-review“, hodnocení kvality prostřednictvím nezávislých odborníků. Záleží na poskytovateli peněz, zda chce hodnotit jednotlivce, týmy či celé ústavy. Podstatné je, že dochází ke zvážení hodnoty a významu vědeckých výsledků, ne jen k počtu toho, čemu se dnes tak nepěkně říká „výstupy“.

Když jsem se například opakovaně účastnil evaluace výsledků partnerské německé instituce v Lipsku (*Geisteswissenschaftliches Zentrum Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas*), seděl jsem v komisi jako jediný cizinec asi s pěti německými profesory a vždy během dvou dnů uprostřed prázdnin jsme posoudili několik projektů; zvažovali jsme, zda vůbec má začít jejich financování, zda jsou úkoly a cíle přiměřené požadovanému finančnímu zajištění, v dalších fázích pak zda projekt přináší očekávané výsledky a na jaké úrovni. Posuzovatelé, kteří se v komisi scházeli, se většinou navzájem znali (ani Německo či střední Evropa nejsou tak veliké, aby se vybíralo z tisíců od sebe vzdálených odborníků), ale nikdo je – na rozdíl od našich poměrů – nepodezíral, že přicházejí s postranními záměry jedny nezaslouženě prosazovat a druhým uškodit. Prostě byla brána v úvahu vědecká autorita každého z pozvaných posuzovatelů a celý systém byl postaven na předpokladu elementární lidské slušnosti. Znalecké hodnocení kvality výzkumného záměru a dosažených vědeckých výsledků není – jako nic lidského – dokonalé, ale rozhodně nevede k orwellovské deformaci vědy.

Domníváte se, že nastupující vědecká generace v Česku je ve srovnání s mladými badateli z Rakouska, Německa, Anglie, Francie, USA, Polska, Slovenska, Slovinska, Maďarska či jiných zemí konkurenceschopná?

Státy, které jsou v otázce uvedeny jako srovnávací základna, jsou tak rozdílné svým lidským i finančním potenciálem, že nemohou odpovědět souhrnně. Navíc na základě návštěv na předních vědeckých institucích mimo Evropu vím, že špičková věda (i humanitní) se dnes dělá také na Dálném východě, v Austrálii a jinde. Celkovým vědeckým potenciálem se Česko může měřit s malými a středními zeměmi, pokud bude mít přibližně stejné ekonomické a organizační předpoklady pro vědecký výzkum. Určitou nevýhodou zůstane „malý jazyk“ a nutnost sekundárně se začlenit do většího intelektuálního prostoru. Přesto jsem

přesvědčen, že nejlepší vědci nastupující generace budou a už dnes jsou schopni důstojně se prosadit mezi vědeckou elitou euroamerického prostoru. Nechci jmenovat, ale uvedu alespoň jeden příklad relativně mladého pracovníka Akademie věd ČR, znalce starších dějin myšlení, který jako student a badatel prošel univerzitami v německém, francouzském, anglickém a italském jazykovém prostředí, byl přijat do mezinárodní vědecké komunity, získal několik prestižních ocenění a už dnes se prosadil tak, že je schopen publikovat monografie v nejlepších západoevropských nakladatelstvích. V obrovské světové konkurenci, do níž v poslední době vstoupili skvěle jazykově a odborně vybavení Asiaté a Jihoameričané, není snadné se takto úspěšně prosadit. Jsou však i měřítka evropská či středoevropská a konečnou východiskem každého vzestupu jsou solidní výsledky na národní úrovni. Domnívám se, že od nich je třeba vyjít, zvolit si mezinárodně zajímavá témata a potom postupovat výš. Ovšem bez dobré jazykové výbavy a bez zahraničních studií to nepůjde.

Co byste doporučil absolventům historických oborů, kteří nemohou najít uplatnění, jaké by si přáli nebo představovali?

V době, kdy jsem byl ředitelem Historického ústavu, jsem měl někdy pocit, že je situace opačná, že totiž není možné najít dostatek plně kvalifikovaných mladých historiků, kteří by se hluboce zajímali o vědeckou práci a byli ochotni se jí naplno věnovat. To znamená obětovat jí volný čas a v zájmu historického poznání potlačit mnohé jiné osobní zájmy. Zahraniční zkušenosti mi ukázaly, že konkurenční tlak u nás není tak silný jako řekněme v sousedním Německu, že mnoho našich studentů historie si vybralo tento obor proto, že se jim jevil jako „lehký“ v porovnání s technikou či medicínou a že nejedem uchazeč o místo ve vědeckém ústavu si nepřipouští, že možnost bádát ve zvoleném oboru je dar i řehole.

Jsem přesvědčen, že ti absolventi historie, kteří se opravdu chtějí věnovat vědě a splňují základní předpoklady, se k ní dostanou, ať již v akademických ústavech, na vysokých školách či v archivech a muzeích. Znamená to ovšem po večerech a nedělích studovat, sledovat literaturu, bádát a usilovat o publikační prosazení. Jinak řečeno dříť, i když je to v prvních letech hodně těžké. Ti, pro něž byla historie víceméně náhodnou volbou studijního oboru a kteří nepropadli vědě, mohou tohoto oboru využít v nejrůznějších praktických směrech. Vždyť tento obor jim nabídl orientaci ve veřejném životě, ve vývoji ekonomických a společenských vztahů, dal jim určité předpoklady pro uplatnění v samosprávě atd. Absolvent historie, který se naučil přemýšlet o vztazích mezi minulostí, současností a budoucností, by se v otevřeném světě neměl ztratit.

Současnou vědu charakterizuje kromě řešení problémů základního a aplikovaného výzkumu také značná míra organizační a administrativní práce. Lze ji, podle Vašeho názoru, alespoň zčásti odstranit nebo minimalizovat?

Proces byrokratizace sice probíhá už několik staletí, ale před našima očima se výrazně zrychlil. Vše ještě umocňuje multiplikace plevelných informací, které se na nás valí ze všech stran. Obecný recept na nápravu neznám, kdo by ho měl, mohl by s úspěchem kandidovat na Nobelovu cenu za ekonomii. Na různých pracovištích jsem však získal zkušenost, že pokud má člověk vtažený do organizace vědy svou práci zastat a přitom se nezhroutit, musí si najít vlastní selektivní přístup k informacím a k byrokratickým nárokům. To znamená neustále

oddělovat podstatné věci od marginálií a věnovat se těm podstatným. Připouštím ovšem, že i samotná selekce je někdy namáhavá a nevyhne se subjektivně podmíněným omylům.

Ovlivňuje pozitivní stres, případně jiné zátěžové situace výkonnost vědeckého pracovníka a kvalitu jeho výsledků?

Za mlada byl mým ideálem dostatek času na studium, na archivní bádání a psaní. Jenže tohoto ideálu jsem nikdy nedosáhl, protože jsem chtěl přečíst něco navíc, v archivu mě zajímaly další a další prameny, s nimiž jsem nikdy nemohl být hotov, a při psaní se vynořovala nová témata, která bych byl rád zpracoval dřív než to, jemuž jsem se právě měl věnovat. Lidé od přírody ukázněnější to možná nepotřebují, ale já jsem vlastně musel být okolnostmi vždycky postavem pod časový pes neboli stres, abych vůbec něco dokončil. Kdybych měl víc času, asi by to, co píšu, bylo lepší, ale na druhé straně bych to možná nikdy nenapsal. Takže u lidí s rozmanitými zájmy je asi trocha stresu zapotřebí, aby se přinutili publikace dokončovat.

Lze se bránit možné stagnaci a syndromu vyhoření (pokud nastanou) v badatelské a tvůrčí činnosti? Stagnaci každého z nás lépe rozpoznají vnější pozorovatelé než my sami. Pokud však chápu syndrom vyhoření jako uvědomělou ztrátu zájmu o vědu či v širším smyslu o poznávání, pak upřímně vyznávám, že jsem ho nikdy nepoznal. Spíš je to trvalý nedostatek času, který by člověk rád měl na vlastní vědeckou práci a na psaní, ale kterého se mu stále nedostává.

Na závěr osobnější dotaz, který vyplývá ze zaměření výzkumu tazatelky – jsou místa – krajin – kam se být jen v myšlenkách dokážete vrátet?

Myslím, že každý historik, nejen specialista v oboru historické geografie a kartografie, by měl mít prostorovou představivost a že by si měl tuto schopnost pěstovat. Když jsem roku 1969 připravoval svou diplomovou práci z dějin česko-polských vztahů ve středověku, vydal jsem se do Polska a tři týdny jsem se tam potuloval od Krakova po Gdaňsk a od Poznaně po Białystok. Vzápětí jsem se jako archivář začal věnovat regionálním dějinám Benešovska a prochodil jsem kdejakou vísku v kraji pod Blaníkem. V sedmdesátých a osmdesátých letech mnoho příležitostí k cestování nebylo, zato v posledním dvacetiletí se mi svět otevřel dokořán. Mohl jsem projezdit desítky zemí na pěti kontinentech a prolézt jejich historická místa, ale také aspoň trochu se seznámit se současným životem tamních lidí. Už v dětství moji rodiče říkali, že mám „boty z toulavého telete“. V pátém a šestém desetiletí života jsem si je obul doopravdy. Mohl jsem uspokojit svou cestovatelskou vášeň a promítnout ji i do svého výzkumu, do zájmu o to, jak se v raně novověkých kosmografiích konstruoval moderní obraz světa. Spojil se mi prožitek cestování s racionálním poznáním, což mě velmi uspokojuje. Takže do nejrůznějších krajin světa se v myšlenkách vracím každodenně, obvykle před spaním. Nejčastěji však bezděky zabloudím do těch míst, která jsem důvěrně poznal v dětství a v mládí. Dvě z těchto krajin jsou mi nejbližší – prostorově i emocionálně: kousek Prahy mezi břevnovským klášterem a Hradem, kde jsem pobíhal jako kluk, a potom Podblanicko, kde jsem strávil pět archivářských let a které jsem si zamiloval.

Vážený pane místopředsedo, děkujeme Vám za rozhovor.

Eva Semotanová

Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA

Seznam publikovaných vědeckých prací
Jaroslava PánkaThe Index of Published Scientific Works
by Jaroslav Pánek

VÁCLAVA HORČÁKOVÁ

Redakční poznámka

Bibliografie zahrnuje obsah knihy Evy Procházkové (1950–2013), *Historik Jaroslav Pánek. Bibliografie literárního díla* (Benešov, Státní okresní archiv a Muzeum okresu Benešov 1998. 70 s.), který byl přepsán do databáze Bibliografie dějin Českých zemí (<http://portaro.eu/huav/>). Za pomoc se zápisem dat do databáze děkuji Janu Rexovi, za příspěví s dohledáním encyklopedických hesel děkuji Romanu Baronovi.

Editor's note

The bibliography includes the contents of the book by Eva Procházková (1950–2013): *Historian Jaroslav Pánek. Bibliography of his literary work* (Benešov, State District Archive and District Museum Benešov, 1998. 70 pages) which was transcribed into a database Bibliography of the History of the Czech Lands (<http://portaro.eu/huav/>). I would like to thank Jan Rexa for his help with writing the data to the database. I am also grateful to Roman Baron who assisted with tracing encyclopaedic entries.

Uspořádání bibliografie:

A. Samostatné publikace / Individual publications, č. 1–45

B. Autorská spoluúčast na kolektivních dílech / Author's participation in collective works, č. 46–78

C. Redigovaná díla s podstatným autorským podílem / Edited works with his substantial share in authorship, č. 79–121

D. Studie a články / Studies and articles, č. 122–961

Da/ K dějinám raného novověku (a k obecným tématům) / To the history of the early modern era (and on general topics), č. 122–536

Db/ K dějinám kriminality a hrdelního soudnictví v 15.–18. století / To the history of the criminality and capital punishment in 15th–18th century, č. 537–554

Dc/ K dějinám Podblanicka / To the history of the region Podblanicko, č. 555–652

Dd/ K dějinám Jihoslovanů a česko-jihoslovanských vztahů / To the history of the South Slavonic nations and to the South Slavonic-Czech relations, č. 653–731

De/ Drobné články / Short Articles, č. 732–961

Df/ Encyklopedická hesla / Encyclopaedic Entries, č. 962–1049

E. Zprávy z vědeckého života / Scientific Community – Latest News, č. 1050–1177

F. Recenze / Reviews, č. 1178–2079

Dodatek I: Rozhovory (výběrová bibliografie) / Appendix I: Interviews (selected bibliography), č. 2080–2124

Dodatek II: Rozhlasová, televizní a filmová popularizace (výběrová bibliografie) / Appendix II: Radio, television and film popularization (selected bibliography), č. 2125–2190

Dodatek III: Beletristické překlady (výběrová bibliografie) / Appendix III: Fictional translations (selected bibliography), č. 2191–2205

Dodatek IV: K osobě Jaroslava Pánka (výběrová bibliografie) / Appendix IV: To the personality of Jaroslav Pánek (selected bibliography), č. 2206–2236

Seznam zkratk / List of abbreviations

AČ	Archivní časopis
ČČH	Český časopis historický
ČsČH	Československý časopis historický
FHB	Folia Historica Bohemica
SCetH	Studia Comeniana et historica
SSH	Středočeský sborník historický
SVPP	Sborník vlastivědných prací z Podblanicka

A. Samostatné publikace

1. *Bibliografický rejstřík Sborníku vlastivědných prací z Podblanicka ročníků 1 (1957) – 15 (1974)*. Benešov – Popovice, Okresní muzeum Podblanicka 1974. 32 s. (spoluautor Václav Zelený)
Ref.: J. Špét, *Muzejní a vlastivědná práce* 14, 1976, s. 120.

2. *Pozůstalost Pavly Moudré 1861 (1847) – 1940 (1941). Inventář*. Benešov, Okresní archiv 1975. 100 s. (Inventáře, katalogy a rejstříky archivů Středočeského kraje. 1) (spoluautorka Marie Száková)

Ref.: J. Tywoniak, SSH 11, 1976, s. 265–266; J. Skutil, Vlastivědný věstník moravský 29, 1977, s. 109.

3. Dr. Oton Berkopec: življenje in delo. Bibliografija za leta 1926–1975. Novo Město, Študijska knjižnica Mirana Jarca 1976. 81 s. ilustrace. (Izdaje Študijske knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu. 2)

Ref.: F. Benhart, Lidová demokracie (Praha) 32, 1976, č. 288, s. 5; B. Borko, Delo (Ljubljana) 18, 1976, č. 263 (10 XI.), s. 8; B. Borko, Naši razgledi (Ljubljana) 25, 1976, s. 647; I. Dorovský, Lidová demokracie (Brno) 32, 1976, č. 302 (21. XII.), s. 5; J. Staňová, Jednota (Daruvar) 31, 1976, č. 45, s. 17; I. Zoran, Dolenjski list (Novo Mesto) 27, (1976), č. 48 a 50; s. Dvoržak, Borba (Beograd) 55, 1977, č. 333 (4. XII.) s. 13; J. Munda, Knjižnica (Ljubljana) 21, 1977, s. 195–197; J. Skutil, Lidová demokracie (Brno) 33, 1977, č. 199, s. 5; Z. Šimeček, Slovanský přehled 63, 1977, s. 468; B. Urbančič, Jezik o slovstvo (Ljubljana) 22, 1976–77, s. 87–89.

4. Smolná kniha městečka Divišova z let 1617–1751. Praha, Ústav československých a světových dějin ČSAV 1977. 292 s., 20 obr.

Ref.: B. Kopiczková, ČsČH 26, 1978, s. 296–297; S. Polák, AČ 28, 1978, s. 48–49; E. Šimek, Numismatické listy 33, 1978, s. 182; J. Skutil, Lidová demokracie (Brno) 34, 1978, č. 52 (2. III.), s. 5; J. Tywoniak, SSH 13, 1978, s. 347–348; V. Bartůšek, Muzejní a vlastivědná práce 17, 1979, s. 119; J. Lukačka, Historický časopis 27, 1979, s. 144–145; R. Pokorný, Zpravodaj Genealogické a heraldické společnosti v Praze 1979, č. 3–4, s. 49–50; A. Verbík, Časopis Matice moravské 98, 1979, s. 202–204; V. Šmilauer, Zpravodaj Místopisné komise ČSAV 22, 1981, s. 183, s. 190–191.

5. Bibliografický soupis literárního díla Dr. Jiřího Tywoniaka. Příspěvek k historické bibliografii Sedlčanska a středních Čech. V Příbrami, Okresní archiv, 1978. 55 s., 18 obr. [pseudonym Ludmila Pánková]

Ref.: Z. Bisinger, SSH 14, 1979, s. 280–281; G. Hofmann, Sedlčanský sborník 3, 1979, s. 251; F. Kafka, Lidová demokracie 35, 1979, č. 80 (4. V.), s. 5; J. Kubíček, Čtenář 31, 1979, s. 197; J. Skutil, Lidová demokracie (Brno) 35, 1979, č. 149 (27. VI.), s. 5; V. Wolf, Zpravodaj Komise pro dějiny závodů v ČSSR 8, 1980, s. 64–65.

6. Historicko-vlastivědná bibliografie okresu Benešov. Díl I–IV. Benešov, Odbor kultury Okresního národního výboru v Benešově – Okresní archiv v Benešově 1980. 1184 s., [1] mapa. (spoluautorka Ludmila Pánková, redakce Eva Procházková)

Ref.: V. Bartůšek, Muzejní a vlastivědná práce 19, 1981, s. 249–250; I. Dorovský, Lidová demokracie (Brno) 37, 1981, č. 197 (21. VIII.), s. 5; J. Skutil, Svobodné slovo (Brno) 37, 1981, č. 244 (15. X.) s. 5; J. Petrůň, SVPP 23, 1982, s. 331–332; J. Tywoniak, SSH 16, 1981, s. 238–139; V. Wolf, Zpravodaj Komise pro dějiny závodů v ČSSR 10, 1982, s. 90; V. Wolf, Zpravodaj Místopisné komise ČSAV 10, 1982, s. 90.

7. *Stavovská opozice v Čechách a na Moravě v letech 1547–1577*. Praha, Ústav československých a světových dějin ČSAV 1979. 28 s. [Autoreferát disertace k získání vědecké hodnosti kandidáta historických věd, školitel Josef Janáček. Strojopis.]

8. *Stavovská opozice a její zápas s Habsburky 1547–1577. K politické krizi feudální třídy v předbělohorském českém státě*. Praha, Academia 1982. 157 s. (Studie ČSAV 2/1982.)

Ref.: J. Skutil, *Lidová demokracie* (Brno) 36, 1980, č. 155 (3. VIII.), s. 5; L. Václavů, *Věstník ČSAV* 91, 1982, s. 251; V. Čičaj, *Historický časopis* 31, 1983, s. 141–142; P. Prokš, *Slovanský přehled* 69, 1983, s. 243–244; J. Bakala, *Slezský sborník* 81, 1983, 81, s. 156; J. Skutil, *Jižní Morava* 19, 1983, sv. 22, s. 285–286; F. Matějek, *Časopis Matice moravské* 102, 1983, s. 335–338; M. Toegel, *FHB* 5, 1983, s. 459–462; J. Válka, *Vlastivědný věstník moravský* 35, 1983, s. 255–257; J. Petráň, *ČsČH* 32, 1984, s. 111–112; W. Urban, *Przegląd historyczny* (Warszawa) 75, 1984, s. 326–347; J. Douša, *Husitský Tábor* 6–7, 1985, s. 512–513; M. Šmerda, *SCetH* XV/30, 1985, s. 105–107; *Bohemia* (München) 26, 1985, 26, s. 496.

9. *La pisciculture, leau et l'alimentation en Bohême au XVIe siècle*. Prato, Istituto interanzionale di storia economica 1983. 48 s. [Rozmnoženo]

10. *Václav Březan, Životy posledních Rožmberků. I. Život Viléma z Rožmberka. II. Život Petra Voka z Rožmberka*. Praha, Svoboda 1985. 911 s., ilustrace (některé barevné), mapy, portréty, faksimile, genealogické tabulky. (sestavil, k vydání připravil, úvod a studii napsal, vložené texty z latiny, němčiny a polštiny přeložil Jaroslav Pánek; latinské verše přebásnil Josef Hejnic; rodové znaky a popisky Jiří Louda)

Ref.: J. Bílek, *Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích* 23, 1986, s. 151; H. Černá, *Kvart. Zpravodaj nakladatelství Svoboda*, podzim 1986, s. [14–15]; O. Kašpar, *Tvorba* 1986 č. 19, příl. Kmen s. XI; I. Dorovský, *Lidová demokracie* (Brno) 42, 1986, č. 25 (30. I.), s. 5; J. Válka, *Vlastivědný věstník moravský* 38, 1986, s. 230–231; J. Válka, *Zgodovinski časopis* (Ljubljana) 40, 1986, s. 521–522; N. Rejchrtová, *Kostnické jiskry* 71, 1986, č. 16, s. 3; I. Hlaváček, *AČ* 36, 1986, s. 178–179; N. Rejchrtová, *Communio viatorum* 29, 1986, s. 176–177; V. Bůžek, *Jihočeský sborník historický* 56, 1987, s. 163–165; H. Gmiterek, *Przegląd Historyczny* (Warszawa) 78, 1987, s. 795–797; J. Kumpera, *Muzejní a vlastivědná práce* 25, 1987, s. 52; M. Makariusová, *Časopis Matice moravské* 106, 1987, s. 118–119; A. Kostlán, Antonín, *FHB* 11, 1987, s. 443–451; M. Novotný, *SCetH* XVII/34, 1987, s. 124–127; L. P. Lapteva, *Obščestvennyje nauky za rubežom. Serija 5 Istorija* (Moskva) 5, 1987, č. 4 s. 128–130; J. Skutil, *Z kralické tvrže* 14, 1987, s. 60–62; P. Balcárek, *Jižní Morava* 24, 1988, sv. 27, s. 266; Z. Šimeček, *Slovanský přehled* 74, 1988, s. 419; J. Bílek, *Jindřichohradecký vlastivědný sborník* 1, 1989, s. 63; J. Petráň, *ČsČH* 35, 1987, č. 2 s. 265–266; J. Skutil, *Zeitschrift für Slawistik* (Berlin) 32, 1987, s. 331–333; I. Martinovský, *Minulostí Západočeského kraje* 23, 1987, s. 266–267; M. Hlinomaz, *Heraldika a genealogie*, 21, 1988, s. 160; J. Pešek, *Acta Universitatis Carolinae. Historia Universitatis Carolinae*

Pragensis 28, 1988, č. 2, s. 80–82; J. Žemlička, *Historica* 29, 1989, s. 298–303; M. Polívka, *Acta Universitatis Carolinae. Philosophica et Historica* (1989 [vyd. 1990]), č. 5 s. 115–119 (*Studia Historica XXXVII, Problémy dějin historiografie V*); W. Eberhard, *Bohemia* (München) 31, 1990, s. 177–179.

11. *Výprava české šlechty do Itálie v letech 1551–1552*. Praha, Ústav československých a světových dějin ČSAV 1987. 304 s., obr., fot., faksimile (Monographia Historica Bohemica. 2)

Ref.: Z. Beneš, ČČH 36[86], 1988, č. 3, s. 438–441; P. Balcárek, Časopis Matice moravské 107, 1988, s. 308–312; M. Bogucka, *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej* (Warszawa) 36, 1988, s. 566–569; V. Bůžek, *Jihočeský sborník historický* 57, 1988, s. 165–167; V. Čičaj, *Historický časopis* 36, 1988, s. 661–662; M. Novotný, FHB 12, 1988, s. 418–422; J. Pešek, SCeH XVIII/36, 1988, s. 93–96; P. Spunar, *Lidová demokracie* 44, 1988, č. 171 (22. VII.), s. 11; J. Kumpera, *Společenské vědy ve škole* 45, 1988–89, s. 255–256; M. Hlinomaz, *Heraldika a genealogie* 22, 1989, č. 1, c. 82–83; W. Iwańczak, *Kwartalnik Historyczny* (Warszawa) 96, 1989, s. 213–216; H. Nofatscher, *Der Schlern. Monatszeitschrift für Südtiroler Landeskunde* (Bozen) 63, 1989, s. 366–367; M. Svatoš, *Acta Universitatis Carolinae. Historia Universitatis Carolinae Pragensis* XXX/2, 1990, s. 116–117; Z. Šimeček, *Z kralické tvrže* 17, 1990, s. 111–112.

12. *Poslední Rožmberkové. Velmoži české renesance*. Praha, Panorama 1989. 417 s., fot.: il., mapy, genealogické tab. (Stopy, fakta, svědectví)

Ref.: T. Knoz, Časopis Matice moravské 109, 1990, s. 393–395; V. Ledvinka, FHB 14, 1990, s. 473–478; J. Macek, ČČH 88, 1990, s. 607–609; I. Dorovský, *Rovnost* (Brno) 105, 1990, č. 8 (4. IV.), s. 5; V. Kopčan, *Historický časopis* 38, 1990, s. 723–734; J. Skutil, *Vlastivědný věstník moravský* 42, 1990, č. 2, s. 292–293; V. Bůžek, *Tvar. Literární týdeník* 1, 1990, č. 4, s. 14; K. Vocelka, *Frühnezeit-Info* (Wien) 1, 1990, č. 1–2 s. 78; J. Výborný, *Kostnické jiskry* 75, 1990, č. 24, s. 2; T. Krzenck, *Zeitschrift für Geschichtswissenschaft* (Berlin) 39, 1991, s. 296; J. Mikulec, *Práce* 46, 1990, č. 41 (17. II.), příloha s. 4; J. Polišínský, *Nové knihy* 30, 1990, č. 6, s. 2; J. Staňová, *Jednota* (Daruvar) 46, 1991, č. 3, s. 12–13; V. Bůžek, *Österreichische Zeitschrift für Geschichtswissenschaften* (Wien) 2, 1991, č. 1 s. 127–129; G. P. Mel'nikov, *Sovetskoje slavanovedenije* (Moskva) 1991, č. 2, s. 111–112; G. P. Mel'nikov, *Referativnyj žurnal, serija 5* (Obščestvennyje nauki za rubežom), *Istorija* (Moskva) 1991, č. 1, s. 64–69; *Bulletin Historického ústavu ČAV* 2, 1991, č. 4, s. 10; I. Martinovský, *Minulostí Západočeského kraje* 27, 1991, s. 290–291; J. Pešek, SCeH 21, 1991, č. 43, s. 86–89; J. Bahlcke, *Zeitschrift für historische Forschung* (Berlin) 19, 1992, č. 1, s. 95–97; P. W. Knoll, *The Sixteenth Century Journal* (Kirksville, USA) 24, 1993 s. 214–215; A. Lityński, *Studia Historyczne* (Kraków) 1993, 36, č. 1 s. 123–125; E. Dubas-Urwanowicz, *Przegląd Historyczny* (Warszawa) 74, 1993, č. 1, s. 110–113; J. Válka, *Historica* 1, 1994, s. 102–105.

13. *Poslední Rožmberkové. Velmoži české renesance*. Praha, Historický ústav ČSAV 1991. 30 s. [Autoreferát disertace k získání vědecké hodnosti doktora historických věd. Rozmnoženo]

14. *Jan Amos Komenský – Comenius: La voie d'un penseur tchèque vers la réforme universelle d'affaires humaines*. Prague, Institut de l'histoire de l'Académie tchécoslovaque des sciences 1990. 205 s., obr. (Práce Historického ústavu Československé akademie věd. Opera Instituti Historici Praga. Řada A, Monographia. 1)

Ref.: J. Skutil, *Vlastivědný věstník moravský* 43, 1991, č. 2, s. 267–269; V. Urbánek, *SCetH* 21, 1991, č. 45, s. 101–102; J. Bahlcke, *Bohemia (München)* 33, 1992, č. 2, s. 435–437.

15. *Jan Amos Komenski. Češki humanist na poti k boljšanju reči človeških*. Nova Gorica, Educa 1993. 139 s., il. (Pedagoška zbirka založbe Educa.1994) [částečně upravená slovinská verze]

Ref.: H. Poláková, *Delo (Ljubljana)* 36 (29. XII.), 1994, příloha *Književni listi*.

16. *Jan Amos Komenský*. Praha, Středočeské nakladatelství a knihkupectví 1990. 54 s. (Kdo je... 2)

Ref.: J. Hanzal, *ČČH* 89, 1991, s. 452; J. Skutil, *Vlastivědný věstník moravský* 44, 1992, s. 406–407.

17. *Comenius. Lehrer der Nationen*. Košice, Východoslovenské vydavateľstvo 1991. 107 s., il.

18. *Comenius. Teacher of Nations*. Košice – Praga, Východoslovenské vydavateľstvo – Orbis, 1991. 95 s., il.

19. *Comenio, maestro de las naciones*. Košice – Praga, Východoslovenské vydavateľstvo – Orbis 1991. 95 s., il.

Ref.: *Bohemia (München)* 32, 1991, s. 479; S. Raková, *Bulletin Historického ústavu ČAV* 1, 1991, č. 4 s. 2; S. Peters, *Literární noviny* 3, 1992, č. 17, s. 2; J. Skutil, *Z kralické tvrže* 18, 1991–92, s. 89; I. Vavra, *Anali za povijest odgoja (Zagreb)* 1, 1992, s. 89; T. Winkelbauer, *Frühneuzeit-Info (Wien)* 3, 1992, č. 2, s. 86.

20. *Zápas o Českou konfesi*. Praha, Melantrich 1991. 40 s., il., mapy. (Slovo k historii. Roč. 1991, č. 30)

Ref.: Z. Beneš, *FHB* 15, 1991, s. 520–524; S. Raková, *Bulletin Historického ústavu ČAV* 2, 1991, č. 5, s. 15; V. Bůžek, *Jihočeský sborník historický* 60–61, 1991–1992 [vyd. 1992], s. 118–119; N. Rejchrtová, *ČČH* 90, 1992, č. 1 s. 125–126; J. Skutil, *Jižní Morava. Vlastivědný sborník* 29, 1993, č. 32, s. 342–343; G. P. Mel'nikov, *Bjulleten Vserossijskoj asociacii medievistov i istorikov novogo vremeni (Moskva)* 1994, s. 5, s. 29–30.

21. *Die Veränderungen des Geschichtsunterrichts in der Tschechischen Republik in der postkommunistischen Zeit*. Donaueschingen, Council of Europe – Rat für kulturelle Zusammenarbeit 1993. 16 s. [rozmnženo]

22. *Poslední Rožmberk. Životní příběh Petra Voka*. Praha, Brána 1996. 231 s., il. (Dotisk v r. 1997)

Ref.: V. Bůžek, *ČČH* 96, 1998, s. 166–169; I. Martinovský, *Minulostí Západočeského kraje* 33, 1998, s. 253–256; T. Knoz, *SCetH* 29, 1999, č. 61, s. 157–160; M. Kosman, *Odrodzenie i reformacja w Polsce* 44, 2000, s. 212–214.

23. *Sedm slovinských let. Slovinská kultura v České republice 1990–1996.* V Olomouci, Votobia 1997. 97 s., il.

Ref.: J. Honzak-Jahič, Delo (Ljubljana) 39, 1997, (22. V.); M. K. Nedvědová, Pro přátele jižních Slovanů. Časopis Společnosti přátel jižních Slovanů v České republice 9, 1997, č. 5 s. 30–31; L. Hladký, Bulletin Historického ústavu AV ČR 9, 1998, č. 1, s. 27–29; M. Válka, *Výběrová bibliografie k česko-slovinským kulturním stykům*, Národopisná revue 8, 1998, č. 2, s. 27–29; R. Márza, Transylvanian Review (Cluj-Napoca) 13, 2004, č. 1, s. 157–159.

24. *Když císař odchází. (Lidská tragédie a posmrtná sláva Rudolfa II. očima současníků).* Praha, Akropolis 1997. 37 s., il. (bibliofilie na ručním papíru)

Ref.: Forum 3, 1997, č. 12 s. 11; Forum Digest 3, 1997, č. 7–12, s. 18; M. Křížová, Literární noviny 8, 1997, č. 50–51 s. 8; The Heart of Europe. Review of the Czech Republic. Special Issue – The 650th Anniversary of the Foundation of Charles University Prague 1997, s. 14; V. Bůžek, ČČH 96, 1998, s. 200; M. Grečenková, Bulletin Historického ústavu AV ČR 9, 1998, č. 1, s. 16–17; V. Bůžek, Historický obzor 9, 1998, s. 129.

25. *Jiří Tywoniak (1919–1995). Život a dílo českého historika, archiváře a organizátora vlastivědné práce.* Benešov, Státní okresní archiv – Muzeum okresu Benešov, 1997. 135 s., il.

Ref.: J. Hanzal, Zpravodaj Historického klubu 9, 1998, s. 25; B. Roedl, AČ 48, 1998, s. 188–189; J. Šebek, Bulletin Historického ústavu AV ČR 9, 1998, č. 1, s. 31; J. Kocian, Soudobé dějiny 5, 1998, č. 2–3, s. 365; V. Bůžek, Jihočeský sborník historický 66–67, 1997–1998 [vyd. 1998], s. 199; V. Wolf, Východočeské listy historické 15–16, 2000, s. 289–290.

26. *Vilém z Rožmberka. Politik smíru.* Praha, Brána – Knižní klub, 1998. 315 s., il.

Ref.: M. Nodl, Nové knihy. Týdeník čtenářů, nakladatelů, knihkupců a knihovníků 38, 1998, č. 26, s. 3; J. Pešek, Mladá fronta Dnes 9, 1998, č. 103 (4. V.), s. 10; Právo 8, 1998, č. 78 (2. IV.), příl. Literární salon s. 2; voj, *Vilém z Rožmberka – biografie českého politika*, Slovo 90, 1998, č. 132 (8. VI.), s. 8; T. Knoz, SCeTH 29, 1999, č. 61, s. 157–160; I. Martinovský, Minulosti Západočeského kraje 34, 1999, s. 277–279; M. Kosman, Odrodzenie i reformacja w Polsce (Warszawa) 44, 2000, 212–214.

27. *Archiv a region* [Publikace k otevření novostavby Státního okresního archivu v Benešově (27. 6. 2000)]. Benešov, Muzeum okresu Benešov – Státní okresní archiv Benešov 2000. 131 s., il. (spoluautorka Eva Procházková)

Ref.: J. Šebek, Bulletin Historického ústavu AV ČR 11, 2000, č. 2, s. 191–192; M. Polívka, ČČH, 98, 2000, s. 856–857; T. Krzenek, Bohemia (München) 42, 2001, č. 1, s. 150–151; V. Bartůšek, AČ 51, 2001, č. 4, s. 283–284; M. Slaba, SSH 26–27, 2000–2001 [2003], s. 175–176; V. Bartůšek, SSH 26–27, 2000–2001 [2003], s. 191–192.

28. *Historikové proti znásilňování dějin. Stanovisko Sdružení historiků České republiky.* Uspořádal Jiří Kocian. Praha, Sdružení historiků České republiky (Historický klub 1872) Historický ústav AV ČR, 2002. 20 s. (Zpravodaj Historického klubu. Roč. 12. 2001. Č. 2. Zvláštní příloha) (spoluautor Jiří Pešek)

Diskuse a polemiky: B. Doležal, *ČLK na prahu normalizace* [Polemické srovnání Sdružení historiků ČR a České lékařské komory jako organizací, jež údajně usilují o výlučné postavení a výklad pravdy.] Mladá fronta Dnes 11, 2002, č. 5, s. A/7; B. Doležal, *Normalizace s lidskou tváří*. Mladá fronta Dnes 25. V., 2002, s. A/6; M. Komárek, *Jde o česko-české vztahy*. Mladá fronta Dnes 6. VI., 2002, s. A/9; J. Krečmer, *Historici musí vysvětlovat, ne spílat*. Lidové noviny 25. VII., 2002, s. 13; J. Loewy, *Poslední slovo: Zápisky ochotníka*. Lidové noviny 10. V., 2002, s. 14 /odpověď J. Pánek – J. Pešek, *Loewy by neměl lhát*. Lidové noviny 27. V. 2002, s. 11/; E. Mandler, *Historici versus „ochotníci“: kdo chce překroutit dějiny?* Mladá fronta Dnes 22. IV. 2002, s. A/6; E. Mandler, *Ochotníci všeho Česka, spojte se!* Lidové noviny 29. V. 2002, s. 13; P. Placák, *Falšování českých dějin*. Babylon 11, č. 8, 29. IV. 2002, s. 1; P. Placák, *Okno Babylonu: Historikové proti znásilňování dějin – Ze Stanoviska Sdružení historiků České republiky*. Babylon 11, č. 8, 29. IV. 2002, s. 1; P. Placák, *Okno Babylonu*. Babylon 11, č. 9, 27. V. 2002, s. 3; J. Pravec, *Dekrety se stávají novými mýty. Historici odmítají zjednodušené pohledy na odsun*. Hospodářské noviny 26. IV., 2002, s. 2; J. Pravec, *Historici odmítají překrucování dějin*. Hospodářské noviny 9. V. 2002, s. 4; J. Pravec, *Emanuel Mandler, kritik politiky prezidenta Beneše, popírá, že píše ve prospěch militantních sudetoněmeckých skupin a říká: Češi a Němci po druhé světové válce mohli žít společně*. Hospodářské noviny 9. V. 2002, s. 4; M. Znoj, *Ta naše diskuse česká*. Lidové noviny 28. V. 2002, s. 1, s. 12; (egy), *Technický týdeník* 21. V. 2002, s. 3; (jśd), *Haló noviny* 11. V. 2002, s. 4. [v květnu 2002 byl text otištěn a následně probíhala diskuse rovněž v internetových časopisech Britské listy (URL: <http://blisty.cz/>), Integrace (URL: <http://www.europeum.org/>) a Neviditelný pes (URL: <http://neviditelnypes.lidovky.cz/>.) M. Voříšek, *Podivná věda ve sporu o dějiny. K debatě o společenské úloze českých historiček a historiků*. Dějiny a současnost 25, 2002, č. 4 s. 34–38.

29. *Češi a Poláci v tisíciletých dějinách. (Proměny modelu sousedství a soužití). – Czesi i Polacy w tysiącletniej historii. (Przemiany modelu sąsiedztwa i współżycia)*. Český Těšín, Olza 2002. 17, 19 s. [Polská část tištěna zvratmo; souběžný polský text]

30. „*My life was determined by History*“. *An Interview with Jaroslav Pánek*. (Stanley B. Winters, Zdenka Winters), Minneapolis, University of Minnesota – College of Liberal Arts – Center for Austrian Studies 2002 [2003]. 20 s. (Working papers in Austrian studies; 2002–1)
Ref.: Slovak Studies Association Newsletter 26, 2003, č. 1, s. 20.

31. *Výprava české šlechty do Itálie v letech 1551–1552. – Die Reise des böhmischen Adels nach Italien in den Jahren 1551–1552*. 2., doplněné vydání. České Budějovice, Veduta 2003 [2004]. 183 s., 62 obr.
Ref.: B. Němec – B. Hosnedlová, *O cestování české šlechty*. Českokobulejovické listy 13, 2004, č. 26 (31. I.), příloha s. 5.

32. *Rozmluvy s historiky. (Česká historiografie a soudobé dějiny očima zahraničních kolegů) – Conversations with historians. (Czech Historiography and contemporary history as seen through the eyes*

of our foreign colleagues). Uspořádal Jiří Kocian. Praha, Sdružení historiků ČR (Historický klub 1872) 2005. 184 s. (Zpravodaj Historického klubu. Roč. 15. 2004. Příloha.) [Soubor rozhovorů z let 1990–2005 publikovaných ve Zpravodaji Historického klubu a v časopise Dějiny a současnost, s oddíly: Tázání zahraničních historiků (s. 11–136, otázky kladl J. Pánek; s úvodními portréty interviewovaných a s jejich fotografiemi); Odpovídání zahraničním historikům (s. 137–176, dva rozhovory, v nichž J. Pánek odpovídal na otázky zahraničních kolegů).]

33. *Historical encyclopedias. (Current research results – an outline of typology – perspectives). (A paper to be presented at the 20th International Congress of Historical Science, Sydney, 2005, Round table 12, Historical Dictionaries and Encyclopedias).* Prague, Academy of Sciences of the Czech Republic, Institute of History 2005. 125 s, 40 il.
Ref.: M. Polívka, ČČH 103, 2005, č. 4, s. 935–936.

34. *Scholars of Bohemian, Czech and Czechoslovak History Studies.* Part I–III, Prague, Institute of History 2005. 445, 468, 390 s. (spoluautorky Svatava Raková, Václava Horčáková)
Ref.: S. Raková, *První slovník zahraničních historiků – bohemistů slouží uživatelům.* Bulletin Historického ústavu AV ČR (2005–2006), 17–18, č. 1 s. 33–34; J. Tomaszewski, *Przegląd Historyczny* (Warszawa) 98, 2007, č. 2, s. 303–304; H. Lemberg, *Bohemia* (München) 47, 2006–2007, č. 1, s. 204–205; *Istorija, archeologija, etnologija. Novaja literatura po social'nym i humanitarnym naukam* (Moskva) č. 4, 2008, s. 6.

35. *Scholars of Bohemian, Czech and Czechoslovak History Studies.* Part I–III, Prague, Institute of History 2005. 445, 468, 390 s. (spoluautorky Svatava Raková, Václava Horčáková) 1 elektronický optický disk (CD-ROM)

36. *Wilhelm z Rožemberka. Polityk pojednania.* Přeložila Elżbieta Baron. Posłowie Włodzimierz Kaczorowski i Marceli Kosman. Opole, Uniwersytet Opolski 2007. 358 s., IV s. obr. příl.
Ref.: E. Dubas-Urwanowicz, *Przegląd Historyczny* (Warszawa) 103, 2012, č. 1, s. 121–128.

37. *Jan Zajíc z Házmburka: Sarmacia aneb Zpověď českého aristokrata.* Vydal, poznámkami a úvodní studií opatřil Jaroslav Pánek. Praha, Scriptorium 2007, 208 s., 24 obr. (Edice Manu propria. 4.)
Ref.: K. Pražáková – V. Pražák, *Dějiny a současnost* 29, 2007, č. 12, s. 46–47; P. Krafl, *Časopis Matice moravské* 128, 2009, č. 1, s. 196–197; A. Mârza, *Colloquia. Journal of Central European History* (Cluj-Napoca), 15, 2008, s. 208–210.

38. *Petr Vok z Rožemberka. Život renesančního kavalíra.* Vydání druhé, doplněné a opravené. Praha, Vyšehrad 2010. 320 s., 69 černobílých obr., 2 genealogické tabulky, 2 mapky, 12 s. obr. příl. (Slavné postavy českých dějin. 13).
Ref.: V. Bůžek, *Dějiny a současnost* 33, 2011, č. 3, s. 45.

39. *Vilém z Rožmberka. Politik smíru*. Vydání druhé, rozšířené a opravené. Praha, Academia 2011. 543 s., 157 černobílých obr., 2 genealogické tabulky, 2 mapky, 16 s. obr. příl. (edice Historie).

40. *Boemia e Italia nella metà del XVI secolo. Il viaggio della nobiltà boema a Genova nel 1551 e l'assimilazione della cultura italiana in Boemia*. Praha – Roma, Historický ústav – Istituto Storico Ceco di Roma 2012. 270 s. (= Biblioteca dell'Istituto Storico Ceco di Roma. 1).

41. *Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory. – Historians from home and abroad. Studies – articles – commentaries – interviews*. Pardubice, Univerzita Pardubice 2013, 800 s., 102 obr.

Ref.: srd, Akademický bulletin Akademie věd ČR 2013, č. 12; M. Kosman, Przegląd Zachodni. (Poznań) 70, 2014, č. 4, s. 269–276; B. Jiroušek, ČČH 113, 2015, č. 1, s. 214–218.

42. *Czechy a Polska na progu czasów nowożytnych*, tłumaczenie Elżbieta Baron, Henryk Gmiterek, Wojciech Iwańczak i Jerzy Tomaszewski. Toruń, Wydawnictwo Adam Marszałek 2014. 639 s.

Ref.: M. Janakowski, in: Historia.org.pl. Dostupné z: <<http://historia.org.pl/2015/03/10/czechy-a-polska-na-progu-czasow-nowozytnych-j-panek-recenzja/>>

43. *Češi a Jihoslované. Kapitoly z dějin vzájemných vztahů*. Brno, Tribun EU 2015. 425 s.

44. *Český historický ústav v Římě*. Praha, Academia – Středisko společných činností AV ČR – Historický ústav AV ČR 2015, IV, 20 s. (Věda kolem nás 32 – Prostory společné paměti.)

45. *The Czech Historical Institute in Rome*. Praha, Academia – Středisko společných činností AV ČR – Historický ústav AV ČR 2015, IV, 24 s. (Věda kolem nás 32 – Prostory společné paměti.)

B. Autorská spoluúčasť na kolektivních dílech

46. *Malá československá encyklopedie. Díl V. – VI*. Praha, Academia 1987. (18 hesel)

47. *Dějiny Československa I (do roku 1648)*. J. Petráň a kolektiv, Praha, Státní pedagogické nakladatelství 1990. 684 s. (s. 371–399, 421–423, 531–559, 573–576)

Ref.: J. Mezník, ČČH 89, 1991, s. 797–799.

48. *České a československé dějiny. I. Od počátků do roku 1790*. Redigoval J. Marek. Praha, Fortuna 1991. 128 s. (kapitola IV. České země v období stavovské monarchie, 1485–1620, s. 57–74).

Ref.: Z. Francková, FHB 15, 1991, s. 501–505; J. Pešek, Mladá fronta Dnes 2, 1991, č. 289 (11. XII.), s. 14; J. Pešek, ČČH 90, 1992, s. 247; F. Kavka, Mediaevalia Historica Bohemica (1992), 2, s. 163–164; F. Nesejt, Listy katedry historie a kabinetu regionálních dějin [Hradec Králové] 1992, č. 3, s. 65–66; J. Teplý, ČČH 90, 1992, č. 2, s. 243–245; J. Křen, ČČH 90, 1992, č. 2, s. 251–259; J. Žemlička, ČČH 90, 1992, č. 4 s. 663–665; J. Mikulec, FHB 16, 1993, s. 245–249; J. Pešek, Bohemia (München) 34, 1993, s. 146–150.

49. *České a československé dějiny III. Dokumenty a materiály.* Uspořádal J. Harna. Praha, Fortuna 1992. 230 s. (dokumenty č. 48–63, s. 47–49)

50. *Katalog expozice J. A. Komenského lidstvu.* Uspořádala M. Husková. Uherský Brod, Muzeum J. A. Komenského 1992 [1993]. 36 s.

51. *Catalogue of the Exposition J. A. Comenius' Contribution to Humanity.* Edited by M. Husková. Uherský Brod, J. A. Comenius Museum 1992 [1993]. 60 s. (rozšířená anglická verze č. 50)

52. *The Oxford Encyclopedia of the Reformation. I. – IV.* Edited by H. J. Hillerbrand. New York – Oxford University Press 1996. (Bohemikální hesla: Václav Budovec z Budova, Václav Mitmánek, Pavel Přáza-Pressius, Vilém a Petr Vok z Rožmberka, Jáchym Ondřej Šilk, Jiří Strejc, Karel starší ze Žerotína)

53. *Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren.* Hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka. Stuttgart, A. Kröner, 1998. 889 s. (historicko-topografická hesla o historických lokalitách na Benešovsku)

Ref.: J. Pánek, *Prezentace knihy*, Akademický bulletin AV ČR č. 12, 1998, s. 13 (zpráva o prezentaci, Praha, Goethe-Institut 21. 9. 1998); A. Měšťan, *Germanoslavica* 5(10), 1998, č. 2, s. 279–280; A. Pořízka, *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 9, 1998, č. 2, s. 28–29; J. Bakala, *Slezský sborník* 97, 1999, č. 1, s. 54–56; R. Šimůnek, FHB 19, 1998 [1999], s. 226–227; L. Jan, *Časopis Matice moravské* 118, 1999, č. 1, s. 195–198; J. Petráň, ČČH 97, 1999, č. 3, s. 611–613; M. Bláhová, *Mediaevalia Historica Bohemica* 6, 1999, s. 201–202; L. Polanský, *Historická geografie* 30, 1999, s. 283–284; J. Tomas, *Minulostí Západočeského kraje* 34, 1999, s. 250–252; M. Ptak, *Śląski Kwartalnik Historyczny – Sobótka (Wrocław)* 54, 1999, č. 2, s. 251–252; K. Orzechowski, *Czasopismo Prawno-Historyczne (Poznań)* 51, 1999, č. 1–2, s. 472; J. Stočes, *Dějiny a současnost* 22, 2000, č. 3 s. 56–57; R. Evans, *The English Historical Review (Harlow)* 115, 2000, č. 461, s. 423; W. Irgang, *Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung (Marburg)* 49, 2000, č. 2, s. 310–311; J. M. Klassen, *Historica* 5–6, 1998–1999 [2000], s. 213–215; J. Bartoš, *Severní Morava* 80, 2001, s. 66–68; J. Kořalka, *Österreichische Osthefte (Wien)* 43, 2001, č. 1/2, s. 220; K. Hruza, *Husitský Tábor* 13, 2002, s. 495–521.

54. *Historians of Early Modern Europe* 24. Kirksville (USA) 1990; *Scholars of Early modern Studies* 25–32, Kirksville and Wolfenbüttel 1991–1997.

55. Waldviertel – Weinviertel – jižní Morava. Průvodce krajem a jeho kulturou. Redakce A. Bartoněk, B. Beneš, W. Müller-Funk, F. Polleross. Břeclav, Moraviapress 1999. 384 s., il. (kapitola 1/3: *Novověk 1/1526–1848/*, s. 39–50.)

Ref.: B. Beneš, *Časopis Matice moravské* 119, 2000, č. 2, s. 582–584; L. Svoboda, *Jindřichohradecký vlastivědný sborník* 14, 2002, s. 115–117.

56. Naše Praha. Praha, Nakladatelství Král 2000. 277 s., barevné fotografie. (spoluautoři Ivan Král, Josef Koutecký a Miroslav Horníček) [souběžný anglický, francouzský, italský, německý, španělský a ruský text] (kapitola *Praha ve spirále času*, s. 249–269.)

Ref.: D. Machurová, *Večerník Praha* 10, 2000, č. 173 (27. VII.), s. 13.

57. Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska. Uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka. Praha, Argo, 2001. CIX, 811 s., mapy. (historicko-topografická hesla o historických lokalitách na Benešovsku)

Ref.: J. Slavík, *Archeologické rozhledy*, 54, 2002, č. 4, s. 957–959; L. Hladký, *Stopami dějin Náchodska* 2002, č. 8, s. 364–365; K. Growka, *Jesenicko. Vlastivědný sborník* 4, 2003, s. 63; E. Procházková, *SSH* 28–29, 2002–2003 [2005], s. 187.

58. Praha – Prague – Prag – Praga. 2. vydání Praha, Král 2001. 269 s., barev. il. + 1 CD (Ivan Král, Josef Koutecký a Miroslav Horníček) [Obálkový název: *Naše Praha*] [souběžný anglický, francouzský, italský, německý, španělský a ruský text]

59. Diskuse o vysokoskolské výuce historie. (*K problematice historických ústavů na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy*). Editor D. Hrodek. Praha, Historický ústav 2002. (Příloha ke Zpravodaji Historického klubu 13, 2002, č. 1) [Úvod s J. Kocianem s. 3, dopisy děkanu FF UK P. Kolářovi z 31. 10. a 24. 11. 2002 s. 45–48, 74–77, projevy na zasedání Akademického senátu FF UK 29. 11. 2002 s. 130–131, 136–137.]

60. Historický atlas měst České republiky. Sv. č. 11, Český Krumlov. Redakce svazku E. Semotanová, R. Šimůnek. Praha, Historický ústav AV ČR 2003. 16 s. textových listů, 36 mapových listů. [mapy č. 40–43]

Rec.: T. Sterneck, *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 14, 2003, č. 1, s. 41–42; A. Kubíková, *Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech* 40, 2003, č. 3, s. 337–338.

61. Naše Praha. [3. vydání] Praha, Nakladatelství Král 2004. 269 s., barev. fot. (spoluautoři Ivan Král, Josef Koutecký a Miroslav Horníček) [souběžný anglický, francouzský, italský, německý, španělský a ruský text]

62. Historický ústav Akademie věd České republiky. Retrospektivy a perspektivy 2000–2004, 2005–2010. Všeobecná a bio-bibliografická příručka. Uspořádali J. Pánek, V. Horčáková, M. Polívka, S. Raková, E. Semotanová, R. Vlček a kolektiv. Praha, Historický ústav AV ČR 2005. 139 s., mapy, grafy.

63. *Valdštejn. Albrecht z Valdštejna. Inter arma silent musae?* Editoři E. Fučíková a L. Čepička. Praha, Academia 2007. 621 s. (Kapitola *Proměny obrazu Albrechta z Valdštejna. Evropské téma v české perspektivě sedmi desetiletí: 1934–2007*, s. 23–37, 11 obr.)
Ref.: T. Knoz, ČČH 107, 2009, s. 854–858.
64. *Vývoj české ústavnosti v letech 1618–1918*. Uspořádali K. Malý a L. Soukup. Praha, Univerzita Karlova v Praze – Nakladatelství Karolinum 2006. 1001 s. (Kapitola *Od České konfederace k Obnovenému zřízení zemskému (Kontinuita a diskontinuita v proměnách českého státu a jeho ústavního zřízení na pomezí stavovství a absolutismu* s. 13–29.)
Ref.: M. Kosman, Czasopismo Prawno-Historyczne (Poznań) 60, 2008, č. 1, s. 247–254; R. Petráš, Právník, 146, 2007, č. 11, s. 1252; J. Šouša, Právněhistorické studie 40, 2009 s. 540–547; R. Petráš, Právněhistorické studie 40, 2009, s. 630–631.
65. *Česká a československá účast na mezinárodních kongresech historických věd – Czech and Czechoslovak Participation in International Congresses of Historical Sciences* Editor B. Jiroušek. České Budějovice, Jihočeská univerzita 2006 [2007], 141 s. (Historia culturae – Studia. 7), (Kapitola *Česká účast na mezinárodních kongresech historických věd v letech 1990–2005*, s. 109–138.)
Ref.: J. Blüml, Jihočeský sborník historický 76, 2007, s. 299.
66. *Rudolfinská Praha / Rudolfine Prague. 1576–1612. Průvodce / A Guidebook*. Praha 2006 [2007], 252 s., il. (spoluautoři E. Fučíková, B. Bukovinská, I. Muchka, P. Daněk, L. Antonín, A. Švejda, D. Stehliková, K. Holub).
67. *Čeští králové*. Ed. M. Ryantová a P. Vorel, Praha – Litomyšl 2008. 584 s., il. (s. 364–381)
Ref.: J. Vlk, Dějiny a současnost 31, 2009, č. 5, s. 45–46.
68. *The Holy Roman Empire, 1495–1806. A European Perspective*. Edited by R. J. W. Evans and P. H. Wilson. Leiden – Boston (Brill) 2012. XI, 397 s. (Brill's Companions to European History, volume 1). (Kapitola *Bohemia and the Empire: Acceptance and Rejection*, s. 21–141.)
Ref.: H. Carl, Zeitschrift für Historische Forschung (Berlin) 41, 2014, č. 3, s. 485–488.
69. *Rabbinic Theology and Jewish Intellectual History. The Great Rabbi Loew of Prague*. Edited by M. Seidler. London and New York, Routledge 2012. XV, 229 s. (kapitola *An Emperor at Prague Castle: Cosmopolitan Society, Politics and Culture in Bohemia during Rudolf II's Reign*, s. 11–29.)
70. *Dal Bohemicum al Nepomuceno. La cultura ceca e la formazione sacerdotale in un contesto di scontri nazionalisti e di coesistenza*. Monografia collettiva redatta a cura di T. Parma. Olomouc, Univerzita Palackého v Olomouci, 2011 [2012]. 276 s., il., (kapitola *Il Convegno lateranense su Giovanni Hus, una via verso la riconciliazione / Lateránské sympozium o Janu Husovi jako cesta k porozumění*, s. 211–232; *Pontificio Collegio Nepomuceno come oggetto*

di ricerca e fattore storico (Sintesi dei risultati del convegno) / Nepomucenum jako předmět výzkumu a jako dějnotvorný činitel (Shrnutí výsledků konference), s. 243–247.)

Ref.: K. Valentová, in: *Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma* 2012, č. 8, s. 149–152.

71. *Die Liechtenstein: Kontinuitäten – Diskontinuitäten*, Vaduz, Historischer Verein für das Fürstentum Liechtenstein 2013. 276 s., il. (Veröffentlichungen der Liechtensteinisch-Tschechischen Historikerkommission, 2), (Kapitola *Kontinuitäten und Diskontinuitäten in der Geschichte Mitteleuropas*, s. 13–27)

72. *Religion und Politik im frühneuzeitlichen Böhmen. Der Majestätsbrief Kaiser Rudolf II. von 1609*. J. Hausenblasová, J. Mikulec, M. Thomsen (Hgg.), Stuttgart, Franz Steiner Verlag 2014. 290 s., il. (Forschungen zur Geschichte und Kultur des östlichen Mitteleuropa, 46) (Kapitola *Der Majestätsbrief zur Religionsfreiheit von 1609 als historiographisches Problem*, s. 239–260.)
Ref.: J. Hrdlička, ČČH 113, 2015, s. 181–186; A. Herzig, *Historische Zeitschrift* (München) 301, 2015, č. 1, s. 227–228; V. Kortus, *Zeitschrift für Historische Forschung* (Berlin) 42, 2015, č. 3, s. 550–552.

73. *Civilizace a dějiny. Historie světa pohledem dvaceti českých vědců*. M. Bárta, M. Kovář a kolektiv autorů. Praha, Academia 2013. 557 s., il. (Kapitola *Velký encounter. Setkávání a střetání civilizací na prahu novověku /1450–1789/*, s. 281–323.)

Ref.: F. D. Raška, in: *Comenius (New York)* 1, 2014, č. 1, s. 115–116; O. Hudeček, in: *Dějiny – teorie – kritika* 11, 2014, č. 1, s. 147–153; J. Homolka, in: *Dějiny – teorie – kritika* 11, 2014, č. 1, s. 154–160; J. Hálek, in: *Práce z dějin Akademie věd* 6, 2014, č. 1, s. 156–157.

74. *Základní problémy studia raného novověku*. M. Šedivá Koldinská, I. Cerman a kol., Praha, Nakladatelství Lidové noviny – Filozofická fakulta Univerzity Karlovy 2013. 801 s. (kapitola *Bohemikální výzkum raného novověku v zahraničí*, s. 52–70.)

Ref.: Š. Jirásková, in: *Historická demografie* 38, 2014, č. 1, s. 113–115; J. Hausenblasová, in: *HOP. Historie – Otázky – Problémy* 6, 2014, č. 2, s. 305–309; J. Mírka, in: *Archivní časopis* 65, 2015, č. 1, s. 105–110.

75. *Akademický atlas českých dějin*, Eva Semotanová, Jiří Cajthaml a kolektiv. Praha, Academia 2014. XXVIII, 559 stran, ilustrace (převážně barevné), mapy, portréty, plány, faksimile, erby. (Kapitoly *Úvodem k Akademickému atlasu českých dějin*, s. XIII; *Šlechtická dominia v raně novověkých Čechách a na Moravě* (spolu s Tomášem Sterneckem a Petrem Vorlem), s. 192; *Cesta českých šlechticů do Itálie rou 1551 a jejich návrat do střední Evropy počátkem roku 1552*, s. 243.)

Ref.: P. Bělina, *Dějiny a současnost* 36, 2014, č. 8, s. 53; S. Vaněk, *Genealogické a heraldické listy* 34, 2014, č. 2, s. 110–111; J. D. Bláha – Z. Kučera, *Informace České geografické společnosti* 33, 2014, č. 2, s. 36–46; F. D. Raška, *Comenius. Journal of Euro-American Civilization (New York)* 2015, č. 1, s. 137–139; V. Černý, *Historická demografie* 39, 2015, č. 1, s. 129–136; P. Čtrnáct, *Demografie. Revue pro výzkum populačního vývoje* 57, 2015, č. 2, s. 175–176.

[Prezentace: E. Semotanová, *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 26, 2015, s. 24–27.]

76. *Historical Bibliography as an Essential Source for Historiography*. K. Rexová, B. Cunningham, V. Horčáková, V. Hanelová (eds.), Cambridge, Cambridge Scholars Publishing 2015. 256 s. (Kapitola *A Historian's Reflections on Historical Bibliography*, s. 3–13.)

77. *Undaunted by Exile! To the Victims of Religious, Political, National and Racial Persecutions in Central Europe between the 16th and 20th Century with an Accent on the Czech Lands*. Zlatica Zudová-Lešková et alii, Prague, Institute of History 2015. 365 s. (Kapitoly *Exile from the Bohemian Lands in the Early Modern Era motivated by Religious and Political Reasons*, s. 31–58; *John Amos Comenius – Jan Amos Komenský*, s. 60–74.)

78. *Via media. Studie z českých náboženských a intelektuálních dějin*. P. Hlaváček, D. R. Holeton, P. Morée, J. Pánek et alii. 1. vydání Praha, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Filosofie 2016. 165 s. (Kapitola *Karel Stloukal a Augustin Neumann. Svár dvojího přístupu k dějinám papežství*, s. 152–163.)

C. Redigovaná díla s podstatným autorským podílem

79. *Předbělohorská doba v českých dějinách*. Uspořádal J. Pánek. Praha, Ústav československých a světových dějin ČSAV 1987. 630 s. (Folia Historica Bohemica, 11)
Ref.: V. Bůžek, SCetH 39, 1989, s. 87–92.

80. *Česká města v 16.–18. století. Sborník příspěvků z konference v Pardubicích 14. a 15. listopadu 1990*. Uspořádal J. Pánek. Praha, Historický ústav ČAV 1991. 265 s. (Práce Historického ústavu ČAV. Opera Instituti Historici Pragae. Řada C, Miscellanea, 5)
Ref.: J. Mikulec, Bulletin Historického ústavu ČAV 1991, č. 6, s. 21; Z. Háza, Časopis Matice moravské 111, 1992, s. 151–154; I. Korbelářová, Slezský sborník 90, 1992, s. 283–284; Z. Beneš, Pražský sborník historický 26, 1993, s. 165–168; J. Láník, ČČH 91, 1993, s. 676–677; J. Mendelová, Listy filologické 121, 1998, č. 3–4 s. 396–398.

81. *Pocťa Josefu Petráňovi. Sborník prací z českých dějin k 60. narozeninám prof. dr. Josefa Petráňe*. Uspořádali Z. Beneš, E. Maur a J. Pánek. Praha, Historický ústav Československé akademie věd 1991. 583 s., il. (Práce Historického ústavu Československé akademie věd. – Opera Instituti historici Pragae. C, Miscellanea. 4)
Ref.: J. Francek, FHB 15, 1991, s. 505–511; J. Mikulec, Bulletin Historického ústavu ČAV, 2, 1991, č. 5, s. 114–118; Z. Hojda, Frühneuzeit-Info (Wien) 3, 1992, s. 79–80; W. Iwańczak, Kwartalnik Historyczny (Warszawa) 99, 1992, č. 3, s. 114–118; H. Rothe, Zeitschrift für Slawistik (Berlin) 37, 1992, s. 484–486; J. Tywoniak, Muzejní a vlastivědná práce 30, 1992, s. 484–486.

82. *Comenius in World Science and Culture. Contributions of Scholars from European Countries for the 17th International Congress of Historical Sciences in Madrid, August 1990*.

Edited by J. Pánek. Prague, Historical Institute of Academy 1991. 157 s., obr. (Práce Historického ústavu Československé akademie věd – Opera Instituti Historici Pragae. Řada C – Miscellanea. 3)

Ref.: N. Rejchrtová, Bulletin Historického ústavu ČAV 2, 1991, č. 6, s. 22; N. Rejchrtová, FHB 15, 1991, s. 549–551; T. Winkelbauer, Frühnezeit-Info (Wien) 3, 1992, č. 2, s. 82; J. Bahlcke, Bohemia (München) 33, 1992, č. 2, s. 435–437; V. Urbánek, SCeH 22, 1992, č. 48, s. 144–147; J. Beneš, Acta Comeniana 10, 1993, s. 236–241; V. Čičaj, Historický časopis (Bratislava) 2, 1993, č. 6, s. 22.

83. *Historical institute of the Czechoslovak academy of sciences. General and bio-bibliographical information.* Edited by J. Pánek. Prague, Historical Institute, 1992. 90 s.

Ref.: F. Kolář, Bulletin Historického ústavu ČAV 3, 1992, č. 3, s. 7; K. Vocelka, Frühnezeit-Info (Wien), 3, 1992, č. 2, s. 76.

84. *Historický ústav Akademie věd České republiky. Souhrnná a bio-bibliografická příručka.*

Uspořádal J. Pánek. Praha, Historický ústav Akademie věd České republiky 1993. 102 s., il. Ref.: J. Baďurík, Historický časopis (Bratislava) 41, 1993, s. 348–349; A. Sedliaková, Slovenská archivistika (Bratislava) 28, 1993, č. 2, s. 106–107.

85. *Husitství – reformace – renesance. Sborník k 60. narozeninám Františka Šmahela. Sv. I–III.* Uspořádali J. Pánek, M. Polívka, N. Rejchrtová. Praha, Historický ústav AV ČR, 1994. 1135 s. (Práce Historického ústavu AV ČR. Řada C. Miscellanea. 9.)

Ref.: I. Hlaváček, Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters (Köln) 52, 1996, s. 651–654; K. Hruza, Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung (Wien) 104, 1996, č. 3–4, s. 340–344; R. Zaoral, SCeH 27, 1997 č. 57–58, s. 232–235.

86. *In memoriam PhDr. Jiřího Tywoniaka.* Uspořádali Z. Brandl, J. Pánek, E. Procházková. Benešov, Muzeum okresu Benešov 1996. 370 s. (Sborník vlastivědných prací z Podblanicka. Roč. 36. 1996.)

Ref.: J. Kocian, Zpravodaj Historického klubu 9, 1998, č. 1, s. 26–27; V. Bartůšek, AČ 49, 1999, č. 1, s. 59; E. Šimek, Muzejní a vlastivědná práce 37/107, 1999, č. 1, s. 61–62.

87. *Scholars of Early Modern Studies. Annual Directory of Research*, vol 32, 1998, s. 29–36, vol. 33, 1999, s. 20–26. (Czech Republic)

88. *Lexikon současných českých historiků. – The Lexikon of Contemporary Czech Historians.* Uspořádali J. Pánek, P. Vorel ve spolupráci s dalšími českými historiky. Praha, Historický ústav AV ČR 1999. 373 s.

Ref.: A. Vyskočil, Bulletin Historického ústavu AV ČR 10, 1999, č. 2, s. 27–29; J. Urban, Dějiny a současnost 22, 2000, č. 1, s. 55; I. Dorovský, Pro přátele jižních Slovanů 12, 2000, č. 3, s. 24–25; I. Dorovský, Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 20, 2000, s. 97–98; P. Vorel, Dějiny a současnost 22, 2000, č. 1, s. 55–56; P. Čornej, ČČH 98,

2000, s. 371–373; J. Woitsch, *Český lid* 87, 2000, č. 3, s. 281–284; M. Myška, *Časopis Matice moravské* 119, 2000, č. 1, s. 233–236; Z. Šimeček, *Vlastivědný věstník moravský* 52, 2000, č. 3, s. 320–321; H. Mandelová, *Informační list ASUD (Asociace učitelů dějepisu)* 2000, č. 13 (leden), s. 43; H. Gmiterek, *Kwartalnik historyczny* 107, 2000, č. 3, s. 163–164; J. Čechura – J. Čechurová, *Časopis Národního muzea v Praze. Řada historická* 169, 2000, č. 3–4, s. 97; I. Martinovský, *Minulostí Západočeského kraje* 35, 2000, s. 318–320; R. Holec, *Historický časopis (Bratislava)* 48, 2000, č. 1, s. 188–189; S. B. Winters, *Czech and Slovak History Newsletter (Valdosta)*, 23, 2000, č. 1, s. 25–26; M. Kosman, *Studia źródłoznawcze (Warszawa)* 38, 2000, s. 169; K. Bílek, *Z Českého ráje a Podkrkonoší* 14, 2001, s. 307–308; M. N., *Jihočeský sborník historický*, 69–70, 2000–2001 [2001], s. 232–233; R. Mârza, *Colloquia. Journal of Central European History (Cluj-Napoca)* 5–7, 1998–2000 [2001], s. 236–237; J. Mezník, *Historica* 9, 2002, s. 221–222.

89. *Samostatný stát mezi většími sousedy – podnět pro slovinskou politiku a kulturu. Sborník příspěvků z mezinárodního vědeckého zasedání, Praha, Klementinum 16. 10. 1997. Národní knihovna České republiky, Slovanská knihovna.* Uspořádal J. Pánek. Praha, Národní knihovna ČR, Slovanská knihovna, 1999. 100 s. (Edice Slovanské knihovny)
Ref.: Še, *Slovanský přehled* 85, 1999, č. 4, s. 523–524; L. Hladký, *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 1999, č. 2, s. 40–41; R. Mârza, *Transylvanian Review (Cluj-Napoca)* 13, 2004, č. 1, s. 157–160.

90. *Kronika českých zemí.* Praha, Nakladatelství Fortuna Print 1999. 904 s., il. (Edice Kronik) (oddíl *Doba předbělohorská 1526–1617*, s. 257–305; úvod *Doba předbělohorská*, s. 257–258 a vedoucí autorského kolektivu, jehož členy byli V. Bůžek a P. Vorel)
Ref.: M. Hlavačka, *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 11, 2000, č. 2, s. 56–57; T. Sekyrka, *Nová Kronika Česká. Dějiny a současnost.* 22, 2000, č. 2, s. 56–57.

91. *Jan Hus ve Vatikánu. Mezinárodní rozprava o českém reformátoru 15. století a o jeho recepci na prahu třetího tisíciletí. – Jan Hus in Vatican. The international discourse on a Czech reformer of the 15th century and his reception on the eve of the third millennium.* Praha, Historický ústav 2000. 163 s. il. (spoluautor a spoluvydavatel M. Polívka)
Ref.: J. Šebek, *Akademický bulletin AV ČR* 8, 2000, č. 12, s. 24–25; J. B. Lášek, *Theologická revue* 71, 2000, č. 3, s. 264–265; E. Procházková, *Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters (Köln)* 56, 2000, č. 2, s. 728; I. Adámková, *Časopis Matice moravské* 119, 2000, č. 2, s. 499; M. Martínek, *Právo* 2000, (25. VII.); J. Šebek, *Katolický týdeník*, 11, 2000, č. 29 (16. VII.), s. 7; J. Šebek, *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 11, 2000, č. 1, s. 11–12; I. Petranský, *Historický časopis (Bratislava)* 49, 2001, s. 348–349; L. Peška, *Jižní Morava* 37, 2001, sv. 40, s. 329–330; K. Hruza, *Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung (Wien)* 100, 2002, č. 1–2, s. 252.
[Texty vystoupení během prezentace knihy *Jan Hus ve Vatikánu*: J. Pánek, *O historiografické momentce*, M. Vlk, *Úvodní slovo*, s. 13; F. Šmahel, *Několik poznámek*, s. 15–16, *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 11, 2000, č. 1, s. 13–15.]

92. *Select Bibliography on Czech History. Books and Articles 1990–1999*. Compiled by V. Horčáková, K. Rexová and L. Polanský. Edited and introduced by J. Pánek. Praha, Institute of History 2000. XLVI, 333 s. (Opera Instituti Historici Pragae. Series D. Bibliographia. 8) Ref.: V. Břeňová, *Soudobé dějiny*, 7, 2000, č. 4, s. 674–676; M. Polívka, *Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters* (Köln) 56, 2000, č. 2, s. 623; M. Kosman, *Studia źródłoznawcze* (Warszawa) 39, 2001, s. 224–225; A. Sedliaková, *Česko-slovenská historická ročenka* 2002, s. 344–348.

93. *Scholars of Early Modern Studies. Annual Directory of Reserach*, vol. 34, 2000, s. 27–31. (Czech Republic)

94. *Vladislavské zřízení zemské a počátky ústavního zřízení v českých zemích (1500–1619)*. – *Die Wladislausche Landesordnung und die Anfänge der Verfassungsmäßigen Ordnung in den Böhmischem Ländern (1500–1619)*. – *Władysławska ustawa krajowa i początki systemu konstytucyjnego na ziemiach czeskich (1500–1619)*. Sborník příspěvků z mezinárodní konference konané ve dnech 7. – 8. prosince 2000 v Praze. Uspořádali K. Malý a J. Pánek. Redakčně připravil D. Janiš. Praha, Historický ústav Akademie věd České republiky – Ústav právních dějin Právnické fakulty Univerzity Karlovy 2001. 458 s., il. a faksim.

Ref.: M. Polívka, *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 12, 2001, č. 2, s. 15–16; P. Maťa, *ČČH* 99, 2001, s. 440–442; M. Kadlecová, *Časopis pro právní vědu a praxi* 9, 2001, č. 1, s. 104; L. Jan, *Časopis Matice moravské* 121, 2002, č. 1, s. 208; *Akademický bulletin* 2002, č. 3, s. III; M. Bada, *Historický časopis* (Bratislava) 50, 2002, s. 530–231; M. Koldinská, *Lidové noviny* 2002, (20. IV.), příloha *Orientace* s. 14; M. Polívka, *Akademický bulletin* 2002, č. 4, s. 10–11; J. Pešek, *Dějiny a současnost* 24, 2002, č. 4, s. 60–61; A. Sýkora, *Právník* 142, 2003, s. 742–744; M. Ďurčanský, *Kuděj* 2003, č. 1, s. 89; E. Maur, *ČČH* 101, 2003, s. 404–408; M. Kosman, *Odrodzenie i reformacja w Polsce* (Wrocław) 46, 2002, s. 206–208; T. Borovský, *Jižní Morava* 39, 2003, sv. 42 s. 249; T. Krzenek, *Bohemia* (München). 44, 2003, č. 1, s. 226–228; H. Gmiterek, *Res Historica* (Lublin) 17, 2004, s. 186–188; R. Petráš, *Právněhistorické studie* 37, 2005, s. 273–275.

95. *Czech Historiography in the 1990s. To Professor Jaroslav Mezník, a gentleman and outstanding historian*. Edited by J. Pánek. Prague, Historical Institute 2001 [2002]. 292 s. (*Historica. Historical Sciences in the Czech Republic. Series nova* 7–8, 2000–2001)

Úvodní projev na prezentaci knihy: J. Pánek, *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 13, 2002, č. 1, s. 44–46 [Reedice in: *Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory*, Pardubice 2013, s. 319–322.]

Ref.: T. Chrobák, *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 13, 2002, č. 2, s. 37–39; M. Marečková, *Univerzitní noviny. List Masarykovy univerzity a nadace Universitatis Masarykiana* (Brno), 9, 2002, č. 9, s. 47–48.

96. *Baroko v Itálii, baroko v Čechách*. – *Barocco in Italia, Barocco in Boemia. Setkávání osobností, idejí a uměleckých forem. Sborník příspěvků z italsko-českého symposia, Praha 19.–21. dubna 1999*. Uspořádali V. Herold a J. Pánek. Praha, Filosofia, 2003. 622 s., il.

Ref.: M. Janosik-Bielski, *Světlo do tmy*. Česká literatura 52, 2004, č. 6, s. 861–869; J. Malura, SCeH 34, 2004, č. 71–72, s. 268–272; M. Janosik-Bielski, *Nechat varhany zabřmí k oslavě a zvukové slavopěvní vůkol se rozhostí*. Literární novinky. Občasník pro kulturní publicistiku 1, 2004, č. 6, s. 861–869; M. Škarpová, Slovenská literatúra (Bratislava), 52, 2005, č. 2, s. 156–158.

97. *Manuál Encyklopedie českých dějin: (Přítučka pro zpracovatele – heslář – vzorová besla)*. Uspořádali J. Pánek, O. Tůma. Praha, Historický ústav AV ČR, 2003. 481 s. (Práce Historického ústavu AV ČR. – Opera Instituti Historici Pragae. Řada E. Encyclopaedica. 1) Ref.: J. Šebek, Bulletin Historického ústavu AV ČR 14, 2003, č. 2, s. 35–36.

98. *Vlast a rodný kraj v díle historika. Sborník prací žáků a přátel věnovaný profesoru Josefu Petráňovi. – Homeland and neighbourhood in the work of a historian. Collected essays in honour of professor Josef Petráň written by his disciples and friends. – Heimat und Geburtskreis in dem Werk des Historikers. Sammelband der Schüler und Freunde Josef Petráňs*. Uspořádal J. Pánek. Praha, Historický ústav AV ČR 2004. 661 s., il., portréty, faksim. (Práce Historického ústavu AV ČR. – Opera Instituti Historici Pragae. Řada C, Miscellanea. 15.) Ref.: M. Holý, Bulletin Historického ústavu AV ČR 15, 2004, č. 2, s. 11–12; Z. Smetánka, Archeologické rozhledy 57, 2005, č. 1 s. 221–222; RM, Historický časopis (Bratislava) 53, 2005, č. 3, s. 611–612; I. Hlaváček, Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters (Köln) 62, 2006, č. 1, s. 227; V. Vaněk, SSH 30–33, 2004–2007 [2007], s. 226–288; V. Bartůšek, SSH 30–33, 2004–2007 [2007], s. 228–231.

99. *Kronika českých zemí*. 2. vydání Praha, Nakladatelství Fortuna Print 2003 [2004]. 904 s., il. (Edice Kronik) [3. vydání v roce 2008, 4., aktualizované vydání v roce 2012]

100. *Political Culture in Central Europe. (10th–20th Century). Part 1, Middle Ages and Early Modern Era*. Eds. H. Manikowska, J. Pánek in cooperation with M. Holý. Prague, Institute of History, Academy of Sciences of the Czech Republic, Prague – Institute of History, Polish Academy of Sciences, Warsaw 2005. 385 s. Ref.: R. Baron, M. Holý, Bulletin Historického ústavu AV ČR 15, 2004, č. 2, s. 23–28; I. Costea, Studia Universitatis Babeş-Bolyai (Cluj-Napoca) 50, 2005, č. 2, s. 260–263; I. Hlaváček, Ivan, Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters (Köln) 62, 2006, č. 2, s. 758; DD, Acta Poloniae Historica (Wrocław) 95, 2007, s. 247–248.

101. *Political Culture in Central Europe. (10th–20th Century). Part 2, 19th and 20th Centuries*. Eds. M. Hułas, J. Pánek in cooperation with R. Baron. Prague, Institute of History, Polish Academy of Sciences, Warsaw – Institute of History, Academy of Sciences of the Czech Republic, Prague 2005. 363 s.

102. *Select Bibliography on Czech History: Books and Articles 2000–2004*. Compiled by V. Horčáková, K. Rexová. Edited and introduced J. Pánek. Praha, Institute of History 2005. 373 s. + CD-ROM (Práce Historického ústavu AV ČR. Řada D. Bibliographia; 13) [Příloha CD-ROM: Czech historical science databases 1990–2005] Ref.: Istorija, archeologija, etnologija. Novaja literatura po social'nym naukam 2008, č. 2, s. 8.

103. *Comenii amator atque editor. Opuscula Martino Steiner sexagenario ab amicis eius dedicata.* Ediderunt J. Pánek et M. Pánková. Praga, Societas Unie Comenii dicta, Musaeum Paedagogiae Johannis Amos Comenii 2006. 115 s., il., portréty (Bulletin Unie Comenii. Supplementum.)
Ref.: M. Pánková, Unie Comenius. Bulletin 2006, č. 23–24, s. 36.

104. *Dějiny českých zemí.* J. Pánek, O. Tůma a kolektiv, Praha, Karolinum 2008. 487 s., il., mapy, portréty, faksim.
Ref.: S. Raková, Akademický bulletin 2009, č. 4, s. 34–35; S. Raková, Bulletin Historického ústavu AV ČR 21, 2009, č. 1, s. 40–41; K. Hruza, Střed. Časopis pro mezioborová studia střední Evropy 19. a 20. století 1, 2009, č. 2, s. 121–123.

105. *Idea českého státu v proměnách staletí. Fakta – úvahy – souvislosti,* J. Pánek a kolektiv. Praha, NLN, Nakladatelství Lidové noviny 2008. 278 s., 9 map, 2 obr.

106. *Angelus Pacis. Sborník prací k počtě Noemi Rejchrtové.* Uspořádali P. B. Kůrka, J. Pánek, M. Polívka. Praha, Historický ústav 2008. 459 s.
Ref.: D. Dvořáčková-Malá, Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters (Köln) 65, 2009, č. 1, s. 174–175.

107. *A History of the Czech Lands.* J. Pánek, O. Tůma et alii. Prague, Karolinum 2009. 639 s.
Zpráva: S. Raková, Bulletin Historického ústavu AV ČR 21. 2009, č. 1 s. 40–41.

108. *České dějiny v současné zahraniční historiografii.* J. Pánek a kolektiv. Pardubice, Sdružení historiků České republiky (Historický klub 1872) ve spolupráci s Filozofickou fakultou Masarykovy univerzity v Brně, Filozofickou fakultou Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem a Fakultou filozofickou Univerzity Pardubice, 2008. 394 s. (IX. sjezd českých historiků. Pardubice 6.–8. září 2006. Sv. III.)
Ref.: A. V. Denščíkova, Slavjanovedenje 2011, č. 3, s. 105–109.

109. *Akademická encyklopedie českých dějin. Díl I., (A – C).* Vědecký redaktor J. Pánek. Praha, Historický ústav 2009 [2010]. 384 s., il. (Práce Historického ústavu AV ČR. Řada E – Encyclopaedica. 2.)

110. Josef Petráň, *České dějiny ve znamení kultury (Výbor studií).* Uspořádali J. Pánek a P. Vorel. Pardubice, Univerzita Pardubice 2010. 596 s.
Ref.: J. Kubeš, ČČH 109, 2011, s. 364–366.

111. *Akademická encyklopedie českých dějin. Díl II., Č/1 (čarodějnické procesy – česko-portugalské vztahy).* Vědecký redaktor J. Pánek. Praha, Historický ústav 2011. 378 s., il. (Práce Historického ústavu AV ČR. Řada E – Encyclopaedica. 3)

112. *Confession and nation in the era of reformations. Central Europe in comparative perspective.* Edited by E. Doležalová and J. Pánek [translation of Czech texts into English by M. K. Perett]. Prague, Institute of History 2011. 237 s., il.

Ref.: V. Bažant, *Studia mediaevalia Bohemica* 4, 2012, č. 2, s. 299.

113. *Rožmberkové. Stručný průvodce výstavou.* Vědecký redaktor J. Pánek. České Budějovice, Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích 2011, 204 s., il.

114. *The Rožmberks. A short exhibition guide.* Scientific editor J. Pánek. České Budějovice, Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích 2011, 204 s., il.

115. *Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami.* Vědecký redaktor J. Pánek. Uspořádali J. Pánek a M. Gaži. České Budějovice, Národní památkový ústav, Územní pracoviště v Českých Budějovicích 2011. 751 s., il. (převážně barevné), mapy, portréty, plány, faksimile, erby, genealogické tabulky. [Vydáno u příležitosti stejnojmenné výstavy, Valdštejnská jízdárna v Praze, 20. 5.–20. 8. 2011]

Ref.: T. Sterneck, *ČČH* 110, 2012, s. 814–822; T. Sterneck, *FHB*. 27, 2012, č. 1, s. 189–193; S. Vaněk, *Genealogické a heraldické listy* 31, 2011, č. 4, s. 89–91; E. Procházková, *SSH* 37, 2011, s. 200–207; J. Válka, *Dějiny a současnost* 34, 2012, č. 1, s. 44; P. Stuchlá, *Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech* 49, 2012, č. 1, s. 72–73; *Umění* 60, 2012, č. 1, s. 80; I. Hlaváček, *Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters* 68, 2012, č. 1, s. 369–370; W. Iwańczak, *Przegląd Historyczny (Warszawa)* 103, 2012, č. 2, s. 401–404; J. Kypta, *Průzkumy památek* 19, 2012, č. 2, s. 253–254; R. J. W. Evans, *English Historical Review* 128, 2013, č. 535, s. 1562–1564; Z. Měřínský, *Časopis Matice moravské* 132, 2013, č. 1, s. 182–186.

116. *Akademická encyklopedie českých dějin. Díl III., Č/2 (česko-pruské vztahy – čtyři pražské artikuly).* Vědecký redaktor J. Pánek. Praha, Historický ústav 2012. 370 s. (Práce Historického ústavu AV ČR. Řada E – Encyclopaedica. 4)

117. *Regionální vlastivědná periodika a jejich místo v historiografii. (Vlašim 24.–25. listopadu 2011).* Editoři J. Pánek a E. Procházková. Benešov – Vlašim, Muzeum Podblanicka, Státní oblastní archiv Praha, Státní okresní archiv Benešov 2012 [2013]. 306 s.

Ref.: L. Petrářová, *Český lid* 100, 2013, s. 376–377.

118. *Akademická encyklopedie českých dějin. Díl IV., D – G (dadaismus – gymnázium).* Vědecký redaktor Jaroslav Pánek. Praha, Historický ústav 2015. 401 s. (Práce Historického ústavu AV ČR. Řada E – Encyclopaedica. 5)

119. *Ad fontes. Český historický ústav v Římě (1994–2014) v kontextu českého bádání v Itálii a Vatikánu v 19.–21. století. – Ad fontes. L'istituto storico ceco di Roma (1994–2014) nel*

contesto della ricerca ceca in Italia e in Vaticano nei secoli XIX–XXI. – Ad fontes. The Czech Historical Institute in Rome (1994–2014) in the context of Czech research in Italy and the Vatican in the 19th–21st centuries. J. Pánek a kolektiv. Praha – Roma, Historický ústav AV ČR – Český historický ústav v Římě 2014. 215 s. (Acta Romana Bohemica. 1)
Ref.: J. Pešek, ČČH 113, 2015, s. 872–875.

120. *Die Rosenberger. Eine mitteleuropäische Magnatenfamilie.* M. Gaži, J. Pánek, P. Pavelec (Hgg.); Übersetzung M. Ederová, I. Marek, S. Becker, České Budějovice, Národní památkový ústav, 2015. 651 s., il. (převážně barevné), mapy, portréty, plány, faksimile, erby, genealogické tabulky [Přeloženo z češtiny; Publikace vydána u příležitosti výstavy Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami ve Valdštejnské jízdárně v Praze, 18. 5.–21. 8. 2011]

121. *Velmocenské ambice v dějinách. – The ambitions of powerful states in history,* uspořádal Jaroslav Pánek, Praha, Učená společnost České republiky 2015, 148 s. (= Acta Societatis Scientiarum Bohemicae. 1.) (spoluautoři Jiří Pešek, Petr Vorel)

D. Studie a články

Da/ K dějinám raného novověku (a k obecným tématům)

Da/1972

122. *Bohemi – Bohemici – Pragani – Pragitae v Kronice polské Wincentyho Kadlubka,* in: Zpravodaj Místopisné komise ČSAV 13, 1972, s. 792–794.

Da/1973

123. *Slezsko a české země v polských kronikách 14. století. (Příspěvek k dějinám česko-polských vztahů do roku 1335),* in: Slezský sborník 71, 1973, s. 218–232.

Ref.: J. Spěváček, ČsČH 22, 1974, s. 289; J. Matýsek, Časopis Slezského muzea, série B (vědy historické) 23, 1974, s. 88; S. Solicki, Śląski Kwartalnik Historyczny – Sobótka (Wrocław) 29, 1974, s. 140.

Da/1974

124. *La conception de l'histoire tchèque et des relations tchèque-polonaises dans les plus anciennes chroniques polonaises,* in: Mediaevalia Bohemica 4, 1974, s. 5–124.

Ref.: J. Bakala, Slezský sborník 73, 1975, s. 151–152; I. Hlaváček, Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters (München) 31, 1975, s. 256; F. Matějka, Časopis Matice

moravské 95, 1976, s. 150–152; J. Žemlička, ČsČH 24, 1976, s. 146; J. Sopko, Historický časopis 25, 1977, 25, s. 131–132.

Da/1977

125. *Úloha stavovství v předbělohorské době 1526–1620. (Vývoj názorů novodobé české historiografie)*, in: ČsČH 25, 1977, s. 732–761.

Ref.: M. Flegl, Kostnické jiskry 62, 1977, č. 38, s. 4.

Da/1979

126. *Die Türkengefahr und die böhmische Gesellschaft im 16. und zu Beginn des 17. Jahrhunderts*, in: Rapports, co-rapports, communications tchécoslovaques pour le IVe Congrès de l'Association internationale d'études du Sud-Est européen. Praha 1979, s. 139–168.

Da/1980

127. *K sněmovní politice Ferdinanda I. (Královův pokus o manipulaci českých stavů na generálním sněmu v roce 1557)*, in: FHB 2, 1980, s. 209–246.

Ref.: J. Urban, Časopis Matice moravské 100, 1981, s. 346; M. Flegl, Kostnické jiskry 66, 1981, č. 6 (4. II.), s. 4; J. Skutil, Lidová demokracie (Brno) 37, 1981, č. 179 (31. VII.), s. 5.

128. *Zápas o charakter české stavovské opozice a sněm roku 1575*, in: ČsČH 28, 1980, s. 863–887.

Ref.: Bohemia (München) 24, 1983, s. 466; M. Flegl, Kostnické jiskry 66, 1981, č. 10 s. 3; J. Skutil, Lidová demokracie (Brno) 37, 1981, č. 179 (31. VII.), s. 5.

Da/1981

129. *Turecké nebezpečí a předbělohorská česká společnost*, in: SCetH 11 (23), 1981, s. 53–72.

Da/1982

130. *Hospodářské, společenské a národnostní poměry českých zemí v 16. a na počátku 17. století.* [referát pro zasedání Československo-jugoslávské komise roku 1982, rozmnoženo Ústavem československých a světových dějin ČSAV, Praha 1982]

131. *Politické dějiny předbělohorských Čech. Problém vnitřní periodizace*, in: Historiografie čelem k budoucnosti. Sborník k šedesátinám akademika Jaroslava Purše, Praha 1982, s. 185–204.

Ref.: A. Hrnko – J. Lukačka, *Historický časopis* 31, 1983, s. 275; M. Hlavačka, *Historica* 24, 1984, s. 281–282.

132. *Proměny stavovství v Čechách a na Moravě v 15. a v první polovině 16. století*, in: FHB 4, 1982, s. 179–217.

Da/1983

133. *Historický spis o pánech ze Šternberka a otázka autorství Václava Březana*, in: Sborník archivních prací 33, 1983, s. 443–482.

Ref.: P. Balcárek, *Časopis Matice moravské* 103, 1984, s. 391; A. Kubíková, *Jihočeský sborník historický* 53, 1984, s. 110; J. Šouša, *ČsČH* 32, 1984, s. 472; *Bohemia* (München) 26, 1985, s. 496.

134. *K problematice českého státu a společnosti předbělohorské doby*, in: FHB 5, 1983, s. 381–386.

135. *Problemy izučeniya istorii feudalizma v češskich zemljach. (Iz materialov 5 sjezda čechoslovackich istorikov)*, in: FHB 5, 1983, s. 407–420. (spoluautor M. Polívka)

136. *Zápas o vedení české stavovské obce v polovině 16. století. (Knižata z Plavna a Vilém z Rožmberka 1547–1556)*, in: *ČsČH* 31, 1983, s. 855–884.

Da/1984

137. *Benešov – tranzitní město posledních Rožmberků*, in: SVPP 25, 1984, s. 187–209.

Ref.: V. Bůžek, *Jihočeský sborník historický* 1986, s. 108; M. Polívka, *ČsČH* 34, (1986), 456; E. Šimek, *Numismatické listy* 42, 1987, s. 26.

138. *Die Entwicklung der böhmischen Bergstädte im 16. Jahrhundert*, in: Adam Ries und seine Zeit. Wissenschaftliche Symposium am 31. März 1984 in Annaberg-Buchholz. Berlin, Akademie der Wissenschaften der DDR – Institut für Theorie, Geschichte und Organisation der Wissenschaft 1984, s. 79–87; reedice: *Sächsische Heimatblätter* (Dresden) 31, 1985, s. 9–11.

139. *Der Entwurf auf die Entgliederung der böhmischen Städte in den antiosmanischen Kampf aus dem Ende des 16. Jahrhunderts*, in: Rapports, co-rapports, communications tchécoslovaques pour le V. Congrès de l'Association internationale d'études du Sud-est Européen, Prague 1984, s. 173–188.

140. *Stavovství v předbělohorské době*, in: FHB 6, 1984, s. 163–219.

Da/1985

141. „*Homo faber politicus*“ v předbělohorských Čechách, in: SCetH XV (29), 1985, s. 29–35.

142. *The Opposition of the Estates in the beginnings of the Habsburg re-Catholicization of Bohemia*, in: History and society. Published on the occasion of the 16. International congress of historical sciences in Stuttgart 1985, Prague 1985, s. 353–380.

143. *Poslední Rožmberkové a jejich kronikář*, in: Václav Březan, Životy posledních Rožmberků. I. Život Viléma z Rožmberka. II. Život Petra Voka z Rožmberka, ed. J. Pánek, Praha 1985, s. 642–677.

144. *Republikánské tendence ve stavovských programech doby předbělohorské*, in: FHB 8, 1985, s. 43–62.

145. *Das Ständewesen und die Gesellschaft in den Böhmischen Ländern in der Zeit vor der Schlacht am Weißen Berg*, in: Historica 25, 1985, s. 73–120.

Da/1986

146. *Ekonomskite, opštественite i nacionalnite promeni na Českite zemlji vo XVI i vo početkot na XVII vek*, in: Stopanskite, socijalnite i etničkite promeni na teritorijata na Jugoslavija i Čechoslovačka od XVI do sredinata na XVIII vek. Referati od simpoziumot, održan na 13–16 oktombri 1982 g. vo Skopje, Skopje 1986, s. 109–127.

147. *Prinz Eugen und seine Zeit in Geschichtsbild der Tschechen*, in: Was blieb von Prinz Eugen? 10. u. 11. Juni 1986, Schloss Schlosshof, wiss. Leitung Richard G. Plaschka, Wien 1986, s. 31–41.

Ref.: E. Donnert, Wissenschaftliche Zeitschrift der Martin-Luther-Universität Halle–Wittenberg, Gesellschafts- und sprachwissenschaftliche Reihe 39, 1990, s. 127–128; J. Pešek, ČsČH 35, 1987, s. 603; J. Válka, Jižní Morava 24, 1988, sv. 27, s. 259–262.

148. *Úloha osmanské expanze v českých dějinách 16.–17. století*, in: Studia balkanica bohemoslovaca III, 1986, s. 102–109.

149. *Úloha předbělohorské Prahy v obraně proti osmanské expanzi*, in: Documenta Pragensia VI/1, 1986, s. 150–181.

Da/1987

150. *Aristokratické slavnosti české renesance*, in: *Opus musicum* 19, 1987, s. 289–297.
Ref.: V. Bůžek, Jihočeský sborník historický 58, 1989, s. 47.

151. *České dějiny 1526–1620. Úvodem ke sborníku o předbělohorské době*, in: FHB 11, 1987, s. 7–24. (název svazku: Předbělohorská doba v českých dějinách)

152. *Politický systém předbělohorského českého státu (1526–1620)*, in: FHB 11, 1987, s. 41–101.
Ref.: V. Bůžek, SCetH XIX/39, 1989, s. 88; Th. Krzenck, Zeitschrift für Geschichtswissenschaft (Berlin) 37, 1989, s. 945–946.

153. *Spor o Petra Voka z Rožmberka*, in: Jihočeský sborník historický 56, 1987, s. 169–185.
Ref.: Bohemia (München) 30, 1987, s. 484; V. Bůžek, FHB 12, 1988, s. 493–495; V. Bůžek, Zprávy Československé historické společnosti při ČSAV 1988, č. 2, s. 55–56; V. Bůžek, ČsČH 36, 1988, s. 470; G. Hofmann, AČ 38, 1988, s. 245; M. Hlinomaz, Heraldika a genealogie 22, 1989, č. 1, s. 84.

154. *Der Weg nach Rixdorf*, in: *Das Böhmisches Dorf in Berlin-Neukölln 1737–1987*. Dem Kelch zuliebe Exulant, Berlin 1987, s. 55–70, 290–293; reedice: Unitas Fratrum, Zeitschrift für Geschichte und Gegenwartsfragen der Brüdergemeine (Hamburg) 19–20, 1987, s. 67–90.
Ref.: J. Skutil, Vlastivědný věstník moravský 41, 1989, s. 125–126.

Da/1988

155. *Die Halsgerichtsbarkeit der böhmischen Städte und Märkte von 16. bis zum 18. Jahrhundert*, in: *Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung* (Wien) 96, 1988, s. 95–131.
Ref.: s. E. Lasswell, *Historical abstracts. Part A, Modern history abstracts* 42, 1991, s. 929.

156. *Die historisch-ökologischen Aspekte der Wasserwirtschaft in den böhmischen Ländern im 16. Jahrhundert*, in: *Historická ekologie* 1, 1988, s. 77–124. (2., nezměněné vydání 1989)
Ref.: J. Matějka, *Časopis Matice moravské* 108, 1989, s. 336; E. Semotanová, ČsČH 37, 1989, s. 607; T. Krzenck, *Zeitschrift für Geschichtswissenschaft* (Berlin) 38, 1990, s. 80; Bohemia (München), 32, 1991, s. 258; K. Adamová, *Právněhistorické studie* 32, 1992, s. 254.

157. *Podíl předbělohorského českého státu na obraně střední Evropy proti osmanské expanzi*, in: ČsČH 36, 1988, s. 856–872; 37, 1989, č. 71–84.
Ref.: Bohemia (München) 31, 1990, s. 221; R. E. Weltsch, *Historical abstracts. Part A, Modern history abstracts* 41, 1990, s. 611.

158. *Poslední Rožmberkové a Morava*, in: Z kralické tvrže 15, 1988, s. 7–25.
Ref.: F. Matějka, Vlastivědný věstník moravský 42, 1990, s. 125; V. Placht, Kostnické jiskry 74, 1989, č. 21 s. 4.

159. *Zwei Arten böhmischen Adelsmäzenatums in der Zeit Rudolfs II.*, in: Prag um 1600. Beiträge zur Kunst und Kultur am Hofe Rudolfs II., Freren 1988, s. 218–231.

Da/1989

160. *Die antiosmanische Feldzüge aus Böhmen nach Ungarn in der zweiten Hälfte des 16. Jahrhunderts*, in: Rapports, co-rapports, communications tchécoslovaques pour le VIe Congrès de l'Association internationale d'études de Sud-Est Européen, Prague 1989, s. 67–101.

Ref.: M. Novotný, Jihočeský sborník historický 59, 1990, s. 61–62.

161. *Češke in slovenske dežele v 17. stoletju*, in: Obdobje baroka v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi. Mednarodni simpozij v Ljubljani od 1. do 3. julija 1987, Ljubljana 1989, s. 369–377.

162. *The Labyrinth of the Czech Lands in the Period before the Battle of the White Mountain*, in: Symposium Comenianum 1986. J. A. Comenius's contribution to world science and culture. Liblice June 16–20, 1986, Comenius Institute of Education, Czechoslovak Academy of Sciences, Praha 1989, s. 15–24.

Ref.: J. Skutil, Slavia 56, 1987, s. 434; J. Skutil, Z kralické tvrže 16, 1989, s. 83.

163. *Das politische System des böhmischen Staates im ersten Jahrhundert der habsburgischen Herrschaft (1526–1620)*, in: Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung (Wien) 97, 1989, s. 53–82.

Ref.: P. J. Johansen, Historical abstracts. Part A, Modern history abstracts 1992, 43, s. 260.

164. *Renesanční velmož a utváření hudební kultury šlechtického dvora. (K hudebnímu mecenátu Viléma z Rožmberka)*, in: Hudební věda 26, 1989, s. 4–17.

165. *Rožmberští sirotci na jindřichohradeckém a českokrumlovském zámku. (K otázce výchovy české renesanční aristokracie)*, in: Jindřichohradecký vlastivědný sborník 1, 1989, s. 1–20.

Ref.: K. Pletzer, Jihočeský sborník historický 59, 1990, s. 175.

166. *Die Täufer in den böhmischen Ländern, insbesondere in Mähren, im 16. und 17. Jahrhundert*, in: Der Schlern. Monatszeitschrift für Südtiroler Landeskunde (Bozen) 63, 1989, č. 11, s. 648–661.

Ref.: V. Bůžek, ČČH 89, 1991, s. 284.

Da/1990

167. *Bádání o českých dějinách 16. století*, in: FHB 14, 1990, s. 341–349.
Ref.: J. Mikulec, SCetH XIX/39, 1989, s. 133; M. Podrimavský, Historický časopis 37, 1989, s. 780–781.
168. *Čechy, Morava a Lužice v německém cestopisu ze sklonku 16. století. (S edicí bobemikální části spisu Henricka Kiliana z Rostocku)*, in: FHB 13, 1990, s. 203–233.
169. *Česká a rakouská šlechta v počátcích habsburské monarchie*, in: Dějiny a současnost 12, 1990, č. 3, s. 26–33.
170. *Čeští cestovatelé v renesanční Evropě. (Cestování jako činitel kulturní a politické integrace)*, in: ČČH 88, 1990, č. 5, s. 661–682.
171. *Dva typy českého šlechtického mecenátu v době Rudolfa II.*, in: FHB 13, 1990, s. 159–186.
172. *The Expedition of the Czech Noblemen to Italy within Period 1551–1552. (A Contribution to History of International Relations in the Field of Culture, Politics and Finances in the 16th Century)*, in: Historica 30, 1990, s. 29–95.
Ref.: V. Bůžek, ČČH 90, 1992, s. 460.
173. *K rozšiřování pražských tisků v předbělohorské době. (Zprostředkovatelská úloha světských a církevních vrchností)*, in: Documenta Pragensia 10/1, 1990, s. 239–255.
174. *Paměti českého šlechtice z poloviny 16. století. („Sarmacie“ Jana Zajíce z Házmburka)*, in: FHB 14, 1990, s. 17–98.
Ref.: N. Rejchrtová, FHB 15, 1991, s. 443–450.
175. *Spedizione della nobiltà Boema a Genova negli anni 1551–1552 e. contatti tra le terre Boeme e il Mediterraneo*, in: Atti del Ivo congresso Internazionale di Studi Storici. Rapporti – Genova – Mediterraneo – Atlantico nell' eta moderna, a cura di R. Belvederi, Genova 1990, s. 511–525.
Ref.: V. Bůžek, ČČH 90, 1992, s. 460.
176. *Videňský rukopis z roku 1596 s portréty českých králů*, in: FHB 14, 1990, s. 379–402 (spoluautor P. Pokorný)
177. *Z leningradských bohemik. (Několik nevyužitých pramenů k českým dějinám předbělohorské doby)*, in: FHB 14, 1990, s. 207–228.
178. *Základní americké časopisy pro evropské dějiny 16. století*, in: FHB 14, 1990, s. 361–376.

179. *Böhmen nach dem Regierungsantritt der Habsburger*, in: Was ist neu an der Neuzeit? Österreich zwischen Mittelalter und Barock (1500–1650). Ausstellungskatalog, hrsg. von Gerda Mraz, Eisenstadt 1991, s. 38–50.

180. *Česká města v 16.–18. století. Úvodem ke sborníku příspěvků z pardubické konference*, in: Česká města v 16.–18. století. Sborník příspěvků z konference v Pardubicích 14. a 15. listopadu 1990, Praha 1991, s. 7–11.

181. *Český stát a Říše v raném novověku*, in: Dějiny a současnost 13, 1991, č. 5, s. 13–18.

182. *Feudální velmož v předbělohorské Praze. (Vztah Viléma z Rožmberka k „hlavě království“)*, in: Documenta Pragensia 9/1, 1991, s. 77–112.

Ref.: J. Boubín – P. Bělina, FHB 11, 1987, s. 585; L. Mejstříková, Český lid 76, 1989, s. 48–49.

183. *The Heritage of the Czech Humanist J. A. Comenius through the Centuries*, in: Comenius in World Science and Culture, Contributions of Scholars from European Countries for the 17th International Congress of Historical Sciences in Madrid, August 1990, Prague 1991, s. 9–23.

Ref.: P. Kartous, Slovenská archivistika 26, 1991, s. 200; N. Rejchrtová, FHB 15, 1991, s. 549–551.

184. *Historický ústav ČSAV, jeho publikace a ediční záměry*, in: AČ 41, 1991, s. 83–88. (spoluautor J. Eršil)

185. *K úloze byrokratizace při přechodu od stavovské k absolutní monarchii*, in: Acta Universitatis Carolinae. Philosophica et historica č. 3, 1989 [1991], s. 75–85. (Studia historica 36: Historická úloha absolutní monarchie ve střední Evropě 17. – 18. století)

Ref.: E. Kowalská, Historický časopis 35, 1987, s. 914.

186. *Města v politickém systému předbělohorského českého státu*, in: Česká města v 16.–18. století, Sborník příspěvků z konference v Pardubicích 14. a 15. listopadu 1990, uspořádal J. Pánek, Praha 1991, s. 15–39.

187. *Města v předbělohorském českém státě*, in: Opera historica (Editio Universitatis Bohemiae Meridionalis) 1, 1991, s. 9–29.

Ref.: J. Láník, ČČH 91, 1993, 91, s. 677; M. Novotný, Jihočeský sborník historický 62, 1993, s. 244.

188. *Olomoucký biskup Stanislav Pavlovský a česká šlechta*, in: Okresní archiv v Olomouci 1989 [1991], s. 35–58.

189. *Pamětní záznamy utrakvistického faráře z let 1591–1592. Svědectví o každodennosti předbělohorského maloměsta*, in: FHB 15, 1991, s. 91–100.

190. *Recent Historiography of Early Modern Europe in Czechoslovakia*, in: FHB 15, 1991, s. 7–19.

191. *Reisende aus Böhmen im Europa der Renaissance. Reisen als kultureller Faktor und als Katalysator der politischen Integration*, in: Bohemia (München) 32, 1991, č. 2, s. 338–367.

192. *The Religious Question and the Political System of Bohemia before and after the Battle of White Mountain*, in: Crown, church and estates. Central european politics in the sixteenth and seventeenth centuries, edited by R. J. W. Evans and T. V. Thomas, London 1991, s. 129–148.

193. *Spiknutí rybníkářů proti Petru Vokovi z Rožmberka v roce 1569*, in: Pocta Josefu Petránívi. Sborník prací z českých dějin k 60. narozeninám prof. dr. Josefa Petráně, uspořádali Z. Beneš, E. Maur a J. Pánek, Praha 1991, s. 245–299.

Ref.: J. Francek, FHB 15, 1991, s. 508; W. Iwańczak, Kwartalnik Historyczny (Warszawa) 99, 1992, s. 116.

Da/1992

194. *Der Adel in der böhmisch-mährischen Gesellschaft und Kultur der frühen Neuzeit*, in: Opera historica (Editio Universitatis Bohemiae Meridionalis) 2, 1992, s. 5–11.

Ref.: V. Bůžek, FHB 15, 1991, s. 620–621; V. Čičaj, Historický časopis (Bratislava) 40, 1992, s. 497; B. Smutný, Vlastivědný věstník moravský 42, 1992, s. 535–536; M. Novotný, Jihočeský sborník historický 62, 1993, s. 245.

195. *Dvůr olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského ve světle hofmistrovské instrukce z roku 1592*, in: Seminář a jeho hosté. Sborník prací k 60. narozeninám doc. dr. Rostislava Nového, uspořádali Z. Hojda, J. Pešek a B. Zilynská, Praha 1992, s. 189–199.

196. *Habsburská monarchie jako rámeček rozvoje barokní kultury*, in: Kultura baroka v Čechách a na Moravě, Sborník příspěvků z pracovního zasedání 5. 3. 1991, uspořádal Z. Hojda, Praha 1992, s. 43–52.

197. *Jan Amos Comenius. Zum politischen Denken und politischen Handeln*, in: Jan Amos Comenius und die Politik seiner Zeit, hrsg. von K. Mack, Wien 1992, s. 55–74.

Ref.: V. Valeš, Frühneuzeit-Info (Wien) 3, 1992, č. 3, s. 128–129; E. Vyslonzil, Österreichische Osthefte (Wien) 34, 1992, s. 467; V. Čičaj, Historický časopis (Bratislava) 41, 1993, s. 339; Z. Hojda, Dějiny a současnost 15, 1993, č. 5, s. 59.

198. *Maximilian II. als König von Böhmen*, in: Kaiser Maximilian II. Kultur und Politik im 16. Jahrhundert, hrsg. von F. Edelmayer und A. Kohler, Wien 1992, s. 55–69.
199. *Politické labyrinty Jana Amose Komenského*, in: Filosofický časopis 40, 1992, č. 1, s. 82–95.
200. „*Tvůrcové“ habsburské monarchie v nové literatuře*, in: ČČH 90, 1992, s. 394–412.
201. *Vojenská hranice*, in: Dějiny a současnost 14, 1992, č. 3, s. 48–54.
202. „*Výpověď krále Jana*“. *Odraz politického programu české šlechty z poloviny 16. století*, in: Historia docet. Sborník prací k počtě šedesátých narozenin prof. PhDr. Ivana Hlaváčka, CSc., uspořádali M. Polívka a M. Svatoš, Praha 1992, s. 341–355.
Ref.: M. Šáškyová, Slovenská archivistika (Bratislava) 28, 1993, č. 1, s. 113; P. Kreuz, Právněhistorické studie 34, 1997, s. 265.
203. *Život na šlechtickém sídle v předbělohorské době*, in: Život na šlechtickém sídle v 16.–18. století. – Das Alltagsleben auf dem Adelsitz im 16. bis 18. Jahrhundert. Sborník příspěvků z konference na Pedagogické fakultě UJEP v Ústí nad Labem 30.–31. října 1991, uspořádala L. Bobková, Ústí nad Labem 1992, s. 9–27.
Ref.: J. Pešek, FHB 15, 1991, s. 628.

Da/1993

204. *Der Adel im Turnierbuch Erzherzog Ferdinands II. von Tirol. (Ein Beitrag zur Geschichte des Hoflebens und der Hofkultur in der Zeit seiner Statthalterschaft in Böhmen)*, in: FHB 16, 1993, s. 77–96.
205. *Böhmen, Mähren und Österreich in der frühen Neuzeit. Forschungsprobleme ihres Zusammenlebens*, in: Kontakte und Konflikte. Böhmen, Mähren und Österreich. Aspekte eines Jahrtausends gemeinsamer Geschichte. Referate des Symposiums „Verbindendes und Trennendes an der Grenze III“ vom 24. bis 27. Oktober 1992 in Zwettl, hrsg. von Th. Winkelbauer, Horn 1993, s. 125–136.
Ref.: G. Marckhgott, Historisches Jahrbuch der Stadt Linz 1994 [1995], s. 326–327.
206. *Der böhmische Vizekönig Wilhelm von Rosenberg und seine deutschen Ehen*, in: Mentalität und Gesellschaft im Mittelalter. Gedenkschrift für Ernst Werner, hrsg. von s. Tanz, Frankfurt am Main 1993, s. 271–300.
207. *[Die böhmischen Länder und Österreich in der] Neuzeit (1526–1848)*, in: Kulturführer Waldviertel – Weinviertel – Südmähren. Hrsg. von A. Bartoněk, B. Beneš, W. Müller-Funk, F. Polleross, Wien 1993, s. 41–55.

208. *Dějiny zemí Koruny české. K současnému stavu a perspektivám bádání*, in: VII. sjezd českých historiků. Praha, 24.–26. září 1993, Praha 1993, s. 157–162.

209. *Jan Amos Komenskij. Graždanin Jevropy i mira*, in: Jevropejskij al'manach. Istorija, tradicii, kul'tura 1992 [1993], s. 145–162.

210. *Německý bohemista Winfried Eberhard. (K udělení Plakety F. Palackého za zásluhy o výzkum pozdně středověkých a raně novověkých dějin)*, in: FHB 16, 1993, s. 317–325. [Bibliografie W. Eberharda s. 322–325] [Rozšířená verze in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 439–446.]

211. *Das Reisen als dynamisierender Faktor der frühneuzeitlichen böhmischen Gesellschaft*, in: Studien zum Humanismus in den Böhmischem Ländern. Teil 3. Die Bedeutung der humanistischen Topographien und Reisebeschreibungen in der Kultur der Böhmischem Länder bis zur Zeit Balbíns, hrsg. von H.-B. Harder und H. Rothe, Köln – Weimar – Wien 1993, s. 129–149.

Ref.: E. Tkáčiková, Slovenská literatúra 37, 1990, s. 473.

212. *Renesanční dvůr olomouckého biskupa. Obecné a zvláštní rysy*, in: Opera historica 3, 1993, s. 167–177.

213. *Sněmy české. (Naděje a ztroskotání edice k dějinám raného novověku)*, in: 130 let Zemského archivu. Sborník příspěvků z konference konané u příležitosti 130. výročí založení Zemského archivu a 100. výročí úmrtí jeho zakladatele a 1. ředitele prof. A. Gindelyho, Praha 1993, s. 23–33. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 211–228]

214. *Zabraněné cesty posledních Rožmberků a jejich kontakty s evropským dvorským prostředím*, in: Opera historica (Editio Universitatis Bohemiae Meridionalis) 3, 1993, s. 9–32. (název svazku: Život na dvoře a v rezidenčních městech posledních Rožmberků, uspořádal V. Bůžek)

Ref.: V. Bůžek, Mitteilungen der Residenzen-Kommission der Akademie der Wissenschaften zu Göttingen 3, 1993, s. 35–36; V. Bůžek, J. Hrdlička, Jihočeský sborník historický 62, 1993, s. 233; L. Svoboda, Jihočeský sborník historický 62, 1993, s. 246.

Da/1994

215. *Biskup a kancléř. (Stanislav Pavlovský a Vratislav z Pernštejna 1579–1582 a jejich úloha v počátcích rekatolizace Moravy)*, in: Časopis Matice moravské 113, 1994, č. 1, s. 35–47. (název svazku: Sborník k 60. narozeninám prof. Dr. Josefa Války)

216. *Centrální a regionální prvky dualistického politického systému. (Země České koruny v 16. a na počátku 17. století.)*, in: Ústřední moc a regionální samospráva. XXIII. mikulovské sympozium 5.–7. října 1993, uspořádal J. Janák, Břeclav – Brno 1994, s. 31–39.
217. *Cestování jako nástroj vzdělávání šlechty*, in: Škola a město. Sborník příspěvků z konference „Škola a město“ konané ve dnech 5.–6. října 1992, uspořádali J. Pešek a M. Svatoš. Praha 1993 [1994], s. 50–54 (Documenta Pragensia, 11.)
218. *České dějiny raného novověku ve světle znalostí uchazečů o vysokoškolské studium historie*, in: FHB 17, 1994, s. 247–253.
219. *Český historik František Šmahel. – Der tschechische Historiker František Šmahel*, in: Husitství – reformace – renesance. Sborník k 60. narozeninám Františka Šmahela. Sv. 1, uspořádali J. Pánek, M. Polívka, N. Rejchrtová, Praha 1994, s. 7–14; s. 15–25. (spoluautoři M. Polívka, N. Rejchrtová) (souběžný český a německý text)
220. *„Dichtung und Wahrheit“ in der böhmischen Renaissance. (Die Italienreise der böhmischen Adelligen 1551 in der neulateinischen Poesie und in der Wirklichkeit)*, in: Husitství – reformace – renesance. Sborník k 60. narozeninám Františka Šmahela. Sv. 3, uspořádali J. Pánek, M. Polívka, N. Rejchrtová, Praha 1994, s. 845–858.
221. *Jan Amos Komenský – gradjanin Europe i svijeta*, in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 15, 1994, s. 17–36.
222. *Josef Janáček – historik raného novověku*, in: FHB 17, 1994, s. 359–372. [připojena bibliografie prací Josefa Janáčka za léta 1985–1994; reedice nekrologu in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 299–308.]
223. *Moravští novokřtění. (Společenské a politické postavení předbělohorských heretiků, sociálních reformátorů a pacifistů)*, in: ČČH 92, 1994, s. 242–256.
Ref.: L. Petráňová, Český lid 82, 1995, s. 175–176.
224. *Názor Kamila Krofty na Pekařovo pojetí předbělohorské doby*, in: Josef Pekař a české dějiny 15. – 18. století. Sborník referátů z vědecké konference konané ve dnech 8.–9. dubna 1994 v Turnově a Sedmihorkách, uspořádal I. Navrátil, Bystrá nad Jizerou 1994, s. 157–159.
225. *Německý historik Volker Press a jeho vztah k českým dějinám raného novověku*, in: FHB 17, 1994, s. 373–423 [ediční dodatek Bohemikale Interessen Volker Press' im Spiegel seiner Korrespondenz, bibliografie díla Volkera Presse s. 397–423] [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 420–438.]

226. *Pekařovo pojetí předbělohorské doby*, in: Josef Pekař a české dějiny 15.–18. století. Sborník referátů z vědecké konference konané ve dnech 8.–9. dubna 1994 v Turnově a Sedmihorkách, uspořádal I. Navrátil, Bystrá nad Jizerou 1994, s. 75–84, 187. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 247–258.]

227. „*Phasma Dionysiacum*“ a manýristické slavnosti na Pražském hradě roku 1617, in: FHB 17, 1994, s. 117–131.

228. „*Phasma Dionysiacum*“ und die manieristischen Festlichkeiten auf der Prager Burg im Jahre 1617. (Der zeitliche und typologische Rahmen), in: Sborník prací Filozofické fakulty brněnské university. Řada hudebněvědná (H) 43, 1994, č. 29, s. 37–48.

Da/1995

229. *Berlínské výzkumné středisko pro dějiny středovýchodní Evropy a jeho vědecký profil v rámci německé historické bohemistiky*, in: ČČH 93, 1995, s. 107–116.

230. *La Bohême et la monarchie des Habsbourg au début des Temps modernes. Où va la recherche tchèque de nos jours?* In: SCetH 25, 1995, sv. 54, s. 109–125.

231. *Der böhmische Staat und das Reich in der Frühen Neuzeit*, in: Alternativen zur Reichsverfassung in der frühen Neuzeit? Hrsg. von V. Press, D. Stievermann, München 1995, s. 169–178.

232. *Cestování jako modernizační činitel středověké a raně novověké společnosti. (Problémy a úkoly českého výzkumu)*, in: Cesty a cestování v životě společnosti. – Reisen im Leben der Gesellschaft. Sborník příspěvků z konference konané 6.–8. září 1994 v Ústí nad Labem, uspořádaly L. Bobková a L. Neudertová, Ústí nad Labem 1995, s. 9–22.

233. *The Integration of the Czech (Bohemian) Lands in the Habsburg Monarchy in the Age Counter-Reformation*, in: Přednášky z 37. a 38. běhu LŠSS [Letní školy slovanských studií], uspořádal J. Hasil, Praha 1995. s. 281–296.

234. *Josef Janáček (1925–1994) – Historian of Comenius' Age*, in: Acta Comeniana 11, 1995, s. 247–249.

235. *Knihy habsburské Dvorské pokladny (Hofzablamtsbücher) jako pramen k dějinám předbělohorského českého státu*, in: Pocta prof. JUDr. Karlu Malému, DrSc., k 65. narozeninám, uspořádal L. Soukup, Praha 1995, s. 173–181.

Ref.: J. Císař, J. Kuklík, Právněhistorické studie 34, 1997, s. 259.

236. *Konzervatismus a jeho úskali v dramatické době. (Český politický program z druhé poloviny 16. století)*, in: Střední Evropa. Revue pro středoevropskou kulturu a politiku 11, 1995, č. 54–55, s. 67–72.

Ref.: L. Václavů, *Historie a vojenství* 44, 1995, s. 183–184.

237. *Nástup rekatolizace ve střední Evropě*, in: Rekatolizace v českých zemích. Sborník příspěvků z konference v Jičíně konané 10. září 1993, uspořádal J. Francek, Jičín 1995, s. 3–15.

Ref.: I. Martinovský, *Minulost Západočeského kraje* 31, 1996, s. 267–273; L. Sulitková, *Vlastivědný věstník moravský* 47, 1995, s. 444–445.

238. *Olmütz als Bischofs- und Landeszentrum an der Schwelle zur Neuzeit*, in: Metropolen im Wandel. Zentralität in Ostmitteleuropa an der Wende vom Mittelalter zur Neuzeit, hrsg. von E. Engel, K. Lambrecht und H. Nogossek, Berlin 1995, s. 233–243.

Ref.: D. Kraack, *Mitteilungen der Residenzen-Kommission der Akademie der Wissenschaften zu Göttingen* 4, 1994, s. 35–36.

239. *The Political Thought in Bohemia and Moravia of the 16th and 17th Centuries*, in: *Odrodzenie i reformacja w Polsce* (Wrocław) 39, 1995, s. 133–139.

240. *Politika, náboženství a každodennost nejvyššího kancléře Vratislava z Pernštejna*, in: *Pernštejnové v českých dějinách*. Sborník příspěvků z konference konané 8.–9. 9. 1993 v Pardubicích, uspořádal P. Vorel, Pardubice 1995, s. 185–201.

241. *Die Rosenberger. Die Adelsmacht zwischen regionaler Verankerung und europäischer Integration*, in: *Kulturen an der Grenze*. Waldviertel, Weinviertel, Südböhmen, Südmähren, hrsg. von A. Komoloso, V. Bůžek und F. Svátek, Wien 1995, s. 213–218.

242. *Rožmberkové jako regionální a středoevropský fenomén. Aristokracie mezi politikou a mecenátem*, in: *Kultury na hranici*. Jižní Čechy – jižní Morava – Waldviertel – Weinviertel, vydali A. Komoloso, V. Bůžek a F. Svátek, Wien 1995, s. 209–213.

243. *Stavovství v Čechách a na Moravě na prahu novověku. (30 tezí se srovnávacím zřetelem k Říši a k Rakousům)*, in: *Morava na prahu nové doby*. Sborník příspěvků z konference konané 22.–23. června 1994 u příležitosti úmrtí Ctibora Tovačovského z Cimburka, uspořádal F. Hýbl, Přerov 1995, s. 37–54.

Da/1996

244. *Benátky 16.–18. století očima českých cestovatelů*, in: Benátčané. Malířství 17. a 18. století z českých a moravských sbírek. [katalog výstav, Praha 21. leden–27. duben 1997, Brno

20. listopad 1997–16. března 1998], uspořádal L. Daniel, Praha 1996, s. 33–40. (spoluautor Z. Hojda)

245. *Hofämter – Landesämter – Staatsämter zwischen Ständen und Monarchie an der Schwelle zur Neuzeit. Die böhmischen und österreichischen Länder im Vergleich*, in: Ständefreiheit und Staatsgestaltung in Ostmitteleuropa. Übernationale Gemeinsamkeiten in der politischen Kultur vom 16. – 18. Jahrhundert, hrsg. von J. Bahlcke, H.-J. Bömelburg und N. Kersken, Leipzig 1996, s. 39–49.

246. *Policy und Sozialdisziplinierung im frühneuzeitlichen Böhmen und Mähren*, in: Policy im Europa der frühen Neuzeit, hrsg. von M. Stolleis unter Mitarb. von K. Härter und L. Schilling, Frankfurt am Main 1996, s. 317–331.

Ref.: V. Bůžek, ČČH 94, 1997, s. 528–529.

247. *Praskie środowisko akademickie w XVI–XVIII stuleciu*, in: W kręgu akademickiego Zamościa. [Materiały z międzynarodowej konferencji na temat „Akademia Zamojska na tle praktyki edukacyjnej w Europie Środkowo-Wschodniej (koniec XVI – koniec XVIII wieku)“, Lublin – Zamość, 11–13 maja 1995], red. naukowa H. Gmiterek, Lublin 1996, s. 25–37.

248. *Předbělohorská doba před soudem českých historiků*, in: Universitas. Revue Masarykovy univerzity v Brně 1996, č. 2, s. 14–18.

249. *The question of tolerance in Bohemia and Moravia in the age of the Reformation*, in: Tolerance and Intolerance in the European Reformation, ed. By O. P. Grell and B. Scribner, Cambridge 1996, s. 231–248.

Ref.: P. Maťa, ČČH 95, 1997, s. 763–766.

250. *Renesanční Itálie jako předmět zájmu českých cestovatelů. (Příspěvek k problému renesance v českých zemích)*, in: In memoriam Josefa Macka (1922–1991), uspořádali M. Polívka a F. Šmahel, Praha 1996, s. 245–258.

251. *Šlechta v raně novověké Evropě z pohledu českého a evropského bádání*, in: Opera historica (Editio Universitatis Bohemiae Meridionalis) 5, 1996, s. 19–45.

Ref.: P. Král, Jihočeský sborník historický 65, 1996, s. 223–225; P. Maťa, ČČH 95, 1997, s. 803–805; Z. Vybíral, Časopis Matice moravské 116, 1997, s. 486–487.

252. *Venezia dal XVI al XVIII secolo negli appunti dei viaggiatori cechi*, in: Tesori di Praga, La pittura veneta del '600 e del '700 dalle collezioni nella Repubblica Ceca, a cura di L. Daniel, Milano 1996, s. 35–43. (spoluautor Z. Hojda)

253. *Výzkum raného novověku ve stínu zakladatelů Českého časopisu historického*, in: K počtě Jaroslava Marka. Sborník prací k 70. narozeninám prof. dr. Jaroslava Marka, uspořádal

L. Slezák, Praha 1996, s. 87–96. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 240–246.]

Da/1997

254. „...a tu za někdeřý čas poostati mĩnĩme...“ (*Plzeň českou politickou metropolĩ na přelomu let 1554/1555*), in: Vindemia. Sborník k 60. narozeninám Ivana Martinovského, uspořádal y L. Bobková, K. Kaiserová, Ústí nad Labem 1997, s. 55–73.

Ref.: G. Hofmann, *Minulostí západočeského kraje* 32, 1999, s. 261.

255. *Der Adel in den Böhmischem Ländern 1550–1650*, in: Rudolf II. und Prag. Kaiserlicher Hof und Residenzstadt als kulturelles und geistiges Zentrum Mitteleuropas, hrsg. von E. Fučíková et al., Prag – London – Milan 1997, s. 270–286.

256. *Aristokratické dvory v pojetí jihočeské historické školy*, in: V. Bůžek, J. Hrdlička a kol., *Dvory velmožů s erbem růže. Všední a sváteční dny posledních Rožmberků a pánů z Hradce*, Praha 1997, s. 269–274.

257. *Aristokratie – Klientel – Untertanen im 16. Jahrhundert. Institutionelle und soziale Beziehungen auf südböhmischen Dominium der letzten Herren von Rosenberg*, in: *Gutsherrschaftsgesellschaften im europäischen Vergleich*, hrsg. von Jan Peters, Berlin 1997, s. 177–184.

258. *Consumption and Financial Problems of Travelling Aristocrats in the Age of Renaissance. Czech Noblemen in Italy in the mid-16th Century*, in: *Alimentazione e nutrizione secc. XIII–XVIII. Atti della „Ventottesima Settimana di Studi“ 22–27 aprile 1996*, a cura di s. Cavaciocchi, Firenze 1997, s. 703–717.

259. *Jan Amos Komenskij v politickom labirinte svojej epochi*, in: *Čelovek – kul'tura – občestvo v koncepcii Jana Amosa Komenskogo*. Materialy Meždunarodnogo simpoziuma k 400 -letiju so dnja roždenija Ja. A. Komenskogo. Moskva 1990 g., otvet. red. G. P. Meľnikov, Moskva 1997, s. 32–45.

260. *K povaze vlády Rudolfa II. v Českém království*, in: FHB 18, 1997, s. 71–86.

261. *Některé aspekty raně novověkého vývoje ve znalostech uchazečů o vysokoškolské studium historie*, in: FHB 18, 1997, s. 305–313.

262. *The Nobility in the Czech Lands, 1550–1650*, in: *Rudolf II and Prague. The Imperial Court and Residential City as the Cultural and Spiritual Heart of Central Europe*, ed. by E. Fučíková et al., Prag – London – Milan 1997, s. 270–286.

Ref.: V. Bůžek, *Historický obzor* 9, 1998, s. 128.

263. *Osobowość Wilhelma z Rožemberka, polityka czeskiego doby Renesansu i kandydata do korony polskiej*, in: *Kultura staropolska – kultura europejska. Prace ofiarowane Januszowi Tazbirowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. S. Bylina et alii, Warszawa 1997, s. 287–295.

264. *The political Thought in the Czech Lands in the Early Modern Period*, in: *Přednášky z 40. běhu LŠSS [Letní školy slovanských studií]*, uspořádal J. Hasil, Praha 1997, s. 232–239.

265. *Les recherches sur l'histoire de la criminalité et de la justice pénale en République Tchèque*, in: *IAHCCJ bulletin / International Association for the History of Crime and Criminal Justice* 21, 1997, s. 27–32.

266. *Religious Liberty and Intolerance in Early Modern Europe: the Wiedertäufer in Moravia, the Predecessors of the North American Anabaptists*, in: *Historica* 2, 1995 [1997], s. 101–121.

267. *The Religious Tolerance in the Bohemian Lands in the Early Modern Time*, in: *Přednášky z 39. běhu LŠSS [Letní školy slovanských studií]*, uspořádal, J. Hasil, Praha 1997, s. 266–280.

268. *Sodobno češko zgodovini pisje*, in: *Zgodovinski časopis (Ljubljana)* 51, 1997, č. 1, s. 89–98.

269. *Soužití z nezbytnosti a jeho meze. Česká náboženská tolerance na přelomu středověku a novověku*, in: *Dějiny a současnost* 19, 1997, č. 4, s. 13–18.

270. *Šlechta v českých zemích 1550–1650*, in: *Rudolf II. a Praha. Císařský dvůr a rezidenční město jako kulturní a duchovní centrum střední Evropy*, ed. E. Fučíková et al., Praha – Londýn – Milán 1997, s. 270–286.

271. *Vláda Rudolfa II. v Českém království. – Rudolf II's Rule in the Bohemian Kingdom*, in: *Rudolf II. Kultura a politika v Českém království před třicetiletou válkou v evropském kontextu. Sborník přednášek*, uspořádala J. Kohnová, Praha 1997, s. 13–25. (1. skriptové vydání); totéž, s. 13–37. (2. knižní vydání)

Da/1998

272. *Česká a moravská aristokracie v době Adama II. z Hradce*, in: *Poslední páni z Hradce*, sestavil V. Bůžek, České Budějovice 1998, s. 77–90. (Opera historica. Sborník Historického ústavu Jihočeské Univerzity, 6.)

273. *Die Korrespondenz der Olmützer Bischöfe als Quelle zur Geschichte Schlesiens. Die Zeit Stanislaus Pavlovský's (1579–1598)*, in: *Silesiographia. Stand und Perspektiven der historischen Schlesienforschung. Festschrift für Norbert Conrads zum 60. Geburtstag*, hrsg. von M. Weber und C. Rabe, Würzburg 1998, s. 491–500.

274. *Mezi Olomoucí a Římem. Ke stykům moravského duchovenstva a šlechty s Itálií za episkopátu Stanislava Pavlovského*, in: *Facta probant homines*. Sborník příspěvků k životnímu jubileu prof. Dr. Zdeňky Hledíkové, uspořádali I. Hlaváček, J. Hrdina, Praha 1998, s. 311–323.

Ref.: I. Ebelová, *Minulostí Západočeského kraje* 34, 1999, s. 259.

275. *Okrajové vrstvy obyvatelstva českých měst a městeček v 16. – 18. století*, in: *Documenta Pragensia* 16, 1998, s. 49–53.

276. *Rudolf II. als König von Böhmen*, in: *Später Humanismus in der Krone Böhmen 1570–1620. Studien zum Humanismus in den böhmischen Ländern. Teil IV.*, hrsg. von H.-B. Harder und H. Rothe, Dresden 1998, s. 1–16.

277. *Říšská sňatková politika Viléma z Rožmberka*, in: *Zlatá stezka*. Sborník Prachatického muzea 4, 1997, s. 41–56.

Da/1999

278. *Česká historická věda a české historické vědomí*, in: *ČČH* 97, 1999, s. 311–320; reedice: *Zpravodaj Historického klubu* 10, 1999, č. 1, s. 5–14.

Ref.: J. Kumpera, *Jsou Češi vymyšleným národem? Historie a dnešek. Dějiny a dějepisci pod drobnohledem aneb Ohlédnutí za 8. sjezdem historiků České republiky*, *Plzeňský deník* 9. 10. 1999; reedice: *Listy Jindřichohradecka* (a další *Deníky Bohemia*), 20. 10. 1999, s. 3; [H. Mandelová], *K VIII. sjezdu historiků ČR*, *Informační list Asociace učitelů dějepisu České republiky*, č. 12, říjen 1999, s. 31–32.

Polemiky: (1) Z. Zeman, *Stížnosti profesora Pánka. Čeští historici vzdorují imperialismu*, *Respekt* 10, 1999, č. 36 (30. VIII.), s. 12–13; J. Pánek, *Polemika s profesorem Z. Zemanem*, *Respekt* 10, 1999, č. 37 (6. IX.), s. 17; (2) E. Mandler, *Kdo a jak bude ovlivňovat české historické vědomí?*, *Lidové noviny* 12, 1999, č. 209 (8. IX.), s. 11; J. Pánek, *O zbytečnosti silných slov*, *Lidové noviny* 12, 1999, č. 210 (9. X.), s. 11; (3) S. Pejša, *Poučení z desetiletého vývoje historické obce. Největším problémem pro české historiky není strnulost jejich vědy, ale mediální politizace dějin*, *Lidové noviny* 12, 1999, č. 218 (18. IX.), s. 21; P. Příhoda, *Téma pro český domácí „historikrštrajt“*, tamtéž; V. Vaníček, *Glasnost v české historii?*, tamtéž. Ohlasy: Ch. Brenner, *VIII. Kongress der tschechischen Historiker*, in: *Bohemia* (München) 40, 1999, s. 507–510; *The 8th Congress of Czech Historians at Hradec Králové*, in: *Czech and Slovak History Newsletter* 23, 2000, No. 1, s. 29–31.

279. *Dějiny předbělohorských Čech ve vědeckém dile Zikmunda Wintra. Shrnutí problematiky*, in: *Zikmund Winter mezi historií a uměním*. Materiály z mezioborové vědecké konference, pořádané Ústavem pro českou literaturu AV ČR, Muzejním spolkem královského města Rakovníka a Okresním muzeem Rakovník (Rakovník 12.–14. prosince 1996), upořádala V. Brožová, Rakovník 1999, s. 80–85.

280. *František Palacký jako zakladatel moderního českého bádání o raném novověku*, in: František Palacký 1798/1998. Dějiny a dnešek. Sborník z jubilejní konference, k vydání připravil F. Šmahel za spolupráce E. Doležalové, Praha 1999, s. 153–164.

281. *Historik mezi vědou a učitelským posláním / Ein Historiker zwischen Wissenschaft und pädagogischer Mission* [Josef Válka], in: Nový Mars Moravicus aneb Sborník příspěvků, jež věnovali prof. Dr. Josefu Válkovi jeho žáci a přátelé k sedmdesátinám, uspořádali B. Chocholáč, L. Jan a T. Knoz, Brno 1999, s. 13–20. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 323–329.]

282. *Historiografie, historické vědomí a odpovědnost (Úvodem k VIII. sjezdu českých historiků)*, in: Zpravodaj Historického klubu 10, 1999, č. 2, s. 5–14.

283. *L'Italia meta dei viaggiatori cechi del Rinascimento*, in: Italia e Boemia nella cornice del Rinascimento europeo, a cura di S. Graciotti, Firenze 1999, s. 333–345.

Ref.: P. Helan, Acta Comeniana 18, 2004, s. 298–301; R. Mazzei, Archivio storico italiano (Firenze) 159, 2001, č. 1, s. 222–225.

284. *K úrovni českého politického myšlení na počátku novověku*, in: Časopis Matice moravské 117, 1998 [1999], s. 453–464. [název svazku: Sborník k 70. narozeninám prof. dr. Jaroslava Mezníka]

285. *Königswahl oder Königsaufnahme? (Thronwechsel im Königreich Böhmen an der Schwelle zur Neuzeit)*, in: Historica. Historical Sciences in the Czech Republic 3–4, 1996–1997, Prague 1998 [1999] s. 51–67.

286. *Pojetí předbělohorských dějin ve vědeckém díle Zikmunda Wintra*, in: SCetH 29, 1999, č. 62, s. 85–98. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 229–239.]

287. *Prag und Olmütz: Die Herausbildung einer konfessionell-politischen und kulturellen Achse in der rudolfinischen Zeit*, in: Rudolf II. Prague and the World. Papers from the International Conference Prague, 2–4 September, 1997, edited by L. Konečný et alii, Prague 1998 [1999], s. 70–74.

288. *První krize habsburské monarchie*, in: Stavovský odboj roku 1547. První krize habsburské monarchie. Sborník příspěvků z vědecké konference konané v Pardubicích 29.–30. 9. 1997, uspořádal P. Vorel, Pardubice 1999, s. 11–27.

Ref.: T. Knoz, Časopis Matice moravské 118, 1999, č. 2, s. 540–543; B. Chocholáč, Vlastivědný věstník moravský 52, 2000, č. 1, s. 94; J. Hrdlička, ČČH 98, 2000, s. 150–153; P. Kreuz, Východočeské listy historické 15–16, 2000, s. 325–326; J. Pešek, Minulostí Západočeského kraje 35, 2000, s. 301–302; M. Kosman, Odrodzenie i Reformacja w Polsce

(Warszawa) 45, 2001, s. 243; R. Mârza, *Colloquia. Journal of Central European History* (Cluj-Napoca), 8–9, 2001–2002, s. 164–165.

289. *The Rule of Emperor Rudolf II in the Kingdom of Bohemia*, in: *Přednášky z XLI. běhu Letní školy slovanských studií*, uspořádal J. Hasil, Praha 1998 [1999], s. 191–201.

290. *Sdružení historiků České republiky na sklonku tisíciletí* (Bilance činnosti za léta 1996–1999 pro valné shromáždění SH ČR, Hradec Králové 10. září 1999), in: *Zpravodaj Historického klubu* 10, 1999, č. 2, s. 28–32.

291. *Slovanský přehled v rámci výzkumného programu Historického ústavu AV ČR (Na prahu druhého století časopisu)*, in: *Slovanský přehled* 85, 1999, s. 1–4.

292. *Die tschechische Historiographie in den neunziger Jahren*, in: *Österreichische Osthefte* (Wien) 41, 1999, s. 5–23.

293. *Víra i chléb (K otázce vystěhovalectví východočeských evangeliků do Braniborska)*, in: *Acta Universitatis Carolinae – Philosophica et Historica* 5/1996, *Z pomocných věd historických* XV, Praha 1999, s. 175–184. [název svazku: *Sborník k 70. narozeninám doc. PhDr. Jaroslava Kašpara, CSc.*, uspořádali I. Hlaváček a I. Ebelová]

Da/2000

294. *Avtoportret češského dvorjanina na poroge Novogo vremeni (Jan Zajic iz Gazmburka meždu sarmatizmom i Zapadnoj Jevropoj)*, in: *Avtoportret slavjanina*, red. L. A. Sofronov, T. I. Čepelevskaja, Moskva 1999 [2000], s. 168–172. (Biblioteka Instituta slavjanovedenija; 12).

295. *Czech Historiography at the End of the 20th Century*, in: *Select Bibliography on Czech History. Books and Articles 1990–1999*, ed. J. Pánek, Prague 2000, s. IX–XXVIII.

296. *Česká historiografie v současném proudu diskusí*, in: *Historické diskusní forum* (konané v Praze na Národní třídě v budově Akademie věd ČR dne 25. listopadu 1999). *Sborník příspěvků*, uspořádal Jiří Kocian, Praha 2000, s. 7–32. (Příloha *Zpravodaje Historického klubu* 11, 2000, č. 1.)

Ref.: J. Kocian, *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 10, 1999, č. 2, s. 16.

Diskuse: J. Hausenblasová, M. Svatoš, M. Šroněk, V. Urbánek, *O kolegiálnosti a potřebě slušné diskuse. Reakce na publikování příspěvků přednesených na Historickém diskusním fóru*, in: *Zpravodaj Historického klubu* 11, 2000 [2001], č. 2, s. 39–40; V. Urbánek, *Jak je důležité mítí Nodla*, ibidem, s. 41–43; M. Nodl, *Vyjádření Martina Nodla*, ibidem, s. 43; J. Pánek, *Pět poznámek k trojjedinému vyjádření pětice historiků*, ibidem, s. 44–45.

297. *Globalization and Regional Co-operation in Higher Education in Central–Europe: The Global Network of Charles University, Prague*, in: *Opportunities and Challenges in the 21st*

Century. The Proceedings of the International Conference on Higher Education. Taiwan 2000, s. 109–122.

298. *Historiografia česká u schyłku 20 wieku jako problem kontynuacji*, in: Przeszłość odległa i bliska. Marcelemu Kosmanowi w sześćdziesiątą rocznicę urodzin, red. K. Robakowski et al., Poznań 2000, s. 141–152.

299. *Historiografie mezi Brnem a Prahou (Tři úvahy o spolupráci na místě pozdravu Sdružení historiků České republiky jubilující Matici moravské)*, in: Dějiny Moravy a Matice moravská. Problémy a perspektivy. Sborník příspěvků z vědecké konference konané ve dnech 24.–25. listopadu 1999 v Brně, vydal L. Jan, Brno 2000, s. 21–30.

300. *Jan Zajíc z Házmburka aneb o osobním prožitku dějin (Nad korespondencí posluchačů rozhlasového cyklu o aristokratických dvorech)*, in: Sborník k 80. narozeninám Mirjam Bohatcové, uspořádala A. Baďurová, Praha 1999 [2000], s. 243–248.

301. *Kaiser, König und Ständerevolte. Die böhmischen Stände und ihre Stellung zur Reichspolitik Karls V. und Ferdinands I. im Zeitalter des Schmalkaldischen Krieges*, in: Karl V. 1500–1558. Neue Perspektiven seiner Herrschaft in Europa und Übersee, hrsg. von A. Kohler, B. Haider und Ch. Ottner, Wien 2000, s. 393–406, 1 mapa. (Zentraleuropa-Studien, hrsg. von Grete Klingenstein und Arnold Suppan, Bd. 6.)

302. *Königswahl oder Königsaufnahme? Thronwechsel im Königreich Böhmen an der Schwelle zur Neuzeit*, in: Der frühmoderne Staat in Ostzentraleuropa II (Documenta Augustana 3), hrsg. von W. E. J. Weber, Augsburg 2000, s. 37–52.

303. *Die niederländische raiss Peter Wok's von Rosenberg – eine unbekannte böhmische Reisebeschreibung Rheinlands, der Niederlande und Englands*, in: Septuaginta Paulo Spunar oblata (70+2), edited by J. K. Kroupa, Praha 2000, s. 553–560.

304. *La pisciculture, l'eau et l'alimentation en Bohême au XVIIe siècle*, in: Le acque interne: Secc. XII–XVII. Atti della „Quindicesima Settimana di Studi“: 15–20 aprile 1983. A cura di s. Cavaciocchi. Prato, Istituto Internazionale di Storia Economica „Francesco Datini“ 2000 (Atti delle „Settimane di Studi“ e altri convegni in CD-rom; 4). – CD-ROM.

305. *Praha ve spirále času*, in: I. Král a kol., Praha – Prague – Prag – Praga. Praha 2000, s. 249–269. (cizojazyčné verze: *Prague in the spiral of time* /s. 252–254/, *Prague in der Spirale der Zeit* /s. 255–257/, *Praga en la espiral del tiempo* /s. 258–260/, *Prague en spirale du temps* /s. 261–263/, *Praga nella spirali del tempo* /s. 264–266/, *Praga v spirali vremena* /s. 267–269/).

306. „*Raný novověk*“ a problém základních pojmů při výuce dějepisu, in: Historické inspi-race. Historikové a přírodovědci školnímu dějepisu. Sborník příspěvků k historické ter-

minologii, periodizacji dziejów, rozwoju nauki i techniki w 20. stuleciu, redakcja H. Mandelová, Praha, 2000, s. 53–60.

Ref.: J. Kvirenc, Zprávy Historického klubu 12, 2001, č. 1, s. 106.

307. *Současné reinterpretace českých dějin*, in: Spory o dějiny. Sborník kritických textů 3, 2000, s. 13–23, 185–186.

308. *Staatsbildung in einer überstaatlichen Monarchie: Der Fall Böhmen*, in: Der frühmoderne Staat in Ostzentraleuropa I, Documenta Augustana. II, hrsg. von A. Maczak und W. E. J. Weber, Augsburg 1999 [2000], s. 88–102.

Da/2001

309. *Czech Historiography in the 1990s. Introduction and Initial Assessment*, in: Czech Historiography in the 1990s. To Professor Jaroslav Mezník, a gentleman and outstanding historian, edited by J. Pánek, Historica. Historical Sciences in the Czech Republic 7–8, 2000–2001, Prague 2001, s. 9–12.

310. *Czesi i Polacy w tysiącletniej historii (Przemiany modelu sąsiedztwa i współżycia)*, in: Zwrot. Miesięcznik Społeczno-Kulturalny Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Republice Czeskiej 52, 2001, č. 7, s. 3–9; č. 8, s. 3–9.

Ref.: K. Jaworski, *Przemiany modelu sąsiedztwa (O stosunkach czesko-polskich inaczej)*, Głos Ludu. Gazeta Polaków w Republice Czeskiej 3. 5. 2001, s. 4; H. Legowicz (H. L.), Głos Ludu. Gazeta Polaków w Republice Czeskiej 28. 4. 2001, s. 1; C. Rudnik (C. R.), *Lekcja historii z profesorem Pánkiem*, Zwrot. Miesięcznik Społeczno-Kulturalny Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Republice Czeskiej 52, 2001, č. 6, s. 38; *Uznowienie ID karwińskiego gimnazjum, Odwiedziny pana profesora*, Zwrot. Miesięcznik Społeczno-Kulturalny Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Republice Czeskiej 52, 2001, č. 7, s. 10.

311. *Česká historiografie na sklonku 20. století jako problém kontinuity – Historiografie česká na přelomie 20. věku jako problém ciągłości*, in: U schyłku tysiąclecia. Księga pamiątkowa z okazji sześćdziesięciolecia urodzin Profesora Marcelego Kosmana, red. naukowa K. Pająk, J. Załubski, Poznań 2001, s. 189–210.

312. *České stavovské vize střední Evropy (Od protiturecké aliance k evangelické konfederaci) – Wizje Europy środkowej w Czechach XVI i XVII wieku (Od aliansu antytureckiego do konfederacji ewangelickiej)*, in: Kultura polityczna Polski, tom III: Wizje przyszłości. Praca zbiorowa pod redakcją M. Kosmana, Poznań 2000 [2001], s. 103–117.

313. *Český a moravský zemský sněm v politickém systému České koruny doby předbělohorské (1526–1620)*, in: Sejm czeski od czasów najdawniejszych do 1913 roku. Praca zbiorowa pod redakcją M. J. Ptaka, Opole 2000 [2001], s. 31–47.

Ref.: M. Kosman, *Trudne dzieje sejmowe sąsiadów znad Weltawy*, Humaniora. Biuletyn (Poznań), 13, 2001, s. 39–41; T. Krzenck, Bohemia (München) 43, 2002, s. 500; J. Kořalka, ČČH 102, 2004, s. 884–885.

314. *Early Modern Studies*, in: Czech Historiography in the 1990s. To Professor Jaroslav Mezník, a gentleman and outstanding historian, edited by J. Pánek, in: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic 7–8, 2000–2001*, Prague 2001, s. 57–79. (spoluautor J. Mikulec).

315. *Emperador, rey y revuelta estamental. Los estamentos de Bohemia y su postura ante la política imperial de Carlos V y Fernando I durante la época de la guerra de Esmalcalda*, in: *Carlos V / Karl V. 1500–2000. Simposio Internacional, Comisión de Historia de la Academia Austríaca de las Ciencias* (Viena, 7–11 de marzo de 2000), coordinador A. Kohler, Madrid 2001, s. 137–149.

316. *Historiografie, historické vědomí a odpovědnost. Úvodem k VIII. sjezdu českých historiků*, in: VIII. sjezd českých historiků (Hradec Králové 10.–12. září 1999), ed. J. Pešek, Praha 2000 [2001], s. 19–27.

317. *Italové, Nizozemci a Němci v rudolfínské Praze – některé formy a problémy soužití*, in: *Documenta Pragensia* 19, 2001, s. 67–74, 362–364. [název svazku: Národnostní skupiny, menšiny a cizinci ve městech. Praha – město zpráv a zpravodajství. Sborník referátů a materiálů ze 14. vědecké konference Archivu hlavního města Prahy, konané ve dnech 1. a 2. října 1996 a z 15. vědecké konference Archivu hlavního města Prahy, konané ve dnech 7. a 8. října 1997]

318. *O nevzdělanosti a předsudcích v historizující žurnalistice (Polemika s Jánem Mlynárikem)*, in: *Zpravodaj Historického klubu* 12, 2001, č. 1, s. 15–38. (spoluautoři E. Broklová a O. Tůma) Diskuse: T. Dvořák, *Časopis Matice moravské* (2001), 120, 2001, č. 2, s. 511–515.

319. *Pojetí předbělohorských českých dějin v díle Zdeňka Kalisty*, in: Zdeněk Kalista a kulturní historie. Sborník referátů z vědecké konference konané ve dnech 14.–15. dubna 2000 v lázních Sedmihorkách, uspořádal I. Navrátil, Semily 2000 [2001], s. 131–140. (Z Českého ráje a Podkrkonoší, Supplementum, 6.) [Reedice in: *Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory*, Pardubice 2013, s. 275–283.]

320. *Sdružení historiků České republiky na sklonku tisíciletí*, in: VIII. sjezd českých historiků, (Hradec Králové 10.–12. září 1999), ed. J. Pešek, Praha 2000 [2001], s. 28–32.

321. *Selbstdarstellung und politisches Programm eines tschechischen Aristokraten aus dem 16. Jahrhundert (Zur Frage des Frühsarmatismus im jagiellonischen Böhmen)*, in: *Ludzie – Kościół – Wierzenia. Studia z dziejów kultury i społeczeństwa Europy Środkowej (średiowiecze – wczesna epoka nowożytna)*. Profesorowi Stanisławowi Bylinie w sześćdziesiątą rocznicę urodzin, red. W. Iwańczak, S. K. Kuczyński, Warszawa 2001, s. 489–498.

322. *Společenstvo české i państwo w ustawach krajowych XVI i XVII wieku*, in: Aere perennius. Profesorowi Gerardowi Labudzie dnia 28 XII 2001 roku w hołdzie, redaktor M. Kosman, Poznań 2001, s. 29–41.

323. *Spor o Edvarda Beneše – spor o české dějiny*, in: Společnost Edvarda Beneše v Praze 1990–2000, ed. V. Olivová, Praha 2001, s. 25–31.

Da/2002

324. *Contemporary Czech Historiography (Organization, Tendencies, Interdisciplinary and International Collaboration)*, in: Přednášky z XLV. běhu Letní školy slovanských studií, uspořádal J. Hasil, Praha 2002, s. 223–231.

325. *Czesi i Polacy w tysiącletniej historii (Przemiany modelu sąsiedztwa i współżycia)*, in: Forum Naukowe. Prace Historyczno-Politologiczne (Wyższa Szkoła Zarządzania i Bankowości – Instytut Historii Politycznej, Poznań) 6, 2001 [2002], č. 1 (13), s. 37–53.

326. *Český stát a stavovská společnost na prahu novověku ve světle zemských zřízení*, in: Vladislavské zřízení zemské a počátky ústavního zřízení v českých zemích (1500–1619). Sborník příspěvků z mezinárodní konference konané ve dnech 7.–8. prosince 2000 v Praze, uspořádali K. Malý a J. Pánek, redakčně připravil D. Janiš, Praha 2001 [2002], s. 13–54.

327. *Epoka nowożytna we współczesnych badaniach czeskich. Organizacja, tematy, metody*, in: Kwartalnik Historyczny (Warszawa) 108, 2001 [2002], s. 85–102.

328. *Die frühneuzeitliche Ständegesellschaft als politisches Argument in der modernen tschechischen Geschichtsschreibung*, in: Pocta Josefu Kollmannovi. Sborník k životnímu jubileu, k vydání připravila A. Pazderová, Praha 2002, s. 228–236, 301–302.

329. *Historikové proti znásilňování dějin (Stanovisko Sdružení historiků České republiky)*, in: Historikové proti znásilňování dějin (Stanovisko Sdružení historiků České republiky), uspořádal J. Kocian, Praha 2002 (Příloha ke Zpravodaji Historického klubu. Roč. 12, 2001, č. 2), s. 3–7 (spoluautor J. Pešek); v anglickém překladu *Historians against the Abuse of History (A Declaration of the Czech Republic Historians' Association)*, in: *Historia Europae Centralis* 1, 2001 [2002], s. 93–98; reedice: *Historikové proti znásilňování dějin*, in: Sondy. Týdeník pro sociální otázky [vydává Českomoravská konfederace odborových svazů] 12, 2002, č. 21 (6. VI.), s. 16; reedice: *Historikové proti znásilňování dějin (Stanovisko Sdružení historiků České republiky)*, in: Univerzitní noviny. List Masarykovy univerzity a Nadace Universitas Masarykiana 9, 2002, č. 5, s. 60–63; reedice: *Historikové proti znásilňování dějin (Stanovisko Sdružení historiků České republiky)*, in: Klub. Kulturní měsíčník Čechů a Slováků v Rakousku 21, 2002, č. 7–8, příloha, s. 8–10; reedice: *Historikové proti znásilňování dějin (Stanovisko Sdružení historiků České republiky)*, in:

Informační list Asociace učitelů dějepisu 19, 2002, s. 8–12; reedice: *Historikové proti znásilňování dějin (Stanovisko Sdružení historiků České republiky)*, in: Bulletin Unie Comenius, 15–16, 2002, s. 65–70; reedice: *Historikové proti znásilňování dějin (Stanovisko Sdružení historiků České republiky)*, in: Zpravodaj Výboru národní kultury 9, 2002, č. 3, s. 1–4; reedice: *Historikové proti znásilňování dějin (Stanovisko Sdružení historiků České republiky)*, in: Scientific Papers of the University of Pardubice, Series C – Faculty of Humanities, 7, 2001 [vyšlo 2002], s. 225–229; reedice: *Historikové proti znásilňování dějin (Stanovisko Sdružení historiků České republiky)*, in: Listy 32, 2002, č. 4, s. 77–80.

330. *Land Codes of the Bohemian Kingdom in Relation to Constitutional Changes in Central Europe on the Threshold of the Early Modern Age*, in: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic*, Series Nova 9, 2002, s. 7–39.

331. *Die Landesordnungen im Kontext der verfassungsrechtlichen Veränderungen in Mitteleuropa im 16. und zu Beginn des 17. Jahrhunderts*, in: Vladislavské zřízení zemské a počátky ústavního zřízení v českých zemích (1500–1619). Sborník příspěvků z mezinárodní konference konané ve dnech 7.–8. prosince 2000 v Praze, uspořádali K. Malý a J. Pánek, redakčně připravil D. Janiš, Praha 2001 [2002], s. 415–428.

332. *Miasta i władza feudalna w Czechach na początku epoki nowożytnej*, in: Samorządowość i elity władzy w Cieszynie na przestrzeni dziejów, praca zbiorowa pod redakcją I. Panica, Cieszyn 2002, s. 9–22.

333. *Mitteleuropa in den politischen Vorstellungen der böhmischen Aristokratie in der frühen Neuzeit: Von der antiosmanischen Allianz zur evangelischen Konföderation*, in: *Anzeiger der philosophisch-historischen Klasse (Österreichische Akademie der Wissenschaften)* 137, 2002, s. 133–146.

334. *Moravanství jako aktuální vědecký problém – Moravianess as a Current Scholarly Question*, in: *Morava a české národní vědomí od středověku po dnešek. Sborník příspěvků z konference Češi nebo Moravané? K vývoji národního vědomí na Moravě*, konané 28. 2. 2001 v Brně, k vydání připravili J. Malíš a R. Vlček (*Disputationes Moraviae*. 2), Brno 2001 [2002], s. 19–24.

Ref.: J. Harna, ČČH 99, 2001, s. 676; R. Vlček, *Kolokvium o moravské identitě*, Akademický bulletin AV ČR, 2001, č. 4 (6. IV.), s. 15.

335. *Národnostní a náboženské menšiny v tisíciletých dějinách českých zemí*, in: *Historikové proti znásilňování dějin (Stanovisko Sdružení historiků České republiky)*, uspořádal J. Kocián, Praha 2002 (Příloha ke Zpravodaji Historického klubu. Roč. 12, 2001, č. 2), s. 9–20; v anglickém překladu: *National and Religious Minorities in One Thousand Years of Czech History*, *Historia Europae Centralis* 1, 2001 [2002], s. 99–112; *National and Religious Minorities in One Thousand Years of Czech History. A Paper for the European History Teachers' Congress, Prague, 13th March 2002*, in: *Rich and Varied Diversity. The Learning*

and Teaching about Ethnic, Religious and Linguistic Minorities in History (Prague 2002), Euroclio Bulletin 17, 2002, s. 10–16; reedice: *Národnostní a náboženské menšiny v tisíciletých dějinách českých zemí*, Klub. Měsíčník Čechů a Slováků v Rakousku 21, 2002, č. 10, příloha, s. 2–6; reedice: *Národnostní a náboženské menšiny v tisíciletých dějinách českých zemí*, Univerzitní noviny. List Masarykovy univerzity a Nadace Universitas Masarykiana 9, 2002, č. 5, s. 44–50; Reedice: *Národnostní a náboženské menšiny v tisíciletých dějinách českých zemí*, Bulletin Unie Comenius, 15–16, 2002, s. 3–13; reedice: *Národnostní a náboženské menšiny v tisíciletých dějinách českých zemí*, Zpravodaj Výboru národní kultury 9, 2002, č. 3, s. 4–10.

336. *Nieznany utwór dramatyczny z pogranicza czesko-niemieckiego jako wyraz myśli społecznej końca XVI wieku*, in: *Archiwum Historii Filozofii i Myśli Społecznej* (Warszawa) 47, 2002, s. 247–255.

Ref.: M. Bečková, *Acta Comeniana* 18, 2004, s. 266.

337. *Perspektivy činnosti Historického ústavu AV ČR v letech 2002–2006*, Bulletin Historického ústavu AV ČR 13, 2002, č. 1, s. 1–7.

Ref.: S. B. Winters, *Czech Historians Formulate a Program to Modernize Their Profession*, in: *The Czech and Slovak History Newsletter* (Valdosta) 25, 2002, č. 2, s. 20–23.

338. *Praga w okresie Odrodzenia*, in: *Kraków i Praga – dwie stolice Europy Środkowej*. Materiały międzynarodowej konferencji zorganizowanej w dniach 1–2 czerwca 2000, redaktor naukowy J. Purchla, Kraków 2002, s. 49–57.

339. *Regionální historiografie v českých zemích v první polovině sedmdesátých let (Organizační základy, obrození a kontinuita badatelského směru na počátku „normalizačního“ období)*, in: *Věda v Československu v období normalizace (1970–1975)*. Sborník z konference (Praha, 21.–22. listopadu 2001), k vydání připravil A. Kostlán, Praha 2002, s. 343–360. (Práce z dějin vědy, 4.)

340. *Rozprava o Janu Husovi jako historiografický podnět (Na okraj zamýšlené příručky církevních dějin českých zemí)*, in: *Jan Hus na přelomu tisíciletí. Mezinárodní rozprava o českém reformátoru 15. století a o jeho recepci na prahu třetího milénia* (Papežská lateránská univerzita Řím, 15.–18. prosince 1999), edd. M. Drda – F. J. Holeček – Z. Vybíral, Tábor – Ústí nad Labem 2001 [2002], (Husitský Tábor. Sborník Husitského muzea, Supplement 1.), s. 647–659. (spoluautor M. Polívka)

341. *Sdružení historiků České republiky na přelomu tisíciletí (Oblédnutí za lety 1996–2002)*, in: *Zpravodaj Historického klubu* 13, 2002, č. 2, s. 25–31.

342. *Stát a středoevropská nadstátní organizace v myšlení šlechty na prahu novověku*, in: *České země 1434–1620 (Od Lipan k Bílé hoře)*. Sborník příspěvků odborného historického semináře pro učitele dějepisu základních a středních škol, ed. J. Mihola, Brno, Masarykova univerzita 2002, s. 14–22.

Ref.: J. Mihola, *Hosté Katedry historie Pedagogické fakulty MU v období 2000–2002*, Univerzitní noviny (Brno) 9, 2002, č. 9, s. 17–19.

343. *Ustawy krajowe w kontekście zmian konstytucyjnych w Europie środkowej w XVI i na początku XVII wieku*, in: Vladislavské zřízení zemské a počátky ústavního zřízení v českých zemích (1500–1619). Sborník příspěvků z mezinárodní konference konané ve dnech 7.–8. prosince 2000 v Praze, uspořádali K. Malý a J. Pánek, redakčně připravil D. Janiš, Praha 2001 [2002], s. 429–441.

344. *Zemská zřízení v kontextu ústavních proměn ve střední Evropě v 16. a na počátku 17. století*, in: Vladislavské zřízení zemské a počátky ústavního zřízení v českých zemích (1500–1619). Sborník příspěvků z mezinárodní konference konané ve dnech 7.–8. prosince 2000 v Praze, uspořádali K. Malý a J. Pánek, redakčně připravil D. Janiš. Praha 2001 [2002], s. 403–414.

Da/2003

345. *Brothers, Patriots and Debauchees (Forming Impressions by Czechs of their Polish Neighbour on the Threshold of the Modern Age)*, in: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic* 10, 2003, s. 93–116.

Ref.: R. Baron, *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 15, 2004, č. 2, s. 12–13.

346. *Břemeno politiky. Raně novověká Svátá říše římská v proměnách české historiografie*, in: *Dějiny ve věku nejistot*. Sborník k příležitosti 70. narozenin Dušana Třeštika, uspořádali J. Klápště, E. Plešková a J. Žemlička, Praha 2003, s. 187–200.

347. *Deset let historiografické činnosti Kladské komise*, in: *Kladský sborník* 5, 2003, s. 211–217.

Ref.: E. Semotanová, *ČČH* 101, 2003, s. 1019–1020.

348. *Česká historiografie po roce 1989*, in: *Česko-slovenská historická ročenka*, 2003, s. 111–130.

Ref.: R. Vlček – L. Hladký, *ČČH* 101, 2003, s. 1008; R. Kvaček, *ČČH* 101, 2003, s. 1021.

349. *Češskaja historyjografija na mjažy XX–XXI st.*, in: *Belaruski historyčny ahljad – Belarusian Historical Review (Mensk/Minsk)* 9, 2002 [2003], s. 129–151.

350. *Divadelní představení jako výraz sebezprezentace předbělohorského aristokrata (Vizualizace slova v Sarmacii Jana Zajíce z Házmburka)*, in: *Historik zapomenutých dějin*. Sborník příspěvků věnovaných prof. dr. Eduardu Maurovi, k vydání připravily M. Koldinská a A. Velková, Praha 2003, s. 181–188.

351. *Friedrich V. von der Pfalz als König von Böhmen*, in: *Der Winterkönig. Friedrich V. – Der letzte Kurfürst aus der Oberen Pfalz: Amberg – Heidelberg – Prag – Den Haag*. Katalog der Bayerischen Landesausstellung 2003 (Stadtmuseum Amberg, 9. Mai bis 2. November 2003), hrsg. von P. Wolf, M. Henker, E. Brockhoff, B. Steinherr und S. Lippold, Augsburg 2003, s. 101–106.

352. *Historians against the Abuse of History (A Declaration of the Czech Republic Historians' Association)*, in: Comenius Institute Montreal Bulletin. A review published by the Comenius Institute Montreal, volume 5 (Autumn 2003), s. 3–6.
Ref.: H. Mandelová, *Učitelé dějepisu v Euroclio*, in: Akademický bulletin 2002, č. 3, s. 23.
353. *Historiografie českých raně novověkých dějin po roce 1989*, in: Česko-slovenská historická ročenka, 2003, s. 245–261.
354. *Historiker gegen die ständige Vergewaltigung der Geschichte (Stellungnahme der Vereinigung der Historiker der Tschechischen Republik)*, in: *Historia Europae Centralis* 2, 2003, s. 183–189. [reedice, v německém překladu]
355. *Historycy przeciw gwałceniu historii (stanowisko Stowarzyszenia Historyków Republiki Czeskiej)*, in: *Przegląd Historyczny* (Warszawa) 94, 2003, s. 59–63. [reedice, v polském překladu, přeložil Jerzy Tomaszewski]
356. *Chomutovská divadelní hra z roku 1594. Dramatický obraz náboženských, politických a národnostních rozporů v předbělohorské stavovské společnosti*, in: *Comotovia* 2002. Sborník příspěvků z konference věnované výročí 750 let první písemné zmínky o existenci Chomutova (1252–2002), uspořádal P. Rak, Chomutov 2003, s. 31–78.
357. *Istoricii împotriva falsificării istoriei (Punctul de vedere al Asociației Istoricilor din Republica Cehă)*, (Traducere de J. Felix și G. Mareș), in: *Zpravodaj Česko-rumunské společnosti – Buletinul Asociației Cehia-România (Supliment dedicat prietenilor noștri români)*, Praha 2003, s. 1–4. [reedice, v rumunském překladu]
358. *Istoriki protiv nasilija nad istoriej. Točka zrenija Sodruezstva istorikov Čěšskoj respubliky*, in: *Slavjanovedenije* (Moskva) 2003, č. 1, s. 43–47. [reedice, v ruském překladu, přeložila M. Ju. Dostaľ]
359. *Minorities in History of the Czech Lands*, in: *Přednášky z XLVI. běhu Letní školy slovanských studií*, uspořádal J. Hasil, Praha 2003, s. 249–263.
360. *Mniejszości narodowe i religijne w tysiącletnich dziejach ziem czeskich*, in: *Przegląd Historyczny* (Warszawa) 94, 2003, s. 65–76. [reedice, v polském překladu, přeložil Jerzy Tomaszewski]
361. *La Monarchia Absburgica come spazio per la formazione della cultura barocca*, in: *Barocco in Italia – Barocco in Boemia. Uomini, idee e forme d'arte a confronto*, a cura di s. Gracioti e J. Křesálková (Fondazione Giorgio Cini, San Giorgio Maggiore Venezia – Media et Orientalis Europa 3), Roma 2003, s. 33–46.
362. *Nacionalnyje i religioznyje menšinstva na protaženii tysjačletnej istorii čěšskich zemel'*, in: *Slavjanovedenije* (Moskva), 2003, č. 1, s. 47–56. [reedice, v ruském překladu, přeložila M. Ju. Dostaľ]

363. *Národnostní a náboženské menšiny v tisíciletých dějinách českých zemí* (Předneseno na mezinárodní konferenci EUROCLIO v Praze 2002), in: Historické inspirace. K problémům světa ve 20. století. Etnické a národnostní odlišnosti a jejich souvislosti s politickým vývojem států, Praha 2003, s. 17–29. [reedice]

Ref.: E. Abenteuer, *Angažovaní dějepisci aneb Kde je svobodný žák a občan*, in: Babylon. Studentský list 11, 2002, č. 9 (27. V.), s. 3.

364. *National and Religious Minorities in One Thousand Years of Czech History (A Paper for the European History Teachers' Congress, Prague, 13th March 2002*, in: Comenius Institute Montreal Bulletin. A review published by the Comenius Institute Montreal, volume 5 (Autumn 2003), s. 7–16. [reedice, v anglickém překladu]

365. *Pavel Stránský – obhájce českého národa a státu*, in: Duchem, ne mečem. Fakta – úvahy – souvislosti, ed. J. Lakosilová – M. Hurtová, Praha 2003, s. 133–142.

366. *Praha na prahu novověku*, in: Praha – Čechy – Evropa. 1100 let kulturní, hospodářské a politické metropole střední Evropy, ed. V. Ledvinka, Praha 2003, s. 39–45.

367. *Prelát jako prostředník mezi dvěma národy (Postavení olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského v česko-polských vztazích na sklonku 16. století)*, in: Ad vitam et honorem. Profesoru Jaroslavu Mezníkovi přátelé a žáci k pětasedmdesátým narozeninám, k vydání připravili T. Borovský, L. Jan a M. Wihoda, Brno 2003, s. 351–361.

368. *První romský holocaust – česká cesta k jeho poznání*, in: Milý Bore... Profesoru Ctiboru Nečasovi k jeho sedmdesátým narozeninám věnují přátelé, kolegové a žáci, k vydání připravili T. Dvořák, R. Vlček a L. Vykoupil, Brno 2003, s. 345–351.

369. *Sixt z Ottersdorfu – mluvčí stavu městského*, in: Duchem, ne mečem. Fakta – úvahy – souvislosti, ed. J. Válka, Praha 2003, s. 90–99.

370. *Stát a středoevropská nadstátní organizace v myšlení šlechty na prahu novověku*, in: Šlechta v habsburské monarchii a císařský dvůr (1526–1740), edd. V. Bůžek a P. Král, (Opera Historica 10, Editio Universitatis Bohemiae Meridionalis), České Budějovice 2003, s. 33–48.

371. *Úvodem k Manuálu Encyklopedie českých dějin*, in: Manuál Encyklopedie českých dějin (Příručka pro zpracovatele – Heslář – Vzorová hesla), uspořádali J. Pánek a O. Tůma ve spolupráci s J. Kocianem, J. Míkulcem, J. Pelikánem, M. Polívkou, A. Pořízkou, S. Rakovou, E. Semotanovou a autory vzorových hesel, Praha 2003, s. 9–55.

372. *Biskup Stanisław II Pawłowski, Polacy i Czesi (Pralat, polityk i mecenas pośrednikiem pomiędzy dwoma sąsiednimi narodami)*, in: *Polacy w Czechach, Czesi w Polsce X–XVIII wiek*, red. H. Gmiterek i W. Iwańczak, Lublin 2004, s. 89–101.

373. *Cesta Historického ústavu dějinami (Úvodní slovo k prezentační výstavě v sídle Akademie věd ČR)*, in: *Bulletin Historického ústavu AV ČR 15, 2004, č. 1, s. 1–10.*

374. *The Czech-Italian Forum on Baroque Research. Introduction*, (spoluautor Vilém Herold), in: *Baroko v Itálii – Baroko v Čechách. Setkávání osobností, idejí a uměleckých forem. Sborník příspěvků z italsko-českého symposia Barocco in Italia, Barocco in Boemia, uomini, idee, forme d'arte a confronto* (Praha, Karolinum a vila Lanna 19.–21. dubna 1999), Praha 2003 [2004], s. 25–40. (spoluautor Vilém Herold)

375. *Česko-italské setkání nad výzkumem baroka. Slovo úvodem*, in: *Baroko v Itálii – Baroko v Čechách. Setkávání osobností, idejí a uměleckých forem. Sborník příspěvků z italsko-českého symposia Barocco in Italia, Barocco in Boemia, uomini, idee, forme d'arte a confronto* (Praha, Karolinum a vila Lanna 19.–21. dubna 1999), uspořádali V. Herold a J. Pánek, Praha 2003 [2004], s. 11–23. (spoluautor Vilém Herold)

376. *Český stát a problém integrace střední Evropy na počátku novověku*, in: *Pocta Prof. JUDr. Václavu Pavlíčkovi, CSc., k 70. narozeninám*, uspořádali V. Jirásková a R. Suchánek, Praha 2004, s. 56–74.

377. *Ferdynand I i stany czeskie (Polityka integracyjna założyciela monarchii habsburskiej i reakcja na nią w środowisku czeskim)*, in: *Studia Historyczno-Prawne. Prace dedykowane Profesorowi Janowi Seredyce w siedemdziesiątą piątą rocznicę urodzin i czterdziesto-pięciolecie pracy naukowej*, pod redakcją J. Dorobisza i W. Kaczorowskiego, Opole 2004, s. 237–250.

378. *Habsburská monarchie jako prostor pro utváření barokní kultury*, in: *Baroko v Itálii – Baroko v Čechách. Setkávání osobností, idejí a uměleckých forem. Sborník příspěvků z italsko-českého symposia Barocco in Italia, Barocco in Boemia, uomini, idee, forme d'arte a confronto* (Praha, Karolinum a vila Lanna 19.–21. dubna 1999), uspořádali V. Herold a J. Pánek, Praha 2003 [2004], s. 73–85.

379. *Historické encyklopedie (Současný stav zpracování – nástin typologie – perspektivy)*, in: *ČČH 102, 2004, s. 1–31.*

380. *Historik a učitel Josef Petráň*, in: *Vlast a rodný kraj v díle historika. Sborník prací žáků a přátel věnovaný profesoru Josefu Petráňovi*, uspořádal J. Pánek, Praha, Historický ústav

AV ČR 2004, s. 13–129. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 130–187.]

381. *Historikové proti znásilňování dějin (Stanovisko Sdružení historiků České republiky)*, in: Vlastivědný věstník moravský 56, 2004, s. 74–78. [reedice]

382. *Kultur in Böhmen im 17. und 18. Jahrhundert*, in: Religion und Kultur im Europa des 17. und 18. Jahrhunderts, Hrsg. P. C. Hartmann, (Mainzer Studien zur Neueren Geschichte, Band 12), Frankfurt am Main – Berlin – Bern – Bruxelles – New York – Oxford – Wien 2004, s. 193–213.

383. *Mezi dějinami historiografie a autorskou sebezpřítací (Josef Janáček v pojetí Marie Koldinské)*, in: ČČH 102, 2004, s. 122–127.

384. *Mezi postžitelnou minulostí a dějinným mýtem* [doslov k dílu Josefa Petráň Staroměstská exekuce], in: Josef Petráň, Staroměstská exekuce, 4. vydání, Praha 2004, s. 307–311. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 188–193]

385. *Ruský bohemista Georgij Pavlovič Melnikov*, in: FHB 20, 2002, Praha 2003 [2004], s. 243–258. [Příloha: Bibliografie prací Georgije P. Melnikova k problematice dějin a kultury Českých zemí a středovýchodní Evropy.] [Reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 506–512.

386. *Theatervorstellungen des 16. und beginnenden 17. Jahrhunderts als ein Kommunikationsmedium und Selbstzeugnis im böhmischen aristokratischen Milieu*, in: Kommunikation mit dem Ich. Signaturen der Selbstzeugnisforschung an europäischen Beispielen des 12. bis 16. Jahrhunderts, Hg. H. –D. Heimann, P. Monnet, Bochum 2004, s. 127–133.

387. *Traditions of the Czech Parliamentarianism: The Early Modern Bohemian Diets*, in: Přednášky z XLVII. běhu Letní školy slovanských studií, uspořádal J. Hasil, Praha 2004, s. 241–248.

388. *Der tschechische Blick auf die Reichsgeschichte und die spezifische Stellung des böhmischen Staates*, in: Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung (Marburg) 53, 2004, s. 373–390.

Da/2005

389. *Der böhmische Adel zwischen Jagiellonen und Habsburgern*, in: Die Länder der Böhmisches Krone und ihre Nachbarn zur Zeit der Jagiellonenkönige (1471–1526). Kunst – Kultur – Geschichte, hg. E. Wetter, Ostfildern 2004 [2005], s. 143–150. (Studia Jagellonica Lipsiensia, Band 2)

390. *Die böhmischen Adelsreisen und ihr Wandel vom Mittelalter zur Neuzeit*, in: Grand Tour. Adeliges Reisen und europäische Kultur vom 14. bis zum 18. Jahrhundert. Akten der internationalen Kolloquien in der Villa Vigoni 1999 und im Deutschen Historischen Institut Paris 2000, hrsg. von R. Babel und W. Paravicini, Ostfildern 2005, s. 53–69. (spoluautor M. Polívka)

391. *The Czech (Bohemian) State and Issue of Central European Integration at the Onset of the Modern Age*, in: Přednášky z XLVIII. běhu Letní školy slovanských studií, uspořádal J. Hasil, Praha 2005, s. 197–214.

392. *Český obraz Poláků v předbělohorské době*, in: Polaków i Czechów wizerunek wzajemny, pod redakcją W. Iwańczaka i R. Gładkiewicza, Wrocław – Warszawa 2004 [2005], s. 155–167. [Konferencja „Polaków i Czechów wizerunek wzajemny“, Polanica Zdrój 22. – 24. IX. 2000]

393. *Dva polští historici raného novověku – Jan Sereďyka a Marceli Kosman (K jejich ocenění Medaili Františka Palackého)*, in: FHB 21, 2005, s. 267–292. [Připojena výběrová bibliografie prací Jana Sereďyky, s. 278–284 a výběrová bibliografie prací Marceliho Kosmana s. 285–291]

394. *František Šmabel aneb Kontinuita díla v diskontinuitě doby*, in: Zpravodaj Historického klubu. Časopis Sdružení historiků České republiky 15, 2004 [2005], č. 2, s. 15–21. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 342–348.]

395. *Habsburský a stavovský model integrace střední Evropy – politika Ferdinanda I. a reakce na ni v českém prostředí*, in: Politický zrod novovekej strednej Európy. 500. výročie narodenia Ferdinanda I., zakladateľa habsburskej monarchie, ed. J. Baďurík, K. Sládek, Bratislava 2005, s. 21–32. (Historické korene integrácie strednej Európy, I)

396. *Historical Encyclopedias (Current research results – an outline of typology – perspectives)*, in: Historica. Historical Sciences in the Czech Republic 11, 2004 [2005], s. 7–39.

397. *Historické encyklopedie (Současný stav zpracování – nástin typologie – perspektivy)*, in: Zpravodaj Historického klubu 15, 2004 [2005], č. 1, s. 23–50.

398. *Introduction to a Lexicon of Foreign Scholars in Czech History Studies*, in: Scholars of Bohemian, Czech and Czechoslovak History Studies, I, J. Pánek, S. Raková, V. Horčáková, Prague 2005, s. 7–18.

399. *Introductory Address of the Director of History Institute of the Academy of Sciences of the Czech Republic. Representative and Parliamentary Institutions in the Czech History*, in:

Kapitoly z dějin stavovského a parlamentního zřízení. Sborník příspěvků z 54. konference Mezinárodní komise pro dějiny stavovství a parlamentarismu v Praze – Chapters from the History of Representative and Parliamentary Institutions. Collection of Contributions from the 54th Conference of the International Commission for History of Representative and Parliamentary Institutions in Prague, edited by J. Georgiev and J. Kysela, Prague 2004 [2005], s. 19–25.

400. *Karl V. in der tschechischen Historiographie*, in: The Histories of Emperor Charles V. Nationale Perspektiven von Persönlichkeit und Herrschaft, Hgg. C. Scott Dixon, Martina Fuchs, Münster 2005, s. 323–337. (Geschichte in der Epoche Karls V., 6)

401. *Political Culture in Central Europe in the European and Global Context*, in: 20th International Congress of Historical Sciences. Programme (3–9 July 2005, University of New South Wales, Sydney, Australia), Sydney 2005, s. 119–132. (spoluautor S. Bylina)

402. *Political Culture in the Middle Ages and Early Modern Era (until the End of the 18th Century)*, in: Political Culture in Central Europe (10th–20th Century). Part I: Middle Ages and Early Modern Era. edited by H. Manikowska and J. Pánek in cooperation with M. Holý, Prague 2005, s. 13–27. (spoluautor s. Bylina)

403. *Polska i Polacy w oczach Czechów na progu czasów nowożytnych*, in: Kultura polityczna w Polsce. Tom IV. Swoi i obcy. Cz. 2. Praca zbiorowa pod redakcją M. Kosmana, Poznań 2005, s. 99–115.

404. *Praha a české země v rámci habsburské monarchie a římsko-německé říše v 17. a 18. století*. Několik úvodních tezí k tematickému bloku příspěvků, in: Barokní Praha – barokní Čechie 1620–1740. Sborník příspěvků z vědecké konference o fenoménu baroka v Čechách (Praha, Anežský klášter a Clam-Gallasův palác, 24.–27. září 2001), sestavili O. Fejtová, V. Ledvinka, J. Pešek a V. Vlnas, Praha 2004 [2005], s. 335–340. (Documenta Pragensia)

405. *Recent Czech Historiography*, in: Select Bibliography on Czech History. Books and Articles 2000–2004, compiled by V. Horčáková and K. Rexová, edited and Introduced by J. Pánek. Prague, Institute of History 2005, s. 9–24. (Práce Historického ústavu AV ČR – Opera Historica Pragae, series D – Bibliographia, volume 13, edited by Jaroslav Pánek).

406. *Regierungsstrategie und Regierungsformen Ferdinands I. in den böhmischen Ländern*, in: Kaiser Ferdinand I. Ein mitteleuropäischer Herrscher, Hgg. M. Fuchs, T. Oborni, G. Ujváry, Münster, 2005, s. 323–337. (Geschichte in der Epoche Karls V., 5)

407. *Regius Professor Dr. Robert John Weston Evans*, in: Udělení čestného doktorátu UK ve Velké aule Karolina 1. listopadu 2005 – Award of CU honorary doctorate in the Great Hall of the Carolinum 1st November 2005, Praha 2005, s. [2–8].

408. *Czech and Bohemian History in Contemporary European and World Research*, in: Přednášky z I. běhu Letní školy slovanských studií, uspořádal J. Hasil, Praha 2006, s. 106–117.

409. *Czeska elita arystokratyczna XVI wieku i jej stosunek do Polski (na przykładzie „wicekróla” Wilhelma z Rožemberka i biskupa Stanisława Pawłowskiego)*, in: Kultura polityczna w Polsce. Tom V. Elity dawne i nowe. Praca zbiorowa pod redakcją M. Kosmana, Poznań 2005 [2006], s. 63–78.

410. *Česká účast na mezinárodních kongresech historických věd v letech 1990–2005*, in: Česká a československá účast na mezinárodních kongresech historických věd, ed. B. Jiroušek, České Budějovice, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2006, s. 109–138.

411. *Ferdinand I. – der Schöpfer des politischen Programms der österreichischen Habsburger?*, in: Die Habsburgermonarchie 1620 bis 1740. Leistungen und Grenzen des Absolutismusparadigmas, Hrsg. von P. Maťa und T. Winkelbauer. Stuttgart 2006, s. 63–72. (Forschungen zur Geschichte und Kultur des östlichen Mitteleuropas, 24).

412. *Historycy środkowoeuropejscy w Unii Europejskiej*, in: Przegląd Zachodni (Poznań) 62, 2006, s. 165–176. (název svazku: Polska – Niemcy – Europa. Profesorowi Gerardowi Labudzie w 90. rocznicę urodzin)

413. *István György Tóth – středoevropský historik raného novověku*, in: FHB 2, 2006, s. 269–283. [Rozšířená verze in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 459–465.]

414. *Jan Amos Komenský a velké osobnosti českých dějin v historiografickém výzkumu zahraničních bohemistů (Na okraj lexikonu zahraničních historiků – bohemistů)*, in: Comenii amator atque editor. Opuscula Martino Steiner sexagenario ab amicis eius dedicata, ediderunt J. Pánek et M. Pánková, Praeae 2006, s. 71–78. (Supplementum ad Bulletin Unie Comenius)

415. *Jozef Hlavka i vynykennja Čes'koi akademiji*, in: Istoryko-polityčni problemy sučasnoho svitu. Zbirknik naukovych statej. Tom 14. Prisyvačuet'sja do 175 -riččja vid dnja narodžennja Jozefa Hlavky, Černivci 2006, s. 25–32.

416. *Kosmografický obraz Britských ostrovů ze 16. století*, in: „Třicet let učitelem učitelů dějepisu“. Věnováno profesoru PhDr. Janu Kumperovi, CSc., vedoucímu katedry historie FPE ZČU, k šedesátým narozeninám (Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta pedagogická. Dějepis XXII), Plzeň 2006, s. 142–152.

417. *Kultura polityczna w Europie Środkowej w średniowieczu i we wczesnym okresie nowożytności (Podsumowanie wyników konferencji w Pardubicach)*, in: Kultura polityczna w Polsce. Tom 6, Praca zbiorowa pod redakcją M. Kosmana, Poznań 2006, s. 737–741.

418. *Eine literarische Übertragung im Dienst der Propaganda. Das Bild Polens in der tschechischen humanistischen Kosmographie und das Problem der Pluralität in Ostmitteleuropa im 16. Jahrhundert*, in: Konfessionelle Pluralität als Herausforderung. Koexistenz und Konflikt in Spätmittelalter und Früher Neuzeit. Winfried Eberhard zum 65. Geburtstag, hrsg. von J. Bahlcke, K. Lambrecht und H.-Ch. Maner. Leipzig 2006, s. 127–138.

419. *Neighbourhood and Coexistence in Central Europe (Czechs and Poles in History)*, in: Přednášky z XLIX. běhu Letní školy slovanských studií, uspořádal J. Hasil, Praha 2006, s. 183–197.

420. *Od České konfederace k Obnovenému zřízení zemskému. (Kontinuita a diskontinuita v proměnách českého státu a jeho ústavního zřízení na pomezí stavovství a absolutismu)*, in: Vývoj české ústavnosti v letech 1618–1918, ed. K. Malý, L. Soukup, Praha 2006 s. 13–29.

421. *O zakotvenosti Ivana Dorovského v české kultuře*, in: Studia Balcanica Bohemo-Slovaica. Příspěvky přednesené na VI. mezinárodním balkanistickém sympoziu v Brně ve dnech 25.–27. dubna 2005, uspořádali P. Boček, L. Hladký, P. Krejčí, P. Stehlík a V. Štěpánek. Svazek 2: Sekce literárněvědná a kulturologická. Sekce jazykovědná. Brno, Matice moravská – Historický ústav AV ČR 2006, s. 787–791. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 498–502.]

422. *Polonia cosmographica (Polska i Polacy w kosmografii pierwotnej i w jej adaptacji czeskiej)*, in: Piśmiennictwo Czech i Polski w średniowieczu i we wczesnej epoce nowożytnej, ed. A. Barciak, W. Iwańczak, Katowice 2006, s. 116–131. (Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, nr 2396)

423. *Starší české dějiny očima seniorů. Dvě pramenné sondy do vztahu historiografie a historického vědomí*, in: Inter laurum et olivam. Sborník k životnímu jubileu prof. dr. Marie Bláhové, Acta Universitatis Carolinae – Philosophica et historica 1, Z pomocných věd historických, Praha 2006, s. 617–633 (spoluautor M. Polívka)

424. *Trotz aller geschichtlicher Umbrüche... Tschechen und Österreicher im zentraleuropäischen Raum*, in: Tschechen und Österreicher. Gemeinsame Geschichte, gemeinsame Zukunft, hrsg. von T. Knoz, Wien – Brno 2006, s. 23–30.

Da/2007

425. *„Času nynějšího Řím město od své prvnější slávy a duostojenství daleko odstoupilo...“: Středověká Itálie v Kosmografii české Zikmunda z Puchova*, in: Od knížat ke králům. Sborník u příležitosti 60. narozenin Josefa Žemličky, uspořádali E. Doležalová a R. Šimůnek ve spolupráci s D. Dvořáčkovou a A. Pořízkou, Praha (Nakladatelství Lidové noviny) 2007, s. 466–475; s. 599–600.

426. *Encounter z českého pohledu – Amerika v „Kozmografií české“ z poloviny 16. století*, in: Cestou dějin. K počtě prof. PhDr. Svatavy Rakové, CSc. Kolektivní monografie. Díl 1., uspořádala E. Semotanová, Praha 2007, s. 187–203. (Práce Historického ústavu AV ČR, v. v. i.)

427. *Morava a Slezsko v kosmografických spisech z poloviny 16. století*, in: Ve znamení zemí Koruny české. Sborník k šedesátým narozeninám prof. PhDr. Lenky Bobkové, CSc., sestavili L. Březina, J. Konvičná, J. Zdichynec, Praha 2006 [2007], s. 585–598.

428. *Praha a středoevropské metropole v Kosmografii české Zikmunda z Puchova*, in: V komnatách paláců – v ulicích měst. Sborník příspěvků věnovaných Václavu Ledvinkovi k šedesátým narozeninám. K vydání připravila K. Jíšová za spolupráce O. Fejtové, P. Kreuze, J. Peška a H. Svatošové, Praha 2007, s. 103–118, 359–360.

429. *Praha v době Rudolfa II.*, in: Rudolfinská Praha 1576–1612. Průvodce, ed. I. Muchka, Praha 2006 [2007], s. 5–23.

430. *Proměny názírání na český stavovský stát v historiografii 19. a počátku 20. století*, in: Právněhistorické studie 29, 2007, s. 93–102. (Zvláštní číslo „Současnost a perspektivy právní historie“. Materiály z právněhistorického kolokvia ze dne 26. října 2005. Sborník k 75. narozeninám prof. Karla Malého.)

431. *Proměny obrazu Albrechta z Valdštejna (Evropské téma v české perspektivě sedmi desetiletí: 1934–2007)*, in: Valdštejn. Albrecht z Valdštejna. Inter arma silent musae? Ed. E. Fučíková, Praha, Academia 2007, s. 23–37.

432. *Reflexionen über die bayerisch-böhmischen Beziehungen und über die unterschiedlichen Sichtweisen*, in: Bayern und Böhmen. Kontakt, Konflikt, Kultur. Vorträge der Tagung des Hauses der Bayerischen Geschichte und des Collegium Carolinum in Zwiesel vom 2. bis 4. Mai 2005, hrsg. von R. Luft und L. Eiber, München 2007, s. 361–375. (Veröffentlichungen des Collegium Carolinum. 111).

Da/2008

433. *Bohemia and the Empire: Acceptance and Rejection (The relationship between the Bohemian state and the Holy Roman Empire in the view of the early modern political practice and later historiographical instrumentalization)*, in: Přednášky z 51. běhu Letní školy slovanických studií, uspořádala J. Kohnová, Praha 2008, s. 105–122.

434. *Český stavovský stát v habsburské monarchii (1526–1620)*, in: J. Pánek, O. Tůma a kolektiv, Dějiny českých zemí, Praha, Karolinum 2008, s. 149–180.

435. *Gazety tygodniowe i korespondencja jako instrumenty komunikacji między Polską a Czechami w drugiej połowie XVI wieku*, in: Rola komunikacji i przestrzeni w średniowiecznych

i wczesnonowożytnych dziejach Czech i Polski, pod redakcją A. Paner i W. Iwańczaka, Gdańsk 2008, s. 271–291.

436. *Historiography of the Bohemian/Czech Lands Abroad*, in: Zdeněk V. David (ed.), *Contributions of the Moravian Brethren to America. Selected Papers from the Conference of the Czechoslovak Society of Arts and Sciences, at the Moravian College, Bethlehem, Pennsylvania, June 8–10, 2007*, New York, NY 2008, s. 71–78.

437. *Noemi Rejchrtová historička*, in: Angelus Pacis. Sborník prací k počtě Noemi Rejchrtové, uspořádali P. B. Kůrka, J. Pánek a M. Polívka, Praha 2008, s. 27–46. [Reedice in: *Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory*, Pardubice 2013, s. 376–388.]

438. *Rudolf II. – ein Kaiser zwischen Wien und Prag – im Werk Karl Vocelkas und in der tschechischen Historiographie*, in: M. Scheuz, V. Valeš (Hg.), *Wien und seine WienerInnen. Ein historischer Streifzug durch Wien über die Jahrhunderte. Festschrift für Karl Vocelka zum 60. Geburtstag*, Wien – Köln – Weimar 2008, s. 17–27.

439. *Sousedství a soužití v dějinách střední Evropy. Tisíc let vztahů mezi Čechy a Poláky*, in: *Lidé a národy. Vztahy a soužití. Sborník přednášek (XVIII. a XIX. letní škola historie)*, uspořádala J. Kohnová, Praha 2007 [2008], s. 32–41.

440. *Wandlungen des Bildes von Albrecht von Waldstein (Ein europäisches Thema aus der tschechischen Perspektive in sieben Jahrzehnten: 1934–2007)*, in: WALDSTEIN. *Albrecht von Waldstein. Inter arma silent musae?* Hrsg. E. Fučková, L. Čepička, Prag 2007 [2008], s. 23–37.

441. *Werner Korthaase aneb cesta politologa ke komeniologii / Werner Korthaase. Der Weg eines Politologen zur Komeniologie*, in: *Studien zu Comenius und zur Comeniusrezeption in Deutschland. Festschrift Werner Korthaase zum 70. Geburtstag*, herausgegeben von P. Zemek, J. Beneš und B. Motel, SCeTH 38/79, 2008, s. 18–36. [Reedice in: *Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory*, Pardubice 2013, s. 411–419.]

442. *Włochy, Czechy a Polska w czeskiej perspektywie kosmograficznej XVI wieku*, in: *Historia vero testis temporum. Księga jubileuszowa poświęcona Profesorowi Krzysztofowi Baczkowskiemu w 70. rocznicę urodzin*, pod redakcją J. Smołuchy, A. Waśko, T. Graffa, P. F. Nowakowskiego, Kraków 2008, s. 65–84.

443. *Země stavů a krále*, in: J. Pánek a kolektiv, *Idea českého státu v proměnách staletí. Fakta, úvahy, souvislosti*, Praha 2008, s. 80–89.

Da/2009

444. *Akademie a její mecenáš (Josef Hlávka v počátcích České akademie věd a umění)*, in: *Financování vědy a budoucnost českých nadací (Konference 2008)*, Praha (Nadace Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových) 2008 [2009], s. 26–33.

445. *The Czech (Bohemian) State and Issue of Central European Integration at the Onset of the Modern Age*, in: *Integration and Desintegration in Mitteleuropa. Pläne und Realität*, M. Rossová (Hg.), München 2009, s. 3–29.
446. *The Czech Estates in the Habsburg Monarchy*, in: J. Pánek, O. Tůma et alii, *A History of the Czech Lands*, Prague 2009, s. 191–232.
447. *Czech Images and Stereotypes of a Neighbouring Nation: The Poles in the Renaissance and Reformation Age*, in: *Přednášky z 52. běhu Letní školy slovanských studií*, uspořádala J. Kohnová, Praha 2009, s. 151–170.
448. *Historische Enzyklopädistik in Ostmittel- und Osteuropa*, in: *Continuité et changement dans la lexicographie historique – Kontinuität und Wandel in der historischen Lexikographie (Schweizerische Geschichtstage – Journées suisses d’Histoire – Congresso Svizzero di Scienze Storiche – Swiss Congress of Historical Sciences 2007)*, Bulletin du DHS (Dictionnaire historique de la Suisse), Bern 2009, s. 15–26.
449. *L’Italia e la Polonia cosmografica. Il sud e il nord dell’Europa cattolica nella Cosmografia boema della metà del Cinquecento*, in: *Bolletino dell’Istituto storico ceco di Roma. Fascicolo VI*, Praga 2008 [2009], s. 137–157.
450. *Olomoucký biskup Stanislav Pavlovský z Pavlovic. Duchovní kníže na prahu rekatolizace českých zemí*, in: *Stanislav Pavlovský z Pavlovic (1579–1598). Biskup a mecenáš umírajícího věku*, ed. O. Jakubec, Olomouc 2009, s. 15–30.
451. *Przemiany szlachty w Czechach i na Morawach w XVI i XVII wieku*, in: *Studia Historyczno-Prawne. Księga poświęcona pamięci Profesora Jana Sereydyki*, pod redakcją W. Kaczorowskiego, Opole 2008 (Uniwersytet Opolski – Katedra Historii Parlamentaryzmu), Opole 2008 [2009], s. 279–300.
452. *Rudolfine Prague: Nations and Confessions in an Early Modern Cosmopolitan Metropolis*, in: *Society of Information and Communication – Emerging Technologies and their Applications in Society and Arts. Second Czech-Argentine Biennale Workshop Buenos Aires, September 24–26, 2007*, edited by P. M. Jacovkis and V. Mařík, Buenos Aires 2009, s. 21–27.
453. *Un duplice sguardo ceco su Roma tardo rinascimentale (La cosmografia di Sigismundo da Puchov e il racconto di viaggio di Federico di Donín)*, in: *Roma – Praga / Praha – Řím. Omaggio a Zdeňka Hledíková. A cura di K. Bobková-Valentová, E. Doležalová, E. Chodějovská, Z. Hojda, M. Svatoš*, Praga 2009 s. 205–217. (Bolletino dell’Istituto storico ceco di Roma – Supplemento, 2008.)
454. *Werner Korthaase – from political scientist to Comenius specialist*, in: *Werner Korthaase badacz Jana Amosa Komeńskiego / Werner Korthaase als Comeniusforscher*, ed. B. Sitarska, R. Mnych, M. Richter, Siedlce 2009, s. 39–46.

455. *Zpravodajství z Polska na Moravu a do Čech na prahu novověku*, in: Historik na Moravě. Profesoru Jiřímu Malířovi, předsedovi Matice moravské a vedoucímu Historického ústavu FF MU, věnují jeho kolegové, přátelé a žáci, k vydání připravili H. Ambrožová, T. Dvořák, B. Chocholáč, L. Jan, P. Pumpr, Brno 2009, s. 295–310.

Da/2010

456. *Cestování na prahu novověku mezi mýtem a realitou*, in: Acta historica Universitatis Silesianae Opaviensis 3, 2010, s. 25–32.

457. *Comenius und seine Zeit*, in: Sitzungsberichte der Leibniz-Sozietät der Wissenschaften zu Berlin 106, 2010, s. 25–56.

458. *České dějiny v současné zahraniční historiografii*, in: Jaroslav Pánek a kolektiv, České dějiny v současné zahraniční historiografii. Pardubice – Praha – Ústí nad Labem 2008 [2010], s. 367–394. (IX. sjezd českých historiků. Pardubice 6.–8. září 2006. Svazek III.)

459. *Drużyna arystokratyczna z Czech i Moraw w czasie podróży po Europie w epoce Renesansu*, in: Wspólnoty małe i duże w społeczeństwach Czech i Polski w średniowieczu i w czasach wczesnonowożytnych, red. W. Iwańczak, J. Smolucha, Kraków 2010, s. 315–334.

460. *Historik české kultury Josef Petráň*, in: Josef Petráň, České dějiny ve znamení kultury (Výbor studií), uspořádali J. Pánek a P. Vorel. Pardubice, Univerzita Pardubice 2010, s. 11–30, 593–594. (spoluautor Petr Vorel)

461. *Historik české kultury Josef Petráň. (K osmdesátinám učitele tří generací českých dějepisců)*, in: SVPP 50, 2010, č. 1, s. 151–180. (spoluautor Petr Vorel)

462. *The Humanities in the Czech Republic after the Velvet Revolution (Academy of Sciences and Universities 1990–2010)*, in: Kosmas. Czechoslovak and Central European Journal (New York, N.Y.) 24, 2010, č. 1, s. 22–42.

463. *L'Italia e la Polonia cosmografica. Il sud e il nord dell'Europa cattolica nella Cosmografia boema della metà del Cinquecento*, in: Bolletino dell'Istituto storico ceco di Roma. Fascicolo VI, Praga 2008 [2010], s. 137–157.

464. *Majestát z roku 1609 jako téma novodobé české historiografie*, in: ČČH 108, 2010, s. 220–243.

465. *Otakar Odložilík and His Work Prior to His Arrival in the U. S. A.*, in: Kosmas (New York, N. Y.) 23, 2010, č. 2, s. 1–13.

466. *A Small Nation Surrounded by Germans, Poles and Ottomans. Early Modern National Identity of Czechs and their Attitude towards Central Europe in the 16th and Early 17th Century*, in: Přednášky z 53. běhu Letní školy slovanských studií, ed. J. Hasil, Praha 2010, s. 153–164.

467. *Současné české bádání o polských dějinách raného novověku*, in: Historie prožité minulosti. K šedesátinám Oldřicha Tůmy, ed. J. Kocian, M. Otáhal, M. Vaněk, Praha 2010, s. 244–256.

468. *Soužití v kosmopolitní metropoli. Národnostní a náboženské menšiny v rudolfínské Praze*, in: Multikulturalita v dějinách a v dějepise. XXII. letní škola historie (Sborník přednášek), uspořádala J. Kohnová, Praha 2009 [2010], s. 44–54.

Da/2011

469. *Bílá hora a černý pád stavovského státu*, in: M. Bárta, M. Kovář a kolektiv, Kolaps a regenerace: cesty civilizací a kultur. Minulost, současnost a budoucnost komplexních společností, Praha 2011, s. 427–444.

470. *Il Convegno lateranense su Giovanni Hus, una via verso la riconciliazione*, in: Dal Bohe-micum al Nepomuceno. La cultura ceca e la formazione sacerdotale in un contesto di scontri nazionalisti e di coesistenza, monografia collettiva redatta a cura di T. Parma, Olomouc 2011, s. 211–232.

471. *Czeskie badania nad dziejami Polski w okresie wczesnej nowożytności*, in: Widziane z zewnątrz, pod redakcją M. Baczkowskiego, T. Gąsowskiego, A. Nowaka, Z. Piecha i B. Szlachty, tom I, Warszawa 2011, s. 205–217.

472. *Česká historiografie a svět*, in: Zpravodaj Historického klubu 22, 2011, č. 1–2, s. 37–51.

473. *Historický časopis s národní tradicí a mezinárodní otevřeností (Úvodem k 109. ročníku Českého časopisu historického) / A Historical Review with National Tradition and International Outlook (In Introduction to the 109th Volume of the Czech Historical Review)*, in: ČČH 109, 2011, s. 1–4. (spoluautor J. Pešek)

474. *Historik mezi „mocí“ a „slušností“ (Na okraj knihy Bohumila Jirouška o Jaroslavu Charvátovi)*, in: ČČH 109, 2011, s. 674–684. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 287–294.]

475. *Historikovo dilema: Otakar Odložilík a otázka exilu*, in: Psáno do oblak. Sborník k nedožitým sedmdesátinám prof. Jana Kuklíka, uspořádali J. Hasil, M. Hrdlička, Praha 2011, s. 49–57. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 263–274.]

476. *The Humanities in the Czech Republic after the Velvet Revolution (Academy of Sciences and Universities 1990–2010)*, in: Contributions of Czechs and Slovaks to Science and Technology in the 21st Century. Selected Papers from the Twenty-Fifth Congress of the Czechoslovak Society of Arts and Sciences (Tabor, Czech Republic, June 27–July 3, 2010), ed. by Z. V. David, E. G. Martin and K. F. Raska Jr., New York, N. Y. 2011, s. 167–182.

477. *Humanities in the Czech Republic after the Velvet Revolution (Academy of Sciences and Universities 1990–2010)*, in: Přednášky z 54. běhu Letní školy slovanských studií, ed. J. Hasil, Praha 2011, s. 147–166. (upravená verze oproti textu v časopise Kosmas. Czechoslovak and Central European Journal 24, 2010, Nr 1, s. 22–42)

478. *Husitství jako politický argument v předbělohorské době*, in: R. Novotný, P. Šámal a kol., Zrození mýtu. Dva životy husitské epochy. (K počtě Petra Čorneje), Praha – Litomyšl 2011, s. 309–319.

479. *The Lords of Rožmberk. An historical study*, in: The Rožmberks. A short exhibition guide, scientific editor Jaroslav Pánek, České Budějovice 2011, s. 24–111. (spoluautoři Robert Šimůnek a Vratislav Vaníček)

480. *Marceli Kosman – historik inspirovaný Sienkiewiczem. – Bibliografický doplněk: Práce o polských dějinách v češtině*, in: Marceli Kosman, Dějiny Polska, Praha 2011, s. 11–16; 415–418. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 451–458.]

481. *Marceli Kosman – historyk zainspirowany Sienkiewiczem*, in: Przez Kresy i historię po obrzeża polityki. Profesorowi Marcelemu Kosmanowi w półwiecze pracy naukowej, redakcja I. Hofman, W. Maguś, Toruń 2011, s. 28–36.

482. *Nation and Confession in the Czech Lands in the pre-White Mountain Period*, in: Confession and Nation in the Era of Reformations. Central Europe in Comparative Perspective, eds. E. Doležalová, J. Pánek, Prague 2011, s. 139–153.

483. *Páni z Rožmberka. Nástin historie rodu*, in: Rožmberkové. Stručný průvodce výstavou, vědecký redaktor J. Pánek, České Budějovice, Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích 2011, s. 24–111. (spoluautoři R. Šimůnek, V. Vaníček)

484. *Páni z Rožmberka. Nástin historie rodu*, in: Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami, uspořádali Jaroslav Pánek a Martin Gaži. České Budějovice 2011, s. 24–89. (spoluautoři R. Šimůnek, V. Vaníček)

485. *Petr Vok z Rožmberka – člověk naší doby*, in: Časopis Společnosti přátel starožitností 119, 2011, č. 3, s. 155–167.

486. *Pontificio Collegio Nepomuceno come oggetto di ricerca e fattore storico. (Sintesi dei risultati del convegno) – Nepomucenum jako předmět výzkumu a jako dějnotvorný činitel. (Shrnutí výsledků konference)*, in: Dal Bohemicum al Nepomuceno. La cultura ceca e la formazione sacerdotale in un contesto di scontri nazionalisti e di coesistenza, monografia collettiva redatta a cura di T. Parma, Olomouc 2011, s. 243–247.

487. *Proměny nazírání na stavovskou monarchii v historiografii meziválečné doby*, in: Československé právo a právní věda v meziválečném období (1918–1938) a jejich místo ve střední Evropě, ed. Karel Malý, L. Soukup, Praha 2011, s. 34–60.

488. *Rok Rožemberków 2011. Odrodzenie się historizmu i narodziny nowej tradycji w Czechach*, in: Wielkie rocznice w dyskursie publicznym i pamięci społecznej, ed. M. Kosman, Poznań 2011, s. 111–130.

489. *Śląsk wczesnonowożytny w czeskich podręcznikach dziejów państwa i prawa*, in: Studia Historycznoprawne. Tom poświęcony pamięci Profesora Kazimierza Orzechowskiego, pod redakcją A. Koniecznego i P. Jurka, Acta Universitatis Wratislaviensis No 3270, Prawo CCCXI, (Wrocław) 2010, s. 149–159.

490. *W Europie wszyscy płyniemy w jednej łodzi (Europa na rozdrożu – pomiędzy przeszłością a przyszłością)*, in: Na obrzeżach polityki. Część ósma. Praca zbiorowa pod redakcją M. Kosmana, Poznań 2010, s. 7–14.

Da/2012

491. *Bavorsko-české vztahy v dějinách a v současnosti (Úvaha o jejich rozdílném nazírání a o možnostech prezentace)*, in: Acta Universitatis Carolinae – Historia Universitatis Carolinae Pragensis, Tomus 52, Supplementum 1, 2012, s. 167–175. [Název svazku: Bylo nebylo. Studie (nejen) k dějinám dějepiscectví, vzdělanosti a didaktice dějepisu. Věnováno jubileu prof. Zdeňka Beneše]

492. *Czech Aristocracy in the Age of Renaissance: Social, political and religious background of the Last Lords of Rožmberk (On the occasion of the „Year of Rožmberks“ in the Czech Republic)*, in: Přednášky z 55. běhu Letní školy slovanských studií, uspořádala J. Kohnová, Praha 2012, s. 89–117.

493. *Česká historiografie a svět / Die tschechische Historiographie und die Welt*, in: ČČH 110, 2012, s. 468–482; 483–501.

494. *An Emperor at Prague Castle: Cosmopolitan Society, Politics and Culture in Bohemia during Rudolf II's Reign*, in: Rabbinic Theology and Jewish Intellectual History. The Great Rabbi Loew of Prague, edited by M. Seidler, London and New York 2012, s. 11–29.

495. *Idea Československého a Českého historického ústavu v Římě*, in: J. Rauchová, B. Jiroušek a kol., *Věda, kultura a politika v československo-italských vztazích 1918–1951*, České Budějovice 2012, s. 215–232. (Jihočeský sborník historický 81, 2012 – Supplementum 4.)

496. *Humanistyka jako pomost między tożsamością narodową i globalną otwartością*, in: *Rocznik Towarzystwa Naukowego Warszawskiego – Annuaire de la Société des Sciences et des Lettres de Varsovie* 75, 2012, s. 5–19.

497. *Humanities as a Bridge between National Identity and Global Openness*, in: *Humanities and the Contemporary World (Proceedings – International Conference, 7–9 June 2012, Podgorica, Montenegro)*, editor M. Đurović. (Montenegrin Academy of Sciences and Arts, Scientific Meetings, Volume 116), Podgorica 2012, s. 103–112.

498. *International Experience in the Humanities: Czech Students Abroad*, in: *Young Czech and Slovak Professionals in America*, eds. Z. David, E. G. Martin, K. Raska Jr., New York 2012, s. 138–151.

499. *I Rožmberk e la Chiesa*, in: *Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma* 8, 2012, s. 53–61.

500. *Za ideálem a pravdou. Cesta Stanislava Poláka od regionální historie k životopisu T. G. Masaryka*, in: *SSH* 37, 2011 [2012], s. 6–23. [Reedice in: *Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory*, Pardubice 2013, s. 363–375.]

Da/2013

501. *Bohemikální výzkum raného novověku v zahraničí*, in: *Základní problémy studia raného novověku*, ed. M. Koldinská, Praha 2013, s. 54–81. [Výběrová bibliografie s. 71–81.]

502. *Comenius – Star of Czech Culture and Political Thought*, in: *Přednášky z 56. běhu Letní školy slovanských studií*, uspořádal J. Hasil, Praha, Filozofická fakulta UK 2013, s. 147–172.

503. *Europa Środkowa – tysiąclecie starania o przetrwanie w równowadze*, in: *Kwartalnik Historyczny (Warszawa)* 120, 2013, s. 871–880.

504. *Kontinuitäten und Diskontinuitäten in der Geschichte Mitteleuropas*, in: *Die Liechtenstein: Kontinuitäten – Diskontinuitäten*, Vaduz, Historischer Verein für das Fürstentum Liechtenstein 2013, s. 13–27.

505. *Poslední Rožmberkové jako český a evropský fenomén*, in: *Zlatá stezka. Sborník Prachatického muzea* 18, 2011 [2013], s. 13–35.

506. *Regionální historické časopisy v evropském kontextu*, in: Regionální vlastivědná periodika a jejich místo v historiografii, ed. J. Pánek, E. Procházková, Benešov – Vlašim (Muzeum Podblanicka, Státní oblastní archiv Praha, Státní okresní archiv Benešov) 2012 [2013], s. 13–28.

507. *Velký encounter. Setkávání a střetání civilizací na prahu novověku (1450–1789)*, in: M. Bárta, M. Kovář a kolektiv autorů, Civilizace a dějiny. Historie světa pohledem dvaceti českých vědců, Praha 2013, s. 281–323.

508. *Wieczne Miasto w okresie renesansu oczami dwóch czeskich obserwatorów*, in: Rycerze, wędrowcy, kacerze. Studia z historii średniowiecznej i wczesnonowożytnej Europy Środkowej. Księga pamiątkowa dedykowana Profesorowi Wojciechowi Iwańczakowi w sześćdziesiątą piątą rocznicę urodzin, eds. B. Wojciechowska, W. Kowalski, Kielce 2013, s. 453–465.

Da/2014

509. *A Deliberação Universal Acerca de Reforma de Todas as Coisas Humanas de Comenius*, in: Educação, Espiritualidade e Transformação Social, D. Incontri (ed.), São Paulo 2014, s. 47–58.

510. *Česká historiografie a svět / Czeska historiografia i świat*, in: Historia Slavorum Occidentis. Czasopismo Historyczne / Časopis historický (Toruń), 2013 [2014], č. 2 (5), s. 76–93.

511. *Česká historiografie a svět*, in: X. sjezd českých historiků. Ostrava, 14.–16. 9. 2011. Sv. 1, hlavní redakce sjezdového protokolu A. Zářický, P. Kadlec, M. Závodná, Ostrava 2014, s. 11–24.

512. *České bádání o dějinách Polska na prahu třetího tisíciletí*, in: Česká polonistická studia: tradice a současnost (Filologie, historie, politologie, právo), R. Baron, R. Madecki a kolektiv, Praha, Historický ústav 2014, s. 48–63.

513. *Europe at a Crossroads*, in: SVU and Its Role in the Era of Globalisation: Transatlantic Collaboration, Innovation and Preservation. Proceedings of the 26th SVU World Congress of the Czechoslovak Society of Arts and Sciences (July 1–6, 2012 in Žilina, Slovakia). Selected Papers, Volume I: SVU Contributions, edited by Z. David, New York 2013 [2014], s. 16–27.

514. *Frühneuzeit über Grenzen (Der Tagungsband „Adel in Südwestdeutschland und Böhmen 1450–1850“ im Kontext deutsch-tschechischer Fachkooperation)*, in: Zeitschrift für Württembergische Landesgeschichte (Stuttgart) 74, 2014, č. 1, s. 345–354.

515. *John Amos Comenius: The 17th Century Czech Humanist and his Legacy to Mankind*, in: Comenius. Journal of Euro-American Civilization (New York) 2014, č. 1, s. 9–42.

516. *Kontinuita a diskontinuita v dějinách střední Evropy*, in: Lichtenštejnové: kontinuity – diskontinuity, eds. T. Knoz, P. Geiger, Časopis Matice moravské. Supplementum 4, Brno 2013 [2014], s. 7–19.

517. *Lateránské symposium o Janu Husovi jako cesta k porozumění*, in: Česká kolej v Římě. Od Bohemica k Nepomucenu. 130 let existence české kulturní a vzdělávací instituce, ed. T. Parma, Kostelní Vydří 2014, s. 233–249.

518. *Der Majestätsbrief zur Religionsfreiheit von 1609 als historiographisches Problem*, in: Religion und Politik im frühneuzeitlichen Böhmen. Der Majestätsbrief Kaiser Rudolfs II. von 1609, hrsg. J. Hausenblasová, J. Mikulec, M. Thomsen, Stuttgart 2014, s. 239–260.

519. *Naród pokonany przez mniejszości? Rywalizacja o ustabilizowanie sytuacji mniejszości narodowych i o homogenizację narodową w wczesnonowożytniej Pradze*, in: Zwycięzcy i przegrani w dziejach średniowiecznych i wczesnonowożytnych Czech i Polski, W. Iwańczak, D. Karczewski (eds.), Kraków 2012 [2014], s. 257–279.

520. *Od Palackého k dnešku. Čeští historici nad italskými a vatikánskými prameny*, in: J. Pánek a kolektiv, Ad fontes. Český historický ústav v Římě (1994–2014) v kontextu českého bádání v Itálii a Vatikánu v 19. – 21. století Praha – Roma 2014, s. 13–30. (Acta Romana Bohemica. 1)

521. *I primi venti anni dell'Istituto Storico Ceco di Roma: l'eredità di 177 anni di ricerca storica ceca negli archivi vaticani e italiani*, in: Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma 9, 2014, s. 13–37.

522. *Stavovská politika v době přijetí Koldinova zákoníku*, in: Městské právo ve střední Evropě. Sborník příspěvků z mezinárodní právnické konference „Práva městská Království českého“ z 19.–21. září 2011, eds. K. Malý, J. Šouša jr., Praha 2013 [2014], s. 12–24.

523. *Znovuzrození Českého časopisu historického*, in: ČČH 112, 2014, s. 605–623. (spoluautor J. Pešek) [k osmdesátinám Františka Šmahela]

Da/2015

524. *The Bohemian Reformation and the Metamorphoses of Czech Culture*, in: Comenius. Journal of Euro-American civilization (New York) č. 2, 2015, s. 181–194.

525. *Česká historická slavistika v kontextu humanitních věd*, in: ČČH 113, 2015, s. 7–26.

526. *Český historický ústav v Římě v letech 2008–2014*, in: ČČH 113, 2015, s. 244–276.

527. *Exile from the Bohemian Lands in the Early Modern Era motivated by Religious and Political Reasons*, in: *Undaunted by exile! To the victims of religious, political, national and racial persecutions in Central Europe between the 16th and 20th century with an accent on the Czech lands*, ed. Z. Zudová et alii, Praha, 2015, s. 31–58. (Work of the Institute of History, Czech Academy of Sciences. Opera Instituti Historici Prague, Series A – Monographia, 59.)

528. *Die Herren von Rosenberg – Skizze der Familiengeschichte*, in: *Die Rosenberger. Eine mitteleuropäische Magnatenfamilie*, M. Gaži, J. Pánek, P. Pavelec (Hgg.), České Budějovice 2015, s. 38–105. (spoluautoři R. Šimůnek, V. Vaníček)

529. *A Historian's Reflections on Historical Bibliography*, in: *Historical bibliography as an essential source for historiography*, edited by K. Rexová, B. Cunningham, V. Horčáková and V. Hanelová, Newcastle upon Tyne 2015, s. 3–13.

530. *John Amos Comenius – Jan Amos Komenský*, in: *Undaunted by exile! To the victims of religious, political, national and racial persecutions in Central Europe between the 16th and 20th century with an accent on the Czech lands*, ed. Z. Zudová et alii, Praha, Historický ústav 2015, s. 61–74. (Work of the Institute of History, Czech Academy of Sciences. Opera Instituti Historici Prague, Series A – Monographia, 59.)

531. *Mezi konfederací svéprávných zemí a absolutistickou monarchií: Vývojové alternativy střední Evropy v 17. století / From Confederation of Autonomous Countries to Absolutist Monarchy: Development Alternatives of Central Europe in the 17th century*, in: *Velmocenské ambice v dějinách – The ambitions of powerful states in history*, uspořádal J. Pánek, Praha 2015, s. 59–101.

532. *Przemiany państwa czeskiego i jego systemu konstytucyjnego na przełomie monarchii stanowej i absolutyzmu*, in: *Historia testis temporum, lux veritatis, vita memoriae, nuntia vetustatis. Księga Jubileuszowa dedykowana Profesorowi Włodzimierzowi Kaczorowskiemu*, ed. E. Kozerska, M. Maciejewski, P. Stec. Opole 2015, s. 363–381.

533. *Velmocenské ambice jako historický problém / The ambitions of powerful states in history*, in: *Velmocenské ambice v dějinách – The ambitions of powerful states in history*, uspořádal J. Pánek, Praha 2015, s. 7–13.

Da/2016

534. *Czeskie badania nad dziejami Polski na progu trzeciego tysiąclecia*, in: R. Baron, R. Madecki, J. Malicki et alii, *Czeskie badania nad Polską w kontekście Europy Środkowej i Wschodniej*, Praha 2016, s. 59–76.

535. *Hlídkva versus Český časopis historický (Spor o výklad církevních dějin v první polovině 20. století)*, in: ČČH 114, 2016, s. 372–414.

536. *Karel Stloukal a Augustin Neumann. Svár dvojího přístupu k dějinám papežství*, in: Via media. Studie z českých náboženských a intelektuálních dějin, P. Hlaváček et alii, Praha 2016, s. 152–163.

Db/ K dějinám kriminality a hrdelního soudnictví v 15.–18. století

Db/1973

537. *Smolná kniha městečka Divišova z let 1617–1751*, in: SSH 8, 1973, č. 1, s. 71–128.
Ref.: J. Janáček ČsČH 23, 1975, s. 132–133; Heraldika (Jílové) 7, 1974, s. 77; G. Hofmann, AČ 24, 1974, s. 127–128; s. Polák, AČ 24, 1974, s. 63; E. Procházková, Jiskra (Benešov) 15, 1974, č. 36, s. 3; V. Urfus, Právněhistorické studie 20, 1977, s. 310.

Db/1974

538. *Pronásledování romských (cikánských) kočovníků v první čtvrtině 18. století ve světle smolné knihy. (příspěvek k dějinám Romů v českých zemích)*, in: Zpravodaj středočeské vlastivědy a kronikářství 6, 1974, s. 17–41.

Db/1976

539. *Doklad o existenci divišovského hrdelního soudu v 15. století*, in: SSH 11, 1976, s. 201–204.

Db/1977

540. *Hrdelní soudnictví městečka Čechtice v 17. a 18. století. (Příspěvek k poznání pozdně-feudálního hrdelního soudnictví v Čechách a k charakteristice smolných spisů)*, in: SSH 12, 1977, s. 129–181.

Ref.: Čechtické noviny 1977, (30. XI.), s. 2; s. Polák, AČ 27, 1977, s. 180; M. Flegl, Kostnické jiskry 63, 1978, č. 6, s. 4; G. Hofmann, AČ 27, 1978, s. 52–53; E. Procházková, Jiskra (Benešov) 20, 1978, č. 2, s. 3; V. Urfus, Právněhistorické studie 22, 1979, s. 337; R. Guba, Český lid. Etnologický časopis 67, 1980, s. 184.

Db/1978

541. *Hrdelní soudnictví města Příbramě v 17. a 18. století. (Příspěvek k poznání pozdněfeudálního hrdelního soudnictví v Čechách a k metodice studia jeho dějin)*, in: SSH 13, 1978, č. 1, s. 87–195.

Ref.: O. Felcman, ČsČH 27, 1979, s. 786; M. Flegl, Kostnické jiskry 64, 1979, č. 10, s. 4; S. Polák, AČ 29, 1979, s. 113–114; J. Skutil, Lidová demokracie (Brno) 35, 1979, č. 106 (6. V.) s. 5; F. Hoffmann, Právněhistorické studie 23, 1980, s. 331–332; V. Urfus, Právněhistorické studie 24, 1981, s. 268–269; R. Guba, Český lid. Etnologický časopis 69, 1982, s. 245.

542. *Pronásledování romských kočovníků na Vlašimsku v první polovině 18. století. (Příspěvek k dějinám pozdněfeudálního hrdelního soudnictví v Čechách)*, in: SVPP 19, 1978, s. 317–324.
Ref.: J. Skutil, Lidová demokracie (Brno) 36, 1980, č. 138 (13. VI.), s. 5.

Db/1979

543. *Hrdelní soudnictví městečka Neveklova v 18. století. (Příspěvek k poznání pozdněfeudálního hrdelního soudnictví v Čechách a k charakteristice patrimoniálních trestněprávních pramenů)*, in: SSH 14, 1979, č. 1, s. 71–109.

Rec.: M. Flegl, Kostnické jiskry 65, 1980, č. 7, s. 4; G. Hofmann, AČ 30, 1980, s. 185; I. Otcovský, Časopis Matice moravské 99, 1980, s. 397; S. Polák, AČ 30, 1980, s. 186; O. Felcman, ČsČH 29, 1981, s. 202–203; R. Guba, Český lid 69, 1982, s. 246.

544. *Zločin „zahubení plodu“ v Maršovicích roku 1682*, in: Český lid 66, 1979, s. 45–46.

Db/1980

545. *Křivsoudovské kriminální reversy ze 16. a 17. století. (Příspěvek k poznání pozdněfeudálního hrdelního soudnictví v Čechách a k charakteristice kriminálních reversů)*, in: SSH 15, 1980, č. 1, s. 163–182.

Ref.: J. Skutil, Lidová demokracie (Brno) 37, 1981, č. 140 (16. VI.), s. 5.

Db/1981

546. *Hrdelní soudnictví města Sedlčan v 15.–18. století. (Příspěvek k poznání pozdněfeudálního hrdelního soudnictví v Čechách a k charakteristice soudní praxe na lobkovickém dominiu)*, in: Vlastivědný sborník Podbrdská 16, 1979 [1981], s. 23–87. (spoluautorka E. Procházková)

Ref.: M. Flegl, Kostnické jiskry 66, 1981, č. 18, s. 1; Ref.: G. Hofmann, AČ 31, 1981, s. 243–244; S. Polák, AČ 31, 1981, s. 191–192; M. Polívka, ČsČH 30, 1982, s. 149–150; J. Štátná, Český lid 69, 1982, s. 191.

547. *Zikmund Beran, radní a krevní písař v Divišově*, in: SSH 16, 1981, s. 77–82.

Db/1982

548. *Hrdelní soudnictví na Vlašimsku v 16. – 18. století. (Příspěvek k poznání pozdněfeudálního hrdelního soudnictví v Čechách a k charakteristice jeho sociálně ekonomického zázemí)*, in: SVPP 23, 1982, s. 163–167.

Db/1984

549. *Městské hrdelní soudnictví v pozdně feudálních Čechách. (Výsledky, problémy a perspektivy studia)*, in: ČsČH 32 1984, č. 5 s. 693–728.

Ref.: V. Bůžek, Jihočeský sborník historický 54, 1985, s. 47–48; S. Polák, AČ 35, 1985, s. 242–243; R. E. Weltsch, Historical abstracts. Part A, Modern history abstracts 37, 1986, s. 254.

Db/1995

550. *Dějiny kriminality a hrdelního soudnictví v evropském kontextu. (Středověk a raný novověk)*, in: Hrdelní soudnictví českých zemí. Soupis pramenů a literatury, editoři J. Francek a T. Šimek, Zámorsk – Pardubice 1995, s. 241–243.

551. *Dějiny kriminality v publikacích Mezinárodního sdružení pro historii kriminality a trestní justice*, in: ČČH 93, 1995, s. 711–723.

Ref.: J. Boubín, ČČH 94, 1996, s. 421; P. Himl, Jihočeský sborník historický 64, 1996, s. 235–237; E. Maur, Minulostí Západočeského kraje 31, 1996, s. 241–243.

Db/1996

552. *Dějiny kriminality a trestní justice – nový obor historického výzkumu*, in: České vězeňství 1996, s. 38–40.

553. *Současné evropské bádání o dějinách kriminality a trestní justice*, in: Hrdelní soudnictví českých zemí 16. – 18. století. Sborník příspěvků z konference konané v Pardubicích 21.–22. 9. 1995, uspořádal J. Francek, Pardubice 1996, s. 15–28.

Ref.: P. Kreuz, Právněhistorické studie 34, 1997, s. 259.

Db/2000

554. *Jindřich Francek a dějiny české kriminality*, in: Jindřich Francek, Zločin a sex v českých dějinách. Manželské spory a sexuální kriminality v raném novověku, Praha 2000, s. 229–232. [Rozšířená verze in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 395–400.]

Dc/ K dějinám Podblanicka, středních Čech a k metodice regionálně historického výzkumu

Dc/1970

555. *Záhadná listina Šimona z Peklova*, in: SSH 5, 1970, s. 137–138. [Příspěvek k dějinám Vlašimi v 15. – 16. století]

Dc/1971

556. *Doklady nadobyčej výmluvné. O archivech a z archivů*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 12, 1971, č. 3 (22. I.), s. 2.
557. *K možnoštem studia dějin dělnického hnutí na Podblanicku*, in: SVPP 12, 1971, s. 52–69.
558. *Okresní archiv v Benešově*, in: SSH 6, 1971, s. 205–207.
559. *Okresní archiv v Benešově u Prahy v letech 1961–1970*, in: SVPP 12, 1971, s. 206–210.

Dc/1972

560. *Benešov a Týnec – očima historiků*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 8 (25. II.), s. 5, č. 9 (3. III.), s. 2.
561. *Benešovsko proti válce. (Antimilitaristické akce v letech 1914–1918)*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 46 (1. XII.), s. 3.
562. *Benešovský kulturní kalendář 1965–1970*, in: SSH 7, 1972, s. 193–194.
563. *Julius Fučík ve Struhařově* [14. 9. 1930], in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 43, s. 3.
564. *Městečko Postupice jako příklad diskontinuity lokálního vývoje*, in: SSH 7, 1972, s. 142–145.
565. *Městské muzeum v Netvořicích*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 32 (25. VIII.), s. 5.
566. *Michal Navrátil (1861–1931). Nástin jeho života a díla*, in: SVPP 13, 1972, s. 168–191. (spoluautorka bibliografie L. Pánková) [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 60–76]
Doplňk: J. Pánek, SSH 7, 1972, s. 202–203.
Ref.: J. Tywoniak, Středočeské kulturní informace 1973, č. 1, s. 19.
567. *Mladí vpřed! (O Svazu mladých na Benešovsku v letech 1936–1939)*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 37 (27. IX.), s. 3.
568. *Národní výbory a okresní archiv v Benešově*, in: Informátor pro poslance a funkcionáře okresu Benešov u Prahy (prosinec) 1972, s. 19–22. [Soupis archivních fondů měst a obcí v okrese Benešov]
569. *Nové pohledy na život Benešova v 16. a 17. století*, in: Benešovský kalendář 1972, č. 6, s. 6.

570. *O místních dějinách a ceně starých privilegií*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 19 (13. V.), s. 3.
571. *Oblas balkánských válek 1912–1913 na Benešovsku*, in: SSH, 7, 1972, s. 20–34.
Ref.: V. Psotová, ČČH 21, 1973, s. 925.
572. *Okénko do minulosti Načeradce*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 15 (14. IV.), s. 3.
573. *Povodeň na Postupicku roku 1906*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 26 (30. VI.), s. 3; č. 27 (7. VII.), s. 3; č. 28 (14. VII.), s. 3.
574. *Povýšení Postupic na městečko roku 1711*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 40 (20. X.), s. 3; č. 41, (27. X.), s. 3; č. 42 (3. XI.), s. 5.
575. *Projev kulturnosti*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 14 (7. IV.), s. 5.
[postoj veřejnosti k okresnímu archivu v Benešově]
576. *Puchernovy podblanické motivy*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 29 (4. VIII.), s. 3.
577. *R. M. Rilke a Vrchotovy Janovice*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 47 (8. XII.), s. 3.
578. *Rukopisné poznámky v čechtickém exempláři Koldínových „Práv městských“*, in: Zpravodaj středočeské vlastivědy a kronikářství 8, 1972, s. 67–74.
579. *Rusofilství na Benešovsku za první světové války*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 45 (24. XI.), s. 3.
580. *Smetana a jeho „Blaník“*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 20 (19. V.), s. 3.
581. *Velký tragéd, jenž vzešel z našeho kraje* [Zdeněk Štěpánek], in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 37 (27. IX.), s. 3.
582. *Vladislav Vančura na benešovském gymnasiu*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 23 (9. V.), s. 5.
583. *Výběrová bibliografie prací Michala Navrátila* [zejména z historického místopisu Vlašimska a Kondrace], in: SVPP 13, 1972, s. 184–191. (spoluautorka L. Pánková)

584. *Vyřazování písemnosti místních národních výborů a potřeba zachovat dokumenty trvalé hodnoty*, in: Informátor pro poslance a funkcionáře okresu Benešov u Prahy. (prosinec) 1972, s. 23–24. (spoluautor F. Jirásek)

585. *Z benešovské kroniky*, in: Benešovský kalendář 1972, č. 9, s. 6–8.

586. *Z dějin týnecké kameniny*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 35 (15. IX.), s. 3; č. 36 (22. IX.), s. 3.

587. *Záhladná listina peklouská*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 17 (28. IV.), s. 5.

588. *Zakladatel české antropologie. (K 110 výročí narození Jindřicha Matiegky)*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 12 (24. II.), s. 3.

589. *Zapomenutý kondracký rodák* [Michal Navrátil], in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 21 (26. V.), s. 3.

590. *Zazáří znovu popovická tvrz?* Jiskra. Týdeník benešovského okresu 13, 1972, č. 13 (13. III.), s. 3; č. 14 (7. IV.), s. 5.

Dc/1973

591. *Antonín Norbert Vlasák – místopisec Unhoštěska*, in: Zprávy Melicharova vlastivědného muzea v Unhošti 1973, č. 1, s. 7–10.

592. *Estenská zbrojnice v srdci Čech* [Konopiště], in: Zpravodaj ONV Benešov 1973, č. 7, s. 11–12.

593. *František Kotrba – restaurátor památek Benešovska*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 14, 1973, č. 23 (25. V.), s. 3.

594. *Jak Popovičtí oslavili pád Drinopolu* [1913], in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 14, 1973, č. 26 (25. VI.), s. 3.

595. *Jak se stal holub špiónem*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 14, 1973, č. 2 (12. I.), s. 5. [špionážní aféra v Petroupimi, 1938]

596. *K otázce pojetí dějin v díle Antonína Norberta Vlasáka* (Na okraj článku Emanuela Vlasáka „K počátkům neprofesionální historické vlastivědy ve středních Čechách“, SSH 7, 1972, s. 109–119), in: SSH 8, 1973, č. 2, s. 265–269. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 26–29.]

597. *Karel Hynek Mácha na Podblanicku*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 14, 1973, č. 27 (22. VI.), s. 5; reedice: Svoboda 82, 1973, č. 167 (16. VII.), s. 5.

598. *Kulturní tradice zámku ve Vrchotových Janovicích*, in: Zpravodaj ONV Benešov 1973, č. 9, s. 22–25.

599. *O minulosti týnecké kameniny*, Svoboda 30. VIII. 1973.

600. *Oblas I. balkánské války 1912–1913 na českém venkově*, in: Jednota (Daruvar) 28, 1973, č. 48–49 (1. XII.), s. 24; č. 50 (8. XII.), s. 17.

601. *Památce Zdenka Ziky*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 14, 1973, č. 7–8 (16. II.), s. 7.

602. *Představitel naší slavistické vědy* [František Václav Mareš], in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 14, 1973, č. 1 (5. I.), s. 3.

603. *Stalo se podle práva. (Tragédie ze starších dějin Maršovic)*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 14, 1973, č. 5 (2. II.), s. 3. [Poprava ženy za zabití nemanželského dítěte, 1682]

604. *Stávka obuvníků na Vlašimsku roku 1925*, in: Jiskra. Týdeník benešovského okresu 14, 1973, č. 9 (23. II.), s. 3–4.

605. *Svaz proletářských bezvěrců ve Vlašimi. (K zastavení jeho činnosti před 40 lety)*, in: Zpravodaj ONV Benešov 1973, č. 12, s. 19–22.

606. *Vlastivědné dílo Antonína Norberta Vlasáka*, in: SVPP 14, 1973, s. 158–178. (spoluautorka bibliografie L. Pánková). [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 13–25.]
Ref.: J. Tywoniak, ČČH 22, 1974, s. 776; E. Procházková, Jiskra (Benešov) 15, 1974, č. 15, s. 3; J. Štoviček, Muzejní a vlastivědná práce 12, 1974, s. 250; V. Wolf, Zpravodaj Místopisné komise ČSAV 15, 1974, s. 7–10.

607. *Z počátků dělnického hnutí na Vlašimsku. (Několik dokumentů o střetnutí dělnického hnutí a církve na konci 19. století)*, in: Zpravodaj ONV Benešov 1973, č. 10, s. 22–26, č. 11, s. 17–19.

Dc/1974

608. *Genealogická sbírka Antonína Norberta Vlasáka*, in: Listy Genealogické a heraldické společnosti v Praze 1974, č. 4, s. 8–15. (spoluautor P. Pokorný)

609. *František Augustin Slavík (1846–1919) a jeho historiografické dílo*, in: SVPP 15, 1974, s. 143–195. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, 30–59.]

610. *Listy otcovské lásky. (Z korespondence domášínského rolníka Františka Slavíka staršího synovi Františku Augustinu Slavíkovi, 1861–1870)*, in: Zpravodaj Okresního národního výboru Benešov 1974, č. 5, s. 31–35; č. 6, s. 52–55.

611. *Pavla Moudrá. Poznámky k životu, působení a pozůstalosti české spisovatelky a bojovnice za mír*, in: SSH 9, 1974, s. 215–248.

Ref.: G. Hofmann, AČ 24, 1974, s. 242; D. Holub, Česká literatura 23, 1975, s. 486–487; E. Procházková, Jiskra (Benešov) 16, 1975, č. 3, s. 3; Z. Bisinger, Zpravodaj středočeské vlastivědy a kronikářství 8, 1976, s. 87.

612. *Podblanické motivy Ludvíka Kuby*, in: SVPP 15, 1974, s. 197–208.

613. *Pronásledování romských (cikánských) kočovníků na Benešovsku počátkem 18. století*, in: Zpravodaj ONV Benešov 1974, č. 1–4, s. 28–32.

614. *Výběrová bibliografie prací Františka Augustina Slavíka* [zejména z historického místopisu Benešovka], in: SVPP 15, 1974, s. 179–195.

615. *Z dokladů o odporu poddaných proti feudálnímu útisku na Benešovsku*, in: Zpravodaj rady ONV pro funkcionáře měst a vesnic. (září) 1974, s. 33–37.

Dc/1975

616. *K vývoji okresní správy v Benešově v letech 1939–1945*, in: SVPP 16, 1975, s. 113–127. (spoluautor Z. Versbach)

617. *Konopiště – klenot v srdci Čech*, in: Jednota (Daruvar), 30, 1975, č. 1, příloha s. 4, 1. I.

618. *Kronika myslivecké rodiny Marků na Konopištsku z let 1749–1861*, in: Zpravodaj středočeské vlastivědy a kronikářství. 7, 1975, č. 3–4, s. 85–90.

619. *Nástin vývoje časopisectví na Benešovsku do roku 1948*, in: SVPP 16, 1975, s. 137–196. Ref.: M. Koukal, Novinář 28, 1976, č. 10, s. 25; s. Polák, AČ 26, 1976, s. 175–176; R. Guba, Český lid 66, 1979, s. 248.

620. *Studentský spolek „Blaník“ v letech 1868–1869. (K otázce působení mladé inteligence na českém venkově v druhé polovině 19. století)*, in: SSH 10, 1975, s. 71–83.

621. *Václav Braný – zasloužilý vlastivědný pracovník*, in: SVPP 16, 1975, s. 333–337.

622. *Výběrová bibliografie prací Antonína Norberta Vlasáka* [zejména z historického místopisu Benešovska], in: SVPP 14, 1973, s. 170–175. (spoluautorka L. Pánková)

623. *Vzpomínkové záznamy jako doplněk místní kroniky*, in: Zpravodaj středočeské vlastivědy a kronikářství 7, 1975, č. 3–4, s. 91–95.

Dc/1976

624. *Bibliografický rejstřík Středočeského sborníku historického. Ročníků 1 (1957)–10 (1975)*, in: SSH 11, 1976, s. 283–310.

625. *Dějiny časopisectví jako doplněk regionálně bibliografické práce*, in: K otázkám vzájomných vzťahov regionálnej a retrospektívnej bibliografie. Zborník zo seminára, uspořádal M. Kovačka, Martin, Matica slovenská, 1976, s. 143–149.

626. *F. A. Slavík a dějiny města Benešova*, in: SVPP 17, 1976, s. 173–178.

627. *K soupisu a vyhodnocení kronik v okresech. (Metodické poznámky)*, in: Zpravodaj středočeské vlastivědy a kronikářství. 8, 1976, s. 30–44.

628. *Kroniky a kronikářství v okrese Benešov*, in: SSH 11, 1976, s. 211–259. (spoluautoři E. Procházková, F. Váňa)
Ref.: G. Hofmann, AČ 27, 1977 s. 54; R. Guba, Český lid 66, 1979, s. 179.

629. *Poznámky k soupisu a vyhodnocení kronik v okresech*, in: Muzejní a vlastivědná práce 14, 1976, s. 174–180.

630. *Rukopisné poznámky v čechtickém exempláři Koldínových „Práv městských“*, in: Zpravodaj středočeské vlastivědy a kronikářství. 8, 1976, s. 67–74.

631. *Svědectví o likvidaci esesácké skupiny v dolním Posázaví*, in: Zpravodaj středočeské vlastivědy a kronikářství. 16, 1976, s. 16–18.

Dc/1977

632. *K benešovskému zlomku pozůstalosti Ferdinanda Čenského*, in: SVPP 18, 1977, s. 273–286.

633. *Poznámky ke zpracování dějin časopisectví ve středních Čechách. (Na okraj jednoho z přebližených úkolů vlastivědné práce)*, in: SSH 2, 1977, s. 261–266.

Ref.: V. Wolf, Zpravodaj Místopisné komise ČSAV 20, 1979, s. 9–13; R. Guba, Český lid 67, 1980, s. 185.

Dc/1978

634. *Lidová početnice z roku 1795*, in: Vlastivědný zpravodaj Polabí 18, 1978, s. 8–11.

635. *Vědecké práce PhDr. Jiřího Tywoniaka*, in: Vědecké práce Zemědělského muzea 18, 1978, s. 22–28 (pseudonym L. Pánková)

Dc/1979

636. *Josef Petráně a dějiny Podblanicka. (Poznámka k jeho padesátinám)*, in: SVPP 20, 1979, s. 305–310.

637. *K utváření pojmu Podblanicka. (Stabilizace regionálního pojmu v krajině tisku)*, in: SVPP 20, 1979, s. 9–13.

Dc/1988

638. *Jiří Tywoniak – historik Podblanicka*, in: SVPP 29, 1988, s. 298–301.

Dc/1990

639. *Vlast a rodný kraj v díle historika. (K šedesátinám Josefa Petráně)*, in: SVPP 30–2, 1990, s. 217–222.

Dc/1996

640. *Jiří Tywoniak*, in: Zpravodaj Historického klubu 7, 1996, č. 2, s. 45–46.

641. *Jiří Tywoniak. (1919–1995). Život a dílo českého historika, archiváře a organizátora vlastivědné práce*, in: SVPP 36, 1996, s. 7–126. [Název svazku: In memoriam PhDr. Jiřího Tywoniaka; Bibliografie prací J. Tywoniaka s. 111–121; reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 77–129.]

Dc/1997

642. *Jiří Tywoniak a Středočeský sborník historický*, in: SSH 22–23, 1996/7 [1997], s. 5–17. Ref.: M. Flegl, Kostnické jiskry 53, 1998, č. 22, s. 3.

Dc/1999

643. *Geografické vymezení Podblanicka*, in: Pod Blaníkem. Vlastivědný čtvrtletník Benešovska, Vlašimska, Voticka, Českého Meránu a Dolního Posázaví 2, 1998 [1999], č. 4, s. 1–5. (spoluautoři V. Kovařík a P. Pešout).

Dc/2000

644. *Pět let benešovským archivářem (Vzpomínky na život v okresním archivu 1970–1975)*, in: Archiv a region [publikace k otevření novostavby Státního okresního archivu v Benešově (27. 6. 2000)], Benešov 2000, s. 88–128.

Dc/2002

645. *Moderní archivářka a historička novověkých dějin (K padesátinám Evy Procházkové)*, in: SVPP 39, 1999 [2002], s. 283–303.

646. *Pět let benešovským archivářem (Vzpomínky na život v okresním archivu 1970–1975)*, in: SVPP 39, 1999 [2002], s. 171–209.

Dc/2007

647. *Kloubíada aneb Lokální aféra kolem jedné recenze (Stržpek z mozaiky české „normalizace“)*, in: Stopy dějin pod Blaníkem. Pocta Jiřině a Erichu Rennerovým od jejich kolegů, přátel a žáků, k vydání připravil L. Velek, České Budějovice 2006 [2007], s. 55–64.

Dc/2009

648. *Eva Procházková – archivářka mezi regionem a obecnou historiografií*, in: SVPP 49, 2009, č. 2, s. 173–185.

Dc/2010

649. *Blanická rytířka Eva Procházková*, in: AČ 60, 2010, č. 2, s. 188–189.

Dc/2013

650. *Eva Procházková (6. 2. 1950 – 4. 11. 2013)*, in: ČČH 112, 2014, s. 169–170.

651. *Eva Procházková. Moderní archivářka mezi regionem a obecnou bibliografií*, in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 188–206.

Dc/2015

652. *Podblanický sborník jako probuzení*, in: SVPP 51, 2015, č. 1–2, s. 5–7.

Dd/ K dějinám Jihoslovanů a česko-jihoslovanských vztahů

Dd/1968

653. *50 let od smrti Ivana Cankara*, in: Lidová demokracie 24, 1968 (11. XII.), s. 5.

654. *Výročí slovinského génia* [Ivan Cankar], in: Svobodné slovo 24, 1968 (11. XII.), s. 4.

Dd/1969

655. *Československo-slovinský spolek v Lublani*, in: Universita Karlova. Časopis studentů a pracovníků University Karlovy v Praze 15, 1969, č. 6 (30. IV.), s. 8.

656. *Derviš a smrt* [román Meši Selimoviće], in: Svobodné slovo 25, 1969, (4. VI.), s. 4.

657. *Drama o svobodné smrti. (Kragujevačké divadlo hostuje na Kladně)*, in: Svobodné slovo 25, 1969, (29. V.), s. 4.

658. *Dvě české premiéry v Mariboru*, in: Svobodné slovo 25, 1969, (13. III.), s. 4

659. *Hvězda slovinské poezie* [France Prešeren], in: Svobodné slovo 25, 1969, (11. II.), s. 4.

660. *Iniciativa jugoslávských studentů* [Vznik Československo-slovinského studentského spolku], in: Svobodné slovo 25, 1969, (25. II.), s. 2.

661. *Jugoslávci o české a slovinské literatuře*, in: Svobodné slovo 25, 1969, (28. I.), s. 4.

662. *Máchův Máj očima M. Maleše*, in: Svobodné slovo 25, 1969, (7. V.), s. 4.

663. *Naše kultura ve Slovinsku*, in: Svobodné slovo 25, 1969, (15. IV.), s. 4.

664. *Naši slavisté do Lublaně*, in: Universita Karlova. Časopis studentů a pracovníků University Karlovy v Praze 15, 1969, č. 20 (18. VI.), s. 11.

665. *Naši v Jugoslávii* [češti a slovenští krajané], in: Svobodné slovo 25, 1969, (22. XI.), s. 2.
666. *Nejmladší jugoslávské divadlo* [hostování zenického Národního divadla v Praze], in: Svobodné slovo 25, 1971 (28. V.), s. 4.
667. *Sekce mládeže při Společnosti přátel Jugoslávie*, in: Universita Karlova. Časopis studentů a pracovníků University Karlovy v Praze 15, 1969, č. 20 (18. VI.), s. 11.
668. *Skopje – město moderního umění*, in: Svět práce 2. 1969, č. 25 (25. VI.), s. 3.
669. *Světová výstava karikatur ve Skopji*, in: Svobodné slovo 25, 1969, (3. IX.), s. 4.
670. *Výstava Cankarova díla*, in: Svobodné slovo 25, 1969, č. 111 (14. V.), s. 4.
671. *Zájem Jugoslávčů o Československo*, in: Universita Karlova. Časopis studentů a pracovníků University Karlovy v Praze 15, 1969, č. 19 (10. VI.), s. 8.

Dd/1970

672. *Češi a Slováci v Jugoslávii*, in: Pro přátele. Bulletin Společnosti přátel Jugoslávie 1, 1970, č. 3, s. 6, s. 8.
673. *Národnosti a jazyky v Jugoslávii*, in: Pro přátele. Bulletin Společnosti přátel Jugoslávie 1, 1970, č. 6, s. 12–13.
674. *Obrázky ze Skopje*, in: Pro přátele. Bulletin Společnosti přátel Jugoslávie 1, 1970, č. 2, s. 7.

Dd/1971

675. *Dva pohledy na Kosovo*, in: Pro přátele. Bulletin Společnosti přátel Jugoslávie 2, 1971, č. 5–6, s. 11–14.
676. *Jugoslávské překlady z našich literatur*, in: Svobodné slovo 27, 1971, (24. II.), s. 4.
677. *Perla Jadranu* [Dubrovník], in: Pro přátele. Bulletin Společnosti přátel Jugoslávie 2, 1971, č. 1, s. 1, s. 8.
678. *Pocta našemu slavistovi* [Oton Berkopec zahraničním členem Slovinské akademie věd a umění], in: Svobodné slovo 27, 1971, (12. II.), s. 4.
679. *Přítel naší kultury* [Božidar Borko], in: Svobodné slovo 27, 1971, (29. I.), s. 4.

680. *Vojvodina. Koexistence v praxi*, in: Pro přátele. Bulletin Společnosti přátel Jugoslávie 2, 1971, č. 4 s. 1, 8.

Dd/1972

681. *Archivnictví v Jugoslávii*, in: Sborník archivních prací 22, 1972, č. 1, s. 432–469. Ref.: Arhivist (Beograd) 24, 1974, s. 81; R. Bogacki, Archeion (Warszawa) 60, 1975, s. 281.

682. *France Stelè (1886–1972)*, in: Slavia 41, 1972, s. 447–448. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem, Praha 2013, s. 469–471]

683. *Milko Kos (1892–1972)*, in: Slavia. Časopis pro slovanskou filologii 41, 1972, s. 355–356. [Přepřacovaný a doplněný text in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem, Praha 2013, s. 472–475]

Dd/1973

684. *Anna Urbanová – překladatelka z jugoslávských literatur*, in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 8, 1973, s. 21–46. (pseudonym L. Pánková)

685. *Ludvík Kuba a Jihoslované*, in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 8, 1973, s. 9–26.

686. *Novodobá bohemika v lublaňském Archivu Slovinska*, in: AČ 23, 1973, č. 3, s. 165–169.

687. *Odjek prvog balkanskog rata u Českoj*, in: Socijalistička Čehoslovačka. Meseční časopis Ambasade Čehoslovačke Socijalističke Republike u Beogradu (Beograd) 10, 1973, s. 28–29.

Dd/1974–1975

688. *Petdeset let slovenske univerze v Ljubljani 1919–1969* (Ljubljana 1969), in: Acta Universitatis Carolinae, Historia Universitatis Coarolinae Pragensis 14, 1974, s. 215–218.

689. *Pisma Frana Govekarja Čehom. (Prispevek k zgodovini slovensko-čeških odnosov v prvi polovici XX. stoletja)*, in: Dokumenti Slovenskega Gledališkega Muzeja – Documents du Musée du Théâtre Slovéne (Ljubljana) 10, 1974, s. 20–44; 11, 1975, s. 27–47, s. 124–144; 12, 1986, s. 58–82.

Ref.: O. Berkopec, Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 10, 1977, s. 103–105; M. Šesták, Slovanský přehled 63, 1977, s. 469–470.

Dd/1976

690. *Češki biografski literarni leksikoni*, in: Knjiga. Revija za ljubitelje knjige. (Ljubljana) 1976, s. 439–440.

691. *K oblasu balkánských válek 1912–1913 na českém venkově. (Možnosti využití regionálního studia v historické balkanistice)*, in: Studia balkanica bohemo-slovaca 2, 1974 [1976], s. 251–258.

692. *Oton Berkopec – život a dílo*, in: Dr. Oton Berkopec: življenje in delo. Bibliografija za leta 1926–1975. Novo Město 1976, s. 23–35.

Dd/1977

693. *Jihoslované v literárním díle Ludvíka Kuby*, in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 10, 1977, s. 68–88.

Ref.: J. Skutil, Lidová demokracie (Brno) 35, 1979, č. 252 (25. X.) s. 5; J. Staňová, Jendota (Daruvar) 32, 1977, č. 46, s. 15.

694. *K rozšíření toponyma Tabor na slovinském území*, in: Zpravodaj Místopisné komise ČSAV 18, 1977, s. 169–170.

Dd/1982

695. *Osobnost Frana Govekara ve světle soudobé české publicistiky a jeho „pražské“ korespondence*, in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 12, 1982, s. 79–101.

Dd/1987

696. *Akademik Oton Berkopec osmdesátníkem*, in: Zpravodaj Státní knihovny ČSR 25, 1987, s. 619–621. (pseudonym L. Pánková)

697. *K pramenné základně bádání o životě a díle Ludvíka Kuby*, in: Ludvík Kuba a slovan-ská etnografie. Konference s mezinárodní účastí Poděbrady 14.–15. října 1986, Polabské muzeum [a] Ústav pro etnografii a folkloristiku ČSAV. Sborník referátů. Díl 2., uspořádala L. Petráňová, Poděbrady, Polabské muzeum 1987, s. 169–177.

Ref.: L. Petráňová, Český lid 74, 1987, s. 113.

Dd/1989

698. *Oton Berkopec (6. 12. 1906 – 15. 9. 1988)*, in: *Slavia* 58, 1989, s. 217–219.

Dd/1991

699. *Oton Berkopec in Praga*, in: *Jezik in slovstvo (Ljubljana)* 37, 1991, s. 40–42. [upravený projev při příležitosti otevření pamětní síně Otona Berkopce v muzeu jeho rodné obce Vinica v Bílé Krajině]

700. *Proč je třeba uznat Slovinsko? Návrat Lublaně do střední Evropy*, in: *Mladá fronta Dnes* 2, 1991, č. 247 (22. X.), s. 9.

701. *Slovinsko – tisíciletá cesta k samostatnosti*, in: *Dějiny a současnost* 13, 1991, č. 6, s. 43–49.

702. *Slovinsko od minulosti k přítomnosti*, in: *Pro přátele Jugoslávie. Bulletin Společnosti přátel Jugoslávie* 3, 1991, č. 5, s. 21–24. [Téze přednášky v Národním muzeu v Preze 18. září 1991]

Dd/1992

703. *Jihoslovanské encyklopedie*, in: *Dějiny a současnost* 14, 1992, č. 6, s. 52.

704. *Ludvík Kuba i njegov pomen za razvoj kulturnih odnosov med Čehi in Jugoslavani*, in: *Zgodovinski časopis (Ljubljana)* 46, 1992, s. 65–70.

705. *Slovinsko nechce oslňovat minulostí*, in: *Mladá fronta Dnes* 3, 1992, č. 35 (11. II.), s. 9.

706. *Slovinský pat: druhá fáze zápasu o přežití*, in: *Mladá fronta Dnes* 3, 1992, č. 72 (25. III.), s. 9.

Dd/ 1993

707. *Jižní Slované v díle Ludvíka Kuby*, in: *Pro přátele jižních Slovanů. Časopis Společnosti přátel jižních Slovanů v České republice* 5, 1993, č. 2, s. 1–4.

Dd/1995

708. *Čeští odborníci v Národním muzeu v Sarajevu*, in: *Pro přátele jižních Slovanů. Časopis Společnosti přátel jižních Slovanů v České republice*. 7, 1995, č. 6, s. 14–16.

709. *Ethnische und nationale Identität bei den Slowenen um 1800*, [referát na mezinárodní konferenci Patriotismus und Nationsbildung in der Spätphase des Alten Reiches. Praha 1995. Rozmnoženo]

Dd/1996

710. *Čekání na milost*, in: Pro přátele jižních Slovanů. Časopis Společnosti přátel jižních Slovanů v České republice 8, 1996, č. 6, s. 28–30. [o poezii Ivana Minattiho]

711. *Mocnosti už nepovažují Slovinsko za Balkán*, in: Mladá fronta Dnes 7, 1996, č. 152 (29. VI.), s. 9.

712. *Setkání se slovinským aforistou Žarkem Petanem*, in: Tvar 7, 1996, č. 15, s. 3.

713. *Slovinské léto v Praze*, in: Pro přátele jižních Slovanů. Časopis Společnosti přátel jižních Slovanů v České republice 8, 1996, č. 6, s. 15–19.

Dd/1997

714. *Farmaceutické muzeum v Lublani a jeho české kořeny*, in: Muzejní a vlastivědná práce 35, 1997, č. 2, s. 103–104.

715. *Iter Adriaticum aneb Český historik na slunečné straně Alp*, in: Historikové na cestách. (Cyklus sedmipřednáškový), sestavil J. Pešek, Pardubice, Východočeské muzeum v Pardubicích 1997 s. 35–51.

716. *O sprejemu slovenske kulture v českem okolju*, in: Sodobnost (Ljubljana) 45, 1997, s. 974–979.

717. *Politický systém republiky Slovinsko*, in: Parlamentní zpravodaj 3, 1996–97, č. 7, s. 356–358.

718. „Přehled kulturních, literárních a školských otázek“ – *svědectví o vkladu české menšiny v Chorvatsku do české a chorvatské vědy*, in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 17, 1997, s. 15–26.

719. *Spory o Plečnika*, in: Pro přátele jižních Slovanů. Časopis Společnosti přátel jižních Slovanů v České republice 9, 1997, č. 5 s. 3–5.

Dd/1999

720. *Slovinská historiografie jako nástroj sebezvýraznění malého evropského národa*, in: Samostatný stát mezi většími sousedy – podnět pro slovinskou politiku a kulturu, uspořádal J. Pánek, Praha 1999, s. 23–35.

721. *Slovinsko na sklonku druhého tisíciletí*. (Úvodem ke sborníku z mezinárodního vědeckého zasedání „Samostatný stát mezi většími sousedy – podnět pro slovinskou politiku a kulturu“), in: Samostatný stát mezi většími sousedy – podnět pro slovinskou politiku a kulturu, uspořádal J. Pánek, Praha 1999, s. 3–9.

Ref.: R. Mârza, *Transylvanian Review* (Cluj-Napoca) 13, 2004, č. 1, s. 157–159.

Dd/2001

722. *Vklad Ivana Dorovského do nové formulace česko-jihoslovanských vztahů na sklonku 20. století*, in: *Litteraria Humanitas. Slavistika a balkanistika*, red. I. Dorovský, Brno 2001, s. 107–116; reedice in: *Přehled kulturních, literárních a školních otázek* (Darugar) 20, 2000 [2001], s. 61–69; [Aktualizovaná reedice: in: Jaroslav Pánek, *Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory*, Pardubice 2013, s. 489–497.

Ref.: I. Pospíšil, *Univerzitní noviny. List Masarykovy univerzity a Nadace Universitas Masarykiana* 9, 2002, č. 1, s. 55.

Dd/2004

723. *Der Balkan als ein virtuelles Modell: Veränderungen der zentraleuropäischen Konzeption aus der tschechischen Sicht*, in: IXe Congrès International d'Études Sud-Est Européennes – IXth International Congress of South-East European Studies – Résumés (Tirana, 30 août – 3 septembre, 2004), Tirana 2004, s. 19–21.

Dd/2005

724. *Slovinsko známé i neznámé*, in: *Slovanský jih* (Brno), 5, 2005, č. 3, s. 3–14. [přetištěno bez souhlasu autora]

725. *Slovinsko známé i neznámé. Země na slunečné straně Alp v představách začínajících studentů slovenistiky*, in: *Slavista s duší básníka. Sborník k sedmdesátinám Ivana Dorovského*. K vydání připravil P. Mainuš, Brno – Boskovice 2005, s. 147–159.

Dd/2006

726. *Jižanský temperament v pražském literárním salónu (Pokus o charakteristiku osobnosti Otona Berkopce)*, in: *Oton Berkopce a česko-slovinské kulturní styky. Sborník příspěv-*

ků k 100. výročí narození, uspořádali Ivan Dorovský a Petr Mainuš, Brno – Boskovice 2006, s. 22–35. [Reedice: in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 476–488]

Dd/2007

727. *Slovinský historik Janez Cvirn (1960–2013)*, in: Slovanský přehled 100, 2014, s. 236–238.

728. *Jiřina Staňová zemřela*, in: Slovanský jih 7, 2007, č. 2, s. 26–28; reedice: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 2007, s. 38–41; reedice: Přehled kulturních a školních otázek (Daruvar) 25, 2007, s. 38–41.

729. *Zemřela Jiřina Staňová*, in: AČ 57, 2007, č. 2, s. 127–129. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 503–505.]

Dd/2011

730. *Kapitoly z dějin česko-chorvatských vztahů I. Poslední Rožmberkové a Zrinští*, in: Přehled kulturních a historických, literárních a školských otázek Daruvar (Chorvatsko) 29, 2011, s. 74–95.

Dd/2012

731. *Kapitoly z dějin česko-chorvatských vztahů II. Hrabě z Rožmberka. Jan Zrinský ze Serynu, řečený „hrabě z Rožmberka”, a legendární Petr Vok v zápase o rožmberské dědictví*, in: Přehled kulturních a historických, literárních a školských otázek (Daruvar) 30, 2012, s. 66–97.

De/ Drobné články

De/1978

732. *K starším analogiím relevací v českém prostředí (15.–16. století)*, in: SCetH 7, 1978, č. 17, s. 170–171.

De/1980

733. *Bibliografický soupis prací akad. J. Horáka s přehledem jeho činnosti*, SSH 15, 1980, č. 2, s. 325–326.

734. *K životnímu jubileu Josefa Janáčka*, in: FHB 2, 1980, s. 407–409. (spoluautor J. Žemlička)

735. *Listy Pavly Moudré Otokaru Březinovi*, in: SSH 15, 1980, č. 1, s. 191–196. (pseudonym L. Pánková, spoluautor V. Lukšů)

De/1981

736. *K životnímu jubileu Josefa Petráně*, in: FHB 3, 1981, s. 348–350.

737. *Výstava k 400. výročí úmrtí Jiřího Melantricha* [Praha, od 16. 12. 1980], in: FHB 3, 1981, s. 394–396.

De/1982

738. *Hmotné památky moravských novokřtěnců* [výstava, Praha, prosinec 1981], in: FHB 4, 1982, s. 382–385.

739. *Výstava „Dějiny peněz na území ČSSR“* [Praha, Národní muzeum od 19. 11. 1981], in: FHB 4, 1982, s. 359–362.

De/1983

740. *Hmotná kultura české renesance* [výstava, Praha, Pražská věž, od června 1982], in: FHB 5, 1983, s. 532–534.

741. *Výstava „Theatrum Mundi“* [Středočeská galerie v Praze v r. 1981; expozice, zámek Jemniště od r. 1982], in: FHB 5, 1983, s. 541–543.

De/1984

742. *K životnímu jubileu Josefa Hejnice*, in: FHB 6, 1984, s. 348–349.

743. *Výstava cimélií ze Strahovské knihovny* [Praha, květen 1983], in: FHB 7, 1984, s. 510–512.

De/1985

744. *Češi v Západním Berlíně* [Český týden, Západní Berlín 7. – 13. 9. 1984], in: FHB 8, 1985, s. 486–489.

745. *K životnímu jubileu Františka Hoffmanna*, in: FHB, 8, 1985, s. 457–459.

De/1986

746. „*Historicky exaktní forma*“, nebo vytváření nové legendy? In: Tvorba. Týdeník pro kulturu, umění, literaturu a politiku 1986, č. 18, příl. Kmen, s. XI. [Polemika s knihou A. Svobodové /resp. M. Švankmajera/ Petr Vok z Rožmberka /Praha 1985/]

747. *K šedesátinám Josefa Janáčka*, in: FHB 10, 1986, s. 7–12. (spoluautoři M. Polívka, J. Žemlička)

De/1987

748. *K životnímu jubileu Aloise Míky*, in: FHB 11, 1987, s. 467–469.

749. *Poděkování Jarmile Horákové*, in: FHB 11, 1987, s. 619–621. [o její redakční práci ve sborníku Folia Historica Bohemika]

750. *Poděkování Josefu Janáčkovi* [při jeho odchodu z Ústavu čs. a světových dějin ČSAV k 1. 1. 1988], in: FHB 11, 1987, s. 617–618.

751. *Zemřel Antonín Verbík*, in: FHB 11, 1987, s. 490–496. [výběrová bibliografie prací A. Verbíka (se zaměřením na starší dějiny) s. 493–496] [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 354–356.]

De/1988

752. *Evropa na sklonku 16. století*, in: Neznámá hudba 16. století. III. Mistři podzimu renesance aneb hudební kultura Evropy na sklonku 16. století (Program koncertu), Praha, Klementinum 1988, s [3–4].

De/1989

753. *K šedesátce Josefa Války*, in: SCeH 19, 1989, č. 39, s. 125–127.

De/1990

754. „*Adel im Wandel*“. Ein grosszügiges Bild des Adels in der Frühen Neuzeit. Ausstellung auf der Rosenberg [12. 5. – 28. 10. 1990], in: Frühneuzeit-Info (Wien) 1, 1990, č. 1–2, s. 111–113.

755. *Comenius und die Politik*, in: Comenius-Garten in Rixdorf. Symposium, Berlin, 12. und 13. Oktober 1990, hrsg. von H. Vierck, Berlin 1990, s. 26–28.

756. *K šedesátinám Josefa Petráně*, in: FHB 14, 1990, s. 537–539.

757. *K životnímu jubileu Jaroslava Kolára*, in: FHB 13, 1990, s. 525–527. [Bibliografie prací J. Kolára s. 527–540]

758. *K životnímu jubileu Jaroslava Mezníka*, in: FHB 13, 1990, s. 541–543. [Bibliografie prací J. Mezníka s. 543–551]

759. *K životnímu jubileu Josefa Války*, in: FHB 13, 1990, s. 553–555. [Bibliografie prací J. Války s. 556–568]

760. *K životnímu jubileu Mirjam Bohatcové*, in: FHB 13, 1990, s. 511–523. [Bibliografie prací M Bohatcové s. 513–521]

761. „*Když Venuše do Vlach loudí...*“ (*Čeští šlechtici v renesanční Itálii*), in: Slovo k historii. Z naší minulosti vážně i nevážně, uspořádal K. Dobeš, Praha 1990, s. 41–44.

762. *Raně novověká šlechta. Výstava na zámku Rosenburgu* [12. 5. – 28. 10. 1990], in: FHB 14, 1990, s. 561–566.

763. *Úvodem k 14. svazku Folia Historica Bohemica*, in: FHB 13, 1990, s. 7–13.

De/1991

764. *Co je nového na novověku?* In: Dějiny a současnost. 13, 1991, č. 4, s. 58–59. [O výstavě „Was ist neu an der Neuzeit“. Österreich zwischen Mittelalter und Barock (1500–1650). Museum Österreichischer Kultur, Eisenstadt]

765. *Fond pro vydávání a šíření díla J. A. Komenského* [založen 29. 5. 1991], in: FHB 15, 1991, s. 663–664.

766. *Josef Macek (8. 4. 1922 – 10. 12. 1991)*, in: Zpravodaj Historického klubu. 2, 1991, č. 3–4, s. 14.

767. *Komenského poznania i sklamanía*, in: Historická revue. Vedecko-populárny časopis o dejinách (Bratislava) 2, 1991, č. 2, s. 22–23.

768. *Nový domov novokrstencov*, in: Historická revue 2, 1991, č. 10, s. 8–9.

769. *O novosti novověku. Výstava a publikace Muzea rakouské kultury v Eisenstadtu*, in: FHB 15, 1991, s. 609–613.

770. *Šedesátka Josefa Petráně*, in: SCeH 21, 1991, č. 43, s. 105–108. (spoluautor J. Válka)

771. *Tři letmá setkání s Josefem Mackem*, in: FHB 15, 1991, s. 603–607. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 295–298.]

De/1992

772. *Česká vesnice v Berlíně*, in: Noviny 1, 1992, č. 145, příloha č. 25, s. I–II.

773. *Jan Amos Komenský. K politickému myšlení a jednání*, in: Klub. Kulturní měsíčník Čechů a Slováků v Rakousku (Viedeň) 1992, č. 7, s. 12–13.

774. *Jan Amos Komenský. Pot do preurejanja reči človeških*, in: Naši Razgledi (Ljubljana) 41, 1992, s. 630–631.

775. *Panorama dějin*, in: Dějiny a současnost 14, 1992, č. 4, s. 64. (O nakladatelství H + H zaměřeném na odbornou a vědeckou historickou literaturu)

776. *Pospíchej pomalu aneb Politik smíru* [Vilém z Rožmberka], in: Lidové noviny 5, 1992, č. 239, příloha Nedělní Lidové noviny s. 7.

777. *Tschechen und Österreicher. Ein halbes Jahrtausend intensiver Nachbarschaft*, in: Prager Zeitung. Wochenzeitung für Politik – Wirtschaft – Kultur – Reise 2, 1992, č. 1–2, s. 58–59.

De/1993

778. *Český pokus o Dějiny habsburské monarchie*, in: Dějiny a současnost 15, 1993, č. 3, s. 58.

779. *Historik a editor Miroslav Toegel (1923–1992)*, in: ČČH 91, 1993, č. 1, s. 175–176.

780. *Karl Bosl (1908–1993)*, in: FHB 16, 1993, s. 395–397.

781. *Zvezda češke kulture [J. A. Komenský]*, in: Delo. příloha Književni listi (Ljubljana) 35, (2. XII.), 1993, s. 16.

De/1994

782. *Historik, jenž zpopularizoval dějiny*, in: Lidové noviny 7, 1994, č. 260 (5. 11.), příl. Národní 9, č. 45, s. 4. (nekrolog k úmrtí Josefa Janáčka 20. 10. 1994)

783. *Historikova vůle k činu. (Na okraj šedesátin Františka Šmahela)*, in: SCeH 24, 1994, č. 52, s. 165–169.

784. *Josef Válka – historik lidského porozumění*, in: SCeH 24, 1994, č. 52, s. 162–165.

785. *aneb nekonečné úsilí o zachycení času*, in: Český lidový kalendář na obyčejný rok 1994 (Daruvar) 1993, s. 5–8.

786. *Německý odkaz českým historikům* [knihovna Volkera Presse], in: Dějiny a současnost 16, 1994, č. 1, s. 56–57. (spoluautor M. Polívka)

787. *Paříž – obraz raně novověkého města*, in: FHB 17, 1994, s. 165–169.

788. *Volker Press – mecenáš českých historiků*, in: ČČH 92, 1994, č. 2, s. 396–397.

De/1995

789. *Josef Petráň a živé dějiny*, in: Hlas Bystřice. Zpravodaj obce (říjen), 1995, s. 4–5.

790. *Konference jako nástroj vědecké komunikace*, in: Dějiny a současnost 17, 1995, č. 6, s. 52–54.

De/1996

791. *Doslov*, in: Josef Petráň, Staroměstská exekuce, 3. vydání, Praha, Brána 1996, s. 345–347.

792. *Duchovní tvář rudolfínské Prahy*, in: Mirabile mysterium. Sacred Music in Rudolfinne Prague [zvukový záznam]. Praha: Supraphon Records 1996, s. [3–16]. [český, anglický, francouzský a německý text stati, doprovázející nahrávku duchovních skladeb z doby Rudolfa II. na CD]

793. *Encyklopedie evropské reformace*, in: Dějiny a současnost 19, 1996, č. 1, s. 56–57.

794. *Historik české měny a mincovnictví. (K šedesátinám Eduarda Šimka, místostarosta Historického klubu)*, in: Zpravodaj Historického klubu 7, 1996, č. 2, s. 38–41. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 357–362.]

795. *Josef Šusta a třeboňský genius loci. (Projev při odhalení Šustovy pamětní desky v Třeboni)*, in: Zpravodaj Historického klubu 7, 1996, č. 2, s. 25–27. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 259–262.]

796. *Několik úvah o stavu a perspektivách Historického klubu*, in: Zpravodaj Historického klubu 7, 1996, č. 1, s. 1–3.

De/1997

797. *Bratři Čapkové pohledem akademické obce Univerzity Karlovy*, in: Zpravodaj Společnosti bratří Čapků 36, 1997, s. 20.

798. *Globální síť partnerských vztahů* [Univerzity Karlovy], in: Forum. Časopis Univerzity Karlovy v Praze. 4, 1997–98, č. 6, s. 1; č. 7, s. 5, 2 mapy.

799. *Josef Petráň a živé dějiny*, in: FHB 18, 1997, s. 465–467.

800. *Mezi Historickým klubem a Sdružením historiků. (Referát pro valné shromáždění v Praze dne 22. dubna 1997)*, in: Zpravodaj Historického klubu Praha 8, 1997, č. 2, s. 1–7.

801. *Návštěva na elitních čínských univerzitách*, in: Forum. Časopis Univerzity Karlovy v Praze 4, 1997–98, č. 6, s. 20. (spoluautor K. Malý)

802. *Předmluva – Vorwort*, in: J. Kubíček a kol., Bibliografie k dějinám měst České republiky, Brno, Sdružení knihoven ČR 1997, s. 7–10.

803. *Rudolf II. jako český král a jeho pražský dvůr*, in: Umění a řemesla 39, 1997, č. 2, s. 4–8.

804. *Rudolfínský rok*, in: Dějiny a současnost 19, 1997, č. 6, s. 51–52.

De/1998

805. *Colloquia Comeniana Hunnobrodensia jako svobodné diskusní fórum badatelů o raném novověku*, in: SCetH 28, 1998, č. 59–60, s. 211–215. (název svazku: Almanach ke 100. výročí založení Muzea J. A. Komenského v Uherském Brodě)

806. *Gelehrtenbibliothek Volker Press' im Historischen Institut der Akademie in Prag*, in: FHB 19, 1998, s. 247–249.

807. *Historie nazíraná mladýma očima* [Středoškolský časopis Čelem vzad!], in: Zpravodaj Historického klubu 9, 1998, č. 2, s. 14–16.

808. *Historik a komeniolog Jan Kumpera*, in: SCetH 57–58, 1997 [1998], s. 285–287.

809. *Die historische Bibliothek Volker Press' – ein großzügiges Geschenk aus Tübingen nach Prag*, in: Tübinger Universitätschriften 18, 1998, č. 87, s. 4–5.

810. *Idea českého státu v proměnách staletí*, in: Klub Vltava. Čtvrtletník příznivců a posluchačů 3. programu Českého rozhlasu Vltava, 1998, č. 1, s. 4–5; č. 2, s. 7–8.

811. *Mezinárodní vztahy Karlovy univerzity*, in: Klub. Kulturní měsíčník Čechů a Slováků v Rakousku (Vídeň) 17, 1998, s. 14–15.

812. *O perspektivách činnosti Historického ústavu AV ČR*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR, 9, 1998, č. 1, s. 2–5.

813. *Památky české reformace v Ženevě*, in: FHB 19, 1998, s. 236–238.

814. *Partnerství s japonskými univerzitami*, in: Forum. Časopis Univerzity Karlovy v Praze, 4, 1997–98, č. 10 s. 6. (spoluautor K. Malý)

De/1999

815. *Globalizace univerzit a naše zahraniční styky*, in: Forum. Časopis Univerzity Karlovy 5, 1998–99, č. 6, s. 1.

816. *Historici mezi sebou a o sobě* [Poznámky k VIII. sjezdu českých historiků], in: Dějiny a současnost 21, 1999, č. 6, s. 21–22.

817. *Historizující publicistika jako nástroj (in)tolerance v současných česko-německých vztazích*, in: Česko-německé vztahy 1945–2000. Sborník z konference (19. 11. 1999), Kruh občanů České republiky vyhnaných v r. 1938 z pohraničí, Praha 1999, s. 65–69.

818. *The Madrid Declaration and Charles University*, in: Forum. The Charles University Magazin 5, 1998–99, č. 7–12, s. 9.

819. *Madridská deklarace a Univerzita Karlova*, in: Forum. Časopis Univerzity Karlovy 5, 1998–99, č. 12, s. 2.

820. *Petr Vok a msta rybníkářů* [Výňatek z knihy Poslední Rožmberk. Životní příběh Petra Voka (Praha 1996)], in: Čelem vzad! Historický občasník 5, 1999, č. 8, příloha „Přečtěte si s námi“, s. [1–4].

821. *Poděkování Karolu Bilkovi*, in: Karol Bílek. Sborník příspěvků k šedesátinám, Staré Hrady 1999, nepag.

822. *Setkání s univerzitami na jihu Afriky*, in: Forum. Časopis Univerzity Karlovy 5, 1998–99, č. 12, s. 5.

823. *Slovo na závěr VIII. sjezdu českých historiků*, in: Zpravodaj Historického klubu 10, 1999, č. 2, s. 21–22.

824. *Turecké univerzity jako náš partner*, in: Forum. Časopis Univerzity Karlovy v Praze. 4, 1998–99, č. 1, s. 8. (spoluautor P. Čepek)

De/2000

825. *Bijenie istorii v serdce Jevropy*, in: Bohemia picta – V serdce Jevropy. Revju Češskoj Respubliki, Special'nyj vypusk 2000 g., s. 3.

826. *Debates on Hus in Rome – Audience with the Pope*, in: Forum. The Charles University Magazine 6, 2000, selection from nos. 7–12, s. 2–3.

827. *Dějepis v Senátu* [Parlamentu České republiky, 12. 10. 2000]. *Úvodní slovo*, in: Informační list Asociace učitelů dějepisu České republiky 15, 2000, s. 7–8.

828. *Globální síť UK [Univerzity Karlovy] na přelomu tisíciletí (I–II)*, in: Forum. Časopis Univerzity Karlovy 6, 1999–2000, č. 8 (28. III.), s. 3; č. 9 (28. IV.), s. 2–3, 2 mapky.

829. *The Historical Beat of Europe's Heart*, in: Bohemia picta – The Heart of Europe. Review of the Czech Republic, Special Issue 2000, s. 3.

830. *K některým aspektům zahraničně politické koncepce Občanské demokratické strany*, in: II. ideová konference ODS „Svobodný prostor svobodným občanům“ (Praha, 11. června 2000), Praha 2000, s. 55–56.

831. *Minister Klaus von Trotha (Laudatio)*, in: „Gemeinsam für die Zukunft“. Konferenz der baden-württembergischen Universitäten mit ihren Partner-Universitäten in den mittel- und osteuropäischen Beitrittsländern der Europäischen Union und in der Schweiz am 23. – 25. 1. 2000 in Prag, Stuttgart 2000, s. 21–22.

832. *Mit Europas Herzblut geschrieben*, in: Bohemia picta. Im Herzen Europas. Zeitschrift der Tschechischen Republik, Sonderheft 2000, s. 3.

833. *O historiografické momentce*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 11, 2000, č. 1, s. 13–15. [vystoupení J. Pánka během prezentace knihy Jan Hus ve Vatikánu]

834. *Odkaz Václava Březana*, in: Archivy a zítřek. Sborník příspěvků z konference uspořádané ve dnech 22. – 23. září 1999, uspořádala J. Psíková, Jindřichův Hradec 2000, s. 15–18.

835. *Pracovníci Historického ústavu AV ČR v nových encyklopediích*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 10, 1999 [2000], s. 20–21.

836. *Les pulsations de l'histoire au coeur de l'Europe*, in: Bohemia picta – Le Coeur de l'Europe. Revue de la République Tcheque, Édition Spéciale 2000, s. 3.

837. *El pulso histórico de Europa*, in: Bohemia picta – El Corazón de Europa. Revista de la República Checa, Número Especial, 2000, s. 4.

838. *Sedm neklasických důvodů pro výuku klasických jazyků*, in: Cizí jazyky. Časopis pro teorii a praxi 43, 1999–2000, č. 4, s. 130–131.

839. *Spor o Eduarda Beneše – spor o české dějiny*, in: Masarykův lid. Čtvrtletník Nezávislého diskusního klubu Dr. Milady Horákové 6, 2000, č. 4, s. 5–7.

840. *Udělení pamětní medaile Jana Patočky PhDr. ThLic. Františku J. Holečkovi, O. M.*, in: Akademický bulletin, 2000, č. 8, s. 19. (spoluautor M. Polívka)

841. *Úvodní slovo prof. dr. Jaroslava Pánka na veřejném slyšení o dějepise v Senátu ČR 12. října 2000*, in: Zpravodaj Historického klubu 11, 2000, č. 2, s. 20–21.

De/2001

842. *Cena Josefa Šusty (Slovo k jejímu prvnímu udělení)*, in: Zpravodaj Historického klubu 11, 2000, č. 2 [2001], s. 25–29.

843. *Česká a polská historiografie – spolupráce na prahu nového století*, in: Zpravodaj Historického klubu 12, 2001, č. 1, s. 72–75.

844. *Dai santi patroni ai rappresentanti dell'umanesimo*, in: Nel Cuore dell'Europa, Edizione speciale, 2001, s. 4–7.

845. *De los santos patrones a los representantes de la humanidad*, in: El Corazón de Europa, Número extraordinario, 2001, s. 4–7.

846. *Des saints patrons aux apôtres de l'humanité*, in: Le Coeur de l'Europe. Edition spécial, 2001, s. 4–7.

847. *Dva světové kongresy historiků*, in: Zpravodaj Historického klubu 11, 2000 [2001], č. 2, s. 1–6.

848. *Fokoláre jako naděje*, in: Nové město. Časopis Hnutí fokoláre 10, 2001, č. 6, s. 32–33.

849. *From Patron Saints to Modern Humanists*, in: The Heart of Europe, Special issue, 2001, s. 4–7.

- 850.** *Historička hmotné kultury a organizátorka české vědy (K šedesátinám Lydie Petráňové)*, in: Zpravodaj Historického klubu 12, 2001, č. 1, s. 111–114. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 376–394.]
- 851.** *Historikové politikům. Úvodní slovo prof. dr. Jaroslava Pánka na veřejném slyšení o dějepise v Senátu ČR 12. října 2000*, in: Od Ještěda k Troskám. Vlastivědný sborník Českého ráje a Podještědí (Českosudsko, Mnichovohradištsko, Sobotecko, Lomnicko, Turnovsko, Železnobrodsko a okolí Jičína), 8 (24), 2001, č. 1–2, s. 2–3.
- 852.** *The International Conference on Johannes Hus in Rome*, in: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic* 5–6, 1998–1999, Prague 2000 [2001], s. 263–271.
- 853.** *Kulturním optimismem proti primitivismu (Na okraj sborníku k 75. narozeninám Dagmar Čapkové)*, in: *Bulletin Unie Comenius* 13, 2001, s. 20–23.
- 854.** *Nauka nie ma granic. Skrót wystąpienia prof. Jaroslava Pánka, doktora honoris causa Uniwersytetu Opolskiego*, in: *Indeks. Pismo Uniwersytetu Opolskiego*, 2001, č. 3–4, s. 22–23.
- 855.** *Oldřich Kašpar členem Mexické akademie dějin*, in: Zpravodaj Historického klubu 12, 2001, č. 1, s. 80–81.
- 856.** *Příspěvek Georgije Pavloviče Melnikova české historiografii (Laudatio)*, in: *Bulletin Historického ústavu AV ČR* 12, 2001, č. 1, s. 14–18.
- 857.** *Sdružení historiků České republiky na prahu 21. století (Bilance činnosti za léta 1999–2001 pro valné shromáždění SH ČR, Praha 6. září 2001)*, in: Zpravodaj Historického klubu 12, 2001, č. 2, s. 33–37.
- 858.** *Sedm neklasických důvodů pro výuku klasických jazyků*, in: *Auriga. Zprávy Jednoty klasických filologů* 42, 2000 [2001], č. 1–2, s. 64–67.
- 859.** *Slovo na závěr VIII. sjezdu českých historiků*, in: VIII. sjezd českých historiků. Hradec Králové 10.–12. září 1999, ed. J. Pešek, Praha 2000 [2001], s. 336.
- 860.** *Učenec a učitel obávaný i oblíbený (K sedmdesátinám profesora Ivana Hlaváčka)*, in: Zpravodaj Historického klubu 12, 2001, č. 1, s. 114–117. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 336–341.]
- 861.** *Von den Landespatronen zu den Trägern der Humanität*, in: *Im Herzen Europas, Sonderheft*, 2001, s. 4–7.

862. *Bádání o ústavních dějinách jako východisko dlouhodobé spolupráce středoevropských historiků*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 13, 2002, č. 1, s. 37–38.

863. *Česká státnost a česko-německé vztahy v pojetí Václava Pavlíčka* [Úvodní slovo na prezentaci knihy „O české státnosti“ na zámku v Lužanech 26. června 2002], in: Zpravodaj Historického klubu 13, 2002, č. 1, s. 49–51.

864. *[Devět tezí k české zahraniční politice z pohledu historika]*, in: Protokol o 4. veřejném slyšení Senátu, konaném dne 27. listopadu 2001 od 10.00 hodin v Jednacím sále Valdštejnského paláce, Praha 2002, s. 37–38.

865. *Dvůr Jana Zajíce z Házmburka*, in: Naše rodina. Tradiční český týdeník 43, 2002, č. 2 (7. 1.), s. 8–9.

866. *Gefürchteter und geliebter Gelehrter und Universitätsprofessor zugleich. Zum 70. Geburtstag Ivan Hlaváček*, in: Historia Europae Centralis 1, 2001 [2002], s. 126–131.

867. *Historikerin der materiellen Kultur und Organisatorin der tschechischen Wissenschaft. Zum 60. Geburtstag von Lydia Petrářová*, in: Historia Europae Centralis 1, 2001 [2002], s. 132–136.

868. *Historikové proti znásilňování dějin (Úvodní slovo k tiskové konferenci Akademie věd ČR dne 7. května 2002)*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 13, 2002, č. 1, s. 51–52.

869. *The Network of Central European Historical Institutes (Introduction to a new international co-operation amongst historians)*, in: Historia Europae Centralis 1, 2001 [2002], s. 7–11.

870. *Nový přehled historických institucí v České republice*, in: Historikův adresář. Historické instituce v České republice, ed. M. Ryantová, Praha 2002, s. 3–4.

871. *Pocťa Jaroslavu Mezníkovi*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 13, 2002, č. 1, s. 44–46.

872. *Politolog české hospody aneb Odpověď Jiřímu Pehemu*, in: Zpravodaj Historického klubu 13, 2002, č. 1, s. 21–23. (spoluautor J. Pešek). Dostupné též z: <http://archiv.neviditelnypes.zpravy.cz/clanky/2002/05/21886_78_0_0.html> [J. Phehe reagoval na stanovisko Sdružení historiků České republiky nazvané „Historikové proti znásilňování dějin“ ve stati *Hysteričtí historikové*. Dostupné z: <http://www.pehe.cz/zapisnik/2002/hystericti-historikove>]

873. *Reinterpretace a negace (Těze sdělení na tiskové konferenci Tiskového odboru AV ČR, uspořádané 25. dubna na téma Módnost negativistických interpretací dějin)*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 13, 2002, č. 1, s. 49–50.

874. *Sít' středoevropských historických ústavů (Úvodem k zahájení nové mezinárodní spolupráce historiků a k vydávání ročenky Historia Europae Centralis)*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 13, 2002, č. 1, s. 8–10.

875. *Spor o dějiny. Iracionalita a negativismus jedné snahy o reinterpretaci Střední Evropy*, in: Vesmír 81, 2002, s. 307–313. (spoluautoři I. Boháček, E. Broklová, Jan Kuklík, M. L. Neudorfflová a J. Pešek).

876. *Úvodem k edici pramenů o vysokoškolské výuce historie*, in: Diskuse o vysokoškolské výuce historie (K problematice historických ústavů na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy), ed. D. Hrodek, Praha 2002, (Příloha ke Zpravodaji Historického klubu 13, 2002, č. 1), s. 3. (spoluautor J. Kocian)

De/2003

877. *Ferdinand Seibt (1927–2003) – historik, bobemista a zastánce porozumění*, in: SCeTH 33, 2003, č. 69–70, s. 293–295. (spoluautor M. Polívka) [Přepřacovaná a doplněná verze in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 405–410.]

878. *František Šmahel jako redaktor Českého časopisu historického (Slovo na závěr 100. ročníku ČČH)* [Projev na semináři ve vile Lanna dne 22. ledna 2003 u příležitosti ukončení 100. ročníku Českého časopisu historického a závěru působení prof. dr. Františka Šmahela, DrSc., jako vedoucího redaktora Českého časopisu historického], in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 14, 2003, č. 1, s. 13–19. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 352–353.]

879. *Medaile Františka Palackého polským historikům Marcelimu Kosmanovi a Janu Seredykovi*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 14, 2003, č. 2, s. 10–17.

880. *Mr. Voříšek's New Intellectual History* [Polemika s článkem Michaela Voříška, Podivná věda ve sporu o dějiny, Dějiny a současnost 25, 2003, č. 4, s. 34–38], in: Dějiny a současnost 25, 2003, č. 5, s. 46–47.

881. *O poslání Encyklopedie českých dějin (Předmluva k „Manuálu EČD“)*, in: Manuál Encyklopedie českých dějin (Příručka pro zpracovatele – Heslář – Vzorová hesla), uspořádal J. Pánek a O. Tůma ve spolupráci s J. Kocianem, J. Mikulcem, J. Pelikánem, M. Polívkou, A. Pořízkou, S. Rakovou, E. Semotanovou a autory vzorových hesel, Praha 2003, s. 5–8.

882. *A Peep into a Historian's Study (František Šmahel and „The Hussite Revolution“)*, in: Historia Europae Centralis 2, 2003, s. 245–248.

883. *Pobled do dílny historikovy (Projev na slavnostní prezentaci díla Františka Šmahela Die Hussitische Revolution v pražském Goethe-Institutu 14. listopadu 2002)*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 13, 2002 [2003], č. 2, s. 25–27. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 349–351.]

884. *Projev solidarity* [Dar Stanleyho B. a Zdenky Wintersových V. Horčákové, postižené povodněmi], in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 13, 2002 [2003], č. 2, s. 12.

885. *Seriál přednášek o českých dějinách v Rakousku* [Cyklus „Böhmen und Mähren. Die wechselvolle Geschichte unserer nördlichen Nachbarn, Urania, Štýrský Hradec, 2003], in: Zpravodaj Historického klubu 14, 2003, č. 1, s. 57–59.

886. *Seven Non-Classical Reasons for Teaching Classical Languages*, in: *Historia Europae Centralis* 2, 2003, Prague 2003, s. 191–194.

887. *Sixt z Ottersdorfu – mluvčí českého měšťanstva v dramatických počátcích habsburské monarchie*, in: *Sixt z Ottersdorfu, rakovnický rodák a český humanista*, ed. O. Sixt-Ottersdorf, Rakovník 2003, s. 3–7.

888. *Úvodem k mezinárodní vědecké konferenci o Mnichovské dohodě* [Praha 24. 10. 2003], in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 14, 2003, č. 2, s. 58–60.

889. *Věda naruby aneb Mr. Voříšek's New Intellectual History* [Polemika s článkem Michaela Voříška, Podivná věda ve sporu o dějiny, Dějiny a současnost 25, 2003, č. 4, s. 34–38], in: Zpravodaj Historického klubu 14, 2003, č. 1, s. 14–19.

890. *Základní práce o česko-polských vztazích v moderních dějinách* (Projev na prezentaci knihy Jana Němečka *Od spolenectví k roztržce* /Praha 2003/ při prezentaci v budově Akademie věd České republiky v Praze dne 9. prosince 2003), in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 14, 2003, č. 2, s. 32–34.

De/2004

891. *Biografický slovník českých zemí v české kultuře a historiografii*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 15, 2004, č. 1, s. 18–20. [Projev na slavnostní prezentaci prvního sešitu Biografického slovníku českých zemí v Literární kavárně knihkupectví Academia 29. 4. 2004.]

892. *10. výročí založení Českého historického ústavu v Římě*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 15, 2004, č. 1, s. 76–81, 9 obr.

893. *10. výročí Českého historického ústavu v Římě*, in: ČČH 102, 2004, s. 449–450.

894. *Proměny Historického ústavu AV ČR*, in: Akademický bulletin 2004, č. 3, s. 10–11, 4 obr. (dalších 6 obr. na s. II).

895. *Přípravy XX. mezinárodního kongresu historických věd (Sydney, 3.–9. 7. 2005)*, in: ČČH 102, 2004, s. 209–214.

896. *Přípravy dvacátého mezinárodního kongresu historických věd (Sydney, 3.–9. července 2005)*, in: Soudobé dějiny 11, 2004, s. 276–281.

897. *Společné pracoviště Historických ústavů AV ČR a Jihočeské univerzity*, in: Akademický bulletin, 2004, č. 4, s. 6. (spoluautor V. Bůžek)

898. *Spolupráce s Českým rozhlasem* [Rozhlasová akademie třetího věku – vyhodnocení v sále Akademie věd ČR, 21. 11. 2003], in: Akademický bulletin, 2004, č. 1, s. 21, 3 obr. (spoluautor M. Polívka).

899. *Uroczystość w Pradze* [Udělení Medailí Františka Palackého Marcelimu Kosmanovi a Janu Sereďykovi, Praha 8. X. 2003], in: Forum Naukowe (Poznań) 9, 2004, č. 4 (19), s. 283–290.

900. *Úvodem k mezinárodní vědecké konferenci o mnichovské dohodě*, in: Mnichovská dohoda – Cesta k destrukci demokracie v Evropě, ed. J. Němeček, Praha (Karolinum) 2004, s. 11–13.

De/2005

901. *Čestný doktorát Univerzity Karlovy britskému historikovi Robertu J. W. Evansovi*, in: Zpravodaj Historického klubu 16, 2005, č. 2, s. 49–52. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 515–519.]

902. *Encyklopedie českých dějin*, in: Nakladatelství Lidové noviny – Ediční plán 2005–2006, Praha 2005, s. 12. [Charakteristika projektu o 14 svazcích]

903. *Moravia Magna*, in: Bulletin Académie royale de Belgique. Classe des lettres et des sciences morales et politiques (Bruxelles) 16, 2005, č. 7–12, s. 463.

904. *Projekt biografického lexikonu habsburské monarchie*, in: ČČH 103, 2005, s. 237–238. (spoluautor V. Bůžek)

905. *Přípravy 20. mezinárodního kongresu historických věd (Sydney, 3. – 9. července 2005)*, in: Zpravodaj Historického klubu 15, 2004 [2005], s. 82–88.

Diskuse: Z. Vašíček, in: Babylon 14, 2004 č. 3, s. 1; J. Pánek, *Program XX. mezinárodního kongresu historických věd v palbě „kritiky“* (Odpověď Zdeňku Vašíčkovi), in: ČČH 103, 2005, s. 140–143; odpověď: Z. Vašíček, *Kritika nebo „kritika“?* (Odpověď Jaroslavu Pánkovi), in: ČČH 2005 103, č. 3, s. 631–632; odpověď: J. Pánek, *O (ne)předpojatosti a pozorném čtení* (Ještě jedna odpověď Zdeňku Vašíčkovi), in: ČČH 103, 2005, s. 633–634.

De/2006

906. *Jan Amos Comenius – un astre tchèque au firmement de l'humanisme européen*, in: Johannes Amos Comenius, *Le labyrinthe du monde et le paradis du cœur*, Prague 2006, s. [2–3].

907. *Komeniolog Martin Steiner*, in: *Comenii amator atque editor. Opuscula Martino Steiner sexagenario ab amicis eius dedicata*, ed. J. Pánek, M. Pánková, Prague 2006, s. 5–10. (spoluautorka M. Pánková)

908. *Martinus Steiner – vir studiis Comenianis deditus*, in: *Comenii amator atque editor. Opuscula Martino Steiner sexagenario ab amicis eius dedicata*, ed. J. Pánek, M. Pánková, Prague 2006, s. 11–14. (spoluautorka M. Pánková)

909. *Przemówienie gratulacyjne* [Marceli Kosman – zhodnocení života a díla, Praha 8. X. 2003], in: *Sienkiewiczowskie fascynacje Marcelego Kosmana*, ed. Lech Ludorowski, Lublin 2005 [2006], s. 44–48.

910. *Sienkiewiczowskie fascynacje Marcelego Kosmana*, in: *ČČH 104*, 2006, s. 419.

De/2007

911. *Jaroslava Pešková (20. 3. 1929 Plzeň – 3. 2. 2006 Praha)*, in: *ČČH 105*, 2007, s. 517–520. [Reedice in: *Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory*, Pardubice 2013, s. 330–335.]

912. *Jaroslava Pešková (20. 3. 1929 Plzeň – 3. 2. 2006 Praha)*, in: *Unie Comenius. Bulletin 2007*, č. 25–26, s. 59–62.

913. *Medaile Františka Palackého ruské historičce Valentině Vladimirovně Marjině*, in: *Bulletin Historického ústavu AV ČR*. 19, 2007, č. 1, s. 7–8. [Laudatio J. Pánka při předávání medaile, úvod J. Němeček]

914. *Ocenění rakouského historika*, in: *Akademický bulletin Akademie věd České republiky 2007*, č. 7–8, s. 29. [udělení Medaile Františka Palackého Karlu Vocelkovi]

915. *Slovo úvodem*, in: *Židé v boji a odboji. Rezistence československých Židů v letech druhé světové války. Příspěvky účastníků mezinárodní konference konané ve dnech 17.–18. října 2006 v Praze pod záštitou prof. RNDr. Václava Pačesa, DrSc., předsedy Akademie věd ČR*, uspořádala Z. Zudová-Lešková, Praha 2007, s. 11–12.

De/2008

916. *Český stát mezi minulostí a budoucností*, in: *Idea českého státu v proměnách staletí. Fakta, úvahy, souvislosti*, J. Pánek a kolektiv, Praha 2008, s. 228–233.

917. *Hugh L. Agnew – americký historik, který si zvolil české dějiny*, in: Hugh LeCaine Agnew, Češi a země Koruny české (Novověk, 2), Praha 2008, s. 9–14. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 531–535.]

918. *Idea státu českého*, in: J. Pánek a kolektiv, Idea českého státu v proměnách staletí. Fakta, úvahy, souvislosti, Praha 2008, s. 7–11.

919. *Kultura polityczna w Europie Środkowej w średniowieczu i we wczesnym okresie nowożytności*, in: Na obrzežích polityki V., ed. Marcell Kosman, Poznań 2007 [2008], s. 7–11.

920. *Sovremennaja češskaja slavistika i izučenijsje rusknoj istorii i kultury*, in: Istorija i istoriki. Istoriografičeskij vestnik 2006, Moskva 2007 [2008], s. 237–240.

921. *Werner Korthaase (4. 5. 1937 Burg u Magdeburku – 6. 5. 2008 Berlín)*, in: ČČH 106, 2008, s. 729–731.

De/2009

922. *Historik polského parlamentarismu Jan Seredyka (1928–2008)*, in: Slovanský přehled 95, 2009, s. 129–131. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 447–450.]

923. *I za vědu máme dělenou odpovědnost*, in: Právo 19, 2009, č. 171 (24. VII.), s. 7. [diskuse k článku Jana Fischera *Vědu „nevráždíme“, není tu jen akademie*, in: Právo 19, 2009, č. 170, s. 7]

924. *Rudolfův majestát – čtyři sta let poté*, in: Newsletter (CEP – Centrum pro ekonomiku a politiku), červen 2009, s. 1–3.

De/2010

925. *Dignus est operarius mercede sua: (poděkování knihovníkům od jejich nehodného kolegy)*, in: Čtenář. Měsíčník pro knihovny 62, 2010, č. 11, s. 397–398 [Projev při převzetí Medaile Z. V. Tobolky, Seč, 14. 9. 2010]

926. *„Jsme všichni v Evropě na jedné lodi“ (Evropa na rozcestí mezi minulostí a budoucností). Promoční projev prof. PhDr. Jaroslava Pánka, DrSc.*, in: Zpravodaj Univerzity Pardubice, č. 63, březen 2010, s. 25–29; reedice upravené verze: Akademický bulletin, 2010, č. 3, s. 2–6; Universum. Časopis České křesťanské akademie 20, 2010, č. 2, s. 24–27.

927. *Mezi minulostí a budoucností našeho domova: Malá úvaha nad Evropou*, in: Vesmír 89, 2010, s. 705–709.

928. *Das (neue) Historische Lexikon der Schweiz – die bedeutendste Leistung der historischen Enzyklopädistik in der Welt des 20./21. Jahrhunderts und ein Vorbild für die Zukunft*, in: Das Neue HLS (Historisches Lexikon der Schweiz), Bern 2010, s. 53–54.

929. *Non multa, sed multum. Humanitní vědy v České republice 1990–2010*, in: Akademický bulletin, 2010, č. 9, s. 8–11; č. 10, s. 8–11; č. 11, s. 6–9.

930. *Radomír Václav Luža (17. 10. 1922 – 24. 11. 2009)*, in: ČČH 108, 2010, s. 166–170. [Reedice in: Jaroslav Pánek, *Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory*, Pardubice 2013, s. 520–525.]

931. *650 let s Josefem Kouteckým*, in: Václav Rejholec (ed.), *Josef Koutecký osmdesátiletý*, Kutná Hora 2010, s. 116–117.

932. *Úvodní slovo k diskusi o zahraničním výzkumu českých dějin*, in: České dějiny v současné zahraniční historiografii, J. Pánek a kolektiv, Pardubice, 2008 [2010], s. 9–11.

933. *Úvodní slovo Prof. PhDr. Jaroslava Pánka, předsedy SH ČR a ředitele HÚ AV ČR na veřejném slyšení o dějepise v Senátu v říjnu 2000*, in: *Historické inspirace. Co není zapsáno, jako by nebylo... Ohlédnutí za dvaceti lety Asociace učitelů dějepisu (UO HK – ASUD) (1990–2010)*, uspořádala H. Mandelová, Praha 2010, s. 180–182.

De/2011

934. *Akademie věd a památková péče v Rožmborském roce*, in: *Zprávy památkové péče* 71, 2011, s. 406–409.

935. *Akademie věd v Rožmborském roce*, in: Akademický bulletin, 2011, č. 12, s. 2–4.

936. *K jazykové a tematické otevřenosti Českého časopisu historického*, in: ČČH 109, 2011, s. 910–911.

937. *Petr Vok z Rožmberka (1539–1611)*, in: Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami, uspořádali J. Pánek a M. Gaži, České Budějovice 2011, s. 90–93.

938. *Rožmberkové mezi legendou a skutečností*, in: Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami, uspořádali J. Pánek a M. Gaži, České Budějovice 2011, s. 18–19.

939. *Rožmberský historiograf Václav Březan*, in: Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami, uspořádali J. Pánek a M. Gaži, České Budějovice 2011, s. 270–271.

940. *Stanley Bisguier Winters (5. 6. 1924 – 28. 1. 2011)*, in: ČČH 109, 2011, s. 174–176.

[Reedice in: Jaroslav Pánek, *Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory*, Pardubice 2013, s. 526–530.]

941. *Vilém z Rožmberka (1535–1592)*, in: Rožmberkové. Rod českých velmožů a jeho cesta dějinami, uspořádali J. Pánek a M. Gaži, České Budějovice 2011, s. 72–73.

De/2012

942. *Humanitní vědy. Most mezi národní identitou a globální otevřeností*, in: Akademický bulletin 2012, č. 6, s. 12–16.

943. *Rudolf II. – 400 let od smrti*, in: Newsletter (Centrum pro ekonomiku a politiku) leden 2012, s. 4–6.

De/2013

944. *Český časopis historický: dějiny jako dědictví i jako výzva*, in: Akademický bulletin č. 5, 2013, s. 26–27. (spoluautor J. Pešek)

De/2014

945. *The Czech Historical Institute in Rome (1994–2014) in the Context of Czech Research in Italy and the Vatican in the 19th– 21st Centuries*, in: Ad fontes. Český historický ústav v Římě (1994–2014) v kontextu českého bádání v Itálii a Vatikánu v 19. – 21. století, J. Pánek a kolektiv, Praha – Roma 2014, s. 195–199.

946. *L'Istituto Storico Ceco di Roma (1994–2014) nel contesto ricerca ceca in Italia e in Vaticano nei secoli XIX–XXI*, in: Ad fontes. Český historický ústav v Římě (1994–2014) v kontextu českého bádání v Itálii a Vatikánu v 19. – 21. století, J. Pánek a kolektiv, Praha – Roma 2014, s. 189–193.

947. *Nepomucenum jako předmět výzkumu a jako dějnotvorný činitel*, in: Česká kolej v Římě. Od Bohemica k Nepomucenu. 130 let existence české kulturní a vzdělávací instituce, ed. T. Parma, Kostelní Vydří 2014, s. 15–17.

948. *Poznámky historika k historické bibliografii*, in: Čtenář. Měsíčník pro knihovny 86, 2014, č. 11, s. 410–414.

949. *Výběrová bibliografie prací vzniklých v návaznosti na výzkum v Českém historickém ústavu v Římě v letech 1994–2014 (knihy, kapitoly v knihách a články)*, in: Ad fontes. Český

historický ústav v Římě (1994–2014) v kontextu českého bádání v Itálii a Vatikánu v 19.–21. století, J. Pánek a kolektiv, Praha 2014, s. 127–187.

De/2015

950. *Český historický ústav v Římě / L'Istituto Storico Ceco di Roma*, in: Římské listy / Fogli romani (Roma) 1, 2015, č. 1 (červenec – prosinec), s. 4.

951. *Čestné členství Sdružení historiků ČR třem zahraničním bohemistům* [Stanisław Bylina, Zdeněk V. David, Henryk Gmiterek], in: ČČH 113, 2015, s. 596–603.

952. *Historyk inspirowany Sienkiewiczem* [Marceli Kosman], in: Marceli Kosman, Między wizją literacką i prawdą dziejową. Nad Trylogią Henryka Sienkiewicza. Studia i szkice, Poznań, Wydawnictwo Nauka i Innowacje 2015, s. 322–329.

953. *Klaus Schaller (3. červenec 1925 – 17. květen 2015)*, in: ČČH 113, 2015, s. 906–909.

954. *Mezinárodní publikační praxe v oborech společenských a humanitních věd – Hledání cesty*, in: Akademický bulletin 2015, č. 6, s. 11–15.

955. *Obnovený výzkum v římských a vatikánských archivech a knihovnách. Český historický ústav v Římě – dvacet let ve dvousetleté tradici*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 26, 2015, s. 11–15.

956. *Papežství a české země jako badatelské téma*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 26, 2015, s. 21–24.

957. *Prolegomena*, in: Die Rosenberger. Eine mitteleuropäische Magnatenfamilie. M. Gaži, J. Pánek, P. Pavelec (Hgg.), České Budějovice 2015, s. 18–21.

958. *Stanisław Bylina – vynikající polský historik bohemistického zaměření a organizátor polsko-českých vědeckých vztahů* (Laudatio při slavnostním předání diplomu čestného člena Sdružení historiků české republiky profesoru Bylinovi na Velvyslanectví Polské republiky v Praze 28. května 2014), in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 26, 2015, s. 57–60.

De/2016

959. *Chvála profesionality*, in: Academia 1966–2016. Výroční sborník s kompletní bibliografií, Praha 2016, s. 57–61.

960. *Profesor Henryk Aleksander Gmiterek – laudatio*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 27, 2016, s. 40–42.

961. *Slovak Studies. Nový časopis z římského prostředí* [Slovak Studies. Rivista dell'Istituto Storico Slovacco di Roma], in: ČČH 114, 2016, s. 216–218.

Df/ Encyklopedická hesla

962. *z Anhaltu, Kristián I.*, in: Biografický slovník českých zemí, sešit 1 (A), vedoucí redaktor J. Novotný, Praha 2004, s. 101–102.

963. *Archivní správa*, in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl. I. (A – C), vědecký redaktor J. Pánek, Praha 2009, s. 82–83.

964. *Asociace učitelů dějepisu Česká republika (ASUD)*, in: Manuál Encyklopedie českých dějin (Příručka pro zpracovatele – Heslář – Vzorová hesla), uspořádali J. Pánek a O. Tůma, Praha 2003, s. 413–415. (spoluautorka H. Mandelová)

965. *Asociace učitelů dějepisu České republiky (ASUD)*, in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl. I. (A – C), vědecký redaktor J. Pánek, Praha 2009, s. 102–103. (spoluautorka H. Mandelová)

966. *Autobiografie*, in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl. I. (A – C), vědecký redaktor J. Pánek, Praha 2009, s. 118–121. (spoluautoři J. Zachová, M. Grečenková a P. Vošahlíková)

967. *Beneschau*, in: Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 27–29.

968. *Benešov*, in: Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 11–13.

969. *Bitva na Bílé hoře*, in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl. I. (A – C), vědecký redaktor J. Pánek, Praha 2009, s. 204–207.

970. *Bitva u Jankova*, in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl. I. (A – C), vědecký redaktor J. Pánek, Praha 2009, s. 216.

971. *Blaník*, in: Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 20–21.

972. *Blaník*, in: Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 38–39.

- 973.** *Böhmisch Sternberg*, in: Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 59–60. (spoluautor T. Durdík)
- 974.** *Březan, Václav*, in: Biografický slovník českých zemí, sešit 8 (Brun – By), vedoucí redaktorka P. Vošahlíková, Praha 2007, s. 252–254.
- 975.** *Celoslezská stavovská shromáždění*, in: Manuál Encyklopedie českých dějin (Příručka pro zpracovatele – Heslář – Vzorová hesla), uspořádali J. Pánek a O. Tůma, Praha 2003, s. 429–431.
- 976.** *Celoslezská stavovská shromáždění*, in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl. I. (A – C), vědecký redaktor J. Pánek, Praha 2009, s. 295–296.
- 977.** *Česká konfederace*, in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl II., Č/1 (čarodějnické procesy – česko-portugalské vztahy), vědecký redaktor J. Pánek. Praha 2011, s. 38–39.
- 978.** *Česká konfese*, in: Encyklopedie českých právních dějin, eds. K. Schelle, J. Tauchen, Plzeň – Ostrava 2015, s. 597–600.
- 979.** *Česká válka*, in: Manuál Encyklopedie českých dějin (Příručka pro zpracovatele – Heslář – Vzorová hesla), uspořádali J. Pánek a O. Tůma, Praha 2003, s. 474.
- 980.** *Česká válka*, in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl II., Č/1 (čarodějnické procesy – česko-portugalské vztahy), vědecký redaktor J. Pánek. Praha 2011, s. 59.
- 981.** *České stavovské povstání*, in: Bulletin Unie Comenius 20, 2004 [2005], s. 22–25. (Hesla pro Encyclopaedia Comeniana).
- 982.** *České stavovské povstání*, in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl II., Č/1 (čarodějnické procesy – česko-portugalské vztahy), vědecký redaktor J. Pánek. Praha 2011, s. 90–94.
- 983.** *České země*, in: Bulletin Unie Comenius 20, 2004 [2005], s. 20–21. (Hesla pro Encyclopaedia Comeniana).
- 984.** *Česko-britské vztahy*, in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl II., Č/1 (čarodějnické procesy – česko-portugalské vztahy), vědecký redaktor J. Pánek. Praha 2011, s. 136–150. (B. Kopičková, D. Janiš, M. Tejchman, J. Dejmek)
- 985.** *Česko-falcká unie*, in: Manuál Encyklopedie českých dějin (Příručka pro zpracovatele – Heslář – Vzorová hesla), uspořádali J. Pánek a O. Tůma, Praha 2003, s. 445–447.

- 986.** *Česko-falcká unie*, in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl II., Č/1 (čarodějnické procesy – česko-portugalské vztahy), vědecký redaktor J. Pánek. Praha 2011, 172–173.
- 987.** *Česko-německé vztahy*, in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl II., Č/1 (čarodějnické procesy – česko-portugalské vztahy), vědecký redaktor J. Pánek. Praha 2011, s. 297–332. (spoluautoři M. Bláhová, J. Žemlička, D. Dvořáčková-Malá, M. Polívka, M. Grečenková, M. Hlavačka, J. Dejmek, E. Voráček)
- 988.** *Česko-polské vztahy*, in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl II., Č/1 (čarodějnické procesy – česko-portugalské vztahy), vědecký redaktor J. Pánek. Praha 2011, s. 371–374. (spoluautoři R. Šimůnek, D. Janiš, J. Pánek, J. Valenta, J. Němeček, J. Vykoukal, R. Baron)
- 989.** *Česko-slezská konfederace*, in: Manuál Encyklopedie českých dějin (Příručka pro zpracovatele – Heslář – Vzorová hesla), uspořádali J. Pánek a O. Tůma, Praha 2003, s. 449–450.
- 990.** *Česko-slezská konfederace*, in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl III., Č/2 (česko-pruské vztahy – čtyři pražské artikuly), vědecký redaktor J. Pánek. Praha 2012, s. 51–52.
- 991.** *Československo-jugoslávské vztahy*, in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl III., Č/2 (česko-pruské vztahy – čtyři pražské artikuly), vědecký redaktor J. Pánek. Praha 2012, s. 157–164. (spoluautoři T. Chrobák, M. Tejchman)
- 992.** *Československý historický ústav v Římě*, in: in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl III., Č/2 (česko-pruské vztahy – čtyři pražské artikuly), vědecký redaktor J. Pánek. Praha 2012, s. 190–192.
- 993.** *Československý národní komitét historiků*, in: in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl III., Č/2 (česko-pruské vztahy – čtyři pražské artikuly), vědecký redaktor J. Pánek. Praha 2012, s. 193–197.
- 994.** *Český historický ústav v Římě*, in: in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl III., Č/2 (česko-pruské vztahy – čtyři pražské artikuly), vědecký redaktor J. Pánek. Praha 2012, 267–268.
- 995.** *Český národní komitét historiků*, in: in: Akademická encyklopedie českých dějin, díl III., Č/2 (česko-pruské vztahy – čtyři pražské artikuly), vědecký redaktor J. Pánek. Praha 2012, s. 280–281.
- 996.** *Český Šternberk*, in: Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 83–84. (spolautor Tomáš Durdík)

- 997.** *Český zemský sněm*, in: J. Pánek (red.), *Akademická encyklopedie českých dějin*, díl III., Praha 2012, s. 296–306. (spoluautoři R. Šimůnek, M. Hlavačka)
- 998.** *Češi*, in: J. Pánek (red.), *Akademická encyklopedie českých dějin*, díl III., Praha 2012, s. 309–321. (spoluautoři E. Semotanová, R. Šimůnek, D. Janiš, M. Hlavačka, J. Šebek)
- 999.** *Direktorium*, in: *Akademická encyklopedie českých dějin*, díl IV., D – G (dadaismus – gymnázium), vědecký redaktor J. Pánek, Praha 2015, s. 176–178.
- 1000.** *Divišov*, in: *Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska*, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 95.
- 1001.** *Diwischau*, in: *Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren*, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 111.
- 1002.** *Ferdinand I.*, in: *Biografický slovník českých zemí*, sešit 16 (Ep – Fe), vedoucí redaktorka P. Vošahlíková, Praha 2013, s. 119–122.
- 1003.** *Fridrich Falcký*, in: *Biografický slovník českých zemí*, sešit 16 (Fo – Fr), Praha 2015, s. 413–415.
- 1004.** *Generální sněm*, in: *Akademická encyklopedie českých dějin*, díl IV., D – G (dadaismus – gymnázium), vědecký redaktor J. Pánek, Praha 2015, s. 373–374.
- 1005.** *Jankau*, in: *Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren*, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 226.
- 1006.** *Jankov*, in: *Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska*, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 188.
- 1007.** *Janowitz*, in: *Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren*, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 227–227.
- 1008.** *Jemnischt*, in: *Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren*, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 233.
- 1009.** *Jemniště*, in: *Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska*, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 194–195.
- 1010.** *Kondrac*, in: *Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska*, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 242–243.

1011. *Kondratz*, in: Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 285–286.

1012. *Louňovice pod Blaníkem*, in: Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 318–319.

1013. *Louňowitz*, in: Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 347.

1014. *Miličín*, in: Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 336.

1015. *Miltschin*, in: Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 375–376.

1016. *Načeradec*, in: Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 286.

1017. *Načeradec*, in: Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 354–355.

1018. *Ostředek*, in: Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 406.

1019. *Poříč*, in: Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 466–467.

1020. *Poříčí nad Sázavou*, in: Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 437.

1021. *Sedlec-Prčice*, in: Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 497–498.

1022. *Sedletz-Prčitz*, in: Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 565–566.

1023. *Stavovská opozice*, in: Malá československá encyklopedie, díl V., Praha 1987, s. 863.

1024. *Stavovství*, in: Malá československá encyklopedie, díl V., Praha 1987, s. 863.

1025. *Stavy*, in: Malá československá encyklopedie, díl V., Praha 1987, s. 863.

- 1026.** *Svatojakubský mandát*, in: Malá československá encyklopedie, díl V., Praha 1987, s. 954.
- 1027.** *Svatováclavská smlouva*, in: Malá československá encyklopedie, díl V., Praha 1987, s. 955.
- 1028.** *Tejnitz an der Sazawa*, in: Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 600–601.
- 1029.** *Tovačovský z Cimburka*, in: Malá československá encyklopedie, díl VI., Praha 1987, s. 258.
- 1030.** *Trbový Štěpánov*, in: Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 560–561.
- 1031.** *Trbovy Štěpanow*, in: Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 623–624.
- 1032.** *Týnec nad Sázavou*, in: Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 573–574.
- 1033.** *Urbář*, in: Malá československá encyklopedie, díl VI., Praha 1987, s. 397.
- 1034.** *Urbura*, in: Malá československá encyklopedie, díl VI., Praha 1987, s. 397–398.
- 1035.** *Utrakvismus*, in: Malá československá encyklopedie, díl VI., Praha 1987, s. 415.
- 1036.** *Veliká obec*, in: Malá československá encyklopedie, díl VI., Praha 1987, s. 488.
- 1037.** *Videňské smlouvy*, in: Malá československá encyklopedie, díl VI., Praha 1987, s. 538.
- 1038.** *Vladislavské zřízení zemské*, in: Malá československá encyklopedie, díl VI., Praha 1987, s. 577.
- 1039.** *Vlašim*, in: Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 611–612.
- 1040.** *Votice*, in: Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 614.
- 1041.** *Vrchotovy Janovice*, in: Lexikon historických míst Čech, Moravy a Slezska, uspořádali J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Praha 2001, s. 618–619.

1042. *Wlašim*, in: Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, 668–669.

1043. *Wostředek*, in: Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 673.

1044. *Wotitz*, in: Handbuch der historischen Stätten. Böhmen und Mähren, hrsg. von J. Bahlcke, W. Eberhard, M. Polívka, Stuttgart 1998, s. 674.

1045. *Zemské úřady*, in: Malá československá encyklopedie, díl VI., Praha 1987, s. 819–820.

1046. *Zemský sněm*, in: Malá československá encyklopedie, díl VI., Praha 1987, s. 821.

1047. *Zemský soud*, in: Malá československá encyklopedie, díl VI., Praha 1987, s. 821.

1048. *Zlatá stezka*, in: Malá československá encyklopedie, díl VI., Praha 1987, s. 841.

1049. *Židovský regál*, in: Malá československá encyklopedie, díl VI., Praha 1987, s. 894.

E. Zprávy z vědeckého života

E/1974

1050. *IX. seminář slovinského jazyka, literatury a kultury* [Lublaň 1973], in: *Slavica Slovaca* (Bratislava) 9, 1974, s. 104–105.

1051. *Jazykovědná tematika na IX. semináři slovinského jazyka, literatury a kultury* [Lublaň 1973], in: *Jazykovědné aktuality. Informativní zpravodaj českých jazykovědců*, 10, 1973 [1974], s. 182–183.

E/1979

1052. *Colloquium Comenianum Hunnobrodense 1978* [Uherský Brod, 12. – 14. 9. 1978], in: *ČsČH* 27, 1979, s. 316–318.

1053. *Konference o době J. A. Komenského a o vydávání literárních památek 16. – 17. století* [V. Colloquium Comenianum Hunnobrodense. Uherský Brod, 12. – 14. 9. 1978], in: *FHB* 1, 1979, s. 313–328.

1054. *Konference o počátcích Tábora a vývoji husitské revoluční tradice* [Tábor, 5. – 7. 9. 1978], in: *FHB* 1, 1979, s. 301–311. (spoluautor J. Žemlička)

1055. *Symposium „Husitský Tábor v českých dějinách“* [Tábor, 5. – 7. 9. 1978], in: ČsČH, 27, 1979, s. 159–160. (spoluautor M. Polívka)

1056. *Symposium „Třinácté století v českých dějinách“* [Praha, Ústav československých a světových dějin 7. – 8. 12. 1978], in: ČsČH 27 1979, s. 797–799.

E/1980

1057. *K otázkám periodizace starších dějin českých, slovenských a polských* [Zasedání československo-polské komise historiků, Cikháj u Žďáru nad Sázavou, 20. – 21. 2. 1980], in: FHB 2, 1980, s. 443–448.

1058. *Vědecké zasedání o počátcích Prahy a jejím vývoji v období feudalismu* [Praha, 3. 12. 1980], in: ČsČH 29 1981, s. 316–317. (spoluautor M. Polívka)

E/1981

1059. *Kolokvium o problematice války a míru ve středověku a raném novověku* [Konference Idea míru v díle Jana Amose Komenského, Uherský Brod 7. – 9. 10. 1980], in: FHB 3, 1981, s. 389–393. (spoluautor M. Toegel)

1060. *VII. uherskobrodské kmenologické kolokvium* [Uherský Brod, 7. – 9. 10. 1980], in: ČsČH 29, 1981, č. 3, s. 478–479. (spoluautor M. Toegel)

E/1982

1061. *Měnové poměry a hospodářský vývoj v českých zemích v letech 1469–1620* [Praha, 24. 10. 1980], in: FHB 4, 1982, s. 378–381.

1062. *Symposium o počátcích národního obrození* [Praha, 25. 11. 1981], in: in: FHB 4, 1982, s. 390–396. (spoluautor M. Toegel)

1063. *Vědecké zasedání o zrušení nevolnictví a počátcích národního obrození* [Praha, 25. 11. 1981], in: ČsČH 30 1982, s. 479–480. (spoluautor M. Toegel)

E/1983

1064. *Forschungsprobleme der Geschichte des Feudalismus in böhmischen Ländern. (Aus den Materialien des V. Kongresses der tschechoslowakischen Historiker)*, in: FHB 5, 1983, s. 421–438. (spoluautor M. Polívka)

1065. *Problemy izučenija istorii feudalizma v češskich zemljach. (Iz materialov 5 sjezda čechoslovackich istorikov)*, in: FHB 5, 1983, s. 407–420. (spoluautor M. Polívka)

1066. *Symposium Comenianum 1982* [Uherský Brod, 13. – 17. 9. 1982], in: FHB 5, 1983, s. 537–541. (spoluautor J. Skutil)

E/1984

1067. *Bohemikální tematika na konferenci o dějinách vnitrozemských vod za feudalismu* [Praha, 15. – 20. 4. 1983], in: FHB 6, 1984, s. 367–370.

1068. *X. Colloquium Comenianum Hunnobrodense* [Uherský Brod, 20. – 2. 9. 1983], in: ČsČH 32 1984, s. 319–320. (spoluautor M. Ransdorf)

1069. *X. uherskobrodské kolokvium „Homo faber u Komenského“* [Uherský Brod, 20. – 22. 9. 1983], in: FHB 6, 1984, s. 378–386. (spoluautor M. Ransdorf)

1070. *Komeniologická sekce Československé pedagogické společnosti při ČSAV* [Ustavena v Praze 22. 3. 1984], in: FHB 7, 1984, s. 499–500.

1071. *Konference o vývoji společenskoekonomických formací* [Novosibirsk 1984], in: ČsČH 32, 1984, s. 942–943.

1072. *Mezinárodní konference o dějinách vnitrozemských vod* [Praha, 15. – 20. 4. 1983], in: ČsČH 32, 1984, s. 157–159.

1073. *Struktura feudální společnosti na území Československa a Polska v 16. – 18. století* [Płock, 4. – 6. 10. 1983], in: FHB 7, 1984, s. 492–496.

E/1985

1074. *Česká a středoevropská tematika na V. balkanologickém kongresu v Bělehradě* [11. – 17. 9. 1984], in: FHB 8, 1985, s. 469–474.

1075. *Konference o pomocných vědách historických* [Praha, 9. – 10. 10. 1984], in: ČsČH 33, 1985, s. 638–639.

1076. *Pomocné vědy historické v současném archivnictví a historiografii* [Praha, 8. – 10. 10. 1984], in: FHB 9, 1985, s. 560–564.

1077. *Symposium „Adam Ries a jeho doba“* [Annaberg-Buchholz, 31. 3. 1984], in: ČsČH 33, 1985, s. 158–159.

E/1987

1078. *Bohemikální tematika na lublaňské konferenci o dějinách barokní kultury* [Ljubljana, 1. – 3. 7. 1987], in: FHB 11, 1987, s. 572–578.

1079. *Colloquium Comenianum Hunnobrodense 1986* [Uherský Brod, 16. – 18. 7. 1986], in: FHB 11, 1987, s. 565–567.

1080. *Jubilejní XX. zasedání československo-jugoslávské smíšené komise historiků* [Sarajevo, 6. – 8. 10. 1986], in: Slovanský přehled 73, 1987, s. 85. (spoluautor J. Zemlička)

1081. *Konference o dějinách evropského novokřtění* [San Lorenzo, 4. – 6. 9. 1986], in: ČsČH 35, 1987, s. 318–319.

1082. *Mezinárodní konference o novokřtěncích v 16. století* [San Lorenzo, 4. – 6. 9. 1986], in: FHB 11, 1987, s. 518–524.

1083. *Mezinárodní konference o umění na dvoře Rudolfa II.* [Praha, 8. – 13. 6. 1987], in: FHB 11, 1987, s. 527–536. (spoluautor J. Pešek)

1084. *Rok Eugena Savojského* [Konference, Vídeň, 10. – 11. 6. 1986], in: FHB 11, 1987, s. 578–582.

1085. *Symposium Comenianum 1986* [Liblice, 16. – 20. 9. 1986], in: FHB 11, 1987, s. 560–565.

E/1988

1086. *250 let Českého Rixdorfu v Západním Berlíně* [Berlín, 12. 5. – 3. 6. 1987], in: FHB 12, 1988, s. 505–508.

1087. *Historie feudalismu na mezinárodní vědecké konferenci „Metodologické a teoretické problémy dějin kultury Slovanů“* [Praha, 4. – 7. 11. 1986], in: FHB 12, 1988, s. 478–482.

1088. *Kolokvium „J. A. Komenský a předchůdci osvícenství“* [Uherský Brod, 15. – 17. 9. 1987], in: FHB 12, 1988, s. 495–500.

1089. *Konference o dějinách barokní kultury* [Lublaň, 1. – 3. 7. 1987], in: ČsČH 36, 1988, s. 315–316.

1090. *Konference „Umění na dvoře Rudolfa II.“* [Praha, 8. – 13. 6. 1987], in: ČsČH 36, č. 4 1988, s. 639–640. (spoluautor J. Pešek)

1091. *Konference „Základní problémy vývoje národů Československa a Jugoslávie v období feudalismu (do 16. století)“* [Sarajevo, 6. – 8. 10. 1986], in: FHB 12, 1988, s. 482–488. (spoluautor J. Zemlička)

1092. *Londýnská konference o dějinách střední Evropy v 16. – 17. století* [5. – 8. 1. 1988], in: ČsČH 36, 1988, s. 939–940.

E/1990

1093. *Česko-německá konference o cestování a humanistických topografiích* [Liblice, 26. – 30. 3. 1990], in: FHB 14, 1990, s. 587–593. (spoluautor Z. Hojda)

1094. *Kolokvium o jazykových a literárních aspektech díla J. A. Komenského* [Uherský Brod, 13. – 15. 9. 1988], in: FHB 13, 1990, s. 604–607.

1095. *Kolokvium „J. A. Komenský a antická kultura“* [Uherský Brod, 3. – 5. 10. 1989], in: FHB 14, 1990, s. 595–598.

1096. *Komeniologické kolokvium v Západním Berlíně* [9. 6. 1990 v Českém Rixdorfu], in: FHB 14, 1990, s. 605–606.

1097. *Konference o alternativách říšské ústavy v raném novověku* [Mnichov, 2. – 5. 5. 1990], in: FHB 14, 1990, s. 557–560.

1098. *Mezinárodní kolokvium „Alternativy říšské ústavy v raném novověku?“* [Mnichov, 2. – 5. 5. 1990], in: ČČH 88, 1990, s. 949.

1099. *Mezinárodní komeniologické sympozium v Moskvě* [2. – 4. 10. 1990], in: FHB 14, 1990, s. 593–595.

1100. *Mezinárodní konference o dějinách střední Evropy v 16. – 17. století* [Londýn, 5. – 8. 1. 1988], in: FHB 13, 1990, s. 600–604.

1101. *Několik poznámek k raně novověké tematice na madridském kongresu* [26. 8. – 2. 9. 1990], in: FHB 14, 1990, s. 546–549.

1102. *17. mezinárodní kongres historických věd v Madridu* [26. 8. – 2. 9. 1990], in: Bulletin Historického ústavu ČSAV, 1, 1990, č. 4, s. 1–4.

1103. *Středoevropská a bobemikální tematika na IV. mezinárodním kongresu v Janově* [4. – 7. 12. 1989], in: FHB 14, 1990, s. 550–552.

1104. *Tematika starších českých dějin na VI. balkanologickém kongresu v Sofii* [30. 8. – 8. 9. 1989], in: FHB 13, 1990, s. 576–578.

E/1991

1105. *Česko-rakouské sympozium o dějinách raného novověku* [České Budějovice 1991], in: Bulletin Historického ústavu ČSAV 2, 1991, č. 4, s. 11–12.

1106. *Ediční činnost* [Historického ústavu] *v roce 1990*, in: Bulletin Historického ústavu ČSAV 2, 1991, č. 1, s. 6–8.

1107. *Die frühneuzeitliche Thematik im Programm des 17. Internationalen Kongresses der Historischen Wissenschaften in Madrid* [26. 8. – 2. 9. 1990], in: Frühneuzeit-Info 2, 1991, s. 97–98.

1108. *Geschichte der frühneuzeitlichen Städte in den Ländern der böhmischen Krone* [Konference, Pardubice, 14. – 15. 11. 1990], in: Bohemia (München) 32, 1991, č. 2, s. 468–470.

1109. *Geschichte der Habsburgermonarchie 1526–1806. Ein Forschungsprojekt des Historischen Instituts in Prag*, in: Opera historica 2, 1992, s. 12.

1110. *Historický ústav ČSAV*, in: Dějiny a současnost 13, 1991, č. 1, s. 62–63.

1111. *Nové pracoviště pro dějiny raného novověku* [Oddělení českých a obecných dějin raného novověku Historického ústavu ČSAV], in: SCeH 21, 1991, č. 45, s. 147–148.

1112. *Oddělení dějin raného novověku* [České Budějovice 1991], in: Bulletin Historického ústavu ČSAV 3, 1991, č. 4 s. 1–3.

1113. *17. mezinárodní kongres historických věd v Madridu* [26. 8. – 2. 9. 1990], in: ČČH 89, 1991, s. 306–312. (spoluautoři F. Šmahel, J. Kořalka, Z. Müller, B. Baďura, M. Švankmajer, J. Macek)

1114. *Udělení Zlaté plakety F. Palackého Robertu Evansovi*, in: Bulletin Historického ústavu ČSAV. 2, 1991, č. 5, s. 11–12.

1115. *Zlatá plaketa F. Palackého profesoru Gottfriedu Schrammovi*, in: Bulletin Historického ústavu ČSAV 2, č. 6, 1991, s. 7–9.

E/1993

1116. *Comenius redivivus v Chorvatsku* [Daruvar, 21. 11. 1992], in: FHB 16, 1993, s. 358–361.

1117. *Závěry jednání v sekci. (Český stát a země České koruny)*, in: VII. sjezd českých historiků. Praha 24. – 26. září 1993. Praha 1993, s. 203.

E/1994

1118. *Dvě pražské přednášky Karla Vocelky* [1994], in: FHB 17, 1994, s. 318–319.

1119. *Historický ústav ČSAV v Praze – Institut für Geschichte der ČSAV in Prag*, in: *Historica* 1/31, 1994, s. 6–7.

E/1995

1120. *Světový kongres historiků v Montrealu* [27. 8. – 3. 9. 1995], in: *Dějiny a současnost* 17, 1995, č. 6, s. 55. (spoluautor M. Polívka)

E/1996

1121. *Česko-italské sympozium o humanismu a renesanci v Benátkách* [18. – 21. 3. 1996], in: *ČČH* 94, 1996, s. 463–465.

1122. *Historici o rozpadu Jugoslávie* [Praha 1996], in: *Dějiny a současnost* 18, 1996, č. 3, s. 58–59.

1123. *Konference o výživě a stravování v pozdním středověku a raném novověku* [Prato, 22. – 27. 4. 1996], in: *ČČH* 94, 1996, s. 698–699.

E/1997

1124. *Mnichovská konference o zahraniční politice na prahu novověku* [12. – 13. 2. 1997], in: *ČČH* 95, 1997, č. 2, s. 553–556.

1125. *Problematika starších českých dějin na světovém kongresu historiků v Montrealu* [27. 8. – 3. 9. 1995], in: FHB 18, 1997, s. 375–377. (spoluautor M. Polívka)

1126. *Sdružení historiků České republiky. Kdo je kdo v české historiografii*, in: *ČČH* 95, 1997, s. 579–581.

1127. *Sdružení historiků České republiky a návrh na přípravu publikace „Kdo je kdo v české historiografii“*, in: Časopis Matice moravské 116, 1997, č. 2, s. 572–574.

E/1998

1128. *Konference o náboženské pluralitě v raném novověku* [Hamburk, 4. – 6. 9. 1998], in: FHB 19, 1998, s. 238–240.

E/2000

1129. *Il Convegno internazionale su Giovanni Hus a Roma (15–18 dicembre 1999)*, in: Bolletino dell'Istituto Storico Ceco di Roma, Fascicolo straordinario II, Praga 2000, s. 77–95. (spoluautor M. Polívka)

1130. *Husovská jednání v Římě*, in: Forum. Časopis Univerzity Karlovy 6, 1999–2000, č. 7 (7. III.), s. 7.

1131. *Jan Hus ve Vatikánu pohledem účastníků lateránského sympozia*, in: Dějiny a současnost 22, 2000, č. 2, s. 28–35, 6 obr. (spoluautor M. Polívka)

1132. *Kolokvium o vývoji českého parlamentarismu v Opolí* [Opole, 15. 5. 1999], in: ČČH 98, 2000, s. 206–207. (spoluautor M. Polívka)

1133. *Poznaňská konference o dějinách politické kultury* [16. – 17. 5. 2000], in: ČČH 98, 2000, s. 670–671.

1134. *Protokol o jednání českých a britských historiků v Londýně dne 17. 2. 2000*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 11, 2000, č. 1, s. 5–6. (spoluautor O. Tůma)

1135. *Římská rozprava o Janu Husovi* [15. – 18. 12. 1999], in: ČČH 98, 2000, s. 433–435.

1136. *Videňská konference o Karlu V. a jeho době* [7. – 11. 6. 2000], in: ČČH 98, 2000, s. 671–674.

E/2001

1137. *XIX. mezinárodní kongres historických věd v Oslu (6. – 13. 8. 2000)*, in: ČČH 99, 2001, s. 415–423. (spoluautoři Z. Hojda a V. Průcha)

1138. *Konference o dějinách parlamentarismu ve střední a východní Evropě* [Minsk, 29. – 30. 5. 2001], in: ČČH 99, 2001, s. 678–680.

1139. *Konference o komunikaci a individuálním sebevyjádření v pramenech pozdního středověku a raného novověku* [Univerzita Postupim, 21. – 22. 6. 2001], in: ČČH 99, 2001, s. 674–676. (spoluautor M. Polívka)

1140. *Seminář o pojetí národa v české historiografii* [Filozofická fakulta UK Praha, 25. 2. 2000], in: ČČH 99, 2001, s. 187–188.

1141. *Světový kongres střeoevropských a východoevropských studií (VI World Congress ICCEES, Tampere 29. 7. – 3. 8. 2000)*, in: ČČH 99, 2001, s. 423–431 (spoluautoři M. Polívka, V. Vavřínek a E. Voráček)

1142. *Zpráva o činnosti Sdružení historiků České republiky (Historický klub 1872) za rok 2000*, in: Zpravodaj Historického klubu 12, 2001, č. 1, s. 83–87. (spoluautor J. Kocian)

E/2002

1143. *Amsterodamské sympozium o muzejní prezentaci národních dějin* [Amsterdam 1. 9. 2002], in: ČČH 100, 2002, s. 985–986.

1144. *Forum britských, českých a slovenských historiků a jeho první společná konference o nacionalismu a fašismu v moderních dějinách* [Dundee, 18. – 20. 3. 2002], in: ČČH 100, 2002, s. 471–474. (spoluautorka: P. Vošahlíková)

1145. *Konference o dějinách měst v Polském Těšíně a současné problémy regionální historiografie* [Cieczyn 4. 9. 2002], in: ČČH 100, 2002, s. 991–992.

1146. *Konference o jubilejních inscenacích dějin* [Essen, 10. – 12. 7. 2002], in: ČČH 100, 2002, s. 710–712.

1147. *Mezinárodní kolokvium o „zimním králi“ v Amberku* [„Der Winterkönig“ – Fridrich Falcký; Amberg, 16. – 17. 11. 2001], in: ČČH 100, 2002, s. 209–210.

1148. *Prezentace společného díla střeoevropských historiků („Vladislavské zřízení zemské a počátky ústavního zřízení v českých zemích“ v Clam-Gallasově paláci)* [Praha 4. 4. 2002], in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 13, 2002, č. 1, s. 36.

1149. *Seminář o pojetí školního dějepisu* [Telč, 11. – 12. 4. 2002], in: ČČH 100, 2002, s. 477–479. (spoluautor Z. Beneš)

1150. *Vyhlášení soutěže o Cenu Josefa Pekaře* [a Statut Ceny Josefa Pekaře], in: Zpravodaj Historického klubu 12, 2001, č. 2, s. 62–64; reedice: ČČH 100, 2002, s. 225–226. (spoluautor K. Bílek)

1151. *Zpráva o činnosti Sdružení historiků České republiky (Historický klub 1872) za rok 2001*, in: Zpravodaj Historického klubu 12, 2001 [2002], č. 2, s. 83–87. (spoluautor Jiří Kocian)

E/2003

1152. *Absolutismus, habsburská monarchie a české země na konferenci v Lipsku* [GWZO, 12. – 14. 2. 2003], in: ČČH 101, 2003, s. 483–486.

1153. *Česko-polská konference ve Włodawě* [11. – 13. 10. 2002], in: ČČH 101, 2003, s. 205–207.

1154. *Konference o integraci střední Evropy za Ferdinanda I.* [Smolenice, 10. – 12. 3. 2003], in: ČČH 101, 2003, s. 487–490.

1155. *Mezinárodní interdisciplinární kolokvium o dějinách raně novověké kultury* [Mohuč, 24. – 27. 3. 2003], in: ČČH 101, 2003, s. 480–482.

1156. *Mezinárodní kongres o dějinách 18. století a osvícenství v Los Angeles* [3. – 10. 8. 2003], in: ČČH 101, 2003, s. 997–1001. (spoluautorka M. Grečenková)

1157. *Seminář o pojetí školního dějepisu na stránkách ČČH* [Telč, 11. – 12. 4. 2002], in: Informační list Asociace učitelů dějepisu 20, 2003, s. 29–32.

1158. *13. slavistický kongres v Lublani* [15. – 21. 8. 2003], in: ČČH 101, 2003, s. 993–996.

E/2004

1159. *Budapeštská konference o Ferdinandovi I.* [17. – 18. 10. 2003], in: ČČH 102, 2004, s. 224–225.

E/2005

1160. *IX. mezinárodní kongres balkanistů v Tiraně* [30. 8. – 3. 9. 2004], in: ČČH 103, 2005, s. 485–487.

1161. *XX. mezinárodní kongres historických věd v Sydney (3. – 9. 7. 2005)*, in: ČČH 104, 2006, s. 206–224. (spoluautoři: J. Kocian, O. Tůma, M. Polívka, P. Vorel, J. Lach, R. Slabáková)

1162. *Polsko-česká konference o písemnictví ve středověku a raném novověku* [Cieszyn 18. – 20. 10. 2004], in: ČČH 103, 2005, s. 489–490.

E/2006

1163. *XX. mezinárodní kongres historických věd v Sydney (3. – 9. 7. 2005)*, in: Zpravodaj Historického klubu. 17, 2006, č. 1, s. 7–29. (spoluautoři J. Kocian, O. Tůma, M. Polívka, P. Vorel, J. Lach, R. Slabáková).

1164. *Historický summit u protinožců. Dvacátý Mezinárodní kongres historických věd v Sydney (3. – 9. 7. 2005)*, in: Soudobé dějiny 12, 2005 [2006], s. 812–834. (spoluautoři J. Kocian, O. Tůma, M. Polívka, P. Vorel, J. Lach, R. Slabáková).

1165. *První světový kongres historiků na jižní polokouli* [Sydney, 3. – 9. července 2005], in: Bulletin Historického ústavu 17–18, 2005–2006, s. 11–13.

1166. *Ukrajinská pocta Josefu Hlávkoví* [mezinárodní konference, Černovcy, 26. – 28. dubna 2006], in: Akademický bulletin 2006, č. 6, s. 6–7.

1167. *Ukrajinsko-česká konference o Josefu Hlávkoví* [Černovcy, 26. – 28. 4. 2006], in: ČČH 104, 2006, s. 710–712.

1168. *Výroční zpráva o činnosti Českého národního komitétu historiků v roce 2005*, in: Zpravodaj Historického klubu 17, 2006, č. 1, s. 30–35.

1169. *Z Osla přes Sydney do Amsterdamu* [mezinárodní kongres v Sydney, 3. – 9. 7. 2005], in: ČČH 104, 2006, č. 1, s. 224.

E/2007

1170. *Kongres švýcarských historiků a historická encyklopedistika* [Bern, 15. – 17. 3. 2007], in: ČČH 105, 2007, s. 530–534.

1171. „*Opera didactica omnia*“ *J. A. Komenského v Berlíně* [8. 3. 2007], in: ČČH 105, 2007, s. 534–535.

1172. *Pocta J. A. Komenskému v berlínské učené společnosti* [Berlin, 8. 3. 2007], in: Akademický bulletin Akademie věd České republiky 2007, č. 4, s. 8–9.

E/2015

1173. *XXII. mezinárodní kongres historických věd v Ťi-nanu/Jinanu – The 22nd International Congress of Historical Sciences in Jinan*, [23. – 29. 8. 2015], in: ČČH 113, 2015, s. 1133–1249. (J. Pánek a kolektiv)

1174. *Vstup do globálních dějin. Světový kongres historických věd v Jinanu* [23. – 29. 8. 2015], in: Akademický bulletin 2015, č. 10, s. 16–20.

E/2016

1175. *Diskuse o migraci bez emocí a politické korektnosti* [Veřejná panelová diskuse „Uprchlíci a my“, Praha, budova Akademie věd ČR 19. 4. 2016], in: Akademický bulletin 2016, č. 6, s. 22–25.

1176. *22. mezinárodní kongres historických věd v Jinanu (reflexe pracovníků Historického ústavu AV ČR)* [23. – 29. 8. 2015], in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 27, 2016, s. 27–37. (spoluautoři Z. Zudová-Lešková, E. Semotanová, E. Doležalová, A. Velková)

1177. *Starší české dějiny na konferenci Comenius Academic Club* [New York, 10. – 21. 6. 2015], in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 27, 2016, s. 38–39.

F. Recenze

F/1967

1178. E. Šimek, *K novým nálezům mincí na Podblanicku* (SVPP 11, 1970, s. 177–185), in: SSH 6, 1971, s. 171.

F/1968

1179. S. Vilfan – J. Žontar, *Arhivi. Od pisarne do zakladnice zgodovine* (Ljubljana 1967), in: AČ 18, 1968, s. 257.

F/1971

1180. M. Blažek, *K zápasům venkovské chudiny na Sedlčansku* (Sedlčanský sborník 1971, s. 121–151), in: SSH 6, 1971, s. 173.

1181. E. Dočkalová, *Chov bource morušového ve Vlašimi* (SVPP 11, 1970, s. 299–302), in: SSH 6, 1971, s. 171.

1182. V. Fetter, *Antropologický průzkum hřbitova ze 17. století v Benešově u Prahy* (SVPP 11, 1970, s. 308–314), in: SSH 6, 1971, s. 171.

1183. J. Kádnerová, *Soupis tisků o Středočeském kraji od roku 1960* (Kladno 1971), in: SSH 6, 1971, s. 184.

1184. J. Kádnerová, *Středočeský kraj v tisku. Výběrová bibliografie publikací a článků za r. 1967* (Kladno 1969), in: SSH 6, 1971, s. 183–184.

1185. V. Klouda, *Ovčáry 950 let. Obrazy z dějin vesničky – ráje ráje srdce Jaroslava Vrchlického* (Ovčáry 1971), in: SSH 6, 1971, 178–180; polemika s V. Kloudou: SSH 7, 1972, s. 206–208.

1186. M. Kovářová, *Vánoce na Podblanicku* (SVPP 11, 1970, s. 277–295), in: SSH 6, 1971, s. 171.

1187. L. Letošníková, *Zbrojnice na Konopišti* (Praha 1970), in: SSH 6, 1971, s. 181–182.

1188. V. Pražák, *Obytné lidové stavby v okolí Želivky* (SVPP 11, 1970, s. 237–276), in: SSH 6, 1971, s. 170.

1189. *Sborník vlastivědných prací z Podblanicka 11* (1970), in: SSH 6, 1971, s. 169–171.

1190. *Sedlčanský sborník* (Sedlčany 1971), in: SSH 6, 1971, s. 172–173.

1191. R. Turek, *Příspěvek k historické topografii středního Posázaví* (SVPP 11, 1970, s. 116–176), in: SSH 6, 1971, s. 171.

1192. J. Tywoniak, *Benešov* (Benešov 1970), in: SSH 6, 1971, s. 174.

1193. J. Tywoniak, *150 let hamrů v Kamenici* (Kamenice u Prahy 1970), in: SSH 6, 1971, s. 166–167.

1194. J. Tywoniaková, *Karel Nový a Podblanicko* (SVPP 11, 1970, s. 228–236), in: SSH 6, 1971, s. 171.

1195. V. Wolf, *Historicko-kartografické a ikonografické materiály Týnce n. Sáz.* (SVPP 12, 1971, s. 90–114), in: SSH 7, 1972, s. 200.

F/1972

1196. T. Durdík – P. Chotěbor, *Povrchový průzkum bradu Zlenice* (SVPP 13, 1972, s. 119–131), in: SSH 7, 1972, s. 202.

- 1197.** F. Gabriel, *Pivovarství v Posázaví a na Podblanicku v minulosti* (SVPP 13, 1972, s. 145–167), in: SSH 7, 1972, s. 202.
- 1198.** A. Hlaváček, *Výroční zprávy středních škol. Soupis* (Praha 1971), in: SSH 7, 1972, s. 204.
- 1199.** J. Honc, *Územní vývoj velkostatků na Dolnokralovicku v letech 1549–1698* (Sborník vlastivědných prací z Podblanicka 11, 1970, s. 186–227), in: ČsČH 20, 1972, s. 597; též in: SSH 6, 1971, s. 170.
- 1200.** M. Kovářová, *Velikonoce na Podblanicku* (SVPP 12, 1971, s. 153–178), in: SSH 7, 1972, s. 201.
- 1201.** M. Kovářová, *Z lidových zvyků Podblanicka. Narození dítěte – šestinedělí – křest a úvod* (SVPP 13, 1972, s. 192–217), in: SSH 7, 1972, s. 203.
- 1202.** S. Kubín (red.), *Zemědělská škola v Benešově u Prahy 1895–1970* (Benešov 1970), in: SSH 7, 1972, s. 204–205.
- 1203.** L. Letošníková, *Historické bračky v nové instalaci na Jemništi* (Památková péče 31, 1971, s. 129–144), in: SSH 7, 1972, s. 206.
- 1204.** H. C. Matei et alii, *Istoria Romăniei în date*, (București 1971), in: ČsČH 20, 1972, s. 615.
- 1205.** L. Patera, *Bedřich Smetana na Podblanicku* (SVPP 12, 1971, s. 139–152), in: SSH 7, 1972, s. 201–202.
- 1206.** *Sborník vlastivědných prací z Podblanicka 12* (1971), in: SSH 7, 1972, s. 199–202.
- 1207.** *Sborník vlastivědných prací z Podblanicka 13* (1972), in: SSH 7, 1972, s. 202–203.
- 1208.** K. Sklenář, *Karel Vladislav Zap a česká archeologie. (K stému výročí Zapova úmrtí)*, (SVPP 13, 1972, s. 236–240), in: SSH 7, 1972, s. 202.
- 1209.** E. Šimek, *K majetkové a sociální struktuře benešovského obyvatelstva v první polovině 16. století* (SVPP 12, 1971, s. 115–125), in: SSH 7, 1972, s. 200.
- 1210.** J. Špaček, *Příspěvek k pozdně halštatskému osídlení na Velkém Blaníku* (SVPP 13, 1972, s. 97–102), in: SSH 7, 1972, s. 203.
- 1211.** J. Tywoniak, *K hospodaření města Benešova na konci 17. století* (SVPP 12, 1971, s. 126–138), in: SSH 7, 1972, s. 200–201.

1212. B. Zlatušková, *900 let Benešova* (Zemědělská škola v Benešově u Prahy 1895–1970, Benešov 1970, s. 7–11), in: SSH 7, 1972, s. 204.

F/1973

1213. H. Barczak – S. Nawrocki – Cz. Włodarska, *Zagadnienia informacji archiwalnej w archiwach państwowych* (Archeion 56, 1971), in: AČ 23, 1973, s. 61–63.

1214. *Česka knjiga o antikvariatu*, A. Kovanda, *Antikvariát* (Praha 1972), in: Knjiga (Ljubljana), 1973, s. 222–224.

1215. I. Hlaváček – Z. Hledíková (edd.), *Protocollum visitationis archidiaconatus Pragensis annis 1379–1382 per Paulum de Janowicz, archidiaconum Pragensem, factae* (Praha 1973), in: SSH 8, 1973, s. 273–275.

1216. F. Hoffmann – F. Křesadlo, *Městská správa Jihlava. Inventář I – Listiny* (Jihlava 1972), in: SSH 8, 1973, 276–277.

1217. K. Janský – K. Dvořák – R. Skřeček (eds.), K. H. Mácha, *Literární zápisky. Deníky. Dopisy* (Spisy K. H. Mácha III, Praha 1972), in: SSH 8, 1973, 279–280.

1218. F. Jordán, *Češi a Slovinci v 19. a na začátku 20. století. Jejich vztahy veřejné a politické* (Otázky dějin střední a východní Evropy, Brno 1971, s. 263–292), in: ČsČH 21, 1973, s. 924–925.

1219. V. Murko, *Staro i novo o življenju in delu Josipa Resslera* (Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike, Ljubljana, 1971, s. 135–165), in: ČsČH 21, 1973, s. 918.

1220. J. Stipišić, *Pomočne povijesne znanosti u teoriji i praksi. Latinska paleografija, opća diplomatika, kronologija* (Zagreb 1972), in: AČ 23, 1973, s. 238–240.

1221. A. Verbík (ed.), *Krevní kniha městečka Bojkovic* (Uherské Hradiště 1971), in: AČ 23, 1973, s. 180–182.

1222. A. Verbík – I. Štarha (edd.), *Smolná kniha velkobitešská 1556–1636* (Brno 1973), in: AČ 23, 1973, s. 232–234.

1223. *Zpravodaj středočeské vlastivědy a kronikářství 4* (1972), in: SSH 8, 1973, s. 286–288.

F/1974

1224. J. Bakala, *Monopolizace tržních vztahů a milové právo v městech severní Moravy a Opavska do počátků 15. století* (Časopis Slezského muzea. Série B – vědy historické, 22, 1973, s. 114–133), in: ČsČH 22, 1974, s. 603.

1225. O. Berkopec, *Prežihov Voranc a Praha* (Přehled kulturních, literárních a školních otázek, Daruvar 1973, s. 1–18), in: ČsČH 22, 1974, s. 924.

1226. V. Bučič – J. Mesesnel – H. Štular, *Muzeji in galerije v Sloveniji* (Ljubljana 1972), in: Muzejní a vlastivědná práce 12, 1974, s. 117–118.

1227. S. Daněk, *Padesát let české školy Komenského v Daruvaru* (Daruvar 1972), in: ČsČH 22, 1974, s. 118.

1228. J. Dřímál – M. Stupková, *Česká finanční prokuratura 1250–1785. Inventář* (Praha 1970–1971), in: SSH 9, 1974, s. 249–251.

1229. B. Grafenauer, *Struktura in tehnika zgodovinske vede. (Uvod v študij zgodovine.)* (Lublana 1973), in: ČsČH 22, 1974, s. 455.

1230. M. Kapavíková, *Kutnohorské radni knihy z let 1462–1527 a městská správa v tomto období* (Sborník archivních prací 23, 1973), in: SSH 9, 1974, s. 251–252; též in: ČsČH 22, 1974, s. 605.

1231. M. Kapavíková – L. Vaněk (eds.), *Volba Vladislava Jagellonského českým králem. Edice pamětního zápisu v kutnohorské knize sentencí z roku 1471* (Kutná Hora 1972), in: ČsČH 22, 1974, s. 292.

1232. *Muzeologické bibliografie Jiřího Špěta*, in: SSH 9, 1974, s. 260–261.

1233. J. Orožen, *Zgodovina Celja in okolice. Del 1, Od začetka do leta 1848* (Celje 1971), in: ČsČH 22, 1974, s. 446.

1234. J. Špět, *Bibliografie muzeologické literatury za léta 1968–1972* (Praha 1972), in: ČsČH 22, 1974, s. 931.

1235. I. Štarha – J. Skutil, *Letovická kniha naučení* (Vlastivědná ročenka Okresního archívu Blansko 1973, s. 81–120), in: ČsČH 22, 1974, s. 907.

1236. J. Tywoniak, *Český Šternberk* (Praha 1974), in: Muzejní a vlastivědná práce 12, 1974, s. 185.

1237. *Vlastivědný sborník Podbrdská 7* (1973), in: SSH 9, 1974, s. 255–259.

1238. *Zpravodaj středočeské vlastivědy a kronikářství 5* (1973), in: SSH 9, 1974, s. 253–255.

F/1975

1239. *Archivum Trebonense* (Třeboň 1973), in: ČsČH 23, 1975, s. 603.

1240. *Aškerčova korespondence s Čechy* (O. Berkopec, *Aškerčeva pisma Čebom* /Slavistič-na revija 22, 1974/), in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 9, 1975, s. 119–120.

1241. *Československá jugoslavistika v nových bibliografických příručkách*, in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 9, 1975, s. 120–125.

1242. *Historické štúdie*, sv. 19 (Bratislava 1974), in: ČsČH 23, 1975, s. 930–931.

1243. F. Hoffmann, *Popravčí zápisy jihlavské* (Právněhistorické studie 18, 1974), in: AČ 25, 1975, s. 171–172.

1244. F. Jordán, *Češi a Slovinci v 19. a na začátku 20. století (Jejich vztahy veřejné a politické)* (Otázky dějin střední a východní Evropy, Brno 1971), in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 9, 1975, s. 128–129.

1245. K. Křesadlo, *K dějinám města Slaného do porážky husitské revoluce* (Středočeský sborník historický 8, 1973, č. 1, s. 55–69), in: ČsČH 23, 1975, s. 127.

1246. J. Kubák, *Topografie města Českých Budějovic 1540–1800* (České Budějovice 1973), in: ČsČH 23, 1975, s. 605–606.

1247. V. Mošin, *Kopitarjeva zbirka slovanskih rukopisov in Zoisov civilski fragment iz Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani* (Ljubljana 1971), in: Slavia 44, 1975, s. 315–317.

1248. V. Murko, *Staro in novo o življenju in delu Josipa Resslera* (Zbornik za zgodovino naravoslovja in tehnike 1, Ljubljana 1971), in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 9, 1975, s. 123–124.

1249. *Nové příspěvky k poznání slovenské národnosti v Jugoslávii*, in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 9, 1975, s. 125–128.

1250. S. Polák, *Spor o privilegia města Příbramě 1708–1741* (Středočeský sborník historický 8, 1973, č. 1, s. 31–74), in: ČsČH 23, 1975, s. 133.

1251. *Pomembno delo o češko-jugoslovanski vzajemnosti, Češi a Jihoslované v minulosti* (Praha 1975), in: Knjiga (Ljubljana), 1975, s. 438–439.

1252. M. Reháková, *Soupis komunistického a dělnického tisku 1870–1938* (Praha 1974), in: SSH 10, 1975, s. 269–271.

1253. D. Stará, *Kovářské značky pražských mistrů. Díl 1.* (Roztoky u Prahy 1974), in: ČsČH 23, 1975, s. 432.

1254. I. Štarha – J. Skutil (edd.), *Letovická kniha naučení* (Vlastivědná ročenka Blansko 1973–1975), in: AČ 25, 1975, s. 104–106.

1255. V. Štastný, *Mladá slovinská generace před první světovou válkou a česká společnost* (Slovanský přehled 59, 1973), in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 9, 1975, s. 124–125.

1256. J. Žemlička, *Osídlení Zbraslavka od 10. do počátku 15. století* (Památky archeologické 65, 1974), in: SSH 10, 1975, s. 273.

F/1976

1257. F. Beneš – K. Beránek (edd.), *Soupis česky psaných listin a listů do roku 1526, I/1–2* (Praha 1974–1975), in: SSH 11, 1976, s. 261–262.

1258. D. Filarowa, *Inwentarz akt Poselstwa Rzeczypospolitej Polskiej w Pradze (1922) 1923–1939* (Warszawa 1974), in: AČ 26, 1976, s. 62–64.

1259. A. Gąsiorowski, *Disponenci władzy w późnośredniowiecznym Poznaniu* (Przegląd Historyczny, 66, 1975, s. 25–40), in: ČsČH 24, 1976, s. 428.

1260. *Heraldická ročenka na rok 1975* (Praha 1975), in: ČsČH 24, 1976, s. 787.

1261. J. Kádnerová – E. Nová, *Středočeský kraj v tisku 1971 a 1972 (Kladno 1975)*, in: SSH 11, 1976, s. 278–280.

1262. M. Kuzle – D. Žutinić (eds.), *Daruvar* (Zagreb 1975), in: ČsČH 24, 1976, s. 744.

1263. K. Mrzilek, *Privilegia královského města Kolína n. L.* (Kolín 1975), in: ČsČH 24, 1976, s. 933.

1264. *Polski Słownik Archiwalny* (Warszawa 1974), in: AČ 26, 1976, s. 126–128.

1265. V. Pupal, *Kroniky a kronikáři* (Praha 1975), in: ČsČH 24, 1976, s. 791.

1266. J. Tywoniak, *Rainer Maria Rilke v deníku Sidonie Nádherné* (SSH 8, 1973), in: Philologica Pragensia 19, 1976, s. 158–159.

1267. *Z nové jugoslávské archivní literatury [Chorvatské a slovinské publikace z let 1968–1975]*, in: AČ 26, 1976, s. 166–170.

F/1977

1268. Cz. Biernat, *Problemy archiwistyki współczesnej* (Warszawa 1977), in: AČ 27, 1977, s. 180–182.

1269. V. Bystrický et alli, *Státní archiv v Plzni. Průvodce po archivních fondech. Sv. 4* (Praha 1975), in: ČsČH 25, 1977, s. 311.

1270. *Češi a Jihoslované v minulosti. Od nejstarších dob do roku 1918* (Praha 1975), in: ČsČH 25, 1977, s. 763–767. (spoluautor T. Vojtěch)

1271. V. Čubrilović, *Istorija Beograda. 1. Stari, sredni i novi vek 2. Devetnaesti vek 3. Dva-deseti vek* (Beograd 1974), in: ČsČH 25, 1977, s. 152–153.

1272. K. J. Dillon, *King and Estates in the Bohemian Lands 1526–1564* (Bruxelles 1976), in: SCeH VII/16, 1977, s. 150–155.

1273. I. Dorovský, *České země a Balkán. Kapitoly z dějin česko-makedonských a makedon-sko-českých styků* (Brno 1974), in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 10, 1977, s. 109–112.

1274. *Edice pramenů k dějinám slovenského vystěhovalectví (Slovenské vystěhovalectvo. Dokumenty II–III)* (Martin 1975–1976), in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 10, 1977, s. 105–107.

1275. P. Fister, *Arhitektura slovenskih protiturskih taborov* (Ljubljana 1975), in: ČsČH 25, 1976, s. 443–444.

1276. I. Golub, *Juraj Križanić a njegovi suvremenici (A. Kircher – I. Caramuel Lobkowitz – N. Panajotis – V. Spada)* (Historijski zbornik, 27–28, 1974–1975 [1976], s. 227–317), in: ČsČH 25, 1976, s. 445.

1277. J. Hrubeš, *Politické a náboženské rozpory v Evropě v dobové publicistice 1590 až 1617* (Praha 1974), in: ČsČH 25, 1976, s. 120.

1278. J. Janáček, *Ženy české renesance* (Praha 1976), in: ČsČH 25, 1976, s. 620.

1279. J. Javoršek, *Primož Trubar* (Ljubljana 1977), in: ČsČH 25, 1976, s. 775.

1280. *Korespondence B. Vybírala s F. Bevkem* (M. Breclj, *Pisma Bobuša Vybírala Francetu Bevku /Goriški letnik, Nova Gorica 1974/*), in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 10, 1977, s. 107–109.

1281. R. Kovijanić, *Štúdie z dejín juhoslovansko-slovenských vzťahov* (Martin 1976), in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 10, 1977, s. 113–115.

1282. S. Kremenšek, *Slovensko študentovsko gibanje 1919–1941* (Ljubljana 1972), in: Acta Universitatis Carolinae. Historia Universitatis Carolinae Pragensis 17, 1977, s. 107–110.

- 1283.** V. Kudělka, *Slovinská literatura I. Od počátků literární kultury až do r. 1918* (Brno 1975), in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 10, 1977, s. 116–119.
- 1284.** J. Kuzmík, *Slovník autorov slovenských a so slovenskými vzťahmi za humanizmu (Lexicon auctorum slovacorum et auctorum cum relationibus litteratis slovacis in aera renascentium). Zväzok 1: A–M; Zväzok 2: N–Ž* (Martin 1976), in: ČsČH 25, 1976, s. 446–447, s. 931.
- 1285.** A. Läg Reid, *Die russischen Lehnwörter im Slowenischen. Die in der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts übernommenen Wörter* (München 1973), in: Slavia 46, 1977, s. 325–328.
- 1286.** A. Lipovec – J. Petr, *Učebnice slovinštiny* (Praha 1976), in: Slavia 46, 1977, s. 322–325.
- 1287.** J. Munda – M. Klemenčič – s. Stergaršek, *Biografije in bibliografije znanstvenih in strokovnih sodelavcev Slovenske akademije znanosti i umetnosti* (Ljubljana 1976), in: ČsČH 25, 1976, s. 934.
- 1288.** K. Oliva, *Retrográdní slovník k dílu Dr. Antonína Profouse „Místní jména v Čechách“ I–V. Část I. Česká místní jména* (Praha 1976), in: ČsČH 25, 1976, s. 930–931.
- 1289.** P. Ribnikar, *Slovenske podložniške prisege patrimonialnega sodišča Bled* (Ljubljana 1976), in: ČsČH 25, 1976, s. 903.
- 1290.** B. Roučka – V. Růžička, *Pracovní beslář českého právně-historického terminologického slovníku* (Praha 1975), in: ČsČH 25, 1976, s. 634–635.
- 1291.** J. Sójka, *Z dziejów drukarstwa w Poznaniu w XVII wieku* (Warszawa 1976), in: ČsČH 25, 1976, s. 903.
- 1292.** J. Strandel, *Zbojnickým chodníkem. Výbor lidových písní zbojnických* (Ostrava 1976), in: ČsČH 25, 1976, s. 621.
- 1293.** E. Urbánková, *Počátky českého knihtisku* (Praha 1976), in: ČsČH 25, 1976, s. 444.
- 1294.** A. Verbík (ed.), *Černé knihy práva loveckého na hradě Buchlově* (Brno 1976), in: AČ 27, 1977, s. 242–245; též in: ČsČH 25, 1976, s. 121.
- 1295.** S. B. Veselovskij (ed.), *Akty ruského gosudarstva 1505–1526 gg.* (Moskva 1975), in: ČsČH 25, 1976, s. 442.
- 1296.** J. Vobr, *Literatura o prvotiscích z fondu Universitní knihovny v Brně* (Brno 1977), in: ČsČH 25, 1976, s. 774.

1297. I. Voje, *Kreditna trgovina u srednjovjekovnom Dubrovniku* (Sarajevo 1976), in: ČsČH 25, 1976, s. 617–618.

1298. M. Zemek – A. Zimáková – J. Polišenský, *Okresní archiv Břeclav se sídlem v Mikulově. Průvodce po archívních fondech a sbírkách* (Miklulov 1976), in: ČsČH 25, 1976, s. 933.

1299. V. Žáček a kol., *Češi a Jihoslované v minulosti. Od nejstarších dob do roku 1918* (Praha 1975), in: ČsČH 25, 1976, s. 463–767. (spoluautor T. Vojtěch)

F/1978

1300. *Archivum Trebonense* (Třeboň 1976), in: ČsČH 26, 1978, s. 937.

1301. A. Bejblík (ed.), *Příhody Václava Vratislava z Mitrovic* (Praha 1977), in: ČsČH 26, 1978, s. 294.

1302. S. Bimka – P. Floss (eds.), *Jan Blahoslav – předchůdce Komenského. Sborník studií k čtvrtému výročí úmrtí Jana Blahoslava* (Uherský Brod 1975), in: ČsČH 26, 1978, s. 296.

1303. I. Butković – V. Vejvoda (edd.), *Muzeji i galerije Zagreba* (Zagreb 1976), in: Muzejní a vlastivědná práce 16, 1978, s. 122–123.

1304. K. Dvořák, *Humanistická etnografie Čech. Johannes Butzbach a jeho Hodoporicon* (Praha 1975), in: ČsČH 26, 1978, s. 470–471.

1305. P. Fister, *Arhitektura slovenskih protiturskih taborov* (Ljubljana 1975), in: Český lid 65, 1978, s. 64.

1306. *Heraldická ročenka na rok 1977* (Praha 1977), in: ČsČH 26, 1978, s. 627–628.

1307. J. Janáček, *Ženy české renesance* (Praha 1976), in: SCetH VII/17, 1978, s. 251–253.

1308. M. Kosman, *Protestanci i kontrreformacja. Z dziejów tolerancji w Rzeczypospolitej XVI–XVIII wieku* (Wrocław 1978), in: SCetH VIII/18, 1978, s. 91–92.

1309. V. Kostić, *Dubrovnik i Engleska 1300–1650* (Beograd 1975), in: ČsČH 26, 1978, s. 605–606.

1310. V. Kotrba – J. Sedlák, *Jan Santini, život a dílo* (Žďár nad Sázavou 1977), in: ČsČH 26, 1978, s. 607.

1311. R. Krajčovič, *Svedectvo dejín o slovenčine* (Martin 1977), in: ČsČH 26, 1978, s. 131–132.
1312. K. Kučerová, *Chorváti a Srbi v strednej Európe. K etnickým, hospodárskym a socialnym otázkam v 16. – 17. storočí* (Bratislava 1976), in: ČsČH 26, 1978, s. 907.
1313. J. S. Makova, *Zagreb v 16 veke. Iz istorii social'no-ekonomičeskich otnošenij v feodal'nom gorode* (Moskva 1976), in: ČsČH 26, 1978, s. 131.
1314. C. Moravec, *Slovensko gledališče Cankarjeve dobe 1892–1918* (Ljubljana 1974), in: Slavia 47, 1978, s. 207–210.
1315. *O Jaroslavu z Pernštejna*, J. Růžička, *Italská cesta Jaroslava z Pernštejna roku 1559* (Sborník prací východočeských archivů 4, 1978), in: SCeH VIII/18, 1978, s. 95–96.
1316. *Osmanská moc ve střední a jihovýchodní Evropě v 16. a 17. století. 1, 2* (Praha 1977), in: ČsČH 26, 1978, s. 777–778.
1317. V. T. Pašuto – I. V. Štal', *Korčula. Korčulskij statut kak istoričeskij istočnik izučeni-ja obščestvennogo i političeskogo stroja ostrova Korčula 13 v.*, (Moskva 1976), in: ČsČH 26, 1978, s. 774.
1318. J. Petráň a kol., *Proměny feudální třídy v Čechách v pozdním feudalismu* (Praha 1976), in: ČsČH 26, 1978, s. 453–457. (spoluautor Miloslav Polívka)
1319. *Pregled češkoslovaške jugoslavistike v obdobju 1918–1939*, M. Kudělka – Z. Šimeček – V. Štátný – R. Večerka, *Československá slavistika v letech 1918–1939* (Praha 1977), in: Knjiga (Ljubljana), 1978, s. 389–390.
1320. K. Reichertová, *Litomyšl* (Praha 1977), in: ČsČH 26, 1978, s. 604–605.
1321. A. Robek, *Lidové kronikářství na Kralupsku a Mělnicku* (Praha 1974), in: SSH 13, 1978, s. 348–349.
1322. W. Rolbiecki, *Akademie wloskie w latach 1454–1667* (Wrocław 1977), in: ČsČH 26, 1978, s. 906.
1323. J. Skutil, *Okresní archiv v Blansku. Průvodce po archívních fondech* (Praha 1977), in: ČsČH 26, 1978, s. 936–937.
1324. M. Toegel a kol. (ed.), *Documenta Bohemica Bellum Tricennale illustrantia. Tomus 5. Der schwedische Krieg und Wallensteins Ende. Quellen zur Geschichte der Kriegereignisse der Jahre 1630–1635* (Praha 1977), in: ČsČH 26, 1978, s. 908.

1325. *Vlastivědný sborník Podbrdská. Sv. 8–9* (Příbram 1977), in: ČsČH 26, 1978, s. 931–932.
1326. *Vlastivědný slovník obcí na Slovensku. Díl 1.* (Bratislava 1977), in: ČsČH 26, 1978, s. 154.
1327. J. Wiesiołowski, *Ambroży Pampowski – starosta Jagiellonów* (Wrocław 1976), in: ČsČH 26, 1978, s. 295.
1328. *Z kralické tvrze* (Brno 1975–1976 [1976]), in: ČsČH 26, 1978, s. 132.
1329. Z. M. Zenger, *Česká heraldika* (Praha 1978), in: ČsČH 26, 1978, s. 904.

F/1979

1330. G. N. Anpilogov, *Nižegorodskije dokumenty XVI veka. (1588–1600 gg.)* (Moskva 1977), in: ČsČH 27, 1979, s. 271.
1331. Š. Bešliagić, *Nišani 15 i 16 vijeka u Bosni i Hercegovini* (Sarajevo 1978), in: ČsČH 27, 1979, s. 267.
1332. Š. Bulovec, *Bibliografija slovenskih bibliografij 1561–1973* (Ljubljana 1976), in: Slavia 48, 1979, s. 107–108.
1333. A. Eckert, *Die deutschen evangelischen Pfarrer der Reformationszeit in Nord- und Ostböhmen* (Rappersau-Obergimperm 1977), in: ČsČH 27, 1979, s. 612.
1334. G. R. Elton, *Reform and Reformation. England, 1509–1558* (Cambridge, Massachusetts 1977), in: ČsČH 27, 1979, s. 764.
1335. M. Erbe, *François Bauduin (1520–1573). Bibliographie eines Humanisten* (Gütersloh 1978), in: ČsČH 27, 1979, s. 923–924.
1336. R. Freitag-Stadler, *Die Welt des Hans Sachs. 400 Holzschnitte des 16. Jahrhunderts* (Nürnberg 1976), in: ČsČH 27, 1979, s. 267–268.
1337. *Heraldická ročenka na rok 1978* (Praha 1978), in: ČsČH 27, 1979, s. 783–784.
1338. I. Hlaváček, *Úvod do studia latinské kodikologie* (Praha 1978), in: SSH 14/2, 1979, s. 279.
1339. F. Hoffmann, *Jakuba Optalia z Třebnice Knížka práv městských a Pokuty právy městskými vyměřené podle Práv městských Pavla Kristiána z Koldína* (Sborník Národního muzea v Praze. Řada C – Literární historie, 21, č. 4, 1976 [1979], s. 161–264), in: ČsČH 27, 1979, s. 924.

- 1340.** *Istorija država i prava jugoslovenskih naroda* (Beograd 1976), in: ČsČH 27, 1979, s. 268–269.
- 1341.** N. Klaić, *Društvena previranja i bune u Hrvatskoj u 16. i 17. stoljeću* (Beograd 1976), in: ČsČH 27, 1979, s. 272–273.
- 1342.** T. Klaniczay, *Rapporti veneto-ungheresi all'epoca del Rinascimento* (Budapest 1975 [1978]), in: ČsČH 27, 1979, s. 140.
- 1343.** *Odrodzenie i Reformacja w Polsce. Sv. 21* (Wrocław 1976), in: ČsČH 27, 1979, s. 272.
- 1344.** A. I. Rogov (ed.), *Zapiski janyčara, napisany Konstantinom Michajlovičem iz Ostrovičy* (Moskva 1978), in: ČsČH 27, 1979, s. 271–271.
- 1345.** M. Smole, *Zgodovina arhivistike in arhivske službe* (Ljubljana 1976), in: AČ 29, 1979, s. 60–62.
- 1346.** F. Šebjanič, *Protestantsko gibanje panonskih Slovencev. (Od začetkov reformacije do obdobja dualistične ureditve Austro-Ogrske)* (Murska Sobota 1977), in: ČsČH 27, 1979, s. 140–141.
- 1347.** E. Šimek, *Pražská mincovna. Devět století české mince (Praha 1977)*, in: ČsČH 27, 1979, s. 268–269.
- 1348.** M. Todorova, *Podbrani izgori za istorijata na balkanskite narod 15–19 vek* (Sofija 1977), in: ČsČH 27, 1979, s. 141.
- 1349.** L. Vebr (ed.), *Z pomocných věd historických. In memoriam Zdenka Fialy* (Praha 1978), in: ČsČH 27, 1979, s. 632–633.
- 1350.** A. Verbík – I. Štarha – E. Knesl (edd.), *Černá kniha města Velké Bíteše [1626–1736]* (Brno 1979), in: AČ 29, 1979, s. 176–178; též in: ČsČH 27, 1979, s. 765.
- 1351.** A. Wilson, *The Making of the Nuremberg Chronicle* (Amsterdam 1978), in: ČsČH 27, 1979, s. 453–454.
- 1352.** E. Wolgast, *Die Wittenberger Theologie und die Politik der evangelischen Stände. Studien zu Luthers Gutachten in politischen Fragen* (Gütersloh 1977), in: ČsČH 27, 1979, s. 611–612.
- 1353.** A. Wyczański (red.), *Spoleczeństwo staropolskie* (Warszawa 1976), in: ČsČH 27, 1979, s. 271–272.

1354. J. K. Zeman, *The Hussite Movement and the Reformation in Bohemia, Moravia and Slovakia (1350–1650). A Bibliographical Study Guide* (Ann Arbor 1977), in: ČsČH 27, 1979, s. 453. (spoluautor M. Polívka)

F/1980

1355. B. Baďura a kol., *Documenta Bohemica Bellum Tricennale Illustrantia. Tomus 6. Der grosse Kampf um die Vormacht in Europa. Die Rolle Schwedens und Frankreichs. Quellen zur Geschichte des Dreissigjährigen Krieges 1635–1643* (Praha 1978), in: ČsČH 28, 1980, s. 614–615.

1356. A. Bejblík (ed.), F. Moryson – J. Taylor, *Cesta do Čech* (Praha 1977), in: ČsČH 28, 1980, s. 125–126.

1357. M. Bidlas, *Bibliografie díla Františka Palackého*, in: ČsČH 28, 1980, s. 286.

1358. J. Bouška (ed.), *Tadeáš Hájek z Hájku 1525–1600* (Praha 1976 [1979]), in: ČsČH 28, 1980, s. 614.

1359. D. Demandt – H.-Ch. Rublack, *Stadt und Kirche in Kitzingen. Darstellung und Quellen zu Spätmittelalter und Reformation* (Stuttgart 1978), in: ČsČH 28, 1980, s. 928,

1360. K. Deppermann, *Melchior Hoffman. Soziale Unruhen und apokalyptische Visionen im Zeitalter der Reformation* (Göttingen 1979), in: ČsČH 28, 1980, s. 612–613.

1361. *Edice díla humanistického básníka Adama Trajana Benešovského*, A. Rebro (ed.), Adam Trajan Benešovský, *Uzdravující Piešťanské kúpele. Saluberrimae pistinienses thermae* (Bratislava 1979), in: SSH 15, 1980, č. 2, s. 321–322.

1362. G. Fehér, *Türkische Miniaturen: aus den Chroniken der ungarischen Feldzüge* (Leipzig – Weimar 1978), in: ČsČH 28, 1980, s. 930.

1363. *Hospodářské dějiny* (Praha 1979), in: ČsČH 28, 1980, s. 785–786.

1364. *Husitský Tábor. Sborník Muzea husitského revolučního hnutí* (Tábor 1978), in: ČsČH 28, 1980, s. 277–278.

1365. H. Immenkötter, *Die Confutatio der Confessio Augustana vom 3. August 1530* (Münster, Westfalen 1979), in: ČsČH 28, 1980, s. 928.

1366. J. Janáček, *Valdštejn a jeho doba* (Praha 1978), in: FHB 2, 1980, s. 392–398.

- 1367.** *K edici knihy počtů města Loun*, J. Vaniš (ed.), *Knihy počtů královského města Loun z let 1450–1472 a 1490–1491* (Praha 1979), in: FHB 2, 1980, s. 311–318; německá verze: *Eine bedeutsame Quelle zu Wirtschafts- und Sozialgeschichte der spätmittelalterlichen Städte*, in: *Jahrbuch für Wirtschaftsgeschichte* (Berlin), 1981, III, s. 187–191.
- 1368.** J. Kádnerová – E. Nová, *Středočeský kraj v tisku 1975 a 1976* (Kladno 1978–1979), in: SSH 15, 1980, s. 322–324.
- 1369.** V. Kenéz – L. Solymosi (eds.), *Monumenta rusticorum in Hungaria rebelium anno MDXIV* (Budapest 1979), in: ČsČH 28, 1980, s. 451.
- 1370.** V. Kopčan, *Bibliografia slovenskej turkológie a osmanskej expanzie na Slovensku* (Bratislava 1977), in: ČsČH 28, 1980, s. 307.
- 1371.** M. Kopecký, *Úvod do studia staročeských rukopisů a tisků* (Praha 1978), in: ČsČH 28, 1980, s. 781–782.
- 1372.** *Města v českých zemích v období feudalismu*, in: SSH 15, 1980, s. 327–329.
- 1373.** J. Nolte – H. Tompert – Ch. Windhorst (Hrsg.), *Kontinuität und Umbruch. Theologie und Frömmigkeit in Flugschriften und Kleinliteratur an der Wende vom 15. zum 16. Jahrhundert* (Stuttgart 1978), in: ČsČH 28, 1980, s. 278–279.
- 1374.** *Odrodzenie i Reformacja w Polsce, Sv. 22* (Wrocław 1977), in: ČsČH 28, 1980, s. 279.
- 1375.** E. Pitz, *Wirtschafts- und Sozialgeschichte Deutschland im Mittelalter* (Wiesbaden 1979), in: ČsČH 28, 1980, s. 609.
- 1376.** K. Powell – Ch. Cook, *English Historical Facts 1485–1603* (London 1977), in: ČsČH 28, 1980, s. 453–454.
- 1377.** *Pozoruhodná jugoslávská monografie o dětské literatuře*, Dragutin Ognjanović, *Stvaraoici i deca* (Beograd 1978), in: Zlatý máj. Časopis o dětské literatuře 24, 1980, s. 178–179.
- 1378.** H.-Ch. Rublack, *Gescheiterte Reformation. Frühreformatorische und protestantische Bewegungen in süd- und westdeutschen geistlichen Residenzen* (Stuttgart 1978), in: ČsČH 28, 1980, s. 613–614.
- 1379.** A. Seifert, *Westlicher Staat und Kirchenreform. Die Seminarpolitik Bayerns im 16. Jahrhundert* (Münster, Westfalen 1978), in: ČsČH 28, 1980, s. 126.
- 1380.** W. Schulze, *Reich und Türkengefahr im späten 16. Jahrhundert. Studien zu den politischen und gesellschaftlichen Auswirkungen einer äusseren Bedrohung* (München 1978), in: ČsČH 28, 1980, s. 280.

1381. J. Skowronek – M. Tanty – T. Wasilewski, *Historia Słowian południowych i zachodnich* (Warszawa 1977), in: ČsČH 28, 1980, s. 274.

1382. *140 let Státního oblastního archivu v Brně. Sborník statí* (Praha 1989, in: ČsČH 28, 1980, s. 305–306.

1383. I. Stopar, *Razvoj srednjeveške grajske arhitekture na Slovenskem Štajerskem* (Ljubljana 1977–1978 [1978]), in: ČsČH 28, 1980, s. 926.

1384. M. M. Šejnman, *Věra v ďavola v istorii religii* (Moskva 1978), in: ČsČH 28, 1980, s. 929.

1385. G. A. Škrivanič, *Monumenta cartographica Jugoslaviae. II. Srednjovekovne karte* (Beograd 1979), in: ČsČH 28, 1980, s. 940.

1386. I. Štarha – J. Dřimal (red.), *Znaky a pečeti jihomoravských měst a městeček* (Brno 1979), in: ČsČH 28, 1980, s. 939.

1387. V. Valenčič, *Žitna trgovina na Kranjskem in ljubljanske žitne cene od srede 17. stolecja do prve svetovne vojne* (Ljubljana 1977–1979 [1979]), in: ČsČH 28, 1980, s. 454.

1388. E. Weyrauch, *Konfessionelle Krise und soziale Stabilität. Das Interim in Strassburg (1548–1562)* (Stuttgart 1978), in: ČsČH 28, 1980, s. 939–930.

1389. V. Wolf (ed.), *Vizmburk. Sborník příspěvků k 700. výročí první zmínky o hradu* (Červený Kostelec 1979), in: ČsČH 28, 1980, s. 123.

F/1981

1390. T. V. Aleksejeva, *Russkoje iskusstvo barokko. Materialy i issledovanija*, in: ČsČH 29, 1981, s. 126.

1391. K. Beránek (ed.), *Manuál rektora se jmény studentů zapsaných v ztracené matrice Univerzity Karlovy v Praze v letech 1560–1582. Poznamenání jmen profesorův a jiných recepto-rův v učení pražském roku 1604, I–II* (Praha 1981), in: SSH 16, 1981, s. 235–236.

1392. E. Čáňová (ed.), *Nevolnické povstání roku 1680 v dokumentech SÚA. Faksimilia* (Praha 1980), in: ČsČH 29, 1981, s. 618.

1393. V. Dokoupil – J. Vobr, *Soupis tisků 16. století z fondů Universitní knihovny v Brně I–IX* (Brno 1955–1977), in: SCetH IX/20, 1979 [1981], s. 71–74.

- 1394.** H. Duchhardt, *Studien zur Friedensvermittlung in der Frühen Neuzeit* (Wiesbaden 1979), in: ČsČH 29, 1981, s. 280.
- 1395.** A. Eckert, *Böhmische Konfession 1575. Confessio Bohemica MDLXXV* (Wolfach – Kirnbach 1976), in: ČsČH 29, 1981, s. 278.
- 1396.** F. Gestrin, *Pomorstvo srednjeveškega Pirana* (Ljubljana 1987), in: ČsČH 29, 1981, s. 447–449.
- 1397.** C. Göllner, *Die Türkenfrage in der öffentlichen Meinung Europas im 16. Jahrhundert (Turcica III.)* (Bucuresti 1978), in: ČsČH 29, 1981, s. 615–616.
- 1398.** M. Kopecký, *Pokrokové tendence v české literatuře od konce husitství do Bílé hory*, in: ČsČH 29, 1981, s. 614–615.
- 1399.** B. Kopiczková (ed.), *Privilegia civitatis Prizbramiensis* (Příbram 1979), in: ČsČH 29, 1981, s. 922.
- 1400.** K. Malý, *Trestní právo v Čechách v 15.–16. století* (Praha 1979), in: FHB 4, 1981, s. 298–305.
- 1401.** P. Merku, *Slovenska plemiška pisma družin Marenzi-Coraduzzi s konca 17. stoletja* (Terst 1980), in: ČsČH 29, 1981, s. 924.
- 1402.** W. J. Mommsen, *Stadtbürgertum und Adel in der Reformation. Studien zur Sozialgeschichte der Reformation in England und Deutschland* (Stuttgart 1979), in: ČsČH 29, 1981, s. 769–770.
- 1403.** *500 let privilegia Viktorina z Kunštátu městu Polné* (Polná 1979), in: ČsČH 29, 1981, s. 150.
- 1404.** J. Rajhman, *Prva slovenska knjiga v luči teoloških, literarnozgodovinskih, jezikovnih in zgodovinskih raziskav* (Ljubljana 1978), in: ČsČH 29, 1981, s. 125–126.
- 1405.** W. Rüegg – D. Wuttke, (Hrsg.), *Ethik im Humanismus* (Boppard am Rhein 1979), in: ČsČH 29, 1981, s. 768–769.
- 1406.** J. Sejbal, *Dějiny peněz na Moravě* (Brno 1979), in: ČsČH 29, 1981, s. 788.
- 1407.** H.-A. Stempel, *Melanchthons pädagogisches Wirken* (Bielefeld 1979), in: ČsČH 29, 1981, s. 278.

1408. J. Strnad, *Jilovská minuci. Sedmý, osmý a devátý listopad 1620* (Jílové u Prahy 1980), in: ČsČH 29, 1981, s. 616–617.

1409. *Studie o kultuře české pozdněfeudální společnosti* (J. Válka, *Manýrismus a baroko v české kultuře 17. a 1. pol. 18 století* /SCetH VIII/19, 1978/), in: FHB 3, 1981, s. 322–328.

1410. J. Sydow, *Bürgerschaft und Kirche* (Sigmaringen 1980), in: ČsČH 29, 1981, s. 619–620.

1411. L. Urbánková (ed.), *Povstání na Moravě v roce 1619. Z korespondence moravských direktorů* (Praha 1979), in: FHB 4, 1981, s. 305–309.

1412. G. Vožda – F. Hýbl, *Moravské bratrské školství a jeho protějšky v 16. až 18. století* (Přerov 1979), in: ČsČH 29, 1981, s. 771.

1413. J. R. Wolf, *Steuerpolitik im schlesischen Ständestaat* (Marburg/Lahn 1978), in: ČsČH 29, 1981, s. 772.

1414. *Zgodovina Slovencev* (Ljubljana 1979), in: ČsČH 29, 1981, s. 623–624.

1415. *Z kralické tvrže* (Brno 1978), in: ČsČH 29, 1981, s. 471.

1416. R. Žáček, *Přebled dějin protifeudálního odboje na Frýdecko-Místecku*, (Frýdek-Místek 1980), in: ČsČH 29, 1981, s. 771–772.

F/1982

1417. L. Baletka – J. Louda, *Znaky měst Severomoravského kraje* (Ostrava 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 138.

1418. P. F. Barton (ed.), *Im Zeichen der Toleranz (I). Im Lichte der Toleranz(II). Aufsätze zur Toleranzgesetzgebung des 18. Jahrhunderts in den Reichen Joseph II., ihren Voraussetzungen und ihren Folgen. Eine Festschrift* (Wien 1981), in: ČsČH 30, 1982, s. 622–623.

1419. J. Bielecka, *Akta Braci Czeskich w Wielkopolsce w latach (1507) 1557–1817 (XX w.). Przewodnik po zespole* (Waszawa 1981), in: AČ 32, 1982, s. 120–123.

1420. E. Brown, *Cesta z Komárna do banských miest v Uhorsku a odtiaľ do Viedne* (Martin 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 117.

1421. R. Constantinescu, *Lupta pentru unitate natională a Tărilor Romane 1590–1630. Documente externe* (București 1981), in: ČsČH 30, 1982, s. 284–285.

1422. J. Cvetler – I. Dorovský – M. Romportlová, *Bibliografie československé balkanistiky za léta 1975 až 1977* (Brno 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 143–144.
1423. V. Elznic, *Glosář pro rodopisce a kronikáře* (Praha 1979), in: ČsČH 30, 1982, s. 140–141.
1424. V. Filip, *Okresní archiv Jindřichův Hradec. Průvodce po archivních fondech a sbírkách* (Praha 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 496.
1425. B. N. Florja, *Rusko-pol'skije otnošenija i političeskoje razvitije Vostočnoj Jevropy vo vtoroj polovine XVI – načale XVII v.* (Moskva 1978), in: ČsČH 30, 1982, s. 457.
1426. J. Hejnic, *Renesanční Plzeň a kniha. Průvodce výstavou Západočeského muzea v Plzni od 4. února až 11. dubna 1982 v Plzni* (Plzeň 1982), in: ČsČH 30, 1982, s. 911.
1427. S. Hoyer (Hrsg.), *Reform – Reformation – Revolution. Ausgewählte Beiträge einer wissenschaftlichen Konferenz in Leipzig am 10. und 11. Oktober 1977* (Leipzig 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 618.
1428. F. Hýbl, *Dva Komenského dopisy v Okresním vlastivědném muzeu J. A. Komenského v Přerově* (Přerov 1981), in: ČsČH 30, 1982, s. 620.
1429. F. Hýbl – J. Nováková, *Nejvýznamnější přerovské kmenologické dokumenty* (Přerov 1981), in: ČsČH 30, 1982, s. 620.
1430. A. L. Choroškevič, *Ruskoje gosudarstvo v sisteme meždunarodnych otnošenij konca XV – načala XVI v.* (Moskva 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 617–618.
1431. J. Kolár (ed.), *Václav Hájek z Libočan, Kronika česká* (Praha 1981), in: ČsČH 30, 1982, s. 760.
1432. B. Köpeczi, – É. H. Balász, *Noblesse française, noblesse hongroise, XVIIe–XIXe siècles* (Budapest 1981), in: ČsČH 30, 1982, s. 283–284.
1433. F. Maksay, *Le pays de la noblesse nombreuse* (Budapest 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 620–621.
1434. C. Matulay, *Mesto Banská Bystrica. Katalóg administratívnych a súdnych písemností (1020) 1255–1536. I–II* (Bratislava 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 616.
1435. J. Obršlík – J. Řezníček – V. Voldán, *Rodinný archiv Ditrichštejnů (1097) 1222–1944. Sv. I – IV* (Brno 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 795.

1436. M. Okál (ed.), *Georgii Koppay Opera omnia* (Bratislava 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 283.

1437. M. Okál, *Život a dielo Martina Rakovského. I.* (Martin 1979), in: ČsČH 30, 1982, s. 457–458.

1438. *Ottoman Rule in Middle Europe and Balkan in the 16th and 17th Centuries* (Prague 1978), in: Archiv orientální 50, 1982, s. 87–88.

1439. O. Paulinyi, *Der erste Anlauf zur Zentralisation der Berggerichtsbarkeit in Ungarn. Aus der Vorgeschichte der Maximilianischen Bergordnung* (Budapest 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 761.

1440. *Praha v období humanismu* (Documenta Pragensia 1, Praha 1980), in: SCetH XII/24, 1982, s. 101–102.

1441. *Přehled dětské literatury jugoslávských národů*, Z. Pirnat-Cognard, *Přehled mladinských književnosti jugoslovanskih narodov, 1945–1968* (Ljubljana 1980), in: Zlatý máj. Časopis o dětské literatuře 26, 1982, s. 372–374.

1442. V. L. Rabinovič, *Alchimija kak fenomen srednevekovoj kultury* (Moskva 1979), in: ČsČH 30, 1982, s. 117.

1443. W. Rausch, *Die Stadt an der Schwelle zur Neuzeit* (Linz/Donau 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 113–114.

1444. B. A. Rybakov (red.), *Rossija, Polša i Pričernomor'je v XV–XVIII vv.* (Moskva 1979), in: ČsČH 30, 1982, s. 457.

1445. R. Savnik (ed.), *Krajevni leksikon Slovenije*, I–IV (Ljubljana 1968–1980 [vyd. 1981]), in: ČsČH 30, 1982, s. 930–931.

1446. *Sborník z historie města Dobrušky 1320 až 1980* (Dobruška 1981), in: ČsČH 30, 1982, s. 926.

1447. P. Simoniti, *Humanizem na Slovenskem in slovenski humanisti do srede XVI. stoletja* (Ljubljana 1979), in: Listy filologické 105, 1982, s. 190–192; slovinská verze (přeložil O. Berkopec): *O „Humanizmu na Slovenskem“ v Pragi*, in: Glasnik Slovenske matice (Ljubljana), 6, 1982, s. 111–113.

1448. S. D. Skazkin, *Iz istorii social'no-političeskoj i duchovnoj žizni Zapadnoj Jevropy v sred-nije veka. Materialy naučnogo nasledija* (Moskva 1981), in: ČsČH 30, 1982, s. 759.

1449. V. Spáčil et alli, *Archivi Olomucensis documenta. Vystava originálních archiválií z let 1223–1950 z fondů Okresního archivu v Olomouci* (Olomouc 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 146.

1450. E. Šimek, *Numismatické listy. I–XXX (1945–1975). Rejstřík* (Praha 1981), in: ČsČH 30, 1982, s. 933.

1451. *Teorija i praktika archivnogo dela v SSSR* (Moskva 1980), in: AČ 32, 1982, s. 114–116.

1452. Z. Tichá (ed.), J. Černý, *Knieha lékarská, kteráž slove herbář aneb zelinář* (Praha 1981), in: ČsČH 30, 1982, s. 282.

1453. M. Toegel (ed.), *Documenta Bohemica Bellum tricennale illustrantia. Tomus 7. Der Kampf um den besten Frieden. Quellen zur Geschichte des Dreissigjährigen Krieges zur Zeit der Friedensverhandlungen von Westfalen und der Ratifizierung des Friedens 1643–1649* (Praha 1981), in: ČsČH 30, 1982, s. 459.

1454. Z. Trócsányi, *Dignitäradel und Beamtenintelligenz der Regierungsbehörden im Siebenbürgen des 16.–17. Jahrhunderts* (Budapest 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 762.

1455. *Tri publikace o malíři F. B. Zvěřinovi* [Práce Melanie Němcové-Zvěřinové], in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 12, 1982, s. 60–63.

1456. D. Učnicková, *Historický portrét na Slovensku zo zbierok 13 múzeí, 16. – 18. storočie* (Bratislava 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 621.

1457. E. Wolgast, *Die Religionsfrage als Problem des Widerstandsrechts im 16. Jahrhundert* (Heidelberg 1980), in: ČsČH 30, 1982, s. 911–912.

1458. *Zwei grundsätzliche Beiträge zur Wirtschaftsgeschichte Mitteleuropas im 14. Jahrhundert.* [Dvě monografie J. Spěvážka o Karlu IV.], in *Jahrbuch für Wirtschaftsgeschichte* (Berlin), 1982, I, s. 217–220.

F/1983

1459. *Archiv für Reformationsgeschichte, sv. 72* (Gütersloh 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 147; *Archiv für Reformationsgeschichte, sv. 73* (Gütersloh 1982), in: ČsČH 31, 1983, s. 602–603.

1460. M. Atlagić, *Grbovi plemstva u Slavoniji 1700–1918* (Čakovec 1982), in: ČsČH 31, 1983, s. 916–917.

- 1461.** P. Blaznik et alii, *Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev: enciklopedična obravnava po panogah. Skupina II, Zgodovina agrarnih panog. Zv. I., Agrarno gospodarstvo, Zv. II., Družbena razmerja in gibanja (Ljubljana 1970–1980)*, in: ČsČH 31, 1983, s. 766.
- 1462.** M. Bohatcová, *Vzácná sbírka publicistických a portrétních dokumentů k počátku třicetileté války. Knihovna Národního muzea v Praze 102 A 1–199* (Praha 1982), in: ČsČH 31, 1983, s. 604.
- 1463.** J. Budinská, – P. Jančárek, – J. Procházka, *Hrob. Dějiny města* (Teplice 1982), in: ČsČH 31, 1983, s. 608–609.
- 1464.** P. Bunta, *Gabriel Bethlen (1613–1629)* (Bucuresti 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 603.
- 1465.** E. Cevc, *Kiparstvo na Slovenskem med gotiko in barokom* (Ljubljana 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 291.
- 1466.** *Cyrilské tisky. Výstava z fondů Státní knihovny ČSR pořádaná k 400. výročí úmrtí Ivana Fjodorova. Listopad 1982* (Praha 1982), in: ČsČH 31, 1983, s. 289.
- 1467.** A. J. Degtjarev, *Russkaja derevnja v XV–XVII vekách. Očerki istorii sel'skogo rasselenija* (Leningrad 1980), in: ČsČH 31, 1983, s. 914.
- 1468.** *Documenta bohémica Bellum Tricennale illustrantia I–VII* (Praha 1971–1981), in: FHB 5, 1983, s. 479–484.
- 1469.** T. Đurić – D. Feletar, *Stari gradovi i dvorci sjeverozapadne Hrvatske* (Varaždin 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 765–766.
- 1470.** Ekrem A. M., *Civilizatia turcă* (Bucuresti 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 596–597.
- 1471.** B. N. Florja, *Dymitrij Samozwaniec a magnateria polsko-litewska* (Odrodzenie i reformacja w Polsce. 1979, s. 83–99), in: ČsČH 31, 1983, s. 915–916.
- 1472.** B. N. Florja, *O zemskom sobore 1621 goda* (Istorija SSSR. 4, 1981, s. 96–106), in: ČsČH 31, 1983, s. 915–916.
- 1473.** B. N. Florja, *Rokosz sandomierski w świetle rosyjskiego raportu dyplomatycznego* (Śląski Kwartalnik Historyczny – Sobótka 37, 1982, s. 441–447), in: ČsČH 31, 1983, s. 915–916.
- 1474.** D. C. Giurescu, *Istoria ilustrată a Românilor* (Bukurești 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 132–133.

1475. J. Chaloupka, *Historický význam kralické tiskárny* (Praha 1982), in: ČsČH 31, 1983, s. 289.
1476. A. Kalný a kol., *Státní oblastní archiv Třeboň. Soupis fondů a sbírek* (České Budějovice 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 472.
1477. N. Klaić, *Zadnji knezi Celjski v deželach Sv. krone* (Celje 1982), in: ČsČH 31, 1983, s. 598.
1478. I. A. Klimišin, *Kalendar' i chronologija* (Moskva 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 461.
1479. G. Korell, *Jürgen Wullenwever. Sein sozial-politisches Wirken in Lübeck und der Kampf mit den erstarkenden Mächten Nordeuropas* (Weimar 1980), in: ČsČH 31, 1983, s. 115–116.
1480. I. Kotvan, *Slavika 16. storočia Univerzitetnej knižnice v Bratislave* (Bratislava 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 290–291.
1481. S. Králík a kol., *Otázky současné kmenologie* (Praha 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 765.
1482. A. Linhart, *Poskus zgodovine kranjske in ostalih dežel južnih Slovanov Avstrije* (Ljubljana 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 607–608.
1483. G. P. Matvijevskaja, *Ramus (1515–1572)* (Moskva 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 116.
1484. G. P. Mel'nikov, *Iz istorii obščestvenno-političeskoj bor'by v Čechii v 20-e gody 16 v.* (Sovetskoje slavjanovedenije 5, 1980, s. 53–63), in: ČsČH 31, 1983, s. 915.
1485. J. Minárik (ed.), *Väznenie, vyslobodenie a putovanie Jána Simonidesa a jeho družba Tobiáša Masnika* (Bratislava 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 118.
1486. *Městská škola v období humanismu* (J. Hejnic, *Latinská škola v Plzni a její postavení v Čechách* /Praha 1979/), in: SCeTH XIII/26, 1983, s. 91–95.
1487. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce, sv. 25* (Wrocław 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 914–915.
1488. G. Oestreich, *Verfassungsgeschichte vom Ende des Mittelalters bis zum Ende des alten Reiches* (München 1982), in: ČsČH 31, 1983, s. 291–292.
1489. E. Petrů (ed.), *Humanisté o Olomouci* (Praha 1980), in: ČsČH 31, 1983, s. 117.

1490. B. Prikřil, *Tri tisoč let pomorskega vojskovanja. Največje pomorske bitke v zgodovini* (Ljubljana 1980), in: ČsČH 31, 1983, s. 302.

1491. *Přehled dějin Československa I/1. Do roku 1526* (Praha 1980), in: Historica 23, 1983, s. 261–269.

1492. *Přehled kulturních, literárních a školních otázek* (Daruvar 1981–1982, č. 11, 12), in: ČsČH 31, 1983, s. 789–790.

1493. *Příběhy Jindřicha Hýzrla z Chodů* (Praha 1979), in: FHB 5, 1983, 473–478.

1494. *Príspevky k dějinám stavovství ve feudálním Slezsku*, in: FHB 5, 1983, s. 462–472.

1495. W. Schulze, *Bäuerlicher Widerstand und feudale Herrschaft in der frühen Neuzeit* (Stuttgart 1980), in: ČsČH 31, 1983, s. 603–604, s. 764.

1496. J. Skutil a kol. *Rájec-Jestřebí. Dějiny města od nejstarších dob po současnost* (Praha 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 459.

1497. A. Rebro (ed.), *M. Szentivány, O podivuhodných silách a vlastnostiach vôd* (Bratislava 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 440.

1498. B. Ryba (ed.), *Tomáš Mitis, O lázních teplických* (Teplice 1980), in: ČsČH 31, 1983, s. 601.

1499. J. Vobr, *Tisky 16. století ve Státní vědecké (dříve Universitní) knihovně v Brně. Pří-růstky 1968–1978. Díl 1. A – K; Díl 2. L – Ž. Rejstříky*, in: ČsČH 31, 1983, s. 439–440.

1500. V. Zimányi, *La Pologne et la Hongrie aux 16–18 siècles* (Budapest 1981), in: ČsČH 31, 1983, s. 606.

F/1984

1501. *Acta Comeniana. Revue internationale des études Comeniologiques*, Sv. 5 (Praha 1983), in: ČsČH 32, 1984, s. 597–598.

1502. H. A. Brockhaus, *Europäische Musikgeschichte. Band I. Europäische Musikkulturen von den Anfängen bis zur Spätrenaissance* (Berlin 1983), in: ČsČH 32, 1984, s. 624–625.

1503. M. Bečková, *Jan Amos Komenský a Polsko* (Praha 1983), in: ČsČH 32, 1984, s. 124.

- 1504.** P. Burdová, *Rejstříky k Deskám zemským I/1–2* (Praha 1977–1981), in: FHB 6, 1984, s. 310–312.
- 1505.** J. Černý, *Hudba české renesance. Výběr polyfonních skladeb 16. století z rukopisů Státní knihovny ČSR a Památníku národního písemnictví* (Praha 1982), in: ČsČH 32, 1984, s. 915.
- 1506.** I. Dorovský, *Konstantin Jireček. Život a dílo* (Brno 1983), in: ČsČH 32, 1984, s. 128–129.
- 1507.** G.-R. Engewald, *Georgius Agricola* (Leipzig 1982), in: ČsČH 32, 1984, s. 595.
- 1508.** T. Gersziová, *Dvě století nizozemské kresby. Vybraná díla mistrů 16. a 17. století* (Praha 1983), in: ČsČH 32, 1984, s. 765–766.
- 1509.** H. Goetz (ed.), *Nuntiatgeberichte aus Deutschland III/6. 1572–1573* (Tübingen 1982), in: FHB 6, 1984, s. 320–326.
- 1510.** B. Grafenauer (ed.), *F. Kos, Izbrano delo* (Ljubljana 1982), in: ČsČH 32, 1984, s. 292–293.
- 1511.** J. Hejnic – J. Martínek, *Rukověť humanistického básnictví v Čechách a na Moravě. Enchiridion renatae poesis Latinae in Bohemia et Moravia cultae I–V* (Praha 1966–1982), in: FHB 6, 1984, s. 313–320; německá verze: SCeH XV/29, 1985, s. 121–129; zkrácená anglická verze: Acta Comeniana 6, 1985, s. 249–253.
- 1512.** M. Horna – E. Petrů (eds.), *Theribolia. Rada zvířat* (Praha 1983), in: ČsČH 32, 1984, s. 763–764.
- 1513.** *Ikografie německé reformace* (H. Volz, *Martin Luthers Deutsche Bibel. Entstehung und Geschichte der Lutherbibel* /Berlin – Altenburg 1981/), in: SCeH XIII/26, 1983 [1984], s. 89–91.
- 1514.** K. Jaitner (ed.), *Die Hauptinstruktionen Clemens' VIII. für die Nuntien und Legaten an den europäischen Fürstenthöfen 1592–1605, I–II* (Tübingen 1984), in: FHB 7, 1984, s. 406–413.
- 1515.** H. Kellenbenz (ed.), *Wirtschaftsentwicklung und Umweltbeeinflussung (14. – 20. Jahrhundert)* (Wiesbaden 1982), in: ČsČH 32, 1984, s. 912.
- 1516.** L. P. Laptěvová o vztazích ruské historiografie k českým dějinám a dějepiscům, L. P. Lapteva, *Ruský slavista I. S. Palmov a jeho styky s Čechami* (Československo-sovětské vztahy, Praha 1980, s. 129–159); *Russkij gusitolog N. I. Serebr'janskij* (Vestnik Moskovskogo

universiteta, 8, 1981, s. 35–46) *Karl Gottlob von Anton und sein „Versuch über die alten Slawen“ in Russland* (Jahresschrift des Instituts für sorbische Volksgeschichte AdW DDR, 29, 1982, s. 14–20); *Razvitije ruskoj istoričeskoj mysli v 19 veke v oblasti slavjanovedenija* (Vestnik Moskovskogo universiteta., 8, 1983, s. 32–42) in: ČsČH 32, 1984, s. 288–289.

1517. W. Litewski, *Landrecht des Herzogstums Preussen von 1620* (Warszawa 1984), in: ČsČH 32, 1984, s. 917.

1518. V. Marchetti – G. Zucchini, *Aggiunte all'epistolario di Fausto Sozzini, 1561–1568* (Warszawa 1982), in: ČsČH 32, 1984, s. 123–124.

1519. J. Martínek – D. Martínková (edd.), *Bohuslai Hassensteinii a Lobkowicz Epistulae I–II* (Leipzig 1969–1980), in: FHB 7, 1984, s. 401–406.

1520. G. P. Mel'nikov, *Gorodskoje zemlevladienje v Prage v prvoj polovine XVI veka* (Sovetskoje slavjanovedenije č. 3, 1983, s. 53–68), in: ČsČH 32, 1984, s. 762–763.

1521. *Městské právo v 16. – 18. století v Evropě* (Praha 1982), in: FHB 6, 1984, s. 327–334.

1522. D. Moravec (ed), *Pisma Frana Govekarja. Knjiga. I, II, III* (Ljubljana 1978), in: ČsČH 32, 1984, s. 293.

1523. Z. Nespěchal, *Staré české a slovenské tisky ve fondech muzeí v Rychnově n. Kn. a v Dobrušce* (Rychnov nad Kněžnou 1983), in: ČsČH 32, 1984, s. 485.

1524. J. Neumann, *Rudolfínská Praha* (Praha 1984), in: ČsČH 32, 1984, s. 596–597.

1525. E. Opaliński, *Elita władzy w województwach poznańskim i kaliskim za Zygmunta III* (Poznań 1982), in: ČsČH 32, 1984, s. 916–917.

1526. P. Palát et alii, *Bibliografie české práce heraldické I. 1901 až 1980* (Ostrava 1983), in: ČsČH 32, 1984, s. 622–623.

1527. G. von Piltz, *Ein Sack voll Ablass. Bildsatiren der Reformationszeit* (Berlin 1983), in: ČsČH 32, 1984, s. 438.

1528. Z. Pokorný, *Bibliografie knižních komeňian 1945–1982* (Praha 1984), in: ČsČH 33, 1985, s. 629.

1529. J. Porák, *Humanistická čeština. Hláskosloví a pravopis* (Praha 1983), in: ČsČH 33, 1985, s. 764–765.

1530. *Přehled dějin Československa I/2. 1526–1848* (Praha 1982), in: *Historica* 24, 1984, s. 259–270; stručnější česká verze: *ČsČH* 33, 1985, s. 897–901.

1531. I. Rusina, *Renesanční a baroková plastika v Bratislavě* (Bratislava 1983), in: *ČsČH* 33, 1985, s. 765.

1532. *Sborník o dějinách pozdního feudalismu, Acta Universitatis Nicolai Copernici. Nauki Humanistyczno-Spoleczne. Historia*, Sv. 18 (Toruń 1982), in: *ČsČH* 32, 1984, s. 312–313.

1533. A. C. Schaendlinger – C. Römer, (edd.), *Die Schreiben Süleymans des Prächtigen an Karl V., Ferdinand I. und Maximilian II. Band. I. Transkriptionen und Übersetzungen; Bd. II. Faksimile* (Wien 1983), in: *ČsČH* 32, 1984, s. 284–285.

1534. J. Skutil a kol., *Moravský a slezský genealogický slovník I. Heraldické a genealogické vývody A – Be* (Brno 1983), in: *ČsČH* 32, 1984, s. 463.

1535. M. Smole, *Graščine na nekdanjem Kranjskem* (Ljubljana 1982), in: *ČsČH* 32, 1984, s. 125–126.

1536. *Studia Italo-Polonica. Tom 1* (Warszawa 1982), in: *ČsČH* 32, 1984, s. 313–314.

1537. J. Sydow, *Städtische Versorgung und Entsorgung im Wandel der Geschichte* (Sigmaringen 1981), in: *ČsČH* 32, 1984, s. 314.

1538. M. Zmrzlá, *Soupis prvotisků z historických fondů Státní vědecké knihovny Zdeňka Nejedlého v Hradci Králové* (Hradec Králové 1983), in: *ČsČH* 33, 1985, s. 629–630.

F/1985

1539. J. Axer, *Polski dyplomata na papiěskim dworze. Wybór listów Jerzego z Tyczyna do Marcina Kromera (1554 – 1585)* (Warszawa 1982), in: *ČsČH* 33, 1985, s. 273–274.

1540. M. Balázs, (ed.), *Defensio Francisci Davidis and, De dualitate tractatus Francisci Davidis (Cracoviae) 1582* (Budapest 1983), in: *ČsČH* 33, 1985, s. 608–609.

1541. M. Bečková, *Jan Amos Komenský a Polsko* (Praha 1983), in: *Acta Comeniana* 6, 1985, s. 241–245.

1542. P. Broucek – E. Hillbrand – F. Vesely, *Historischer Atlas zur zweiten Türkenbelagerung Wien 1683* (Wien 1983), in: *ČsČH* 33, 1985, s. 770.

1543. D. Čapková, *Myšlenka lidské aktivity v Komenského pojetí dějin* (Praha 1983), in: ČsČH 33, 1985, s. 118–119.

1544. J. Daňhelka (ed.), *Die altschechische Reimchronik des sogenannten Dalimil, herausgegeben von Pavel Jeřín z Bezdězí 1620* (München 1981), in: FHB 8, 1985, s. 421–422.

1545. W. Eberhard, *Konfessionbildung und Stände in Böhmen 1487–1530* (München 1981), in: ČsČH 33, 1985, s. 911–912.

1546. A. Fechtnerová, *Katalog grafických listů univerzitních teztů uložených ve Státní knihovně ČSR v Praze* (Praha 1984), in: ČsČH 33, 1985, s. 609–610.

1547. J. Höfler, *Trije popisi cerkva in kapel na Kranjskem in Slovenskem Štajerskem s konca 16. stoletja* (Ljubljana 1982), in: ČsČH 33, 1985, s. 117–118.

1548. K. Jaitner, *Die Hauptinstruktionen Clemens' VIII. für die Nuntien und Legaten an den europäischen Fürstenhöfen 1592–1605* (Tübingen 1984), in: ČsČH 33, 1985, s. 912.

1549. M. Kapaviková, – L. Vaněk, *Kutnohorští měšťtí písaři 15. a 16. století (písaři městských knih)* (Kutná Hora 1984), in: ČsČH 33, 1985, s. 114–115.

1550. D. Karpatský, *Croatica na českom jeziku. Prijevodi djela hrvatske književnosti u zasebnim knjigama (bibliografski pregled)* (Zagreb 1981, 1983), in: ČsČH 33, 1985, s. 154.

1551. V. Kopčan – K. Krajčovičová, *Slovensko v tieni polmesiaca* (Martin 1983), in: FHB, 1985, s. 410–416.

1552. A. Linda – M. Maciejewska – J. Tazbir – Z. Zawadzki (eds.), *Andrzej Lubieniecki, Poloneutychia* (Warszawa 1982), in: ČsČH 33, 1985, s. 274.

1553. H. Lutz (ed.), *Das römisch-deutsche Reich im politischen System Karls V.* (München 1983), in: ČsČH 33, 1985, s. 607–608.

1554. M. Motel, *Das Böhmisches Dorf in Berlin. Die Geschichte eines Phänomens* (Berlin 1983), in: ČsČH 33, 1985, s. 121.

1555. *Odrodzenie i Reformacja w Polsce. Sv. 26* (Wrocław 1982), in: ČsČH 33, 1985, s. 302–303.

1556. J. Pelant, *Města a městečka Západočeského kraje. Stručné dějiny, současnost a výběrová bibliografie 129 míst* (Plzeň 1984), in: ČsČH 33, 1985, s. 307–308.

1557. V. Reinhardt, *Kardinal Scipione Borghese (1605–1633). Vermögen, Finanzen und sozialer Aufstieg eines Papstnepoten* (Tübingen 1984), in: ČsČH 33, 1985, s. 119–120.

1558. B. Roberg, *Nuntiaturberichte aus Deutschland nebst ergänzenden Aktenstücken. Die Kölner Nuntiatur. Band II/4. Nuntius Ottavio Mirto Frangipani (1594–1596)* (Paderborn 1983), in: ČsČH 33, 1985, s. 116–117.

1559. H. Rothe, *Sinopsis, Kiev 1681. Facsimile* (Köln 1983), in: ČsČH 33, 1985, s. 441–442.

1560. P. Schmidt, *Das Collegium Germanicum in Rom und die Germaniker. Zur Funktion eines römischen Ausländerseminars (1552–1914)* (Tübingen 1984), in: ČsČH 33, 1985, s. 117.

1561. I. Štarha a kol., *Města v bradbách* (Brno 1984), in: ČsČH 33, 1985, s. 611–612.

1562. M. Švábenský (ed.), *Josef Pilnáček, Neznámé rody a znaky staré Moravy* (Brno 1983), in: ČsČH 33, 1985, s. 625.

1563. *Die Türkenkriege in der historischen Forschung* (Wien 1983), in: ČsČH 33, 1985, s. 770.

1564. P. Warmbrunn, *Zwei Konfessionen in einer Stadt. Das Zusammenleben von Katholiken und Protestanten in den paritätischen Reichsstädten Augsburg, Biberach, Ravensburg und Dinkelsbühl von 1548 bis 1648* (Wiesbaden 1983), in: ČsČH 33, 1985, s. 116.

F/1986

1565. *Acta Comeniana. Revue internationale des études Coméniologiques. Sv. 6* (Praha 1985), in: ČsČH 34, 1986, s. 762–763.

1566. L. Bobková (ed.), *Výběr z dokumentů k českým dějinám v období feudalismu I. Léta 1526–1546* (Ústí nad Labem 1982), in: ČsČH 34, 1986, s. 913.

1567. J. Cvetler, – I. Dorovský – M. Romportlová, *Bibliografie československé balkanistiky za léta 1978 až 1982* (Praha 1984), in: ČsČH 34, 1986, s. 470.

1568. M. Delafosse (ed.), *Histoire de la Rochelle* (Toulouse 1985), in: ČsČH 34, 1986, s. 436.

1569. J. Eršil – J. Pražák, *Archiv pražské metropolitní kapituly. Katalog listin a listů z let 1420–1561* (Praha 1986), in: ČsČH 34, 1986, s. 758.

1570. B. Gerlanc (ed.), *Jurij Dalmatin, Ta celi catehismus, eni psalmi, inv teh vekshih godov inu nove kerhanske pejsni* (Ljubljana 1984), in: ČsČH 34, 1986, s. 435.
1571. *Ideologija i obščestvenno-političeskaja mysl' v stranach Central'noj i Jugo-Vostočnoj Evropy perioda srednevekov'ja* (Moskva 1986), in: ČsČH 34, 1986, s. 760–761.
1572. B. Jestaz, *L'art de la Renaissance* (Paris 1984), in: ČsČH 34, 1986, s. 124–125.
1573. J. Kumpera (ed.), *James Harrington, Republika Oceána. Výbor z díla* (Praha 1985), in: ČsČH 34, 1986, s. 437.
1574. M. Kyralová – J. Přívratská (eds.), *Symposium Comenianum 1982. The Impact of J. A. Comenius on Educational Thinking and Practice* (Uherský Brod 1984), in: ČsČH 34, 1986, s. 761–762.
1575. F. Marek, *Pavel Stránský* (Ústí nad Labem 1983), in: ČsČH 34, 1986, s. 914.
1576. O. Mazal, *Prinz Eugens schönste Bücher. Handschriften aus der Bibliothek des Prinz Eugen von Savoyen* (Graz 1986), in: ČsČH 34, 1986, s. 915.
1577. K. Nehring (ed.), *A. Wenner, Tagebuch der kaiserlichen Gesandtschaft nach Konstantinopel 1616–1618* (München 1984), in: ČsČH 34, 1986, s. 436–437.
1578. J. Pelant, *Znaky a pečete západočeských měst a městeček* (Plzeň 1985), in: ČsČH 34, 1986, s. 936–937.
1579. J. Petráň a kol., *Benešovsko – Podblanicko* (Praha 1985), in: ČsČH 34, 1986, s. 935–936.
1580. J. B. Russel, *Lucifer. The Devil in the Middle Ages* (Ithaca and London 1984), in: ČsČH 34, 1986, s. 124.
1581. J. Sajner, – V. Křížek, (eds.), *Václav Payer z Lokte, Pojednání o Karlových Varech z roku 1522* (Praha 1984), in: ČsČH 34, 1986, s. 434.
1582. J. Skutil, *Náměšť nad Oslavou. Dějiny města od nejstarší doby po naši současnost* (Praha 1984), in: ČsČH 34, 1986, s. 936.
1583. V. Spáčil a kol., *Pečeti a znaky měst, městeček a obcí olomouckého okresu* (Olomouc 1985), in: ČsČH 34, 1986, s. 937.
1584. A. Svobodová, *Petr Vok z Rožmberka* (Praha 1984), in: ČsČH 34, 1986, s. 435–436.

1585. P. Vorel, *Z dějin Valů nad Labem a blízkého okolí* (Valy n. L. 1984), in: ČsČH 34, 1986, s. 147–148.

1586. Z. Wójcik, *Jan Sobieski. 1629–1696* (Warszawa 1983), in: ČsČH 34, 1986, s. 437–438.

1587. *Z kralické tvrže. Sv. 11.* (Kralice nad Oslavou 1984), in: ČsČH 34, 1986, s. 934.

F/1987

1588. D. Albrecht (Hrsg.), *Regensburg – Stadt der Reichstage* (Regensburg 1980), in: ČsČH 35, 1987, s. 118–119.

1589. M. Biskup – K. Zernack, *Schichtung und Entwicklung der Gesellschaft in Polen und Deutschland im 16. und 17. Jahrhundert. Parallelen, Verknüpfungen, Vergleiche* (Wiesbaden 1983), in: ČsČH 35, 1987, s. 601–602.

1590. V. Čičaj, *Knižná kultúra na strednom Slovensku v 16. – 18. storočí* (Bratislava 1985), in: ČsČH 35, 1987, s. 602–603.

1591. I. Čornejová – A. Fechtnerová, *Životopisný slovník pražské univerzity. Filozofická a teologická fakulta 1654–1773* (Praha 1986), in: FHB 11, 1987, s. 451–464.

1592. V. P. Darkevič, *Argonauti středověku* (Praha 1984), in: ČsČH 35, 1987, s. 274.

1593. W. Eberhard, *Monarchie und Widerstand. Zur ständischen Oppositionsbildung im Herrschaftssystem Ferdinands I. in Böhmen* (München 1985), in: ČsČH 35, 1987, s. 598–599.

1594. N. Filipović, *O istoriografiji Bosne i Hercegovine (1945 – 1982)* (Sarajevo 1983), in: ČsČH 35, 1987, s. 298.

1595. E. Fučíková, *Rudolfínská kresba* (Praha 1986), in: ČsČH 35, 1987, s. 120–121.

1596. J. Hanáček, *Kniha pánů rytířů Markrabství moravského* (Brno 1986), in: ČsČH 35, 1987, s. 443.

1597. J. Hubáček, *Česká pedagogická terminologie Jana Amose Komenského* (Praha 1986), in: ČsČH 35, 1987, s. 602.

1598. J. Janáček, *Nástup Habsburků na český trůn* (Praha 1986), in: ČsČH 35, 1987, s. 118.

1599. V. Kopčan – J. Blaskovics, *Nové Zámky pod tureckou nadvládou 1663–1685* (Nové Zámky 1985), in: ČsČH 35, 1987, s. 276.

1600. M. Kopecký (ed.), *Joannes Jacobus Canis, De modo in iure studendi libellus* (Brno 1986), in: ČsČH 35, 1987, s. 442.

1601. M. Kopecký (ed.), *Komu ženu svou poručiti a jiné kratochvilné rozprávky. Výbor z renesanční prózy* (Brno 1986), in: SCetH XVII/34, 1987, s. 143–146; též in: ČsČH 35, 1987, s. 274–275.

1602. U. Lindgren, *Alpenübergänge von Bayern nach Italien 1500–1850. Landkarten – Strassen – Verkehr* (München 1986), in: ČsČH 35, 1987, s. 903.

1603. K. Müller, *Erbovní listiny ve Státním oblastním archivu v Opavě* (Ostrava 1985), in: ČsČH 35, 1987, s. 443.

1604. M. Okál (ed.), *Paulus Rubigallus, Opis cesty do Konštantínopolu a jiné básne* (Bratislava 1985), in: ČsČH 35, 1987, s. 119.

1605. *Polská studie o Janu Kalencovi*, W. Urban, *Jan Kalenec, przywódca radykalnego odłamu Braci Czeskich* (Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historyczne 80, 1985, s. 46–60), in: ČsČH 35, 1987, s. 599.

1606. *Prinz Eugen und das barocke Österreich. Ausstellung der Republik Österreich und des Landes Niederösterreich, Marchfeldschlösser Schlosshof und Niederweiden* (Wien 1986), in: ČsČH 35, 1987, s. 277–278.

1607. W. Rausch, *Städtische Kultur in der Barockzeit*, in: ČsČH 35, 1987, s. 905–906.

1608. B. Reisp, *Kranjski polihistor Janez Vajkard Valvasor* (Ljubljana 1983), in: ČsČH 35, 1987, s. 761.

1609. F. E. Sysyn, *Between Poland and the Ukraine. The Dilemma of Adam Kysil, 1600–1653* (Cambridge, Massachusetts 1985), in: ČsČH 35, 1987, s. 121.

1610. Z. Šimeček, *Linzer Märkte und die Bibliothek der Rosenberger* (Historisches Jahrbuch der Stadt Linz 1986, s. 415–425), in: ČsČH 35, 1987, s. 756.

1611. W. Urban, *Der Antitrinitarismus in den Böhmisches Ländern und in der Slowakei im 16. und 17. Jahrhundert* (Baden–Baden 1986), in: ČsČH 35, 1987, s. 600–601.

1612. J. Válka, *Česká společnost v 15. – 18. století II. Bělohorská doba. Společnost a kultura „manýrismu“* (Praha 1983), in: SCetH XVII/34, 1987, s. 121–124; též in: ČsČH 35, 1987, s. 275–276.

1613. *Z kralické tvrže. Sv. 12.* (Kralice nad Oslavou 1985), in: ČsČH 35, 1987, s. 154.

1614. V. Zimányi, *Studien zur deutschen und ungarischen Wirtschaftsentwicklung. 16. – 20. Jahrhundert* (Budapest 1985), in: ČsČH 35, 1987, s. 119–120.

F/1988

1615. H. Boockmann, *Die Stadt im späten Mittelalter* (München 1986), in: ČsČH 36, 1988, s. 447.

1616. P. Burdová, *Desky zemské. Ukázky a rozbor vkladů nejstarších desek* (Praha 1984), in: ČsČH 36, 1988, s. 264–265.

1617. *Cenzura v předbělohorské době*, P. Voit, *Moravské prameny z let 1567–1568 k dějinám bibliografie, cenzury, knihtisku a literární historie*, (Praha 1987), in: SCetH XVIII/36, 1988, s. 97–102.

1618. K. Dopierala, *Stosunki dyplomatyczne Polski z Turcją za Stefana Batorego* (Warszawa 1986), in: ČsČH 36, 1988, s. 775–776.

1619. P. Fister, *Umetnost stavbarstva na Slovenskem* (Ljubljana 1986), in: ČsČH 36, 1988, s. 147.

1620. *Francoúzska studie z kulturních dějin předbělohorských Čech* (M. E. Ducreux, *Lire à en en mourir*, in: Les usages de l'imprimé, sous la dir. R. Chartier, Paris 1987, s. 253–303), in: SCetH XVIII/35, 1988, s. 129–132.

1621. J. Hásková (ed.), *Sborník Národního muzea v Praze. Řada A – Historie. Jáchymov v kulturním vývoji střední Evropy* (Praha 1986), in: ČsČH 36, 1988, s. 122–123.

1622. Š. Holčík, *Korunovačné slávnosti Bratislava 1563–1830* (Bratislava 1986), in: ČsČH 36, 1988, s. 267.

1623. M. Husková, *Současná komeniologická pracoviště v ČSSR, památníky a pamětní síně J. A. Komenského* (Uherský Brod 1987), in: ČsČH 36, 1988, s. 613.

1624. R. Chartier et alii, *Les usages de l'imprimé (15e – 19e siècle)* (Paris 1987), in: ČsČH 36, 1988, s. 262–263.

1625. J. Janáček, *České dějiny. Doba předbělohorská I/2. 1526–1547* (Praha 1984), in: SCetH XVIII/35, 1988, s. 119–122; též in: ČsČH 36, 1988, s. 119–122.

- 1626.** J. Janáček (ed.), *Pavel Skála ze Zhoře, Historie česká. Od defenestrace k Bílé hoře* (Praha 1984), in: FHB 11, 1987 [1988], s. 451–457.
- 1627.** O. Kašpar, *České překlady španělské literatury v 16. – 18. století* (Praha 1987), in: SCeH XVIII/36, 1988, s. 96–97.
- 1628.** *Dem Kelch zuliebe Exulant. 250 Jahre Böhmisches Dorf in Berlin – Neukölln* (Berlin 1987), in: ČsČH 36, 1988, s. 269–270.
- 1629.** G. O. van de Klashorst – H. W. Blom – E. O. G. Haitsma Mulier, *Bibliography of Dutch Seventeenth Century Political Thought. An Annotated Inventory, 1581–1710* (Amsterdam 1986), in: ČsČH 36, 1988, s. 268–268.
- 1630.** A. von Kohler – H. Lutz (eds.), *Alltag im 16. Jahrhundert. Studien zu Lebensformen in mitteleuropäischen Städten* (Wien 1987), in: ČsČH 36, 1988, s. 918–919.
- 1631.** M. Kopecký (ed.), *České humanistické drama* (Praha 1986), in: ČsČH 36, 1988, s. 265–266.
- 1632.** J. Krčálová, *Renesanční stavby B. Maggiho v Čechách a na Moravě* (Praha 1986), in: ČsČH 36, 1988, s. 123–124.
- 1633.** J. Kumpera (ed.), *James Harrington, Republika Oceána. Výbor z díla* (Praha 1985), in: SCeH XVIII/36, 1988, s. 111–113.
- 1634.** A. Lavrič, *Vizitacijsko poročilo Agostina Valiera o koprski škofiji iz leta 1579. Istriae visitatio apostolica 1579, visitatio Iustinopolitana Augustini Valerii* (Ljubljana), in: ČsČH 36, 1988, s. 776.
- 1635.** K. Lindner, *Zwischen Oder und Riesengebirge. Slechische Karten aus fünf Jahrhunderten* (Berlin 1987), in: ČsČH 36, 1988, s. 308.
- 1636.** M. Miniati, *L'età di Galileo. Il secolo d'oro della Scienza in Toscana* (Firenze 1987), in: ČsČH 36, 1988, s. 612.
- 1637.** J. Petráň, *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze (do roku 1948)* (Praha 1983), in: FHB 12, 1988, s. 445–451. (spoluautor M. Polívka); též in: ČsČH 36, 1988, s. 917.
- 1638.** J. Polišenský – V. Pařízek (eds.), *Jan Amos Komenský a jeho odkaz dnešku. Výbor z díla* (Praha 1987), in: ČsČH 36, 1988, s. 612–613.
- 1639.** O. Subtelny, *Domination of Eastern Europe. Native Nobilities and Foreign Absolutism, 1500–1715* (Kingston 1986), in: ČsČH 36, 1988, s. 121–122.

1640. J. Válka, *Stavovská Morava (1440–1620). Přehled dějin Moravy II* (Praha 1987), in: Časopis Matice moravské 107, 1988, s. 133–138; též in: ČsČH 37, 1989, s. 265–266.

F/1989

1641. *Acta Comeniana. Revue internationale des études comeniologiques. Sv. 7* (Praha 1987), in: ČsČH 37, 1989, s. 307–308.

1642. M. Bisingerová – Z. Bisinger, *Kutnoborský manuál práva útrpného (smolná kniha) 1521 – 1571* (Kutná Hora 1987), in: ČsČH 37, 1989, s. 123–124.

1643. A. von Buck – T. Klaniczay (Hrsg.), *Das Ende der Renaissance: Europäische Kultur um 1600* (Wiesbaden 1987), in: ČsČH 37, 1989, s. 124–125.

1644. *Evropa a české země kolem roku 1500 (Europa 1500. Intregationsprozesse in Wiederschnitt / Stuttgart 1987/)*, in: SCetH XIX 39, 1989, s. 80–84.

1645. B. N. Florja, *Rossija i českoe vosstanie protiv Gabsburgov* (Moskva 1986), in: ČsČH 37, 1989, s. 447–448.

1646. P. P. Gajdenko, *Zvoljucija ponjatija nauki (17–18 vv.): Formirovaie naučnych program novogo vremeni* (Moskva 1987), in: ČsČH 37, 1989, s. 273.

1647. A. Handžić, *Dva prva popisa zvojničkog sandžaka (iz 1519. i 1533. godine)* (Sarajevo 1986), in: ČsČH 37, 1989, s. 266–267.

1648. H. B. Harder – H. Rothe, (Hrsg.), *Studien zum Humanismus in den böhmischen Ländern, [Teil 1]* (Köln 1988), in: ČsČH 37, 1989, s. 443–444. (spoluautor M. Polívka)

1649. J. Janáček, *Rudolf II. a jeho doba* (Praha 1987), in: SCetH XIX/37, 1989, s. 100–103; též in: ČsČH 37, 1989, s. 271–272; též in: FHB 13, 1990, s. 488–496.

1650. *K nové literatuře o české účasti v protiosmanských bojích*, in: SCetH XIX/37, 1989, s. 90–96.

1651. J. Kolár (ed.), *Marek Bydžovský z Florentina, Svět za tři českých králů* (Praha 1987), in: SCetH XIX/39, 1989, s. 96–99; též in: ČsČH 37, 1989, s. 271.

1652. M. Kopecký (ed.), *České humanistické drama* (Praha 1986), in: Acta Comeniana 8, 1989, s. 231–235.

- 1653.** K. Král, *Severočeské veduty* (Ústí nad Labem 1987), in: ČsČH 37, 1989, s. 126.
- 1654.** J. Kumpera, *Jan Amos Komenský. Malý profil velké osobnosti* (Uherský Brod 1988), in: ČsČH 37, 1989, s. 617–618.
- 1655.** U. Lindgren (Hrsg.), *Alpenübergänge vor 1850. Landkarten – Strassen – Verkehr. Symposium am 14. und 15. Februar 1986 in München* (Stuttgart 1987), in: ČsČH 37, 1989, s. 278.
- 1656.** J. von Nössing – H. Stampfer (Hrsg.), *Kunst und Kirche in Tirol. Festschrift zum 70. Geburtstag von Karl Wolfsgruber* (Bozen 1987), in: ČsČH 37, 1989, s. 449–450.
- 1657.** J. Petráň, *Vlastivědný atlas okresu Benešov* (Benešov 198), in: ČsČH 37, 1989, s. 935–936.
- 1658.** G. von Schmitz – K. Nowacki (Hrsg.), *Polen im Zeitalter der Jagiellonen 1386–1572* (Wien 1986), in: ČsČH 37, 1989, s. 753–754.
- 1659.** *Slavjane i ich sosedi. Mesto vzaimnych vlijanij v processe obščestvennogo i kulturnogo razvitija. Epoha feodalizma. Sbornik tezisov* (Moskva 1988), in: ČsČH 37, 1989, s. 613.
- 1660.** *Sovětská studie o českém povstání 1618–1620*, Tarasovova, M. V., *Antigabsburgskoje vosstanije v Čechii 1618–1620 gg. i Niderlandy* (Iz istorii drevnego mira i srednevekov'ja, Moskva 1987, s. 105–121), in: ČsČH 37, 1989, s. 448–449.
- 1661.** A. Sućeska, *Istorija države i prava naroda SFRJ* (Sarajevo 1985), in: ČsČH 37, 1989, s. 295.
- 1662.** Z. Tichá (ed.), *Jak staří Čechové poznávali svět. Výbor ze starších českých cestopisů 14. – 17. století* (Praha 1985), in: ČsČH 37, 1989, s. 267–268.
- 1663.** R. von Uhland, *900 Jahre Haus Württemberg. Leben und Leistung für Land und Volk* (Stuttgart 1985), in: ČsČH 37, 1989, s. 449.
- 1664.** W. Urban, *Der Antitrinitarismus in den Böhmischen Ländern und in der Slowakei* (Baden–Baden 1986), in: Acta Comeniana 8, 1989, s. 235–239.
- 1665.** R. Villari, *Elogio della dissimulazione. La lotta politica nel Seicento* (Roma 1987), in: ČsČH 37, 1989, s. 450–451.
- 1666.** K. Vocelka, *Rudolf II. und seine Zeit* (Wien 1985), in: ČsČH 37, 1989, s. 272–273; též in: FHB 13, 1990, s. 488–496.

1667. P. Vorel, *Knihy rudé města Pardubic. Regesta z let 1515–1585* (Pardubice 1987), in: ČsČH 37, 1989, s. 462.

F/1990

1668. J. Bahlcke, *Konföderation und Widerstand. Die politischen Beziehungen der böhmischen und mährischen Ständegemeinde vom Bruderzwist bis zum Aufstand gegen Habsburg (1608–1619)* (Freiburg im Breisgau 1989), in: ČCH 88, 1990, s. 165–166.

1669. V. Bůžek, *Das Generalat Petr Voks von Rožmberk im habsburgisch-türkischen Krieg im Jahre 1594* (Rapports, co-rapports, communications tchécoslovaques pour le 6. Congrès de l'Association internationale d'études de Sud-est Européen, Prague 1989, s. 103–124), in: ČCH 88, 1990, s. 412–413.

1670. P. Čornej, *Poznámky k vydávání starších česky psaných listů* (Česká literatura 37, 1989, s. 1–15), in: ČCH 88, 1990, s. 602–603.

1671. R. van Dülmen, *Entstehung des frühneuzeitlichen Europa 1550–1648* (Frankfurt am Main 1987), in: SCetH XX/42, 1990, s. 80–82.

1672. *Dva portréty Rudolfa II. (K. Vocelka, Rudolf II. Und seine Zeit /Wien – Köln – Graz 1985/; J. Janáček, Rudolf II. A jeho doba /Praha 1987/)*, in: FHB 13, 1990, s. 488–496; německá verze: *Jahrbuch für Geschichte des Feudalismus* (Berlin), 14, 1990, s. 360–365.

1673. H. Gmiterek, *Bracia Czescy i kalwini w Rzeczypospolitej. Połowa XVI– połowa XVII wieku. Studium porównawcze* (Lublin 1987), in: ČČH 88, 1990, s. 169–170; rozšířená verze: *Acta Comeniana* 9, 1991, s. 247–250.

1674. H. Gmiterek, *Zwiazki intelektualne polsko-czeskie w okresie Odrodzenia, 1526–1620* (Lublin 1989), in: FHB 14, 1990, s. 454–459.

1675. Z. Hojda, „*Voyages de chevaliers*“ *du Bohême au XVIIe siècle* (Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace Historyczne 88, 1989, s. 99–105), in: ČČH 88, 1990, s. 764.

1676. G. Hellwig, *Lexikon der Masse und Gewichte* (München 1988), in: ČČH 88, 1990, s. 138–139,

1677. K. Herberts, *Deutsche Jakobspilger und ihre Berichte* (Tübingen 1988), in: ČČH 88, 1990, s. 604–605.

1678. H. G. Koenigsberger, *Early Modern Europe 1500–1789* (London – New York 1989), in: FHB 14, 1990, s. 431–432.

1679. *In memoriam František Hrubý 1887–1943* (Brno 1988), in: ČČH 88, 1990, s. 139–140.

1680. J. Kumpera – J. Hejnic, *Poslední pokus českého exilu kolem Komenského o zvrát v zemích České koruny. Edice dosud neznámých tajných plánů plukovníka Václava Sadovského ze Sloupna* (Brno – Uherský Brod 1988), in: ČČH 88, 1990, s. 926–927.

1681. J. Kuzmík, *Doplňky a opravy k slovníkom starovekých, stredovekých a humanisticko-renesančných autorov, prameňov a knižných skriptorov so slovenskými vzťahmi* (Martin 1987), in: ČČH 88, 1990, s. 162.

1682. L. P. Lapteva, *Pis'mennyje istočniki po istorii Čechii perioda feodalizma (do 1848 goda)* (Moskva 1985), in: FHB 13, 1990, s. 429–433.

1683. G. P. Meľnikov (ed.), *Sikst iz Ottersdorfa, Chronika sobytij, sversivšichsja v Čechii v burnyj 1547 god* (Moskva 1989), in: ČČH 88, 1990, s. 409–411.

1684. J. Minárik (ed.), *Daniel Sinapius-Horčička st., Neo-forum Latino-Slavonicum. Nový trh latinsko-slovenský* (Bratislava 1988), in: ČČH 88, 1990, s. 166–167.

1685. *Monografie z dějin barokní kultury a historiografie* (B. Reisp, *Kranjski polihistor Janez Vajkard Valvasor* /Ljubljana 1983/), in: Acta Universitatis Carolinae, Philosophica et Historica, 5/1989, Studia Historica XXXVII, Problémy dějin historiografie V, Praha 1990, s. 129–133.

1686. N. Mout, *Calvinoturcismus und Chiliasmus im 17. Jahrhundert* (Pietismus und Neuzeit, 14, 1988, s. 72–84), in: ČČH 88, 1990, s. 415–416.

1687. N. Mout, *Der Winterkönig im Exil. Friedrich V. von der Pfalz und die niederländischen Generalstaaten 1621–1632* (Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung 15, 1988, s. 257–272), in: ČČH 88, 1990, s. 415.

1688. K. Müller, *Erbovní listiny v okresních archívech Severomoravského kraje* (Ostrava 1989), in: ČČH 88, 1990, s. 414.

1689. J. Popelová, *Filozofia Jana Amosa Komenského* (Bratislava 1986), in: ČČH 88, 1990, s. 166.

1690. *Předbělohorský český stát v nových příručkách dějin státu, práva a správy*, in: FHB 14, 1990, s. 447–453.

1691. A. Skaza (ed.), *Obdobje baroka v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi* (Ljubljana 1989), in: ČČH 88, 1990, s. 167.

1692. *Eine Synthese der böhmischen Geschichte des 13. Jahrhunderts* (J. Žemlička, *Století posledních Přemyslovců*, Praha 1986), in: Historica 30, 1990, s. 265–270.

F/1991

1693. B. Baďura, *Hispanica de los siglos XVI y XVII en los archivos de Bohemia y Moravia* (Praha 1990), in: ČČH 89, 1991, s. 828–839.

1694. P. Balcárek, *Kardinal František z Ditrichštejna (1570–1636)* (Kroměříž 1990), in: FHB 15, 1991, s. 540–543.

1695. G. R. Burkert, *Landesfürst und Stände. Karl V., Ferdinand I. und die österreichischen Erbländer im Ringen und Gesamtstaat und Landesinteressen* (Graz 1987), in: FHB 15, 1991, s. 520–524.

1696. V. Bůžek, *Die linzer Märkte und die Kultur am Hofe der letzten Rosenberger* (Historisches Jahrbuch der Stadt Linz 1989 [1990], s. 11–44), in: ČČH 89, 1991, s. 841.

1697. V. Bůžek, *Südböhmen im 16. und 17. Jahrhundert. Ein Forschungsbericht* (Waldviertel 40, 1991, s. 1–17), in: ČČH 89, 1991, s. 842.

1698. N. Conrads, *Forschungen zur schlesischen Geschichte am Historischen Institut der Universität Stuttgart. Ein Forschungsbericht* (Stuttgart 1990), in: ČČH 89, 1991, s. 837–838.

1699. W. Eberhard, *Entwicklungsphasen und Probleme der Gegenreformation und katholischen Erneuerung in Böhmen* (Röhmische Quartalschrift für christliche Altertumskunde und Kirchengeschichte 84, 1989, s. 235–257), in: ČČH 89, 1991, s. 841–842.

1700. H. Ch. Ehalt, *Volksfrömmigkeit. Von der Antike bis zum 18. Jahrhundert* (Wien 1989), in: ČČH 89, 1991, s. 833–834.

1701. E. Fučíková (ed.), *Tři francouzští kavalíři v rudolfínské Praze* (Praha 1989), in: FHB 15, 1991, s. 529–536.

1702. Z. Holečková, *Hrdelní soudnictví královského města Nymburk* (Poděbrady 1991), in: ČČH 89, 1991, s. 842.

1703. R. Po-chia Hsia, *Gesellschaft und Religion in Münster 1535 bis 1618* (Münster 1989), in: ČČH 89, 1991, s. 586–587.

1704. W. Kaczorowski, *Bitwa pod Byczyną* (Opole 1988), in: FHB 15, 1991, s. 524–529.
1705. H. G. Koenigsberger – E. Müller-Luckner, *Republiken und Republikanismus im Europa der Frühen Neuzeit* (München 1988), in: ČČH 89, 1991, s. 835–836.
1706. M. Kopecký, *Český humanismus* (Praha 1988), in: Acta Comeniana 9, 1991, s. 243–247; též in: ČČH 89, 1991, s. 243–247.
1707. H. Maier, – V. Press – D. Stievermann (Hrsg.), *Vorderösterreich in der frühen Neuzeit* (Sigmaringen 1989), in: ČČH 89, 1991, s. 836–837.
1708. A. Maćzak – E. Müller-Luckner (Hrsg.), *Klientelsysteme im Europa in der Frühen Neuzeit* (München 1988), in: ČČH 89, 1991, s. 834–835.
1709. I. Matschinegg – A. Müller, *Migration – Wanderung – Mobilität in Spätmittelalter und Frühneuzeit. Eine Auswahlbibliographie* (Krems 1990), in: ČČH 89, 1991, s. 830.
1710. G. P. Mel'nikov, *The Entrepreneur in the Czech Towns in the 16th Century*. (L' impresa industria commercio banca, secc. XIII – XVIII. Atti della „Ventiduesima Settimana di Studi“ 30 aprile – 4 maggio 1990, Firenze 1991, s. 503–508), in: ČČH 89, 1991, s. 839–840.
1711. N. Mout, *Het gezicht der vrijheid* (Leiden 1991), in: ČČH 89, 1991, s. 831.
1712. G. Mraz (ed.), *Was ist neu an der Neuzeit? Österreich zwischen Mittelalter und Barock (1500–1650)* (Eisenstadt 1991), in: ČČH 89, 1991, s. 830–831.
1713. H. Noflatscher, *Glaube, Reich und Dynastie. Maximilian der Deutschmeister, 1558–1618* (Marburg 1987), in: SCeH XXI/43, 1991, s. 90–93.
1714. K. Orzechowski, *Z praktyki śląskiego sejmowania w połowie 16 w.* (Sobótka 45, 1990, s. 13–37), in: ČČH 89, 1991, s. 13–37.
1715. *Osmanská expanze v nové slovenské historiografii*, in: SCeH XXI/45, 1991, s. 113–118.
1716. *Prager Barock. Katalog des Niederösterreichischen Landesmuseums – Schallaburg* 1989 (Wien 1989), in: ČČH 89, 1991, s. 589.
1717. V. Press, *Adel in den österreichisch-böhmischen Erblanden und im Reich zwischen dem 15. und dem 17. Jahrhundert* (Adel im Wandel, Wien 1990), in: ČČH 89, 1991, s. 116–117.
1718. H. Rabe, *Reich und Glaubensspaltung. Deutschland 1500–1600* (München 1989), in: ČČH 89, 1991, s. 839.

1719. N. Rejchrtová (ed.), *Václav Budovec z Budova, Antialkorán* (Praha 1989), in: FHB 15, 1991, s. 536–540; též in: ČČH 89, 1991, s. 536–540.

1720. L. Spáčilová – V. Spáčil (edd.), *Popis královského hlavního města Olomouce, sepsaný syndikem Floriánem Josefem Louckým roku 1746* (Olomouc 1991), in: ČČH 89, 1991, s. 843.

1721. M. Šatochinová a kol., *Bibliografie českého archivnictví 1967–1976* (Praha 1990), in: ČČH 89, 1991, s. 806–807.

1722. F. Šmahel, *Stärker als der Glaube. Magie, Aberglaube und Zauber in der Epoche des Hussitismus* (Bohemia. Zeitschrift für Geschichte und Kultur der böhmischen Länder. 32, 1991, č. 2, s. 316–337) *Silnější než víra. Magie, pověry a kouzla husitského věku* (Sborník vlastivědných prací z Podblanicka 30–2, 1990, s. 31–51) in: ČČH 89, 1991, s. 828–829.

F/1992

1723. J. Bérenger, *Histoire de l'empire des Habsbourg 1273–1918* (Paris 1990), in: ČČH 90, 1992, s. 437–438.

1724. A. Gspan – J. Munda – F. Petre (eds.), *Slovenski biografski leksikon. Četrta knjiga. Osebno kazalo* (Ljubljana 1980–1991), in: ČČH 90, 1992, s. 616–617.

1725. D. Chirot, *The Origine of Backwardnes in Eastern Europe. Economics and Politics from the Middle Ages until the Early Twentieth Century* (Berkely 1989), in: ČČH 90, 1992, s. 624–625.

1726. O. Kašpar, *Los jesuitas cechos en la Nueva España, 1678–1767* (Mexico 1991), in: ČČH 90, 1992, s. 127.

1727. J. Matušek, *Dvjesto godina zajedno. Dvě stě let pospolu* (Daruvar 1991), in: ČČH 90, 1992, s. 295.

1728. A. Schindling – W. Ziegler, *Die Kaiser der Neuzeit 1519–1918. Heiliges Römisches Reich, Österreich, Deutschland* (München 1990), in: ČČH 90, 1992, s. 438–439.

1729. Z. Šimeček, *Salz aus dem Alpenraum in Konkurrenz mit dem Salz aus dem Norden in den böhmischen Ländern* (Das Salz in der Rechts- und Handelsgeschichte 1991, s. 135–145), in: ČČH 90, 1992, s. 293.

1730. J. Válka, „*Státní a zemské*“ v českých dějinách (Časopis Matice moravské 109, 1990, č. 2, s. 320–336), in: ČČH 90, 1992, s. 293–294.

1731. *Wissenschaftlicher Informationsdienst. Dokumentation aktueller Forschungen zu Kultur und Geschichte Ost- und Westpreussens, Pommerns, Ostbrandenburgs, Schlesiens sowie der Deutschen im östlichen Europa. Heft 1.* Oldenbourg 1991, in: ČČH 90, 1992, s. 282.

1732. *Zpráva o konferenci nebo osobní polemika?* J. Jurok, *Konference Česká města v 16. – 18. století* (Vlastivědný věstník moravský 43, 1991, č. 3, s. 356–357), in: ČČH 90, 1992, s. 258–259; též: *Diskuse ano, ale bez smyšlenek*, FHB 16, 1993, s. 392–393.

F/1993

1733. F. Badel, *Un évêque à la Diète. Le voyage de Guillaume de Challant auprès de l'empereur Sigismond (1422)* (Lausanne 1991), in: ČČH 91, 1993, s. 330.

1734. M. Bankowski – P. Brang – C. Goehrke – R. Kemball, (Hrsg.), *Fakten und Fabeln. Schweizerisch-slavische Reisebegegnung vom 18. bis zum 20. Jahrhundert* (Basel 1991), in: ČČH 91, 1993, s. 657.

1735. Z. Beneš, *Dějiny středověku a raného novověku* (Praha 1992), in: FHB 16, 1993, s. 249–251.

1736. „Bertels abbas delineavit“ aneb pozdně renesanční ikonografie každodennosti, in: FHB 16, 1993, s. 269–271.

1737. U. Bitterli, *Die Entdeckung Amerikas. Von Kolumbus bis Alexander von Humboldt* (München 1992), in: ČČH 91, 1993, s. 671.

1738. U. Bitterli – E. Schmitt (Hrsg.), *Die Kenntnis beider „Indien“ im frühneuzeitlichen Europa. Akten der Zweiten Sektion des 37. deutschen Historikertages in Bamberg 1988* (München 1991), in: ČČH 91, 1993, s. 671–672.

1739. P. Blickle (Hrsg.), *Landgemeinde und Stadtgemeinde in Mitteleuropa. Ein struktureller Vergleich* (München 1991), in: ČČH 91, 1993, s. 668.

1740. M. Čejka – D. Šlosar – J. Nechutová, *Gramatika česká Jana Blahoslava* (Brno 1991), in: FHB 16, 1993, s. 293–295.

1741. *Dějiny země Koruny české I–II* (Praha 1992), in: ČČH 91, 1993, s. 298–302.

1742. *Dílo Jana Amose Komenského. Johannis Amos Comenii Opera Omnia 9/I* (Praha 1989), in: Acta Comeniana 10, 1993, s. 205–208.

1743. R. van Dülmen, *Reformation als Revolution. Soziale Bewegung und religiöser Radikalismus in der deutschen Reformation* (München 1987), in: ČČH 91, 1993, s. 674.

1744. H. Duchhardt, *Das Zeitalter des Absolutismus* (München 1992), in: ČČH 91, 1993, s. 680.
1745. *Edice historických spisů J. A. Komenského*, in: FHB 16, 1993, s. 296–299.
1746. H. Gmiterek, *Wilhelm z Rožemberka w Lubelskiem w latach 1572–1573* (Rocznik Lubelski 31–32, 1989–1990 [1992], s. 103–110), in: ČČH 91, 1993, s. 494.
1747. M. Griessler, *Die „Geschichte oder höchst bemerkenswerten Dinge und Sitten im chinesischen Königreich“ des Juan Gonzales de Mendoza. Ein Beitrag zur Kulturgeschichte des ming-zeitlichen China* (Sigmaringen 1992), in: ČČH 91, 1993, s. 672–673.
1748. *Histoire de la France II* (Paris 1989), in: FHB 16, 1993, s. 254–256.
1749. I. Hlobil – E. Petrů, *Humanismus a raná renesance na Moravě* (Praha 1992), in: Dějiny a současnost 15, 1993, č. 5. s. 62–63.
1750. *Husitské dědictví ve dvou knihách zahraničních husitologů* [L. P. Lapteva a E. Werner], in: FHB 16, 1993, s. 288–290.
1751. B. Kaňák, *Příspěvek k hrdebnímu právu v Olomouci 1331–1731* (Ročenka Státního okresního archivu v Olomouci 1992 [vyd. 1993], s. 191–196), in: ČČH 91, 1993, s. 682–683.
1752. J. Kumpera, *Jan Amos Komenský, Poutník na rozhraní věků* (Praha – Ostrava 1992), in: FHB 16, 1993, s. 300–302.
1753. H. Lutz, *Zwischen Habsburg und Preussen. Deutschland 1815–1866* (Berlin 1985), in: ČČH 91, 1993, s. 497–498.
1754. J. Nováková, *Jan Amos Komenský, Dílo Jana Amose Komenského = Johannis Amos Comenii Opera omnia. 23. Clamores Eliae* (Praha 1992), in: ČČH 91, 1993, s. 154–155.
1755. G. Parker, *The military revolution. Military innovation and the rise of the West, 1500–1800* (Cambridge 1990), in: ČČH 91, 1993, s. 673.
1756. R. Po-chia Hsia, *The Myth of Ritual Murder. Jews and Magic in Reformation Germany* (New Haven and London 1988), in: FHB 16, 1993, s. 275–277.
1757. H. Pohl (ed.), *The European Discovery of the World and its Economic Effects on Pre-Industrial Society, 1500–1800. Papers of the Tenth International Economic History Congress* (Stuttgart 1990), in: ČČH 91, 1993, s. 670–671.

1758. P. R. Pokorný – P. Preiss, *Zámek Duchcov. Valdštejnská rodová galerie. Václav Vavřinec Reiner: Obrazy a fresky* (Praha 1992), in: ČČH 91, 1993, s. 683–684.

1759. W. Rummel, *Bauern, Herren und Hexen. Studien zur Sozialgeschichte sponheimischer und kurtrierischer Hexenprozesse 1574–1664* (Göttingen 1991), in: ČČH 91, 1993, s. 676.

1760. P. Rybníkar, *Slovenski doktorji, promovirani na Karlovi univerzi v Pragi 1917–1939* (Zgodovinski časopis /Ljubljana/ 46, 1992, s. 519–537), in: ČČH 91, 1993, s. 344.

1761. H. Samsonowicz, *Handel na pograniczu polsko-śląskim w świetle danych komory celnej w Częstochowie z 1584 r.* (Kwartalnik Historyczny 99, 1992, č. 4, s. 3–16), in: ČČH 91, 1993, s. 678.

1762. A. Schnyder-von Waldkirch, *Wie Europa den Kaffee entdeckte. Reiseberichte der Barockzeit als Quellen zur Geschichte des Kaffees* (Zürich 1988), in: ČČH 91, 1993, s. 674.

1763. S. Schreiner, *Die Osmanen in Europa. Erinnerungen und Berichte türkischer Geschichtsschreiber* (Graz 1985), in: ČČH 91, 1993, s. 673–674.

1764. J. Skutil, *Jan Dubravius. Biskup, státník, ekonom a literát* (Kroměříž 1992), in: FHB 16, 1993, s. 291–293.

1765. J. Skutil (ed.), *Komňa Janu Amosu Komenskému* (Brno 1991), in: ČČH 91, 1993, s. 494–495.

1766. Z. Šimeček, *Eisen im Handel der oberösterreichischen Kaufleute nach Böhmen im 15. und 16. Jahrhundert* (Stadt und Eisen. Linz/Donau 1992, s. 207–218), in: ČČH 91, 1993, s. 493–494.

1767. *Die Territorien des Reichs im Zeitalter der Reformation und Konfessionalisierung. Land und Konfession 1500–1650, I–III* (Münster 1989–1991), in: FHB 16, 1993, s. 260–262.

1768. J. Válka, *Zemská obec a vrchol dějin Moravy* (Morava v českém státě včera, dnes a zítra. Brno 1992, s. 17–24), in: ČČH 91, 1993, s. 153.

1769. V. Vondruška, *Katovny a mučírny* (Praha 1993), in: ČČH 91, 1993, s. 682.

1770. H. Wiesflecker, *Maximilian I. Die Fundamente des habsburgischen Weltreiches* (Wien 1991), in: ČČH 91, 1993, s. 152.

F/1994

1771. Z. Boháč, *České země a Lužice* (Tišnov – Budyšín 1993), in: FHB 17, 1994, s. 290–293.

1772. S. Cynarski, *Uwagi w sprawie kandydatury habsburskiej w czasie pierwszych elekcji w Polsce* (Sobótka, 47, 1992, s. 63–68), in: ČČH 92, 1994, s. 365.

1773. H. Haupt, *Kunst und Kultur in den Kameralzahlamtsbüchern Kaiser Karls VI. Teil I: Die Jahre 1715 bis 1727* (Wien 1993), in: FHB 17, 1994, s. 285–286.

1774. J. Kubíček – J. Stránská, *Josef Macúrek, 31. 3. 1901–20. 4. 1992. Personální bibliografie* (Brno 1992), in: FHB 17, 1994, s. 298.

1775. J. Louda – M. MacLagan, *Lines of Succession. Heraldry of the Royal Families of Europe* (London 1991), in: ČČH 92, 1994, s. 154.

1776. J. Macek, *Jagellonský věk v Českých zemích (1471–1526). Díl 1. Hospodářská základna a královská moc. Díl 2. Šlechta* (Praha 1992, 1994), in: Dějiny a současnost 16, č. 6, 1994, s. 62.

1777. J. Maroń, *Śląsk jako teatr działań wojennych w czasie wojny trzydziestoletniej* (Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka, 47, 1992, s. 313–321), in: ČČH 92, 1994, s. 806.

1778. K. Orzechowski, *Za kulisami śląskiego konwentu* (Śląski Kwartalnik Historyczny Sobótka, 47, 1992, s. 32–330), in: ČČH 92, 1994, s. 806.

1779. G. Renner, *Die Nachlässe in den Bibliotheken und Museen der Republik Österreich, ausgenommen die Österreichische Nationalbibliothek und das Österreichische Theatermuseum* (Wien 1993), in: ČČH 92, 1994, s. 798–799.

1780. H. Stoob, *Altständische Bürgertum, III. Siedlungsgestalt und bauliches Gehäuse* (Darmstadt 1989), in: ČČH 92, 1994, s. 805.

1781. J. Tywoniak, *Benešov a Konopiště v minulosti* (Benešov 1992), in: ČČH 92, 1994, s. 157–158.

1782. B. Urbančič, *Slovensko-češki kulturni stiki* (Ljubljana 1993), in: Slovanský přehled 80, 1994, s. 306–308.

1783. D. Večeřová – E. Drábková, *Studia Comeniana et historica 1971–1991. Bibliografie* (Studia Comeniana et historica 23, č. 49, 1993, s. 3–174), in: ČČH 92, 1994, s. 160.

F/1995

1784. P. Balcárek, *Brno versus Olomouc (o primát hlavního města Moravy). Pod Špilberkem proti Švédům (statečný velitel města Ludvík Raduit de Souches)* (Brno 1993), in: ČČH 93, 1995, s. 543.

1785. P. Balcárek, *Zápas o Jana Sarkandra* (VII. sjezd českých historiků, Praha 24. – 26. září 1993, Praha 1994, s. 119–122), in: ČČH 93, 1995, s. 152.

1786. M. Bohatcová, *Pravda a lež v rukou právníka. (Ctibor Tovačovský 1467, edice 1539)* (Přerov 1995), in: ČČH 93, 1995, s. 326.

1787. V. Bůžek, *Region na hranici. (Střet národních a „kosmopolitních“ rysů na česko-rakouské hranici v raném novověku)* (VII. sjezd českých historiků, Praha 24. – 26. září 1993), Praha 1994, s. 183–190), in: ČČH 93, 1995, s. 150–151.

1788. V. Bůžek, *Zum tschechisch – deutschen Bilinguismus in den böhmischen und österreichischen Ländern in der frühen Neuzeit* (Österreichische Osthefte 35, 1993, č. 4, s. 577–592), in: ČČH 93, 1995, s. 327–328.

1789. J.-F. Dubost, *Les Étrangers en France. 16e siècle – 1789. Guide des recherches aux Archives Nationales* (Paris 1993), in: ČČH 93, 1995, s. 148.

1790. R. Fukala, *Paměti Hynka mladšího Bruntálského z Vrbna. Pramen k poznání olomouckých sněmovních jednání v lednu 1610* (Sborník prací Filozofické fakulty Ostravské univerzity, sv. 139, 1993, č. 1, s. 31–39), in: ČČH 93, 1995, s. 151–152.

1791. J. Halama (ed.), *75 let Evangelické boboslovecké fakulty v Praze* (Praha 1994), in: ČČH 93, 1995, s. 532–533.

1792. M. Hatalska-Rygorowicz, *Z dziejów księstwa cieszyńskiego XV–XVII wieku* (Sobótka 48, 1993, č. 2–3, s. 129–137), in: ČČH 93, 1995, s. 542–543.

1793. J. Hejnic, *Die St. Joachimsthaler Lateinschulbibliothek nach dem Jahre 1620* (Res Slavica. Festschrift für Hans Rothe zum 65. Geburtstag. Paderborn 1994, s. 529–535), in: ČČH 93, 1995, s. 329.

1794. K. Chłapowski et alli, *Urzednicy centralni i nadworni Polski 14–18 wieku. Spisy* (Kórnik 1992), in: ČČH 93, 1995, s. 149–150.

1795. O. Kašpar, *Morava a Nový svět. (Velké zámořské objevy a jejich ohlas v Českých zemích)* (Praha 1992), in: ČČH 93, 1995, s. 540.

1796. J. Kopiec, *Świadomość urzędu biskupiego we wrocławskich relacjach „ad limina“* (Sobótka 48, 1993, s. 159–165), in: ČČH 93, 1995, s. 329–330.

1797. K. Křesadlo, *August Sedláček jako student jihlavského gymnázia* (Vlastivědný sborník Vysočiny. Oddíl věd společenských. Sv. 9, 1995, s. 151–157), in: ČČH 93, 1995, s. 789.

- 1798.** K. Malý, *Zemský soud ve struktuře stavovského práva a právní kultury* (Traditio et cultus. Miscellanea historica Bohemica. Miloslao Vlk, archiepiscopo Pragensi ab eius collegis amicisque ad annum sexagesimum dedicata, Praha 1993, s. 109–117), in: ČČH 93, 1995, s. 328.
- 1799.** J. Mikulec, *Poddanská otázka v barokních Čechách* (Praha 1993), in: Historica 2, 1995, s. 239–241.
- 1800.** J. Petráň, *Na téma mýtu Bílé hory* (Traditio et cultus. Miscellanea historica Bohemica. Miloslao Vlk, archiepiscopo Pragensi ab eius collegis amicisque ad annum sexagesimum dedicata, Praha 1993, s. 141–162), in: ČČH 93, 1995, s. 329.
- 1801.** E. Procházková, *Hrdelní soudnictví města Berouna v letech 1621–1680* (Středočeský sborník historický 18, 1992, s. 5–49), in: ČČH 93, 1995, s. 545–546.
- 1802.** N. Rejchrtová, *Role utrakvismu v českých dějinách* (Traditio et cultus. Miscellanea historica Bohemica. Miloslao Vlk, archiepiscopo Pragensi ab eius collegis amicisque ad annum sexagesimum dedicata, Praha 1993, s. 73–77), in: ČČH 93, 1995, s. 326–327.
- 1803.** J. Richards, *Sex, Dissidence and Damnation. Minority Groups in the Middle Ages* (London 1991), in: ČČH 93, 1995, s. 536–537.
- 1804.** F. A. Slavík, *Dějiny města Vlašimě a jeho statku* (Vlašim 1994), in: ČČH 93, 1995, s. 332.
- 1805.** G. Sorelius – M. Srigley, *Cultural Exchange between European Nations during the Renaissance. Proceedings of the Symposium arranged in Uppsala by the Forum for Renaissance Studies of the English Department of Uppsala University (5–7 June 1993)* (Uppsala 1994), in: ČČH 93, 1995, s. 541.
- 1806.** V. Spáčil (ed.), *František Jiří Eberl, Pragmatické dějiny města Olomouce* (Praha 1994), in: ČČH 93, 1995, s. 332.
- 1807.** L. Szczucki, *Andrzeja Dudycza rozważania o roli komet* (Biedni i bogaci. Studia z dziejów społeczeństwa i kultury ofiarowane Bronisławowi Geremkowi w sześćdziesiątą rocznicę urodzin, Warszawa 1992, s. 369–376), in: ČČH 93, 1995, s. 151.
- 1808.** M. Štědroň (ed.), *Pisně rozmanité. Cantilenae diversae : pro distractione amini adhibende anno 1745* (Brno 1992), in: ČČH 93, 1995, s. 547.
- 1809.** M. Truc, *Studie k popravci knize rožmberské. I* (Táborský archiv 6, 1994, s. 5–23), in: ČČH 93, 1995, s. 762.

- 1810.** J. Tywoniak, *Podblanické rebelie* (Benešov 1994), in: ČČH 93, 1995, s. 771.
- 1811.** B. Urbančič, *Česko-slovinšské kulturní styky* (Ljubljana 1989), in: ČČH 93, 1995, s. 748–749.
- 1812.** J. Válka, *Doba náboženské koexistence a tolerance* (Přerov 1995), in: ČČH 93, 1995, s. 327.
- 1813.** P. Vorel, *Pernštejnská svatba v Prostějově roku 1550* (Časopis Matice moravské 114, 1995, č. 1, s. 135–158), in: ČČH 93, 1995, s. 767–768.
- 1814.** H. van der Wee (ed.), *The Rise and Decline of Urban Industries in Italy and in the Low Countries. (Late Middle Ages – Early Modern Times)* (Leuven 1988), in: ČČH 93, 1995, s. 147.

F/1996

- 1815.** J. Bahlcke, *Regionalismus und Staatsintegration im Widerstreit. Die Länder der Böhmischen Krone im ersten Jahrhundert der Habsburgerherrschaft* (München 1994), in: ČČH 94, 1996, s. 615–617; zkrácená anglická verze: *Historica* 2, 1995, s. 236–239.
- 1816.** I. Barteček, *České stavovské povstání 1618–1620* (Ostrava 1994), in: ČČH 94, 1996, s. 905–907.
- 1817.** Z. Beneš, *Historický text a historická skutečnost. Studie o principech českého humanistického dějepiscetví* (Praha 1993), in: ČČH 94, 1996, s. 111–114; zkrácená anglická verze: *Historica* 2, 1995, s. 234–236.
- 1818.** *Brižinski spomeniki. Znanstvenokritična izdaja* (Ljubljana 1992), in: ČČH 94, 1996, s. 137–138.
- 1819.** V. Bůžek, *Rytíři renesančních Čech* (Praha 1995), in: ČČH 94, 1996, s. 858–863.
- 1820.** V. Bůžek a kol., *Společnost aristokratických dvorů v Českých zemích (1550–1740). Teze vědeckého projektu* (Jihočeský sborník historický 64, 1995, s. 196–206), in: ČČH 94, 1996, s. 659–660.
- 1821.** *Cesty a cestování v jazyce a literatuře* (uspořádala D. Moldanová, Ústí nad Labem 1995), in: ČČH 94, 1996, s. 903.
- 1822.** J. Francek, *Mistři ostrého meče* (Pardubice 1995), in: Hrdelní soudnictví českých zemí 16. – 18. století, Pardubice 1996, s. 181–186; též in: ČČH 94, 1996, s. 143.

- 1823.** R. Fukala, *Žerotínův slezský epilog* (Sborník prací Filozofické fakulty Ostravské univerzity, sv. 144, 1994, č. 2, s. 69–79, in: ČČH 94, 1996, s. 664.
- 1824.** J. de Gheyn, *Výcvik se zbraněmi* (Praha 1995), in: ČČH 94, 1996, s. 664.
- 1825.** H. Gmiterek, *Lubelskie zakupy cesarskiego poselstwa z czasów pierwszego bezkrólewia* (Kwartalnik Historii Kultury Materialnej, 0023–5881, 43, 1995, č. 4, s. 485–489), in: ČČH 94, 1996, s. 661.
- 1826.** R. Golz – W. Korthaase – E. Schäfer (Hrsg.), *Comenius und unsere Zeit. Geschichtliches, Bedenkenswertes und Bibliographisches* (Hohengehren 1996), in: ČČH 94, 1996, s. 668.
- 1827.** Z. Hojda – V. Vlnas, *Cesty a cestovatelé v raném novověku. Katalog výstavy* (Litoměřice 1994), in: ČČH 94, 1996, s. 902–903.
- 1828.** J. Hrdlička, *Páni dvořané Petra Voka z Rožmberka a dvořanská světnice třeboňského zámku*. [Část 1., 2.] (Heraldická ročenka 1991, 1992, s. 5–67, s. 5–37), in: ČČH 94, 1996, s. 660.
- 1829.** V. Huml, *Rudolfínská lékárna Matyáše Borbonia na Koňském trhu očima archeologie. Katalog k výstavě* (Praha 1995), in: ČČH 94, 1996, s. 663.
- 1830.** J. Janáček, *Ženy české renesance* (Praha 1996), in: ČČH 94, 1996, s. 424.
- 1831.** *Kladský sborník 1* (Hradec Králové 1996), in: Zpravodaj Historického klubu 7, 1996, č. 2, s. 28–30.
- 1832.** P. Kneidl, *Michael Peterle, přední pražský dřevorytec a tiskař 16. století* (Bibliotheca Strahoviensis 1, 1995, s. 103–133), in: ČČH 94, 1996, s. 905.
- 1833.** M. Kopecký (ed.), *Antonín Koniáš, Vejtažní naučení* (Brno 1995), in: ČČH 94, 1996, s. 427–428.
- 1834.** J. Mezník, *Tolerance na Moravě v 16. století* (Problém tolerance v dějinách a perspektivě. Praha 1995, s. 76–85), in: ČČH 94, 1996, s. 906.
- 1835.** I. Minatti, *Problubeň ticha* (Jinočany 1995), in: Tvar 7, 1996, č. 7 (28. III.), s. 22–23; též in: Pro přátele jižních Slovanů 8, 1996, č. 6, s. 28–30.
- 1836.** *Nové příspěvky k životu a dílu renesančního skladatele Jakoba Galla*, in: ČČH 94, 1996, s. 424–425.

1837. M. Paříková – I. Ciprová, *Dobrá kuchařka českých šlechticů a měšťanů od gotiky po baroko* (Praha 1995), in: ČČH 94, 1996, s. 905–906.

1838. J. Pirjavec, *Jugoslavija. Nastanek, razvoj ter razpad Karadjordjevićeve in Titove Jugoslavije* (Koper 1995), in: Pro přátele jižních Slovanů 8, 1996, č. 3, s. 32–33.

1839. D. Polách, *Karel starší ze Žerotína a Bludov*. (Bludov – místo posledního odpočinku Karla staršího z Žerotína. Karel a jeho losinsko-vízemberští /bludovští/ příbuzní) (Bludov 1993), in: ČČH 94, 1996, s. 427.

1840. V. Pouzar, *Almanach českých šlechtických rodů. 1. díl* (Praha 1996), in: ČČH 94, 1996, s. 881–882.

1841. E. Procházková, *Jména a příjmení Romů v zápisech ortelních manuálů pražského apelačního soudu* (Pocta Evě Šmilauerové. Praha 1995, s. 117–136), in: ČČH 94, 1996, s. 145–146.

1842. M. Ryantová (ed.), *Josef Pekař, Proměny Netolického. Kapitola z 3. dílu Knihy o Kostí* (Sobotka 1995), in: ČČH 94, 1996, s. 127.

1843. M. Svatoš, *Historie jako království pravdy. (Kategorie pravdivosti u Bohuslava Balbína)* (Veritas vincit. Praha 1995, s. 43–50), in: ČČH 94, 1996, s. 144.

1844. *Válečná výpověď o historických kořenech Bosny*, E. Imamović, *Korijeni Bosne i bosanstva* (Sarajevo 1995), in: Časopis Národního Muzea – Řada historická 164, 1995 [1996], s. 142–144.

1845. J. Válka, *Dějiny Moravy II. Morava reformace, renesance a baroka* (Brno 1995), in: ČČH 94, 1996, s. 601–605; zkrácená anglická verze: *Historica* 2, 1995, s. 232–234; upravená americká reedice: *The Sixteenth Century Journal* (Kirksville) 28, 1997, s. 611–613; *Dějiny Moravy – přední země Koruny české. (Nad knihou Josefa Války Morava reformace, renesance a baroka)*, in: Tvar. Literární týdeník. 1996, č. 6, s. 10–11.

1846. J. Válka, *Politika a nadkonfesijní křesťanství Viléma a Jana z Pernštejna* (Pernštejnové v českých dějinách. Pardubice 1995, s. 173–183), in: ČČH 94, 1996, s. 141–142.

1847. P. Vorel, *Vývoj pozemkové držby pánů z Pernštejna v 15. – 17. století* (Pernštejnové v českých dějinách. Pardubice 1995, s. 9–76), in: ČČH 94, 1996, s. 141.

1848. J. Zezulčík, *Zpráva o strašné řeži. Španělská vojska v Českých zemích na počátku třicetileté války a bitva u Nového Jičína roku 1621* (Nový Jičín 1996), in: ČČH 94, 1996, s. 907.

1849. Z. Beneš, *Praha v zastavení časů* (Praha 1996), in: ČČH 95, 1997, s. 229–230.
1850. *Bibliografie mnohostranného tvůrce*, J. Kubiček (red.), Ivan Dorovský. *Bibliografie* (Brno 1995), in: Pro přátele jižních Slovanů 9, 1997, č. 5, s. 30–31.
1851. *Biografický slovník Slezska a severní Moravy* (vědecký redaktor M. Myška), 1–4 (Opava – Ostrava 1993–1995), in: FHB 18, 1997, s. 319–322.
1852. *Bischöfe des Heiligen Römischen Reiches 1448 bis 1648. Ein biographisches Lexikon* (Berlin 1996), in: FHB 18, 1997, s. 322–324.
1853. A. Breitenborn, *Randgruppen im Allgemeinen Landrecht für die Preußischen Staaten von 1794* (Berlin 1994), in: ČČH 95, 1997, s. 232–233.
1854. *Documenta Historica – Olomoucký okres v dokumentech* (Olomouc 1996), in: ČČH 95, 1997, s. 230.
1855. *Dějiny Univerzity Karlovy 1348–1990*, I–II (Praha 1995–1996), in: Zgodovinski časopis (Ljubljana), 51, 1997, s. 139–140; odlišná anglická verze: Acta Comeniana 12, 1997, s. 352–355.
1856. I. Dorovský, *Dramatické umění jižních Slovanů I. 1918–1941* (Brno 1995), in: Pro přátele jižních Slovanů 9, 1997, č. 5, s. 33–34.
1857. P. C. Hartmann (Hrsg.), *Regionen in der Frühen Neuzeit* (Berlin 1994), in: ČČH 95, 1997, s. 223–225.
1858. F.-W. Henning, *Deutsche Wirtschafts- und Sozialgeschichte im Mittelalter und in der frühen Neuzeit* (Paderborn 1991), in: FHB 18, 1997, s. 337–339.
1859. *Hispania – Austria. Die Katholischen Könige, Maximilian I. und die Anfänge der Casa de Austria in Spanien*, hrsg. von A. Kohler und F. Edelmayer (Wien – München 1993), in: FHB 18, 1997, s. 346–348.
1860. L. Hladký, *Bosna a Hercegovina. Historie nešťastné země* (Brno 1996), in: Dějiny a současnost 19, 1997, č. 5, s. 64; reedice: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 17, 1997, s. 76–77.
1861. I. Hrabětová, *Erbovní pověsti v českých spisech Bartoloměje Paprockého z Hlohól* (Brno 1992), in: FHB 18, 1997, s. 360–362.

1862. B. Chocholáč, *Matice moravská. Dějiny spolku od počátků do současnosti* (Brno 1997), in: Zpravodaj historického klubu 8, 1997, č. 2, s. 35–37.

1863. M. Keršič-Svetel, *Česko-slovenski stiki med svetovnimi vojnama* (Ljubljana 1996), in: Slovanský přehled 83, 1997, s. 350–352.

1864. J. Kubíček – M. Nádvořníková, *Bibliografie k vývoji Moravy a Slezska. Literatura z let 1801–1993* (Brno 1994), in: FHB 18, 1997, s. 367–369.

1865. M. Kudělka – Z. Šimeček – R. Večerka, *Česká slavistika v prvním období svého vývoje do počátku 60. let 19. století* (Praha 1995), in: Slovanský přehled 83, 1997, s. 224–226.

1866. K. Lambrecht, *Hexenverfolgung und Zaubereiprozesse in den schlesischen Territorien* (Köln – Weimar – Wien 1995), in: ČČH 95, 1997, s. 173–178.

1867. *Literární historická rehabilitace Balkánu*, I. Dorovský, *Balkán a Mediterán. Literární historické a teoretické studie* (Brno 1997), in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 17, 1997, s. 78–80.

1868. J. Nowosadtko, *Scharfrichter und Abdecker. Der Alltag zweier „unehrlicher“ Berufe in der Frühen Neuzeit* (Paderborn 1994), in: FHB 18, 1997, s. 333–334.

1869. E. Opaliński, *Kultura polityczna szlachty polskiej w latach 1587–1652* (Warszawa 1995), in: ČČH 95, 1997, s. 751–755.

1870. J. Pešek, *Jiří Melantrich z Aventýna. Příběh pražského arcitiskaře* (Praha 1991), in: FHB 18, 1997, s. 358–360.

1871. J. Pešek, *Měšťanská vzdělanost a kultura v předbělohorských Čechách (Všední dny kulturního života)* (Praha 1993), in: FHB 18, 1997, s. 352–354.

1872. A. Plichta, *Jaroměřicko. Dějiny Jaroměřic nad Rokytnou a okolí, I–II* (Jaroměřice n. R. 1994), in: FHB 18, 1997, s. 350–352.

1873. *Pokus o protestantskou učebnici obecných dějin raného novověku* (J. Procházka, *Prvenství Evropy 1492–1795* /Brno 1995/), in: FHB 18, 1997, s. 324–326.

1874. J. Polišenský, *Komenský, muž labyrintů a naděje* (Praha 1996), in: Dějiny a současnost 19, 1997, č. 1, s. 61.

1875. L. Spáčilová – M. Wolfová, *Germánská mytologie* (Olomouc 1996), in: ČČH 95, 1997, s. 213. (spoluautor M. Polívka)

1876. A. Stejskal, *Poslední noc císaře Maxmiliána II. očima Adama z Dietrichštejna* (Archivum Trebonense 8, 1996, s. 96–106), in: ČČH 95, 1997, s. 800–801.

1877. M. Svatoš, *Cesta za vzděláním doktora medicíny Matyáše Borbonia* (Příspěvky k dějinám Univerzity Karlovy 35, 1995 [1996], č. 1–2, s. 29–40), in: ČČH 95, 1997, s. 230–231.

1878. M. Šmerda, *Rozhovor Čecha s Uhrem v r. 1671. (Dialogus interlocutorius: Ladislaus Pannon et Jaroslava Bohemus)* (Praha 1996, s. 183–198), in: ČČH 95, 1997, s. 231.

1879. M. Štuhec, *Rdeča postelja, ščurki in solze vdove Prešeren. Plemiški zapuščinski inventarji 17. stoletja kot zgodovinski vir* (Ljubljana 1995), in: ČČH 95, 1997, s. 802–803.

1880. *Táborský archiv 7*, 1995–96 (Tábor 1996), in: Zpravodaj Historického klubu 8, 1997, č. 1, s. 19–21.

1881. *Věstník mladých historiků (Zpravodaj studentského odboru Historického klubu – pobočka Hradec Králové*, 1996–1997), in: Zpravodaj Historického klubu 8, 1997, č. 1, s. 43–45.

1882. H. Weber, „Von den verführten Kinder Zauberei“. *Hexenprozesse gegen Kinder im alten Württemberg* (Sigmaringen 1996), in: FHB 18, 1997, s. 329–330.

F/1998

1883. M. Baše, *Císař římský, král český Karel IV. na medailích, pečetích a pamětních mincích. [1. díl]* (Praha 1998), in: ČČH 96, 1998, s. 881.

1884. H.-J. Bömelburg, *Zwischen polnischer Ständegesellschaft und preußischen Obrigkeitsstaat* (München 1995), in: ČČH 96, 1998, s. 446–447.

1885. J. Čechura – Z. Hojda – M. Novozámská (edd.), *Nájemníci na Starém Městě pražském roku 1608* (Praha 1997), in: FHB 19, 1998, s. 212–213.

1886. I. Dorovský, (ed.), *Vesna Parunová, Černá Oliva* (Brno 1998), in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Darugar) 18, 1998, s. 91–92; reedice: Pro přátele jižních Slovanů 10, 1998, č. 6, s. 29–30.

1887. H. Gmiterek, *Czechy wobec starani Habsburgów o koronę polską w drugiej połowie XVI. wieku* (Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska Lublin. Section F, 50, 1995, s. 91–102), in: ČČH 96, 1998, s. 443–444.

1888. L. Horácková – L. Vargová, *Nejnovější lékařsko-antropologický výzkum kosterních pozůstatků z žerotínské hrobky v Bludově* (Časopis Moravského muzea – vědy společenské 82, 1997, č. 1/2, s. 201–208), in: ČČH 96, 1998, s. 879–880.

1889. B. Choma, *Chorvátska literatúra. Slovník spisovatelov* (Bratislava 1997), in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Darugar) 18, 1998, s. 93–95; reedice: Pro přátele jižních Slovanů 10, 1998, č. 6, s. 22–24.

1890. T. Knoz, *Karel starší ze Žerotína – subjektivní anamnéza* (Časopis Moravského muzea – vědy společenské 82, 1997, č. 1/2, s. 209–258), in: ČČH 96, 1998, s. 879–880.

1891. T. Knoz, „...s pomocí boží dosti mírně se mám...“ *Zdraví a nemoci Karla st. ze Žerotína* (Časopis Moravského muzea – vědy společenské 82, 1997, č. 1/2, s. 183–199), in: ČČH 96, 1998, s. 879–880.

1892. J. Kramná – V. Kočvara, *Matice opavská – Matice slezská 1877–1997* (Opava 1997), in: Zpravodaj Historického klubu 9, 1998, č. 1, s. 26–27.

1893. M. Kudělka – Z. Šimeček – R. Večerka, *Česká slavistika v prvním období svého vývoje do počátku 60. let 19. století* (Praha 1995), in: Historica. Historical Sciences in the Czech Republic 3–4, 1996–97, Prague 1998, s. 194–196.

1894. K. Malý, *Der böhmische Beitrag zum Modell des europäischen Absolutismus* (Wirkungen europäischer Rechtskultur. Festschrift Karl Kroeschell zum 70. Geburtstag. München, 1997, s. 695–705), in: ČČH 96, 1998, s. 880–881.

1895. J. Mikulec, *Leopold I. Život a vláda barokního Habsburka* (Praha – Litomyšl 1997), in: ČČH 96, 1998, s. 845–848; též: Bulletin Historického ústavu AV ČR 9, 1998, č. 1, s. 18.

1896. J. P. Niederkorn, *Die europäischen Mächte und der „Lange Türkenkrieg“ Kaiser Rudolfs II., 1593 – 1606* (Wien 1993), in: ČČH 96, 1998, s. 198–199.

1897. J. Novotný – J. Brabencová – M. Makariusová, *Biografický slovník českých zemí. Heslář I (A–F)* (Praha 1997), in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 9, 1998, č. 1, s. 6–7.

1898. *Oživené dějiny. Starší česká minulost slovem i obrazem* (Z. Beneš – J. Petráň, *České dějiny I* /Praha 1997/), in: Historický obzor 9, 1998, s. 132.

1899. J. Pešek, *Měšťanská vzdělanost a kultura v předbělohorských Čechách 1547–1620 (Všední dny kulturního života)* (Praha 1993), in: Historica. Historical Sciences in the Czech Republic 3–4, 1996–97, Prague 1998, s. 191–192.

1900. M. Ryantová (ed.), *J. Pekař, Kniha o Kosti. Kus české historie* (Praha 1998), in: FHB 19, 1998, s. 216–218.

1901. B. Sprenger, *Das Geld der Deutschen. Geldgeschichte Deutschlands von den Anfängen bis zur Gegenwart* (Paderborn 1995), in: FHB 19, 1998, s. 199–200.

1902. *Starší česká minulost slovem i obrazem*, Z. Beneš – J. Petráň, *České dějiny. Učebnice pro střední školy. Díl 1.* (Praha 1997), in: Historický obzor 9, 1998, č. 5–6, s. 132; též: *Učebnice, která kultivuje*, in: Nové knihy 37, 1997, č. 31, s. 2.

1903. F. Šmahel, *Velké dějiny malých národů* (České země a Československo v Evropě XIX. a XX. století. Praha 1997, s. 47–62), in: ČČH 96, 1998, s. 877.

1904. Z. Uherek, *Češi v Sarajevu: menšina v městském prostoru* (Český lid 85, 1998, s. 128–146), in: Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 18, 1998, s. 98–100; reedice: Pro přátele jižních Slovanů 10, 1998, č. 6, s. 26–28.

1905. J. Válka, *Starší dějiny v Masarykově České otázce* (Sto let Masarykovy České otázky. Praha 1997, s. 51–57), in: ČČH 96, 1998, s. 196–197.

1906. *Venezia da Stato a mito* (Venezia 1997), in: ČČH 96, 1998, s. 882.

F/1999

1907. Z. Boháč, *Atlas církevních dějin českých zemí 1918–1999* (Kostelní Vydří 1999), in: SSH 25, 1999, s. 152–153.

1908. M. Flegl, *Střešovice tisícileté* (Praha 1999), in: SSH 25, 1999, s. 168.

1909. I. Gundermann, *Via Regia. Preussens Weg zur Krone* (Berlin 1998), in: ČČH 97, 1999, s. 857–858.

1910. M. Koldinská – P. Maťa (edd.), *Deník rudolfinského dvořana. Adam mladší z Valdštejna 1602–1633* (Praha 1997), in: ČČH 97, 1999, s. 367–370.

1911. J. Kowecki – J. Tazbir (eds.), *Ludzie – Kontakty – Kultura 16. – 18. w. Prace ofiarowane Profesor Marii Boguckiej* (Warszawa 1997), in: ČČH 97, 1999, s. 854–855.

1912. F. Kubec, *Renesanční sgrafitová bosáž ve středních Čechách* (Praha 1996), in: SSH 25, 1999 s. 155–156.

1913. J. Kumpera, *Jan Amos Komenský. Poutník na rozhraní věků* (Praha – Ostrava 1992), in: Listy filologické 121, 1998 [vyšlo 1999], s. 404–406.

1914. H. Louthan, *The quest for compromise. Peacemakers in Counter-Reformation Vienna* (Cambridge 1997), in: ČČH 98, 2000, s. 388–390. (zkrácená česká verze); rozšířená anglická verze in: Acta Comeniana 13, 1999, s. 252–255.

1915. R. Lunga (ed.), *Josef Jungmann, Zápisky* (Praha 1998), in: SSH 25, 1999, s. 159–160.

1916. Z. Míka a kol, *Dějiny Prahy v datech* (Praha 1999), in: SSH 25, 1999, s. 167.

1917. P. Maťa, *Oslavy jubilejního léta 1600 v Římě a česká šlechta* (Jihočeský sborník historický 66–67, 1997–1998 [1998], s. 111–117), in: ČČH 97, 1999, s. 407–708.

1918. *Osobitý prožitek Slovinska (Na okraj knihy Františka Benharta)*, F. Benhart, Zářivý den u řeky (Olomouc 1997), in: Pro přátele jižních Slovanů 11, 1999, č. 1, s. 25–27.

1919. E. Procházková – E. Renner – P. Vašák, *Benešov* (Benešov 1998), in: ČČH 97, 1999, s. 147.

1920. W. Reinhard, *Ausgewählte Abhandlungen* (Berlin 1997), in: ČČH 97, 1999, s. 853–854.

1921. V. Spáčil, *Olomoucká domovní znamení* (Olomouc 1999), in: ČČH 97, 1999, s. 856–857.

F/2000

1922. H. Gmiterek, *Andrzej Dudycz a kandydatura Wilhelma z Rožemberka do tronu polského (1573–1575)* (Res Historica, č. 7, 1999, s. 11–21), in: ČČH 98, 2000, s. 390–391.

1923. *Histoire des idées politiques de l'Europe centrale*, sous la direction de Ch. Delsol et M. Masłowski (Paris 1998), in: Acta Comeniana 14, 2000, s. 211–214.

1924. M. Krobotová, – L. Spáčilová – V. Spáčil, (eds.), *Johann Alexius Eckberger, Charakteristische Beiträge zur Kenntniss der Hauptstadt und Gränzfestung Olmütz. – Příspěvky k charakteristice a poznání blavního města a pohraniční pevnosti Olomouce. 1788* (Olomouc 1998), in: ČČH 98, 2000, s. 393–394.

1925. T. Marvan – P. Glombíček, (eds.), *René Descartes, Principy filosofie. Výbor doplněný dvěma Descartovými dopisy princezně Alžbětě Falcké* (Praha 1998), in: ČČH 98, 2000, s. 188–189.

1926. M.-A. Ochoa Brun, *La Diplomacia imperial de Carlos V. Historia de la Diplomacia española, volumen quinto* (Madrid 1999), in: ČČH 98, 2000, s. 386–387.

1927. J. Pšenák (ed.), *Duchovní odkaz Jana Amosa Komenského Slovensku. Zborník materiálov z medzinárodného koleniologického kolokvia konaného v Púchove – Beluškých Slatinách v dňoch 10. – 11. novembra 1998* (Bratislava 2000), in: ČČH 98, 2000, s. 642.

1928. M. Tošnerová (ed.), *Paměti města Žatce (1527–1609)* (Žatec 1996), in: ČČH 98, 2000, s. 186–187.

F/2001

1929. A. G. Alfaro, *Velký proticikánský zátah. Španělsko: všeobecné uvěznění cikánů v roce 1749* (Olomouc 1999), in: ČČH 99, 2001, s. 371–372.

1930. R. Dostálová, *Eine alttschechische Übersetzung des „Briefes des Alexios I. Komnenos an Robert I. von Flandern“ aus dem 16. Jahrhundert* (Byzantinoslavica 40, 1999, č. 2, s. 469–484), in: ČČH 99, 2001, s. 366–367.

1931. H. Dzerbina, *Prava i sjam'ja u Belarusi epochi Renesansu* (Minsk 1997), in: ČČH 99, 2001, s. 630–631.

1932. Z. Góralski, *Encyklopedia urzędów i godności w dawnej Polsce* (Warszawa 2000), in: ČČH 99, 2001, s. 159–160.

1933. *Sborník prací z kulturních dějin věnovaný Dagmar Čápkové. – Unie Comenius. Bulletin. Mimořádné číslo k životnímu jubileu prof. PhDr. Dagmar Čápkové, DrSc., dr. h. c.* (Praha 2000), in: ČČH 99, 2001, s. 374–375; též: *Kulturním optimismem proti primitivismu. (Na okraj sborníku k 75. narozeninám Dagmar Čápkové)*, in: Unie Comenius. Bulletin č. 13, 2001 s. 20–23.

1934. M. Šesták – M. Tejchman – L. Havlíková – L. Hladký – J. Pelikán, *Dějiny jihoslovanských zemí* (Praha 1998), in: ČČH 99, 2001, s. 842–845.

1935. P. de Vaz Caminha, *Dopis králi Manuelovi o nalezení Brazílie* (Dolní Břežany 2000), in: ČČH 99, 2001, s. 365–366.

F/2002

1936. *Dvě nové publikace z oboru historické kartografie* [E. Semotanová – R. Šimůnek, *Katalog Mapové sbírky Historického ústavu Akademie věd České republiky do roku 1850* (Praha 2002); E. Semotanová, *Atlas zemí Koruny české* (Praha 2002)], in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 13, 2002, č. 2, s. 33–34.

1937. *A Guide to the Central Archives of the Czech State* [Státní ústřední archiv v Praze. Průvodce po archivních fondech a sbírkách, I/1–2, II/1–3 (Praha 1988–2000)], in: Historica. Historical Sciences in the Czech Republic 9, 2002, s. 215–218.

1938. F. Hýbl – J. Beneš – W. Korthaase (eds.), *Jan Amos Komenský, jeho význam pro vědu, výchovu a mezinárodní porozumění. Mezinárodní anketa uspořádaná Německou společností Komenského na podporu vydání Komenského díla v němčině ve dvanácti dílech pod záštitou UNESCO* (Přerov 2002), in: ČČH 100, 2002, s. 448.

1939. J. Mikulec, *Barokní náboženská bratrstva v Čechách* (Praha 2000), in: Historica. Historical Sciences in the Czech Republic 9, 2002, s. 236–240; též: ČČH 101, 2003, s. 137–140.

1940. G. Michel – J. Beer (Hrsg.), *Comenius-Bibliographie. Deutschsprachige Titel 1870–1999* (Sankt Augustin 2000), in: ČČH 100, 2002, s. 167–168.

1941. *Náchodsko od minulosti k dnešku. Sborník příspěvků k sedesátinám Ladislava Hladké-
ho*. Redigovali J. Čáp, V. Sádlo a J. Tůma (Náchod 2002), in: Zpravodaj Historického klubu
13, 2002, č. 2, s. 73–75.

1942. C. Nečas, *Normativní akty o cikánech v proměnách času. Od proticikánských dekretů
Marie Terezie do zrušení platnosti zákona o potulných cikánech* (Pocta Janu Janákovi. Brno
2002, s. 149–157), in: ČČH 100, 2002, s. 680–681.

1943. G. Pálffy, *Gemeinsam gegen die Osmanen. Ausbau und Funktion der Grenzfestungen in
Ungarn im 16. und 17. Jahrhundert* (Budapest – Wien 2001), in: ČČH 100, 2002, s. 677.

1944. A. Pazderová a kol., *Průvodce po archivních fondech a sbírkách. Státní ústřední archiv
v Praze. Díl 1., sv. 1* (Praha 1997), in: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic* 9,
2002, s. 215–217.

1945. *Pocta Janu Janákovi. Předsedovi Matice moravské, profesoru Masarykovy univerzity
věnují k sedmdesátinám jeho přátelé a žáci* (vydali B. Chocholáč a J. Malfř, Brno 2002), in:
Zpravodaj Historického klubu 13, 2002, č. 1, s. 59–60.

1946. J. Pšenák – Z. Bugáňová, *De rerum humanarum emendatione consultatio catholica
a odkaz Jana Amosa Komenského pre tretie tisícročie. Zborník materiálov z medzinárodnej
konferencie, konanej v Bratislave v dňoch 13. a 14. novembra 2000* (Bratislava 2001), in:
ČČH 100, 2002, s. 447–448.

1947. *Studia Rudolphina. Bulletin Centra pro výzkum umění a kultury doby Rudolfa II.
Bulletin of the Research Center for Visual Arts and Culture in the Age of Rudolf II. Sv. 1* (Pra-
ha 2001), in: ČČH 100, 2002, s. 677.

1948. I. Štarha, a kol., *Moravské zemské desky 1348–1642. Národní kulturní památka
(Břeclav 1999)*, in: ČČH 100, 2002, s. 166–167.

1949. *Three New Publications from the Area of Historical Cartography* [E. Semotanová –
R. Šimůnek, *Katalog Mapové sbírky Historického ústavu Akademie věd České republiky*
(Praha 2002); E. Semotanová, *Mapy Čech, Moravy a Slezska v zrcadle staletí* (Praha 2001);
E. Semotanová, *Atlas země Koruny české* (Praha 2002)], in: *Historica. Historical Sciences in
the Czech Republic* 9, 2002, s. 218–221.

1950. V. Vlnas, *Princ Evžen Savojský. Život a sláva barokního válečníka* (Praha – Litomyšl
2001), in: *Časopis Matice moravské* 121, 2002, s. 563–567.

1951. V. Vlnas, *Princ Evžen Savojský. Život a sláva barokního válečníka* (Praha – Litomyšl 2001), in: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic* 9, 2002, s. 240–245.

F/2003

1952. H.-W. Bergerhausen, *Die „Verneuerte Landesordnung“ in Böhmen 1627: ein Grunddokument des habsburgischen Absolutismus* (*Historische Zeitschrift* 272, 2001, s. 327–351), in: *ČČH* 101, 2003, s. 443–444.

1953. W. Blockmans, *Emperor Charles V, 1500–1558* (London – New York 2002), in: *Acta Comeniana* 17, 2003, s. 279–282.

1954. J. Felix, *Název Česko proniká do běžného výraziva*, (*Sborník katedry českého jazyka a literatury*), s. 155–161, in: *ČČH* 101, 2003, s. 694.

1955. E. Frimmová, *Daniel Basilius (1585–1628). Život a dielo* (Bratislava 1997), in: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic* 10, 2003, s. 309–311.

1956. H. Gmiterek, *Materiały źródłowe do dziejów Żydów w księgach grodzkich z doby panowania Augusta II Sasa 1697–1733* (Lublin 2001), in: *ČČH* 101, 2003, s. 175.

1957. P. C. Hartmann, *Kulturgeschichte des Heiligen Römischen Reiches 1648 bis 1806. Verfassung, Religion und Kultur* (Wien 2001), in: *ČČH* 101, 2003, s. 408–413.

1958. *Imago Poloniae. Dawna Rzeczpospolita na mapach, dokumentach i starodrukach w zbiorach Tomasz Niewodniczańskiego. Das polnisch-litaische Reich in Karten, Dokumenten und alten Drucken in der Sammlung von Tomasz Niewodniczański. Tom I–II*, in: *ČČH* 101, 2003, s. 168.

1959. F. Kavka – J. Petráň (edd.), *A History of Charles University*, I–II (Prague 2001), in: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic* 10, 2003, s. 271–274.

1960. T. Knoz, *Absolutismus nebo „absolutismus“? K dějinám jednoho pojmu* (*Časopis Matice moravské* 121, 2002, s. 451–483), in: *ČČH* 101, 2003, s. 440–441.

1961. P. C. Hartmann, *Kulturgeschichte der Heiligen Römischen Reiches 1648 bis 1806. Verfassung, Religion und Kultur* (Wien – Köln – Graz 2001), in: *ČČH* 101, 2003, s. 408–413.

1962. J. Mikulec, *Barokní náboženská bratrstva v Čechách* (Praha 2000), in: *ČČH* 101, 2003, s. 137–140.

1963. L. Mróz, *Dzieje Cyganów-Romów w Rzeczypospolitej XV–XVIII w.* (Warszawa – Oświęcim 2001), in: *ČČH* 101, 2003, s. 672–678.

1964. *Neue tschechisch-polnische Beiträge zur Geschichte des Glatzer Landes*, in: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic* 10, 2003, s. 257–265.

1965. J. Petráň (Hg.), *Památky Univerzity Karlovy* (Praha 1999), in: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic* 10, 2003, s. 275–277.

1966. B. Rudomicz, *Efemerios czyli Diariusz prywamy pisany w Zamościu w latach 1656–1672. I, II* (Lublin 2002), in: *ČČH* 101, 2003, s. 171–172.

1967. V. Růžek (ed.), August Sedláček, *Atlasy erbů a pečeti české a moravské středověké šlechty*, I–V (Praha 2001–2003), in: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic* 10, 2003, s. 284–286. (anglicky).

1968. P. Sutter Fichtner, *Emperor Maximilian II* (New Haven – London 2001), in: *ČČH* 102, 2004, s. 631–637; zkrácená německá verze: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic* 10, 2003, s. 303–307.

1969. D. Uhlíř, *Černý den na Bílé hoře (8. listopad 1620)* (Brno 1998), in: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic* 10, 2003, s. 311–314.

1970. P. Večeřová, *Šumanská tiskárna (1585–1628)* (Praha 2002), in: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic* 10, 2003, s. 307–309.

F/2004

1971. F. Babinger, *Hans Dernschwam's Tagebuch einer Reise nach Konstantinopel und Kleinasien (1553/55) nach der Urschrift im Fugger-Archiv* (Berlin 2003), in: *ČČH* 102, 2004, s. 420–421.

1972. Andreas Dudithius, *Epistulae*, editae curantibus Lecho Szczucki et Tiburtio Szepessy. Pars VI: 1577–1580. Edidit Nicolaus Szymański (Budapest 2002), in: *Odrodzenie i Reformacja w Polsce* (Warszawa) 48, 2004, s. 273–277.

1973. W. Eberhard, *Ostmitteleuropa als historische Strukturregion* (Perspektiven geisteswissenschaftlicher Forschung, Berlin 2003, s. 73–80), in: *ČČH* 102, 2004, s. 160–161.

1974. *Edice listů Ondřeje Dudiče – příspěvek k poznání intelektuálního života českých zemí v období pozdního humanismu* [Andreas Dudithius, *Epistulae*, editae curantibus Lecho Szczucki et Tiburtio Szepessy. Pars VI: 1577–1580. Edidit Nicolaus Szymański (Budapest 2002)], in: *FHB* 20 (2002), Praha 2003 [2004], s. 261–266.

1975. R. J. W. Evans, *Wales in European context: Some historical reflections* (Aberystwyth 2001), in: *ČČH* 102, 2004, s. 397–398.

1976. W. Gmiterek, *Bibliografia publikacji naukowych prof. dr. hab. Henryka Gmiterka* (Lublin 2003), in: ČČH 102, 2004, s. 177–178.
1977. M. Gröning – M. L. Sternath, *Die deutschen und Schweizer Zeichnungen des späten 18. Jahrhunderts* (Wien – Köln – Weimar 1997), in: FHB 20 (2002), Praha 2003 [2004], s. 298–300.
1978. J. Hoffmannová – J. Pražáková, *Biografický slovník archivářů českých zemí* (Praha 2000), in: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic* 9, 2002, s. 222–223; upravená česká verze: SSH 26–27, 2000–2001 [2004], s. 161.
1979. B. Indra – E. Procházková, *Z pokladů středočeských archivů 1166–1990. Výstava archiválií u příležitosti začlenění Státních okresních archivů ve Středočeském kraji do Státního oblastního archivu v Praze. Státní oblastní archiv v Praze – Archivní areál Chodovec 26. září – 31. října 2003* (Praha 2003), in: ČČH 102, 2004, s. 160.
1980. *An Inventory of Vedutas Deposited in the Archives of the Czech Republic, II/1–2*, (M. Wanner – J. Hora /edd./, *Soupis vedut vzniklých do roku 1850*, Praha 1999–2001), in: *Historica. Historical Sciences in the Czech Republic* 9, 2002, s. 230–232; upravená česká verze: SSH 26–27, 2000–2001 [2004], s. 162–163.
1981. B. Jähnig (Hg.), *Kirche im Dorf. Ihre Bedeutung für die kulturelle Entwicklung der ländlichen Gesellschaft im „Preußenland“, 13. – 18. Jahrhundert* (Berlin 2002), in: ČČH 102, 2004, s. 415–417.
1982. B. Michel, *Histoire de Prague* (Paris 1998), in: SSH 26–27, 2000–2001 [2004], s. 165–166.
1983. L. Mróz, *Dzieje Cyganów-Romów w Rzeczypospolitej XV–XVIII w.* (Warszawa – Oświęcim 2001), in: *Central Europe* (London) 2, 2004, č. 1, s. 61–62. [přepřacovaná a podstatně zkrácená anglická verze české recenze in: ČČH 101, 2003, s. 672–678.]
1984. J. Pešek, *Od aglomerace k městu. Praha a středoevropské metropole 1850–1920* (Praha 1999), in: SSH 26–27, 2000–2001 [2004], s. 164–165.
1985. J. Petráň – B. Šachová (eds.), *Promotio Doctoralis A. I. Schamsky. Incolatus et investitura medico academica in aula Carolina collata, sive promotio doctoralis die 15. decembris MDCCX. = Obyvatelské právo a lékařsko-akademická investitura, udělené veřejně v Karolinské aule, neboli doktorská promoce 15. prosince 1710* (Praha 2001), in: ČČH 102, 2004, s. 422–423.
1986. J. Seredyka, *Rozprawy z dziejów XVI i XVII wieku* (Poznań 2003), in: ČČH 102, 2004, s. 880–881.

1987. D. Uhlíř, *Černý den na Bílé hoře (8. listopad 1620)* (Brno 1998), in: FHB 20 (2002), Praha 2003 [2004], s. 272–275.

1988. W. Urban, *Andrzej Węgierski jako kaznodzieja włodawski i jego związki z Czechami* (Odrodzenie i reformacja w Polsce, Warszawa 47, (2003), s. 173–175), in: ČČH 102, 2004, s. 179–180.

1989. P. Večeřová, *Šumanská tiskárna (1585–1628)* (Praha 2002), in: ČČH 102, 2004, s. 378–380.

1990. M. Wanner – J. Hora (edd.), *Soupis vedut vzniklých do roku 1850*, II/1–2 (Praha 1999–2001), in: SSH 26–27, 2000–2001 [2004], s. 162–163.

F/2005

1991. E. Frimmová, *Daniel Basilius (1585–1628). Život a dielo* (Bratislava 1997), in: Husitský Tábor. Sborník Husitského muzea 14, 2005, s. 414–416.

1992. H. Gmiterek, *Lublinská epizoda mise Viléma z Rožmberka do Polska v době bezkráloví v letech 1572–1573* (Andros probabilis. Sborník prací přátel a spolupracovníků historika prof. PhDr. Miloše Trapla, CSc., k jeho 70. narozeninám, Brno 2005, s. 403–411), in: ČČH 103, 2005, s. 447–448.

1993. H. Neuhaus et alii (Hrsg.), *Menschen und Strukturen in der Geschichte Alteuropas*. (Berlin, 2002), in: ČČH 103, 2005, s. 193–194.

1994. V. Růžek (ed.), *August Sedláček, Atlasy erbů a pečeti české a moravské středověké šlechty*, I–V (Praha 2001–2003), in: FHB 21, 2005, s. 301–303.

1995. L. J. Szersznik, *Materiały genealogiczno-heraldyczne do dziejów szlachty Księstwa Cieszyńskiego* (Cieszyn 2004), in: ČČH 103, 2005, s. 196–197.

1996. P. Večeřová, *Šumanská tiskárna (1585–1628)* (Praha 2002), in: FHB 21, 2005, s. 318–320.

F/2006

1997. Jaroslav Mezník – *medievista ve víru soudobých dějin*, J. Mezník, *Můj život za vlády komunistů (1948–1989)* (Brno 2005), in: Časopis Matice moravské 125, 2006, č. 1, s. 181–190. [Reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 309–318.]

1998. L. Ludorowski, *Sienkiewiczowskie fascynacje Marcelego Kosmana* (Lublin 2005), in: ČČH 104, 2006, s. 419.

1999. R. Tomeček, *Uherský Brod. Putování historii královského města* (Uherský Brod 2005), in: ČČH 104, 2006, s. 948–948.

F/2007

2000. František Šmahel (o) *Univerzité Karlově*, F. Šmahel, *Die Prager Universität im Mittelalter. Gesammelte Aufsätze* (Leiden 2007), in: Akademický bulletin AV ČR 2007, č. 4, s. 1.

F/2008

2001. M. Holubová – A. Fechtnerová, *Catalogus personarum et officiorum residentii ad s. Montem (1647–1773) – Biografický slovník členů Továryšstva Ježíšova působících na Svaté Hoře u Příbrami v letech 1647–1773* (Příbram 2006), in: SSH 34, 2008, s. 178–180.

F/2009

2002. L. Blažková, *Vyobrazení měst a jiných lokalit v tiscích 16. – 18. století. (Se vztahem k území České republiky)* (Praha 2002–2008), in: ČČH 107, č. 3, 2009 s. 673–675; též in: SSH 35, 2009 s. 270–273.

2003. M. Snodin – N. Llewellyn – J. Norman (eds.), *Baroque 1620–1800. Style in the Age of Magnificence*, (London 2009), in: ČČH 107, č. 3, 2009, s. 680–681.

F/2010

2004. V. Hobrlant, *Rod De Geerů. Patricijové doby Komenského a některé otázky jejich vzájemných vztahů* (Naarden 2010), in: ČČH 108, 2010, s. 729.

2005. M. Holubová, *Biografický slovník hudebních prefektů jezuitského řádu působících v Čechách, na Moravě a ve Slezsku v letech 1556–1773* (Praha 2009), in: ČČH 108, 2010, č. 1, s. 158–159.

2006. *Monumentální dílo v oboru historické retrospektivní bibliografie*, Jaromír Kubíček a kolektiv, *Česká retrospektivní bibliografie* (CERBI). Řada 1: *Noviny*. Díl 1: *Noviny České republiky od počátku do roku 1918* (CERBI N1). Část 1: *Bibliografie*, Brno 2008; Část

2: *Přehledy, rejstříky*, Brno 2008; Díl 2. *Noviny České republiky 1919–1945* (CERBI N2). Část 1: *Bibliografie*, Brno 2004; Část 2: *Přehledy, rejstříky*, Brno 2004. – Řada 1: *Časopisy*. Díl 1: *Časopisy České republiky od počátku do roku 1918* (CERBI C1). Část 1: *Bibliografie*, Svazek 1: *A–N*, Brno 2010; Svazek 2: *O–Ž*, Brno 2010; Část 2: *Přehledy, rejstříky*, Brno 2010. – Řada 2: *Časopisy*. Díl 2: *Časopisy České republiky 1919–1945* (CERBI C2). Část 1: *Bibliografie*. Svazek 1: *A–K*, Brno 2006; Svazek 2: *L–S*, Brno 2006; Svazek 3: *Š–Ž*, Brno 2006; Část 2: *Přehledy, rejstříky*, Brno 2007, in: ČČH 108, 2010, s. 706–710; též in: SSH 36, 2010, s. 259–262; též in: Čtenář 63, 2011, č. 1 s. 32–34.

2007. F. J. Rottmann, *Popis svatebních obyčejů u známých národů. Rituale nupturientium*, ed. L. Petráňová (Praha 2009), in: ČČH 108, 2010, s. 733.

F/2011

2008. J. Mezník, *Můj život za vlády komunistů (1948–1989)* (Brno 2005), in: ČČH 109, 2011, s. 386–394.

2009. *Historik mezi „mocí“ a „slušností“*, B. Jiroušek, Jaroslav Charvát. *Historik v systému vědy a moci* (Praha 2011), in: ČČH 109, 2011, s. 674–684.

F/2012

2010. B. Jiroušek, *Jaroslav Charvát. Historik v systému vědy a moci* (Praha 2011), in: SSH 37, 2011 [2012], s. 231–234.

2011. J. Soukup – J. Valchář, *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu ledečském*. Edice nedokončeného rukopisu, Editoři J. Sommer a K. Uhlíková (Praha 2010), in: SSH 37, 2011 [2012], s. 196–197.

2012. H. Stejskalová – V. Kolda, *Doteky minulosti. Výběr z historických dokumentů k dějinám města České Budějovice*. Sv. 1, 2 (České Budějovice 2010), in: ČČH 110, 2012, s. 378.

2013. *Il pellegrinaggio a Roma dei cattolici slavi attraverso gli occhi di un contadino moravo*, Z. Fišer, František Skopalík: život a dílo v dokumentech. Sv. I, II (Brno 2011), in: Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma 8 2012, s. 135–137.

2014. *La ricerca storica ceca nella Roma dell'inizio del XX secolo*, J. Hrdlička, J. B. Lášek (eds.), Paměti Vlastimila Kybala. Díl 1, (Chomutov 2012), in: Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma 8, 2012, s. 146–148.

2015. *Tschechische biographische Wörterbücher*, in: ČČH 110, 2012, s. 807–814.

F/2013

2016. *Bitva u Rakovníka 1620. Sborník příspěvků* (Rakovník 2011), in: ČČH 111, 2013, s. 908–909.

2017. M. Flegl, *Jak jsem je znal... portréty osobností – dějiny a památky* (Praha 2012), in: SSH 38, 2012 [2013], s. 168–170.

2018. J. Hrdlička – J. B. Lášek (eds.), *Paměti Vlastimila Kybala. Díl 1*, (Chomutov 2012), in: SSH 38, 2012 [2013], s. 166–168.

2019. Z. Jirásek (ed.), *Polská papežská nunciatura v Opavě* (Opava 2009), in: ČČH 111, 2013, s. 909–910; též: *Opava, città slesiana, come sede della nunziatura pontificia polacca*, in: Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma č. 9, 2014, s. 232–234.

2020. L. Ourodová-Hronková, *Světectké obrazové cykly na jihu Čech* (České Budějovice 2011), in: ČČH 111, 2013, s. 910–911.

2021. O. V. Pavlenko – I. V. Krjučkov (red.), *Polveka v slavjanovedenii* (Moskva 2012), in: ČČH 111, 2013, s. 894–895.

2022. N. V. Revjakina – O. F. Kudrjavcev (red.), *Kultura vozroždenija. Enciklopedija* (Moskva 2011), in: ČČH 111, č. 4 (2013), s. 865–867; též: *Enciclopedia russa della cultura rinascimentale*, in: Bollettino dell'Istituto storico ceco di Roma 2014, č. 9, s. 210–212.

2023. H. Stejskalová – V. Kolda, *Doteky minulosti. Výběr z historických dokumentů k dějinám města České Budějovice*. Sv. 3 (České Budějovice 2012), in: ČČH 111, 2013, s. 651–652.

2024. E. Šimek, *České, moravské a slezské mince 10. – 20. století: Národní muzeum – Chaurova sbírka. Sv. IV/1, Tolary, pražské groše, drobné mince Ferdinanda I. (1526–1564)* (Praha 2009); *Svazek IV. 2., Mince Maxmiliána II. a Rudolfa II. (1564 – 1576 – 1611)* (Praha 2011), in: ČČH 111, 2013, č. 2 s. 442–443; též in: SSH 38, 2012[2013], s. 146–147.

F/2014

2025. K. Bílek, *Archivář František Dvorský a Sobotka* (Sobotka 2010), in: ČČH 112, 2014, s. 546–548.

2026. 2013. J. Byliński – W. Kaczorowski (eds.), *Historia buntów możnowładczych w Polsce w latach 1606–1608. Historia Moskwy* (Opole 2012), in: ČČH 112, 2014, s. 164–166.

2027. J. Byliński – W. Kaczorowski (eds.), *Relacja o Królestwie Polskim z 1604 roku* (Opole 2013), in: ČČH 112, 2014, s. 163–164; též in: Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma č. 9, 2014, s. 230–232.

2028. M. Křížová, *Otroctví v Novém světě od 15. do 19. století* (Praha 2013), in: ČČH 112, 2014, s. 115–119; též in: Comenius (New York) č. 1, 2014, s. 116–122.

2029. *I libri italiani nel convento dei Cappuccini a Praga*, M. Hradilová, *Italština v knihovně kapucínského konventu na Hradčanech*, (Libri magistri muti sunt. Pocta Jaroslavě Kašparové, Praha 2013, s. 335–346), in: Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma č. 9, 2014, s. 240–242.

2030. K. Malý, *Trestní právo v Obnoveném zřízení zemském* (Právněhistorické studie 43, 2013, s. 25–52), in: ČČH 112, 2014, s. 562–563.

2031. H. Mandelová, *Moje školní i jiné dějepisné historie. Vybrané kapitoly z Rozpomínek* (Praha 2013), in: ČČH 112, 2014, s. 571–572.

2032. *I manoscritti d'argomento musicale dei domenicani dell' Italia*, s. Červenka, J. Hrbáčová, *Liturgické rukopisy italských dominikánů z akvizice olomouckého arcibiskupa Theodora Kobna*, (Studie o rukopisech 41, 2011, s. 57–91), in: Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma č. 9, 2014, s. 242–243.

2033. *I mauali postali italiani come giude per i viaggiatori del XVII secolo*, E. Chodějovská, *Vzdělát všechny, kteří se rozhodnou cestovat po Evropě. Italské poštovní příručky 17. století jako průvodce středoevropských cestovatelů*, (Európske cesty románských knih v 16. – 18. storočí, Martin 2012, s. 287–298), in: Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma č. 9, 2014, s. 239–240.

2034. J. Miller a kolektiv, *Soupis pramenů městské historiografie do roku 1800* (Olomouc 2013), in: ČČH 112, 2014, s. 560–561.

2035. *New Brazilian publications about the Czech Reformation and about Comenius*, in: Comenius. Journal of Euro-American civilization (New York) č. 2, 2014, s. 239–242.

2036. *Nové brazilské publikace o české reformaci a J. A. Komenském*, in: ČČH 112, 2014, s. 537–540.

2037. *Presente e passato dell' Istituto Storico Germanico di Roma secondo un' interpretazione ceca*, J. Pešek – L. Filipová a kol. *Věda a politika. Německé společenskovední ústavy v zahraničí (1880–2010)* (Praha 2013), in: Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma č. 9, 2014, s. 257–261.

2038. *La ricerca d'archivio ceca a Firenze*, E. Gregorovičová, *Přehled výsledků průzkumu fondů ve Státním archivu ve Florencii za léta 2002–2011*, (AČ 63, 2013, s. 243–264), in: Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma č. 9, 2013, s. 261–262.

2039. *Gli stereotipi nella corrispondenza dei nunzi dalla Boemia*. T. Černušák, *Hlavní stereotypy v korespondenci pražského nuncia Caetaniba z let 1608–1609 a jejich proměny* (Studia historica Brunensia, 58, 2011, č. 1, s. 11–23), in: Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma č. 9, 2014, s. 228–229.

2040. J. Šebek, *Papežové moderního věku. Vatikan od Pia IX. po Františka a jeho vztah k českým zemím* (Řitka 2014), in: Comenius (New York) č. 2, 2014, s. 245–250.

2041. L. Taraba, *Italské patálie maršála Radeckého* (Praha 2013), in: ČČH 112, 2014, s. 344–345; též: *Un nuovo libro sul maresciallo Radetzky e sulla lotta contro l' Unità d'Italia*, in: Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma č. 9, 2014, s. 266–268.

2042. K. Unger – P. Styra – W. Neiser (eds.), *Regensburg zur Zeit des Immerwährenden Reichstags. Kultur-historische Aspekte einer Epoche der Stadtgeschichte* (Regensburg 2013), in: ČČH 112, 2014, s. 166–167.

2043. V. A. Vedjuškin – M. A. Jusim (ed.), *Vsemirnaja istorija: V 6 -ti tomach. Tom 3. Mir v ranneje Novoje vremja* (Moskva 2013), in: ČČH 112, 2014, s. 763–766.

2044. *Il viaggio di un artigiano dalla Bohemia a Venezia*, J. Grulich – M. Škofepová, *Cesta z Pelhřimova do Benátek a zpět za 941 dní*, (Historická demografie 37, 2013, č. 2, s. 169–193), in: Bollettino dell'Istituto Storico Ceco di Roma č. 9, 2014, s. 253–254.

2045. *Zdeněk Kolářský – mezi orlem a pannou. Výběr z díla českého sochaře a medailéra*, úvod P. Vorel (Pardubice 2011), in: ČČH 112, 2014, s. 155–156.

F/2015

2046. J. Bahleke, *Geschichte Tschechiens von Mittelalter bis zum Gegenwart* (München 2014), in: ČČH 113, 2015, s. 552–553.

2047. K. Cichrová, *Vlámské tapiserie na zámcích Hluboká a Český Krumlov* (České Budějovice 2014), in: ČČH 113, 2015, s. 890–891.

2048. P. Daněk, *Historické tisky vokální polyfonie, rané monodie, hudební teorie a instrumentální hudby v českých zemích do roku 1630* (Praha 2015), in: ČČH 113, 2015, s. 578–579.

2049. I. Dorovský, *S domovem v srdci* (Brno 2014), in: ČČH 113, 2015, s. 870–872.

2050. N. Ferguson, *Civilizace. Západ a zbytek světa* (Praha 2014), in: ČČH 113, 2015, s. 505–511.

2051. N. Ferguson, *Civilization. The West and the Rest* (New York 2011), in: Comenius. Journal of Euro-American Civilization (New York) č. 1 s. 127–132; též in: ČČH 113, 2015, s. 505–511.

2052. E. Gregorovičová, *Kapitoly z dějin Rodinného archivu toskánských Habsburků* (Praha 2013), in: ČČH 113, 2015, s. 235–236.

2053. A. Jensterle-Doležalová – J. Honzak Jahić – A. Šurla (eds.) *Sto let slovenistiky na Univerzitě Karlově v Praze. Pedagogové a vědci ve stínu dějin* (Praha 2014), in: ČČH 113, 2015, s. 858–863.

2054. B. Jiroušek, *Karel Stloukal, profesor obecných dějin* (Praha 2014), in: ČČH 113, 2015, s. 863–869.

2055. B. Kubíková (ed.), *Giovanni Battista Piranesi* (Praha 2014), in: ČČH 113, 2015, s. 893.

2056. G. P. Mel'nikov, *Češská etatizacijnaja legenda v srednevekovoj chronistike* (Vestnik slavjanskich kul'tur, Moskva 2014, č. 2 (32), s. 9–31), in: ČČH 113, 2015, s. 1088–1089.

2057. G. P. Mel'nikov, *Karl IV kak pisatel* (S. V. Nikol'skij i sovremennaja slavistika. V čest' 90 -letija so dnja roždenija učenogo, Moskva 2013, s. 89–113), in: ČČH 113, 2015, s. 1088–1089.

2058. G. P. Mel'nikov, *Problemy social'noj istorii i istorii povsednevnosti v novejšej češskoj istoriografii*, (Sub specie historiae culturalis. Sbornik pamjati Ally L'vovny Jastrebičkoj, Moskva 2014, s. 131–142), in: ČČH 113, 2015, s. 1088–1089.

2059. J. Mrázek, *Svět očima Samuela P. Huntingtona. Pohled z historickosociologické perspektivy* (Praha 2014), in: Comenius. Journal of Euro-American Civilization (New York) 2015, č. 2, s. 270–273; též in: ČČH 113, 2015, s. 1072–1075.

2060. J. R. Palmitessa (ed.), *Between Lipany and White Mountain* (Leiden 2014), in: ČČH 113, 2015, s. 572–573.

2061. K. Stloukal, *Historie mého života. Skutečnost poněkud zbásněná*, in: ČČH 113, 2015, s. 588–590.

2062. J. Šebek, *Papežové moderního věku. Vatikán od Pia IX. po Františka a jeho vztah k českým zemím* (Řitka 2014), in: ČČH 113, 2015, s. 203–208.

2063. D. Špelda (ed.) *Science, Philosophy and Religion in Early Modern Culture*, (Teorie vědy. Časopis pro mezioborová zkoumání 27, 2015, č. 2, s. 117–230) [autoři studií: M. Vesel, P. Pavlas, J. Loikkanen, S. Kodera, V. Szántó], in: ČČH 113, 2015, s. 1090.

2064. J. Wiesiołowski, *Jak poznańska burmistrzowa ze swą krawcową do Rzymu na jubileusz 1500 r. pielgrzymowała* (Poznań 2010), in: ČČH 113, 2015, s. 886–887.

- 2065.** R. Baron, *Ambasadorowie wzajemnego zrozumienia. Niedocenieni twórcy pomostów między polską i czeską kulturą (XIX–XXI w.)*. *Studia i szkice* (Toruń 2013), in: ČČH Roč. 114, 2016, s. 187–193.
- 2066.** U. Beck, *Das deutsche Europa. Neue Machtlandschaften im Zeichen der Krise* (Berlin 2012), in: *Comenius. Journal of Euro-American Civilization* 3, 2016, č. 1, s. 151–155.
- 2067.** W. Bena, *Śladami Jakuba Böhme* (Jelenia Góra 2012), in: ČČH 114, 2016, s. 527.
- 2068.** K. Bílek a kol., *Malé dějiny Sobotecka. Příroda, osobnosti, data, události. 3. díl. Kdo je kdo v dějinách Sobotecka a Dolnobousovska* (Sobotka 2015), in: ČČH 114, 2016, s. 219–221.
- 2069.** P. Daněk (ed.), J. Blahoslav, *Musica* (Praha 2016), in: ČČH 114, 2016, s. 851–852.
- 2070.** Z. Hojda – E. Chodějovská (eds.), *Heřman Jakub Černín na cestě za Alpy a Pyreneje. I. Kavalířská cesta českého šlechtice do německých zemí, Itálie, Francie, Španělska a Portugalska. II. Cestovní deník Heřmana Jakuba Černína z let 1678–1682* (Praha 2014), in: ČČH 114, 2016, s. 490–495.
- 2071.** J. Janišová – D. Janiš, *Zemské zřízení Markrabství moravského z roku 1516. Počátky kodifikace zemského práva na Moravě* (Olomouc 2013), in: ČČH 114, 2015, s. 233–235.
- 2072.** S. Ja. Karp, *Vsemirnaja istorija: V 6tomach. Tom 4. Mir v XVIII veke* (Moskva 2013), in: ČČH 114, 2016, s. 167–169.
- 2073.** J. Kuffel, *Arkady Fiedler, podróżnik i literat* (Bydgosć 2012), in: ČČH 114, 2016, s. 536–537.
- 2074.** R. Mahel, *Beda Dudík (1815–1890). Život a dílo rajbradského benediktína a moravského zemského historiografa ve světle jeho osobní pozůstalosti* (Praha 2015), in: ČČH 114, 2016, s. 240–242.
- 2075.** J. Matušek – A. Matušek, *České stopy v Chorvatsku. Biografický slovník významných osob původem z českých zemí a příslušníků české menšiny. Sv. I–II* (Darugar 2015), in: ČČH 114, 2016, s. 840–841.
- 2076.** K. Mikulski, *Tarcze herbowe z kościoła mariackiego w Toruniu* (Warszawa 2015), in: ČČH 114, 2016, s. 525–526.
- 2077.** A. Nováček, *Dualita Evropy. Historickogeografická analýza* (Praha 2012), in: ČČH 114, 2016, s. 214–215; též in: *Comenius. Journal of Euro-American Civilization* 3, 2016, č. 1, s. 156–157.

2078. A. Pazderová, *Zázemí Specianovy nunciatury u císařského dvora v Praze v letech 1592–1594* (Paginae historiae 23, 2015, č. 1, s. 7–54), in: ČČH 114, 2016, s. 236–238.

2079. J. Szczepankiewicz-Battek, *Śladami braci czeskich i morawskich po Polsce* (Warszawa 2015), in: ČČH 114, 2016, s. 239–240.

Dodatek I: Rozhovory (výběrová bibliografie)

2080. *Slovinský spisovatel v Praze. (Anton Ingolič odpovídá na otázky pro Svobodné slovo)* (rozhovor připravil J. Pánek), in: Svobodné slovo 25, 1969, (15. VI.), s. 4.

2081. *O dětských knížkách a jejich překládání* (Rozhovor s J. Pánkem připravila Jiřina Staňová), in: Naš koutek. Časopis pro české děti v Jugoslávii (Darugar), 52, 1986–87, č. 10, s. 5, 8–10.

2082. *Trenutki znanstvene vzburjenosti v prelepi Grubarjevi palači. Pogovor z gostom iz Prage* (Rozhovor s J. Pánkem připravila Albinca Lipovec), in: Delo (Ljubljana) 29, 1987, č. 157 (9. VII.), příl. Književni listi, s. 3.

2083. *České dějiny očima německých historiků* (Rozhovor s Gottfriedem Schrammem a Joachimem Bahlckem připravil J. Pánek), in: Dějiny a současnost 12, 1990, č. 2, s. 30–31. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Rozmluvy s historiky, Praha 2005, s. 13–16; reedice in: Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 541–545.]

2084. *České dějiny mě stále přitahují* (Rozhovor s nizozemskou historičkou Nicolette Mout připravil J. Pánek), in: Dějiny a současnost 13, 1991, č. 1, s. 55–57. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 546–550.]

2085. *České dějiny vždy byly součástí středoevropské historie* (Rozhovor s německým historikem Volkerem Presseem připravil J. Pánek), in: Dějiny a současnost 13, 1991, č. 4, s. 55–57. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 551–556.]

2086. *Ve Slovinsku stále převládá optimismus* (Rozhovor se slovinským ministrem zahraničí Dimitrijem Rupelem připravil J. Pánek), in: Mladá fronta Dnes 3, 1992, č. 40 (17. II.), s. 9.

2087. *České dějiny nabývají smyslu ve středoevropských souvislostech* (Rozhovor s britským historikem Robertem J. W. Evansem připravil J. Pánek), in: Dějiny a současnost 14, 1992, č. 2, s. 49–51. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 227–561.]

2088. *České dějiny se odehrávají mezi Východem a Západem* (Rozhovor s ruským bohemistou Georgijem Melnikovem připravil J. Pánek), in: Dějiny a současnost 14, 1992, č. 5, s. 47–49. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Rozmluvy s historiky, Praha 2005, s. 35–40; reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 557–567.]

2089. *Chorvatský demokratický stát je bez plného uplatnění české menšiny nemyslitelný* (Rozhovor s J. Pánkem o současné situaci české národnosti v Chorvatsku připravila Jiřina Staňová), in: Jednota (Daruvar) 47, 1992, č. 31, s. 9.

2090. *Společnost přátel Jihoslovanů dnes* (Rozhovor s J. Pánkem připravila Jiřina Staňová), in: Jednota (Daruvar) 47, 1992, č. 40, s. 6–7.

2091. *Dokázali jste mnoho, zachovejte si optimismus* (Rozhovor s J. Pánkem o postavení české menšiny v Chorvatsku připravil Karel Bláha), in: Jednota (Daruvar) 47, 1992, č. 47, s. 12–13.

2092. *České a polské dějiny ve vzájemném doteku* (Rozhovor s polským historikem Henrykem Gmitemkem připravil J. Pánek), in: Dějiny a současnost 15, 1993, č. 1, s. 41–43. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Rozmluvy s historiky, Praha 2005, s. 41–46; reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 568–573.]

2093. *České dějiny patří do širokých evropských souvislostí* (Rozhovor s německým historikem Winfriedem Eberhardem připravil J. Pánek), in: Dějiny a současnost 15, 1993, č. 3, s. 42–46. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Rozmluvy s historiky, Praha 2005, s. 47–54; reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 574–581.]

2094. *Hlavní roli sebrála náhoda? Každý kulturní člověk by měl znát historii svého národa* (Rozhovor s J. Pánkem připravila Zuzana Francková), in: Noviny Jičínska. Noviny pro Český ráj a Podkrkonoší (Jičín) 2, 1993, č. 73 (17. IX.), s. 4.

2095. *Po přeslici Východočech z Chocně. Cestička k zájmu o historii může vést přes příběhy z mučtřen ve smolných knihách* (Rozhovor s J. Pánkem připravila Zuzana Francková), in: Hradecké noviny. Deník občanů východních Čech (Hradec Králové) 2, 1993, č. 211 (11. IX.), s. 3.

2096. *Jaroslav Pánek – češki komeniolog* (Rozhovor připravili Albinca Lipovec a Štefan Krapšec), in: Educa. Strokovna revija z področje varstva, vzgoje in izobraževanja predšolskih otrok in otrok na razredni stopnji osnovne šole (Nova Gorica) 3, 1993, s. 133–140.

2097. *České a evropské dějiny pohledem japonského historika* (rozhovor s Hideto Satsumou připravil J. Pánek), in: Dějiny a současnost 18, 1996, č. 2, s. 39–41. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Rozmluvy s historiky, Praha 2005, s. 55–60; reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 582–586.]

2098. *Rudolf II., intelektuál na trůně?* (Rozhovor s J. Pánkem připravila Lenka Sedláková), in: Právo. Nezávislé noviny 7, 1997, č. 118 (22. V.), Literární příloha Salon, č. 16, s. 4.

2099. *Život je krátký a zajímavých témat hodně* (Rozhovor s J. Pánkem připravil Tomáš Knoz), in: Sedliny a dočasnost (Brno) 2, 1997, č. 3–4, s. 3, 16, 18.

2100. *Malý národ a jeho dějepisectví* (Rozhovor se slovinským historikem Janezem Cvirnem připravil J. Pánek), in: Dějiny a současnost 20, 1998, č. 1, s. 46–48. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Rozmluvy s historiky, Praha 2005, s. 61–65; reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 587–591.]

2101. *Pět otázek pro prof. PhDr. Jaroslava Pánka, DrSc., ředitele Historického ústavu AV ČR* (rozhovor s J. Pánkem připravila Zuzana Holoubková), in: Akademický bulletin Akademie věd České republiky, 1998, č. 10, s. 8.

2102. *Univ. prof. Jaroslav Pánek. Rozhovor*, in: Čelem vzad! Historický občasník 5, 1999, č. 8, s. 42–49.

2103. *Stavba mostů mezi národy aneb O stýkání severu, středu a jihu Evropy* (Rozhovor s česko-norským historikem Ladislavem Řezníčkem), in: Zpravodaj Historického klubu 11, 2000, č. 2 [2000], s. 7–11. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Rozmluvy s historiky, Praha 2005, s. 67–72; reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 592–593.]

2104. *Rudolf II., intelektuál na trůně?*, (Rozhovor s J. Pánkem připravila Lenka Sedláková), in: Čelem vzad! Historický občasník Gymnázia Budějovická 9, 2001, s. 53–55.

2105. *Žijeme v době neuvědomělého historismu, říká Jaroslav Pánek* [Rozhovor Tomáše Dvořáka s J. Pánkem], in: Pardubické noviny, 27. VII. 2001, s. 7.

2106. *Kali historyja aktualizujecca* [Rozhovor s J. Pánkem vedla Hanna Pilatovič], Zhoda (Minsk), č. 23, 16. VI. 2001.

2107. *“My life was determined by history”* [Rozhovor s J. Pánkem vedli Stanley B. Winters a Zdenka Winters – 1. část], in: Austrian Studies Newsletter (Center for Austrian Studies, College of Liberal Arts, University of Minnesota) 14, 2002, No. 1, s. 8–10.

2108. „*I wanted to leave a small footprint after me*“ [Rozhovor s J. Pánkem vedli Stanley B. Winters a Zdenka Winters – 2. část], in: Austrian Studies Newsletter (Center for Austrian Studies, College of Liberal Arts, University of Minnesota) 14, 2002, No. 2, s. 8–10.

2109. *Americko-český rozhovor o historiografii a životě historiků* (Stanley a Zdenka Wintersovi se ptají Jaroslava Pánka), in: Zpravodaj Historického klubu 13, 2002, č. 1, s. 25–45. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Rozmluvy s historiky, Praha 2005, s. 139–161; reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 659–679.]

2110. *Czeski historyk gościem Instytutu Historii UMCS* (Rozhovor Henryka Gmiterka s Jaroslavem Pánkem), in: Wiadomości Uniwersyteckie. Miesięcznik Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej (Lublin) 12, 2002, č. 8, s. 20–21.

2111. *O Čechách a Němcích v dějinách a přítomnosti (Rozhovor na mostě) Jaroslav Pánek Hansi Lembergovi, spolupředsedovi Česko-německé komise historiků, z Prahy do Marburku, 21. – 26. května 2002*, in: Zpravodaj Historického klubu 13, 2002, č. 1, s. 7–20. [reakce na článek H. Lemberga Unter schlechten Stern in: Süddeutsche Zeitung, 21. 5. 2002.] [Reedice in: Jaroslav Pánek, Rozmluvy s historiky, Praha 2005, s. 163–176; reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 680–693.]

2112. *O Čechách a Němcích v dějinách a přítomnosti (Rozhovor na mostě). Jaroslav Pánek Hansi Lembergovi, spolupředsedovi Česko-německé komise historiků, z Prahy do Marburku, 21.–26. května 2002*, in: Od Ještěda k Troskám. Vlastivědný sborník Českého ráje a Podještědí (Českosudsko, Mnichovohradištsko, Sobotecko, Lomnicko, Turnovsko, Železnobrodsko a okolí Jičína) 10 (26), 2003, č. 1–2, s. 52–63.

2113. *Putování za českými a středoevropskými dějinami (Rozhovor s americkým historikem Hughem L. Agnewem)*, in: Zpravodaj Historického klubu 14, 2003, č. 2, s. 6–17. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Rozmluvy s historiky, Praha 2005, s. 73–84; reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 597–606.]

2114. *Pánek: Dějiny jsou v nás* [Rozhovor s J. Pánkem na pardubickém zámku vedl Tomáš Dvořák], in: Pardubické noviny (Deníky Bohemia) 13, 2004, č. 81 (5. IV.), s. 12.

2115. *Česká exilová historiografie a naše nedávná minulost v pohledu zblízka i z druhé strany Atlantiku* (Rozhovor Jaroslava Pánka s Radomírem V. Lužou), in: Zpravodaj Historického klubu 15, 2004 [2005], č. 1, s. 23–50. [Reedice in: Jaroslav Pánek, Rozmluvy s historiky, Praha 2005, s. 85–102; reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 607–622.]

2116. *Anketa: Pokrok začíná tváří in tvář každé dějinné situaci znovu...*, in: Bedrník. Časopis pro ekogramotnost 3, 2005, č. 1, s. 17–18.

2117. *Soudobé dějiny, naše minulé osudy a nová historiografie v česko-francouzském pohledu* (rozhovor Jaroslava Pánka se Zdeňkem Müllerem), in: Jaroslav Pánek, Rozmluvy s historiky, Praha 2005, s. 47–54; reedice in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 623–655.]

2118. *Rozhovor s prof. Radomírem Lužou* [rozhovor vedl Jaroslav Pánek], in: Od Ještěda k Troskám. Vlastivědný sborník Českého ráje a Podještědí 13 (29), 2006, č. 1, volná příloha.

2119. *Skrze Valdštejna se minulost setkává s přítomností.* S místopředsedou Akademie věd České republiky, historikem Jaroslavem Pánkem, o místě Akademie ve společnosti, o boložském procesu a jeho vlivu na kvalitu našich vysokých škol i o dnešních tunelářích a výstavě adorující Albrechta z Valdštejna (Patrik Eichler), in: Literární noviny 19, 2008, č. 34 (18. VIII.), s. 15.

2120. *Prof. Jaroslav Pánek: Rozmluva v době konference v Trutnově / Jaroslav Pánek i Julian Golak: Rozmowa podczas konferencji w Trutnowie.* [Rozhovor o česko-polských vztazích vedla Barbara Folta.], in: Spotkajmy się w Wrocławiu / Setkejme se ve Vratislavi / Einladung nach Wrocław 4, 2008, č. 24, s. 4–6, 2 obr.

2121. *Rozhovor s prof. PhDr. Jaroslavem Pánkem, Dr.Sc., Dr. h. c.: místopředsedou Akademie věd ČR pro humanitní a společenské vědy,* [rozhovor vedla Eva Semotanová], in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 21, 2009, č. 1, s. 36–39.

2122. *Praha: Rožmberkové v českém historickém povědomí – rozhovor s profesorem Jaroslavem Pánkem* [rozhovor vedl Peter Kováč], rozhovor pro internetový portál www.stavitele-katedral.cz poskytlo nakladatelství Vyšehrad (bez data, ca 2011). Dostupné z : <URL: <http://www.stavitele-katedral.cz/praha-rozemberkove-v-ceskem-historickem-povedomi-rozhovor-s-profesorem-jaroslavem-pankem/>>

2123. *Historikův interpretační klíč mezi matematikou a dějinami aneb Od Pátrání po zaniklé osadě k organizaci světových kongresů. (Rozhovor Jaroslava Pánka s Petrem Vorlem z přelomu června a července 2013),* in: Jaroslav Pánek, Historici mezi domovem a světem. Studie – články – glosy – rozhovory, Pardubice 2013, s. 697–729.

2124. *Prof. PhDr. Jaroslav Pánek, Dr.Sc., dr. h. c. – místopředseda AV ČR, historik* – (Rozhovor pro Profesní magazín Best Of, 13. 1. 2013) Dostupné z: <URL: <http://www.ibestof.cz/veda-a-vyzkum/prof.-phdr.-jaroslav-panek-drsc.-dr.-h.-c.-%E2%80%93-mistopredseda-av-cr-historik.html>>

Dodatek II: Rozhlasová, televizní a filmová popularizace (výběrová bibliografie)

2125. *Husitství a německá selská válka*, 2. díl cyklu Československé televize „Revoluce v dějinách“, Brno 1985 (spoluautor M. Polívka).
2126. *Nizozemská a anglická revoluce*, autorský podíl na 3. dílu „Revoluce v dějinách“, Čs. televize, Brno 1986.
2127. *Slovensko ve stínu tureckého nebezpečí*, 4. přednáška v cyklu „Listy ze slovenských dějin“, Čs. rozhlas, Vltava, 2. XI. 1990.
2128. *J. A. Komenský – „Druhý život“*, rozhovor pro Čs. rozhlas, Vltava, 5. XI. 1990.
2129. *Tabor; Liboch an der Elbe*, náměty a vystoupení ve dvou televizních filmech v cyklu „Briefe aus Böhmen“, věnovaném české historii a kultuře, Bayerischer Rundfunk, Mnichov, 1990–1991.
2130. *Dějiny balkánských národů a historické předpoklady jejich současných rozporů*, série pořadů pro Čs. rozhlas, 1991–1992.
2131. *Výstava o J. a. Komenském v Uherském Brodě*, rozhovor pro Český rozhlas, Praha, 28. III. 1992.
2132. *Jugoslávská tragédie a současnost*, diskuse, Český rozhlas, Praha, 2. III. 1993.
2133. *Nástup Habsburků na český trůn – Vláda Rudolfa II. – České stavovské povstání*, tři přednášky o raně novověkých dějinách, Český rozhlas, Praha, 19. XI. A 10. XII. 1993, 7. I. 1994.
2134. *Rožmberkové. První velmoži království*, scénář dokumentárního filmu, 1. část třináctidílného cyklu *České a moravské šlechtické rody* (redakce cyklu J. Pánek), Allsat, Praha 1993.
2135. *Habsburská monarchie a české země – Stavové a král (1526–1620)*, autorská účast na 1. dílu cyklu dokumentárních filmů (scénář a režie Miloslav Kučera), Česká televize, Praha 1994. Ref.: M. Koldinská, Tvar, 1994, č. 15, s. 10–11.
2136. *Tisočletní česko-slovenski odnosi*, přednáška pro Radio Slovenija, Ljubljana, 28. II. 1994.
2137. *Panovnické a šlechtické dvory na přelomu středověku a novověku*, vědecká redakce desetidílného cyklu přednášek pro Český rozhlas, Praha, 1995; autor přednášek: *Císařský dvůr Rudolfa II., Manýristické slavnosti na Pražském hradě v předvečer třicetileté války, Mezi ro-*

dinným zázemím a stavovskou reprezentací: Dvůr Jana Zajíce z Házmburka na budyňském zámku, Vzorový dvůr katolického velmože: Český Krumlov za vládařství Viléma z Rožmberka, Petr Vok z Rožmberka – renesanční kavalír evangelického vyznání – a jeho dvůr na bechyňském a třeboňském zámku, Dvůr církevního preláta na prahu rekatolizace: Stanislav Pavlovský z Pavlovic, kníže-biskup olomoucký.

2138. *Friedrich V. von der Pfalz und die Schlacht am Weißen Berg*, interview pro Deutscher Rundfunk Hamburg, 15. VII. 1996.

2139. *Rudolf II., kultura a osobnosti jeho doby*, rozhovor s P. Daňkem, Český rozhlas, Vltava, 1. XII. 1996.

2140. *Rudolf II. a jeho doba*, vědecká redakce cyklu 26 přednášek, Český rozhlas, Vltava, 1997, autor přednášek: *Habsburské dědictví, Osobnost císaře, Cizozemci v Praze, Turecké nebezpečí, Druhý život císaře Rudolfa*.

Ref.: J. Tywoniaková, Jiskra (Benešov), 39, 1997, č. 26, s. 6.

2141. *Velké postavy rudolfínské doby*, vědecká redakce sedmidílného cyklu přednášek, Český rozhlas, Praha, 1997; autor přednášek: *Vratislav z Pernštejna – kancléř zvaný Nádherný; Poslední Rožmberkové – poddaní a soupeři Rudolfa II.*

2142. *Nic nového pod sluncem*, spolupráce na dokumentárním filmu režiséra Jana Boňka o financích za Rudolfa II., Česká televize, Praha, 1997.

2143. *Idea českého státu v proměnách staletí*, vědecká redakce cyklu 21 přednášek, Český rozhlas, Vltava, 1998; autor přednášky: *Země stavů a krále – raně novověké náznaky parlamentarismu*.

Ref.: Klub Vltava. Čtvrtletník příznivců a posluchačů 3. programu Českého rozhlasu, 1997, č. 2, s. 9–10; 1998, č. 1, s. 4–5; č. 2, s. 7–8; J. Lakosilová, Týdeník Rozhlas, 1998, č. 8, s. 8 a 12.

2144. *Postavení Univerzity Karlovy ve světovém školství*, rozhovor pro krajanské vysílání australského rozhlasu SBS (Special Broadcasting Services), Sydney, 29. III. 1998.

2145. *Česká a italská kultura v období baroka*, rozhovor pro Český rozhlas (české vysílání do zahraničí; Radio Praha – německé vysílání, 1999).

2146. *Sixt z Ottersdorfu – mluvčí českého stavu městského; Pavel Stránský – obhájce českého státu a českého národa* – 8. a 12. přednáška v cyklu „Duchem, ne mečem. Intelektuálové, kteří utvářeli a udržovali české státní a národní vědomí“ (vědecký redaktor Josef Válka), Český rozhlas 3 – Vltava, 1999.

2147. *Die tschechisch-deutsche Zusammenarbeit in der Geschichtsforschung* (Český rozhlas – vysílání do zahraničí: Radio Praha – německé vysílání, 28. 6. 2000).

- 2148.** *Nový pohled na Jana Husa a současný školní dějepis* (Český rozhlas 1 – Radiožurnál, Křesťanský týdeník, 1. 7. 2000).
- 2149.** *Současné české učebnice dějepisu* (Česká televize, 2. program, ČT 2 – „21“, 25. 8. 2000).
- 2150.** *Vladislavské zřízení zemské a proměny české politické a právní kultury* (rozhovor s Jakubem Šiškou, Český rozhlas 1 – Radiožurnál, vysíláno 10. 12. 2000).
- 2151.** *Moravanství v dějinách a současnosti* (Český rozhlas – Brno, 28. 2. 2001).
- 2152.** *Das Brünner Symposium über Moravismus in der Geschichte und Gegenwart* (Český rozhlas 7 – Radio Praha – německé vysílání, 28. 2. 2001).
- 2153.** *Stosunki polsko-czeskie i historiografia czeska* (rozhovory – v různých variantách – pro jednu televizní a tři rozhlasové stanice v Polsku, 17. 5. 2001).
- 2154.** *Sovremennaja Belorus' glazami češského istorika* (rozhovor pro opoziční list Kul'tura, Minsk).
- 2155.** *Církevní a sakrální dějepisectví – jejich rozdílnost a sblížování* (rozhovor pro Křesťanské vysílání Českého rozhlasu; Arcibiskupský palác v Praze, 18. 2. 2002).
- 2156.** *Historici, archiváři a političtí vězni proti návrhu zákona o Institutu pro dokumentaci totality* (rozhovor pro Českou televizi; Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, Praha 12. 3. 2002).
- 2157.** *Problemy sovremennoj češskoj istoriografii i jeho otnošenije k aktual'nym voprosam politiki* (rozhovor pro Český rozhlas 7 – zahraniční vysílání /ruské/, 25. 4. 2002).
- 2158.** *Probleme der negativistischen Interpretation der tschechisch-deutschen Beziehungen* (rozhovor pro Český rozhlas 7 – zahraniční vysílání /německé/, 25. 4. 2002).
- 2159.** *Reinterpretace a negace českých dějin a úloha hromadných sdělovacích prostředků* (rozhovor pro Českou televizi – 2. program, 25. 4. 2002) [citace vysílána ve zpravodajsko-komentátorském pořadu „21“ před polemikou Jana Němečka s Emanuelem Mandlerem].
- 2160.** *Gora Ržip kak simvol češského istoričeskogo prava* (telefonický rozhovor pro Český rozhlas 7 – zahraniční vysílání /ruské/, 29. 4. 2002).
- 2161.** *Postoj Sdružení historiků ČR k současné politizaci dějin* (rozhovor pro Český rozhlas 7 – Radio Praha – zahraniční vysílání /české – pro zahraniční krajany/, 7. 5. 2002).

2162. *Prohlášení „Historikové proti znásilňování dějin“* (rozhovor pro rozhlasovou stanici BBC – české vysílání, 7. 5. 2002).

2163. *Jan Amos Komenský – jeho postavení v intelektuální elitě 17. století a myšlenkový odkaz dnešku* (telefonický rozhovor pro Český rozhlas 7 – zahraniční vysílání, 9. 5. 2002).

2164. „*Neznámí*“ *čeští králové (Pozapomenutí držitelé české koruny na přelomu středověku a novověku)*. Vědecká redakce šestipřednáškového cyklu pro Rozhlasovou univerzitu třetího věku. Autorství tří přednášek: 4. *Obávaný Habsburk. Ferdinand I. – světla a stíny jeho zakladatelského díla*; 5. *Mistr kompromisu. Maxmilián II. – intelektuál hledající rovnováhu*; 6. *Nešťastný „zimní král“.* *Fridrich Falcký a jeho sen o královské koruně.* – Natočeno pro Český rozhlas 2 – Praha, dne 26. 6. 2002; vysíláno v prosinci 2002 (první polovina = M. Polívka) a v lednu 2003 (= J. Pánek).

2165. *Historický ústav AV ČR a jeho publikační činnost* (seriál pojednávající o ústavech Akademie věd ČR v zábavném pořadu „Káva o čtvrté“, redaktorka Jiřina Peřinová; Český rozhlas 2 – Praha, živé vysílání 15. 7. 2002).

2166. *Češi a český stát na přelomu středověku a novověku*. Vědecká redakce šestipřednáškového cyklu pro Rozhlasovou univerzitu třetího věku. Autorství dvou přednášek: 4. *Český stát v měnící se Evropě na počátku středověku*; 6. *Čeští cestovatelé v renesanční Evropě.* – Natočeno pro Český rozhlas 2 – Praha, dne 18. 6. 2003; vysíláno v prosinci 2003 a v lednu 2004 (po dvou přednáškách v cyklu měli též Eva Semotanová a Miloslav Polívka).

2167. *Mnichovská dohoda 1938 v současné historické vědě a ve sdělovacích prostředcích.* – Natočeno na konferenci v Černínském paláci pro Český rozhlas, dne 24. 10. 2003.

2168. *Národ a konfese v dějinách (Na okraj mezinárodní konference „Confession and Nation in the Era of Reformations. Central Europe in Comparative Perspective“)*. – Natočeno na zámku v Pardubicích pro Český rozhlas (Krajská redakce Pardubice), dne 30. 3. 2004.

2169. *Historikové při výkladu národnostních a náboženských problémů minulosti a současnosti.* – Natočeno na zámku v Pardubicích pro Pardubické noviny, dne 31. 3. 2004.

2170. *Perspektywy nauki w Europie Środkowowschodniej i peregrynacja akademicka w ramach Unii Europejskiej.* – Natočeno pro redakci vědy 2. programu Polské televize, Wrocław, 1. 5. 2004.

2171. *Cestování Čechů do renesanční Itálie.* – Natočeno v Historickém ústavu AV ČR pro Český rozhlas – redakce České Budějovice, 20. 7. 2004.

2172. *Profil Českého časopisu historického.* – Natočeno na Filozofické fakultě UK 21. 1. 2005 s PhDr. Milanem Kudrysem, redaktorem ČRo. – Vysíláno v pořadu *Historie věčně živá* (rubrika *Vizitka historického časopisu*) v Českém rozhlasu 6; neděle 23. 1. 2005, 22.10 hod.

2173. *Společenské vědy v Akademii věd České republiky.* – Natočeno po zvolení místopředsdou AV ČR pro Českou tiskovou kancelář, 5. 4. 2005.

2174. *Rožmberkové v českých a evropských dějinách a mytologii.* Natočeno pro vysílání na výstavě ve Vyšebrodském klášteře (v prostorách Knihovny Akademie věd ČR, 30. 5. 2005).

2175. *Výprava českých šlechticů do renesanční Itálie.* – Dvouhodinový pořad (vyprávění doplněné ukázkami z dobových pramenů a několika vstupy kastelánů jihočeských zámků). Natočeno v pracovně místopředsedy Akademie věd ČR, 30. 5. 2005 (redaktorka Hana Soukupová). Vysílání Českého rozhlasu 3 – Vltava, 10. 6. 2005.

2176. *Češi a jejich sousedé na přelomu středověku a novověku.* Vědecká redakce šestipřednáškového cyklu pro Rozhlasovou univerzitu třetího věku. Autorství čtyř přednášek: 1. *Český stát a Svatá říše římská*; 3. *Český stát a habsburská monarchie*; 5. *Češi a Poláci*; 6. *Češi, Uhři a Osmanská říše*. Natočeno pro Český rozhlas 2 – Praha, dne 13. 6. 2005; vysíláno v prosinci 2005 a v lednu 2006 (dvě přednášky v cyklu – 2. *Češi a Němci* a 4. *Češi a Rakušané* – připravil Miloslav Polívka).

2177. *Politická kultura střední Evropy v dějinách a současnosti.* – Natočeno pro krajanské (české) vysílání rozhlasové stanice ABC (Australian Broadcasting Corporation), v rámci 20. mezinárodního kongresu historických věd, Sydney, 7. 7. 2005.

2178. *Problematika „Benešových dekretů“ a česko-německé vztahy.* – Natočeno pro Českou televizi na Velvyslanectví ČR v Berlíně, 20. 12. 2005.

2179. *Česko-slovenské vztahy ve vědě, zvláště v historiografii.* – Natočeno pro Tiskový odbor Slovenské akademie věd v Primaciálním paláci v Bratislavě, 13. 1. 2006.

2180. *Císař Rudolf II. a jeho filmové podoby* (Rozhovor s J. Pánkem pro pořad ČT24 Historický magazín, premiéra: 29. 12. 2007).

2181. *Příběh renesančního šlechtice – osobnost Kryštofa Haranta* (Rozhovor s J. Pánkem pro pořad Českého rozhlasu Třetí dimenze, premiéra: 2. 1. 2008).

2182. *Moravský don Quijote Karel st. ze Žerotína* (Rozhovor s J. Pánkem pro pořad ČT24 Historický magazín, premiéra: 27. 12. 2008).

2183. *Idea českého státu v proměnách staletí* (Rozhovor s J. Pánkem pro pořad Českého rozhlasu Vstupte!, premiéra: 5. 1. 2009).

2184. *Místopředseda AV Pánek: Nejúspěšnějším českým humanitním oborem je egyptologie* (Rozhovor s J. Pánkem pro Český rozhlas s redaktorkou Martinou Bílou, 29. 6. 2010).

2185. *Rožmberkové* (Rozhovor s J. Pánkem pro pořad ČT24 Události, komentáře, premiéra: 28. 5. 2011).

2186. *Petr Vok by si zasloužil jinou prezentaci, říká Jaroslav Pánek* (Rozhovor s J. Pánkem s redaktorkou Pavlou Kopřivovou pro pořad Host do domu pro Český rozhlas Dvojka, 28. 10. 2011).

2187. *400. výročí úmrtí Petra Voka z Rožmberka a konec Rožmberského roku* (Rozhovor s J. Pánkem pro pořad České televize Televizní akademie, premiéra: 31. 10. 2011).

2188. *Rudolf II. a jeho doba* (Rozhovor s J. Pánkem pro pořad České televize Studio 6, premiéra: 19. 1. 2012).

2189. *Osobnost na Dvojce* (Rozhovor s J. Pánkem pro pořad České televize Osobnost na Dvojce, premiéra: 5. 2. 2012).

2190. *Historické kořeny migrační krize* (Rozhovor s Milanem Dufkem a s J. Pánkem pro Studio 6 ČT 1 k tématu 10. ročníku Evropského festivalu filozofie ve Velkém Meziříčí, premiéra 3. 6. 2016).

Dodatek III: Beletristické překlady (výběrová bibliografie)

2191. Bratko Krefc, *Živý člověk v součanském dramatu*, in: Divadelní noviny 10, 1966–1967, č. 12 (25. I. 1967), s. 1, s. 3. (překlad ze slovinštiny)

2192. Branka Jurcová, *Karlička a bílý koník* (Překlad moderních pohádek, jež ze slovinských originálů vybral Oton Berkopec). Ilustrovala Květa Pacovská. Praha, Albatros 1968, 201 s.

2193. Vladimír Dedijer, *Prohraný boj J. V. Stalina*, in: Plamen 11, 1969, č. 4, s. 2–7 (Překlad ze slovinštiny; další části přeloženého textu nesměly již vyjít).

2194. Smiljan Rozman, *Bomby nad městem* (Překlad románu, ve slovinském originálu Ruševine). Praha, Naše vojsko 1971. 183 s. (Průvodní slovo *Místo doslovu špetka nepřilíš vzdálené historie*, s. 180–183).

2195. Branka Jurcová, *Karlička a bílý koník* [reedice titulní prózy z knihy uvedené pod č. 1], in: Bílé vrány aneb Pojďte si vymýšlet, poďte si hrát (Výběr z děl současných jihoslovanských autorů), vybral a uspořádal Z. K. Slabý, ilustrovala Květa Pacovská. Praha, Albatros 1975, s. 146–153.

2196. Branka Jurcová, *Katka* (Překlad knihy pro mládež ze slovinštiny). Praha, Albatros 1978, 100 s.

Ref.: O. Berkopec, Delo (Ljubljana), 21, 1979, (20. III.), s. 9; D. Dorovská, Komenský 104, 1979–80, s. 191–192; J. Staňová, Jednota (Daruvar) 34, 1979, č. 38, s. 15.

2197. Branka Jurcová, *Katka a Tulák* [částečná časopisecká reedice překladu], in: Náš koutek (Daruvar), 43 (1977–78), s. 8–9, 43, 82, 118, 148, 184, 227, 263, 296, 332.

2198. Leopold Suhodolčan, *Krejčík Kalhotka* (Překlad moderních pohádek ze slovinštiny). Ilustrovala Marlenka Stupicová. Praha, Albatros 1979. 61 s.

2199. Leopold Suhodolčan, *Příběhy krejčíka Kalhotky* [částečná časopisecká reedice překladu], in: Náš koutek (Daruvar) 42, 1976–77, s. 12–13, 40–41, 84–85, 122–123, 156–157, 191, 228–229, 262–263, 298–299, 340–341.

2200. Leopold Suhodolčan, *Krejčík Kalhotka* [dílčí reedice překladu č. 6], in: Domeček z kostek. Výběr pohádek z Mezinárodní série obrázkových knih, uspořádala Lýdie Kyselová. Praha, Albatros 1979, s. 115–134.

2201. *Čarodějný prsten. Srbské pohádky.* Ze srbských originálů přeložil a upravil, doslov *Svět srbských pohádek* (s. 165–168) a *Ediční poznámku* (s. 169–170) napsal J. Pánek. Ilustrovala Ivana Pavlová. Praha, Albatros 1982. 175 s.

Ref.: D. Dorovská, Komenský 107, 1982–83, s. 477–478; D. Ognjanović, Stremljenja (Priština), 24, 1984, č. 5, s. 168–169; J. Staňová, Jednota (Daruvar) 38, 1983, č. 13, s. 15.

2202. Hana Mirvaldová, *K adaptacím lidové slovesnosti*, in: Zlatý máj 27, 1983, č. 6 (červen), s. 342–346 a 357. (o adaptacích jako literárním typu; s kritickým rozбором knihy Čarodějny prsten, soubor srbských pohádek, přeložil a upravil Jaroslav Pánek)

2203. Nasiha Kapidžićová-Hadžićová, *Sváteční oběd* (překlad ze srbstiny); Miha Mate, *Zvoneček přání* (překlad ze slovinštiny), in: Přečti mi aspoň kousek. Praha, Albatros 1983, s. 57–60, 95–100.

2204. Smiljan Rozman, *Příhody obláčka Nezbedy* (Překlad moderních pohádek ze slovinštiny). Ilustrace Jan Tománek. Praha, Albatros 1987. 63 s.

2205. Smiljan Rozman, *Nezbedný Obláček* [předběžná časopisecká edice překladu], in: Náš koutek (Daruvar), 51, 1985–86, s. 158, 193, 230–231, 266, 302–303, 337; 52, 1986–87, č. 1–10, vždy na s. 14–15.

Ref.: J. Staňová, Jednota (Daruvar), 42, 1987, č. 15, s. 15.

Dodatek IV: K osobě Jaroslava Pánka (výběrová bibliografie) Jubilejní sborníky

2206. Marcelli Kosman (ed.), *Na obrzežach polityki. 4, Profesorowi Jaroslawowi Pankowi w sześćdziesięciolecie urodzin*, praca zbiorowa pod redakcją Marcelgo Kosmana, Poznań 2007. 249 s., il.

2207. *Per saecula ad tempora nostra. Sborník prací k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava Pánka. Sv. I, II*, uspořádali Jiří Mikulec, Miloslav Polívka, Praha 2007. 974 s., il. (Práce Historického ústavu AV ČR. Řada C. Miscellanea. 18/1)

Ref.: S. Raková, Bulletin Historického ústavu AV ČR 20, 2008, č. 1, s. 36–37; J. Pánek, Bulletin Historického ústavu AV ČR 20, 2008, č. 1 s. 37–39; M. Kosman, Czasopismo prawno-historyczne (Poznań) 60, 2008, 60, č. 1, s. 320–323; J. Kvirenc, Informační list ASUD [Asociace učitelů dějepisu České republiky] 2008, č. 30, s. 48–49; I. Hlaváček, Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters (München) 64, 2008, č. 2, s. 636–638. Poděkování Jaroslava Pánka: *Pro takový sborník stojí za to dožít se šedesátky*, Bulletin Historického ústavu AV ČR 20, 2008, č. 1 s. 37–39.

Bibliografie

2208. *ČČH představuje* [Zahraniční práce Doc. PhDr. Jaroslava Pánka, DrSc.], in: ČČH 92, 1994, č. 2, s. 399–400.

2209. Eva Procházková, *Seznam publikovaných vědeckých prací Jaroslava Pánka*, in: SVPP 37, 1997, s. 251–304.

2210. Eva Procházková, *Historik Jaroslav Pánek. Bibliografie literárního díla*, Benešov 1998. 70 s. Ref.: V. Bartůšek, AČ 49, 1999, s. 281; V. Bartůšek, SSH 25, 1999 [2001], s. 174; I. Dorovský, *Bibliografie významného historika*, Pro přátele jižních Slovanů 11, 1999, č. 2, s. 24–25 (přetisk: Přehled kulturních, literárních a školních otázek 19, (Daruvar) 1999, s. 86–87); W. Kaczorowski, Ślask Opolski. Kwartalnik (Opole) 9, 1999, nr. 2 (35), s. 87–89; J. Staňová, *Jaroslav Pánek a náš krajanský tisk v bibliografii Evy Procházkové*, Přehled kulturních, literárních a školních otázek (Daruvar) 19, 1999, s. 87–88; Archivní čtvrtletník, 1999, č. 2, s. 70.

2211. Václava Horčáková, *Seznam publikovaných vědeckých prací Jaroslava Pánka za léta 1999–2006 / List of Published Works of Jaroslav Pánek, 1999–2006*, in: *Per saecula ad tempora nostra. Sborník prací k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava Pánka, Sv. I*, uspořádali J. Mikulec, M. Polívka, Praha 2007, s. 33–55.

Medailony

2212. Eva Procházková, *Historik Jaroslav Pánek. Na okraj osobní bibliografie vydané k jeho padesátinám*, in: SVPP 37, 1997, s. 245–250.
2213. Josef Válka, *Jaroslav Pánek padesátníkem*, in: SCeTH 27, 1997, č. 57–58, s. 282–285.
2214. Krystyna Borecka (ed.), *Jaroslav Pánek, Doctor Honoris Causa Universitatis Opolien-sis*, Opole, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego 2001, 31 s.
2215. Miloslav Polívka, *Udělení titulů doktora honoris causa Opolské univerzity předsedům českého a polského sdružení historiků*, in: Zpravodaj Historického klubu 12, 2001, č. 1, s. 67–75.
2216. Martin Steiner, *Dvě jubilea komeniologů*, in: Unie Comenius. Bulletin č. 23–24, 2006, s. 53–55. (Jaroslav Pánek, Jan Kumpera)
2217. Eva Procházková, *K jubileu profesora Jaroslava Pánka*, in: AČ 57, 2007, č. 1, s. 47–51.
2218. Josef Válka, *Jaroslav Pánek – český historik v přelomové době / The Czech Historian at the Breaking Time*, in: Per saecula ad tempora nostra. Sborník prací k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava Pánka. Sv. I, uspořádali Jiří Mikulec, Miloslav Polívka, Praha 2007, s. 9–29.
2219. Stanislav Polák, *Vzpomínka na Jaroslava Pánka / My Memoirs of Jaroslav Pánek*, in: Per saecula ad tempora nostra: sborník prací k šedesátým narozeninám prof. Jaroslava Pánka. Sv. I, uspořádali Jiří Mikulec, Miloslav Polívka, Praha 2007 s. 30–31.
2220. Marcelli Kosman, *Humanista znad Wełtawy*, in: Na obrzežach polityki. 4, Profesorowi Jarosławowi Pánkowi w sześćdziesięciolecie urodzin praca zbiorowa pod redakcją Marcelego Kosmana, Poznań 2007 s. 5–13.
2221. Petr Vorel, *Životní jubileum Jaroslava Pánka*, in: Zpravodaj Historického klubu 18, 2007, č. 1–2, s. 121–124.
2222. Pavel Pešout, *Blanický rytíř v roce 2007 vyhlášen*, in: Zpravodaj města Vlašimi č. 4, 2007, s. 11; týž: *Ocenění Blanický rytíř uděleno podeváté*, in: Pod Blaníkem 11(33), 2007, č. 2, s. 2–7.
2223. Svatava Raková, *Prof. PhDr. Jaroslav Pánek, DrSc. jubilující a sborník Per saecula ad tempora nostra*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 20, 2008, č. 1, s. 36–37.
2224. Eva Semotanová, *Životní jubileum prof. PhDr. Jaroslava Pánka, DrSc., Dr. h. c. (* 23. ledna 1947)*, in: SSH 34, 2008, s. 327–331.

2225. Josef Petráň, *Profesor Jaroslav Pánek a Podblanicko*, in: SVPP 48, 2008, s. 355–367.
2226. –abr–, *Noví nositelé medaile Z. V. Tobolky* 2010, Čtenář 62, 2010, č. 11, s. 396–397.
2227. Jiří Pešek, *Jaroslav Pánek obdržel 17. 2. 2014 Palackého medaili*, in: Bulletin Historického ústavu AV ČR 25, 2014, s. 39–41.
2228. Gabriela Adámková, *Čestné oborové medaile*, in: Akademický bulletin č. 3, 2014, s. 16–17. [udělení Palackého medaile J. Pánkovi]
2229. Václav Zelený, *K historii vydávání Sborníku vlastivědných prací z Podblanicka*, in: SVPP 51, 2015, č. 1–2, s. 9–13.

Medailony na webu

2230. *Jaroslav Pánek*, [cit. 2016-09-28] Zpracovatel: Wikipedie. Otevřená encyklopedie. Dostupný z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Jaroslav_P%C3%A1nek>
2231. *Jaroslav Pánek*, [cit. 2016-09-28] Zpracovatel: Wikipedija, proste enciklopedija. Dostupný z: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Jaroslav_P%C3%A1nek>
2232. *Jaroslav Pánek*, [cit. 2016-09-28] Zpracovatel: Wikipedia. Die freie Enzyklopädie. Dostupný z: <https://de.wikipedia.org/wiki/Jaroslav_P%C3%A1nek>
2233. *Prof. PhDr. Jaroslav Pánek, DrSc.* [cit. 2016-09-28] Zpracovatel: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy. Dostupný z: <<http://ucd.ff.cuni.cz/en/o-ustavu/pracovnici/prof-phdr-jaroslav-panek-drsc/>>
2234. *Pánek Jaroslav, prof. PhDr., DrSc.* [cit. 2007-02-04] Zpracovatel: Historický ústav AV ČR. Dostupný z: <<http://www.hiu.cas.cz/cs/lide/seznam-pracovniku/panek-jaroslav.ep/>>
2235. *Pánek Jaroslav, Prof., PhDr. DrSc., Dr. h. c. (born January 23, 1947, Prague)*. [cit. 2016-09-28] Zpracovatel: Učená společnost České republiky. Dostupný z: <URL: <http://www.learned.cz/cz/clenove-ucene-spolecnosti/radni-clenove-ucene-spolecnosti/panek-jaroslav.html>>
2236. *Prof. PhDr. Jaroslav Pánek, DrSc., Dr. h. c. (emeritní profesor historie na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze)*. [cit. 2016-09-28] Zpracovatel: Evropský festival filozofie. Dostupný z: <URL: <http://www.festivalfilosofie.cz/prednasejici/26-prof-phdr-jaroslav-panek-drsc-dr-h-c>>

DO TOHOTO ČÍSLA PŘISPĚLI**Mgr. Roman BARON, Ph.D.**

Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i.
Prosecká 76, CZ–190 00 Praha 9
baron@hiu.cas.cz

PhDr. Václava HORČÁKOVÁ

Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i.
Prosecká 76, CZ–190 00 Praha 9
horcakova@hiu.cas.cz

prof. PhDr. Jiří PEŠEK, CSc.

Evropské kulturní a duchovní dějiny, Fakulta humanitních studií,
Univerzita Karlova v Praze
U Kříže 8, CZ–158 00 Praha 5
jiri.pesek@fhs.cuni.cz

doc. PhDr. Lydia PETRÁŇOVÁ, CSc.

Etnologický ústav Akademie věd ČR, v. v. i.
Na Florenci 3, CZ–110 00 Praha 1
josef.petran@seznam.cz

Karel RAŠKA, Jr., M.D., Ph.D.

Professor and Chairman
Department of Laboratory Medicine and Pathology,
Saint Peters University Hospital,
Rutgers – Robert Wood Johnson Medical School,
New Brunswick, NJ 08901, U. S. A.
kraska@saintpetersuh.com

prof. PhDr. Eva SEMOTANOVÁ, DrSc.

Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i.
Prosecká 76, CZ–190 00 Praha 9
semotanova@hiu.cas.cz

prof. PhDr. Petr VOREL, CSc.

Ústav historických věd, Fakulta filozofická Univerzity Pardubice
Studentská 84, CZ–532 10 Pardubice
Petr.Vorel@upce.cz

Redakce

Redaktoři zvláštního čísla 1/2017 / Editors of the special issue 1/2017:

Jiří PEŠEK – Eva SEMOTANOVÁ

Vedoucí redaktoři / Editors-in-chief:

Jaroslav PÁNEK – Jiří PEŠEK

Výkonný redaktor / Managing Editor:

Sixtus Bolom-Kotari

Vědecká rada / Scientific Board:

Zdeněk Beneš, Václav Bůžek, Milan Hlavačka, Martin Holý, Tomáš Knoz, Martin Kovář, Robert Kvaček,

Jiří Lach, Václav Ledvinka, Jiří Malíř, Jan Němeček, Svatava Raková, Eva Semotanová, Petr Sommer,

Petr Svobodný, Miroslav Šedivý, Petr Vorel, Josef Zemlička

s redakčním kruhem / with Editorial Board:

Ivan Hlaváček, Zdeněk Hojda, Miroslav Hroch, Jan Křen, Milan Otáhal, Josef Petráň, Magdaléna Pokorná, Ivan

Šedivý, Josef Válka

Mezinárodní vědecká rada / International Scientific Board:

Detlef Brandes (Düsseldorf), Stanisław Bylina (Warszawa), Alessandro Catalano (Padova),

Robert J. W. Evans (Oxford), Henryk Gmiterek (Lublin), Dušan Kováč (Bratislava), Antoine Marès (Paris),

Ralph Melville (Mainz), Nicolette Mout (Leiden), Thomas Winkelbauer (Wien)

Návrh obálky a typografie / Design:

Jáchym Šerých

Vydává Historický ústav AV ČR, v. v. i. / Published by the Institute of History, Prague

Adresa / Address:

Prosecká 76, CZ–190 00 Praha 9 – Nový Prosek. Tel.: +420 286 882 121/241

E-mail: cch@hiu.cas.cz

Tisk: Powerprint s. r. o., Kamýcká 751/60, Praha Suchdol

Přijímání objednávek / Distribution:

Distribuci předplatitelům provádí v zastoupení vydavatele Česká pošta, s. p., telefonicky na bezplatné lince 800 300 302, elektronicky na: postabo.prstc@cpost.cz, písemně na adrese: Česká pošta, s. p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38/9, 225 99 Praha 3. Smluvní vztah mezi vydavatelem a předplatitelem se řídí všeobecnými obchodními podmínkami pro předplatitele.

Distribuce pro Slovensko:

Magnet Press, Slovakia s. r. o., Šustekova 8, P. O. Box 17,

SK–851 04 Bratislava, tel.: 01/67 20 19 31-33, fax: 02/67 20 19 30, e-mail: predplatne@press.sk

Distribution rights in all remaining areas (with the exception of the Czech Republic and Slovakia):

Kubon and Sagner, Postfach 340108,

D–80328 München, Germany, fax: 089/54 21 82 18.

Jednotlivá čísla lze zakoupit též v Knihkupectví Academia (Václavské náměstí 34, Na Florenci 3, Národní 7,

vše 110 00 Praha 1; nám. Svobody 13, 602 00 Brno) nebo přímo v Historickém ústavu AV ČR, v. v. i.

(Prosecká 76, 190 00 Praha 9; j.kozohorska@hiu.cas.cz) či prostřednictvím distributora www.kosmas.cz.

ČČH vychází čtvrtletně / ČČH is published quarterly.

Toto číslo vyšlo v lednu 2017 / This issue was published in January 2017.

Cena jednotlivého výtisku 130 Kč.

ERIH – European Reference Index for the humanities (Category A – International 1); SCOPUS

<http://www.hiu.cas.cz/cs/nakladatelstvi/periodika/cesky-casopis-historicky.ep>

<http://hsozkult.geschichte.huberlin.de/zeitschriften>

<http://cejsh.icm.edu.pl>

<http://www.recensio.net/rezensionen/zeitschriften/cesky-casopis-historicky>

<http://www.proquest.com>

ISSN 0862-6111